

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

57.0.46 20
~~200~~ 89
233

PA2104.R2.A7.1874/9
743021

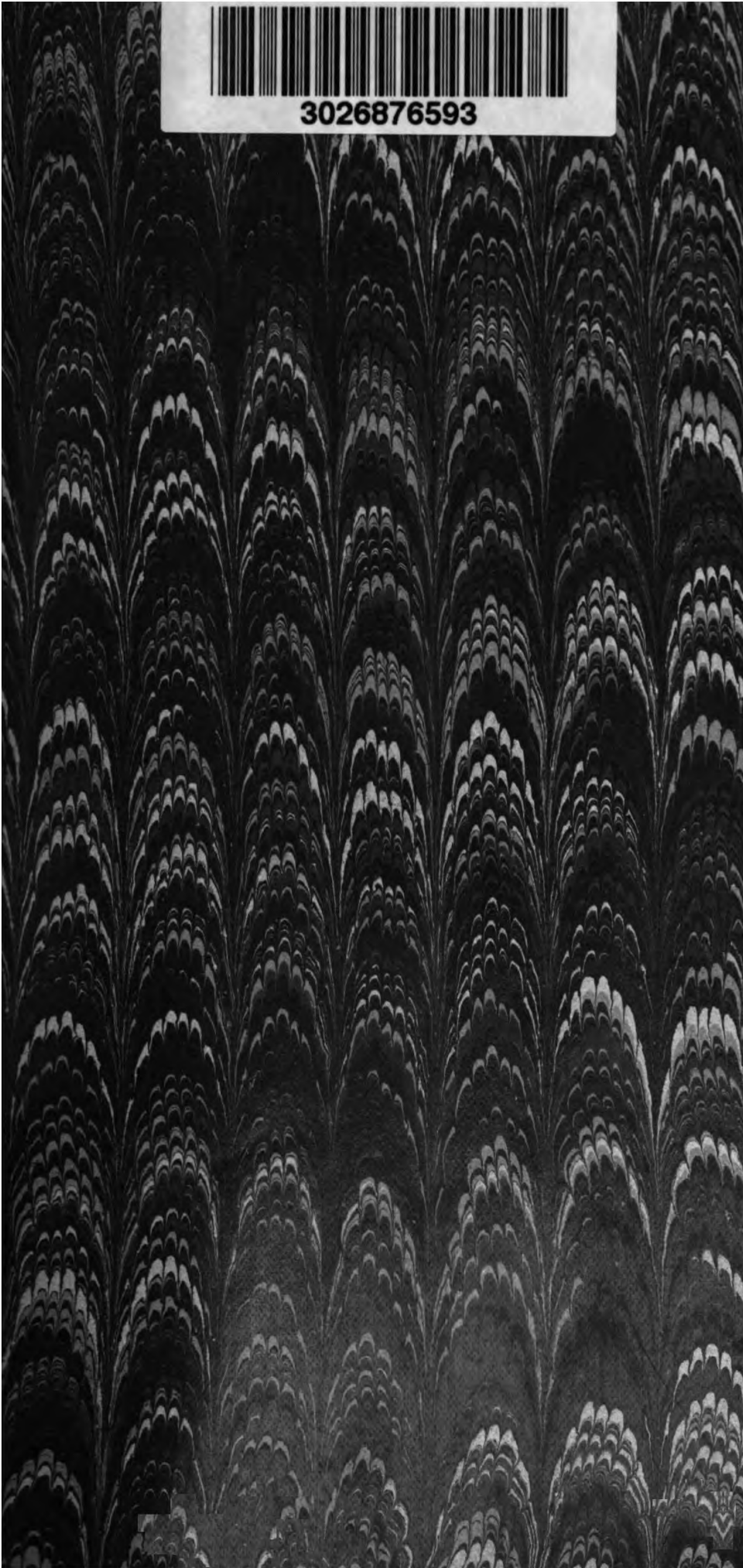
3104 A

3104 A

3026876593

ΑΠΑΝΤΑ
ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΡΙΖΟΥ

ΤΟΥ

ΡΑΓΚΑΒΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΜΟΥ Ε΄.

Μετάφρασις νεωτέρων δραμάτων.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Ἐπί τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Αἰόλου καὶ Ἀκαδημίας.

1879

41

1953 - JUL 10 - 1953

ΝΑΘΑΝ Ο ΣΟΦΟΣ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΓΟΤΘ. ΕΦΡ. ΛΕΣΙΓΓ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ.

Εἶπτε, δε κἀνταῦθα θεοὶ εἰσιν.

Περὶ ΓΕΛΛΙΩ.

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ὁ ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΙΤΑ, ἀδελφή αὐτοῦ.

ΝΑΘΑΝ, πλούσιος Ἰουδαῖος ἐν Ἱερουσαλήμ.

ΡΕΧΑ, θετή θυγάτηρ αὐτοῦ.

ΔΑΪΑ, Χριστιανή, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰουδαίου ὡς τροφὸς τῆς Ρέχας.

Νέος Ναΐτης.

Εἷς Δερβίσης.

Ὁ καθολικὸς Πατριάρχης τῆς Ἱερουσαλήμ.

Εἷς Μοναχός.

Εἷς Ἐμίρης, καὶ Μαμελοῦκοι τοῦ Σαλαδίνου

Ἡ σκηνὴ ἐν Ἱεροσολύμοις.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

—οο:οοοο—

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Πρόδομος τῆς οἰκίας Ναθάν.

ΝΑΘΑΝ, επιστρέφων ἐξ ὁδοποιίας. **ΔΑΪΑ**, σπευδουσα εἰς προὔπαντήσιν του-

ΔΑΪΑ

Εἶν' ὁ Ναθάν! Ναί, εἶναι! Δόξα τῷ Θεῷ
πῶς τέλος πάντων, τέλος ἐπανήλθατε.

ΝΑΘΑΝ

Ναί, δόξα τῷ! Πλὴν λέγεις: τέλος πάντων. Πῶς;
να ἐπιστρέψω πρότερον εἶχον σκοπὸν,
ἢ ἐδυνάμην; Ἄλλ' ἢ Ἱερουσαλήμ
κ' ἢ Βαβυλῶν, ὡς εἶχον ἐλικοδρομῶν,
ἀπέχουσι σταδίων χιλιάδας ἑξ·
καὶ ὀφλημάτων εἴσπραξις δὲν ἀπαιτεῖ
βραχὺν τὸν χρόνον, οὐδὲ εἶν' ὑπόθεσις
ἐκ τῶν πολὺ προχείρων.

ΔΑΪΑ

ὦ Ναθάν, ἐδῶ
ποιὰ καὶ πόση συμφορὰ σ' ἠπειλήσεν
ἐν τούτοις! Τὴν οἰκίαν. . .

ΝΑΘΑΝ

Ἀπετέφρωσε
τὸ πῦρ· ἤξεύρω. Εἶθε νὰ μὴ ἔχω τί
νὰ μάθω ἄλλο πλὴν αὐτοῦ ἀπαίσιον.

ΔΑΪΑ

Καὶ παρ' ὀλίγον μέχρι γῆς ἐκαίετο.

ΝΑΘΑΝ

Τότε, Δαΐα, ἄλλην θὰ ἐκτίζομεν,
εὐπρεπεστέραν ταύτης.

ΔΑΪΑ

Ἄληθέστατον.

Ἡ Ῥέχα ὅμως παρὰ τρίχα νὰ καῖ.

ΝΑΘΑΝ

Τίς νὰ καῖ; ἡ Ῥέχα; Τίς; ἡ Ῥέχα μου;
ᾠ! τοῦτο ὄχι, δὲν τὸ ἤκουσα. Λοιπὸν
θὰ μ' ἦτο τότε ἡ οἰκία περιττή.
Δὲν εἶπες, παρὰ τρίχα; Ἄληθῶς λοιπὸν,
εἶπέ, ἐκάη; Ναὶ ἐκάη. Λέγε το.
Εἶπέ το, φόνευσόν με. Μὴ τὴν βάσανον
αὐτήν. Ἐκάη.

ΔΑΪΑ

Ἄν ἐκαίετο, ἐγὼ

τὴν ἀγγελίαν ταύτην θὰ σᾶς ἔφερον;

ΝΑΘΑΝ

ᾠ! πῶς νὰ μὲ τρομάξης τόσον! Ῥέχα μου,
ὦ Ῥέχα!

ΔΑΪΑ

Εἶναι ἐδική σας; Ῥέχα σας;

ΝΑΘΑΝ

Μὴ θ' ἀπομάθω τὴν συνήθειάν ποτε
τοῦ νὰ τὴν λέγω ἰδικήν μου;

ΔΑΪΑ

Λέγετε

κτῆμά σας ὅ,τι ἔχετε, καθ' ὅμοιον
δικαίωμα;

ΝΑΘΑΝ

Κατ' ὄχι μεγαλύτερον.
Ὅ,τι ἂν ἔχω μ' ἔδωκεν ἡ φύσις, ἢ
ἡ τύχη. Τοῦτο μόνον μ' ἔδωρήσατο
ἡ ἀρετή.

ΔΑΪΑ

Πόσον πλούσιον, Ναθάν,
μισθὸν μ' ἀνταποδίδ' ἡ ἀγαθότης σας,
ἂν ἀγαθότης λέγεται ἢ πρὸς σκοπὸν
τοιούτον γινομένη.

ΝΑΘΑΝ

Ποῖον ἐννοεῖς
σκοπὸν;

ΔΑΪΑ

Τὸ συνειδὸς μου . . .

ΝΑΘΑΝ

Νὰ διηγηθῶ,
Δαΐα, ἄφες πρὸ παντός . . .

ΔΑΪΑ

Τὸ συνειδὸς,
ὡς λέγω . . .

ΝΑΘΑΝ

Ποῖον ὕφασμα σ' ἠγόρασα
εἰς Βαβυλῶνα, κάλλιστον καὶ πλούσιον,
πλὴν, φιλοκάλως πλούσιον. Δὲν ἔφερον
οὐδ' εἰς τὴν Ῥέγαν τίποτε καλῆτερον.

ΔΑΪΑ

Τί ὠφελεῖ; ναί, πρέπει νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ-

Τὸ συνειδός μου δὲν ἀποκοιμίζεται.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ πῶς θὰ σοὶ ἀρέσουν τὰ ἐνώτια,
καὶ αἱ ἀλύσεις κ' οἱ χρυσοὶ δακτύλιοι
οὗς εὖρον καὶ οὗς φέρω ἐκ τῆς Δαμασκοῦ.
Νὰ ἰδῆς μόνον!

ΔΑΪΑ

Πάντοτε ὁ ἴδιος!

Δῶρα καὶ πάλιν δῶρα! Δῶρα πάντοτε!

ΝΑΘΑΝ

Ὡς χαίρων δίδω, δέχου τα, — καὶ σιωπή!

ΔΑΪΑ

Καὶ σιωπή! Τίς ἔχει δισταγμὸν, Ναθάν,
πῶς εἴσθε ὄλος γενναιότης καὶ τιμῆ;
Καὶ ὁμῶς...

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως εἶμαι Ἰουδαῖος... Αἶ;

Τοῦτο, ἢ ὄχι; ἐννοεῖς.

ΔΑΪΑ

Τί ἐννοῶ

σὺ τὸ ἠξεύρεις.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν σίγα.

ΔΑΪΑ

Σιωπῶ.

Τὴν ἀμαρτίαν, τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι,
ἦν ν' ἀποτρέψω μ' εἶναι, μ' εἶν' ἀδύνατον,
σεῖς ἔχετε τὴν.

ΝΑΘΑΝ

Νὰ τὴν ἔχω δέχομαι.

Πλὴν ποῦ, ποῦ εἶναι; Ἄν, Δαίτα, μ' ἀπατάς!
 Ὅτ' ἦλθον, τὸ ἠξεύρει;

ΔΑΪΑ

Σᾶς τὸ ἐρωτῶ.

Εἰσέτ' ἡ φρίκη εἰς πᾶν νεῦρόν της σκιρτᾷ.
 Πυρὸς εἰκόνα βλέπ' ἡ φαντασία της
 εἰς ὅ,τι βλέπει. Ἄγρυπνεῖ κοιμώμενον
 τὸ πνεῦμά της, κοιμᾶται ὅτε ἔξυπνον,
 νῦν ζώου ἦττον, νῦν ἀγγέλου φέρτερον.

ΝΑΘΑΝ

Γλυκεῖα κόρη! Τί ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος!

ΔΑΪΑ

Ὡς κοιμωμένη σήμερον κατέκειτο,
 Ὡς νεκρὰ μᾶλλον. Αἶφνης κράζει: «Ἄκουσον!
 Ἄκουσον! Εἶναι τοῦ πατρός αἱ κάμηλοι,
 εἶν' ἡ φωνή του ἡ γλυκεῖα!» Ἄλλ' ἐκεῖ
 τὸ βλέμμα της ἐσβέσθη, καὶ ἡ κεφαλὴ,
 μὴ στηριχθεῖσα ἐπὶ τοῦ βραχίονος,
 ἔπεσε πάλιν εἰς τὸ προσκεφάλαιον.
 Ἐρρίφθη ἔξω, κ' ἔρχεσθ', ἔρχεσθε, ἰδοῦ!
 Τί θαῦμα; Ἦτον ἡ ψυχὴ της διαρκῶς
 ὑμῶν πλησίον, καὶ ἐκείνου.

ΝΑΘΑΝ

Ποίου; πῶς;

Τίνος ἐκείνου;

ΔΑΪΑ

Τοῦ λυτρώσαντος αὐτήν
 ἐκ τῶν φλογῶν.

ΝΑΘΑΝ

Τίς ἦτον οὗτος; ἦτον τίς;

Τίς ἔσωσε τὴν Ῥέχαν μου; Εἰπέ μοι, τίς;

ΔΑΪΑ

Ναίτης ἦτον νέος, ὄν πρὸ ἡμερῶν
ὀλίγων εἶχον φέρει ὡς αἰχμάλωτον,
ὁ Σαλαδῖνος δ' εἶχε συγχωρήσει.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

Ναίτης! Ὁ Σουλτάνος τῷ ἐπέτρεψε
νὰ ζήσῃ λέγεις! Θαῦμα ἐχρειάζεται
τοιούτο νὰ τὴν σώσῃ; Ὡ θεέ!

ΔΑΪΑ

Ἐάν

αὐτὸς τὴν μόλις δωρηθεῖσάν τῷ ζωὴν
δὲν εἶχ' ἐκθέσει πάλιν, θὰ ἐκαίετο.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ποῦ, Δαΐα, εἶν' ὁ εὐγενῆς ἀνὴρ;
Ποῦ εἶναι; νὰ μὲ φέρῃς εἰς τοὺς πόδας του.
Ἐδώσατε, βεβαίως τῷ ἐδώσατε
ἔσους ὀπίσω σὰς ἀφῆκα θησαυροὺς,
καὶ ἄλλους, ἄλλους ὑπεσχέθητε;

ΔΑΪΑ

Καὶ πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; Ὅχι; ὄχι;

ΔΑΪΑ

Ἦλθε, κ' ἤξευρεν οὐδεὶς
πόθεν· ἀπῆλθε, καὶ οὐδεὶς ἠξέυρει ποῦ.
Τὰ τῆς οἰκίας ἀγνοῶν, τὴν ἀκοὴν
ἐδηγὸν εἶχε, τὸν μανδύαν ἤπλωσε,
κ' ἐρρίφθ' εἰς φλόγας καὶ καπνὸν, ἔπου φωνήν.

ἀγωνιῶσαν ἤκουσεν. Ἐλέγομεν
 πῶς ἀπωλέσθη, ὅτ' ἐκ μέσου τῶν φλογῶν
 ἔρμα, κ' ἐμπρός μας ἴσταται, εἰς στιβαρὸν
 βραχίονα κρατῶν την. Ἀπαθῆς, ψυχρὸς
 πρὸς εὐγνωμόνων θαυμαστῶν ἀλαλαγμούς,
 τὴν λείαν καταθέτει, σχίζει τὸν λαὸν —
 κ' ἐχάθη!

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι βέβαια διὰ παντός.

ΔΑΪΑ

Ἐπί τινος ἡμέρας τὸν ἐβλέπομεν
 περιπατοῦντα εἰς τοὺς φοίνικας, ὑφ' οὓς
 τοῦ Ἀναστάντος εἶν' ὁ τάφος ὁ κενός.
 Περιχαρῆς προσῆλθον, ηὐχαρίστησα,
 κ' ἐπρόσφερον, καὶ εἶπον, καὶ ἐκέτευσα
 νὰ ἔλθῃ ἅπαξ τὴν σωθεῖσαν νὰ ἰδῇ,
 ἥτις νὰ σπείσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της
 θέλ' εἰς ῥοὰς δακρῶν εὐσεβῶν.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπόν;

ΔΑΪΑ

Ματαιίως. Πρὸς δεήσεις ἦτον ἄκαμπτος·
 κ' ἐμὲ πικρῶς τοσοῦτον μ' εἰρωνεύετο . . .

ΝΑΘΑΝ

Ὅστ' ἐφοβήθης, κ' ἔπαυσες . . .

ΔΑΪΑ

Πολὺ μακρὰν.

Ἐπανηρχόμην καθ' ἡμέραν τακτικῶς,
 καὶ καθ' ἡμέραν χλευασμοὺς ὑπέμενον.
 Τί δὲν ὑπέστην, καὶ δὲν ἤμην πρόθυμος

νά ὑποστῶ ἀκόμη! Ὅμως πρὸ πολλοῦ
παρὰ τὸν τάφον δὲν ἐφάνη τὸν κενὸν
τοῦ Ἀναστάσιου, καὶ ὑπὸ τοὺς φοίνικας,
καὶ δὲν γνωρίζει τί ἀπέγινε, κἀνεὶς.—
Ἐκπεπληγμένος, σύννοος εἶσθε;

ΝΑΘΑΝ

Σκέπτομαι

ἐντύπωσιν ὁποῖαν θ' ἀπετέλεσαν
αὐτὰ εἰς πνεῦμα ὡς τῆς Ῥέχας· νὰ ἰδῇ
ἐκεῖνον τόσον ἀκατάδεκτον, πρὸς ὃν
αἰσθάνεται ἀνάγκην τὴν ὑπόληψιν
νὰ ἔλκηται, καὶ ὁμως ν' ἀποκρούηται!
Νοῦν καὶ καρδίαν πρέπει ν' ἀντεφέλκωσι
μελοχολία καὶ ὄρμαι μισάνθρωποι.
Ὡς δ' ἀμφιῤῥέπ' ἡ νίκη, ἀναμίγνυσιν
ἢ φαντασία ὄνειροπολήματα,
δι' ὧν τὴν θέσιν τῆς καρδίας νῦν ὁ νοῦς,
νῦν ἢ καρδία τοῦ νοῦς λαμβάνουσι.
Δεινὸν τὸ πάθος, καὶ τῆς Ῥέχας εἶν' αὐτὸ,
ἂν τὴν γνωρίζω. Ὀνειροπολεῖ.

ΔΑΪΑ

Καλῆ

κ' εὐσεβῆς τόσον!

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως ὄνειροπολεῖ.

ΔΑΪΑ

Πρὸ πάντων ἐν τῆς — ὄνειρον ἂν θέλητε —
τὸν νοῦν τῆς θέλγει, ὁ ναίτης τῆς αὐτὸς
ὅτι δὲν εἶναι γηγενῆς ἐκ γηγενῶν,
ἀλλ' ὅτι εἶναι τῶν ἀγγέλων εἷς, εἰς ὧν

τὴν προστασίαν ἢ μικρὰ καρδία τῆς
ἀφιερῶτο παιδιόθεν, κ' ἐξελθὼν
ἐκ τῆς νεφέλης ἧτις τὸν ἐκάλυπτε
καὶ ὅτ' ἐπάνω τοῦ πυρὸς ἐφέρετο,
τῇ ἐπεφάνη ὡς ναίτης. — Διατί
νὰ μειδιᾶτε; — Τίς ἠξεύρει; — Ἄφετε
αὐτὴν εἰς τὴν ἀπάτην, τὴν Χριστιανὸν
ἐνοῦσαν Ἰουδαῖον καὶ Ὀθωμανόν.
Εἶναι γλυκεῖα αὐτ' ἡ φρεναπάτη τῆς.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ δι' ἐμὲ γλυκεῖα. Ὑπαγε, ἰδὲ,
Δαί', ἂν εἶναι εὐκαιρον νὰ τὴν ἰδῶ, —
καὶ θὰ ζητήσω ἔπειτα τὸν ἄγριον,
τὸν ιδιότροπόν μας ἄγγελον, καὶ ἂν
εἰσέτι μετ' ἀνθρώπων καταδέχεται
νὰ ζῆ, καὶ εἶναι ὁ ἀγροῖκος πάντοτε
ἰππότης, θὰ τὸν εὕρω, καὶ ὑπόσχομαι
νὰ σᾶς τὸν φέρω.

ΔΑΪΑ

Δύσκολα ὑπόσχεσαι.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἡ γλυκεῖ' ἀπάτη τότε θὰ φανῆ
ἀλήθεια γλυκεῖα. Εἶν' οἱ ἄνθρωποι
εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῶν ἀγγέλων φίλτεροι.
Δὲν θὰ θυμόνης τότ', ἐλπίζω, κατ' ἐμοῦ
τὴν φίλην τῶν ἀγγέλων πῶς ἰάτρευσα.

ΔΑΪΑ

᾽Ω! Εἴσθε τόσο ἀγαθός, πλὴν καὶ κακός!
Ὑπάγω. — Πλὴν τί βλέπω; — Εἶν' ἐκεῖν' ἰδοῦ.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΡΕΧΑ και οι προλαδόντες.

ΡΕΧΑ

Λοιπὸν σὺ εἶσαι, πάτερ μου; Ἐνόμιζον
 πῶς εἶχες πέμψει τὴν φωνὴν σου πρόδρομον.
 Ποῦ εἶσαι; Ποῖα ὄρη, τίνες ποταμοὶ
 ἢ ἔρημοι ἀκόμη μᾶς χωρίζουσι;
 Μᾶς διαιρεῖ εἰς τοῖχος μόλις, καὶ ἀργεῖς
 ν' ἀνοίξης τὴν ἀγκάλην εἰς τὴν Ῥέχαν σου
 Δυστυχῆς Ῥέχα! Παρ' ὀλίγον εὕρισκες
 τὴν τέφραν της. Μὴ φρίττης. Παρ' ὀλίγον, ναί.
 Φοβερὸς εἶναι τοῦ πυρὸς ὁ θάνατος.

ΝΑΘΑΝ

Φιλτάτη, φίλη κόρη.

ΡΕΧΑ

Ἵπερέβητε

Εὐφράτην, Τίγριν, Ἰορδάνην, καὶ λοιπὰ,
 ποῦ τὰ ἡξεύρω; ρεύματα. Πῶς ἔτρεμον
 διὰ σέ, πάτερ, εἰς τὸ πῦρ πρὶν ἐκτεθῶ!
 Ἄφ' ὅτου ὅμως ἐξετέθην εἰς τὸ πῦρ,
 τὸν εἰς τὸ ὕδωρ θάνατον ἀναψυχὴν,
 δρόσον νομίζω, σωτηρίαν. Ἀλλὰ σὺ,
 σὺ δὲν ἐπνίγης, δὲν ἐκάην οὐδ' ἐγώ.
 ὦ! πόσον εὐτυχεῖς θὰ εἴμεθα!
 Πῶς τὸν Θεὸν θὰ εὐλογῶμεν! Σ' ἔφερον
 αὐτὸς, σέ καὶ τὸ σκάφος, διὰ δολερῶν
 δινῶν ἐπὶ πτερύγων τῶν ἀγγέλων του
 τῶν ἀοράτων, κ' ἦλθεν εἰς τὸ νεῦμά του
 ὁ ἀγγέλός μου ὁρατὸς διὰ φλογῶν

εἰς τὰς λευκάς του νὰ μὲ φέρῃ πτέρυγας
καὶ νὰ μὲ σώσῃ.

ΝΑΘΑΝ

(Πτέρυγας λευκάς!—"Α! Ναί.

Ἦν ὁ μανδύας τοῦ Ναίτου ὁ λευκός,
ὁ τεταμένος).

ΡΕΧΑ

Ὅρατός, ναὶ ἐρατός,
εἰς τὰ πτερά του μ' ἔσωσεν ἐκ τοῦ πυρός.
Ἄγγελον εἶδα, εἶδα κατὰ πρόσωπον,
τὸν ἄγγελόν μου.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ ἀξίζ' ἢ Ῥέχα μου.
Οὐδ' εἶδες κάλλος εἰς αὐτὸν ἀνώτερον,
παρὰ εἰς σὲ ἐκεῖνος.

ΡΕΧΑ

Κολακεύεσαι

ἢ κολακεύεις, πάτερ;

ΝΑΘΑΝ

Πλὴν καὶ ἄνθρωπος
ἂν ἦτον ἐξ ἐκείνων οὐς κοινότατα
παράγ' ἢ φύσις, ὁ σωτήρ σου ἄγγελος
θεοῦ σοὶ ἦτον, καὶ θὰ ἦτον ἀληθῶς.

ΡΕΧΑ

Ὅχι τοιοῦτος ἄγγελος ἀληθινός
ἄγγελος ἦτον. Δὲν μ' ἐδίδαξας καὶ σὺ
πῶς νὰ ὑπάρχουν ἄγγελ' εἶναι δυνατὸν,
καὶ ὑπὲρ ὅσων τὸν Θεὸν ἠγάπησαν
πῶς ἤμπορεῖ νὰ κάμῃ θαῦμα ὁ Θεός;
Τὸν ἀγαπῶ.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἐκεῖνος σὲ ἀνταγαπᾶ,
καὶ καθ' ἐκάστην διὰ σὲ θαυματουργεῖ,
σὲ καὶ τοὺς σοὶ ὁμοίους, καὶ δὲν παύεται
εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΡΕΧΑ

Χαίρω νὰ τ' ἀκούω.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

Διότι ὅλως φυσικὸν καὶ σὺνηθες
τὰ ὦτα πλήττει πῶς ναίτης σ' ἔσωσε,
δὲν εἶναι θαῦμα διὰ τοῦτο; Μέγιστον
ὑπάρχει τῶν θαυμάτων, πῶς τὰ θαύματα,
τὰ γνήσια, τὰ πάντων ἀληθέστατα,
εἰσὶ συνήθη, καὶ συνήθη φαίνονται.
Τοῦτο τὸ θαῦμα τὸ κοινὸν ἂν ἔλειπε,
τίς ὁ νοῦν ἔχων θαῦμα θὰ ἐπίστευεν
ὅ,τι παιδία οὕτως ὀνομάζουσι,
προσχαίνοντα εἰς ὅτι ἡ ἀσὺνηθες
ἢ νέον τοῖς προσπίπτει;

ΔΑΪΑ (τῷ Ναθάν)

Εἶναι ἀρκετὰ

εἰς τὸ πτερόν ὁ νοῦς της. Μὴ θελήσετε
νὰ τὸν πετάξῃ ἢ λεπτολογία σας
ὅλως διόλου.

ΝΑΘΑΝ

Ἄφες με. Τὴν Ῥέχαν' μου

δὲν ἦτον θαῦμα ἱκανὸν πῶς ἔσωσεν
ἀνήρ, διὰ μεγάλου θαύματος αὐτὸς
σωθεὶς ἐπίσης; Ναι, μεγάλου θαύματος·

διότι, τίς ποτ' ἤκουσεν, ὁ Σαλαδὶν
 Ναίτην ν' ἀπολύσῃ, ἢ Ναίτην τίς
 ζητοῦντα εἶδε παρ' αὐτοῦ ἀπόλυσιν,
 ἢ προσδοκῶντα, κ' ἐξαγοραζόμενον
 δι' ἄλλου λύτρου πλὴν τοῦ τελαμῶνός του
 τοῦ δερματίνου, ἢ καὶ τῆς λεπίδος του;

ΡΕΧΑ

Καὶ τοῦτο, πάτερ, συμπεραίν' ὑπὲρ ἐμοῦ,
 Ναίτης πῶς δὲν ἦτον, ἀλλ' ἐφαίνετο.
 Ἐὰν Ναίτης ἄλλως ἢ πρὸς θάνατον
 εἰς τὴν Σολύμην δὲν φοιτᾷ, κ' ἐλεύθερος
 ἂν δὲν τὴν διατρέχῃ, πῶς διὰ νυκτὸς
 θά ἤρχετο Ναίτης οἰκειοθελῶς
 ἐμὲ νὰ σώσῃ;

ΝΑΘΑΝ

Ἴδὲ πόσον εὐφυῶς!

Δαίτα, τώρα σὺ ὁμίλει· παρὰ σοῦ
 τὸ ἤκουσα, πῶς ἦλθεν, ὡς αἰχμάλωτος
 σταλεῖς. Βεβαίως ἤκουσας πλειότερα.

ΔΑΙΑ

Λέγουσιν οὕτω· πλὴν συγχρόνως λέγεται
 πῶς τὸν Ναίτην ἔσωσεν ὁ Σαλαδὶν,
 εὐρῶν τῶν ἀδελφῶν του πῶς ὁμοίαζε
 τὸν ἕνα, ὅλων τὸν ἀγηπητότερον.
 Ἀλλὰ πρὸ χρόνων εἴκοσι κ' ἐπέκεινα
 ἀπέθανεν ἐκεῖνος. Ὄνομάζετο,
 πῶς, δὲν ἠξεύρω· εἰς τὴν μάχην ἔπεσε,
 ποῦ, δὲν ἠξεύρω. Τόσον εἶν' ἀπίστευτα
 αὐτὰ, ὥστε, νομίζω, ἦσαν τίποτε.

ΝΑΘΑΝ

Διατὶ τόσον, ὦ Δαί', ἀπίστευτα;
 Οὐχὶ βεβαίως ἵνα γίνῃ πιστευτὸν,—
 ὡς τώρα βλέπω,— τὸ ἀπίστευτότερον.
 Ὁ Σαλαδὶν, ὁ πάντας τόσον ἀγαπῶν
 τοὺς ἀδελφούς του, τί κωλύει ἀδελφὸν
 νὰ εἶχεν, ὅταν νέος, πάντων φίλτατον;
 Δὲν ὁμοιάζουν πρόσωπα ἐνίοτε;
 Σβέννυται πᾶσα παλαιὰ ἐντύπωσις;
 Δὲν ἐνεργεῖ ὁμοίως τ' ὅμοιον; Λοιπὸν,
 ποῦ βλέπετε ἐνταῦθα τὸ ἀπίστευτον;
 Ἄ! ναι, σοφὴ Δαίτα, δὲν θὰ ἔβλεπες
 εἰς ταῦτα θαῦμα. Μόνον σοῦ τὰ θαύματα
 πίστιν χρειάζον... ἐννοῶ ἀξίζουσι.

ΔΑΪΑ

Περιγελάτε.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ ἐμὲ περιγελάς.
 Ἄλλὰ καὶ οὕτω μὲν ἡ σωτηρία σου,
 ὦ Ῥέχα, θαῦμα, εἰς τὸν μόνον δυνατὸν,
 ὅστις προστάξεις βασιλέων αὐστηρὰς
 καὶ δόγματά των,— παιδιὰν ἢ χλεύην του,
 δι' ἰσχυροῦ μίτου διοικεῖ.

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ μου,
 ἂν σφάλλω, τὸ ἡξεύρεις, δὲν ἐπιθυμῶ
 νὰ σφάλλω.

ΝΑΘΑΝ

Θέλεις μᾶλλον νὰ διδάσκησαι:
 Ἴδὲ, τοιάδε ἢ τοιάδε κύρτωσις

μετώπου, τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τῆς ρινὸς
 τὸ σχῆμα, τῶν ὀφρύων εἰς ὄστουν δξὺ
 ἢ εἰς ἀμβλὺ τὸ τόξον ἐντεινόμενον
 οὔτως ἢ ἄλλως, ἢ γραμμῇ, ἢ κοίλωμα,
 ῥυτίς, γωνία, ἀφανές σημάδιον,
 ἐν οὐδὲν τέλος εἰς ἀγρίου πρόσωπον
 ἐκ τῆς Εὐρώπης, κ' ἐν Ἀσίᾳ σώζεσαι.
 Δὲν εἶναι τοῦτο θαῦμα, σεῖς ἐράστριαι
 θαυμάτων; Τῶν ἀγγέλων τί δὲν φείδεσθε;

ΔΑΪΑ

Τί βλάπτει; — Οὕτω καὶ ἐγὼ φρονῶ, Ναθάν, —
 τί μέχρι τέλους, ἂν πῶς ἦτον ἄγγελος
 ἀντὶ ἀνθρώπου ὁ σωτὴρ νομίζωμεν;
 Τῆς σωτηρίας ὁ ἀκατανόητος
 ἐργάτης οὕτω δὲν μᾶς εἶν' ἐγγύτερος;

ΝΑΘΑΝ

Ὑπεροψία, κόμπος! Θέλει σιδηροῦν
 ἀγγεῖον, νὰ τὸ σύρη ἀργυρᾶ λαβίς
 ἐκ τῆς καμίνου, ἵνα καὶ αὐτὸ φρονῇ
 πῶς εἶναι ἐξ ἀργύρου. Ἄλλο τίποτε!
 Τί βλάπτει λέγεις; Ἄλλ' ἐγὼ τί ὠφελεῖ
 θ' ἀντερωτήσω· ἐπειδὴ ὁ λόγος σου,
 πῶς ἐγγυτέρω εἴμεθα εἰς τὸν Θεόν,
 ἢ ἄφρων λόγος εἶναι, ἢ καὶ βλάσφημος.
 Ἄλλὰ καὶ βλάπτει, ναῖσχε, βλάπτει ἀληθῶς.
 Ἀκούσατέ μου. — Τὸν σωτῆρα, — ἄγγελος
 ἢ ἄνθρωπος ἂν εἶναι, — θέλετε, καὶ σὺ
 πρὸ πάντων θέλεις, ν' ἀνθυπηρητήσητε.
 Εὐγνωμονεῖτε πρὸς αὐτὸν, στενάζετε,
 προσεύχεσθ', ἐν ἐκστάσει ἀναλύεσθε,

τὴν ἑορτὴν τοῦ νήστεις μένετε, συχνὰ
 δίδειτ' ἐλέη, — πρὸς οὐδέν! Αὐτὰ ὑμᾶς
 καὶ τὸν πλησίον ὠφελοῦν, οὐχὶ αὐτόν.
 Παχύνει δταν σεῖς νηστεύετε; Πλουτεῖ
 ἂν ἐλεῆτε; τὸν λαμπρύν' ἢ ἔκστασις,
 τὸν ἐνισχύει ἢ ἐμπιστοσύνη σας;
 Οὐχί, νομίζω. Ἄλλ' ἂν ἦτον ἄνθρωπος...

ΔΑΪΑ

*Α! ναί· ἂν ἦτον ἄνθρωπος, θὰ εἶχομεν
 ἀφορμὴν καὶ τι δι' αὐτόν νὰ πράξωμεν·
 καὶ ὁ Θεὸς ἤξεύρει πῶς ἠθέλομεν.
 Ἐκεῖνος ὅμως οὔτε ἐχρειάζετο
 οὔτ' ἠθέλε τι. Καθ' αὐτόν, μεθ' ἑαυτοῦ
 ἤρκειτο, ὅσον εἰς ἀγγέλους δυνατὸν
 ν' ἀρκῶνται.

ΡΕΧΑ

*Αμα δ' ἀνελήφθη...

ΝΑΘΑΝ

Ἐννοεῖς

ἄμ' ἀνελήφθη, ἅμα εἰς τοὺς φοίνικας
 δὲν ἦλθε πλέον. Ἦ τῷ ὄντι ἄραγε
 καὶ περαιτέρω τὸν ἀνεζητήσατε;

ΔΑΪΑ

*Ω! τοῦτο ὄχι.

ΝΑΘΑΝ

*Οχι; — Βλέπετε, σκληραὶ
 ὄνειροπόλοι, πόσον βλάπτει. Ἄν αὐτὸς
 ὁ ἄγγελος ἐν τούτοις, ἂν ἠσθένησε...

ΡΕΧΑ

Ἦσθένησεν!

ΔΑΪΑ

ὦ! ὄχι, ὄχι.

ΡΕΧΑ

Πῶς ριγῶ!

Τὸ μέτωπόν μου πρὶν καταφλεγόμενον,
ἰδὲ, Δαΐα, εἶναι πάγος!

ΝΑΘΑΝ

Σκέφθητε

πῶς εἶναι Φράγκος, ξένος εἰς τὸ κλίμα μας,
καὶ νέος, πείνης, ἀγρυπνίας ἀδαῆς
καὶ ἐργασίας δουλικῆς.

ΡΕΧΑ

Ἡσθένησε!

ΔΑΪΑ

Σοὶ λέγει μόνον ἴσως νὰ ἠσθένησε.

ΝΑΘΑΝ

Κεῖται, δὲν ἔχει φίλους, οὐδὲ χρήματα
ἵνα μισθώσῃ φίλον.

ΡΕΧΑ

Πάτερ, πάτερ μου!

ΝΑΘΑΝ

Ἀπαραμύθως κεῖται ἀνοσήμετος,
παλαίων πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὸν θάνατον!

ΡΕΧΑ

Ποῦ; Ποῦ;

ΝΑΘΑΝ

Καὶ διὰ μίαν ἔλωσ ἀγνωστον,
ἦν οὐδὲ εἶδεν, — ἤρκει ὅτ' ἦν ἄνθρωπος, —
εἰς πῦρ ἐρρίφθη! ...

ΔΑΪΑ

Μὴ τὴν βασανίζετε.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ οὐδὲ τίνα ἔσωσεν ἢ νὰ ἰδῆ
ἢ νὰ γνωρίσῃ ἔσπευσεν, ἀποφυγὼν
εὐγνωμοσύνας . . .

ΔΑΪΑ

Μὴ, Ναθάν, τὴν τυραννῆς.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδὲ φροντίζει δεύτερον νὰ τὴν ἰδῆ,
πλὴν ἵνα ἴσως σώσῃ δεύτερον αὐτὴν,
ἄνθρωπον οὔσαν.

ΔΑΪΑ

Παύσατε· Ἰδέτε τὴν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἀποθνήσκει, μόνον παραμύθημα
τὴν πρᾶξιν ἔχων τὴν καλὴν του.

ΔΑΪΑ

Παύσατε.

Φονεύετε τὴν Ῥέχαν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἐκείνον σύ! —

Θὰ εἶχες τὸν φονεύσει. Ῥέχα, σ' ἔδωκα
ἰατρικὸν καὶ ἔχι δηλητηρίον.
Ζῆ. Σύνελθε, ὦ Ῥέχα· οὔτε ἀσθενῆς
δὲν θενά εἶναι.

ΡΕΧΑ

Λέγεις ζῆ; δὲν ἀσθενεῖ;

ΝΑΘΑΝ

Βεβαίως ζῆ, διότι τὸ καλὸν κ' ἔδω

πολλάκις ἀνταμείβει ὁ Θεός. Ἄλλὰ
 πῶς ὄνειροπολήσεις εὐλαβεῖς εἰσὶ
 τῶν καλῶν ἔργων εὐκολώτερ' ἐνθυμοῦ.
 Πόσον ἐκείνας καὶ ὁ ὑπνηλότερος
 προκρίνει, — καὶ τοι πρὸς τί τέλος ἀγνοῶν —
 τῆς ἀγαθοεργίας ἐν' ἀπαλλαγῇ!

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ, μὴ μ' ἀφίνης, μὴ τὴν Ῥέχαν σου,
 μὴ πλέον μόνην. Ἴσως ἀπεδήμησε.
 Δὲν τὸ πιστεύεις;

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι πιθανώτατον.

Ἴδέτε Μουσουλμάνος τῶν καμήλων μου
 πῶς τὸ φορτίον περιέργως ἐρευνᾷ.
 Γνωρίζετε τίς εἶναι;

ΔΑΪΑ

Ὁ Δερβίσης σας.

ΝΑΘΑΝ

Τίς;

ΔΑΪΑ

Ὁ Δερβίσης μεθ' οὗ παίζετε πεσσούς.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ Ἄλ-Χαφῆς; Ἐκεῖνος εἶν' ὁ Ἄλ-Χαφῆς;

ΔΑΪΑ

Ἀρχιταμίας τοῦ Σουλτάνου σήμερον.

ΝΑΘΑΝ

Ὅνειρα πάλιν βλέπεις; Ὅχι. Ἔρχεται.
 Ἐκεῖνος εἶναι. Φύγετε. Τί θὰ μ' εἰπῇ;

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΝΑΘΑΝ καὶ ὁ ΔΕΡΒΙΣΗΣ.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τοὺς ὀφθαλμούς σου ὅσον θέλεις τέντονε.

ΝΑΘΑΝ

Εἶσαι; δὲν εἶσαι; Τί μεγαλοπρέπεια
διὰ Δερβίσην!

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ πῶς ὄχι; Τίποτε
νομίζεις ὁ Δερβίσης πῶς δὲν γίνεται;

ΝΑΘΑΝ

Πολλά. Ἄλλ' ὁ Δερβίσης, ὡς ἐνόμιζον,
ὁ γνήσιος Δερβίσης δὲν ἐπιθυμεῖ
νὰ γίνῃ ἄλλο.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πῶς δὲν εἶμαι γνήσιος,
μὰ τὸν προφήτην, εἶναι ἴσως ἀληθές.
Ἄλλ' ὅταν πρέπη ...

ΝΑΘΑΝ

Πρέπει ὁ Δερβίσης; Πῶς;
Νὰ πρέπη ἂν δὲν πρέπη κανεὶς ἄνθρωπος,
πρέπει Δερβίσης; Τί τῷ πρέπει τὸ λοιπόν;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Εἰς τὸν Δερβίσην πρέπει ὅ,τι τὸν ζητοῦν,
αὐτὸς δ' ἐγκρίνει.

ΝΑΘΑΝ

Ἄνθρωπ', ἔχεις δίκαιον,
εἰς τὸ Θεόν μου. Εἰς τὸ στῆθός μου ἐλθέ.
Μοὶ μένεις φίλος;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πρῶτον πλήν τί ἔγινα
δὲν ἐξετάζεις ;

ΝΑΘΑΝ

Ὅ,τι καὶ ἂν ἔγινες.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἄλλ' εἰς τὸ κράτος μέγα ὑποκείμενον
ἂν εἶμαι, κ' ἡ φιλία σ' ἐνοχλῆ αὐτοῦ ;

ΝΑΘΑΝ

Ἄν ἔμεινε Δερβίσης ἡ καρδία σου,
τολμῶ νὰ δοκιμάσω. Ὑποκείμενον
τοῦ κράτους εἶναι μόνον ὁ μανδύας σου.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ὅστις ἐπίσης τιμὴν θέλει. — Εὐρέ το.
Εἰς τὴν αὐλήν σας τί φονεῖς πῶς ἔγινα ;

ΝΑΘΑΝ

Δερβίσης πάντως· πιθανῶς καὶ — μάγειρος.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ναί, ν' ἀπομάθω παρὰ σοὶ τί ἔπραττον.
Μάγειρος; Ὅχι καὶ ἀποθηκάριος;
Καλῆτερά σου ὁ Σουλτάνος μ' ἐκτιμᾷ.
Εἶμι ταμίας.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἐννόει. Τοῦ μικροῦ
ταμείου. Διευθύνει ὁ πατὴρ αὐτοῦ
τὶ μέγ' ἀκόμη. Τὸ τοῦ οἴκου τοῦ δ' ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Ἔχει τὸν οἶκον μέγαν.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Μεγαλῆτερον
 ὅσου φρονεῖτε. Ἐκ τοῦ οἴκου του εἰσὶν
 ὄλ' οἱ ἐπαῖται.

ΝΑΘΑΝ

Τοὺς ἐπαίτας πλὴν μισεῖ.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὴν ἐξολόθρευσίν των θέλει, δι' αὐτὴν
 ἂν εἰς ἐπαίτην καταντήση καὶ αὐτός.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπαινῶ ταῦτα.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ θενὰ ἐγίνετο
 ὀλίγου δεῖν, διότι τὸ ταμεῖόν του
 τὸ πρωτὶ πλήρες, πρὶν εἰς μεσουράνημα
 φθάσ' ἢ ἡμέρα, εἶναι ἢδ' εἰς ἄμποτιν,
 καὶ τὸ ἐσπέρας καὶ κενοῦ κενώτερον.

ΝΑΘΑΝ

Αὐλακες ἴσως τὸ κenoῦσιν, αἵτινες
 οὐδὲ πληροῦντ' εὐκόλως οὐδὲ βύοντα.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὸ εὖρες.

ΝΑΘΑΝ

Τὰ ἡξεύρω.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Εἶναι κάκιστον
 νὰ εἶν' οἱ ἡγεμόνες ἐν περιστεραῖς
 γυπες· ἀλλ' ἔτι χειρόν, μεταξύ γυπῶν
 περιστεραὶ νὰ εἶναι.

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι, ὄχι δά,

Δερβίση!

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Λέγε ὅ,τι θέλεις. Ἄκουσον.

Τί θά μοι δώσης, τήν παροῦσαν θέσιν μου
νά σοι παραχωρήσω;

ΝΑΘΑΝ

Τί σοι φέρ' ἡ θέσις σου;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Μικρά μοι φέρει· ὄχι ὅμως καί εἰς σέ.—
διότι ὅταν, ὡς συνήθως, ἄμποτις
ὑπάρχ' εἰς τὸ ταμεῖον, διανοίγεις σὺ
τοὺς ὀχετούς σου, καταβάλλεις, κ' ἔπειτα
ἀπαιτεῖς τόκους ὅσους ἔχεις ὄρεξιν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ τόκους τόκων τόκου;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Οὕτως.

ΝΑΘΑΝ

Ἔως οὖ

λυθῆ εἰς τόκον ὄλον τὸ κεφάλαιον.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἄν τοῦτο δὲν σ' ἐλκύη, τῆς φιλίας μας
ὦ! σχίσον τότε τὸ συμβόλαιον. Πολλὰ
εἶχον ἐλπίσει παρά σοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Ναί; Τίνα; πῶς;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πῶς θενά μ' εὐκολύνῃς τὰ τοῦ ἔργου μου,

πῶς ἀνοικτὸν θὰ μ' ἔχῃς τὸ ταμεῖόν σου.
Μορφάζεις;

ΝΑΘΑΝ

Πρῶτον νὰ ἐξηγηθῶμεν. Μὴ
συγχέωμεν. Σὺ, ἔστω, σὺ ὁ Ἀλχαφῆς,
Δερβίσης μ' εἶσαι πάντοτε εὐπρόσδεκτος.
Ἄλλ' ὁ τοῦ Σολιμάνου Ἀλχαφῆς . . . αὐτὸς . . .
ὁ Δεφτερδάρης . . .

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἦξευρον πῶς ἀγαθὸς
εἶσαι, ὡς εἶσαι ἐμβριθῆς καὶ φρόνιμος.
Ὑπομονή, καὶ ὅ,τι τώρα διαιρεῖς
εἰς τὸν Χαφῆς, ταχέως θὰ διασταλῇ.
Τὸν κἀνδυν τοῦτον ὁ Σουλτάνος μ' ἔδωκε.
Πρὶν γυμνωθῆ ἢ κρόκη, πρὶν παραλυθῆ
εἰς ῥάκος, οἷα τὰ Δερβίσην στέγοντα,
ἐν Ἱεροσολύμοις θενὰ κρέματα
εἰς ἦλον, καὶ γυμνόπους, κοῦφος, τὴν θερμὴν
τοῦ Γάγγου ἄμμον θὰ πατῶ, ἐπόμενος
τοῖς ἐρημοπλανέσι διδασκάλοις μου . . .

ΝΑΘΑΝ

Τοιοῦτος εἶσαι.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ πεττεύων μετ' αὐτῶν.

ΝΑΘΑΝ

Ἡ μόνη ἡδονή σου.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τί μὲ εἴλκυσεν
ἠξεύρεις; Τὸ νὰ παύσω τοῦ νὰ ἐπαιτῶ;
τὸ παρ' ἐπαίταις νὰ κομπάζω πλούσιος;

ἢ πλούσιον ἐπαίτην, νὰ θαυματουργῶ,
εἰς πτωχὸν αἴφνης μετατρέπων πλούσιον;

ΝΑΘΑΝ

ὦ! ὄχι τοῦτο.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Κάτι τι χειρότερον,
ἀλλ' ὑπὲρ πάντα λόγον κολακεύσαν με·
ἡ πλάνη τοῦ Σουλτάνου ἢ φιλάνθρωπος.

ΝΑΘΑΝ

Τίς αὕτη;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ὁ ἐπαίτης μόνος, ὡς φρονεῖ,
γνωρίζει οἱ ἐπαῖται πῶς αἰσθάνονται,
πῶς φίλ' ἢ δόσις εἰς ἐπαίτας δίδεται.
«Σοῦ, μ' εἶπεν, ἦτον ὁ προκάτοχος ψυχρὸς,
τραχύς, ἀγροίκως δίδων ὅ,τι ἔδιδε,
ζητῶν βιαίως περὶ τοῦ λαμβάνοντος
νὰ ἐρευνήσῃ· μὴ εὐχαριστούμενος
νὰ τὸν ἠξεύρῃ ἐνδεῆ, ἀλλ' ἀπαίτων
τὸν λόγον νὰ γνωρίζῃ τῆς ἐνδείας του,
ἵνα τὸ δῶρον φειδωλῶς τῷ προσμετρῇ.
Οὐχὶ τοιοῦτος ὁ Χαφῆς, νὰ παριστᾷ
τόσον ἀσπλάχνως εὐσπλαγχνὸν τὸν Σαλαδίν.
Σωλὴν δὲν εἶναι βεβυσμένος ὁ Χαφῆς,
ἤσυχον ὕδωρ, διαυγὲς δεχόμενος,
ἐκχέων δὲ κοχλάζον καὶ θολὸν αὐτό.
ὦς ἐγὼ, οὕτω σκέπτεσαι καὶ σὺ, Χαφῆς.»
Γλυκᾶ τοιαῦτα μ' ἔψαλλεν ὁ παλευτής,
ὡς ποῦ ὁ κέπρος συνελήφθη. Βλάξ ἐγώ!
Βλακίστατος!

ΝΑΘΑΝ

Δερβίση, μὴ ἐξάπτησαι.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Αἶ, τί; Βλακία μὴ δὲν εἶναι, χίλιοι
καὶ μυριάδες νὰ καταπιέζωσι,
στρεβλῶσι, τυραννῶσι, βασανίζωσι,
καὶ εἷς νὰ εἶναι πρὸς τινὰς φιλόνηθρωπος;
ἢ βλάξ δὲν εἶναι ὁ τὴν ἀγαθότητα
τοῦ πανυφίστου ἀξιῶν νὰ μιμηθῆ,
τοῦ εἰς χρηστοὺς καὶ φαύλους, εἰς τὴν ἔρημον
καὶ τὸν λειμῶνα δι' αἰθρίας καὶ βροχῆς
εὐεργεσίας σπένδοντος, μὴ ἔχων δὲ
πάντοτε πλήρεις χεῖρας ὡς ὁ ὑψιστος;
Βλακί' αὐτὸ δὲν εἶναι;

ΝΑΘΑΝ

Σίγησον. Ἄρκει.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὴν ἐδικήν μου ἄφες ἔτι νὰ σ' εἰπῶ
βλακίαν· ἢ νομίζεις πῶς δὲν εἶναι βλάξ
ὁ ἀνιχνεύων εἴτ' ὑπάρχει ἀγαθὸν
ἐν ταύταις ταῖς βλακίαις, καὶ, τοῦ ἀγαθοῦ
ἐνεκα τούτου, τῆς βλακίας μετασχῶν;
ἢ ὄχι;

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, σὲ προτρέπω Ἄλ-Χαφῆ,
νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὰς ἐρημίας σου.
Φοβοῦμαι ὅτι μεταξὺ ἀνθρώπων ὢν,
θα λησμονήσῃς πῶς νὰ εἶσαι ἄνηθρωπος.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ὅρθον φοβοῦμαι καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον.
Ἔχε ὑγείαν.

ΝΑΘΑΝ

Μὴ βιάζεσαι· Χαφὴ,
 πρόσμεινε. Μήπως θενὰ φύγ' ἡ ἔρημος;
 πρόσμεινε. Ποῦ ἀκούεις; — 'Αλ-Χαφὴ, ἐδῶ!
 'Απῆλθεν, ἴσως περὶ τοῦ Ναίτου τι
 ἤξεύρει. ἴσως τὸν γνωρίζει.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΔΑΪΑ, εἰσέρχεται ἐν σπουδῇ. ΝΑΘΑΝ.

ΔΑΪΑ

ὦ Ναθάν

Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Τί εἶναι;

ΔΑΪΑ

Πάλιν, πάλιν φαίνεται.

ΝΑΘΑΝ

Ποῖος;

ΔΑΪΑ

Ἐκεῖνος.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ! Ἐκεῖνος; Πότε δὲ
 δὲν φαίνεται ἐκεῖνος; Διὰ σᾶς, ὦ! ναί,
 εἷς μόνος εἶν' ἐκεῖνος. Πλὴν δὲν ἔπρεπεν,
 οὐδὲ ἀκόμη καὶ ἂν ἦτον ἄγγελος.

ΔΑΪΑ

Ὑπὸ τῶν δένδρων τὴν σκιὰν περιπατεῖ,
 φοίνικας κόπτων . . .

ΝΑΘΑΝ

Καὶ γεύομενος αὐτῶν,

ὡς πᾶς Ναίτης.

ΔΑΪΑ

Πῶς μὲ βασανίζετε !

Διὰ τῶν θάμνων ὁ ποθῶν τῆς ὀφθαλμὸς
τὸν εἶδεν ἤδη καὶ τὸν παρακολουθεῖ,
καὶ μ' ἔπεμψεν ἐνταῦθα, ἰκετεύουσα
νὰ τὸν ἰδῆτε, νὰ τὸν προσλαλήσητε.
Σπεῦσον. Ἐκείνη θὰ σᾶς νεύῃ ἄνωθεν
πρὸς ποῦ ἐστράφη, ἂν ἀπομακρύνηται.
Σπεύσατε.

ΝΑΘΑΝ

Ἄμα τῆς καμήλου καταβάς !
Ἄρμόζει τοῦτο; Σπεῦσον σὺ νὰ τῷ εἰπῆς
πῶς ἦλθα. Ὄταν ἔλειπον, ἀπέφευγεν
ὁ χρηστὸς οὗτος τὴν φλιάν τοῦ οἴκου μου·
ἀλλ' ὅτε προσκαλῆται ὑπὸ τοῦ πατρὸς,
προθύμως θέλει ἔλθει. Σπεῦσον, κάλεσον,
θερμῶς προσκάλεσόν τον.

ΔΑΪΑ

Δὲν σᾶς ἔρχεται.

Εἰς μάτην. Λέγω... λέγω πῶς δὲν ἔρχεται
εἰς Ἰουδαίου.

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, κράτησον αὐτόν.
Νὰ διαφύγῃ μὴ ἀφῆς τὸ βλέμμα σου.
Ἕπαγ'. Εὐθὺς κατόπιν ἔρχομαι κ' ἐγώ.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἄλσος φοινίκων

ὑφ' οὗς περιπατεῖ ὁ **ΝΑΪΤΗΣ**. Ἐξ **ΜΟΝΑΧΟΣ** τὸν παρακολουθεῖ
πλαγίως, ὡς θέλων νὰ τὸν προσομιλήσῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Αὐτὸς χωρὶς αἰτίας δὲν μ' ἀκολουθεῖ.
Πῶς προσηλοῖ τὸ βλέμμα εἰς τὰς χεῖράς μου!
Ἄδελφέ, . . . ἴσως πρέπει, πάτερ, νὰ εἰπῶ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄδελφέ, μόνον. Ἄδελφὸς καὶ δόκιμος,
εἰς τὰς διαταγὰς σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄδελφέ μου, ἂν κ' ἐγὼ
τίποτε εἶχον . . . Τίποτε, μὰ τὸν Θεόν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εὐγνώμων πάνυ, καὶ χιλιοπλάσια
ἄς σ' ἀποδώσῃ ὁ Θεὸς ἃ ἤθελες
νὰ δώσης. Ὅχ' ἢ δόσις, ἢ προαίρεσις
χαρακτηρίζει τὸν δοτῆρα. Ἄλλως τε
δι' ἐλεημοσύνην δὲν ἐστάλην.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ! Λοιπὸν
ἐστάλης; . . .

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐξ ἐκείνης τῆς μονῆς.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ἣν
πλανήτου δεῖπνον νὰ ζητήσω ἤθελον.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Αἱ θέσεις πᾶσαι ἤδη κατελήφθησαν
εἰς τὰς τραπέζας· ὅμως ἀκολουθεῖ με.

ΝΑΪΓΗΣ

Πρὸς τί; Ναί, κρέας πρὸ πολλοῦ δὲν ἔφαγον.
Τί βλάπτει; Εἶναι ὠριμοὶ οἱ φοίνικες.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μὴ, κύριέ μου, καταχρᾶσθε τῷ καρπῷ.
Ὁ πολὺς βλάπτει· εἰς τὸ ἥπαρ ἔμφραξιν
φέρει· τὸ αἷμα κάμνει μελαγχολικόν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἢ μελαγχολία ἂν μ' εὐχαριστῆ;
Πλὴν δὲν ἐστάλης δι' αὐτὴν τὴν συνταγὴν
βεβαίως.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅχι. Μ' ἔστειλαν περὶ ὑμῶν
νὰ μάθω, νὰ ψαρεύσω . . .

ΝΑΪΓΗΣ

Κ' εἰς ἐμέ αὐτὸν
τὸ λέγεις;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναί. Τί βλάπτει;

ΝΑΪΤΗΣ

(Τετραπέραστος
ὁ ἀδελφός). Καὶ ἄλλους ἔχει ἢ μονὴ
ὡς σέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δὲν τὸ ἠξεύρω· Φίλε κύριε,
νὰ ὑπακούω χρεωστῷ.

ΝΑΪΤΗΣ

Κ' εἶσαι ἕτοιμος
να ὑπακούης, μὴ πελλὰ λεπτολογῶν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐπακοή θὰ ἦτον ἄλλως, κύριε;

ΝΑΪΤΗΣ

(Πῶς ὀρθῶς κρίνουσ' οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι!)
Δὲν θέλεις ἴσως νὰ μ' εἰπῆς τίς ἔζητῶν
περὶ ἐμοῦ νὰ μάθῃ; Πῶς δὲν εἶσαι σὺ
σχεδὸν ὀμνύω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς ἐμὲ θὰ ἤρμοζε;
ἢ θὰ μ' ὠφέλει;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλὰ τίνα ὠφελεῖ;
εἰς τίν' ἀρμόζει αὐτ' ἢ περιέργεια;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸν Πατριάρχην, ὡς πιστεύω. Μ' ἔπεμψεν
αὐτός.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Πατριάρχης; Ἐρυθρὸς σταυρὸς
ἐπὶ λευκοῦ μανδύου ἄρα τί ὀδηλοῖ
δὲν τὸ γνωρίζει;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ γνωρίζω πλὴν ἐγώ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν ναίτης εἶμαι, καὶ αἰχμάλωτος.
εἰς τὸ Τεβνὶν, προσθέτω, αἰχμαλωτισθεῖς,
ὅτ' ἐκπνεούσης τῆς ἀνακωχῆς, ἡμεῖς
ἠθέλομεν τὴν πόλιν νὰ πορθήσωμεν,

πρὶν ἔτ' εἰς τὴν Σιδῶνα ἐπιπέσωμεν.
 Προσθέτω· συνελήφθην εἰκοστὸς ἐγώ,
 ὑπὸ τοῦ Σαλαδίνου μόνος ἀφεθείς.
 Ἴδου ὁ Πατριάρχης τί χρειάζεται
 νὰ μάθῃ, κ' ἴσως πλέον ὧν χρειάζεται.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄλλ' ἴσως ὄχι ὧν ἠξεύρει. Διατί
 σᾶς μόνον ν' ἀπολύσῃ, θενά ἤθελε
 νὰ μάθῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Μήπως τὸ ἠξεύρω; Τὸν γυμνὸν
 τράχηλον κλίνων, ἐπὶ τοῦ μανδύου μου
 ἐγονυπέτουν, περιμένων τὴν πληγὴν,
 ὅτε ἰδὼν με ὁ Σουλτάνος ἀτενῶς,
 ἀνασκιρτᾷ καὶ νεύει· μ' ἀνεγείρουσι,
 μὲ λύουσι· καὶ ὅτε τὸν εὐχαριστῶ,
 δακρύοντα τὸν βλέπω. Σιωπῶ, κ' ἐγώ.
 Ἄναχωρεῖ καὶ μένω. Πῶς συνέχονται
 αὐτὰ, ὁ πατριάρχης ὅπως δύναται
 ἄς τὸ νοήσῃ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Συμπεραίνει ἐξ αὐτῶν
 διὰ μεγάλα, ναὶ μεγάλα πράγματα
 πῶς ὁ Θεὸς σᾶς σώζει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, μεγάλα, ναί.
 Νὰ σώσω Ἰουδαίαν, ἀπὸ τοῦ πυρός,
 τοὺς ὁδοιπόρους εἰς Σινᾶ νὰ ξεναγῶ,
 καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Θὰ ἔλθωσι
καὶ τ' ἄλλα. Κάτι ἔμωσ εἶναι καὶ αὐτά.
Ὁ Πατριάρχης δ' ἴσως νὰ ἠτείμασε
καὶ σπουδαιότερόν τι ἄλλο δι' ὑμᾶς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, ἀδελφε; Φρονεῖτε; Δέν σ' ὑπέδειξε
τίποτε ἴσως;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μάλιστα. Ἐπιθυμεῖ
νὰ ἐμβαθύνω πρῶτον, ἂν ὁ κύριος
ὁ ἄνθρωπός μας εἶναι.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί; Ἐμβαθύνον.
(Πῶς ἐμβαθύνει οὗτος νὰ ἰδῶ!) Λοιπόν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄπλούστερον θὰ εἶναι, εἰς τὸν κύριον.
τοῦ Πατριάρχου τίς ὁ πόθος νὰ εἰπῶ
εὐθύς.

ΝΑΪΤΗΣ

* Ἄς εἶναι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐπεθύμει δι' ὑμῶν
ἐπιστολήν νὰ πέμψῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Δι' ἐμοῦ; Ἐγὼ
δέν εἶμαι ταχυδρόμος. Τοῦτο τὸ λαμπρὸν
ὑπάρχει ἔργον, τὸ λαμπρότερον παρὰ
νὰ σώζω Ἰουδαίας;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Φαίνεται, ἐπειδὴ,

ὁ Πατριάρχης λέγει, εἰς τὸ γράμμ' αὐτὸ
 συμφέρον μέγα ἔχουσ' οἱ χριστιανοί.

Τῆς γραφῆς ταύτης τὴν πιστὴν ἐπίδοσιν —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἐν τοῖς οὐρανοῖς
 θεν' ἀνταμείψῃ θεῖος στέφανος ποτέ.

Οὐδεὶς δὲ εἶναι τοῦ στεφάνου ὑπὲρ σᾶς —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἀξιώτερος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἵπὲρ ἐμέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Οὐδ' ἄλλος εἶναι ὡς ὑμεῖς —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἐπιτήδειος
 νὰ τὸν κερδήσῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς ἐγώ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐλεύθερος

εἶσθε, τὰ πάντα νὰ σκοπῆτε δύνασθε,

γνωρίζετε αἱ πόλεις πῶς ἀμύνονται

καὶ πῶς πορθοῦνται· ποῦ ἐδραῖος ἢ ποῦ μὴ —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ὁ ἀρτιπαγῆς

τοῦ Σαλαδίνου τοῖχος, ὁ περίβολος

ὁ δεύτερος, ὁ ἔνδον, σεῖς ἤξεύρετε

νὰ τὸ εἰπῆτε τοῖς προμάχοις τοῦ Χριστοῦ —

ὁ Πατριάρχης λέγει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἂν ἤξευρον

τι, ἀδελφέ μου, περιέχει κ' ἡ γραφή...

ΜΟΝΑΧΟΣ

Αὐτό... δὲν τὸ ἤξεύρω οὐδ' ἐγὼ καλῶς.
 «Τῷ Βασιλεῖ Φιλίππῳ» ἐπιγράφεται.
 Ὁ Πατριάρχης — .. Ἀληθῶς ἐκπλήττομα
 πᾶς ἅγιος τοιοῦτος, ζῶν ἐν οὐρανῷ,
 συγκαταβαίνει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς
 καὶ τὰ τῆς γῆς. Μεγάλως θὰ τὸν ἐνοχλῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν; Ὁ Πατριάρχης; —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀκριβέστατα
 καὶ θετικῶς ἤξεύρει πόθεν, ποῦ καὶ πῶς
 καὶ μετὰ πόσον, ἂν καὶ πάλιν πόλεμος
 ἐπέλθῃ, ἢ Σουλτάνος θέλει κινηθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

ᾠ! τὰ ἤξεύρει;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μάλιστα, κ' εἰ δυνατὸν
 νὰ τ' ἀναγγείλῃ θέλει εἰς τὸν Φίλιππον,
 ἵνα σταθμίσῃ ἐμβριθῶς ὁ Βασιλεὺς
 ἂν τόσον εἶναι φοβερὸς ὁ κίνδυνος,
 ὥστε ν' ἀνανεώσῃ τὴν ἀναχωγῆν
 ἣν ἔχει λύσει τὸ ἀνδρεῖον τάγμα σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί Πατριάρχης! Ἄ λοιπὸν ὁ βέλτιστος,
 ὁ ἥρωας δὲν μὲ θέλει ταχυδρόμον του
 κοινόν, μὲ θέλει ἄλλο τι, — κατάσκοπον.
 Ἀδελφὲ, σπεῦσον πρὸς τὸν Πατριάρχην σου
 κ' εἶπέ τω, ὅσον καὶ ἂν ἐνεβάθυνες,
 κατάλληλον δὲν μ' εὔρες. — Εἴμ' αἰχμάλωτος ;

ἀκόμη τοῦ Ναΐτου τὸ ἐπάγγελμα
εἶν' αἰ' πληγαί, δὲν εἶναι ἡ κατάδοσις.
Αὐτὰ εἶπέ τω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅπως τὸ προέβλεπον.
Ἴσως δὲν ἔχει ἄδικον ὁ Κύριος.
Ἐπεταὶ ὅμως τὸ καλῆτερον. Μαθῶν
ὁ Πατριάρχης ποῦ κατὰ τὸν Λίβανον
ἐγείρεται μονήρης καὶ πῶς λέγεται
ὁ πύργος, ὅπου ἀμετρήτους θησαυροὺς
τοῦ Σαλαδῖνου ὁ προβλεπτικὸς πατὴρ
σωρεύει, τρέφων καὶ ὀπλιζῶν τὸν στρατὸν,
ἀνεῦρεν ὅτι δι' ὕδων ἐνίοτε
ἐρήμων μεταβαίνει εἰς τὸ φρούριον
ὁ Σαλαδῖνος, ἀσυνόδευτος σχεδόν. —
Μὲ ἐννοεῖτε;

ΝΑΪΤΗΣ

Παντελῶς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τί εὐκόλον
τὸν Σαλαδῖνον νὰ συλλάβῃ τις ἐκεῖ,
καὶ νὰ τὸν ξεπαστρεύσῃ! Δὲν σᾶς φαίνεται;
Φρίττετε; Ὅμως τρεῖς θεοφοβούμενοι
προσῆλθον Μαρονῖται, κ' ἐπροτάθησαν,
ἂν τις ἀνδρεῖος ἀρχηγὸς τοῖς εὐρεθῇ,
νὰ δοκιμάσουν.

ΝΑΪΤΗΣ

Κ' ἐξελέξατο ἐμὲ
ὁ Πατριάρχης ὡς ἀνδρεῖον ἀρχηγόν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Φρονεῖ, πρὸς τοῦτο Φίλιππος ὁ Βασιλεὺς
ἐκ τῆς Πτολεμαίδος ὅτι δύναται
τὴν χεῖρα νὰ ὀρέξῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ἐμέ; ἐμέ;
ἐμέ; Δὲν σ' εἶπα, ἀδελφέ, δὲν ἤκουσας
τί εἰς τὸν Σαλαδῖνον χρεωστῶ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

ᾠ! πῶς;

Τὸ ἤκουσα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ ὅμως —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναὶ, ἀλλὰ φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης, ὅτι τοῦτο μὲν ὀρθόν,
ἀλλ' ὁ Θεός, ... τὸ Τάγμα ...

ΝΑΪΤΗΣ

Τί ἀλλάσσουσι;

Δὲν μ' ἐπιβάλλουν ἔγκλημα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δὲν εἶναι πλήν

τὸ παρ' ἀνθρώποις ἔγκλημα — φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης, — ἔγκλημα παρὰ Θεῶ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὸν Σουλτάνον νὰ ὀφείλω τὴν ζωὴν
καὶ νὰ τὸν θανατώσω!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄπαγε! Ἀλλὰ —

φρονεῖ ὁ Πατριάρχης — μένει πάντοτε

ὁ Σαλαδῖνος τῶν χριστιανῶν ἐχθρὸς,
οὐδ' ἔχει λόγον νὰ καλῆται φίλος σας.

ΝΑΙΤΗΣ

Φίλος; πρὸς ὃν δὲν θέλω φαῦλος νὰ φανῶ,
φαῦλος ἀγνώμωι;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄληθῶς! Ἄλλὰ — φρονεῖ

ὁ Πατριάρχης — ὅτι δὲν ὀφείλει τις
εὐγνωμοσύνην πρὸ ἀνθρώπων καὶ θεοῦ,
ἐὰν ἡ χάρις δι' αὐτὸν δὲν ἔγινε.

Ὁθεν, καθ' ὅσον διαδίδεται — φρονεῖ

ὁ Πατριάρχης, — ὅτι σὰς ἀπέλυσεν

ὁ Σαλαδῖνος, ἐπειδὴ πῶς ὅμοιος

πρὸς ἓνα ἀδελφόν του τῷ ἐράνητε . . .

ΝΑΙΤΗΣ

Καὶ τοῦτ' ὁ Πατριάρχης τὸ ἤξεύρει, πλὴν . . .

ὦ! Ἐὰν ἦτον ἀληθές! ὦ Σαλαδίν! —

Ἡ φύσις χαρακτῆρας ἐνεκόλαψε

τοῦ ἀδελφοῦ σου εἰς τὴν ἔξω μου μορφήν

χωρὶς κ' εἰς τὴν ψυχὴν μου νὰ χαράξῃ τι;

Ἐὰν δ' ἐχάραξέ τι, θὰ ἐξήλειπον

αὐτὸ, εἰς Πατριάρχην χαριζόμενος;

Δὲν ψεύδεσαι, ὦ φύσις, οὕτως. Ὁ Θεὸς

δὲν ἀντιφάσκει οὕτως εἰς τὴν πλάσιν του. —

—Φύγε, μὴ κίνει τὴν χολὴν μου. Ὑπαγε!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὑπάγω χαίρων, ὡς δὲν ἔχαιρον ἐλθὼν.

Συγγνώμην, Κύριέ μου. Οἱ ἐν ταῖς μοναῖς

τοῖς ἀνωτέροις πρέπει νὰ πειθώμεθα.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄.

ΝΑΪΤΗΣ, ΔΑΪΑ, ἧτις ἀπό τινος παρετήρει μακρόθεν τὸν Ναίτην,
καὶ ἤδη προσέρχεται.

ΔΑΪΑ

(Ὁ Μοναχὸς, ὡς βλέπω, εἰς διάθεσιν
καλὴν δὲν τὸν ἀφῆκε. Τί νὰ κάμωμεν;
Νὰ πλησιάσω πρέπει.)

ΝΑΪΤΗΣ

(Ἀξιόλογα!

Ἡ παροιμία ἀληθεύει πῶς γυνὴ
καὶ μοναχὸς οἱ δύο εἰσὶν ὄνυχες
τοῦ διαβόλου. Ἐξ ἐκείνου εἰς αὐτὴν
μὲ ρίπτει.)

ΔΑΪΑ

Πῶς! Τί βλέπω! Σεῖς, ὦ εὐγενῆ
ἱερότα! Δόξα τῷ Θεῷ! Ναί, δόξα τῷ!
Ποῦ ἦσθε πρὸ τασούτου χρόνου; Ἀσθενῆς
δὲν ἦσθε;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχι.

ΔΑΪΑ

Ὑγιαίνων λοιπόν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί.

ΔΑΪΑ

Ἀνησυχίας εἶχομεν καὶ διὰ σᾶς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅντως;

ΔΑΪΑ

Βεβαίως θὰ ἐλείπετε.

ΝΑΪΤΗΣ

Σωττόν.

ΔΑΪΑ

Κ' ἤλθατε πάλιν σήμερον ὀπίσω.

ΝΑΪΤΗΣ

Χθές.

ΔΑΪΑ

Σήμερον ἦλθε καὶ τῆς 'Ρέχας ὁ πατήρ.
'Ἐμπορεῖ τώρα νὰ ἐλπίζ' ἡ 'Ρέχα;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΔΑΪΑ

Ὅ,τι τοσάκις παρεκάλεσε. Θερμῶς
θὰ προσκληθῆτε τώρα ὑπὸ τοῦ πατρὸς
αὐτῆς. Ἐκ Βαβυλῶνος ἦλθεν, εἴκοσι
καμήλους ἄγων. Τὰ φορτία σύγκεινται
ἐξ ὑφασμάτων, ἀρωμάτων εὐγενῶν,
τιμαλφῶν λίθων, ἐκ Συρίας, ἐκ Περσῶν,
ἀκόμη κ' ἐκ τῆς Κίνας κ' ἐκ τῆς Ἰνδικῆς.

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἀγοράζω τίποτε.

ΔΑΪΑ

Τὸν σέβεται

ὡς ἡγεμόνα ὁ λαός του. Πλὴν σοφὸν
ἀντὶ πλουσίου πῶς τὸν λέγει, ἄπορον
μὲ φαίνεται.

ΝΑΪΤΗΣ

Σημαίνει ἴσως τὸ αὐτὸ

εἰς τὸν λαὸν τοῦ τὸ σοφὸς καὶ πλούσιος.

ΔΑΪΑ

Ἐπρεπε μᾶλλον νὰ τὸν λέγουν ἀγαθόν.
 Τὴν ἀγαθότητά του δὲν φαντάζεσθε.
 Ὡς ἔμαθεν, ἡ Ῥέχα τί σᾶς χρεωστεῖ,
 τί εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν ἔπραττεν
 ὑπὲρ ὑμῶν! τί εἶχε νὰ σᾶς δώσῃ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ!

ΔΑΪΑ

Ἄλλ' ἔλθετε καὶ μόνος νὰ ἰδῆτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

Πόσον ταχέως ἡ στιγμὴ παρέρχεται!

ΔΑΪΑ

Ἐὰν δὲν ἦτον ὅσον λέγω ἀγαθός,
 τοσοῦτον χρόνον μετ' αὐτοῦ θὰ ἔμενον;
 Μὴ δὲν ἤξεύρω πόσον ὡς χριστιανὴ
 ἀξίζω; Μήπως μ' ἐναννούρισε κάνεις
 πῶς εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ τὸν ἄνδρα μου
 θενὰ ἤρχομένην, μόνον πρὸς σκοπὸν, τροφὸς
 νὰ γίνω Ἰουδαίας; Ἦτον εὐγενὴς
 ὁ σύζυγός μου ὑπηρέτης τοῦ στρατοῦ
 τοῦ Βασιλέως Φρειδερίκου. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐλβετὸς

τὸ γένος· εἶχε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ πνιγῇ
 εἰς τοῦ ἰδίου ποταμοῦ τὰ ὕδατα
 εἰς ἃ ἐπνίγη κ' ἡ Μεγαλειότης του.
 Γυνὴ, ποσάκις θὰ μοὶ τὸ διηγηθῆς;
 Τί μ' ἐκολλήθης;

ΔΑΪΑ

Σ' έκολλήθην! ὦ Θεέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναι, μ' έκολλήθης. Νά σās βλέπω τοῦ λοιποῦ,
νά σās ἀκούω, ἄς μοι λείπη. Πάντοτε,
πάλιν καὶ πάλιν, παῦσαι, μὴ μ' ἐνθύμιζε
πρᾶξιν εἰς ἣν ὠρμήθην ἄνευ σκέψεως,
καὶ ἥτις ἔτι ὄνειρον μοὶ φαίνεται.
Δὲν λέγω ὅτι μετενόησα· ἀλλὰ —
πρόσεξον — ὅταν ἄλλοτέ τι ὅμοιον
συμβῆ, σεῖς τότε θενά πταίητε, ἐὰν
τόσον ταχέως εἰς τὸ μέσον δὲν ριφθῶ,
πρὶν ἐξετάσω. Ἄς καὶ ὅστις καὶ.

ΔΑΪΑ

Θεὲ βοήθει!

ΝΑΪΤΗΣ

Κάμετέ μοι τοῦ λοιποῦ
τὴν χάριν νά σās εἶμαι ὄλως ἄγνωστος.
Καὶ ὁ πατήρ ἄς μ' ἔχη, σās παρακαλῶ,
παρητημένον. Ἰουδαῖος πάντοτε
εἶν' Ἰουδαῖος. Χονδρσοουηβὸς ἐγώ,
οὐδ' ὡς σκιάν τῆς κόρης διετήρησα
τὴν μνήμην, πῶς τὴν εἶχον ἂν ὑποτεθῆ.

ΔΑΪΑ

Τὴν ἐδικὴν σας πλὴν αὐτὴ διατηρεῖ.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τέλος, τέλος;...

ΔΑΪΑ

Τίς ἤξεύρει; Πάντοτε
οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ὅ,τι φαίνονται.

ΝΑΪΤΗΣ

Καλύτεροι σπανίως. (Στρέφεται ν' ἀνχωρήσῃ).

ΔΑΪΑ

Περιμείνατε.

Τίς εἶν' ἡ βία;

ΝΑΪΤΗΣ

Γύναι, μὴ τοὺς φοίνικας
τοὺς προσφιλεῖς μου μοὶ τοὺς κάμης μισητοὺς.

ΔΑΪΑ

Φύγε, τῆς Γερμανίας ἀρκουδάνθρωπε!

Τὰ ἔχνη τοῦ θηρίου ἄς μὴ χάσωμεν.

(τὸν ἀκολουθεῖ μακρόθεν).

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ Α'.

Παλάτιον τοῦ Σουλτάνου.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ καὶ ΣΙΤΤΑ (παίζουσι ζατρίκιον).

ΣΙΤΤΑ

Πῶς παίζεις, Σαλαδῖνε; Ποῦ εὐρίσκεσαι;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι καλῶς; Πῶς ὄχι;

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως δι' ἐμέ,
καὶ μόλις. Παίξε ἄλλο.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Διατί;

ΣΙΤΤΑ

Γυμνόν

τὸν ἔππον σου ἀφήνεις.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ! ὀρθόν. Ἰδού.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ Πύργος ἔμως;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καλῶς λέγεις. Σὰ χ λοιπόν.

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τί κερδίζεις; Πρὸς χωρῶ, καὶ ἔμεινες
ὡς καὶ πρὶν ἦσουν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Βλέπω ὅτι τὰ στενὰ
 νὰ διαφύγω ἀποινὶ δὲν ἤμπορῶ.
 Ἔστω· τὸν ἵππον λάβε.

ΣΙΤΤΑ

Ὅχι. Ἄς σταθῆ.

Παρέρχομαι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν εἶναι τοῦτο δῶρόν σου.
 Τὸν ἵππον δίδεις, νὰ προφυλαχθῆς ἐκεῖ.

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μὴ κάμνης ὅμως ὑπολογισμεὺς
 χωρὶς τοῦ ξενοδόχου. Τὸ προέβλεπες
 αὐτό;

ΣΙΤΤΑ

Βεβαίως ὄχι. Πῶς νὰ προῖδῶ
 πῶς ἡ Βασίλισσά σου τόσον σ' ἐνοχλεῖ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; Ἡ βασίλισσά μου;

ΣΙΤΤΑ

Βλέπω, σήμερον
 ἄσπρον, πλὴν τῶν χιλίων δηναρίων μου
 πῶς δὲν θὰ ἔχω.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς αὐτό;

ΣΙΤΤΑ

Τὸ ἐρωτᾷς;
 Διότι βλέπω καὶ καλὰ κ' ἐπίτηδες

νά κινηθῆς πῶς θέλεις. Τὸ συμφέρον μου
δὲν εἶναι τοῦτο. Πλὴν πῶς διασκέδασιν
παιγνίδιον τοιοῦτο προξενεῖ μικράν,
πότ' ἔχω κέρδη περισσότερ' ἀπὸ σοῦ
παρ' ὅταν χάνω; Πρὸς παρηγορίαν μου
πῶς ἔχω χάσει, διπλασίαν πάντοτε
δὲν μοι χαρίζεις τὴν ζημίαν μου;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λοιπὸν,

ὁσάκις χάνεις τὸ ἐπιτηδεύεσαι
ἀπὸ σκοποῦ, φιλτάτη αὐταδέλφη μου;

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως ἢ τόση μεγαλοδωρία σου
ἔγιν' αἰτία, φίλτατε αὐτάδελφε,
καλλήτερον νὰ παίζω πῶς δὲν ἔμαθον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λοιπὸν δὲν παίζεις; Δὲν θὰ τελειώσωμεν;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τελειώσω θέλεις; Ἴδού. Σάχ καὶ Σάχ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ! ναί, τῷ ὄντι. Δὲν τὸ εἶδα. Σάχ διπλοῦν
κατὰ τῆς Βασιλίσσης.

ΣΙΤΤΑ

Ἄφες νὰ ἰδῶ

ἂν νὰ τὸ ἀποφύγης δὲν ἐδύνασο.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἦ! ὄχι, ὄχι. Λάβε τὴν βασίλισσαν.
Κακὴν μοι φέρει τύχην ὁ πεσσὸς αὐτός.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ πεσσὸς μόνος;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν μὲ βλάπτει. Λάβε την.

Ἴδού με πάλιν πανταχοῦ εἰς ἄμυναν.

ΣΙΤΤΑ

Παρά τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐδιδάχθην, πῶς
πρὸς βασιλίσσας εὐγενῶς προσφέρονται.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν λάβης δὲν τὴν λάβης, μοὶ εἶν' ἄχρηστος.

ΣΙΤΤΑ

Τί νὰ τὴν λάβω; Σάχ καὶ Σάχ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἔπειτα;

ΣΙΤΤΑ

Σάχ,

Σάχ, Σάχ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

καὶ Ρούχ!

ΣΙΤΤΑ

Ἀκόμη ὄχι. Κίνησον

τὸν ἴππον σου, ἢ ὅ,τι προτιμᾶς,

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καλόν!

Ἐκέρδησας, σοὶ λέγω, καὶ ὁ Ἄλ-Χαφὴς
πληρόνει. Ἄς τὸν κράξῃ αὐθωρεὶ κάνεις.

Σιττά, δὲν εἶχες τόσο ἀδικον. Τὸν νοῦν
ἐδὼ δὲν εἶχον οὐδ' ἐπρόσεχον πολὺ.

Τίς πάντοτε μᾶς δίδει λείους τοὺς πεσσοὺς,
τοὺς παριστῶντας κ' ἐνθυμίζοντας οὐδέν;

Μὲ τὸν Ἰμάμην μήπως ἔπαιξα; Πλὴν τί;

Ὁ γάνων θέλει πρόφασιν. Οἱ ἄμορφοι

πεσσοὶ δὲν εἶν' αἰτία ὅτι ἔχασα,
ἀλλ' ὁ ταχύς σου ὀφθαλμός, ὁ ἥσυχος,
κ' ἡ τέχνη σου . . .

ΣΙΤΤΑ

Καὶ ταῦτα νὰ στομώσωσι
τὴν ἀκανθὴν τῆς ἥττης ἔχουσι σκοπόν.
Ἄλλοῦ τὸν νοῦν σου εἶχες μᾶλλον ἢ ἐγώ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σύ; Καὶ ποῦ ἔχεις σὺ ἄλλοῦ τὸν νοῦν;

ΣΙΤΤΑ

βεβαίως ἔπου σύ. ὦ! πότε, Σαλαδὶν,
ἐπιμελῶς καὶ πάλιν θενὰ παίζωμεν;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄς παίζωμεν τοσοῦτον ἐκθυμώτερον.

Ἄ! ἐννοεῖς τὸν νέον πόλεμον! Ἐγὼ
δὲν εἶμαι ὅστις πρῶτος ἐξεσπάθωσα.

Ἄς γίνῃ ὅ,τι γίνῃ! Τὴν ἀνακωχὴν
οὐκ εἶχον παρατείνει, καὶ εἰς τὴν Σιττὰν

οὐκ εἶχον προμηθεύσει σύζυγον καλόν.

Θὰ ἦτον τοῦ Ῥιχάρδου ὁ αὐτάδελφος.

Ἄρκεῖ πῶς εἶναι τοῦ Ῥιχάρδου.

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε

νὰ ἐκθειάζῃς τὸν Ῥιχάρδον σου!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἐάν

ὁ ἀδελφός μας ὁ Μαλέκ τὴν ἀδελφὴν

ἐδύνατο νὰ λάβῃ τοῦ Ῥιχάρδου, ἄ!

τί οἶκος θενὰ ἦτον! Ἄ! τῶν ἐπὶ γῆς

πρωτίστων καὶ ἀρίστων πάντων ἀριστος!

Δὲν ὀκνῶ, βλέπεις, κ' ἑμαυτὸν νὰ ἐπαινῶ,
νὰ θεωρῶμαι ἄξιος τῶν φίλων μου.
Θὰ ἐγεννῶντο τότε, τότε ἄνθρωποι!

ΣΙΤΤΑ

Γελῶ διὰ τ' ὠραῖον τοῦτο ὄνειρον.
Τί εἶναι δὲν ἡξεύρεις οἱ Χριστιανοί,
δὲν θέλεις νὰ τὸ μάθῃς. Ἐναμβρύνονται
Χριστιανοὶ νὰ εἶναι, ὄχι ἄνθρωποι.
Ἐὰν τοῦ ἰδρυτοῦ των τὰς προλήψεις τι
ἀνθρώπινον ἀρτύη, τὸ ἀσπάζονται
οὐχὶ διότι εἶν' ἀνθρώπινον, ἀλλὰ
διότι οὕτως ὁ Χριστὸς ἐδίδαξεν
ἢ ἔπραξε. Πῶς ἦτον ἀγαθὸς ἀνὴρ,
εὐτύχημά των, κ' ἔχουσι τὴν ἀρετὴν
αὐτοῦ καλῆ τῇ πίστει ν' ἀποδέχωνται.
Ἄρετὴν λέγω; Μήπως πρέπ' ἡ ἀρετή; —
τὸ ὄνομά του πρέπει νὰ διαδοθῇ,
καὶ νὰ ἐπισκιάσῃ πάντων τῶν χρηστῶν,
ν' ἀπορρόφήσῃ τὰ ὀνόματα. Αὐτοὶ
ὄνομα μόνον, μόνον ὄνομα ζητοῦν.

ΣΙΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ διὰ τοῦτο θέλουν οἱ Χριστιανοί,
νομίζεις, νὰ καλῆσθε σὺ καὶ ὁ Μελέκ
πρὶν ἢ κληθῆτε σύζυγοι, Χριστιανοί;

ΣΙΤΤΑ

Ναί, ὡς ἂν ἦτον μόνον εἰς Χριστιανοὺς
ὁ ἔρωσ δεδομένος, δι' οὗ ἔδεσε
τὸν ἄνθρωπον ὁ πλάστης καὶ τὴν ἄνθρωπον.

ΣΙΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πιστεύουσιν ἐκεῖνοι ἀθλιότητος

τοσαύτας ἄλλας. Τί κωλύει καὶ αὐτήν;
 Ἄλλ' ἀπατᾶσαι· ὄχι οἱ Χριστιανοί,
 ἀλλ' οἱ Ναίται πταίουν· ὄχι ὡς Χριστιανοί,
 ἀλλ' ὡς Ναίται. Δι' αὐτοὺς ἀπέτυχε
 τὸ πᾶν. Τὴν Ἄκκαν, τοῦ Ριχάρδου πρόκειται
 ἡ ἀδελφή νὰ φέρῃ προῖκα τῷ Μαλέκ.
 Αὐτοὶ πλὴν δὲν τὴν δίδουν. Ἴνα σώσωσι
 τῶν ἱπποτῶν τὴν λείαν, ὑποδύονται
 μοναχῶν γλῶσσαν, ἀνοήτων μοναχῶν
 καὶ μήπως ἐν παρόδῳ κατορθώσωσιν
 ἐπιτυχίαν ἀπροσδόκητόν τινα,
 τὸ τέλος νὰ προσμείνουν τῆς ἀνακωχῆς
 ἤθελον μόλις. Ἄριστα! Ἐμπρὸς, ἔμπρὸς,
 ὦ κύριοί μου! Ἄριστα! Μ' εὐχαριστεῖ.
 Καὶ τ' ἄλλα μόνον ἂν ἐχώρουν κατὰ ῥοῦν!

ΣΙΓΤΑ

Λοιπὸν τί ἄλλο σὲ ταραττεῖ; Τί ἐστὶ
 τὸ ἐνοχλοῦν σε τώρα;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ἽΟ,τι πάντοτε

μ' ἐνώχλει. Ἦμην εἰς τὸν Λίβανον, κ' ἐκεῖ
 βεβαρυμένον εἶδον τὸν πατέρα μου
 ἐκ μεριμνῶν.

ΣΙΓΤΑ

Τί λέγεις;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄπελπίζεται.

Παντοῦ ἐλλείψεις, πότ' ἐδῶ καὶ πότ' ἐκεῖ·
 παντοῦ προσκρούει.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς προσκρούει, λέγεις; Τί
ἐλλείπει;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅ,τι θεωρῶ ἀνάξιον
καὶ ν' ἀναφέρω, ἂν τὸ ἔχω περιττόν,
ἀλλ' ὅταν δὲν τὸ ἔχω ἀπαραίτητον. —
Ὁ Ἄλ-Χαφῆς ποῦ μένει; Δὲν ἐπῆγέ τις
νὰ τὸν καλέσῃ; — Ὁ ἐπάρατος χρυσός! —
Καλὸν ὅτ' ἦλθες, Ἄλ-Χαφῆ.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ, ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ, ΣΙΤΤΑ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Θὰ ἔφθασαν
τὰ χρήματα, πιστεύω, τῆς Αἰγύπτου. Κἂν
πολλὰ ἂν εἶναι!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἔχεις τινα εἶδησιν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐγώ; Ἐγώ; Διόλου. Μ' ἐκαλέσατε
διὰ παραλαβὴν των, ὡς ὑπέλαβον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὴν Σιττὰν δὲς χίλια δηνάρια.

(Περιφέρεται συλλογιζόμενος).

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δὸς ἀντὶ λάβε! Τί ὠραῖον! Ἀληθῶς
τοῦ μηδενὸς ἀκόμη ὀλιγώτερον. —

Εἰς τὴν Σιττὰν; — καὶ πάλιν τὴν Σιττὰν; — Λοιπὸν

ἔχασες παίζων; — Πάλιν παίζων ἔχασες; —
Ἴκεῖ ἀκόμη στέκονται τὰ κόκκαλα.

ΣΙΤΤΑ

Δὲν μοὶ φθονεῖς τὴν τύχην μου!

ΛΛ-ΧΛΦΗΣ (παρρητηρῶν τὸ παιγνίδιον).

Τί νὰ φθονῶ;

Τί; μήπως τάχα δὲν ἤξεύρεις; . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ψτ! Χαφὴ.

ΛΛ-ΧΛΦΗΣ (βλέπων πάντοτε πρὸς τοὺς πεσσοὺς).

Ἄλλὰ ιδέτε πρῶτον ἂν τὴν ἔχητε.

ΣΙΤΤΑ

Ἄλ-Χαφὴ, ψτ.

ΛΛ-ΧΛΦΗΣ (πρὸς τὴν Σιττάν).

Τὰ ἄσπρα σεῖς ἐπαιίζετε;

Εἶπατε σ' ἄχ.

ΣΙΤΤΑ

Ἐλπίζω πῶς δὲν ἤκουσε.

ΛΛ-ΧΛΦΗΣ

Κ' εἶναι νὰ παίξῃ ἢ σειρά του;

ΣΙΤΤΑ (πλησιάζουσα αὐτόν).

Ἄλλ' εἰπέ

ὅτι νὰ ἔχω δύναμαι τὰ χρήματα.

ΛΛ-ΧΛΦΗΣ

Ὡς πάντα, θὰ τὰ ἔχῃς.

ΣΙΤΤΑ

Παρεφρόνησας;

ΛΛ-ΧΛΦΗΣ

Πλὴν βούχ δὲν εἶναι, Σαλαδίν, δὲν ἔχασας.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (μόλις ακούων)

Ναί, ναί σοί λέγω. Πλήρωσον, ναί, πλήρωσον.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πλήρωσον λέγει! Μένει ἡ βασιλισσα
ἀκόμη.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ὁμοίως)

Δὲν σημαίνει. Εἰς τὸν τόπον της
δὲν εἶναι.

ΣΙΤΤΑ

Κάμε τώρα, καὶ πῶς ἤμπορῶ
εἰπὲ νὰ στείλω διὰ τὰ δηνάρια.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὡς πάντοτε βεβαίως. (Ἐχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῶν περσῶν)

Ἔστω καὶ αὐτὸ,

πῶς δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ βασιλισσα,
καὶ πάλιν ῥοὺχ δὲν εἶσαι ἔμως.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πλησιάζει, καὶ ἀνατρέπει τοὺς περσοὺς).

Εἶμαι ῥοὺχ.

Τὸ θέλω.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Βλέπω· εἶν' ὡς τὸ παιγνίδιον
τὸ κέρδος, ὡς τὸ κέρδος εἶν' ἡ πληρωμή.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πρὸς τὴν Σιττάν).

Τί λέγει οὗτος;

ΣΙΤΤΑ (ἐνίοτε νεύουσα τῷ Ἀλ-Χαφῇ).

Τὸν ἠξεύρεις· δύσκολος.

Αἶ! Θέλει παρακλήσεις. Ἴσως καὶ φθονεῖ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σὲ νὰ φθονήσῃ; Σὲ, τὴν ἀδελφὴν μου; Τί,
ὦ Ἀλ-Χαφῇ, ἀκούω; Φθονερός;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ τί;

Τὸν μυελὸν τῆς μάλλον ἤθελον ἐγὼ,
 νὰ ἔχω, καὶ νὰ εἶμαι ὡς αὐτὴ καλός.

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε ὅμως τακτικῶς ἐπλήρωσε,
 καὶ τώρα θὰ πληρώσῃ. Ἄφες εἰς ἐμέ.
 Θὰ στείλω νὰ τὰ λάβω. Ὑπαγε, Χαφή.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τὴν κωμωδίαν ὄχι, περισσότερον
 δὲν παίζω. Πρέπει νὰ τὸ μάθῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς καὶ τί;

ΣΙΤΤΑ

Ὁ λόγος σου εἶν' οὗτος, Ἄλ-Χαφή; Αὐτὰ
 μοὶ ὑπεσχέθης;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πῶς θὰ φθάσῃ ὡς ἐκεῖ
 τοῦ ἡζευρον;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τί τρέχει δὲν θὰ μάθωμεν;

ΣΙΤΤΑ

Φρόνιμος ἔσο, σὲ παρακαλῶ, Χαφή.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἠαράδοξον! Τί ἔχει ἡ Σιττά λοιπὸν
 θερμῶς τοσοῦτον κ' ἐπισήμως νὰ ζητῇ
 παρὰ τοῦ ξένου, τοῦ Δερβίσου, καὶ οὐχὶ
 παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μάλλον, παρ' ἐμοῦ;

ΣΙΤΤΑ

Δὲν εἶναι πρᾶγμα, ἀδελφέ μου, ἄξιον

τοῦ κόπου. Μὴ τῷ δίδῃς τόσην προσοχὴν.
Ἐξεύρεις πῶς πολλάκις τὴν ποσότητα
σ' εἶχον κερδήσει, τὴν ἰδίαν πάντοτε.
Χρημάτων νὰ μὴ ἔχω πλὴν συνέπεσεν
ἀνάγκην, οὔτε τὸ ταμεῖον πλησμονὴν,
καὶ τὰ ἀφῆκα οὕτως ἀνεξόφλητα.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄν μόνον τοῦτο!

ΣΙΤΤΑ

Καί τιν' ἄλλα ὡς αὐτά.

Εἰς τὸ ταμεῖον ἔμεινε καὶ ὅ,τι σὺ
ἐσχάτως δῶρον μ' εἶχες δώσει. Ἐμεινεν
ὀλίγους μῆνας.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Οὐδὲ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς οὐδὲ τοῦτο; Δὲν λαλεῖς λοιπόν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐξ οὗ

τοὺς ἐξ Αἰγύπτου πόρους περιμένομεν,
οὐ μόνον . . .

ΣΙΤΤΑ (τῷ Σαλαδίνῳ).

Τὸν ἀκούεις;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Οὐδὲν ἔλαβεν

ἀλλὰ . . .

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Φιλτάτη κόρη! — Καὶ κατέβαλεν.

Οὐχί;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Σὺ διετῆρει πᾶσαν τὴν αὐλήν,
καὶ τὴν δαπάνην ὠκονόμει πᾶσάν σου.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἢ ἀδελφὴ μου εἶν' αὐτή! (τὴν ἐναγκάζεται)

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τίς

διὰ νὰ πράττω τοῦτο μὲ κατέστησε
τόσον πλουσίαν; Οὐχὶ σὺ, ὦ ἀδελφέ;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὡς θὰ τὴν καταστήτη πάλιν πάμπτωχον
μετ' οὐ πολὺ, ὡς εἶναι καὶ ὁ ἴδιος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πτωχὸς ὁ ἀδελφός της; Εἶμ' ἐγὼ πτωχός;
Καὶ πότε εἶχον πλεόν, πότε ἔλαττον;
Ἐν ξίφος, ἓνα ἵππον καὶ ἐν ἔνδυμα
κ' ἓνα Θεόν· τί ἄλλο μοὶ χρειάζεται;
Καὶ ταῦτα πότε νὰ μοὶ λείψουν ἡμποροῦν;
Ἄλλὰ νὰ σ' ἐπιπλήξω πρέπει, Ἄλ-Χαφή.

ΣΙΤΤΑ

Μὴ ἐπιπλήττης. Εἶθε μ' ἦτον δυνατὸν
καὶ τὸν πατέρα ν' ἀπαλλάξω μεριμνῶν!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Φεῦ! τὴν χαρὰν μου ἔσβεισας διὰ μιᾶς.
Οὐδὲν μοὶ λείπει δι' ἐμέ· ἀλλ' εἰς αὐτὸν
λείπουσι πλεῖστα, κ' εἰς ἡμᾶς ὑπὲρ αὐτοῦ.
Εἰπέτε, τί νὰ πράξω; Θεὸν ἀργήσωσι
τὰ ἐξ Αἰγύπτου ἴσως. Διατὶ, Θεὸς
γινώσκει. Ἐκεῖ εἶναι ἡσυχον τὸ πᾶν.
Νὰ περικόψω ἕξοδα, νὰ στερηθῶ,

εἶμ' ἔτοιμος, εἰς ὅλα ἔτοιμος, εἰάν
 ἐμὲ καὶ μόνον ταῦτ' ἀπέβλεπον, κ' ἐγὼ
 νὰ ὑποφέρω μόνον εἶχον ἐξ αὐτῶν.
 Πλὴν τί νὰ κάμω; Ἴππὸν, ξίφος, ἔνδυμα
 πρέπει νὰ ἔχω. Ν' ἀποκόψω τίποτε
 ἐκ τοῦ Θεοῦ μου δὲν μοὶ εἶναι δυνατόν.
 Ἐκεῖνος ἄλλως τί ζητεῖ; Ὀλίγιστα.
 Τὴν μόνην μου καρδίαν.—"Ἐκτιζὼν Χαφὴ,
 πολλὰς ἐλπίδας εἰς τὰ περισσεύματα
 τοῦ θησαυροῦ σου.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Περисσεύματα! Εἰπέ
 καὶ μόνος, τῆς ἀγχόνης ἢ τοῦ πάλου ἂν
 θὰ ἔσωζέμην, φωραθεὶς περισσευμα
 νὰ ἔχω. Ἴσως μᾶλλον ὑπεξαίρεσιν
 θεν' ἀπετόλμων.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τί κάμνομεν λοιπόν;
 Νὰ δανεισθῆς παρ' ἄλλου δὲν ἐδύνασο
 πρὶν δεκατίσης τὴν Σιττάν;

ΣΙΤΤΑ

Καὶ θ' ἄφηνον
 ἐγὼ νὰ μ' ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα;
 Ἀκόμη ἐπιμένω, οὔτε ἐντελῶς
 ἀκόμη ἐξηντλήθην.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἦχι ἐντελῶς!

Αὐτὸ δὰ μόνον ἔλειπε! Σπεῦσον, Χαφὴ,
 ἐξεῦρε τρόπον, ὅπως καὶ παρ' οὔτινος
 δύνασαι, λάβε, ὑπαγε, δανείσθητι.

πλὴν παρ' ἐκείνων οὐς ἐγὼ ἐπλούτισα,
 Χαφὴ, μὴ ζῆτει δάνεια, μὴ τοῖς φανῆ
 ὅτι ὀπίσω τοῖς ζητῶ τὰ κέρδη των.
 Πρὸς φιλαργύρους ἀποτάθητι. Αὐτοὶ
 προθύμως μοι δανείζουν. Εἰς τὰς χεῖράς μου
 ἤξεύρουν ὁ χρυσός των πῶς καρποφορεῖ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τοὺς φιλαργύρους δὲν γνωρίζω.

ΣΙΤΤΑ

Ἄληθῶς.

Ἦκουσα, — τώρα μοὶ ἐπέρχεται, Χαφὴ, —
 ὁ φίλος σου ἀρτίως πῶς ἐπέστρεψε.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Φίλος μου; Φίλος; Ποῖος εἶν' ὁ φίλος μου;

ΣΙΤΤΑ

Ὁ Ἰουδαῖος εἶναι, ὁ περίφημος.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Εἰς Ἰουδαῖος; Τὸν ἐφήμισα ἐγώ;

ΣΙΤΤΑ

Ὅν ὁ Θεός του — ἔχω ἔτι ἔναυλα
 ὅσα μοὶ εἶπες ὁμιλῶν περὶ αὐτοῦ —
 διὰ τοῦ μικροτάτου ἐκ τῶν δώρων του
 καὶ τοῦ μεγίστου ἀφειδῶς ἐπροίκισε.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τοιαῦτα εἶπον; Ποίαν εἶχον ἔννοιαν.

ΣΙΤΤΑ

Τοῦ μικροτάτου, πλούτου· τοῦ μεγίστου δὲ,
 σοφίας.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἰουδαῖον περιέγραψα
 τοιουτοτρόπως; Ἰουδαῖον;

ΣΙΤΤΑ

Πῶς; αὐτὰ
δὲν μοι τὰ εἶπες περὶ τοῦ Ναθάν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄ! ναί.

Περὶ ἐκείνου λέγεις; περὶ τοῦ Ναθάν;
Διόλου δὲν μ' ἐπῆλθεν εἰς τὴν μνήμην μου.
Ἄ! Τέλος πάντων πάλιν ἦλθε; Φαίνεται
πῶς δὲν θὰ εἶναι εἰς κακὴν κατάστασιν.
Ναί, ναί. Αὐτὸν ἐκάλει ὁ λαὸς σοφόν.
Καὶ πλούσιον προσέτι.

ΣΙΤΤΑ

Τώρα πλούσιον
ὑπὲρ ποτε τὸν λέγει. Τὰ πολύτιμα
ἔσα κομίζων ἐπανῆλθεν, ἅπαντα
φημίζ' ἢ πόλις.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πάλιν εἶν' ὁ πλούσιος
λοιπὸν· βεβαίως ἔσται πάλιν ὁ σοφός.

ΣΙΤΤΑ

Χαφὴ, τί λέγεις; Ἄν τὸν ἐδοκίμαζες;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πρὸς τί ἐκεῖνον; διὰ δάνειον; Ἀλλὰ
δὲν τὸν γνωρίζεις. Εἰς αὐτὸ συνίσταται
ἡ ὄλη του σοφία, ὅτι δάνεια
ποτὲ δὲν δίδει.

ΣΙΤΤΑ

Μοι τὸν ἐζωγράφιζες
διὰ χρωμάτων διαφόρων ἄλλοτε.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δανείζει ἐν ἀνάγκῃ ἐμπορεύματα·
 χρήματα ἔμωσ, χρήματα, ὦ! χρήματα
 ποτέ. Ἄλλ' εἶναι Ἰουδαῖος ἄλλως τε
 ἐκ τῶν σπανίων Ἰουδαίων. Ἔχει νοῦν,
 νὰ ζῆ ἡξέυρει, παίζει ἄριστα πεσσούς.
 Ἄλλὰ τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἐπὶ καλοῦ,
 κ' ἐπὶ κακοῦ ἐπίσης διακρίνεται.

Μὴ προσδοκᾶτε παρ' αὐτοῦ. Εἰς τοὺς πτωχοὺς,
 ναί, δίδ', εἰς πείσμα καὶ αὐτοῦ τοῦ Σαλαδίν,
 οὐχ ὅσα οὗτος, πλὴν προθύμως ὡς αὐτός,
 κ' ἐπίσης ἀκομπάστως. Ὁ Χριστιανός,
 ὁ Μουσουλμάνος, ὁ Φαρσῆς, τὸ ἴδιον
 τῷ εἶναι.

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τοιοῦτος ἄνθρωπος . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ποτέ

περὶ ἀνδρὸς τοιούτου πῶς δὲν ἤκουσα;

ΣΙΤΤΑ

Αὐτὸς δὲν θὰ δανείσῃ εἰς τὸν Σαλαδίν,
 ἔστις δι' ἄλλους πάντοτε χρειάζεται,
 διὰ τὸν ἑαυτὸν του δὲ ποτέ;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἴδού

τὸν Ἰουδαῖον πάλιν ποῦ εὐρίσκετε,
 τὸν χονδροῖουδαῖον. ὦ! πιστεύσατε,
 ζηλοτυπεῖ τοσοῦτον εἰς τὸ δίδειν! ναί,
 φθονεῖ! Ὅσακις λέγεται τὸ «Ὁ Θεὸς
 νὰ τ' ἀποδώσῃ» διὰ μόνον ἑαυτὸν

νά τὸ ἀκούη ἀξιοῖ, καὶ δι' αὐτὸ
ποτέ του δὲν δανείζει, ἵνα πάντοτε
νά δίδῃ ἔχη. Ἐπειδὴ δ' ὁ νόμος του
τῷ ἐπιβάλλει εὐποιίαν, οὐχὶ δὲ
καὶ εὐπροσηγορίαν, εἶναι δι' αὐτὸ
ἢ εὐποιία ἢ τις τὸν κατέστησε
πάντων ἀνθρώπων δυσπροσηγορώτατον.

Τὰ ἔχομεν χαλάσει μὲν ἀπό τινος,
πλὴν μὴ φρονῆτε διὰ τοῦτο πῶς λαλῶ
περὶ αὐτοῦ ἀδίκως. Πρὸς πᾶν ἄλλο ἄριστος,
πρὸς τοῦτο μόνον δὲν ἀξίζει τίποτε.

ὦ! τίποτε, σᾶς λέγω. Τρέχω πλὴν εὐθύς
νά κρούσω ἄλλας θύρας. . . Μ' ἦλθε κατὰ νοῦν
ἐκ τῆς Μαυριτανίας εἰς φιλάργυρος
καὶ πλούσιος συγχρόνως.— Ἄ! ἐκεῖ, ἐκεῖ.

ΣΙΤΤΑ

Χαφὴ, μὴ σπεύδῃς τόσον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄφες, ἄφες τον.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΣΙΤΤΑ, ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΙΤΤΑ

Ἐπῆγε, νά μὲ φύγη ὡς ἂν ἤθελε.

Τί τρέχει; Ἡπατήθη ἢ μᾶς ἀπατᾷ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μ' ἐρωτᾷς, ὅταν περὶ τίνος πρόκειται
καὶ δὲν ἠξεύρω; Περὶ τοῦ Ἑβραίου σας,
τοῦ Ναθάν τούτου, τώρα πρωτοήκουσα.

ΣΙΤΤΑ

Τὴν προσοχὴν σου ἄνθρωπος διέφυγε
 ὅστις τοὺς τάφους τοῦ Δαυὶδ φημίζεται
 καὶ Σολομῶντος σκάψας, καὶ δι' ἐπωδῆς
 ἰσχυροτάτης λύσας τὰς σφραγίδας των;
 Ἐξ αὐτῶν ἔλκει, λέγεται, ἐνίοτε
 τοὺς ἀπεράντους θησαυροὺς του, οἵτινες
 πρέπ' εἰς πηγὴν τοιαύτην νὰ ὀφείλωνται.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸν πλοῦτον του ἐκ τάφων ἐὰν ἔλαβεν
 ὁ ἀνὴρ οὗτος, εἰς αὐτοὺς οὐ Σολομῶν
 οὐδὲ Δαβὶδ, ἀλλὰ τις ἔκειτο μωρός.

ΣΙΤΤΑ

Ἦ τις κακοῦργος. Ἦ πηγὴ τοῦ πλούτου του
 ὑπάρχει μᾶλλον ἄφθονος, ἀκένωτος,
 ἀφ' ὅ,τ' οἱ τάφοι οὐς πληροῖ ὁ Μαρμωνάς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὡς ἤκουσα νὰ λέγῃς, ἐμπορεύεται.

ΣΙΤΤΑ

Αἱ κάμηλοί του πάσας διασχίζουσι
 τὰς λεωφόρους καὶ διαπορεύονται
 τὰς ἐρημίας· τὰ δὲ κοῖλα πλοῖά του
 εἰς τοὺς λιμένας πάντας ἀγκυροβολοῦν.
 Αὐτὰ μοι εἶπεν ἄλλοτε ὁ Ἄλ-Χαφῆς,
 καὶ ἐνθουσία λέγων πόσον εὐγενῶς
 κ' ἐλευθερίως ἔδιδεν ὁ φίλος του
 ὄσους φρονίμως καὶ ἀόκνως θησαυροὺς
 συνῆγε, μὴ νομίζων τοῦτο ἀγενές.
 Προσέθετε δὲ πόσον ἦν ἀπρόληπτον
 τὸ πνεῦμά του, καὶ πόσον ἡ καρδία του
 ἀρετῆς πάσης, παντὸς κάλλους συγγενῆς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τώρα δὲ τόσον ἀμφιβόλως ὁ Χαφῆς
περὶ αὐτοῦ ὠμίλει καὶ ψυχρῶς!

ΣΙΤΤΑ

Ψυχρῶς

δὲν λέγω· μᾶλλον ὡς στενοχωρούμενος,
ὡς νὰ τὸν ἐπαινέσῃ ἐπικίνδυνον
ἂν ἐθεώρει, νὰ τὸν ψέξῃ ἄδικον.
Ἦ, εἶναι ὁ λαός του κατ' ἀλήθειαν
τοιούτος, ὥστε οὐδ' ὁ ἄριστος αὐτοῦ
νὰ μὴ στερῆται τῶν ἐλαττωμάτων του,
καὶ διὰ τοῦτο ἔχει νὰ ἐρυθριᾷ
διὰ τὸν φίλον ὁ Χαφῆς;— Ἄλλ' οὐ φροντίς!
Ἄνωτερος ἂν εἶναι ἢ κατώτερος
Ἑβραίου ὁ Ἑβραῖος, εἶναι πλούσιος;
Μᾶς ἀρκεῖ τοῦτο.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πλὴν δὲν θέλεις, ἀδελφῆ,
νὰ λάβω διὰ βίας τὸ ταμεῖόν του;

ΣΙΤΤΑ

Ναί. Πλὴν τί λέγεις βίαν; Πῦρ καὶ σίδηρον;
ᾠ! ὄχι. Ἄλλη βία πρὸς τὸν ἀσθενῆ
εἶν' ἀναγκαία πλὴν τῆς ἀσθενείας του;—
Εἰς τὸ χαρέμιόν μου τώρα μετ' ἐμοῦ
ἔλθε, ν' ἀκούσῃς μίαν τραγωδίστριαν
ὠραίαν. Χθὲς ἀκόμη τὴν ἠγόρασα.
Ἴσως ἐν τούτοις ἔλθ' εἰς ὠριμότητα
τὸ σχέδιόν μου περὶ τοῦ Ναθάν. Ἐλθέ. (Ἐξέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Θέσις μεταξύ τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν καὶ τοῦ ἄλσους
τῶν φοινίκων.

ΡΕΧΑ καὶ ΝΑΘΑΝ εἰσέρχονται τῆς οἰκίας. ΔΑΪΑ μετ' ὀλίγον προσέρχεται.

ΡΕΧΑ

Ἦργησας, πάτερ. Ἴσως δὲν τὸν εὐρωμεν.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ, αἶ! κ' ἐδὼ ἀκόμη εἰς τοὺς φοίνικας
ἐὰν δὲν εἶναι, θενὰ εἶναι ἀλλαχοῦ.

Ἦρέμει. Βλέπεις, ἡ Δαΐα ἔρχεται.

ΡΕΧΑ

Τὰ ἔχνη του βεβαίως θεν' ἀπώλεσε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν τὸ πιστεύω.

ΡΕΧΑ

Ἄλλως θενὰ ἔσπευδε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θὰ μᾶς εἶδε.

ΡΕΧΑ

Ἦ! Μᾶς βλέπει τώρα.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ

διπλασιάζει βῆμα. Ἦσυχος, ὦ! Ἦσυχος
ἔσο.

ΡΕΧΑ

Ἦ πάτερ, κόρην θενὰ ἤθελες
ἦτις νὰ ἤσυχάζη θὰ ἠδύνατο
ἀμεριμνοῦσα τίνος εὐεργέτημα
εἶν' ἡ ζωὴ τῆς; Ἦ ζωὴ, — ἦν ἀγαπᾷ
διότι κατὰ πρῶτον τὴν ὀφείλ' εἰς σέ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλην ἀφ' ὅ,τι εἶσαι δὲν σὲ ἤθελον,
καὶ ἂν ἀκόμη ἤξευρον πῶς ἄλλο τι
εἰς τὴν ψυχὴν σου ἀνατέλλει.

ΡΕΧΑ

Πάτερ, τί;

ΝΑΘΑΝ

Μ' ἐρωτᾷς τοῦτο; δειλῶς τόσον μ' ἐρωτᾷς;
Ὅ,τι καὶ ἂν ἐντός σου διεγείρεται,
ἢ ἀθώοτης καὶ ἢ φύσις τὸ κινεῖ.
Μὴ θλίβου διὰ τοῦτο, ὡς δὲν θλίβομαι
κ' ἐγώ· πλὴν δός μοι τὴν ὑπόσχεσιν, ἐὰν
λαλήσῃ σαφεστέρως ἢ καρδία σου
ποτέ, νὰ μὴ μοι κρύψῃς τὰς εὐχὰς αὐτῆς.

ΡΕΧΑ

Φρίττω κ' εἰς μόνην τὴν ἰδέαν πῶς ποτέ
θὰ θέλω νὰ σοὶ κρύψω τὴν καρδίαν μου.

ΝΑΘΑΝ

Ἄπεφασίσθη. Ἄλλαι λέξεις περιτταί.
Ἄλλ' ἰδοῦ, ἤλθεν ἡ Δαία. (Πρὸς τὴν Δαίαν)

Τί λοιπόν;

ΔΑΙΑ

Περιπατεῖ ἀκόμ' ὑπὸ τοὺς φοίνικας.
Περὶ τὸν τοῖχον τώρα θὰ στραφῆ. Ἴδού
ἔρχεται.

ΡΕΧΑ

Ἀμφιρρέπων φαίνεται πρὸς ποῦ
θενὰ προέλθη, κάτω, ἢ ἀριστερῶς,
ἢ δεξιῶς.

ΔΑΪΑ

ὦ! ὄχι! Περὶ τὴν μονὴν
θὰ περιέλθῃ δις ἢ τρίς, καὶ ἔπειτα
θενὰ διέλθῃ ἀπ' ἐδῶ. Τί στοίχημα;

ΡΕΧΑ

Ναί, οὕτως, εὐτῶ. Τὸν ὠμίλησας λοιπόν;
Καὶ σήμερον πῶς εἶναι.

ΔΑΪΑ

Καθὼς πάντοτε.

ΝΑΘΑΝ

Προφυλαχθῆτε μήπως σᾶς ἰδῇ ἐδῶ.
Ἄποσυρθῆτε· μᾶλλον δέ, εἰσέλθετε.

ΡΕΧΑ

Ἐν βλέμμα μόνον! Ἄ, καὶ ἡ φραγὴ αὐτῆ,
πῶς μοὶ τὸν κρύπτει!

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, σπεῦσον. Ὁ πατὴρ
δίκαιον ἔχει. Εἶναι φόβος, ἂν σ' ἰδῇ,
ὀπίσω πάλιν μὴ στραφῇ.

ΡΕΧΑ

Ἄ, ἡ φραγὴ!

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἂν ἐξέλθῃ αἰφνηδίως ἐξ αὐτῆς,
θὰ σᾶς ἰδῇ ἀφεύκτως. Ἄλλ' ἀπέλθετε.

ΔΑΪΑ

Ἐλθέ, ἐλθέ. Ἡξεύρω ἐν παράθυρον
ἔθεν νὰ τοὺς ἰδῶμεν ἡμποροῦμεν.

ΡΕΧΑ |

Ναί;

('Ἀπέρχονται ἀμφοτέραι).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΝΑΘΑΝ καὶ μετὰ ταῦτα ἀμέσως ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΘΑΝ

Σχεδὸν μ' ἐμπνέει φόβον ὁ ἀλλόκοτος.
Σχεδὸν διστάζω πρὸ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ.
Ἄνθρωπος τόσον ἄνθρωπον πῶς ἠμπορεῖ
εἰς παραχῆν νὰ φέρῃ; Ἄλλ' ἰδοὺ αὐτὸς,
ἔρχεται.—Νέος ἀνδρικός, μὰ τὸν Θεόν!
Τὸ ἀγαθὸν του βλέμμα, τὸ προκλητικὸν
μ' ἀρέσκει, καὶ τὸ βῆμα τὸ γενναῖόν του.
Πικρὸς ἂν εἶναι ὁ φλοιὸς, ἀλλ' ὁ πυρῆν
δὲν εἶναι πάντως.— Πότε εἶδον ὅμοιον;
Εὐγενῆ Φράγκε, ἂν μοὶ συγχωρῆτε . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Ἐὰν μὲ συγχωρῆτε ; . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ἑβραῖε ; τί ;

ΝΑΘΑΝ

Ἄδειαν ἔχω νὰ σᾶς ὁμιλήσω ;

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς

θενὰ τὸ ἐμποδίσω ; Ὅμως σύντομα.

ΝΑΘΑΝ

Μὲ συγχωρεῖτε. Τόσον μὴ παρέρχεσθε
ὑπερηφάνως καὶ περιφρονητικῶς
ἄνθρωπον ὅστις τόσα σᾶς ὀφείλει.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς;

Ἄ! Ἐννοῶ, νομίζω. Εἴσθε σεῖς, ... οὐχί; ...

ΝΑΘΑΝ

Ναθάν καλοῦμαι, καὶ τῆς κόρης ὁ πατήρ
εἰμί, ἦν μεγαθύμως ἐλυτρώσατε,
καὶ ἦλθον ...

ΝΑΪΤΗΣ

Ἴσως νὰ μ' εὐχαριστήσητε;

Ἄς λείψῃ. Διὰ τόσον μικρολόγημα
εὐγνωμοσύνην ἱκανὴν ὑπέμεινα.
Σὺ δὲ πρὸ πάντων, σὺ, οὐδὲν μοὶ χρεωστέεις.
Ἐγνώριζον πῶς ἦτον αὐτὴ κόρη σου;
Καθῆκον τοῦ Ναίτου εἶναι, βοηθὸς
τοῦ πάσχοντος νὰ σπεύδῃ, οἶος δήποτε.
Καὶ ἄλλως τε μοὶ ἦτο τότε ἡ ζωὴ
εἰς βάρος, καὶ προθύμως τὴν προσέφερον
ἀντάλλαγμα ἄντι πάσης ἄλλης, ἂν αὐτὴ
καὶ Ἰουδαίας ἔτι ὑπετίθετο
πῶς εἶναι.

ΝΑΘΑΝ

Μέγα, μέγα καὶ ἀπαίσιον!

Ἄλλ' ὅμως ἐννοεῖται κ' ἡ στραφὴ αὐτῆ.
Τὸ μετριόφρον μεγαλεῖον κρύπτεται
τοῦ ἀπαισίου ὀπισθεν, τὸν θαυμασμὸν
ἰν' ἀποφύγη. Τὴν θυσίαν πλὴν τοῦ θαυμασμοῦ
ἂν ἀποκρούῃ, ποίαν ἄλλην ἄραγε
δὲν ἀποκρούει;— Ἄν δὲν ἦσθ' αἰχμάλωτος
καὶ ξένος, ὦ ἱππότα, τόσον τολμηρῶς
δὲν θὰ ἠρώτων. Διατάξατε· εἰς τί
νὰ σᾶς ὑπηρετήσω δύναμαι;

ΝΑΪΤΗΣ

Σεῖς ; εἰς οὐδέν.

ΝΑΘΑΝ

Πλούσιος εἶμαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς ὁ πλουσιώτερος
τῶν Ἰουδαίων εἶναι καὶ ὁ ἄριστος
δὲν εἶμαι γνώμης.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἀρνεῖσθε δι' αὐτὸ
ὅ,τι οὐχ ἦττον ἔχει οὗτος ἄριστον ;
Τοῦ πλούτου του τὴν χρῆσιν ἀποκρούετε ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἔστω, δὲν θέλω ἐντελῶς νὰ σ' ἀρνηθῶ·
δὲν θέλω τοῦτο, ὑπὲρ τοῦ μανδύου μου.
Ἄμα φθαρῆ διόλου καὶ παραλυθῆ,
ὥστε νὰ μὴ τῶ μένη ράκος ἢ ραφή,
θὰ σοὶ ζητήσω ὕφασμα ἢ χρήματα
νὰ μοὶ δανείσης.—Μὴ τὰ ἐκαταΐβασες.
Ἄκόμη εἶσαι ἀσφαλῆς· δὲν ἔφθασεν
εἰς τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον. Ὑπερέεται,
ὡς βλέπεις. Μόνον ἔχ' ἡ μία ποδιά
τὴν ἀσχημον κηλίδα. Εἶν' ἐκ τοῦ πυρός.
Ἔγινεν ὅτε εἰς τὰς φλόγας ἔφερον
τὴν κόρην σου.

ΝΑΘΑΝ (λαμβάνων καὶ παρατηρῶν τὴν κηλίδα).

Τῶ ὄντι, τί παράδοξον,
μία κηλὶς, ἐν στίγμα τόσον δύσμορφον,
ὑπὲρ τινος νὰ εἶναι ἀψευδέστερος
μάρτυς, αὐτῶν του τῶν χειλέων! Ἦθελον

νά τὴν φιλήσω.— Ἦτον, συγχωρήσατε,
ἀκούσιον.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Δάκρυ πῶς ἐστάλαξεν
εἰς τὴν κηλίδα.

ΝΑΪΤΗΣ

Αἴ! δὲν βλάπτει ἔμπειρος
ράνιδων εἶναι ὁ μανδύας.— (Ἦρχισε
νά μὲ ταραττή ὁ Ἑβραῖος).

ΝΑΘΑΝ

Ἔχετε

τὴν καλωσύνην τοῦτον τὸν μανδύαν σας
νά στείλητ' ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν κόρην μου;

ΝΑΪΤΗΣ

Πρὸς τί;

ΝΑΘΑΝ

Κ' ἐκείνη εἰς τὰ χεῖλη της αὐτὴν
νά φέρῃ τὴν κηλίδα. Μάτην εὔχεται
νά ψαύσῃ ἢ ἰδία τῶν γονάτων σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' Ἰουδαῖε — ὀνομάζεσαι Ναθάν;
Ἄλλὰ Ναθάν —, τοῦ λόγου χρῆσιν κάμνετε
καλὴν, — ἀρίστην χρῆσιν, — δεξιώτατα.
Ἐκπλήττομαι — τῷ ὄντι, — θενά ἤθελον...

ΝΑΘΑΝ

Ποιεῖσθε, προσποιεῖσθε ὅπως θέλετε.
Κ' ἐδῶ σᾶς ἀνευρίσκω. Εἶσθε ἀγαθὸς
κ' ἔντιμος τόσον, ὥστε δὲν ἤθελετε

φιλόφρων νὰ δειχθῆτε. Ὅλην αἴσθημα
τὴν κόρην, ὄλην ζῆλον τὴν θεράπαιναν
ιδῶν, καὶ τὸν πατέρα λείποντα μακρὰν,
μὴ τ' ὄνομά της πάθη ἐφοβήθητε,
καὶ τὴν δοκιμασίαν ἀπεφύγετε
τὴν νίκην ἀποφεύγων. Σᾶς εὐχαριστῶ
καὶ διὰ τοῦτο.

ΝΑΪΤΗΣ

Σκέπτεσθε, ὁμολογῶ,
ὡς οἱ Ναίται ὤφειλον νὰ σκέπτονται.

ΝΑΘΑΝ

Ναίται μόνον; μόνον ὤφειλον; καθ' ὃ
ἐπιβαλλόντων τοῦτο τῶν κανόνων των;
Πῶς σκέπτονται ἡξεύρω ἄνδρες ἀγαθοί,
ὅτι τοιούτους δ' ὄλ' οἱ τόποι ἔχουσι.

ΝΑΪΤΗΣ

Διαφορὰ ἐλπίζω πῶς ὑπάρχει.

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

Ἐπάρχ' εἰς χρῶμα, εἰς μορφὴν, εἰς ἔνδυμα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ ἐδὼ μᾶλλον, ἐκεῖ ἦττον.

ΝΑΘΑΝ

Ἄσημος

κυρίως εἶναι αὕτη ἡ διαφορὰ.

Μεγάλοι ἄνδρες πανταχοῦ χρειάζονται
καὶ ἕκτασιν μεγάλην. Ὅπου φύονται
πυκνοί, ἀλλήλως θραύονται τοὺς κλάδους των.
Οἱ δ' ὡς ἡμεῖς, μετρίου ἀναστήματος,
εἰς μέγα πλῆθος πανταχοῦ εὐρίσκονται.

Ἄλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀντιδιαβάλλωνται,
τὸ ξύλον πρέπει τὸν φλοιὸν ν' ἀνέχεται,
νὰ μὴ καυχᾶται πρέπει κορυφίδιον
πῶς τοῦτο μόνον δὲν ἐξῆλθ' ἐκ χώματος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄριστα λέγεις. Πλὴν γνωρίζεις τὸν λαὸν
τὸν πρῶτον μετελθόντα τὴν διαβολήν;
Ναθάν, ἡξέυρεις ποῖος πάντων τῶν λαῶν
τὸ πρῶτον ὠνομάσθη ἐκλεκτὸς λαός;
Τί; Καὶ ἂν τοῦτον δὲν μισῶ μὲν τὸν λαόν,
ἐνεκα ὅμως τῆς ὑπεροψίας του
ἠναγκασμένος εἶμαι νὰ περιφρονῶ,
ὑπεροψίας ἣν ἐκληροδότησεν
εἰς Μουσουλμάνους κ' εἰς Χριστιανούς, ἐξ ὧν
καθεὶς κηρύττει πῶς Θεὸς ἀληθινὸς
εἶν' ὁ Θεὸς του μόνος;— Ἀπορεῖς αὐτὸ
πῶς λέγω, ὦν Ναίτης καὶ Χριστιανός;
Πότε καὶ ποῦ ἐδείχθη ἡ θεοσεβῆς
μανία τοῦ νὰ ἔχη ἕκαστος Θεὸν
τὸν ἄριστον, καὶ τοῦτον πᾶσι τοῖς λαοῖς
νὰ ἐπιβάλλη, καθ' ὃ πάντων ἄριστον,
πότε ἐδείχθη εἰδεχθέστερον παρὰ
τώρα κ' ἐδῶ; Ἄν τώρα εἶναι τις ἐδῶ
καὶ δὲν τῷ πέσῃ ἡ ἀχλὺς τῶν ὀφθαλμῶν...
Ἄλλ' ἄς τυφλώττη ὅστις θέλει.— Λησμονῶν
ὄσα σοὶ εἶπον, ἄφες με.

ΝΑΘΑΝ

Ἵπέρ ποτε

ἤξευρε ὅτι μὲ προσήλωσας εἰς σέ.
Ἐλθέ! ὦ, φίλοι πρέπει, ναὶ, νὰ εἴμεθα.

Ἄν θέλῃς, τὸν λαόν μου περιφρόνει. Δὲν ἐκλέξαμεν κ' οἱ δύο τοὺς λαούς μας. Μὴ εἴμεθα οἱ λαοὶ μας; Τί ἐστὶ λαός; Χριστιανὸς κ' Ἑβραῖος μὴ Χριστιανὸς κ' Ἑβραῖος εἶναι πρὶν ἢ εἶναι ἄνθρωπος; ὦ! Ἐν' ἀκόμη ἂν ἀπήντησα ἐν σοὶ ὅστις ἀρκεῖται νὰ καλῆται ἄνθρωπος!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναὶ, ναὶ, τοιοῦτον, ναὶ, Ναθάν, ἀπήντησας, ἀπήντησας. Ἐὶν χεῖρα δός. Αἰσχύνομαι καὶ στιγμὴν μόνον πῶς σὲ παρεγνώρισα.

ΝΑΘΑΝ

Εἰς καύχημά μου! Δὲν παρεγνώριζεται ὅ,τι χυδαῖον μόνον.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸ δὲ σπάνιον

δὲν λησμονεῖται. Ναὶ, Ναθάν, ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ἀλλήλοις φίλοι.

ΝΑΘΑΝ

Εἴμεθα

ἤδη. Ὅποια εἰς τὴν Ῥέχαν μου χαρά! Καὶ τίς ὀρίζων αἶθριος ἀνοίγεται ἐμπρὸς μου! Πρῶτον νὰ γνωρίσητε αὐτήν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπὶ ἐπιθυμίας διαφλέγομαι. — Πλὴν τίς τοῦ οἴκου σας ἐκτρέχει; Ἡ Δαίτα σας;

ΝΑΘΑΝ

Ναί. Ἄλλ' ἢ ταραχὴ της. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὴν Ῥέχαν μας

δὲν θὰ συνέβη τίποτε;

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Οι άνωτέρω, καὶ ΔΑΪΑ εἰσορμῶσα.

ΔΑΪΑ

Ναθάν! Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Λοιπόν ;

ΔΑΪΑ

Μὲ συγχωρεῖτε, εὐγενέστατε
ἰππότα ὅτι σᾶς διέκοψα.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ, τί

λοιπόν ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί τρέχει ;

ΔΑΪΑ

Ὁ Σουλτάνος ἔστειλε. . .
ναί, ὁ Σουλτάνος. . . ὁ Σουλτάνος σὲ ζητεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; Ὁ Σουλτάνος; "Α! θὰ θέλη νὰ ἰδῇ
τί ἔχω φέρει. Πῶς δὲν ἐξεφόρτωσα
εἰπέ εἰμὴ ὀλίγα, σχεδὸν τίποτε.

ΔΑΪΑ

"Οχι, δὲν θέλει νὰ ἰδῇ. Σᾶς θέλει, σᾶς,
αὐτοπροσώπως, καὶ σᾶς θέλει τάχιστα.

ΝΑΘΑΝ

"Ερχομαι τώρα. "Υπαγε σὺ, ὕπαγε.

ΔΑΪΑ

Παρακαλῶ, συγγνώμην, γενναιότατε!
Ἄλλ' ὁ Σουλτάνος τί νὰ θέλῃ· ἔχομεν
ἀνησυχίαν.

ΝΑΘΑΝ

Θὰ ἰδῶμεν. Ὑπαγε.

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

ΝΑΘΑΝ καὶ ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν δὲν τὸν γνωρίζεις ἐκ τοῦ σύνεγγυς;

ΝΑΘΑΝ

Τὸν Σαλαδίν; Ἀκόμη. Δὲν ἀπέφυγον
νὰ τὸν γνωρίσω, οὔτε τὸν ἐζήτησα.
Ἦ φήμη τόσα τῷ ἀπέδιδε καλά,
ᾧστε νὰ τὴν πιστεύω παρὰ νὰ ἰδῶ
ἐπρόκρινα. Πλὴν τώρα, — καὶ τὰ πράγματα
ἀν ἄλλως εὔρω, — τὴν ζωὴν δωρήσας σοι. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, τοῦτο οὕτως εἶναι· ἡ ζωὴ ἦν ζῶ
ἐκείνου εἶναι δῶρον.

ΝΑΘΑΝ

Δι' αὐτοῦ διπλῆν,
τριπλῆν ἐκεῖνος μοὶ ἐχάρισε ζωὴν.
Τὴν πρὸς ἀλλήλους σχέσιν τοῦτο ἥλλαξε,
καὶ ὡς σαγίνην ἐρρίψε περὶ ἐμέ
δεσμεύουσάν με εἰς ὑπηρεσίαν του
ἑσαεί. Μόλις νὰ προσμείνω δύναμαι
τί θὰ πρωτοπροστάξῃ. Εἶμαι ἔτοιμος

εἰς ὅλα, εἶμαι ἕτοιμος νὰ τῷ εἰπῶ
πῶς ἔνεκά σου εἶμ' εἰς ὅλα ἕτοιμος.

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἠδυνήθην μέχρι τοῦδε οὐδ' ἐγὼ
νὰ τὸν εὐχαριστήσω, καί τοι ἀπαντῶν
αὐτὸν πολλάκις. Ἦτον ἡ ἐντύπωσις,
ἦν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἀπετέλεσα,
τῆς στιγμῆς μόνον, καὶ ἐσβέσθ' εἰς τὴν στιγμὴν.
Ἄν μ' ἐνθυμῆται τίς ἡξεύρει; Πρέπει πλὴν
κἂν ἅπαξ πάλιν νὰ μ' ἐνθυμηθῆ. Αὐτὸς
θ' ἀποφασίσῃ ἔτι τὰ τῆς τύχης μου.
Δὲν φθάνει ὅτι εἶμαι εἰς τὸ νεῦμά τцу,
διὰ θελήσεώς του μόνον ὅτι ζῶ,
νὰ μάθω πρέπει κατὰ τίνος θέλησιν
νὰ ζῶ ὀφείλω.

ΝΑΘΑΝ

Ἄληθές· καὶ δι' αὐτὸ
νὰ σπεύσω πρέπει. Ἴσως εἰς τὸν λόγον τις
συμπέσῃ λέξις, καὶ μοι δώσῃ ἀφορμὴν
νὰ σ' ἀναφέρω. — Συγχωρεῖς. Ἀπέρχομαι. —
Καὶ πότε, πότε εἰς τὸν οἶκόν μου λοιπὸν
θα σὲ ιδῶμεν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄμα ἔχω ἄδειαν.

ΝΑΘΑΝ

Ἄμα θελήσης.

ΝΑΪΤΗΣ

Σήμερον.

ΝΑΘΑΝ

Παρακαλῶ,

τὸ ὄνομά σου εἶναι; . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦτον — εἶναι Κούρδ
ἐκ Στάουφεν. — Κούρδ.

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν; ἐκ Στάουφεν;
Στάουφεν;

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς σ' ἐκπλήττει τοῦτο;

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν;
Πολλοὶ ὑπάρχουν ἐκ τῆς γενεᾶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Πολλοί.

Ἐνταῦθα κεῖνται ἱκανοὶ τοῦ γένους μου·
ὁ θεὸς μου ἐν ἄλλοις — ἦτοι ὁ πατήρ. —
Πλὴν πῶς με ἀτενίζεις ἀσκαρδαμυκτὶ,
μᾶλλον καὶ μᾶλλον;

ΝΑΘΑΝ

Τίποτε, ὦ! τίποτε.

Πῶς ν' ἀπαυδήσω βλέπων σε;

ΝΑΪΤΗΣ

Τότε λοιπὸν

ἀπέρχομ' ἐγὼ πρῶτος. Βλέμμα ἐρευνοῦν
ἀνακαλύπτει οὐ σπανίως πλείονα
τῶν ὅσων ἐπεθύμει. Μ' εἶν' ἐπίφοβον,
Ναθάν. Ὁ χρόνος, ὅχ' ἡ περιέργεια,
ἄς συμπληρώσῃ τὰ τῆς γνωριμίας μας. (Ἀπέρχεται).

ΝΑΘΑΝ (Ἀκολουθῶν αὐτὸν δι' ἐκπεπληγμένου βλέμματος).

«Ἀνακαλύπτει πλείονα ὁ ἐρευνῶν
ἀφ' ὅ,τι ἐπεθύμει!» — Ὡς ν' ἀνέγνωσε

τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου! — Τοῦτο δύναται
 τῇ ἀληθείᾳ νὰ συμβῆ καὶ εἰς ἐμέ.
 Τοῦ Βόλφ τὸ βῆμα, τὸ ἀνάστημα τοῦ Βόλφ
 καθ' ὅλα. Κ' ἡ φωνή του! Οὕτως ἀκριβῶς
 τὴν κεφαλὴν ὀπίσω ἔβριπτεν ὁ Βόλφ,
 οὕτω τὸ ξίφος ἐπὶ τοῦ βραχίονος
 ἐκράτει, καὶ ὁμοίως διὰ τῆς χειρὸς
 ἔτριβε τὰς ὀφρῦς του, ὡς ἂν ἤθελε
 τὰς ἀστραπὰς νὰ κρύψῃ τῶν βλεμμάτων του.
 Πολλάκις, πῶς εἰκόνες ἀνεξίτηλοι
 κοιμῶντ' ἐντός μας, ἕως ἔτου ἐξυπνᾶ
 αὐτὰς εἰς ἤχος, μία λέξις! — Στάουφεν! —
 Ναὶ τοῦτο, τοῦτο. Ναὶ, Φιλνέκ καὶ Στάουφεν. —
 Θὰ τὸ ἰδῶμεν, θενὰ ἐμβαθύνωμεν.
 Εἰς Σαλαδίνου ὅμως πρῶτον. ! — 'Ἄλλ' ἐκεῖ
 δὲν εἶναι ἡ Δαΐα, καὶ ὠτακουστέϊ;
 Λοιπὸν, Δαΐα, πρόσελθε, πλησίασον.

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΔΑΪΑ, ΝΑΘΑΝ.

ΝΑΘΑΝ

Στοιχηματίζω· εἴσθε ἀνυπόμονοι
 νὰ μάθητε κ' αἱ δύο ἄλλο τι, παρὰ
 ὁ Σαλαδίνος τί μὲ θέλει.

ΔΑΪΑ

"Ἄπορον;

Συνωμιλεῖτε ἤδη οἰκειότερον,
 τὸ μῆνυμα ὅποτε τὸ Σουλτανικὸν
 ἀπὸ τοῦ παραθύρου μᾶς ἀπέσπασε.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν εἶπέ τῃ ὅτ' εἰς πᾶσαν δύναται
στιγμὴν νὰ τὸν προσμένῃ.

ΔΑΪΑ

Εἶναι βέβαιον;

ΝΑΘΑΝ

Δύναμαι πεποιθότως νὰ σ' ἐμπιστευθῶ;
Περίσκεψιν, Δαΐα, σὲ παρακαλῶ.
Δὲν θὰ μετανοήσῃς· θεν' ἀναπαυθῆ
καὶ ἡ συνείδησίς σου. Μὴ τὰ σχέδια
μοὶ ἀνατρέψῃς, τοῦτο μόνον πρόσεξον.
Πάντοτ' ἐρώτα, διηγοῦ μετὰ φειδοῦς,
συνεσταλμένως.

ΔΑΪΑ

Αἶ δὰ τώρα! Ἔχετε
αὐτῆς ἀνάγκην τῆς ὑπενθυμήσεως;
Ἐγὼ ὑπάγω· ἀλλ' ὑπάγετε καὶ σεῖς·
διότ', ἰδέτε· ὡς νομίζω, ἔρχεται
ἀπεσταλμένος τοῦ Σουλτάνου δεύτερος.
Ὁ Ἄλ-Χαφῆς, ἰδοὺ τον, ὁ Δερβίσης σας.

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΝΑΘΑΝ, ΑΛ-ΧΑΦΗΣ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

"Α! ᾶ! Νὰ ἔλθω πάλιν ἤθελον πρὸς σέ.

ΝΑΘΑΝ

Βιάζεται τοσοῦτον; Τί λοιπὸν ζητεῖ
παρ' ἐμοῦ;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ποῖος;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ Σουλτάνος. Ἔρχομαι.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πρὸς ποῖον; Τὸν Σουλτάνον;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; Δὲν στέλλεσαι

παρὰ τοῦ Σαλαδίνου;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐγώ; ὄχι. Ἐπεμψε

πρὸς σέ;

ΝΑΘΑΝ

Βεβαίως.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τότε εἶναι βέβαιον.

ΝΑΘΑΝ

Τί βέβαιον; Τί εἶναι;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅτι... Σφάλμα μου
δὲν εἶναι. Μάρτυς ὁ Θεός. Τί περὶ σοῦ
δὲν εἶπον, δὲν ἐψεύσθην πρὸς ἀποφυγὴν!

ΝΑΘΑΝ

Ἀποφυγὴν τοῦ τίνος; Τί συμβαίνει;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πῶς

σὺ ἀπὸ τοῦδε εἶσαι δεφτερδάρης του.
Σὲ συλλυποῦμαι· οὐδ' ἀνέχομαι αὐτοῦ
νὰ γίνω μάρτυς. Τὴν στιγμὴν ἀναχωρῶ·
Ἡξεῦρες ποῦ· γνωρίζεις τίς ὁ δρόμος μου.

Καθ' ὅδον ἔχεις νὰ μοὶ παραγγείλῃς τι;
 Εἰς τὰς διαταγὰς σου περισσότερον
 πλὴν ὄχι ἔσου εἰς γυμνὸν εἶν' ἐφικτόν.
 Καὶ σπεῦσον· φεῦγε!

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλὰ σκέφθητι, Χαφὴ,
 ὅτι ἐκ τούτων δὲν γνωρίζω τίποτε.
 Τί λέγεις ἄλλ' ἀντ' ἄλλων;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τὰ βαλάντια
 τὰ φέρεις ἤδη μετὰ σοῦ;

ΝΑΘΑΝ

Βαλάντια;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅσα νὰ καταβάλλῃς εἰς τὸν Σαλαδὶν
 μέλλεις.

ΝΑΘΑΝ

Εἶν' αὐτὴ ὄλη ἡ ὑπόθεσις;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ θενὰ μείνω νὰ ἰδῶ πῶς βαθμηδὸν
 θενὰ σ' ἐκδάρῃ ὡς τὸ πέλμα τῶν ποδῶν,
 κ' ἡ ἀσωτία τῆ σοφῆ πραότητι,
 τοῖς ἀκενώταις πρῶην ἀποθήκαις της,
 καταχρωμένη, θέν' ἀντλῆ, ἀντλῆ, ἀντλῆ
 μέχρις οὗ τέλος κ' οἱ αὐτόχθονές των μῦς
 ψοφήσωσι τῆς πείνης; Μὴ φαντάζεσαι
 ὅτι ὁ ἔχων χρεῖαν τῶν χρημάτων σου
 θ' ἀκολουθήσῃ καὶ τὰς συμβουλὰς σου; Ναὶ,
 τὰς συμβουλὰς ἐκεῖνος! Πότε συμβουλὰς
 ὁ Σαλαδῖνος ἤκουσε; — Φαντάσθητι
 Ναθάν, τί μοὶ συνέβη πρὸ ὀλίγου.

ΝΑΘΑΝ

Τί;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐπῆγα, καὶ τὸν εὖρον κ' ἔπαιζε πεσσοὺς
 μετὰ τῆς ἀδελφῆς του. Παίζει ἡ Σιττά
 ὄχι κακῶς. Ἐκεῖνος πῶς ἀπώλεσεν
 ἦν πεπεισμένος, κ' εἶχε παύσει. Ἔμενον
 εἰς θέσιν ἔτι οἱ πεσσοὶ καὶ ἡ σανίς.
 Κυττάζω· ἦτο τὸ παιγνίδιον μακρὰν
 τοῦ ν' ἀπώλεσθη.

ΝΑΘΑΝ

Ποία ἀνακάλυψις

διὰ σέ τοῦτο!

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄν τὸν Βασιλέα του
 ἐκίνει πρὸς τὸν ἵππον, ἔφρευγε τὸ Σάχ.
 Νὰ σοὶ τὸ δεῖξω ἂν μοὶ ἦταν πρόχειραν!

ΝΑΘΑΝ

ὦ! σέ πιστεύω.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἔμενον ἐλεύθερος
 ὁ πύργος, — καὶ ἐκείνη ἔχανεν. — Αὐτὰ
 νὰ τῷ τὰ ἐξηγήσω θέλω, τὸν καλῶ, —
 ἀλλὰ φαντάσου! . . .

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλη εἶν' ἡ γνώμη του;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δὲν μὲ ἀκούει, καὶ περιφρονητικῶς
 τὰ κόκκαλ' ἀνατρέπει.

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ ῥοὺχ νὰ εἶναι ὅτι θέλει λέγει. Πῶς λέγεται τοῦτο; Εἶν' αὐτὸ παιγνίδιον;

ΝΑΘΑΝ

Τοῦ παιγνιδίου λέγεται παιγνίδιον.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δὲν ἤξιζε τῷ ὄντι οὖριον αὐγόν.

ΝΑΘΑΝ

Τὰ χρήματα; αἶ, ἦσαν τ' ὀλιγώτερον.
Ἄλλὰ νὰ μὴ σ' ἀκούσῃ, ἐπὶ πράγματος
τόσον σπουδαίου ν' ἀρνηθῇ τὴν γνώμην σου,
νὰ μὴ θαυμάσῃ τί ὄξυ τὸ βλέμμα σου,
ὦ! τοῦτο, τοῦτο ἀπαιτεῖ ἐκδίκησιν!

Ἦχι;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ σύ! Τὸ εἶπα μόνον νὰ ἰδῆς
ὅποια εἶναι κεφαλὴ ἀγύριστος.
Ἐγὼ καὶν περιπλέον δὲν ἀνέχομαι.
Τρέχω εἰς ὅλους τοὺς βρωμομαυριτανοὺς,
καὶ τίς νὰ τῷ δανείσῃ θέλει ἐρωτῶ.
Ἐγὼ, μὴ ἐπαιτήσας δι' ἐμέ ποτέ,
πρέπει δι' ἄλλους νὰ δανείζωμαι. Πολὺ
δὲν διαφέρει ἐπαιτείας δάνειον,
ὡς τὸ δανείζειν, ἐννοῶ τοκογλυφεῖν,
τοῦ κλέπτειν εἶναι ὄχι προκριτώτερον.
Παρὰ τῷ Γάγγῃ πρὸς τοὺς τροφοδότας μου
ἀνάγκην ἔχω οὐδετέρου ἐξ αὐτῶν,
οὐδὲ νὰ γίνω ἀμφοτέρων ὄργανον.

Ὁ Γάγγης, ὦ! ὁ Γάγγης! Ἄνθρωποι ἐκεῖ
 ὑπάρχουν μόνον· ἀλλ' ἐνταῦθα μόνος σὺ
 ἄξιος εἶσαι ὅπως δήποτε νὰ ζῆς
 παρὰ τὸν Γάγγην. Ἔρχεσαι; Μ' ἀκολουθεῖς;
 Ἄφες νὰ ἔχη τὰ χρυσᾶ σαρώματα,
 ἀφοῦ τὰ θέλει τόσον. Μήπως βαθμηδὸν
 δὲν θὰ τὰ εἶχε λάβει; Καὶ αἱ μέριμναι
 ἐλλείπουν οὕτω. Διὰ κάμηλον ἐγὼ
 θέλω φροντίσει. Ἄλλ' ἐλθέ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄν καὶ φρονῶ
 ὅτι τὸ μέσον τοῦτο μένει πάντοτε,
 Ἄλχαφῆ, θέλω τὸ σκεφθῆ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Νὰ τὸ σκεφθῆς;
 Εἰς σκέψιν τὰ τοιαῦτα δὲν ὑπάγονται.

ΝΑΘΑΝ

Τὸν Σαλαδῖνον νὰ ἰδῶ περίμεινε,
 καὶ ν' ἀποχαιρετήσω . . .

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅστις σκέπτεται,
 ζητεῖ τοὺς λόγους δι' οὓς πρέπει ν' ἀρνηθῆ.
 Ἄν τις νὰ ζήσῃ, ἄς συμβῆ ὅ,τι συμβῆ,
 δι' ἑαυτὸν του μόνον δὲν ἀποτολμᾷ,
 ζῆ ἄλλων δοῦλος ἐσαεῖ. Ὡς βούλεσαι.
 Ἔχε ὑγείαν. Ὅπως θέλεις. Ἄπ' ἐδῶ
 εἶν' ἡ ὁδός μου· ἡ ὁδός σου ἀπ' ἐκεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θὰ ἰσολογίσῃς πρῶτον, Ἄλ-Χαφῆ,
 τί ἔχεις;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Αἴ! Τί ἔχω; Τὸ ταμείον μου
τὸν κόπον δὲν ἀξίζει ἀριθμῆσεως.
Τὸν ἰσολογισμόν του ἐγγυᾶσθε — σὺ
ἦ ἡ Σιττά. Πλὴν χαῖρε. (Ἀπέρχεται).

ΝΑΘΑΝ (τὸν παρακολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματος).

Ἐγγυῶμ' ἐγώ!

Ἄγριε ἄνερ, ἀγαθὲ ἢ εὐγενῆ!
Πῶς νὰ τὸν ὀνομάσω; Εἶν' ὁ ἀληθῆς
ἐπαίτης ὅστις Βασιλεὺς εἶν' ἀληθῆς.
(Ἐξέρχεται κατ' ἄλλην διεύθυνσιν).

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ναθάν.

ΡΕΧΑ καὶ ΔΑΪΑ.

ΡΕΧΑ

Δαΐα, ὁ πατήρ μου πῶς σοι ἔλεγε ;
«Νὰ τὸν προσμένω ἤμπορῶ πᾶσαν στιγμὴν ;»
Τοῦτο σημαίνει — δὲν νομίζεις ; — πῶς εὐθὺς
θὰ ἔλθῃ ; — Πόσαι πλὴν ἐπέρασαν στιγμαί !
Αἶ ! τίς τὰς παρελθούσας μελετᾷ ; Δὲν ζῶ
εἰμὴ εἰς τὰς μελλούσας, εἰς ἐκάστην των.
Θὰ ἔλθῃ μία νὰ τὸν φέρῃ.

ΔΑΪΑ

Μήνυμα

ἐπάρατον ἐκεῖνο τοῦ Σουλτάνου ! Ἄν αὐτὸ
δὲν ἦτον, ὁ πατήρ σου θὰ τὸν ἔφερε.

ΡΕΧΑ

Καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμὴ, καὶ τελεσθῇ
ἡ θερμότερα τῆς καρδίας μου εὐχὴ,
τί τότε ; — Τότε τί ;

ΔΑΪΑ

Τί τότε ; — Τότ' ἐγὼ

ἐπίσης θὰ ἐλπίσω τῆς καρδίας μου
ἡ θερμότερα τῶν εὐχῶν νὰ τελεσθῇ.

ΡΕΧΑ

Τί θὰ πληρῇ τὸ στῆθος τὸ ἀπομαθὸν

νά ζῆ καὶ ν' ἀναπνέῃ ἂν δὲν στέγηται
ἐν αὐτῷ πόθος πάντα πόθον συγκεντρῶν ;
Τίποτε, Φρίττω !

ΔΑΪΑ

Τοῦ ἐκπληρωθέντος σου
πόθου τὴν θέσιν θενά λάβῃ ὁ ἐμός.
Εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι οὗτος νὰ σ' ἰδῶ,
καὶ νὰ σ' ἰδῶ εἰς χειῖρας ἐπαξίους σου.

ΡΕΧΑ

Μεγάλως ἀπατάσαι. Τὸ αὐτὸν εἰς σὲ
τὸν πόθον δίδον, ἀπ' ἐμοῦ τὸν ἀφαιρεῖ.
Σὲ ἔλκει ἢ πατρίς σου. Θέλεις ἢ ἐμὴ
ἐμὲ νὰ μὴ δεσμεύῃ ; Ἡ ἐντός σου μὴ
σβεσθεῖσα ἔτι τῶν οἰκείων σου εἰκῶν
θενά ὑπερισχύση τῶν παρόντων μοι,
οὓς βλέπω, οὓς ἀκούω ; τῶν οἰκείων μου ;

ΔΑΪΑ

Ὅσον ἂν θέλῃς ἀντιπάλαιε· εἰσὶ
τοῦ οὐρανοῦ οἱ δρόμοι δρόμοι τ' οὐρανοῦ.
Καὶ ἂν ὁ ἀποστείλας τὸν σωτῆρά σου
εἶν' ὁ Θεός του, ὑπὲρ οὗ ὑπερμαχεῖ,
ἵνα σὲ φέρῃ εἰς τὸν τόπον, τὸν λαόν,
δι' οὓς ἐπλάσθης ; . . .

ΡΕΧΑ

Τί, Δαί' ἀγαπητῆ,
μοὶ λέγεις πάλιν ; Παραδόξως σκέπτεσαι !
Πῶς ὁ Θεός του, ὁ Θεός του, ὑπὲρ οὗ
μάχεται, λέγεις ; Εἶναι κτῆμα ὁ Θεός ;
Τί Θεός εἶναι, ὅστις κτῆμ' ἀνθρώπινον
θα ἦτον, ὅστις ἀπαιτεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ

νὰ μάχωνται;— Πῶς ἔτι νὰ ἡξεύρωμεν
 διὰ γωνίαν ποίαν ἐγεννήθημεν
 τῆς γῆς, ἂν ὄχι δι' ἐκείνην, ἣτις ἦν
 ἢ τῆς γεννήσεώς μας;— Ὁ πατήρ μου ἂν
 σέ ἤκουε! — Τί ἔχεις; Τί σοὶ ἔκαμεν
 ὥστε τῆς εὐτυχίας τὸ κατόπτρισμα
 νὰ μοὶ δεικνύης πάντοτε μακρὰν αὐτοῦ;
 τί σ' ἔκαμε, τὸ σπέρμα τῆς φρονήσεως,
 ὃ εἰς τὸν νοῦν μου καθαρὸν ἐνέσπειρε,
 νὰ καταπνίγης ὑπὸ τῆς πατρίδος σου
 τριβώλους, ἢ καὶ ἄνθη;— ὦ φιλότατη μου,
 φίλη Δαΐα, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μου
 τ' ἄνθη σου δὲν τὰ θέλει. Πρέπει νὰ σ' εἰπῶ
 τὸ ἔδαφός σου πῶς κ' ἐγὼ αἰσθάνομαι
 τόσον ἐξηντλημένον, τόσον αὐχμηρὸν,
 ὁσάκις τὰ σὰ ἄνθη τὸ καλύπτουσιν,
 ἅς εἶναι καὶ ὠραῖα! καὶ αἰθάνομαι
 εἰς τὰ ἀρώματά των τὰ γλυκύξυνα
 σκοτοδινίαν τόσην, τόσην ζάλην! Σὺ
 συνηθισμένον ἔχεις τὸν ἐγκέφαλον,
 καὶ δὲν σ' ἐλέγχω. Ἔχεις νεῦρα ἰσχυρὰ
 σὺ, καὶ ἀντέχεις· δὲν ἀντέχω πλὴν κ' ἐγώ.
 Ὁ ἄγγελός σου παρ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς
 τὸν νοῦν νὰ μ' ἀφαιρέσῃ.— Τὸν πατέρα μου
 ἐντρέπομαι γελοία ὅτι γίνομαι.

ΔΑΪΑ

Γελοία! Ὡς ἂν μόνον κατοικῆ ἐδῶ
 ὁ νοῦς! Γελοία! Μόνον ἂν τὴν ἄδειαν
 νὰ ὁμιλήσω εἶχον!

ΡΕΧΑ

Τί δὲν ὁμιλεῖς;

Πότε δὲν ἤμην ὀλη ὦτα, ὅτε σὺ
 τοὺς ὀμοδόξους ἤρωάς σου ἤρχιζες
 νὰ περιγράφης; Εἰς τ' ἀνδρεῖα ἔργα των
 θαυμασμοῦ φόρον πότε δὲν ἐτέλεσα,
 δακρύων φόρον εἰς τὰ πάθη των; Ποτὲ
 τὸ θρήσκευμά των δὲν ἐξέλαβ' ἀληθῶς
 ὡς τὸ προσόν των τὸ ἠρωϊκώτατον.
 Πλὴν ἦν καὶ τοῦτο εἰς παραμυθίαν μου,
 νὰ μάθω ὅτι ἡ ἀγάπ' εἰς τὸν Θεὸν
 δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν περὶ τοῦ Θεοῦ
 ἀτόπων ἰδεῶν μας ἐντελῶς.— Συχνὰ
 δὲν μᾶς τὸ εἶπεν, ὦ φιλτάτη, ὁ πατήρ,
 καὶ περὶ τούτου δὲν συνεννοήθητε
 τοςάκις; Τώρα ὅ,τι ἀνηγεύρατε
 ὀμοῦ, τὸ ὑποσκάπτεις μόνη σου; — Ἀλλὰ,
 καλὴ Δαία, δὲν μᾶς ἐτοιμάζουσι
 δεόντως οὔτ' οἱ λόγοι εἰς ὑποδοχὴν
 τοῦ φίλου μας. Πλὴν ἴσως πρέπουσ' εἰς ἐμέ,
 διότι τόσον νὰ ἡξεύρω ἤθελον
 εἶναι ἐκεῖνος... Εἰς τὴν θύραν βήματα
 δὲν ἤκουσας; Ἐκεῖνος εἶναι! Ἄκουσον.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΡΕΧΑ, ΔΑΪΑ, καὶ ὁ ΝΑΪΤΗΣ, εἰς ὃν ΠΙΣ ἐξῆθεν ἀνοίγει
 τὴν θύραν λέγων:

Ὅρισάτε.

ΡΕΧΑ (ἀνασκιρτᾷ, συνέρχεται καὶ θέλει νὰ βίφθῃ
εἰς τοὺς πόδας του).

Ἐκεῖνος! — Ὁ σωτήρ μου! Ἄ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἴν' ἀποφύγω τοῦτο τόσον ἤργησα·
καὶ ὁμως. . .

ΡΕΧΑ

Εἰς τοὺς πόδας τούτου τοῦ ἀνδρὸς
τοῦ ὑπερόπτου θέλω πάλιν τὸν Θεόν,
ὄχι τὸν ἄνδρα νὰ εὐχαριστήσω. Δὲν
ζητεῖ εὐχαριστίας ὁ ἀνὴρ, καθὼς
οὐδ' ἡ ὑδρία τὰς ζητεῖ, ἀκάματος
δειχθεῖσα εἰς τὴν σβέσιν τῆς πυρκαϊᾶς.
Ὡς ἐπληροῦτο κ' ἐκενοῦτο, ἔτρεχεν
ἀδιαφόρως ἄνω κάτω. Ὁ ἀνὴρ
ὁμοίως. Εἰς τὰς φλόγας ὅτ' ἐπήδησε,
μὲ εὔρε κατὰ τύχην εἰς τὰς χεῖράς του,
καὶ κατὰ τύχην, ὡς εἰς τὸν μανδύαν του
σπινθήρ προσεκολλήθη, ἡ ἀγκάλῃ του
μὲ ἤρπασε, καὶ οὕτω δὲν γνωρίζω τίς
τῶν φλογῶν ἔξω μᾶς ἐξέβαλεν ὁμοῦ.
Τί νὰ εὐχαριστήσω; Εἰς θρασύτερα
ἔργα ὁ οἶνος ἐν Εὐρώπῃ δὲν ὠθεῖ
πολλάκις; Οὕτω πᾶς Ναίτης χρεωστεῖ
νὰ πράττῃ. Κρεῖττον ἡσκημένος τοῦ κυνός,
κ' ἐκ τοῦ πυρὸς ἐκσώζει κ' ἐκ τοῦ ὕδατος.

ΝΑΪΤΗΣ (Ὅστις τὴν ἤκουσε διαρκῶς μετ' ἐκπλήξεως
καὶ ἀνησυχίας).

Δαίτα, ὦ Δαίτα! Ὅ,τι ἄτοπον
μ' ἐξέφυγεν ἐν λύπαις, ἐν στιγμαῖς χολῆς,

ὅτε ἀγροίκως σ' ἐδεχόμην, καὶ κακῶς
σ' ἀπέπεμπον, ἐνταῦθα τίς σ' ἐβίασε
νὰ τὸ ἐπαναλάβῃς; Ἡ ἐκδίκησις
ἦτον κακῆ. ὦ! γίνε εἰς τὸ μέλλον κᾶν
συνήγορός μου δίκαιος πλησίον τῆς.

ΔΑΪΑ

Δὲν τὸ πιστεύω ὅτ' εἰς τὴν καρδίαν τῆς
αἱ μικραὶ αὐταὶ ἐνσπαρεῖσαι ἄκανθαι
σᾶς ἔβλαψαν, ἰππότα.

ΡΕΧΑ

Λύπας, εἶπατε,
πῶς εἶχετε, καὶ ἦσθε φειδωλότερος
τῆς λύπης, ἀφ' ὅ,τ' ἦσθε τῆς ζωῆς;

ΝΑΪΤΗΣ

Καλή,

γλυκεῖα κόρη! Ἄκοή καὶ ὄρασις
πῶς τὴν ψυχὴν μου διανέμονται! — Αὐτὴ
αὐτὴ δὲν εἶναι ὄχι ἦν διέσωσα
ἐκ τοῦ πυρός. Τίς ταύτην θὰ ἐγνώριζε,
καὶ δὲν θενὰ τὴν εἶχε σώσει; Τίς ἐμὲ
ἤθελε περιμείνει; — Ἴσως. . . ἀλλοιοῖ. . .
ὁ τρόμος. . .

(Παῦσις, καθ' ἣν μένει βεδυθισμένος εἰς τὴν θέαν τῆς).

ΡΕΧΑ

Σᾶς δ' εὐρίσκω ἀναλλοίωτον.

(Ὅμοίως, μέχρις οὗ ἡ Ῥέχα ἐξακολουθεῖ, ἵνα ἀποτρέψῃ
τὸ ἀτενὲς βλέμμα του).

Εἰπέτε μας, ἰππότα, ποῦ ἐμένετε
ὡς τώρα; — Πλὴν καὶ τώρα ἐρωτῶ σχεδόν,
ποῦ εἴσθε;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἴσως ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε
νὰ εἶμαι.

ΡΕΧΑ

Καὶ πρὶν ἦσθε, — ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε
νὰ ἦσθ' ἐπίσης ἴσως; — Ἐκλογή κακή.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς. . . εἰς. . . τὸ ὄρος πῶς καλεῖται; Εἰς Σινᾶ.

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ Σινᾶ; Ὁραῖον! Τώρα ἠμπορῶ
τέλος νὰ μάθω θετικῶς ἂν ἀληθές. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί; τί; Ἄν εἶναι ἀληθές πῶς φαίνεται
ἡ θέσις ὅπου τοῦ Θεοῦ ἐνώπιον
ὁ Μωϋσῆς ἐστάθη ὅτε. . .

ΡΕΧΑ

Δὲν ζητῶ

αὐτὸ νὰ μάθω. Ἴστατο ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο τὸ γνωρίζω μοὶ ἀρκεῖ.
Νὰ μοὶ εἰπῆτε ἤθελον ἂν ἀληθές
εἶν' ὅτι. . . ἡ ἀνάβασις αὐτοῦ
τοῦ ὄρους εἶναι ὀλιγώτερον πολὺ
ἐπίπνονος ἀφ' ὅ,τι ἡ κατάβασις·
διότ' εἰς ὅσ' ἀνέβην ὄρη ποτ' ἐγώ,
τὸ ἐναντίον πάντοτε ἀπήντησα.
Λοιπὸν, ἰππότα, στρέφετε τὸ βλέμμα; Δὲν
θέλετε πλέον νὰ μ' ἰδῆτε;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπειδὴ

νὰ σᾶς ἀκούω θέλω.

ΡΕΧΑ

Ἐπειδὴ νὰ μὴ
 παρατηρήσω πρέπει, ἢ ἀπλότης μου
 μειδίαμα πῶς φέρει εἰς τὰ χεῖλη σας,
 μειδίαμα, διότι σπουδαιότερον
 νὰ ἐρωτήσω οὔτε τὸ ἐλάχιστον
 περὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἀγίου ἤξευρον,
 τοῦ ὄρους τῶν ὀρέων. Δὲν ἐνόησα;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, πάλιν σ' ἀτενίζω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς·
 πλὴν σὺ τοὺς στρέφεις κάτω, κ' εἰς τὰ χεῖλη σου
 μειδίαμα δαγκάνεις. Εἰς τὴν ἔκφρασιν,
 εἰς τὴν διαφορουμένην ἔκφρασιν πρὸς τί
 νὰ ἀναγνώσω θέλω ὅ,τι εὐκρινῶς
 ἀκούω, καὶ μοὶ λέγεις, —καὶ μοὶ σιωπᾶς;
 ὦ Ῥέχα, Ῥέχα! Πόσον εἶχε δίκαιον
 ὅτε μοὶ εἶπε: «Γνώρισόν την πρῶτον!»

ΡΕΧΑ

Τίς;

Τίς εἶπε; περὶ τίνας;

ΝΑΪΤΗΣ

«Πρῶτον γνώρισον
 «αὐτήν», μοὶ εἶπεν ὁ πατήρ σου· περὶ σοῦ.

ΡΕΧΑ

Κ' ἐγὼ δὲν σᾶς τὸ εἶπον; Ὅχι καὶ ἐγώ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλὰ, ποῦ λοιπὸν εἶναι ὁ πατήρ σου; ποῦ;
 Εἰς τοῦ Σουλτάνου εἶν' ἀκόμη;

ΡΕΧΑ

Φαίνεται.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐκεῖ ἀκόμη ; — Ὅχι· λησμονῶ. Ἐκεῖ
δὲν δύναται νὰ εἶναι. Παρὰ τὴν μονὴν
μὲ περιμένει κάτω. Εἰμι βέβαιος.
Νομίζω οὕτως ὑπεσχέθη. Δότε μοι
τὴν ἄδειαν. Ὑπάγω καὶ τὸν φέρω.

ΡΕΧΑ

Μή.

Ἐμοῦ καθήκον εἶναι τοῦτο. Μείνατε,
προσμείνατε, ἰππότα. Τὸν καλῶ εὐθύς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχι· διόλου. Περιμένει ὄχι σέ,
ἐμὲ προσμένει. Καὶ προσέτι δύναται. . .
τίς οἶδεν ; . . . Ἴσως παρὰ τῷ Σουλτάνῳ. . . Σεῖς
τὸν Σαλαδῖνον δὲν γνωρίζετε . . . Ἐκεῖ
νὰ εὐρεθῇ εἰς δυσχερείας δύναται.
Ἄν δὲν ὑπάγω, εἶναι ἴσως κίνδυνος.

ΡΕΧΑ

Κίνδυνος ; Ποῖος ;

ΝΑΪΤΗΣ

Κίνδυνος, ναί· δι' ἐμὲ,
ἐὰν δὲν σπεύσω, διὰ σᾶς καὶ δι' αὐτόν. (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΡΕΧΑ καὶ ΔΑΪΑ

ΡΕΧΑ

Δαῖα, τί σημαίνει τοῦτο ; Ἐφυγε
τόσον ταχέως ! Τί τῷ ἦλθε ; τί δηλοῖ ;
Τίς τὸν διώκει ;

ΔΑΪΑ

Ἄφες, ἄφες, καὶ κακὸν
δὲν εἶναι τὸ σημεῖον.

ΡΕΧΑ

Τὸ σημεῖον ; Τί
σημεῖον ;

ΔΑΪΑ

Ὅτι κάτι ἔτρεξεν ἐντός.
Βράζει, καὶ πρέπει νὰ μὴ ἐκχειλίση. Ναι,
ἄφες τον. Ἦλθεν ἡ σειρά σου.

ΡΕΧΑ

Τί σειρά ;
Δι' αἰνιγμάτων ὡς ἐκεῖνος ὀμιλεῖς.

ΔΑΪΑ

Νὰ τῷ πληρώσης τάχιστα θὰ δυνηθῆς
ὄσας ἀνησυχίας σ' ἐπροξέντησεν.
Ἄλλ' αὐστηρὰ μὴ ἔσο καὶ φιλέκδικος
ὑπὲρ τὸ δέον.

ΡΕΧΑ

Περὶ τίνος ὀμιλεῖς
σὺ μόνη τὸ ἠξεύρεις.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν ἤσυχος
καὶ πάλιν εἶσαι ;

ΡΕΧΑ

Εἶμαι, ναί.

ΔΑΪΑ

Τοῦλάχιστον
θ' ἀναγνωρίσης ἡ ἀνησυχία του
ὅτι χαρὰν σοὶ δίδει, ὅτι εἰς αὐτὴν
τὴν ἡσυχίαν χρεωστεῖς τὴν νέαν σου.

ΡΕΧΑ

Δέν τὸ ἤξεύρω. Ὅ,τι μόνον δύναμαι
 νὰ σοὶ ὁμολογήσω, εἶναι πῶς ἐγὼ
 θαυμάζω ἢ ἰδίᾳ, τόσῃν θύελλαν
 πῶς ἢ γαλήνη αἴφνης νὰ διαδεχθῆ.
 Ἡ θεά του, οἱ λόγοι καὶ οἱ τρόποι του
 μ' ἔφεραν . . .

ΔΑΪΑ

Κόρον ἴσως;

ΡΕΧΑ

Κόρον; Ὅχι, ὦ!
 δέν λέγω τοῦτο· ὦ! διόλου.

ΔΑΪΑ

Ἐπαυσαν

τὴν καυστηρὰν σου δίψαν μόνον;

ΡΕΧΑ

Ναὶ αὐτὸ,

ἂν θέλῃς.

ΔΑΪΑ

Ἐγώ; Ὅχι.

ΡΕΧΑ

Φίλος πάντοτε

θα μ' εἶναι, τῆς ζωῆς μου προσφιλέστερος,
 εἰ καὶ ὁσάκις τ' ὄνομά του ἀκουσθῆ,
 δέν μ' ἀλλοιοῦται ὁ σφιγμὸς ὡς πρότερον,
 ὁσάκις μ' ἔλθῃ κατὰ νοῦν, ταχύτερον
 καὶ σφοδροτέρως ἢ καρδία δέν κτυπᾷ.—
 Τί φλυαρῶ; Δαίτα, ὦ! ἔλθῃ, ἔλθῃ,

φιλτάτη εἰς ἐκεῖνο τὸ παράθυρον,
 ὅθεν τὸ ἄλσος τῶν φοινίκων φαίνεται.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν ἡ δίψα δὲν ἐσβέσθη ἐντελῶς;

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ ἐξῆς θὰ βλέπω καὶ τοὺς φοίνικας,
 ὄχι ἐκεῖνον μόνον ὑπ' αὐτούς.

ΔΑΪΑ

Ἄρχῃ
 πυρετοῦ νέου ἢ ψυχρότης εἶν' αὐτή.

ΡΕΧΑ

Ψυχρότης; Ψυχρὰ εἶμαι; Ἦττον προσφιλῶς
 δὲν βλέπω ὅ,τι βλέπω ἡσυχώτερον.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Λιθουσα ὑποδοχῆς εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Σαλαδίνου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΣΙΤΤΑ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. (Εἰσερχόμενος, πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς θύρας).
 Τὸν Ἰουδαῖον, ἅμα ἔλθῃ, φέρετε
 ἐδῶ. Δὲν ἔχει βίαν, φαίνεται, πολλήν.

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως δὲν ἦτον νὰ τὸν εὔρουν πρόχειρον.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὦ ἀδελφὴ μου, ἀδελφὴ!

ΣΙΤΤΑ

Ταράττεσαι

ὡς ἂν προσμένης μάχην.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ δι' ὄπλων, ὦν

τὴν χρῆσιν δὲν γνωρίζω, δὲν τὴν ἔμαθον.
 Πρέπει νὰ προσποιῶμαι καὶ νὰ προνοῶ,
 παγίδας νὰ ἐγείρω, νὰ δολοπλοκῶ.
 Πόθεν ἤξεύρω ταῦτα ; Ποῦ τὰ ἔμαθον ;
 Καὶ ταῦτα πάντα διὰ τί ; ὦ ! διὰ τί ;
 δι' εὗρεσιν χρημάτων, διὰ χρήματα,
 ὄπως, φοβήσας Ἰουδαῖον, χρήματα
 τῷ ὑφαιρέσω ! Μικρομηχανήματα
 κατήντησα τοιαῦτα νὰ ἐπινοῶ,
 ἐπιδιώκων πράγμα τὸ ἐλάχιστον
 τῶν ἐλαχίστων.

ΣΙΤΤΑ

Πλὴν καὶ τὰ ἐλάχιστα
 ἀμεληθέντα, ἐκδικοῦνται, ἀδελφέ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί, δυστυχῶς. — Ἄν εἶναι δ' ὁ Ἑβραῖός σου
 σοφός τῷ ὄντι ἄνθρωπος καὶ ἀγαθός,
 ὡς ὁ Δερβίσης σοὶ τὸν περιέγραφε ; . . .

ΣΙΤΤΑ

Τί τότε ; Ποῖον θενὰ ἔχης δισταγμόν ;
 Ἢ παγίς εἶναι διὰ τὸν φιλόργυρον,
 τὸν Ἰουδαῖον τὸν δειλὸν, τὸν πονηρὸν,
 τὸν σοφὸν ὄχι καὶ τὸν ἀγαθόν. Αὐτὸς
 χωρὶς παγίδος εἶναι ἢ δ' ἡμέτερος.
 Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔχεις καὶ τὴν ἡδονὴν
 ν' ἀκούσης πῶς τοιοῦτος ὢν, ἀμύνεται,
 καὶ μετὰ πόσης βώμης θραύει τὰ δεσμὰ,
 ἢ τέχνης, διαφεύγει τὰς σαγίνας σου.
 Θὰ ἔχης ταύτην τὴν χαρὰν ἐκ περισσοῦ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τῷ ὄντι· καὶ θὰ μ' εἶναι τοῦτο εἰς χαράν.

ΣΙΤΤΑ

Λειπὸν δὲν ἔχεις ἄλλο τί νὰ σ' ἐνοχλῇ.
 Ἄν εἶναι μόνον εἰς χυδαῖος τῶν πολλῶν,
 Ἑβραῖος ὅπως πᾶς Ἑβραῖος, πρὸς αὐτὸν
 δὲν θενὰ ἔχῃς νὰ αἰσχύνῃσαι, φανεῖς
 ὁποῖους πάντας τοὺς ἀνθρώπους θεωρεῖ.
 Ἐξ ἐναντίας, ἂν τις εἰς αὐτὸν δειχθῇ
 καλλήτερος, ἐκεῖνον λέγει ἄφρονα,
 μωρόν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Κακῶς νὰ πράττω χρεωστῷ λοιπὸν
 ἐκ φόβου μὴ φρονῶσιν οἱ κακοὶ κακῶς
 περὶ ἐμοῦ;

ΣΙΤΤΑ

Ἄν πράξῃς ἐννοῆς κακὴν
 ἕκαστον πράγμα νὰ μεταχειρίζῃσαι
 τῇ φύσει τοῦ συμφώνως.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τί ἐπινοεῖ

ἡ γυναικεία κεραλή, καὶ ἔπειτα
 νὰ τὸ καθωραΐσῃ δυσκολεύεται;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τὸ καθωραΐσῃ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πλὴν φοβοῦμαι μὴ
 τὸ ἐργαλεῖον τὸ λεπτὸν, τ' ὀξύτητον,
 εἰς τὰς ἀγροίκους χεῖράς μου καταθραυσθῇ.
 Νὰ ἐκτελῶνται ὅπως ἐφευρέθησαν

ανάγκη τὰ τοιαῦτα, δεξιώτατα,
πανούργως.—Ἔστω, ἔστω. Ὅπως δύναμαι
θενὰ χορεύσω· καὶ ἂν ἤξευρον,—κακῶς
θὰ ἐπροτίμων πάλιν μᾶλλον ἢ καλῶς.

ΣΙΤΤΑ

ὦ! μὴ τοσοῦτον δυσπιστῆς πρὸς σεαυτόν.
Ἄν μόνον θέλῃς, σ' ἐγγυῶμαι περὶ σοῦ.
Οἱ ἔμοιοί σου πῶς μᾶς παραπείθουσι
ὅτ' εἰς τὸ ξίφος, μόνον εἰς τὸ ξίφος των
ὀφείλουσι τὸ ἔλρον μεγαλειόν των!
Αἰσχύνεται ὁ λέων μετ' ἀλώπεκος
ἔταν θηρεύῃ· ἀληθῶς δ' αἰσχύνεται
οὐχὶ τῆς πανουργίας, τῆς ἀλώπεκος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ αἱ γυναῖκες νὰ καταβιβάζωσι
τοὺς ἄνδρας μέχρις ἑαυτῶν πῶς θέλουσιν!—
Ἄλλ' ὕπαγε. — Νομίζω ὅτι ἔμαθον
τὸ μάθημά μου.

ΣΙΤΤΑ

Νὰ ὑπάγω;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν νοεῖς

νὰ μείνῃς;

ΣΙΤΤΑ

Ὅχι ὄρατῆ, νὰ μὲ ἰδοῦν,
ἀλλὰ τῆς θύρας ἔξω;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Νὰ ὠτακουστῆς;

Μὴ, μήτε τοῦτο. Ἐπιμένω, ἀδελφή.—
Ἕπαγε, κρότον εἰς τὸ παραπέτασμα

ἀκούω. Εἶν' ἐκεῖνος. — Ὅμως πρόσεξον,
ἐκεῖ ὀπίσω νὰ μὴ μείνης. Θὰ ἰδῶ.

Ἐνῶ ἡ Σιττὰ ἐξέρχεται διὰ τῆς μιᾶς θύρας, εἰσέρχεται
ὁ Ναθάν δι' ἄλλης, ὁ δὲ Σαλαδῖνος ἐκάθησε).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΝΑΘΑΝ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πλησίον, Ἰουδαῖε. — Πλησιέστερον. —
Ἐλθέ. — Μὴ ἔχῃς φόβον.

ΝΑΘΑΝ

Νὰ τὸν ἔχωσι
μόν' οἱ ἐχθροί σου!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅνομάζειςαι Ναθάν;

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ σοφὸς καλεῖσαι;

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι σὺ,

ἀλλ' ὁ λαὸς σὲ λέγει.

ΝΑΘΑΝ

Ἴσως ὁ λαός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Νομίζεις πρὸς τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ μικρὰν
ὑπόληψιν πῶς ἔχω; Πόθον ἔτρεφον
τὸν ἄνδρα νὰ γνωρίσω ἐν καλεῖ σοφόν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἂν πρὸς χλεύην τὸν καλῆ; ἢ ἂν σοφὸν
τὸν συνετὸν καλῶσιν, ὅπως συνετὸν
τὸν μᾶλλον ἐννοοῦντα τὸ συμφέρον του;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ποῖον συμφέρον; Ἐννοεῖς τὸ ἀληθές;

ΝΑΘΑΝ

ὦ! τότε ἔστις ἰδιοτελέστατος,
ὁ ἴδιος θὰ ᾔτο συνετώτατος,
καὶ ἐν θὰ ᾔτον ὁ σοφὸς καὶ συνετός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πλὴν κυροῖς ὅ,τι ν' ἀναιρέσης ἤθελες.
Τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀληθῆ συμφέροντα,
ἃ δὲν γνωρίζει ὁ λαὸς, γνωρίζεις σὺ,
ἢ τὰ ἐσκέφθης καὶ ἠρεύνησας. Ἄρκεῖ
καὶ τοῦτο μόνον ν' ἀποδείξῃ τὸν σοφόν.

ΝΑΘΑΝ

Καθὼς νομίζει ὅτι εἶναι ἕκαστος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἡ μετριοφροσύνη φθάνει. Ἄειδές
αὐτὴν καὶ μόνην νὰ ἀκούωμεν, ἐνῶ
νοὸς φρονίμου κρίσιν περιμένομεν. (Ἀναπηδᾷ)
Τὰς ὑποθέσεις τώρα! Πλὴν, Ἐβραῖε, πλὴν,
εἰλικρινῶς ἀκούεις;

ΝΑΘΑΝ

Ἔσο βέβαιος,

Σουλτάνε, ὅτι θέλεις εὐχαριστηθῆ
ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ὅπως ἄξιος
δειχθῶ καὶ τῶν λοιπῶν σου παραγγελιῶν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἵπηρεσίας; Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Τὰ πάντα ἄριστα

θενά σοι δώσω, κ' εἰς τιμὴν συμφέρουσιν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τι λέγεις; Ποῖα; Μὴ τὰ ἐμπορεύματα;

Περὶ ἐκείνων θὰ διαπραγματευθῆ
ἢ ἀδελφῆ μου. (Διὰ τὴν ὠτακουστήν).

Ἐγὼ δὲν ἐπεμβαίνω εἰς αὐτά.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν

ἀναμφιβόλως παρ' ἐμοῦ ἐπιθυμεῖς
νὰ μάθῃς ἂν τι εἶδον, ἂν τι ἔμαθον,
ἐκεῖ ποῦ διηρχόμεν, περὶ τοῦ ἐχθροῦ
ὅστις ἐκ νέου ἤγειρε τὴν κεφαλὴν.
Ἄλλ' ἂν ἀνυποστόλως . . .

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν προτίθεμαι

νὰ σ' ἀνακρίνω περὶ οὐδενὸς αὐτῶν.

Ἐξεύρω ἤδη ὅσα μοι χρειάζονται.

Ἄλλὰ . . .

ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε, πρόσταξον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐπιθυμῶ

νὰ μάθω ἄλλο, ὅλως ἄλλο παρὰ σοῦ.
Σοφὸς τοσοῦτον ἀφ' οὗ εἶσαι, ἤθελον
νὰ μ' εἰπῆς ποῖα ἐκ τῶν θρησκευτῶν, ἢ τίς
τῶν νόμων σοὶ ἐφάνη ὁ ὀρθότερος.

ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε, εἴμ' Ἑβραῖος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ Ὀθωμανὸς

ἐγὼ καὶ μεταξύ μας ὁ Χριστιανός.
 Τῶν τριῶν τούτων θρησκειῶν ἀληθινὴ
 ἢ μία εἶναι. Ἄνθρωπος ὁποῖος σὺ
 δὲν μένει ὅπου τυφλὴ τύχη γενετῆς
 τὸν ἔρριψεν, ἢ μένει πεποιθῶς, εἰδῶς,
 τὸ ἄριστον ἐκλέξας. Αἶ! Τὴν γνώμην σου
 καὶ εἰς ἐμὲ εἶπέ την. Τίς ὁ πείσας σε
 λόγος εἶπέ μοι, — ἐμπιστευτικῶς εἶπέ, —
 ἵνα ὁμοίως τὸν δεχθῶ. Πῶς; Ἀπορεῖς;
 Διὰ τῶν ὀφθαλμῶν σου μὲ διαμετρᾶς;
 Τί; Ἴσως τῶν Σουλτάνων ἄλλος πρὸ ἐμοῦ
 δὲν ἐφαντάσθη ὁμοιον ἐρώτημα,
 οὐχὶ Σουλτάνου, ὡς φρονῶ, ἀνάξιον.
 Δὲν ἔχει οὕτω; Λέγε, λάλησον λοιπόν.
 Ἡ θέλεις ἴσως στιγμὴν μίαν νὰ σκεφθῆς;
 Καλόν. Σοὶ δίδω μίαν. (Νὰ ὠτακουστῇ
 ἀκόμη; Ἄς ἰδῶμεν. Ἄς ἀκούσωμεν
 ἐὰν ἐγκρίνη ὅπως πράττω). Σκέφθητι
 ἀλλὰ ταχέως. Ἐπιστρέφω πάραυτα.
 (Ἀπέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον εἰς ὃ εἶχε πρὶν εἰσελθεῖ ἡ Σιττά).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΝΑΘΑΝ (μόνος)

ΝΑΘΑΝ

Οὐαί! οὐαί! — Πῶς τοῦτο! — Τί παράδεξον!
 Τί θέλει ὁ Σουλτάνος; Ἡλπίζον χρυσόν

πῶς θὰ ζητήσῃ, καὶ ζητεῖ — ἀλήθειαν !
 Τὴν θέλει ἐπὶ χειῖρας — καὶ εἰς μετρητὰ, —
 ὡς νόμισμα ἂν ἦτον ἡ ἀλήθεια ! —
 Ἐκ τῶν ἀρχαίων κἂν ἂν ἦτον ὀβολῶν,
 ἐκ τῶν σταθμιζομένων, — θὰ ἐγίνετο
 ἀκόμη ! Ἄλλὰ οὕτω, νέον νόμισμα,
 λαμβάνον τὴν ἀξίαν ἐκ τοῦ σήματος,
 κολλύβοις εἰς σανίδα ἀλλασσόμενον,
 δὲν εἶναι. — Ὅπως εἰς τὸν σάκκον χρήματα,
 ῥάπτεται ἄρα κ' εἰς τὸν νοῦν ἀλήθεια ;
 Τίς εἶν' ἐνταῦθα ὁ Ἑβραῖος ; Εἶμ' ἐγὼ,
 ἢ εἶν' ἐκεῖνος ; — Ἄλλὰ τί ; Ἀλήθειαν
 εἰάν ἐν ἀληθείᾳ δὲν μοὶ ἀπαιτῆ ;
 Εἶναι τῷ ὄντι, εἶναι ἡ ὑπόνοια
 πῶς ὡς παγίδα μόνον τὴν ἀλήθειαν
 μοὶ στήνει, εἶναι . . . εἶναι ἀληθῶς μικρά. —
 Μικρά ; — Καὶ τοῖς μεγάλοις τί ἐστὶ μικρόν ;
 Βεβαίως, ναὶ βεβαίως οὕτως εἰσορμᾷ
 τὴν θύραν θραύων ! Ἄλλὰ πρῶτον κόπτουσι
 τὴν θύραν, ἐρωτῶσι πρῶτον ἂν ἐχθρὸς
 ἢ φίλος πλησιάζει. — Μέτρ' ἄς λάβωμεν !
 Πλὴν πῶς ; πῶς τοῦτο ; — Ἰουδαῖος τέλειος
 νὰ γίνω δὲν ἀρμόζει. Ὀλιγώτερον
 ἀρμόζει ὁμῶς νὰ μὴ γίνω παντελῶς.
 Ἐὰν δὲν εἶμαι Ἰουδαῖος, διατὶ
 δὲν εἶμαι Μουσουλμάνος θὰ ἠρώτα με. —
 Ναὶ τοῦτο, τοῦτο νὰ μὲ σώσῃ δύναται.
 Οὐχὶ ἡ ἡλικία μόνον τῶν βρεφῶν
 διαπαιδαγωγεῖται διὰ μύθων. — Ἔργεται.
 Ἄς ἔλθῃ.

ΣΚΗΝΗ Ζ΄

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ. ΝΑΘΑΝ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

(Κενὸν εἶναι τὸ πεδῖον). — Μὴ
πολὺ ταχέως ἦλθον; Ἐτελείωσας
τὰς σκέψεις σου; Ὁμίλει. Μόνοι εἴμεθα.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ τί, ὁ κόσμος ὅλος ἐὰν ᾦν παρών;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοσαύτην ἔχεις, ὦ Ναθάν, πεποίθησιν;
Ἰδοὺ σοφός, μὴ κρύπτων τὴν ἀλήθειαν,
τὰ πάντα θυσιάζων δι' αὐτὴν, ζωὴν,
σῶμα καὶ αἷμα, ἀγαθὰ καὶ πλοῦτον.

ΝΑΘΑΝ

Ναί,

ναί, ἂν ἀναγκαῖον, καὶ ἂν χρήσιμον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὸ ἐξῆς τὸν ἓνα ἐκ τῶν τίτλων μου
«τοῦ κόσμου καὶ τοῦ νόμου ἐπανορθωτῆς»
ἐλπίζω νὰ τὸν φέρω δικαιότερον.

ΝΑΘΑΝ

Λαμπρὸς ὁ τίτλος· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐντελῶς
σ' ἐμπιστευθῶ, Σουλτάνε, ἔχω ἄδειαν
ν' ἀφηγηθῶ σοι ἐν μικρὸν διήγημα;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Διατὶ ὄχι; Ἱστορίας ἀγαπῶ,
πρὸ πάντων ὅταν καὶ καλῶς ἐκτίθενται.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! Τὸ καλῶς ἐκθέτειν ὅμως ἔργον μου
πολὺ δὲν εἶναι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πάλιν ὑπερήφανος
ἐν μετριοφροσύνῃ; — Λέγε· διηγοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐν παναρχαίοις χρόνοις εἰς Ἀνατολήν
ἄνθρωπος ἔζη· εἶχε δὲ δακτύλιον,
χειρὸς φιλίας δῶρον ἀνεκτίμητον.
Ὁ λίθος ἦτον τιμαλφές βηρύλλιον,
χρῶματ' ἀλλάσσον συνεχῶς, καὶ δύναμιν
ἔχον, ἀνθρώποις καὶ Θεῷ εὐάρεστον
ν' ἀναδεικνύη τὸν ἐν πίστει φέροντα
αὐτό· δι' ὃ οὐδόλως ἦν παράδοξον
ἂν ὁ Ἀνατολίτης δὲν ἐξέβαλε
ποτὲ ἐκ τοῦ δακτύλου τὸν δακτύλιον,
κ' ἐφρόντισε νὰ μείνη ἀναφαίρετον
ἔσαεὶ κτῆμα εἰς τοὺς ἀπογόνους του.
Ἐπραξεν οὕτω τὸν ἐκκληροδότησεν
εἰς τῶν υἱῶν του τὸν ἀγαπητότερον·
ᾧφειλε δ' οὗτος πάλιν εἰς τὸν φίλτερον
νὰ τὸν ἀφήσῃ τῶν υἱῶν του, κ' ἐφεξῆς
ὁ φίλτερος, ὅποια τῆς γεννήσεως
ἂν ἦν ἡ τάξις, διὰ τῆς δυνάμεως
τοῦ δακτυλίου, ἀρχηγὸς τοῦ οἴκου του
καὶ κεφαλή του νὰ ὑπάρχη κ' ἡγεμών.
Μὲ ἔννοεῖς, Σουλτάνε;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λέγε· σ' ἔννοῶ.

ΝΑΘΑΝ

Εἰς υἱὸν οὕτω μεταβαίνων ἐξ υἱοῦ,
εἰς ἓνα περιῆλθεν ὁ δακτύλιος,

τριῶν υἱῶν πατέρα. Ἦσαν δὲ κ' οἱ τρεῖς
 αὐτῷ ἐξ ἴσου εὐπειθεῖς, δι' ὃ αὐτὸς
 ἐξ ἴσου τοὺς ἠγάπα, καὶ τὸν ἓνα νῦν,
 νῦν δὲ τὸν ἄλλον, καὶ τὸν τρίτον ἄλλοτε, —
 καθ' ὅσον μόνος μεθ' ἐκάστου ἔμενε,
 τοῖς ἄλλοις μὴ ἐκχέων τὴν καρδίαν του, —
 τοῦ δακτυλίου ἐθεώρει ἄξιον,
 καὶ φιλοστόργως ἀσθενῆς, εἰς ἕκαστον
 ἀλληλοδιαδόχως τὸν ὑπέσχετο.

Ταῦτα τοιαῦτα ἔβαινον μέχρι τινός.

Ἄλλ' ἦλθε τέλος τοῦ θανάτου ἡ στιγμή,
 καὶ ἡμηχάνει ὁ φιλόστοργος πατήρ.

Βαθέως τὸν ἐλύπει, δύο τῶν υἱῶν,
 ἐπίσης δόντας πίστιν εἰς τὸν λόγον του,
 νὰ θλίψῃ. — Πῶς νὰ γίνῃ; — Πέμπει μυστικῶς
 εἰς χρυσοχόου, καὶ πρὸς τὸν δακτύλιον
 ὁμοίους δύο ἄλλους τῷ παρήγγειλεν,
 εἰπὼν χρημάτων οὐδὲ κόπου νὰ φεισθῇ,
 ὅπως ἡ ὁμοιότης γίνῃ ἐντελής.

Ὁ χρυσοχόος τὴν ἐπέτυχε, καὶ ὡς
 τοὺς δακτυλίους ἔφερεν, οὐδ' ὁ πατήρ
 τὸν ἀρχικὸν τίς ἦτον δὲν ἐδύνατο
 ν' ἀναγνωρίσῃ. Χαίρει καὶ ἀγάλλεται.

Καλεῖ τοὺς τρεῖς υἱούς του, ἕκαστον χωρὶς,
 καὶ τὴν εὐχὴν του ἔδωκεν εἰς ἕκαστον
 καὶ τὸν δακτύλιόν του, — καὶ ἀπέθανε. —
 Σουλτάνε, μὲ ἀκούεις;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀποστρεφόμενος ἀπ' αὐτοῦ).

Σὲ ἀκούω. — πλὴν
 τάχυνε. Φθάνεις εἰς τὸ τέλος;

ΝΑΘΑΝ

Ἔφθασα·—

διότι ἐννοεῖται ὅ,τι ἔπεται.

Ἀποθανόντος μόλις τοῦ πατρὸς, καθείς τῶν τριῶν ἦλθε, φέρων τὸν δακτύλιον, καὶ ἀξιῶν τοῦ οἴκου τὴν ἀρχὴν. Πολλὰ ἔρευν', ἐγκλήσεις, ἔριδες. Ὁ ἀληθὴς δακτύλιος τίς ἦτον ἀναπόδεικτον ἀπέμενε. —

(Μετά τινα παύσιν, ἐφ' ἧς φαίνεται περιμένων τὴν ἀπάντησιν τοῦ Σουλτάνου).

Ἐπίσης ἀναπόδεικτον σχεδὸν, ὡς νῦν — ἡ πίστις εἶν' ἡ ἀληθής.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου τὴν ἀπάντησιν. αὐτὴν μοὶ δίδεις;

ΝΑΘΑΝ

Εἰς δικαιολόγησιν ὅτι τοὺς δακτυλίους δὲν ἀποτολμῶ νὰ διακρίνω, οὐς ἀπὸ σκοποῦ ὁ πατήρ οὕτω κατεσκεύασ' ἐξ ἀρχῆς, ἵνα μὴ τρόπος μένη διακρίσεως.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοὺς δακτυλίους; — Παίζεις μετ' ἐμοῦ. — Θαρρῶ πῶς αἱ θρησκευεῖται περὶ ὧν σοὶ ἔλεγον εὐκόλως ἀπ' ἀλλήλων διακρίνονται, ὡς ἔτι καὶ εἰς βρῶσιν, πόσιν κ' ἔνδυσιν.

ΝΑΘΑΝ

Εἰς ὅλα, ἐκτὸς μόνον εἰς τὴν βάσιν των. Δὲν εἶν' ἡ ἱστορία βάσις ὄλων των,

ἢ γεγραμμένη, ἢ ἐκ παραδόσεως ;
 Ἡ ἱστορία ὅμως ποῦ στηρίζεται ;
 Εἰς πίστιν· Ὁχι ; Ἀξιοπιστότερον
 πλὴν τίνα θεωροῦμεν τῶν οἰκείων μας,
 ὧν ἐσμὲν αἷμα, οἵτινες ἀπὸ βρεφῶν
 μᾶς ἔδωκαν ἐνδείξεις τῆς ἀγάπης των,
 παρ' ὧν ποτὲ ἀπάτην δὲν ὑπέστημεν,
 ἐκτὸς ἂν ἡ ἀπάτη ἦν σωτήριος ;
 Πῶς νὰ πιστεύω ἤττον τοῖς προγόνοις μου
 ἢ σὺ τοῖς ἐδικοῖς σου, ἢ τ' ἀνάπαλιν ;
 Πῶς ν' ἀπαιτήσω ψευδομένους νὰ εἰπῆς
 τοὺς σοὺς προγόνους, τῶν ἐμῶν φειδόμενος,
 ἢ τούναντίον ; Καὶ περὶ Χριστιανῶν
 τὸ ἴδιον· ἢ ὄχι ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μὰ τὸν Ὑψιστον,
 δίκαια λέγει οὗτος. Μ' ἀπεστόμωσεν.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλ' εἰς τοὺς δακτυλίους ἐπιστρέψωμεν.
 Ἄντεγκαλοῦντο, καθὼς εἶπον οἱ υἱοὶ,
 καὶ ὤμνυε καθεὶς των πρὸς τὸν δικαστὴν
 πῶς τὸν δακτύλιόν του ἀπὸ τῆς χειρὸς
 τοῦ πατρὸς εἶχεν, — ὅπως ἦτον ἀληθές, —
 ὑποσχεθέντος πρὸ πολλοῦ, ὅτι αὐτὸς
 τοῦ δακτυλίου ἔξει τὸ προνόμιον,
 ὡς ἦν οὐχ ἤττον ἀληθές. Ἀδύνατον,
 ἐπέμενε καθεὶς των, ἦτον ὁ πατήρ
 νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ· καὶ ἀντὶ αὐτὸν,
 τὸν ἀγαθὸν πατέρα νὰ ὑποπτευθῇ,
 τοῖς ἀδελφοῖς του μᾶλλον, — εἰ καὶ ἤθελε

περὶ ἐκείνων νὰ πιστεύῃ τ' ἄριστα, —
θ' ἀπέδιδε τὸν δόλον· καὶ θ' ἀνεύρισκε
τίς ὁ προδότης, καὶ θ' ἀπήτει τὴν ποινήν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ δὲ κριτής; Ν' ἀκούσω ἐπεθύμουν πῶς
ὁ κριτής λέγεις πῶς ὠμίλησεν. Εἰπέ.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ κριτής εἶπεν· ἦ παρουσιάσατε
ἀμέσως τὸν πατέρα, ἢ τῆς ἔδρας μου
σᾶς ἀποβάλλω. Μὴ θαρῶρεϊτ' αἰνίγματα
πῶς εἶμ' ἐδῶ νὰ λύω; ἢ προσμένετε
τὸ στόμα του ν' ἀνοίξῃ ὁ δακτύλιος;
'Αλλ' ὄχι· στῆτε. Εἶπατε ὁ ἀληθὴς
δακτύλιος τὴν χάριν ὅτι κέκτηται
τὸν κάτοχόν του παρ' ἀνθρώποις καὶ Θεῶ
ν' ἀναδεικνύῃ ὑπὲρ πάντ' ἀγαπητόν.
'Ἰδοὺ ἡ κρίσις. Οἱ ψευδεῖς δακτύλιοι
τὴν δύναμιν δὲν ἔχουν. — Ποῖόν σας λοιπὸν
οἱ δύο ἄλλοι μᾶλλον ἀγαπῶσι; — Τί;
δὲν λέγετε; Σιγαῖτε; Οἱ δακτύλιοι
οὐχὶ πρὸς ἔξω, ἔχουν μόνον δύναμιν
πρὸς τὰ ἐντός; καὶ ὄχι ἔξω; — ἕκαστος
ἑαυτὸν μόνον ὑπὲρ πάντας ἀγαπᾷ; —
'Ἡπατημένοι τότε εἴσθε καὶ οἱ τρεῖς
ἀπαταιῶνες! Ἐκ τῶν δακτυλίων σας
κάνεις δὲν εἶναι γνήσιος. Ὁ γνήσιος
θεν' ἀπωλέσθη πιθανῶς, καὶ ὁ πατὴρ
ἐλπίζων ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἀπώλειαν
ἢ ν' ἀντικαταστήσῃ, κατεσκεύασε
τρεῖς ἀνθ' ἑνός.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁραῖον, ναί, ἐξαίρετον!

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν, τοῖς εἶπεν ὁ κριτής, ἀπόφασιν
 ἂν παρ' ἐμοῦ ζητῆτε, ὄχι συμβουλήν,
 ὑπάγετε. Εἶν' αὕτη δὲ ἡ συμβουλή·
 Τὸ πρᾶγμα λάβετέ το ὅπως πρόκειται.
 Καθεῖς σας ἔχει παρὰ τοῦ πατρὸς λαβῶν
 δακτύλιον. Καθεῖς σας ὡς τὸν γνήσιον
 τὸν ἐδικόν του ἅς νομίζη. Πιθανὸν
 τὴν τυραννίαν ὁ πατήρ σας τοῦ ἐνὸς
 καὶ μόνου δακτυλίου νὰ μὴ ἤθελε
 ν' ἀνεχθῆ πλέον ἐν τῷ οἴκῳ· βέβαιον
 πῶς σᾶς ἠγάπα καὶ τοὺς τρεῖς, καὶ μάλιστα
 ἐξ ἴσου σᾶς ἠγάπα, καὶ δὲν ἤθελε
 τοὺς δύο νὰ πιέσῃ ὑπὲρ τοῦ ἐνός.
 Λοιπὸν ὁμοίως, πρὸς τὴν ἀμερόληπτον
 ἀπρόληπτον στοργήν του σπεύσατε ναὶ σεῖς
 ν' ἀντιφιλοτιμησθε· ἀγωνίζεσθε
 τὴν δύναμιν τοῦ λίθου ἀψευδέστερον
 τίς εἰς τὸ φῶς νὰ φέρῃ· βοηθήσατε
 δι' ἀγαθοεργίας, ἡμερότητος,
 διὰ καρδίας φιλαδέλφου, καὶ θερμῆς
 πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης, βοηθήσατε
 τὴν δύναμιν τοῦ λίθου, καὶ ἡ χάρις του
 ὁπότεν εἰς ἐκγόνους τῶν ἐκγόνων σας
 ἤθελεν ἔλθει χρόνος ν' ἀποκαλυφθῆ,
 μετ' ἔτη τότε χιλιάκις χίλια
 πρὸ ταύτης πάλιν σᾶς καλῶ τῆς ἔδρας μου.
 Ἄνῆρ σοφώτερός μου θέλει κάθησθαι

ἐπὶ τῆς ἔδρας ταύτης, ἵνα σᾶς εἰπῆ,
«ὕπάγετε»! — Τοιαῦτα εἶπεν ὁ κριτῆς
ὁ μετριόφρων.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ Θεέ, θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Ἐάν

αἰσθάνησαι πῶς εἶσαι, Σαλαδιν, αὐτὸς
ὃν ὑπεσχέθη ὁ σοφώτερος . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

(Ὅρμῶν πρὸς αὐτὸν, καὶ λαμβάνων τὴν χειρὰ του
ἣν πλέον δὲν ἀφίνει)

Ἐγώ;

Ἐγὼ ἢ κόνις; Τὸ μηδὲν ἐγώ; Θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Τί σοι συμβαίνει, Σαλαδίνε;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ Ναθάν,

Ναθάν, ὦ! τὰ μυρία ἔτη τοῦ κριτοῦ
ἀκόμη δὲν παρῆλθον· καὶ ἡ ἔδρα του
δὲν εἶν' ἡ ἐδική μου. — Τώρα ὑπάγε! —
ὑπάγε! — ὅμως ἔσο φίλος μου, Ναθάν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ νὰ μ' εἰπῆ δὲν ἔχει ἄλλο τίποτε
ὁ Σαλαδίνος;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίποτε.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! Τίποτε;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Διόλου. Ὅμως διατί;

ΝΑΘΑΝ

Παράκλησιν

νά σοι ἐκφράσω εἶχον, περιστάσεως
δοθείσης.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; Καὶ δεῖται περιστάσεως
ἵνα παρακαλέσης; — Λέγε μοι λοιπόν.
Τί;

ΝΑΘΑΝ

Ἐξ ὕδοιπορίας ἔρχομαι μακρᾶς.
Ἄρχαῖα χρέη ἐπ' αὐτῆς εἰσέπραξα,
καὶ ἦλθον φέρων νόμισμα πολὺ, σχεδὸν
πάρα πολὺ. — Ἀρχίζου ὑποπτοι καιροί.
Ποῦ νὰ τὸ θέσω δὲν ἠξέυρω ἀσφαλῶς,
κ' ἐσκέφθην μήπως — προσεγγίζων πόλεμος
ζητεῖ τροφὴν χρημάτων — μὴ ἐδύνασο
νὰ ἔχῃς χρεῖαν τοῦ νομίσματος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀτενίζων αὐτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς).

Ναθάν!

Δὲν θενὰ σ' ἐρωτήσω ἂν ὁ Ἄλ-Χαφῆς
δὲν σ' ἐπεσκέφθη, δὲν θὰ ἐρευνήσω ἂν
δὲν σοὶ ἐπῆλθεν ὑποψία τις, δι' ἣν
τοιαῦτα μοὶ προτείνεις οἰκαιοθελῶς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς ὑποψία;

ΣΙΤΤΑ

Τὴν ἀξίζω. Σύγγνωθι. —
Τι ὠφελεῖ; Ἀνάγκη νὰ σοὶ τὸ εἰπῶ,
κ' ἐγὼ σκοπὸν πῶς εἶχον . . .

ΝΑΘΑΝ

ἮΟχι τὸ αὐτὸ
νὰ μοὶ ζητήσης ἴσως;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτο, μάλιστα.

ΝΑΘΑΝ

Κ' οἱ δύο οὕτως ἀνθυπηρετούμεθα.
Ἄλλ' ὅμως ὅτι νὰ σοὶ πέμψω ὅλην μου
τὴν μετρητὴν οὐσίαν μ' εἶν' ἀδύνατον,
εἰς τοῦτο πταίει ὁ Ναίτης. Γνώριμος
σοὶ εἶναι. Ἔχω κατὰ πρῶτον μέρος τῆς
νὰ τῷ πληρώσω μέγα.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς Ναίτην; Πῶς;

Τοὺς χειροτέρους ἐκ τῶν πολεμίων μου
ὑποστηρίζεις διὰ τῶν χρημάτων σου;

ΝΑΘΑΝ

Περὶ ἐνὸς καὶ μόνου ὀμιλῶ, εἰς ὃν
ἔχεις χαρίσει τὴν ζωὴν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐνθύμησιν

ὁποίαν διεγείρεις! — Εἶχον ἐντελῶς
τὸν νέον λησμονήσει. — Τὸν γνωρίζεις; — Τί
ἀπέγινε;

ΝΑΘΑΝ

Σοὶ εἶναι ἄγνωστον λοιπὸν
εἰς αὐτὸν πόσῃν, δι' αὐτοῦ δὲ κ' εἰς ἐμέ
εὐεργεσίαν ἐδαψίλευσας; Αὐτὸς
τῆς μόλις του σωθείσης ἀφειδῶν ζωῆς,
εἰς πῦρ ἐβρίφθη, κ' ἔσωσε τὴν κόρην μου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐπραξε τοῦτο; — Ἀληθῶς ὑπέσχετο τὸ ἡθὸς του. Θὰ εἶχε πράξει τὸ αὐτὸ ὁ ἀδελφός μου, ὃν οἱ χαρακτῆρές του ἀνακαλοῦσιν. — Ἄν εἰσέτι εἶν' ἐδῶ, νὰ μοὶ τὸν φέρης. — Τὸς' ἀκούει παρ' ἐμοῦ ἡ ἀδελφή μου δι' αὐτὸν τὸν ἀδελφόν, χωρὶς νὰ τὸν γνωρίσῃ, ὥστε ἤθελον τὴν ζῶσάν του εἰκόνα ἅπαξ νὰ ἰδῇ. —
 Νὰ μοὶ τὸν φέρης. — Μία πράξις ἀγαθῆ, κ' ἐκ τυφλοῦ πάθους μόνον ἂν προέκυψε, πῶς πολλὰς ἄλλας πράξεις ἀγαθὰς γεννᾷ! —
 Φέρε τον· σπεῦσον· ὕπαγε!

ΝΑΘΑΝ (Ἀφῆνων τὴν χεῖρα τοῦ Σαλαδίνου).

Εἰς τὴν στιγμὴν.

Μένουν δὲ τ' ἄλλα ὡς ἐσυμφωνήθησαν; (Ἐξέρχεται).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν ἀδελφὴν ν' ἀκούῃ τί δὲν ἄφησα; —
 Ἄς τὴν ἀναζητήσω. — Πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ τῆ ἐκθέσω τὴν ἐβρόχην κ' ἔγινε; (ἐξέρχεται ἀλλαχόθεν).

ΣΚΗΝΗ Η'.

(ὑπὸ τοὺς φοίνικας ὁ Ναΐτης περιπατεῖ περιμένων τὸν Ναθάν).

ΝΑΪΤΗΣ, (Περίερχεται ἐν ἐνδομύχῳ πάλῃ, μέχρις οὗ τὸ αἶσθημα ἐκρήγνυται, καὶ ἀνακράζει:)

Ἐδῶ τὸ θύμα ἴσταται ἀποκαμὸν. —
 Καλόν. Δὲν θέλω πλέον τὶ συμβαίνει μοι νὰ ἐμβατεύω, οὔτε τὶ συμβήσεται νὰ προμαντεύω θέλω. — Τοῦτο μοὶ ἀρκεῖ,

ὄτι ματαίως, ναὶ ματαίως ἔφυγον.
 Τι ἄλλο δ' ἐδυνάμην ἢ νὰ φύγω; — Αἶ!
 Ἄς ἔλθῃ ὅ,τι ἔλθῃ! — Ὅτι ἐνέσκηψεν
 ὁ κεραυνὸς, τοσοῦτον ἔπεσε ταχύς,
 ὥστε δὲν εἶχον ἐκφυγὴν. Πόσον καιρὸν
 μακρὰν τῶν προσβολῶν του ἐπροσπάθησα
 νὰ μείνω! — Νὰ τὴν βλέπω, ἧς ἀπέστρεφον
 ἀγανακτῶν τὴν ὄψιν, — νὰ τὴν βλέπω, καὶ
 ἀπόρασιν νὰ ἔχω νὰ μὴ παύωμαι
 τοῦ νὰ τὴν βλέπω. — Ἀλλὰ τί; Ἀπόφασις
 πρόθεσις εἶναι, πράξις. Ἐγὼ δ' ἔπασχον,
 ἔπασχον μόνον. — Νὰ τὴν βλέπω, καὶ πλεκτὴν,
 συνυφασμένην μετ' αὐτῆς τὴν τύχην μου
 νὰ ἐννοῶ, — ἐν ἧτον αἴσθημα διπλοῦν. —
 ἧτον, καὶ εἶναι. — Πῶς μακρὰν της δύναμαι
 νὰ ζῶ τούντεῦθεν, μ' εἶναι ἀκατάληπτον.
 Θα ἦτο θάνατός μου· ἢ καὶ ὅπου ἂν
 ἀποθανόντες ἀπερχόμεθα, κ' ἐκεῖ
 θα ἦτο πάλιν ἐν θανάτῳ θάνατος. —
 Εἶν' ἔρωσ τοῦτο; — Ὁ Ναίτης ἀγαπᾷ
 λοιπόν; Τῆς Ἰουδαίας ὁ Χριστιανὸς
 ἔρᾳ; — Αἶ! Τί πρὸς τοῦτο; — Ἀπετίναξα
 εἰς τοὺς ἀγίους τούτους τόπους, — κ' εἰς ἐμέ
 διὰ παντὸς ἀγίους, — τῶν προλήψεων
 πολλάς. — Τι θέλει καὶ τὸ Τάγμα μου; Ἐγὼ,
 ὁ πρὶν Ναίτης, ἀπεβίωσα. Ἀφ' ἧς
 στιγμῆς ὁ Σαλαδίνος μ' ἠχμαλώτισεν,
 ἀπέθανα. Μὴ εἶναι αὐτ' ἡ κεφαλὴ,
 ἣν παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἔχω δωρεάν,
 μὴ εἶναι ἡ ἀρχαία; — Νέα εἶν' αὐτή·

Ἄγνοεῖ πάντα ὅσα παραπείθοντα
 ἐδέσμευον ἐκείνην. — Καλητέρα της
 προσέτι εἶναι· τούρανοῦ τοῦ πατρικοῦ
 ἀξιοτέρα. Τὸ αἰσθάνομαι. Αὐτὴ
 σκέπτεται πρῶτον, ὅπως νὰ ἐσκέπτετο
 πρέπει ἐνταῦθα ὁ πατήρ μου ἄλλοτε,
 ἀνίσως μύθους δὲν μοῦ κατεψεύσθησαν. —
 Μύθους; — πλὴν τόσον πιθανούς! — Οὐδέποτε
 πιθανοτέρους τοὺς ἐξέλαβον, ἢ νῦν,
 ὁπότε νὰ προσκόψω τρέχω κίνδυνον,
 ὅπου ἐκεῖνος ἔπεσεν. — Πῶς; Ἔπεσε;
 Νὰ πέσω μᾶλλον θέλω μετ' ἀνδρῶν, παρά
 μετὰ παιδίων ὀρθιος νὰ ἴσταμαι. —
 Ὅτι μ' ἐγκρίνει, ἔχω τὸ παράδειγμα
 τὸ ἰδίον του εἰς ἐγγύησιν. Ζητῶ
 καί τινος ἄλλου ἐγκρισιν; — Ἄν τοῦ Ναθάν,
 αὐτοῦ δὲν θὰ μοι λείψῃ ὄχ' ἢ ἐγκρισις,
 ἀλλὰ καὶ πλεον τούτου, ἢ ἐμφύχωσις.
 Τὶ Ἰουδαῖος! — καὶ μὴ θέλων νὰ φανῇ
 ἢ ὅ,τι εἶναι Ἰουδαῖος γνήσιος!
 Ἰδού τον. Σπεύδων ἔρχεται· περιχαρής.
 Τίς ἀπὸ τοῦ Σουλτάνου ἄλλως ἔρχεται;
 Ναθάν!

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ εἶσαι;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐμεινας πολὺν καιρὸν
εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι τόσο. Καθ' ὁδὸν
ἐβράδυνα πηγαίνων. — Κουρδ, ὁ ἄνθρωπος
τῷ ὄντι εἶναι ἄξιος τῆς φήμης του.
Σκιά του μόνον εἶν' ἡ φήμη του. Ἄλλὰ
πρὸ πάντων πρέπει νὰ σοὶ ἀναγγείλω . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι νὰ σ' ὁμιλήσῃ θέλει. Ἀπαιτεῖ
ἀμέσως νὰ ὑπάγῃς εἰς συνέντευξιν.
Συνόδευσόν με μόνον εἰς τὸν οἶκόν μου
ὅπου τι ἔχω νὰ φροντίσω δι' αὐτὸν,
καὶ μετὰ τοῦτο ἀπερχόμεθα ὁμοῦ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναθάν, νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν σου
δὲν ἐπεθύμουν.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπορεύθης πλὴν ἐκεῖ
ἐν τούτοις; Ὅμως ἤδη τὴν ὠμίλησας;
Λοιπὸν εἶπέ μοι πῶς ἡ Ῥέχα σ' ἤρесе;

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! ὑπὲρ πᾶσαν ἔκφρασιν! Νὰ τὴν ἰδῶ
πλὴν πάλιν, δὲν θὰ γίνῃ. ὦ! ποτέ, ποτέ,
ἐκτὸς ἐὰν ἀμέσως μοὶ ὑποσχεθῆς
πῶς νὰ τὴν βλέπω πάντοτε θὰ δύναμαι, —
ναί, πάντοτε.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς θέλεις νὰ ἐννοηθῇ

ὁ λόγος;

ΝΑΪΤΗΣ

(Μετὰ βραχείαν σιωπὴν, πίπτων εἰς τὸν τράχηλόν του).

Πάτερ!

ΝΑΘΑΝ

Νέε!

ΝΑΪΤΗΣ (ἀφῆνων αὐτὸν ἐπίσης αἰφνηδίως)

Καὶ οὐχί, υἱέ;

Νάθαν;

ΝΑΘΑΝ

Φίλτατε νέε!

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ οὐχί υἱέ;

Σὲ ἱκετεύω, μὰ τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς
 τῆς φύσεως, μὴ ἄλλους, ἐπιπλάστους μὴ
 αὐτῶν προκρίνης. Ἔσο ἄνθρωπος, Ναθάν.
 Ἀρκέσθητι εἰς τοῦτο. Μὴ μ' ἀπόκρουε.

ΝΑΘΑΝ

Φίλτατε φίλε, φίλτατε!

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐχί υἱέ!

Οὐδ' ἐν εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν ἔρωτα
 τῆς θυγατρὸς σου τὴν καρδίαν ἤνοιξε,
 οὐδὲ κἄν, ὅτε δύο ἵνα γίνωσιν
 ἐν, μόνον ἐν σου βλέμμα περιμένουσι;
 Σιγᾶς;

ΝΑΘΑΝ

Μ' ἐκπλήττεις, ὦ ἱππότα εὐγενῆ.

ΝΑΪΤΗΣ

Σ' ἐκπλήττω;—Πῶς; Σ' ἐκπλήττω, σὲ τὸν ἔχοντα
τὰς σὰς ιδέας;— Εἰς τὸ στόμα μου αὐτὰς
δὲν τὰς ἀναγνωρίζεις;— Καὶ σ' ἐκπλήττω;

ΝΑΘΑΝ

Πρὶν

κὰν νὰ ἤξεύρω ποῖος ἐκ τῶν Στάουφεν
ἦν καὶ πατήρ σου;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ναθάν, μοὶ λέγεις; Τί;

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἄλλο δὲν αἰσθάνεσαι
ἐκτὸς περιεργείας;

ΝΑΘΑΝ

Βλέπεις, ἄλλοτε

εἶχον κ' ἐγὼ γνωρίσει ἓνα Στάουφεν.
Ἐλέγετο Κορβάδος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄν ἐλέγετο

καὶ ὁ πατήρ μου λοιπὸν οὕτως;

ΝΑΘΑΝ

Ἄληθῶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Τ' ὄνομα φέρω τοῦ πατρός; διότι Κούρδ
εἶναι Κορβάδος.

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως ὁ Κορβάδος μου
δὲν ἦτον ὁ πατήρ σου. Ἦτον ὅ,τι σὺ,
Ναίτης, κ' ἐπομένως ἦτον ἄγαμος.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! Διὰ τοῦτο;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν τὸν ἐκώλυσε

νὰ εἶναι ὁ πατήρ μου.

ΝΑΘΑΝ

Ἄστειεύεσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ σὺ ὑπὲρ τὸ δέον σπουδαιολογεῖς.

Καὶ τί, ἀνίσως ἤμην νόθον βλάστημα;

Δὲν εἶναι γένος τόσον περιφρονητόν.

Μὴ ἀποδείξεις προπατόρων μοὶ ζητῆς,

καὶ δὲν θὰ σοὶ ζητήσω τῶν προγόνων σου.

Οὐχὶ ὅτι τὸ δένδρον τῆς καταγωγῆς

τῆς σῆς μ' ἐμπνέει ὑπονοίας· ἄπαγε!

Δύνασαι φύλλον φύλλον μέχρις Ἀβραάμ

νὰ τ' ἀποδείξης, τὰ δ' ἐπέκεινα ἐγὼ

ὁ ἴδιος ἤξεύρω κ' ἐπιμαρτυρῶ.

ΝΑΘΑΝ

Πικρὸς ὁ λόγος. Τὸν ἀξίζω; Τίποτε

σ' ἀπεποιήθην; Μόνον δὲν ἠθέλησα

σὲ ἐξ ἐφόδου εἰς τὸν πρῶτον λόγον σου,

νὰ δέσω. Ἄλλο τίποτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ! τίποτε

ἄλλο! Βεβαίως; Τότε, ὦ! συγχώρησον.

ΝΑΘΑΝ

Ἐλθέ, ἐλθέ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ποῦ; ὄχι εἰς τὸν οἶκόν σου.

ὦ! ὄχι, ὄχι. Εἶν' ἐκεῖ πυρκαϊά.
 Ἐδῶ σὲ περιμένω. Ὑπαγε. Ἐὰν
 νὰ τὴν ἰδῶ· καὶ πάλιν πέπρωται, συχνὰ
 θενά τὴν βλέπω, ἂν δ' οὐχί, τοῦ δέοντος
 πλειότερον τὴν εἶδον.

ΝΑΘΑΝ

Σπεύδω, κ' ἔφθασα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΝΑΪΤΗΣ, καὶ μετ' ὀλίγον ΔΑΪΑ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄρκει μοι. Τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐγκέφαλος
 ἐγκλείει τόσα! πλὴν πληροῦτ' ἐνίοτε
 διὰ μιᾶς, καὶ αἴφνης. — Τὸ ἐλάχιστον
 τὸν πληροῖ αἴφνης. — Δὲν ἀξίζει τίποτε,
 τίποτε, ὅ,τι καὶ ἂν τὸν πληρῇ. — Ἀλλὰ
 ὑπομονή! Ταχέως συγχωνεύουσα
 εἰς ἓν τὴν σωρευθεῖσαν ὕλην ἢ ψυχὴ,
 ἀνοίγει τόπον, κ' ἐπανερχεται τὸ φῶς
 κ' ἡ τάξις. — Κατὰ πρῶτον ἀγαπῶ λοιπόν;
 Δὲν ἦτον ἔρωσ ὅ,τι πρὶν ἠγάπησα;
 Καὶ εἶναι ἔρωσ ὅ,τι νῦν αἰσθάνομαι;

ΔΑΪΑ (εἰσέρχεται μυστηριωδῶς πλαγιόθεν).

Ἴππότα, ὦ ἱππότα!

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς καλεῖ; Ἄ! σὺ

Δαΐα;

ΔΑΪΑ

Δὲν μὲ εἶδεν ὡς ἐπέρασα,

ἀλλ' ὅπου εἴσθε δύναται νὰ μᾶς ἰδῆ.
Τὸ δένδρον θὰ σᾶς κρύπτη· πλησιάσατε.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν τί δηλοῖ, τί εἶναι τὸ μυστήριον ;

ΔΑΪΑ

Μυστήριον τῷ ὄντι, καθὼς λέγετε.
Καὶ διπλοῦν εἶναι. Γνωσιν ἔχω τοῦ ἐνός
ἐγώ, καὶ σεῖς τοῦ ἄλλου. Ἀνταλλάσσομεν;
Ἐὰν μ' ἐμπιστευθῆτε τὸ ὑμέτερον,
τὸ ἐδικόν μου θέλω σᾶς ἐμπιστευθῆ.

ΝΑΪΤΗΣ

Προθύμως, ἀρκεῖ μόνον νὰ γνωρίζω τί
ὡς ἐδικόν μου θεωρεῖς. Ἴσως φανῆ
ἀπὸ τοῦ ἐδικοῦ σου, ὅθεν ἄρχισον.

ΔΑΪΑ

ὦ! Κύριε ἱππότα, ὦ! πῶς γίνεται;
Κατόπιν σας! — Προσέτι τὸ μυστήριον
τὸ ἰδικόν μου εἰς οὐδὲν σᾶς ὠφελεῖ
ἐὰν τὸ ἰδικόν σας μ' εἶναι ἄγνωστον.
Πλὴν σπεύσατε· διότι ἂν περὶ αὐτοῦ
σᾶς ἐρωτήσω, δὲν μοὶ ἐμπιστεύεσθε
οὐδὲν, καὶ τότε μένει τὸ μυστήριον
τὸ ἐδικόν μου πάντοτε μυστήριον,
τὸ δ' ἐδικόν σας ἐπροδόθη. — Δυστυχῆ
ἱππότα, σεῖς οἱ ἄνδρες νὰ νομίζητε
ὅτι τοιοῦτο μυστικόν νὰ ἔχητε
κρυπτόν εἰς τὰς γυναῖκας εἶναι δυνατόν!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅπερ πολλάκις ἀγνοοῦμεν καὶ αὐτοὶ
πῶς ἔχομεν.

ΔΑΪΑ

Ἄς εἶναι ἴσως. Τὸ λοιπὸν
 θὰ εἶναι ἀναγκαῖον φιλικῶς ἐγὼ
 νὰ σᾶς τὸ μάθω, φαίνεται. — Εἰπέτε μοι,
 τί ἦτο τοῦτο ὅτι ἀνελήφθητε
 ἐξαίφνης οὕτως, — ὅτι μᾶς ἀφήσατε
 μεμονωμένας, — ὅτι μετὰ τοῦ Ναθάν
 δὲν ἦλθατε ὀπίσω! — Ἄπετέλεσε
 τόσον ὀλίγην ἐφ' ὑμῶν ἐντύπωσιν
 ἴσως ἢ Ῥέχα; Πῶς; ἢ μὴ πάρα πολλήν;
 Πολλήν; Διδάξατέ μοι τὸ πτερύγισμα
 εἰς τὸν ἰξὸν ὁποῖον εἶναι τοῦ πτωχοῦ
 πτηνοῦ, — τοῦ συλληφθέντος. Πῶς τὴν ἀγαπᾶς
 ἐν τέλει, ὦ ἱππότα, ὁμολόγησον
 μέχρι παραφροσύνης· καὶ θενὰ σ' εἰπῶ . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Παραφροσύνης; Ἐχεις δίκαιον. Καλῶς
 κατανοεῖς τὸ πρᾶγμα.

ΔΑΪΑ

Παραδέχθητι
 τὸν ἔρωτά σου· τὴν παραφροσύνην σου
 σοὶ τὴν χαρίζω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐννοεῖται μόνη της.
 Ναίτης Ἰουδαίαν ν' ἀγαπᾶ! . . .

ΔΑΪΑ

Πολλήν
 Δὲν ἐνδεικνύει φρόνησιν. — Πολλάκις πλὴν
 περισσοτέρα ἐνυπάρχει φρόνησις
 εἰς πράγματα ἀφ' ὅ,τι ὑποπτεύομεν·

καὶ οὐδὲ εἶναι ἀπαραδειγμάτιστον
τὸ νὰ μᾶς φέρῃ ὁ Σωτῆρ εἰς ἑαυτὸν
διὰ διόδων ἄς δυσκόλως μόνος του
ὁ φρόνιμος εὕρισκει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπισήμως πῶς

λαλεῖς! — (Ἄντι Σωτῆρος καὶ ἂν πρόνοιαν
εἰπῶ, μὴ ἔχει ἄδικον;) Περίεργον
μὲ κάμνεις, ὡς νὰ εἶμαι μ' εἶν' ἀσύνηθες,

ΔΑΪΑ

Ὁ τόπος τῶν θαυμάτων εἶν' αὐτός.

ΝΑΪΤΗΣ

(ὦ! ναί·

τῶν θαυμασιῶν. Καὶ πῶς ἄλλως; Εἰς αὐτὸν
ὁ κόσμος συνωθεῖται.) — ὦ ἀγαπητῆ
Δαίτα, ἔστω, ἀληθὲς ἐκλάμβανε
ὄ, τ' ὑποθέτεις· ἔστω πῶς τὴν ἀγαπῶ,
πῶς ἀπορῶ ἂν ἦναι δυνατὸν χωρὶς
αὐτῆς νὰ ζήσω, πῶς . . .

ΔΑΪΑ

Τῷ ὄντι; Ἀληθές;

Τότε, ἰππότα, ὁμῶσον πῶς σύζυγον
θενὰ τὴν λάβης, νὰ τὴν σώσης εἰς αὐτὸν
καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, τὸν αἰώνιον.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν πῶς; Πῶς νὰ ὁμώσω, ὅ,τι δύναμιν
δὲν ἔχω καὶ νὰ πράξω;

ΔΑΪΑ

Ἔχεις δύναμιν.

Διὰ μιᾶς καὶ μόνης λέξεως αὐτὴν
τὴν δύναμιν σοὶ δίδω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡστε σύμφωνος

καὶ ὁ πατήρ νὰ εἶναι ;

ΔΑΪΑ

Αἶ! πατήρ, πατήρ !

Τί πατήρ; Πρέπει ὁ πατήρ ν' ἀναγκασθῆ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ν' ἀναγκασθῆ, Δαίτα; Δὲν ἐνέπεσεν
εἰς ληστὰς ἔτι. — Παντελῶς ν' ἀναγκασθῆ
δὲν πρέπει.

ΔΑΪΑ

Πρέπει νὰ θελήσῃ τὸ λοιπόν.

Πρόθυμος πρέπει νὰ φανῆ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς; Πρόθυμος,

καὶ πρέπει; — Πλὴν, Δαίτα, ἂν σ' εἰπῶ, κ' ἐγὼ
δοτι νὰ ψαύσω τὴν χορδὴν ἠθέλησα
αὐτήν;

ΔΑΪΑ

Καὶ τί; οὐδόλως συνεφώνησε;

ΝΑΪΤΗΣ

Διὰ παραφωνίας συνεφώνησεν,
ἥτις βαθέως μ' ἤγγισε.

ΔΑΪΑ

Τί λέγεις Πῶς;

Σκιὰν ἐπιθυμίας ὡς τῷ ἔδειξας
περὶ τῆς Ῥέχας, δὲν ἐσκίρτησ' ἐκ χαρᾶς;
Ψυχρῶς σοὶ ἀπεκρίθη; Παρενέβαλε
καὶ δυσκολίας ἴσως;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, τοιοῦτο τί.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν δὲν θέλω στιγμὴν πλέον νὰ σκεφθῶ. (Παύσις).

ΝΑΪΤΗΣ

Σκέπτεσαι ὅμως.

ΔΑΪΑ

Εἶναι τόσον ἀγαθὸς
ὁ ἄνθρωπος! Τόσαῦτα τῷ ὀφείλω! Πῶς
δὲν θέλει νὰ ἐνδώσῃ! — Μάρτυς ὁ Θεὸς
ὅτ' ἡ ἀνάγκη σχίζει τὴν καρδίαν μου
νὰ τὸν βιάσω οὕτω.

ΝΑΪΤΗΣ

Σὲ παρακαλῶ,
παῦσον συντόμως τὰς ἀμφιβολίας μου,
Δαίτα. Ἡ διστάζεις ἴσως καὶ αὐτὴ
ἀνίσως ὅ,τι μελετᾷς εἶν' ἀγαθὸν
ἢ κακὸν εἶναι, ἂν εἶν' ἄξιον μομφῆς
ἢ ἂν ἐπαίνου; — Τότε σίγα· λησμονῶ
κ' ἐγὼ πῶς ἔχεις ν' ἀποσιωπήσῃς τί.

ΔΑΪΑ

Τοῦτο τὰ χεῖλη μοὶ ἀνοίγει μάλιστα.
Λοιπὸν, . . ἢ Ῥέχα Ἰουδαία, ἤξευρε,
δὲν εἶναι. Εἶναι . . . εἶναι, ναί, Χριστιανή.

ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς.)

Τῷ ὄντι; Σὲ συγχαίρω. Ἦτο δύσκολον;
Μὴ σὲ τρομάζουν αἱ ὠδῖνες. Πλήθυνε,
ναί, μετὰ ζήλου πλήθυνε τὸν οὐρανὸν,
ἀφ' ὅτου τὴν γῆν πλέον σ' εἶν ἀδύνατον.

ΔΑΪΑ

Πῶς, ὦ ἱππότα ; Εἶν' ἡ ἀγγελία μοῦ
τῆς χλεύης σου ἀξία ; Πῶς χριστιανῆ
ἢ ῥέχα εἶναι, σέ λοιπόν, χριστιανόν,
Ναίτην, ὅστις λέγει πῶς τὴν ἀγαπᾷ
δὲν σέ ἠδύνει ;

ΝΑΪΤΗΣ

Μάλιστα χριστιανῆ
ὀπόταν εἶναι τοῦ ἐργοστασίου σου.

ΔΑΪΑ

Οὕτω νομίζεις ; Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἤκουεν !
Ἦχι, ἐκεῖνον ἤθελον νὰ τὸν ἰδῶ
ὅστις τὰς πεποιθήσεις θὰ τῆ ἤλλαζεν.
Εὐτύχημά της ἐκλαμβάνει πρὸ πολλοῦ
νὰ ἦναι ὅ,τι διεστράφη κ' ἔγινε.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦ ἐξηγήσου καθαρῶς, ἦ—ὑπαγε.

ΔΑΪΑ

Χριστιανῆ, γονέων ἦν χριστιανῶν,
καὶ βαπτισθεῖσα.

ΝΑΪΤΗΣ (μετὰ σπουδῆς).

Ὁ Ναθάν δέ ;

ΔΑΪΑ

Ὁ Ναθάν

δὲν εἶναι ὁ πατὴρ της.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦχι ὁ πατὴρ ;

Ἄλλ' ἐννοεῖς τί λέγεις ;

ΔΑΪΑ

Τὴν ἀλήθειαν,

δι' ἣν πολλάκις μαῦρα χύνω δάκρυα.
Ὅχι δὲν εἶναι ὁ πατήρ της.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ λοιπὸν

ὡς θυγατέρα μόνον τὴν ἀνέθρεψεν;
Εἰς Ἰουδαίαν τὴν χριστιανὴν λοιπὸν
ἀνέθρεψεν;

ΔΑΪΑ

Ὡς λέγεις.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ δὲν ἤξευρεν
αὐτὴ τί ἐγεννήθη; — Δὲν τὸ ἔμαθεν
ἀπὸ τοῦ στόματός του, πῶς χριστιανὴ,
πῶς ὄχι Ἰουδαία ἦν ἐκ γενετῆς;

ΔΑΪΑ

Ποτέ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν εἰς ἀπάτην δὲν ἀνέθρεψε
τοιαύτην τὸ παιδίον; Πλὴν δὲν ἄφησεν
αὐτὴν ἠπατημένην οὕτω;

ΔΑΪΑ

Δυστυχῶς!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Ναθάν τοῦτο; — ὁ σοφός, ὁ ἀγαθός
Ναθάν νὰ ψεύσῃ τὴν φωνὴν τῆς φύσεως;
Τὴν ἔκχυσιν καρδίας παρωχέτευσεν,
ἥτις ἂν εἶχεν ἀφεθῆ εἰς ἑαυτὴν,
διεύθυνσιν ἀλλοίαν θὰ ἐλάμβανε; —
Δαίτα, ὄντως μοι ἐνεπιστεύθης τι
λίαν σπουδαῖον, καὶ μεστὸν συνεπειῶν.

Μὲ θορυβεῖ. Τὶ θέλω οὔτε δι' ἐμὲ
ἠξεύρω. Καιρὸν δὲς μοι. Τώρα ὑπαγε.
Θὰ ἔλθῃ πάλιν ἀπ' ἐδώ. Μὴ μᾶς ἰδῆ
ὁμοῦ, μὴ μένε· φύγε.

ΔΑΪΑ

Θεέ, φύλαττε!

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ ὁμιλήσω, ὅπως ἔχω, μετ' αὐτοῦ
ἀδύνατον μοι εἶναι. Ἄν που τὸν ἰδῆς,
εἶπέ τω ὅτι θέλομεν ἀπαντηθῆ
εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΔΑΪΑ

Μὴ ἀφήνης νὰ φανῆ
κακὴ κάμμία κατ' αὐτοῦ διάθεσις.
Τοῦτο τροπὴν ἐσχάτην μόνον πέπρωται
νὰ δώσῃ τῶν πραγμάτων, ν' ἀφαιρέσῃ σοί
ὑπὲρ τῆς Ῥέχας πάντα τέλος δισταγμόν.
Εἰς τὴν Εὐρώπην δ' ὅταν θὰ ὑπάγητε
ὁμοῦ, ὀπίσω δὲν θενὰ μ' ἀφήσητε;
Δὲν εἶναι οὕτω;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, καλόν· ἀλλ' ὑπαγε.

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

—οο:οο:οο—

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Ἐν τοῖς διαδρόμοις τοῦ μοναστηρίου).

Ὁ ΜΟΝΑΧΟΣ καὶ μετ' ὀλίγον ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ναί, ναί! Ὁ Πατριάρχης ἔχει δίκαιον!
Κάνεν τῷ ὄντι δὲν πολυεπέτυχεν
ἐξ ὧσων τὴν φροντίδα μοι ἀνέθεσεν.—
Ἄλλὰ τοιαύτας ὑποθέσεις πάντοτε
τί μ' ἀναθέτει; — Πονηρῶς νὰ ἐνεργῶ
δὲν θέλω, οὐδὲ θέλω πείθων νὰ λαλῶ,
παντοῦ δὲν θέλω νὰ κολλῶ τὴν ρίνα μου,
τὴν χειρὰ μου δὲν θέλω νὰ κινῶ παντοῦ!
Μὴ ἐκ τοῦ κόσμου ἀπεσύρθην δι' αὐτὸ,
δι' ἑμαυτὸν ν' ἀπέχω, κ' ὑπὲρ τῶν λοιπῶν
νὰ φέρω ἄνω κώτω τὰ ἐγκόσμια;

ΝΑΪΤΗΣ (μετὰ σπουδῆς προσερχόμενος).

Καλῶς σ' εὐρίσκω, ἀδελφέ· σ' ἐζήτησα
πολύ.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ἐμὲ, αὐθέντα;

ΝΑΪΤΗΣ.

Μ' ἐλησμόνησας;

ΜΟΝΑΧΟΣ.

ὦ! ὄχι, ὄχι! Ἄλλ' ἐνόμιζον ποτὲ

εἰς τὴν ζωὴν μου ἄλλοτε τὸν κύριον
 πῶς δὲν θεν' ἀπαντήσω, — ὅτι τοῦ Θεοῦ
 ἡ χάρις δὲν θ' ἀφήσῃ. — Πρῶτος ὁ Θεὸς
 ἠξέυρει πόσον μ' ἔθλιβεν ἡ πρότασις
 ἣν ὤφειλον νὰ φέρω πρὸς τὸν Κύριον·
 ἠξέυρει ἂν ἐπόθουν νὰ μοὶ κλίνητε
 τὸ οὖς· γνωρίζει πῶς ἐχάρην, ἐκ ψυχῆς
 ἐχάρην, ὅτε χωρὶς σκέψεως πολλῆς,
 ὀρθὰ κοπτὰ τὰ πάντα ἀπερρίψατε,
 πᾶν ὅ,τι εἰς ἰππότητα ἦν ἀνοίκειον.
 Ἄλλ' ἔρχεσθε. Ὡς τέλους ἔφερε καρπὸν!

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν ἠξέυρεις πρὸς τί ἔρχομαι; Σχεδὸν
 ἐγὼ δὲν τὸ ἠξέύρω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ ἐσκέφθητε·

εὐρέθη ὅτι κατὰ πάντα ἄδικον
 ὁ Πατριάρχης δὲν ἔχει· πῶς τιμὴν
 ἡ πρότασις του φέρει καὶ ἀργύριον·
 πῶς εἶναι καὶ πῶς μένει ὁ ἐχθρὸς ἐχθρὸς,
 καὶ ἂν δεκάκις ἦν σωτὴρ μας ἄγγελος.
 Αὐτὰ, αὐτὰ σπουδαίως ἐσταθμίσατε,
 κ' ἔρχεσθε ἤδη καὶ προτείνεσθε. — Θεεΐ!

ΝΑΪΤΗΣ.

Εὐσεβῆ ἄνερ, ἀγαθὲ, ἡσύχασον·
 δὲν ἦλθον διὰ τοῦτο, ὄχι. Ἔτι σκέπτομαι
 ὡς ἐσκεπτόμην περὶ τῆς προτάσεως,
 οὐδὲ δι' ὅλα τ' ἀγαθὰ θὰ ἔστεργον
 νὰ θυσιάσω τὴν καλὴν ὑπόληψιν
 ἧς ἄνθρωπος τοσοῦτον ἀγαθὸς, εὐθύς,

ἀγαπητός, μὲ κρίνει ἄξιον. Ζητῶν
τοῦ Πατριάρχου μόνον ἤλθα συμβουλήν. . .

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πῶς; Σεῖς τοῦ Πατριάρχου; Εἰς ἰππότης, σεῖς,
ένος — παππᾶ; (Περιοδέπεται δειλῶς).

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί.— Εἶναι παππαδίστικον
σχεδὸν τὸ πρᾶγμα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἴσως· πλὴν παππᾶς ποτὲ
δὲν ἐρωτᾷ ἰππότην, καὶ ἰπποτικὸν
τὸ πρᾶγμ' ἂν εἶναι.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπειδὴ δικαίωμα
ἔχει νὰ σφάλῃ. Δὲν φθονοῦμεν δι' αὐτό.—
Ἔ! ἂν νὰ πράξω ἔμελλον δι' ἑμαυτὸν
καὶ μόνον, ἂν εὐθύνας μόνον εἰς ἐμὲ
νὰ δώσω εἶχον, δὲν θὰ μ' ἐχρειάζετο
ὁ Πατριάρχης. Ἄλλὰ πράγματά τινα
προτιμῶ μᾶλλον πρὸς τὴν ξένην θέλησιν
κακῶς νὰ πράττω ἢ καλῶς πρὸς τὴν ἐμήν.—
Προσέτι βλέπω καὶ πῶς εἶναι ἐννοῶ
φατρία κ' ἢ θρησκεία. Ἀφατρίαστος
ὅστις φρονεῖ πῶς εἶναι, καὶ αὐτὸς κρατεῖ
τῆς ἐδικῆς του τὴν σημαίαν. Ἐπειδὴ
εἶν' οὕτω, πρέπει καὶ νὰ ἦναι, φαίνεται.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πρὸς ταῦτα μᾶλλον σιωπῶ. Δὲν ἐννοῶ
καλῶς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

ΝΑΪΤΗΣ

"Ω! ναί, ναί!—

(Ἄλλὰ τῷ ὄντι, τί ζητῶ; Ἐπιταγὴν
ἢ συμβουλήν;— καὶ θέλω συμβουλήν σοφὴν,
ἢ καθαρὰν;) — Εὐγνώμων σ' εἶμαι, ἀδελφὲ,
διὰ τὴν νύξιν σ' εἶμ' εὐγνώμων. — Αἶ! πρὸς τί
ὁ Πατριάρχης; — Ἔσο πατριάρχης μου!
Νὰ ἐρωτήσω θέλω τὸν χριστιανὸν
διὰ τοῦ Πατριάρχου· τὸ ἀνάπαλιν
δὲν θέλω. — Ἴδου ποία ἡ ὑπόθεσις . . .

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μὴ, μὴ παρέκει! Μὲ παραγνωρίζετε,
ὦ Κύριέ μου. Καὶ πρὸς τί; — Ὅστις πολλὰ
γνωρίζει, ἔχει νὰ φροντίζῃ καὶ πολλὰ·
ἐγὼ δ' εἰς μίαν μόνην ἀφιέρωσα
τὸν βίον μου φροντίδα. — "Ω! Καλόν! Ἴδού!
Ἀκούσατε, ἰδέτε! Ἔρχετ' εὐτυχῶς
ὁ ἴδιος. Σᾶς εἶδεν ἤδη. Μείνατε.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Ὁ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ, προσερχόμενος μετὰ πάσης ἐκκλησιαστικῆς πομπῆς δι' ἐνὸς
τῶν διαδρόμων, καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ δώσω τόπον μάλλον θενὰ ἤθελον.—
Ἄνθρωπος ὡς τὸν θέλω δὲν μοι φαίνεται.—
Ἄρχιερεὺς προγάστρω, ἐρυθρὸς, φαιδρὸς,
πολυτελὴς τοσοῦτον!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς ἐπίσημον

πομπήν νὰ τὸν ἰδῆτε! Τώρα ἔρχεται
μόνον ἐξ οἴκου ἀσθενοῦς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Σαλαδὶν

ἐμπρός του πρέπει νὰ ἐντρέπηται.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ (πλησιάζων, νεύει πρὸς τὸν Μοναχόν)!

Ἐδῶ!

Αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ Ναΐτης; Τί ζητεῖ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ ἀγνοῶ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ (πλησιάζων πρὸς τὸν Ναΐτην, ἐν ᾧ ὁ Μοναχὸς
καὶ ἡ συνοδία του ἀποσύρονται πρὸς τὸ μετασκήμιον).

Ἰππότα, σὲ ἀσπάζομαι,

χαίρων τὸν νέον ὅτι βλέπω τὸν καλόν.—

Καὶ πόσον νέος!— Βοηθεία τοῦ Θεοῦ
καλόν τι δύνατ' ἐξ αὐτοῦ νὰ παραχθῆ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλειότερον δυσκόλως, ὀσιώτατε,
τοῦ μέχρι τοῦδε ἴσως δ' ὀλιγώτερον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Εὐχομαι καὶν, ἱππότης οὕτως εὐσεβῆς,
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὑπηρετῶν,
πρὸς ὄφελός της καὶ πρὸς δέξαν της ν' ἀνοῆ
καὶ νὰ πολυχρονήσῃ.— Τοῦτο ἔσται δὲ
βεβαίως, ἢ ἀνδρεία ἢ ἡ νέα του
τὴν συμβουλήν ἀκούῃ πολιῶν φρενῶν.—
Ὁ Κύριος δὲ τώρα τί ἐπιθυμεῖ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅ,τ' εἰς ἐμὲ τὸν νέον λείπει. Συμβουλήν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Προθύμως. Ὅμως πρέπει καὶ νὰ τὴν δεχθῆ.

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐχὶ τυφλῶς;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Τίς λέγει τοῦτο; — Φυσικῶς
 τὸ λογικόν, τὸ δῶρον τοῦτο τοῦ Θεοῦ,
 δὲν πρέπει ν' ἀμελῶμεν, — ὅπου ἐγχωρεῖ.
 Πανταχοῦ ὁμοῦ ἐγχωρεῖ; — Παντάπασι. —
 Φερ' εἰπεῖν, ὅταν δι' ἑνὸς ἀγγέλου του, —
 ἤγουν τινὸς ὀργάνου τῶν βουλῶν αὐτοῦ, —
 νὰ μᾶς διδάξῃ κατανεύῃ ὁ Θεὸς
 ἴδιον τρόπον, ἰδιαίτατον, καθ' ὃν
 τῆς ἐκκλησίας, τοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ
 νὰ προαχθῇ ἡ δόξα, τὸ συμφέρον του,
 τίς τολμᾷ, ὅπλον ἐνδυθεὶς τὸ λογικόν,
 νὰ ἐρευνήσῃ τὴν βουλήν τοῦ πλάσαντος
 τὸ λογικόν; Τὸν νόμον τὸν αἰώνιον
 τῶν θαυμασίων τ' οὐρανοῦ πρὸς εὐτελοῦς
 φιλοτιμίας τοὺς κανόνας νὰ μετρῇ; —
 Ἄρκοῦσιν. — Ἐπὶ τίνος δὲ ὁ Κύριος
 τὴν συμβουλήν μου θέλει κατὰ τὸ παρόν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἵποθεθείσθω, πάτερ ὀσιώτατε,
 ὅτ' Ἰουδαῖος ἐν παιδίον κέκτῃται, —
 εἰπῶμεν κόρην, — ὅτι τὴν ἀνέθρεψε
 μετὰ μερίμνης, εἰς πᾶν ὅ,τι ἀγαθόν,
 ὅτι ἐκ πάσης τῆς ψυχῆς τὴν ἀγαπᾷ,
 μετὰ τῆς ἴσης ἀγαπώμενος στοργῆς.
 Εἰπέτε ὅτι ἔμαθέ τις ἐξ ἡμῶν
 τοῦ Ἰουδαίου πῶς ἡ κόρη ἀληθῶς
 δὲν ἦτον, ὅτι βρέφος τὴν ἀνέσωσεν.

ἠγόρασεν, ἢ ἔστω καὶ — τὴν ἔκλεψε·
 πῶς ἐγεννήθ' ἡ κόρη ἐκ χριστιανῶν
 καὶ ἐβαπτίσθη, πλὴν πῶς τὴν ἀνέθρεψεν
 ὁ Ἰουδαῖος Ἰουδαίαν, ἔχων τὴν
 ὡς Ἰουδαίαν ἔτι, καὶ ὡς κόρην του.
 Εἰπέτε τότε, ὦ σεβασμιώτατε,
 τί τὸ πρακτέον;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Φρίττω εἰς τὸ ἄκουσμα!

Ἄλλὰ πρὸ πάντων ἄς μ' εἰπῆ ὁ Κύριος,
 ἂν τοῦτο εἶναι πρᾶγμα ἢ ὑπόθεσις,
 ἤγουν ἂν τοῦτο ἔπλασεν ὁ Κύριος
 κατὰ νοῦν μόνον, ἢ ἀνίσως ἀληθῶς
 συνέβη καὶ συμβαίνει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἐνόμιζον

ἀμφοτέρα πῶς ἦσαν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ,
 ἵνα τῆς ὑμετέρας ἀγιότητος
 τὴν γνώμην μάθω.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Τὸ αὐτό; — Ὁ Κύριος

ἄς ἐννοήσῃ πόσον εἰς Πνευματικὰ
 τὸ λογικὸν πλανᾶται τὸ ἀνθρώπινον! —
 Διόλου. Ἐὰν εἶναι ἡ διήγησις
 τῆς φαντασίας παίγνιον κ' ἐφεύρημα,
 σπουδαίαν δὲν ἀξίζει τὴν διάσκεψιν.
 Θὰ εἶχον παραπέμψῃ εἰς τὸ θέατρον
 τὸν Κύριον, ν' ἀκούσῃ συζητούμενα
 μετ' εὐστοχίας τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ. —
 Ἄνίσως διὰ μύθου πλὴν θεατρικοῦ

ὁ Κύριός μου δὲν μὲ περιέπαιξε,
τὸ πρᾶγμ' ἀνίσως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μου,
ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ
συνέβη, — τότε —

ΝΑΪΤΗΣ

Τότε;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Νὰ τιμωρηθῇ

ὁ Ἰουδαῖος εἰν' ἀνάγκη πρὸ παντός
δι' ὧν ἐπιτιμίων ἐπιβάλλουσι
νόμοι τοῦ Πάππα, καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος
αἱ διατάξεις εἰς ἀνοσιούργημα,
εἰς ἔγκλημα τοιοῦτο.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ὅριζι δὲ

τὸ δίκαιον τὸ ἔσω καὶ τὸ θύραθεν
δι' Ἰουδαῖον ὅστις τὸν Χριστιανὸν
εἰς ἀλλαξοθηρησκίαν θὰ παρέπειθε, —
τὸ πῦρ, — τὰς φλόγας. —

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ὅπόσον μᾶλλον δὲ,

δι' Ἰουδαῖον τὸν Χριστιανόπαιδας
βιαίως ἀφαιροῦντα τοῦ βαπτίσματος!
καθ' ὅσον, ὅ,τι εἰς παιδία γίνεται
δὲν εἶναι βία; — ἤγουν, προφανῶς, ἐκτὸς
ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ὅταν γίνηται.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἂν τῆς φιλανθρώπου περιθάλψεως
τοῦ Ἰουδαίου τὸ παιδίον στερηθὲν
θ' ἀπέθνησκεν ἀθλίως;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῆ.— Καλλήτερον
ἀθλίως τὸ παιδίον, ἐγκαταλειφθὲν,
ἐνταῦθα ν' ἀποθάνῃ, παρὰ νὰ σωθῆ
οὔτω, πρὸς αἰωνίαν κόλασιν αὐτοῦ.—
Καὶ τί ὁ Ἰουδαῖος ἔχει, τὸν Θεὸν
νὰ προλαμβάνῃ; Ὅταν θέλῃ ὁ Θεὸς,
σώζει, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ἀνάγκην του.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τὴν ψυχὴν, πιστεύω, εἰς τὸ πείσμά του
ἀνίσως θέλῃ σώζει.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῆ.—

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶν' ἄξιον

μελέτης τοῦτο· μάλιστα ἂν, ὡς λέγεται,
ὁ Ἰουδαῖος ὄχι εἰς τὴν πίστιν του,
εἰς οὐδεμίαν πίστιν τὴν ἀνέθρεψε,
περὶ Θεοῦ διδάξας εἰς αὐτὴν οὐδὲν,
ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι εἰς τὸν νοῦν εἶν' ἐπαρκές·
οὐδ' ἤττον οὐδὲ πλεῖον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῆ.— Τρὶς ἔπρεπε,

τρὶς διὰ τοῦτο μόνον νὰ καῖ. — Καὶ πῶς;
 παιδίον ν' ἀναθρέψῃ ἄνευ πίστεως!
 Νὰ μὴ διδάξῃ εἰς τὴν κόρην τῶν χρεῶν
 τὸ μέγιστον καὶ πρῶτον, τὸ πιστεύειν; Ἄ!
 Ὀλέθριον! θαυμάζω δὲ, ὦ κύριε
 ἱππότα, νὰ σὰς βλέπω . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄγιώτατε,
 τὰ περαιτέρω, ἐὰν θέλῃ ὁ Θεὸς,
 ἐν ἐξομολογήσει. (Θέλει ν' ἀπέλθῃ).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πῶς; Οὐδ' ἀπαντᾷς
 εἰς τὴν ἐρώτησίν μου! — Τὸν κακότροπον,
 τὸν Ἰουδαῖον οὐδὲ μ' ὀνομάζεις καὶν! —
 Νὰ μὴ τὸν προσαγάγῃς! — ὦ! ἤξεύρω τί.
 Πρὸς τὸν Σουλτάνον θὰ στραφῶ. — Ὁ Σαλαδὶν,
 δυνάμει τῆς συνθήκης ἦν μᾶς ὤμωσεν,
 ὀφείλει, μᾶς ὀφείλει ὑπεράσπισιν
 εἰς πᾶν μας δόγμα καὶ καὶ εἰς πᾶν προνόμιον
 ὃ θεωροῦμεν κεκτημένον ἀσφαλῶς
 εἰς τὴν ἀγιωτάτην ἐκκλησίαν μας.
 Ἔχομεν, δόξα τῷ Θεῷ! εἰς χεῖράς μας
 τὸ ἔγγραφόν του τὸ πρωτότυπον, ἡμεῖς,
 καὶ τὴν ὑπογραφὴν του, τὴν σφραγίδα του!
 Καὶ θὰ τῷ ἀποδείξω εὐκολώτατα
 καὶ εἰς τὸ κράτος πόσος εἶν' ὁ κίνδυνος,
 ἂν δὲν ὑπάρχῃ πίστις. Οἱ κοινωνικοὶ
 δεσμοὶ χαλῶνται πάντες, διαρρήγνυνται,
 οἱ ἄνθρωποι ὅποτε δὲν πιστεύωσι. —
 Μακρὰν, μακρὰν τοιαῦτα ἀγομήματα! . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Πολὺ λυποῦμαι πῶς τὸ ἀξιόλογον
τοῦ θείου λόγου διδάγμα δὲν εὐκαιρῶ
ν' ἀκούσω μέχρι τέλους. Περιμένομαι
εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄ! Naί;—Τότε—τότε—ναί.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸν Σαλαδῖνον, ἢ Πανιερότης σας
ἂν διατάττη, θὰ παρασκευάσω.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ᾠ!

Ἐξεύρω ὅτι εὐνοεῖ τὸν Κύριον
ὁ Σαλαδῖνος.— Μίαν λέξιν δι' ἐμέ
καλὴν νὰ τῷ εἰπῆτε σᾶς παρακαλῶ.—
Ὁ θεῖος ζῆλος μόνος μὲ παρακινεῖ,
καὶ εἴ τι πράττω ὑπερβάλλον, δι' αὐτὸν
τὸ πράττω.— Ἄς σταθμίση τοῦτ' ὁ κύριος! —
Δὲν εἶναι οὕτως, ὅτι ὅσα εἶπομεν
περὶ τοῦ Ἰουδαίου, ἦσαν πρόβλημα
ἀπλῶς, καὶ μόνον; ἦγουν ἦσαν . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Πρόβλημα. (Ἀπέρχεται).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

(Οὐ πρέπει νὰ ζητήσω τὴν ἐπίλυσιν.
Ἔργον ἀρμόζον πάλιν εἰς τὸν ἀδελφὸν
τὸν Καλοπίστιν τοῦτο).—Τέκνον, πρόσελθε.
(Ἀπερχόμενος συνομιλεῖ μετὰ τοῦ Μοναχοῦ).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Δωμάτιον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σαλαδίνου.

(Δούλοι φέρουσι πλῆθος μεγάλων βαλαντίων, καὶ θέτουσιν αὐτὰ κατὰ σειρὰν εἰς τὸ ἴδαρος).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. Μετ' ὀλίγον ΣΙΤΤΑ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (προσερχόμενος).

Λοιπὸν δὲν ἔχει τοῦτο τέλος; — Μένουσι
πολλὰ ἀκόμη;

Εἰς ΔΟΥΛΟΣ.

Τὰ ἡμίση μένουσι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὴν Σιττὰν τὰ ἄλλα φέρετε λοιπὸν.
Ὁ Ἄλ-χαφῆς ποῦ εἶναι; Ταῦτα παρευθὺς
ὁ Ἄλ-χαφῆς νὰ λάβῃ. Προτιμώτερον
εἰς τὸν πατέρα δὲν τὰ στέλλομεν; Ἐδῶ
θὰ διαβρέυσουν διὰ τῶν δακτύλων μου.
Τῷ ὄντι γίνεται τις σκληροκάρδιος
ὡς τέλους, καὶ θὰ πρέπη εἰς τεχνάσματα
νὰ καταφύγῃ ὅστις θέλει χρήματα
νὰ μ' ἀποσπάσῃ. Μέχρις ὅτου φθάσωσι
τὰ ἐξ Αἰγύπτου, ἡ πενία ἄς ἰδῇ
νὰ τὰ οἰκονομήσῃ πῶς θὰ δυνηθῇ. —
Νὰ ἔχω μόνον ἐὰν μ' ἦτον δυνατὸν
τοῦ Τάφου τὰς δαπάνας! Οἱ χριστιανοὶ
προσκυνηταὶ ἂν μόνον νὰ μὴ φεύγωσι
κενὰς τὰς χεῖρας μ' ἦτο δυνατόν! Ἐάν . . .

ΣΙΤΤΑ

Τί εἶναι λοιπὸν τοῦτο; Τί μοὶ ἔστειλας
τὰ χρήματα;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Νὰ λάβης τ' ὀφειλόμενον,
νὰ ταμιεύσης δ' ὅσα περισσεύσωσι.

ΣΙΤΤΑ

Καὶ μετὰ τοῦ Ναίτου ὁ Ναθάν λοιπὸν
ἐδῶ δὲν εἶν' ἀκόμη;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸν ζητεῖ παντοῦ.

ΣΙΤΤΑ

Ἴδὲ τί εὔρον ὅτε τὰ κοσμήματα
τὰ παλαιὰ μου ἔθετον εἰς τάξιν. (Δεικνύει μικρὰν εἰκόνα).

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ!

Ὁ ἀδελφός μου! Εἶν' αὐτός, ναί, εἶν' αὐτός!
Ἔ! Ἦτον, ἦτον! — Ἀδελφέ μου φίλτατε,
ὦ ἀγαθέ μου ἀδελφέ! Τί πρόωρος
ἢ στερησίς σου! Πόσ', ἂν ἤμην μετὰ σοῦ,
ἂν παρ' ἐμοὶ σὲ εἶχον, θενά ἔπραττον! —
Σιττά, ὦ! δός μοι τὴν εἰκόνα. Ἄλλως τε
καὶ τὴν γνωρίζω. Εἶναι δῶρον ὃ αὐτὸς
εἶχε χαρίσει ἄλλοτε τῇ ἀδελφῇ
τῇ πρεσβυτέρα, τῇ φιλτάτῃ του Λιλλᾶ,
ὅτε τινὰ πρῶταν τῆς ἀγκάλῃς της
νὰ τὸν ἀφήσῃ δὲν ἐπέιθετο. Αὐτὴ
ὑπῆρξεν ἢ ἐσχάτη ἱππασία του. —
Φεῦ! Τὸν ἀφῆκα νὰ ἱππεύσῃ μόνος του!
Ἐφόνευσεν ἢ λύπη τὴν Λιλλάν, ποτὲ
μὴ συγχωρήσασάν με ὅτι μόνος του
ἀφῆκα νὰ ἱππεύσῃ. — Ἐκτοτε, ποτὲ
δὲν ἦλθε πάλιν!

ΣΙΤΤΑ

Δυστυχῆ μου ἀδελφέ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄφες! — Θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμή καὶ δι' ἡμᾶς
 ὅλους, ἐπίσης πάλιν νὰ μὴ ἔλθωμεν! —
 Πλὴν καὶ τίς οἶδε; Μόνος μὴ ὁ θάνατος
 τοῦ τέρματος ἐκτρέπει νέον ὡς αὐτόν;
 Ἐχθροὶ εἰσὶ καὶ ἄλλοι. Ὑπ' αὐτῶν συχνὰ
 ὁ ἰσχυρὸς ἠττᾶται ὡς ὁ ἀσθενής. —
 Ἄλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἔχῃ, τὴν εἰκόνα του
 πρὸς τὸν Ναίτην παραβάλλων, θὰ ἰδῶ
 ἢ φαντασία πόσον μὲ ἠπάτησε.

ΣΙΤΤΑ

Δι' αὐτὸ μόνον σοὶ τὴν ἔφερα· ἀλλὰ πλὴν δὸς
 δὸς, καὶ σοὶ θέλω τὸ εἰπεῖ. Εἶν' εἰς αὐτὰ
 ὁ γυναικεῖος ὀφθαλμὸς δξύτερος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Πρὸς εἰσερχόμενον θυρωρὸν).

Τίς εἶναι; — Ὁ Ναίτης; Ἄς εἰσέλθῃ.

ΣΙΤΤΑ

Μὴ

παροῦσα σᾶς ταραττώ· μὴ τὸν ἐνοχλῆ
 ἢ περιέργειά μου...

(Κάθηται κατὰ μέρος ἐπὶ ἀνακλίντρου, καταβιδάσασα
 τὴν καλύπτραν ἐπὶ τοῦ προσώπου της).

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Οὔτω κάλλιστα.

(Ὁ τόνος του δὲ τώρα! Τί ὁ τόνος του
 θὰ εἶναι; — Μοὶ κοιμᾶται ποῦ ἐν τῇ ψυχῇ
 ἢ φωνὴ ἔτι καὶ ὁ τόνος τοῦ Ἀσσάδ.)

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

Ὁ ΝΑΪΤΗΣ. ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ.

ΝΑΪΤΗΣ

Σουλτάν', αιχμάλωτός σου . . .

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Σὺ αιχμάλωτος;

Μὴ τὴν ζωὴν χάρισας δὲν σ' ἐχάρισα
καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἅμα;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅ,τι πρέπ' εἰς σὲ
νὰ λέγῃς, πρέπει νὰ τ' ἀκούω εἰς ἐμὲ,
οὐχὶ νὰ τὸ εἰκάζω.— Νὰ ἐκφράσω σοι
διὰ τὸ δῶρον τῆς ζωῆς μου χάριτας
πολλὰς, Σουλτάνε, οὔτε πρὸς τὴν θέσιν μου
συνάδει, οὔτε πρὸς τὸν χαρακτῆρά μου.—
Ἄλλ' ἡ ζωὴ μου εἶναι σή.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μὴ κατ' ἐμοῦ
ποιεῖσαι αὐτῆς χρῆσιν.— Δύω χεῖρας μὲν
περισσοτέρας, ἂν τὰς θέλωσ' οἱ ἐχθροί,
τοῖς τὰς ἀφήνω. Πλὴν καρδίαν ὡς τὴν σὴν
νὰ τοῖς ἀφήσω, δύσκολον μοι ἔρχεται.—
Δὲν ἠπατήθην ὡς πρὸς σὲ, γενναῖέ μου,
ἄξιε νέε! Σὺ ψυχῇ καὶ σώματι
ὁ Ἄσсад εἶσαι, ὁ Ἄσсад μου. ὦ! ἰδέ-
νὰ σ' ἐρωτήσω ἐδυνάμην ποῦ καιρὸν
ἐκρύβης τύσον, ἢ εἰς ποῖον σπήλαιον
ἀπεκοιμήθης, ἢ τίς μάγισσ' ἀγαθὴ
εἰς τίνα κῆπον εὐθαλλές ἐτήρησε

τὸ τῆς νεότητός σου ἄνθος; Ἦθελον
 νὰ σ' ἐνθυμίσω τί ὁμοῦ ἐπράξαμεν
 τότε ἢ τότε. Ἦθελον πῶς μυστικὸν
 ἀπ' ἐμοῦ εἶχες, ὅτι μοι ἀπέκρυψας
 ἐν καὶ τὸ τελευταῖον τῶν συμβάντων σου
 νὰ σ' ἐπιπλήξω.—Ἐδυνάμην ὄλ' αὐτὰ
 ἂν ἔβλεπον σὲ μόνον, ὄχι δὲ κ' ἐμέ. —
 Ἔστω! Πλὴν τοῦτο ἀπὸ τῶν ὀνείρων μου
 ἀληθὲς μένει, ὅτ' εἰς τὸ φθινόπωρον
 τοῦ βίου βλέπω ἀναθάλλοντα Ἀσσάδ
 νέον μοι ἄλλον.—Ἄρά γε σ' εὐχαριστεῖ,
 ἱππότα, τοῦτο;

ΝΑΪΤΗΣ

Πᾶν τὸ προερχόμενον
 ἐκ σοῦ, ὅ,τι ἂν εἶναι, τῆς καρδίας μου
 εἶναι ὁ πόθος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄς τὸ δοκιμάσωμεν
 ἀμέσως.—Μένεις παρ' ἐμοῖ, περὶ ἐμέ,
 ὡς Μουσουλμάνος θέλεις, ὡς Χριστιανός,
 ἢ ὅπως θέλεις; Τὸν μανδύαν τὸν λευκόν,
 ἢ γιανουρλουῦκι φέρει· πῖλον ἢ τουρβάνιον,
 ὅ,τι προκρίνεις! Δὲν ἀπήτησα ποτὲ
 τὰ δένδρα ὄλα ὑπὸ τὸν αὐτὸν φλοιὸν
 ν' αὐξάνωσιν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς εἶσαι δὲν θὰ ἦσο, ἂν
 ἀλλέως εἶχεν, ἦρωσ, θέλων τοῦ Θεοῦ
 νὰ εἶσαι μᾶλλον κηπουρός.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καλὸν λοιπὸν
 τοιαύτην ἂν ιδέαν ἔχης δι' ἐμὲ,
 σχεδὸν, ἐλπίζω, συμφωνοῦμεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐντελῶς!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Τείνων αὐτῶ τὴν χεῖρα).

Λόγος;

ΝΑΪΤΗΣ (λαμβάνων αὐτήν).

Καὶ ἔργον!—Λάβε περισσότερον
 ἀφ' ὅ,τι θὰ μ' ἀφήρεις. Εἶμαι ὅλως σός.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἶν' εἰς ἡμέραν μίαν κέρδος μέγιστον!
 Καὶ πῶς; Δὲν ἤλθε μετὰ σοῦ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ Ναθάν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχ', ἤλθα μόνος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τί γενναία πράξις σου,
 καὶ εὐτυχία τί σοφῆ, ἢ πράξις σου
 τοιοῦτον ἄνδρα πῶς ὠφέλησε!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, ναί!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τόσον ψυχρῶς;— ὦ νέε, ὅταν ὁ Θεὸς
 καλὸν τι πράττη δι' ἡμῶν, τόσον ψυχροὶ
 νὰ εἴμεθα δὲν πρέπει· οὐδὲ πρέπει καὶ
 ἐκ μετριοφροσύνης νὰ φαινώμεθα.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς εἰς τὸν κόσμον διαφόρους ἔχουσι
τὰ πράγματα ἐπόψεις, καὶ δυσνόητον
ἐστὶ πῶς πρὸς ἀλλήλας συμβιβάζονται.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν καλητέραν παραδέχου πάντοτε,
καὶ τὸν Θεὸν εὐλόγει, τὸν γινώσκοντα
τὸ πῶς ἐκεῖναι συμβιβάζονται. — Ἀλλὰ,
ἀνίσως, νέε, εἶσαι τόσον δύσκολος,
κ' ἐγὼ θὰ πρέπη νὰ προσέχω μετὰ σοῦ,
διότι εἶμαι κ' ἐγὼ πρᾶγμα δυστυχῶς
πολλὰς ἐπόψεις ἔχον, αἵτινες συχνὰ
φαίνονται ἴσως μὴ συμβιβαζόμεναι.

ΝΑΪΤΗΣ

Μὲ λυπεῖ τοῦτο. Ἐν ἓκ τῶν σφαλμάτων μου
δὲν εἶν' ἡ ὑποψία.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸ λοιπὸν εἶπέ,
πρὸς τίνα ἡ ὀργή σου; — Κατὰ τοῦ Ναθάν
εἰκάζω. Ὑποψίαν κατὰ τοῦ Ναθάν,
σύ; — Ἐξηγήσου, λέγε. Δὸς, ναὶ τοῦτο δὸς
πρῶτον σημεῖον τῆς ἐμπιστοσύνης σου.

ΝΑΪΤΗΣ

ᾠ! Δὲν κακίζω τὸν Ναθάν, ἀλλ' ἐμαυτόν. —

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πρὸς τί;

ΝΑΪΤΗΣ

Διότι ὠνειρεύθην δυνατὸν
πῶς ἦτον Ἰουδαῖος ν' ἀπεμάνθανε
τὸν Ἰουδαῖον. Τ' ὠνειρεύθην ἔξυπνος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸ ἔξυπνόν σου ἄς ἰδῶμεν ὄνειρον.

ΝΑΪΓΗΣ

Περὶ τῆς κόρης ἔχεις γνῶσιν τοῦ Ναθάν.

Ὅ,τι διὰ τὴν νέαν ταύτην ἔπραξα,
τὸ ἔχω πράξει — ἐπειδὴ τὸ ἔπραξα.

Εὐγνωμοσύνην, ὅπου δὲν τὴν ἔσπειρα,
νὰ συγχομίσω μὴ καταδεχόμενος,
ἀπέφυγον τὴν κόρην πλέον νὰ ἰδῶ.

Ἄπὼν ἦν ὁ πατήρ της. Ἔρχεται κ' ἰδῶν,
ἀκούσας, θέλει νὰ μ' ἰδῆ· μ' εὐχαριστεῖ·
εὐχὴν ἐκφράζει νὰ μ' ἀρέσ' ἡ κόρη του·
περὶ ἐλπίδων ὁμιλεῖ, περὶ φαιδρῶν
μεμακρυσμένων ὀριζόντων. Πείθομαι·
ἔρχομαι· βλέπω, καὶ εὐρίσκω ἀληθῶς
τὴν νέαν... Ἄ, Σουλτάνε, πῶς αἰσχύνομαι!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Αἰσχύνεσαι! — Ἐκείνη ἦτις σ' ἔθελξε
πῶς ἦτον Ἰουδαία; — Μὴ αὐτὸ εἶπῆς.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὴν γλυκεῖαν στομυλίαν τοῦ πατρὸς
μὴ ἀντιστᾶσα ἡ γοργὴ καρδία μου,
εὐάλωτος πῶς ἦτον εἰς τὸ θέλγητρον. —

Μωρός! Ἐκ νέου εἰς τὸ πῦρ ἐπήδησα!
Ἐπρότεινα, καὶ τότε... μὲ ἀπέβαλε!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; σ' ἀποβάλλει;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ πατήρ ὁ φρόνιμος
δὲν μ' ἀποβάλλει ἀποτόμως· χρεωστέϊ

νά ἐξετάσῃ ὁ πατήρ ὁ φρόνιμος.
 Νὰ σκεφθῆ ἔπρεπε. Ἐννοεῖται. Μὴ κ' ἐγὼ
 δὲν ἔπραξα ὁμοίως; Δὲν ἐξήτασα;
 βαθέως δὲν ἐσκέφθην, ὅτ' ἐφώναζεν
 ἡ νέα εἰς τὰς φλόγας; — Ἄ! μὰ τὸν Θεόν,
 ὠραῖον εἶναι τόσον ἐσκεμμένος τις,
 τόσον σοφὸς νὰ εἶναι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Συγκατάβασιν

καὶ σὺ ὀλίγην πρὸς πρεσβύτην ἄνθρωπον.
 Ὡς πότε θέλει διαρκέσ' ἡ ἄρνησις;
 Δὲν θ' ἀπαιτήσῃ Ἰουδαῖον νὰ σ' ἰδῇ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς οἶδεν;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅστις τὸν γνωρίζει, τὸν Ναθάν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἡ δεισιδαιμονία ἦν ἀπὸ βρεφῶν
 ἐτρέφομεν, καὶ ὅτε τὴν γνωρίζωμεν,
 δὲν παύει ἐξασκοῦσα ἐφ' ἡμῶν ἰσχύν.
 Ἐλεύθερος δὲν εἶναι πᾶς ὁ τὰ δεσμὰ
 αὐτῆς χλευάζων.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Παρατήρησις ὀρθή!

Ὁ Ναθάν ὅμως, ὦ! βεβαίως, ὁ Ναθάν . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶν' ἡ χειρίστη τῶν δεισιδαιμονιῶν
 τὸ νὰ ὑπολαμβάνῃ τις τὴν ἑαυτοῦ
 ὡς τὴν φορητοτάτην.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἴσως. Ὁ Ναθάν

ὅμως . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ταύτην νὰ ἐγκλείῃ τὸν δειλὸν
νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, μέχρις οὗ ἐπιδεχθῆ
τὸ φῶς τῆς ἀληθείας τὸ λαμπρότερον·
εἰς ταύτην . . .

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἔστω. Ὅμως αὕτη τοῦ Ναθάν
δὲν εἶν' ἡ γνώμη.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸ ἐνόμιζον κ' ἐγώ.

Ἄν ὅμως οὗτος ὁ ἀνὴρ τῆς ἐκλογῆς
τῶν Ἰουδαίων ἦτο ὁ κοινότερος,
παιδιά ὑποκλέπτων τῶν Χριστιανῶν
κ' εἰς Ἰουδαίους ἀνατρέφων, — τότε τί;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τίς τοιαῦτα τῷ προσάπτει;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς; Αὐτή

ἡ κόρη, ἧς μοὶ ρίπτει γλυκὺ δέλεαρ,
δι' ἧς νὰ μοὶ πληρώσῃ θέλων φαίνεται
ὅ,τι δὲν θέλει δωρεάν μου νὰ δεχθῆ.—
Αὐτὴ δὲν εἶναι, ναί, δὲν εἶναι κόρη του.
Χριστιανῶν παιδίον εἶναι πλανηθέν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἦν νὰ σοὶ δώσῃ ὅμως δὲν ἠθέλησεν;

ΝΑΪΤΗΣ (ζωηρῶς).

Ἦ ἠθελεν ἢ ὄχι, ἐφωράθη. Ναί,

ὁ λάλος ἐφωράθη ἀνεξίθρησκος!
Ἐπὶ τὸν Ἰουδαῖον λύκον, τὸν δορὰν
φοροῦντα φιλοσόφου κύνες θὰ σταλοῦν
νὰ τὸν ἐκδάρουν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (σοβαρῶς).

Ἦσυχος, Χριστιανέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Τί ἡσυχος; Ἄν Τοῦρκος, Ἰουδαῖος ἂν
ὡς Τοῦρκος, Ἰουδαῖος ἐμφανίζωνται,
νὰ παύσῃ ἄρα μόνος ἔ Χριστιανὸς
Χριστιανὸς νὰ εἶναι πρέπει;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (ἔτι σοβαρώτερον).

Ἦσυχος

Χριστιανέ!

ΝΑΪΤΗΣ (ἡσύχως).

Τὸ βάρος τοῦ ἐλέγχου σου
ὄν εἰς τὰς λέξεις ταύτας θέτεις, Σαλαδίν,
αἰσθάνομαι. — ὦ! μόνον ἂν ἐγνώριζον
πῶς εἰς τὴν θέσιν ταύτην θὰ ἐφέρετο
ὁ Ἀσσάδ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι σοῦ πολὺ καλῆτερον. —

Ἐπίσης ἀναβράζων πιθανῶς. — Πλὴν τίς
δι' ἑνὸς λόγου σ' ἔμαθε νὰ μὲ νικᾷς
καθὼς ἐκεῖνος; Ναί, ἂν ὄλα ἔχωσιν
ὡς μοὶ τὰ λέγεις, τὸν Ναθὰν δὲν ἤμπορῶ
νὰ ἐννοήσω. — Ὅμως, εἶναι φίλος μου,
κ' οἱ φίλοι μου δὲν θέλω νὰ ἐρίζωσιν
εἰς πρὸς τὸν ἄλλον. — Πρὸ παντὸς περισχεψιν
σοὶ συμβουλευῶ. Εἰς τοὺς ἐνθουσιαστὰς

ἐκ τοῦ λαοῦ σου μὴ τὸν δίδης ἔρμαιον·
καὶ μὴ ἀποκαλύψῃς εἰς τὸν κληρὸν σας
ὅ,τι νὰ ἐκδικήσω θενὰ μοὶ ζητῆ.
Πρὸς βλάβην Ἰουδαίου ἢ Ὀθωμανοῦ
χριστιανὸς μὴ ἔσο!

ΝΑΪΤΗΣ

Αὐτ' ἡ συμβουλὴ
παρὰ μικρὸν ἐξώρας θὰ μοὶ ἤρχετο.
Ἄλλὰ τοῦ Πατριάρχου τὸ αἰμοχαρὲς
μὲ ἔσωσε, κ' ἡ φρίκη ὄργανον αὐτοῦ
νὰ γίνω.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λέγεις, ἐπεσκέφθης πρὶν ἐμοῦ
τὸν Πατριάρχην;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, εἰς πάθους ἔξαψιν,
εἰς ἀγωνίαν δισταγμῶν.— Συγχώρησον.—
Φοβοῦμαι ὅτι μετ' ὀλίγον τὸν Ἀσσάδ
ν' ἀναγνωρίζῃς δὲν θὰ θέλῃς ἐν ἐμοί.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐκτὸς ἂν εἶναι κ' εἰς αὐτὸν τὸν φόβον σου.
Θαῤῥῶ, ἠξεύρω τίνα ἐλαττώματα
εἰσὶ τῶν ἀρετῶν μας ρίζαι. Ἄν αὐτὰς
καλλιεργῆς, ἐκεῖνα νὰ σὲ βλάψωσι
μὴ ἔχε φόβον παρ' ἐμοί. — Ἄλλ' ὕπαγε
ν' ἀναζητήσῃς τὸν Ναθάν ὡς σὲ ζητεῖ
καὶ νὰ τὸν φέρῃς. Πρέπει συνεννόησιν
νὰ φέρω μεταξὺ σας. — Ἐὰν σκέπτησαι
περὶ τῆς νέας ἀληθῶς, ἡσύχασον·
εἶν' ἐδική σου. Καὶ θὰ μάθῃ ὁ Ναθάν

ὅτι καὶ ἄνευ χοιρινοῦ ἀνέθρεψε
 χριστιανὴν οὐχ ἦττον. — Τώρα ὕπαγε!

(Ὁ Ναίτης ἐξέρχεται, ἡ δὲ Σιττά προσέρχεται
 ἐκ τοῦ ἀνακλίντρου).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ, ΣΙΤΤΑ.

ΣΙΤΤΑ

Παράδοξον!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν πρέπει, — τί φρονεῖς, Σιττά; —
 νὰ ἦτον ὁ Ἀσσάδ μου νέος ἄριστος,
 ὠραῖος νέος;

ΣΙΤΤΑ

Ἄν τοιοῦτος ἦτον, ἂν
 δὲν εἶναι τοῦ Ναίτου ἡ εἰκὼν αὐτή. —
 Ἄλλὰ νὰ λησμονήσης πῶς ἠμπόρεσες
 νὰ ἐρωτήσης περὶ τῶν γονέων του;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Περὶ μητρός του μάλιστα; Ἡ μήτηρ του
 ποτὲ ἐνταῦθα ἂν δὲν ἐπεδήμησε;
 Δὲν εἶναι τοῦτο;

ΣΙΤΤΑ

Ἄστειεύεσαι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ᾠ! πῶς;

Ἄδύνατον διόλου. Αἱ χριστιαναὶ
 ὑπερηγάπων αἱ ὠραῖαι τὸν Ἀσσάδ,
 κ' ἐκεῖνος ἐκολλᾶτο δυσάπὸσπαστος

εἰς τὰς καλὰς γυναῖκας τῶν χριστιανῶν,
ὥστε κ' ἐρρέθη ἅπαξ . . . Δὲν μ' εὐχαριστεῖ
νὰ λέγω περὶ τούτων.—Ὅπωςδὴποτε,
τὸν ἔχω πάλιν.—Παραβλέπω σφάλματα,
καὶ ἰδιοτροπίας τῆς καρδίας του
τῆς μαλακῆς, καὶ θέλω νὰ τὸν ἔχω.—Ἄ!
πρέπει τὴν κόρην νὰ τῷ δώσῃ ὁ Ναθάν.
Δὲν φρονεῖς;

ΣΙΤΤΑ

Πρέπει νὰ τῷ τὴν ἀφήσῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί!

Πατήρ της ἂν δὲν εἶναι, τί δικαίωμα
ἐπ' αὐτῆς ἔχει ὁ Ναθάν; Ὁ τὴν ζωὴν
ἐκείνης σώσας, εἰς τὸν δόντα τὴν ζωὴν
μόνος δικαίως δὲν ἀντικαθίσταται;

ΣΙΤΤΑ

Τί λέγεις Σαλαδῖνε; ἂν ἐλάμβανες
τὴν κόρην ἐν τῷ ἅμα εἰς τὸν οἶκόν σου·
ἂν τὴν ἀφήρεις ἀπὸ τοῦ κατέχοντος
αὐτὴν ἀνόμως;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄναγκαῖον τὸ φρονεῖς;

ΣΙΤΤΑ

᾽Ω! ᾽Οχι ἀναγκαῖον. Περιέργεια
μ' ἐκίνησεν ὀλίγον εἰς τὴν συμβουλήν.
Περί τινων ἀνθρώπων ἔχω ἄπληστον
ἐπιθυμίαν νὰ μαθάνω τάχιστα
ὁποίας κόρας ν' ἀγαπῶσι δύνανται.
Ἄ! Στείλε νὰ τὴν φέρῃς.

ΣΙΤΤΑ

Ἄδελφέ, τολμῶ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Φείσθητι ὁμῶς τοῦ Ναθάν. Μὴ ὁ Ναθάν
νομίσῃ ὅτι διὰ βίας θέλομεν
ἐκ τῶν χειρῶν του νὰ τὴν ἀποσπάσωμεν.

ΣΙΤΤΑ

ᾠ! Μὴ σοὶ μέλη!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἐγὼ πρέπει νὰ ἰδῶ

ὁ Ἄλ-χαφῆς ποῦ μένει, πῶς δὲν φαίνεται.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Ὁ Πρόδρομος τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν ἀπέναντι τῶν φοινίκων,
ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πρώτης πράξεως. Ἐκ τῶν ἐκεῖ ἀναφερομέ-
νων ἐμπορευμάτων καὶ θησαυρῶν μέρος ἐστὶν ἠνεωγμένον
καὶ ἐκτεθειμένον.

ΝΑΘΑΝ. ΔΑΪΑ

ΔΑΪΑ

Θαυμάσια εἶν' ὄλα, ὄλα ἐκλεκτά!
ὄλα, ὡς σὺ νὰ δίδῃς μόνος ἐννοεῖς.
Χρυσᾶς ραβδώσεις ἔχει ἀργυροῦφές
αὐτό. Τίς ἡ τιμὴ του; Ποῦ ὑφαίνεται;—
Ἐνδύμα ἔντως νυμφικόν. Βασίλισσα
πολυτελέστερόν του καὶ λαμπρότερον
δὲν θὰ ἐζήτει.

ΝΑΘΑΝ

Νυμφικόν; Πῶς νυμφικόν;

ΔΑΪΑ

ᾠ! ναί· πρὸς τοῦτο δὲν τὸ ἡγοράσατε,

ἀλλὰ νὰ εἶναι πρέπει τοῦτο, ὦ Ναθάν,
καὶ ὄχι ἄλλο. Ὡς νὰ τὸ παρήγγειλας
ἔνδυμα νύμφης. Ἴδού, εἶναι τὸ λευκόν,
ἢ ἀθωότης· ἢ χρυσῇ περιπλεκᾶς,
διακλαδευομένη πανταχοῦ, εἰκὼν
τοῦ πλούτου εἶναι. Βλέπεις; Εἶν' ἐξαίσιον!

ΝΑΘΑΝ

Τί εὐφυίας λέγεις; Τίνα νυμφικὴν
ἔσθητα περιγράφεις ἀλληγορικῶς;
Θὰ γίνης νύμφη;

ΔΑΪΑ

Τίς; ἐγώ; Δόξα, Θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Αἱ! Τίνος νύμφης λέγεις ἔνδυμα λοιπόν; —
Αὐτὰ εἶν' ἐδικά σου. Ἄλλου οὐδενός.

ΔΑΪΑ

Ὅχι τῆς Ῥέχας, ἐδικά μου εἶν' αὐτά;

ΝΑΘΑΝ

Ὅ,τ' εἰς τὴν Ῥέχαν φέρω, περιέχεται
εἰς ἄλλο δέμα. Μὴ βραδύνης. Λάβε τα.
Τὰ ῥάκη σου ἐντεῦθεν σύρε.

ΔΑΪΑ

Πειρασμέ!

Ὅχι, τῆς γῆς ἂν ἦσαν ὅλ' οἱ θησαυροί,
δὲν τοὺς ἐγγίζω, ἐὰν πρὶν δὲν μ' ὀρκισθῆς
νὰ μὴ ἀφήσης ταύτην τὴν περίστασιν,
ἣν δὲν θὰ στείλῃ κ' ἐκ δευτέρου ὁ Θεός,
ματαιῶς νὰ περιέλθῃ, ἄνευ χρήσεως.

ΝΑΘΑΝ

Χρήσεως; τίνος; Τὴν περίστασιν; Πρὸς τί;

ΔΑΪΑ

Μὴ προσποιῆσθε τόσον τὸν ἀνίδεον.
 Ἴδου, τὴν Ῥέχαν ὁ Ναίτης ἀγαπᾷ.
 Δός την, νὰ παύσῃ καὶ ἡ ἀμαρτία σου,
 ἧς μ' εἶναι πλέον ἡ σιγὴ ἀδύνατος.
 Οὕτως ἡ νέα πάλιν εἰς Χριστιανούς
 ἔρχεται, εἶναι ὅ,τι ἦτον, γίνεται
 ὅτ' εἶναι, καὶ δι' ὅσων ἀγαθῶν ὑμεῖς
 εὐγνωμονούσας μᾶς δεσμεύετ' ἔσαι,
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σας δὲν σωρεύετε
 πυρὰν ἀνθρώκων.

ΝΑΘΑΝ

Πάντοτε τὴν λύραν μας; —

Ἄλλ' ἤδη νέαν τῇ ἐπρόσθεσες χορδὴν,
 μὴ συμφωνοῦσαν ὅμως, οὔτε στερεάν,
 φοβοῦμαι.

ΔΑΪΑ

Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Ἐγκρίνω τὸν Ναίτην. Ναι,
 εἰς τοῦτον μᾶλλον παρ' εἰς οἶον δῆποτε
 θὰ ἔδιδον τὴν Ῥέχαν. Πλὴν... ὑπομονὴν
 ὀλίγην.

ΔΑΪΑ

Μὴ δὲν εἶναι ἡ ὑπομονὴ
 ἡ παλαιά σας λύρα;

ΝΑΘΑΝ

Ἡμερῶν τινῶν
 ὑπομονὴν... Πλὴν βλέπεις; Ποῖος ἔρχεται;
 Ὁ Μοναχός. Τί θέλει, μάθε παρ' αὐτοῦ.

ΔΑΪΑ

Αἶ! Τί νά θέλῃ; (Τὸν πλησιάζει καὶ τὸν ἐρωτᾷ).

ΝΑΘΑΝ

Δός τω, πρὶν ζητήσῃ, δός.

(Νά ἐρευνήσω τὸν Ναίτην ἤθελον,
χωρὶς τὸν λόγον τῆς περιεργείας μου
νά τῷ εἰπῶ· διότι ἂν τὸν ἔλεγον,
καὶ ἡ ὑπόνοιά μου ἦν ἀβάσιμος,
ματαιίως τὸν πατέρα θά ἐξέθετον.)—
Τί τρέχει;

ΔΑΪΑ

Θέλει νά σᾶς ὁμιλήσῃ.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ!

Ἄφες τον νά προσέλθῃ. Ὑπαγε δὲ σύ.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΝΑΘΑΝ. Ο ΜΟΝΑΧΟΣ.

ΝΑΘΑΝ

(Τῆς Ῥέχας ὅμως τόσον ἤθελον πατήρ
νά μείνω! — Πλὴν νά μείνω, πῶς; δὲν δύναμαι
καὶ ὅταν παύσω νά καλῶμαι; Δι' αὐτὴν
ᾧ! θά καλῶμαι, θά καλῶμαι πάντοτε,
ὅταν γνωρίσῃ πόσον θέλω!) — Ὑπαγε. —
Τί διατάσσεις, εὐσεβῆ μου ἀδελφέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅλίγα. — Χαίρω ὅτι, Κύριε Ναθάν,
ὕγιής εἶσθε.

ΝΑΘΑΝ

Μὲ γνωρίζεις τὸ λοιπόν ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Αἶ ! τίς δὲν σᾶς γνωρίζει ; Τ' ὄνομα ὑμῶν
εἰς πόσων τὴν παλάμην ἐπιέσατε !

Καὶ εἰς τὴν ἐδικήν μου μένει πρὸ ἐτῶν.

ΝΑΘΑΝ (Λαμβάνων τὸ βελάντιόν του.)

Πρόσελθε, ἀδελφέ μου. Τὸ ἀνανεῶ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εὐγνωμονῶ. Δὲν θέλω. Πτωχοτέρους μου
θα ἔκλεπτον. — Ἄνισως μ' ἐπιτρέπητε
κ' ἐγὼ ὀλίγον τ' ὄνομά μου εἰς ὑμᾶς
ν' ἀνανεώσω· δύναμαι νὰ καυχῆθῶ
ὅτι κ' ἐγὼ ἐπίσης εἰς τὰς χεῖράς σας
ἀφῆκά τι, οὐδόλως καταφρονητόν.

ΝΑΘΑΝ

Ζητῶ συγγνώμην, — καὶ σ' ἐντρέπομαι. — Πλὴν τί ; —
Εἰς πρόστιμόν μου λάβε τὴν ἀξίαν του
ἑπταπλασίαν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πρὸ παντὸς ἀκούσατε
πῶς κατὰ πρῶτον σήμερον ἐνθύμησις
τοῦ ἐνεχύρου ὃ σᾶς εἶχον πιστευθῆ
μοὶ ἦλθεν.

ΝΑΘΑΝ

Ἐνεχύρου ; Πιστευθέντος μοι ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὡς ἐρημίτης πρὸ μικροῦ ἐμόναζον
εἰς Καραντάναν, παρὰ τὴν Ἱεριχώ.
Ἐκεῖ, ἐπιδραμόντες Ἄραβες λησταί,

ἔκαυσαν τὸν ναῖσκον καὶ τὴν σκήτην μου,
καὶ μ' ἔσυρον δεσμότην. Ἐδραπέτευσα,
κ' ἦλθον ἐνταῦθα, νὰ ζητήσω μελετῶν
παρὰ τοῦ Πατριάρχου ἄλλην ἔρημον
γωνίαν, ὅπου, μέχρις οὗ ἀναπαυθῶ,
μονάζων, τὸν Θεόν μου νὰ ὑπηρετῶ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπὶ ἀνθρώπων ἴσταμαι. Ἐνέχυρον,
ἀδελφέ, εἶπας. Ποῖον τὸ ἐνέχυρον;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀμέσως φθάνω, Κύριε Ναθάν. Λοιπὸν
ὁ Πατριάρχης σκήτην ἐπὶ τοῦ Θαβὸρ
μοὶ ὑπεσχέθη, ἅμα σκήτη κενωθῆ.
Ἐν τούτοις μ' ἔχει εἰς τὸ μοναστήριον
ἀνευ κουρᾶς νὰ μένω, κ' ἐκεῖ κάθημαι,
στενάζων χιλιάκις διὰ τὸ Θαβὸρ·
διότ' εἰς τόσα μὲ μεταχειρίζεται
ὁ Πατριάρχης, ἅτιν' ἀποστρέφομαι.
Φέρ' εἶπεῖν . . .

ΝΑΘΑΝ

Παῦσον, ἀδελφέ μου.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἔφθασα.

Σήμερον ποῖος δὲν ἠξεύρω εἰς τὸ οὖς
τῷ ἔχει ψιθυρίσει ὅτι κάπου ζῆ
ἐδῶ τις Ἰουδαῖος, καὶ ὡς κόρην του
πῶς ἀνατρέφει νέαν ἐκ Χριστιανῶν.

ΝΑΘΑΝ (συγκινηθεὶς)

Πῶς;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μέχρι τέλους νὰ μ' ἀκούσητε. — Ἐν ᾧ
τὸν Ἰουδαῖον μοὶ ἐζήτ', εἰ δυνατὸν,
ἰχνηλατῶν νὰ εὔρω, καὶ ὠργίζετο
μεγάλως διὰ τοῦτο τὸ ἀνόμημα,
τὴν κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος αὐτὴν
μεγίστην ἀμαρτίαν, — Τῶν ἀμαρτιῶν
ἡ πρώτη ἀμαρτία εἶναι παρ' ἡμῖν
αὕτη· πλὴν μόνον ὅτι, δόξα τῷ Θεῷ,
καλῶς δὲν ἐννοοῦμεν πόθεν σύγκειται, —
ἐκεῖ μοὶ ἐξανέστη ἡ συνείδησις,
καὶ μοὶ ἐπῆλθεν, εἰς τὴν ἀσυγχώρητον
ἐκείνην ἀμαρτίαν ὅτι ἔδωκα
ἐγὼ τὴν πρώτην ἀφορμὴν. — Εἰπέτε μοι,
εἰς ἱπποκόμος πρὸ δεκαοκτῶ ἐτῶν
ἐν θήλυ βρέφος δὲν σᾶς ἔφερε, μηνῶν
ὀλίγων;

ΝΑΘΑΝ

Πρὸς τί τοῦτο; — Ναί. — Τῷ ὄντι! —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄ!

ὀρθόν. Ὁ ἱπποκόμος εἶμ' ἐγὼ λοιπόν.

ΝΑΘΑΝ

Σύ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Καὶ ἐκεῖνος ὅστις μοὶ τὸ ἔδωκεν, —
ἀνένθυμῶμαι, — ἐκ Φιλνέκ, — Βὸλφ ἐκ Φιλνέκ.

ΝΑΘΑΝ

Ναί, οὕτως.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἶχεν ἀποθάνει πρὸ μικροῦ

ἡ μήτηρ, κ' εἶχε νὰ ἐκφύγη ὁ πατήρ,
 θαρρῶ, εἰς Γάζαν, ὅπου τὸ βρεφύλλιον
 νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ δὲν ἐδύνατο.
 Νὰ σᾶς τὸ φέρω τότε μοὶ τὸ ἔδωκε.
 Εἰς Δαροῦν τότε δὲν σᾶς εὔρον;

ΝΑΘΑΝ

Μάλιστα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐὰν μ' ἠπάτ' ἡ μνήμη, ἄπορον πολὺ
 δὲν θενὰ ἦτον. Ἦλλαξα πολλοὺς καλοὺς
 κυρίους· ἀλλ' ὀλίγον ἤμην εἰς αὐτοῦ.
 Ἐν Ἀσκαλῶνι μετ' ὀλίγον ἔπεσεν.
 Ἦτον δὲ ἄλλως ἀξιόλογος.

ΝΑΘΑΝ

Ναί. Ναί.

Τοσαῦτα τῷ ὀφείλω! Πόσον συνεχῶς
 ἐκ στόματος ῥομφαίας με διέσωσε!

ΜΟΝΑΧΟΣ

ᾠ! τόσω μᾶλλον τότε θ' ἀντελήφθητε
 σεῖς μετ' ἀγάπης τοῦ θυγατριδίου του.

ΝΑΘΑΝ

Μὴ ἀμφιβάλλης.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Καὶ ποῦ εἶναι τὸ λοιπόν;

Μὴ ἄρα; . . . ὅμως ὄχι, δὲν ἀπέθανε!
 Εἰπέτε ὅτι δὲν ἀπέθανεν. Ἐὰν
 κάνεις τὸ πρᾶγμα δὲν γνωρίζῃ, ἐκφυγὴ
 δύναται ἔτι νὰ υπάρξῃ.

ΝΑΘΑΝ

Δύναται;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐμπιστοσύνην ἔχε εἰς ἐμέ, Ναθάν.

Ἴδου πῶς κρίνω. Ὅταν εἰς τὸ ἀγαθὸν
 ὃ πρόκειται νὰ πράξω, γειτνιῶ τι
 μέγα κακόν, ἀπέχω μᾶλλον τοῦ καλοῦ,
 διότι γνῶσιν τοῦ κακοῦ μὲν ἔχομεν
 μᾶλλον ἢ ἦττον, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ καλοῦ.—
 Φυσικὸν ἦτον τὴν μικρὰν Χριστιανὴν,
 ἵνα τῇ δώσης τὴν καλὴν ἀνατροφὴν,
 τὸ νὰ τὴν ἀναθρέψῃς καθὼς κόρην σου.—
 Διότι τοῦτο ἐξετέλεσας πιστῶς
 καὶ μετ' ἀγάπης, οὕτω θεν' ἀνταμειφθῆς;
 Ἄπορον μ' εἶναι. Ἦτον φρονιμώτερον
 δι' ἄλλου τρίτου τὴν χριστιανόπαιδα
 ἂν εἶχες ἀναθρέψῃς ὡς χριστιανὴν
 πλὴν τὸ παιδίον τότε τοῦ ἐταίρου σου
 δὲν θὰ ἠγάπας. Ἄλλ' ἀνάγκην ἔχουσιν
 ἀγάπης μᾶλλον τὰ παιδιά τὰ μικρά,
 ἀγάπης ἔστω καὶ θηρίων, μείζονα
 ἀνάγκην, ἢ δογμάτων χριστιανικῶν.
 Πάντοτε μένει διὰ δόγματα καιρός.
 Ἡ νέα κόρη εὐσεβῆς καὶ ὑγιῆς
 ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου ἐὰν ἠϋξήσῃ,
 μένει ὅ,τ' ἦτον τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι.
 Καὶ τί; Δὲν βαίνει πᾶς ὁ χριστιανισμὸς
 εἰς τὰ τῶν Ἰουδαίων νόμιμα; Συχνὰ
 μετ' ὀργῆς εἶδον, κ' ἔκλαυσα ἀγανακτῶν
 πῶς λησμονοῦσι τοῦ Χριστοῦ οἱ ὄπαδοὶ
 ὅτ' ἦτον Ἰουδαῖος καὶ ὁ Κύριος.

ΝΑΘΑΝ

Συνήγορός μου σὺ, χρηστὲ μου ἀδελφὲ,
 θὰ γίνῃς, ὅταν μῖτος καὶ ὑπόκρισις

μοὶ ἐπιπέσουν—διὰ μίαν πράξιν μου,—
 ἄ! διὰ μίαν πράξιν — Σὺ, ναί, μόνος σὺ
 μάθε την, ὅμως κ' εἰς τὸν τάφον λάβε την.
 Ἦ ματαιότης ἔτι δὲν μ' ἐκίνησε
 νὰ τὴν εἰπῶ κ' εἰς ἄλλον. Εἶσαι μόνος σὺ
 εἰς δὲν τὴν λέγω. Εὐσεβῆς ἀφέλεια
 θὰ τὴν ἀκούσῃ μόνη. Μόνη ἐννοεῖ
 πρὸς ποίας πράξεις κατορθώνει δύναμιν
 ἢ πρὸς Θεὸν νὰ εὖρη ἀφοσίωσις.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Συνεκινήθης. Ὑγροὺς ἔχεις ὀφθαλμοὺς.

ΝΑΘΑΝ

Μετὰ τοῦ βρέφους μ' εἶχες εὖρει ἐν Δαρούν.
 Πλὴν δὲν ἤξεύρεις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν
 ὅτι γυναῖκας, παῖδας οἱ Χριστιανοὶ
 τῶν Ἰουδαίων εἶχον κατασφάζ' εἰς Γὰδ,
 οὐδὲ ἤξεύρεις ὅτ' ὑπῆρχον ἐν αὐτοῖς
 ἡ σύζυγός μου κ' ἑπτὰ θάλλοντες υἱοί,
 οὓς εἶχον φυγαδεύσει εἰς τοῦ ἀδελφοῦ
 τὸν οἶκον, ὅπου ὄλους τοὺς κατέκαυσαν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δικαιοδότα!

ΝΑΘΑΝ

Ὅτε ἤλθες, εἶχον τρεῖς
 ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας κλαύσει, κείμενος
 πρὸ τοῦ Θεοῦ μου εἰς τὴν τέφραν καὶ σποδόν.
 Ἐκλαιον; Ἄλλ' ἐπίσης παρὰ τοῦ Θεοῦ
 ἐζήτουν λόγον, ὠργιζόμεν, ἔκραζον,
 καὶ κατηρώμην καὶ τὸν κόσμον κ' ἑμαυτὸν,
 ὁμνύων μῖσος κατὰ τῶν Χριστιανῶν
 ἄσπονδον.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Σὲ πιστεύω, φεῦ! καὶ σ' ἐννοῶ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλ' ἐπανῆλθε βαθμηδὸν τὸ λογικόν,
καὶ ἐψιθύρισέ μοι. «Ἄλλ' ἐστὶ Θεός!
ἀλλ' ἦν καὶ τοῦτο θέλημα Θεοῦ! Λοιπὸν
ἔλθε καὶ πράξον ὅπως πρὶν ἐνόησας.
Δὲν εἶναι νὰ τὸ πράξης δυσκολώτερον,
ἂν θέλης, ἀφ' ὅ,τ' εἶναι νὰ τὸ ἐννοῆς.
Ἐγέρθητι!» — Ἐγέρθη, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν
ἔκραξα. «Θέλω, ἂν νὰ θέλω εὐδοκῆς!» —
Τότε τοῦ ἵππου κατελθὼν, μοὶ ἔδωκας
τὸ βρέφος εἰς μανδύαν εἰλιγμένον. — Τί
μοὶ εἶπας, τί σοὶ εἶπον, ἐλησμόνησα.
Ἐξεύρω μόνον πῶς τὸ βρέφος ἔλαβον,
ἐπὶ τὴν κλίνην ἔφερα, τὸ νήπιον
ἐφίλησα, καὶ πίπτων εἰς τὰ γόνατα
ὠλοφυράμην. ὦ Θεέ, ἐκ τῶν ἐπτὰ
ἰδοῦ τὸ ἐν καὶ πάλιν!

ΜΟΝΑΧΟΣ

ὦ Ναθάν, Ναθάν!

Μὰ τὸν Θεὸν, σὺ εἶσαι, σὺ, Χριστιανός!
Οὐδεὶς σοῦ εἶναι χριστιανικώτερος!

ΝΑΘΑΝ

Ἀγαθῆ τύχη! Δι' ὃ σὺ χριστιανὸν
μὲ λέγεις, Ἰουδαῖον διὰ τὸ αὐτὸ
κ' ἐγὼ σὲ λέγω. — Ἄλλ' εἰς συγκινήσεις μὴ
ἐκλύωμεν ἀλλήλους. ὦρα πράξεων.
Καὶ ἂν ἀγάπη εἰς τὴν κόρην ἐπταπλῆ
μὲ δέη, κ' ἡ ἰδέα μόνον ἐν αὐτῇ

καὶ πάλιν ν' ἀπολέσω τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς
 ἂν μὲ φονεύῃ, πλὴν ἡ θεία πρόνοια
 τὴν θέλει; — ὑπακούω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Οὕτως ἄριστον!

Αὐτὸ νὰ συμβουλεύσω εἶχον πρόθεσιν.
 Ὁ ἀγαθὸς σου δαίμων μὲ προέλαβε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θέλει ἔλθει πλὴν ὁ πρῶτος προστυχῶν
 νὰ μοὶ τὴν ἀφαιρέσῃ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅχι, ὄχι. Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Ὅστις δὲν ἔχει μείζον τὸ δικαίωμα,
 καὶ ν' ἀποδείξῃ ἀρχαιότερον ἐμοῦ.—

ΜΟΝΑΧΟΣ

Βεβαίως.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ ἡ φύσις ἢ τὸ αἷμ' αὐτῶ
 παρέχουσι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναί, τοῦτο ἐννοῶ κ' ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Εἰπέ μοι, καὶ ταχέως, ἂν ἡ ἀδελφὸς
 ἢ θεῖός τις ὑπάρχη, ἢ ἐξάδελφος,
 ἢ ἂν τις ἄλλος συγγενῆς τῆς, εἰς αὐτὸν
 δὲν τὴν ἀρνοῦμαι, ταύτην τὴν εἰς κόσμημα
 πάσης οἰκίας καὶ παντὸς θρησκευματος
 πλασθεῖσαν καὶ τραφεῖσαν.— Περισσότερα
 ἐμοῦ, γνωρίζεις, περὶ τοῦ κυρίου σου
 περὶ τῶν συγγενῶν του.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄγαθὲ Ναθάν,
φοβοῦμαι ὅτι ὄχι. Ἦδη ἤκουσας
ὅτι ὀλίγον χρόνον ἤμην παρ' αὐτῶ.

ΝΑΘΑΝ

Κἄν δὲν ἤξεύρεις τίνος ἦτον γενεᾶς
ἢ μήτηρ της;— Δὲν ἦτον ἐκ τῶν Στάουφεν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἴσως. Νομίζω.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ αὐτῆς ὁ ἀδελφὸς
Κορράδος ἐκαλεῖτο; Ἐκ τῶν Στάουφεν;—
Ναίτης;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄν ἡ μνήμη δὲν μὲ ἀπατᾷ.
Πλὴν πρόσμεινε. Εἰς μνήμην μοι ἐπέρχεται
ὅτι τοῦ μακαρίτου κέκτημαι μικρὸν
βιβλίον. Τὸ ἐπῆρα ἐκ τοῦ στήθους του,
ὅτε εἰς Ἀσκαλῶνα τὸν ἐθάψαμεν.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Προσευχὰς ἔχει. Ἡμεῖς Σύνοψιν
Τὸ λέγομεν.— Ἐσκέφθην ὅτι δύναται
νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τινὰ χριστιανὸν.—
Ὅχ' εἰς ἐμέ, — διότι τὴν ἀνάγνωσιν
δὲν ἔμαθα.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν βλάπτει.— Ἐπειτα λοιπὸν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον, ὡς μ' ἐξήγησαν,
εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος ἔγραψεν
ἰδιοχείρως ἔλους του ὁ κύριος
τοὺς συγγενεῖς, καὶ ἔλους τῆς συζύγου του.

ΝΑΘΑΝ

ὦ εὐτυχία! Τρέξον, σπεῦσον, φέρε το.
Τὸ ἀγοράζω ἰσοστάθμου του χρυσοῦ,
εὐγνωμονῶν προσέτι! Τρέξον, μὴ ἀργῆς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Προθύμως! Ὅμως ἔγραψεν Ἀραβιστί. (Ἐξέρχεται).

ΝΑΘΑΝ

Ἄς εἶναι. Φέρε — ὦ Θεέ, ἂν εὐδοκῆς
ἡ κόρη νὰ μοὶ μείνη, κ' ἐν ταύτῳ γαμβρὸς
νὰ μοὶ δοθῇ τοιοῦτος. — Δύσκολον. — Ἀλλὰ
ἄς ἔλθῃ ὅπως ἔλθῃ! — Πλὴν πῶς ἔμαθεν
ὁ Πατριάρχης τοῦτο; Μὴ ἐπιλησθῶ
νὰ ἐρωτήσω. — Τῆς Δαίτας ἄρα γε
μὴ εἶναι ἔργον;

ΣΚΗΝΗ Η΄.

ΔΑΪΑ ΝΑΘΑΝ.

ΔΑΪΑ (Σπεύδουσα καὶ τεταραγμένη).

ὦ! Φαντάσθητι, Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Τί τρέχει;

ΔΑΪΑ

Ἡ ἀθλία! Πῶς ἐτρόμαξε!

Στέλλει. . . .

ΝΑΘΑΝ

Ὁ Πατριάρχης ;

ΔΑΪΑ

Ἡ Χανούμ Σιττά,
 Τοῦ Σαλαδίνου στέλλ' ἡ ἀδελφή. . .

ΝΑΘΑΝ

Οὐχὶ

ὁ Πατριάρχης ;

ΔΑΪΑ

Ἡ Σιττά σᾶς εἶπον. Ἡ Χανούμ
 Σιττά νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὴν τὴν προσκαλεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Τίνα ; Τὴν Ῥέχαν;— Πῶς; Τὴν Ῥέχαν ἢ Σιττά;
 Ἡ Σιττά ὅταν τὴν ἐκάλεσεν, οὐχὶ
 ὁ Πατριάρχης . . .

ΔΑΪΑ

Τί τα ἔχεις μὲ αὐτόν ;

ΝΑΘΑΝ

Τίποτ' ἐσχάτως παρ' αὐτοῦ δὲν ἤκουσας;
 Βεβαίως ; Οὔτε τῷ ἐμήνυσας ;

ΔΑΪΑ

Ἐγὼ

ἐκεῖνον ;

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ποῦ μένει ὁ τὴν πρόσκλησιν
 κομίσας ;

ΔΑΪΑ

Ἐμπρός.

ΝΑΘΑΝ

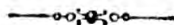
Πρέπει πρὸς ἀσφάλειαν,

νά τῷ λαλήσω μᾶλλον μόνος μου. Ἐλθέ.—
 Ἄν εἶν' ὁ Πατριάρχης μόνον ἄσχετος! (Ἐξέρχεται)

ΔΑΪΑ

Κ' ἐγώ;—Ἐγὼ φοβοῦμαι ἄλλο τίποτε·
 Τί τάχα; Μόνη κόρη, ὡς νομίζεται,
 πλουσιωτάτου Ἰουδαίου, μὴ καλὴ
 δὲν εἶναι διὰ Τοῦρκον;—Αἶ! Τὴν ἔπαθε,
 κακὰ τὴν ἔχει ὁ Ναίτης, ἂν ἐγὼ
 καὶ εἶ; το δεύτερόν μου βῆμα δὲν προβῶ,
 κ' ἐκείνη ποία εἶναι ἂν δὲν ἰδαχθῆ.
 Ναι, ὕστω θέλω τῆς στιγμῆς ὠφεληθῆ
 πρὸς τοῦτο, ἅμα μὲν' αἱ δύο εἴμεθα.
 Αὐτ' ἡ στιγμή, — ἄς εἶναι τώρα μάλιστα,
 ἔταν τὴν συνοδεύσω. — Πρώτη εἶδησις
 καθ' ἑδὸν οὔτω, τι θὰ βλάβῃ; Ναι, ὦ! ναί.
 Ἦ τώρα πρέπει, ἢ ποτέ.— Ἀπόφασις.

(Ἐξέρχεται κατόπιν τοῦ Ναθάν).

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Δωμάτιον τοῦ Σαλαδίνου ὅπου ἐκομίσθησαν καὶ εἰσέτι
κεῖνται τὰ πλήρη βαλάντια.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ, καὶ μετ' ὀλίγον διάφοροι ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΙ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Εἰσερχόμενος).

Ἴδου, ἀκόμη εἶν' ἐδῶ τὰ χρήματα,
καὶ ὁ Δερβίσης, ἄφαντος! Θὰ ἔπεσεν
εἰς πεσσοῦς, ὅπου ἐλησμονῆσ' ἑαυτόν·
τί ἀπορία ἂν κ' ἐμὲ μὲ λησμονῆ; —
Ἵπομονή! — Τί τρέχει;

ΕἰΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Εἶδησις καλῆ,

Σουλτάνε! Φέρω εὐαγγέλια χαρᾶς.

Ἐκ τοῦ Καίρου ἔρχονται τὰ φορτηγά.

Ἐφθασαν. Φόρον φέρουσιν ἑπτὰ ἐτῶν
ἐκ τοῦ πλουσίου Νείλου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εὖγε, Ἰβραίμ;

Χαρμόσυνος μοὶ εἶσαι ἄγγελος καλῶν.—

Αἶ! τέλος, τέλος πάντων! — Πολλὰς χάριτας
διὰ τὴν ἀγγελίαν.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

(Αἶ λοιπόν; Ἐμπρός!)

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τι περιμένεις; Τώρα λοιπόν, ὕπαγε.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Διὰ τὴν ἀγγελίαν τίποτε;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τί;

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Δι' ὅ,τι σ' εἶπον, φιλοδώρημα κάνέν;
 Λοιπόν θὰ εἶμ' ὁ πρῶτος ὃν ὁ Σαλαδὶν
 ν' ἀμοίβῃ διὰ λόγων μόνον ἔμαθε;
 Πρὸς ὃν ἐφειδωλεύθη; — Δόξα καὶ αὐτό.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Λάβ' ἐν τῶν βαλαντίων τούτων ἀπ' ἐκεῖ.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Δὲν τὸ λαμβάνω. Τώρα θενά ἤθελες
 νὰ μοὶ τὰ δώσης ὅλα.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Βλέπεις! — Πρόσελθε

καὶ λάβε δύω. — Ἀληθῶς; Ἀπέρχεται;
 Εἰς γενναιοφροσύνην μὲ νικᾷ! — Αὐτῷ
 νὰ μὴ λαμβάνῃ εἶν' ἐπαισθητότερον,
 παρ' εἰς ἐμέ νὰ δίδω. — Ἰβραῖμ! — Κ' ἐγὼ
 τί ἤθελον, ὀλίγον πρὸ τοῦ τέρματος,
 ν' ἀλλάξω ἀφ' ὅ,τ' ἤμην; — Ἄν ὁ Σαλαδὶν
 ὡς Σαλαδὶν δὲν θέλῃ ν' ἀποθάνῃ, αἶ!
 ἔπρεπε τότε οὐδ' ὡς Σαλαδὶν νὰ ζῇ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Λοιπόν Σουλτάνε . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐὰν ἤλθες νὰ μ'εἰπῆς...

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Πῶς ἐξ Αἰγύπτου ἤλθον τὰ φορτώματα.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐξεύρω.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

ὦ! Ἐξώρας ἔφθασα!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ πῶς

ἐξώρας;— Λάβε, —προθυμίαν ἔδειξας, —
ἓνα τῶν σάκκων, ἦ καὶ δύο.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Εἶπέ τρεῖς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί, νὰ μετρήσης ἂν ἤξεύρης. Λάβε τους.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Καὶ τρίτος ἄλλος θὲ νὰ ἔλθῃ τὸ λοιπόν·
ἂν δυνηθῇ νὰ ἔλθῃ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς ἂν δυνηθῇ;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Αἱ! ἂν τὰ κόκκαλά του σῶα ἔμειναν.

Κ' οἱ τρεῖς, πῶς ἤλθεν ὡς ἐβεβαιώθημεν
ἢ συνοδία, ἄλλος ἄλλοθεν εὐθὺς
ὠρμήσαμεν. Ὁ πρῶτος πίπτει. Ἐφθασα
πρότερος οὕτω, κ' εἰς τὴν πόλιν πρὸ αὐτοῦ
ἐμβῆκα. Τὰς ὁδοὺς τῆς πλὴν καλῆτερα
ἐμοῦ γνωρίζει ὁ φαγᾶς ὁ Ἰβραΐμ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ! τὸν πεσόντα, τὸν πεσόντα, φίλε μου.

Ἴππευσον, σπεῦσον νὰ ἰδῆς τί ἔγινε.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Ἄμέσως τρέχω. Καὶ ἂν εὕρω ὅτι ζῆ,
τῶν βαλαντίων εἶν' αὐτοῦ τὸ ἥμισυ. (Ἐξέρχεται).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πόσον καὶ οὗτος εὐγενῆς καὶ ἀγαθός!—
Τοιούτους Μαμελούκους ἄλλος ἔχει τίς;
Δὲν δικαιῶμαι νὰ πιστεύσω πῶς αὐτοὶ
πρὸς τὸ παράδειγμά μου διεπλάσθησαν;
Μακρὰν πᾶσα ἰδέα εἰς τὰ ἔσχατα
νὰ μεταβάλω ὅ,τι τοῖς συνήθισα!

ΤΡΙΤΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Σουλτάνε...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἶς' ἐκεῖνος ὅστις ἔπεσεν;

ΤΡΙΤΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Ὅχι. Ἀγγέλλω ὁ Ἐμίρης ὁ Μανσόρ,
ὅστις τῆς συνοδίας ἦτον ἀρχηγός,
ὅτι πεζεύει...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φέρετέ τον, παρευθύς.

Ἴδού τον.

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΕΜΙΡΗΣ ΜΑΝΣΟΡ. ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καλῶς ἦλθες, ὦ Ἐμίρη. Αἶ,
πῶς τὰ ἐπῆγες; Μανσόρ, ἤργισας πολὺ.

ΜΑΝΣΟΡ

Τὸ γράμμα τοῦτο λέγει πόσας ταραχὰς

εἰς Θηβαίδα εἶχεν ὁ Ἀβδούλ-Κασέμ
ὁ στρατηγός σου νὰ δαμάσῃ πρότερον,
πρὶν ἐτολμῶμεν ν' ἀναχθῶμεν. Ἐκτοτε
ἐπέσπευσα ὡς εἶχον τὴν πορείαν μου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πιστεύω εἰς ὃ λέγεις. — Λάβε τὸ λοιπὸν,
λάβε ἀμέσως, Μανσόρ φίλε, — πρόθυμος
εἰς τοῦτο ὅτι εἶσαι τὸ ἡξεύρω, — λάβ' εὐθύς
νέαν φρουράν, καὶ σπεῦσον. — Πάλιν καθ' ὁδόν!
Θὰ φέρῃς τῶν χρημάτων τὸ πλειότερον
εἰς τοῦ πατρὸς τὸν πύργον, εἰς τὸν Λίβανον.

ΜΑΝΣΟΡ

Εὐθύς. Προθύμως.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἀσθενῆ πλήν τὴν φρουράν
ιδὲ μὴ λάβῃς. Ἀσφαλῆς ὁ Λίβανος
δὲν εἶναι πλέον. Οἱ Ναίται, ἤκουσας;
κινοῦνται πάλιν. Πρόσεχε. — Ὅμως ἐλθέ.
Ποῦ μὲν' ἡ συνοδία; Θέλω νὰ ἰδῶ
αὐτὴν, νὰ ἐπισπεύσω ὅλα μόνος μου.

(Πρὸς τοὺς φρουροὺς).

Σεῖς, νὰ εἰπῆτε τῇ Σιττᾶ πῶς ἔφθασα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Οἱ φοίνικες πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν.

Ὁ ΝΑΪΤΗΣ, περιπατῶν.

Δὲν θὰ πατήσω, ὄχι, εἰς τὸν οἶκόν του. —
Θὰ φανῆ ἔξω τέλος πάντων. — Ἄλλοτε
πόσον προθύμως μ' ἔβλεπον, πόσον εὐθύς! —
Θὰ τὸ ἰδῶ καὶ τοῦτο, πρὸ τοῦ οἴκου τοῦ

νὰ μοὶ ἀπαγορεύσῃ τὸν περίπατον!
 Αἶ! Πλὴν πῶς εἶμαι εὐερέθιστος κ' ἐγώ! —
 Τί κατ' αὐτοῦ τοσοῦτον μὲ παρώξυνε; —
 Εἶπεν: Εἰσέτι δὲ μ' ἀρνεῖται τίποτε·
 καὶ νὰ τὸν πείσῃ ἔμελλεν ὁ Σαλαδίν.—
 Μὴ ἐν ἐμοὶ φωλεύει ὁ Χριστιανὸς
 μᾶλλον ἢ ὅ,τι ὁ Ἑβραῖος ἐν αὐτῷ; —
 Τίς ἑαυτὸν γινώσκει; Ἄλλως διατί
 νὰ τῷ προσάπτω τὴν μικρὰν κλοπὴν, δι' ἧς
 ἠδίκησε διώξας τὸν Χριστιανόν;
 Μικρὰ κλοπὴ δὲν ἦτο. Πλάσμα ὡς αὐτή! —
 Πλάσμα; Καὶ τίνος πλάσμα:— Μὴ τοῦ δούλου, ὅς
 ὑπεξαίρεσας εἰς τοῦ βίου τὴν ἀκτὴν
 τὴν ἔρημον τὸν λίθον ἀκατέργαστον
 ἀπέδρα;— Τοῦ τεχνίτου μᾶλλον, τοῦ μορφῆν
 ἰδόντος θεῖαν εἰς τὸν ὄγκον, καὶ αὐτὴν
 πλάσαντος.— Ἄ! Θὰ μένη πάντοτε πατὴρ
 τῆς Ῥέχας, εἰς τὸ πείσμα τοῦ γεννήσαντος
 Χριστιανοῦ, ἐκείνου, μένει πάντοτε
 ὁ Ἰουδαῖος! — Ὡς Χριστιανὴν ἀπλῶς,
 χωρὶς τῶν ὅσα μόνον εἰς τῆ ἔδωκε
 τοιοῦτος Ἰουδαῖος, ἂν τὴν φαντασθῶ,
 εἰπέ, καρδία,— τί θὰ εἶχεν ἰκανὸν
 νὰ σοὶ ἀρέσῃ; Τίποτε! Ἐλάχιστον!
 Καὶ τὸ μειδίαμά της, καὶ αὐτὸ σπασμὸς
 γλυκὺς ἂν ἦτον μόνον τῶν χειλέων της,
 καὶ ὅ,τι θὰ προῦκάλει τὸ μειδίαμα
 τῆς χάριτός του ἂν δὲν ἦτον ἄξιον.—
 Οὔτε αὐτὸ της τὸ μειδίαμα! Συχνὰ
 εἰς ψευδοευφυΐαν, εἰς κουφότητα,

εἰς κενὸν σκῶμμα, εἰς κολάκων τέχνασμα
 κ' εἰς ἐρωτοτροπίας, ὠραιότερον
 νὰ σπαταλᾶται δὲν τὸ εἶδα;— Μ' εἴλκυσε;
 Μ' ἔδωκε πόθον πτερυγίζων εἰς τὸ φῶς
 αὐτοῦ τὸ θάλπον νὰ διέλθω τὴν ζωὴν;
 Δὲν τὸ νομίζω ὅμως ἐξανίσταμαι
 κατὰ τοῦ δόντος τὴν ἀξίαν εἰς αὐτήν!
 Διατί τοῦτο;— Ἄξιος τοῦ γλευασμοῦ
 μὴ ἄρα εἶμαι δν μ' ἀπηύθυν' ἔσχατον
 ὁ Σαλαδῖνος; Ἦδη καὶ αὐτὸ κακόν,
 πῶς ἐδυνήθη οὕτω νὰ μὲ κρίνη. Πῶς
 μικρὸς θὰ τῷ ἐφάνην, περιφρονητός! —
 Καὶ ταῦτα πάντα χάριν κόρης;— Κούρδ, ὦ Κούρδ,
 δὲν εὐπλοοῦμεν. Στρέψον τὸ πηδάλιον!
 Ἄν τῆς Δαίας ἦσαν φλυαρήματα;
 Καὶ πῶς ν' ἀποδειχθῶσιν;— Ἴδου, ἔρχεται
 ἐκτὸς τοῦ οἴκου τέλος. Καὶ συνομιλεῖ
 σπουδαίως.— Μετὰ τίνος; — Μετ' ἐκείνου; πῶς;
 μετὰ τοῦ μοναχοῦ μου;— Ἐμαθε λοιπὸν
 βεβαίως πάντα! Κ' ἐπροδόθη πιθανῶς
 ἡδ' εἰς τὸν Πατριάρχην! — Κακοκέφαλος
 ἐγώ, τί ἔχω πράξει! — Μόνος εἰς σπινθῆρ
 τοῦ πάθους τούτου πῶς τοῦ ἐγκεφάλου μας
 τὸ πλεῖστον καίει! Ἀποφάσισον εὐθὺς
 τί τὸ πρακτέον.— Κατὰ μέρος θὰ σταθῶ
 νὰ τοὺς προσμείνω παρεικεῖ στιγμᾶς τινας.
 Ἴσως ταχέως μακρυνθῆ ὁ Μοναχός.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΜΟΝΑΧΟΣ.

ΝΑΘΑΝ (πλησιάζων αὐτόν).

Ἄδελφὲ, πάλιν τὴν εὐγνωμοσύνην μου
δέχθητι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅπως καὶ τὴν ἰδικὴν μου σεῖς.

ΝΑΘΑΝ

Ἐγώ; τὴν ἰδικὴν σου; Ἄρα διατί;
Διότ' ἰδιοτρόπως σοὶ ἐπέβαλλον
ὅ,τι σοὶ εἶναι περιττόν;— Τοῦλάχιστον
ἢ ἰδιοτροπία ἂν ἐνέδιδεν
ἢ ἰδική σου εἰς τὴν ἰδικὴν μου, ἂν
διὰ τῆς βίας πλουσιώτερος ἐμοῦ
να γίνης δὲν ἠρνεῖσο!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄλλὰ κτῆμά μου
δὲν ἦτο τὸ βιβλίον. Εἰς τὴν κόρην του
ἀνῆκεν, αὐτῆς μόνης κληρονόμημα.—
Αὐτὴ μὲν σ' ἔχει.— ὅμως δῶοι ὁ Θεὸς
μῆ, πῶς τοσαῦτα ἔπραξας ὑπὲρ αὐτῆς,
ποτὲ μετανοήσης.

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν;

Μὴ φοβοῦ τοῦτο.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναὶ, ναὶ, μάλιστα. Ἄλλὰ
οἱ Πατριάρχαι κ' οἱ Ναίται...

ΝΑΘΑΝ

Δύνανται

βλάβην τοσαύτην νὰ μοὶ ἐπιφέρωσιν,
ὥστε νὰ μ' ἐπιβάλῃ μεταμέλειαν;
Παντάπασιν.—'Αλλ' εἶσαι τόσον βέβαιος
ὅτι Ναίτης ἐξεγείρει κατ' ἐμοῦ
τὸν Πατριάρχην;...

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Αμφιβάλλω ἄλλος τις
ἂν εἶναι. Πρὸ ὀλίγου εἶδον παρ' αὐτῶ
Ναίτην ἓνα, καὶ ἐξ ὧων ἤκουσα,
τοῦτο εἰκάζω.

ΝΑΘΑΝ

'Αλλ' ἐν Ἱερουσαλήμ
εἷς εἶναι μόνος. Τὸν γνωρίζω δὲ αὐτόν.
Φίλος μου εἶναι. Νέος εἶναι κ' εὐγενῆς
κ' εἰλικρινῆς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Εκεῖνος εἶν' ὁ ἴδιος.
'Αλλ' εἰς τὸν κόσμον δὲν συνάδει πάντοτε
ὅ,τ' εἴμεθα πρὸς ὅ,τι θενὰ ἔπρεπε.

ΝΑΘΑΝ

Δυστυχῶς, ὄχι.—'Εστω. Ὅστις δύναται
ἄς πράξῃ ὅ,τι δύναται. Τὴν βίβλον σου,
ἀδελφὲ, ἔχων, ὄλα, ὄλους ἀψηφῶ·
καὶ εἰς τοῦ Σαλαδίνου τρέχω μετ' αὐτῆς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Ωραν καλήν. Ἀφήνω νὰ ὑπάγετε.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδ' ἄπαξ κἂν τὴν εἶδες.—'Ω! ἐπίστρεψον

ταχέως. Ἔρχου συνεχῶς.— Ἄν σήμερον
ὁ Πατριάρχης μόνον δὲν νοήσῃ τι! —
Πλὴν τί; Εἶπέ το εἰς αὐτὸν καὶ σήμερον,
εἰάν θελήσῃς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐγὼ ὄχι. Χαίρετε. (Ἀναχωρεῖ).

ΝΑΘΑΝ

Μὴ μᾶς λησμόνει, ἀδελφέ μου.— ὦ Θεέ,
Ἐὰν ἀμέσως, πίπτων εἰς τὰ γόνατα
ἐνταῦθα ἐν ὑπαίθρῳ, μ' ἦτον δυνατὸν
νὰ σὲ δοξάσω! Πῶς ὁ κόμβος λύεται
ἀφ' ἑαυτοῦ, ὃν τόσον εἶχον φοβηθῆ! —
Πῶς ἀναπνέω ἐλαφρότερον, ἐξ οὗ
οὐδὲν νὰ κρύψω μ' ἔμεινεν ἀπ' οὐδενός,
καὶ τῶν ἀνθρώπων δύναμαι ἀπέναντι
ἐλεύθερος νὰ βαίνω, ὅπως δύναμαι
ἀπέναντί σου, τοῦ μὴ χρεῖαν ἔχοντος
τὸν ἄνθρωπον νὰ κρίνης πρὸς τὰς πράξεις του,
ὅσαι σπανίως εἰσὶ πράξεις του, Θεέ!

ΣΗΚΝΗ Ε΄.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΝΑΪΤΗΣ, ἐρχόμενος πλαγίως πρὸς αὐτόν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναθάν, περίμενέ με· Πρόσλαβε κ' ἐμέ.

ΝΑΘΑΝ

Τίς κράζει;— Σὺ, ἰππότα; Καὶ τί ἔγινες;
Εἰς τοῦ Σουλτάνου πῶς δὲν με συνώδευσας;

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν σ' εὔρον. Μὴ ὀργίζου.

ΝΑΘΑΝ

Παντελῶς ἐγώ·

ἀλλ' ὁ Σουλτάνος; ...

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦσο ἔξω τὴν στιγμὴν
ἐκεῖνην.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! τὸν εἶδες; τὸν ὠμίλησας;
Ἄριστον!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅμως ἤθελε νὰ μᾶς ἰδῆ
ὁμοῦ τοὺς δύο.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ καλῆτερον. Ἐλθέ.
Ἐκεῖ διηυθυνόμεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦμπορῶ, Ναθάν
νὰ σ' ἐρωτήσω ποῖος εἶν' ὁ ἐξεληθών;

ΝΑΘΑΝ

Δὲν τὸν γνωρίζεις;

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶναι ὁ καλόβουλος
θαῖρῶ, ἐκεῖνος μοναχὸς, εἰς ὃν συχνὰ
ὁ Πατριάρχης δίδει ἔργον ἰχνευτοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Πιθανὸν τοῦτο. Ὅντως εἶν' ἡ θέσις του
παρὰ τῷ Πατριάρχῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Καλὸν τέχνασμα!
Ὡς πρόδρομον τοῦ δόλου τὴν ἀφέλειαν
νὰ στέλλῃ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλ' εὐήθη, ὄχι εὐσεβῆ
ἀφέλειαν.

ΝΑΪΤΗΣ

Πιστεύων εἰς τὴν εὐσεβῆ
οὐδείς ὑπάρχει Πατριάρχης.

ΝΑΘΑΝ

Δι' αὐτὸν
σοὶ ἐγγυῶμαι. Πρὸς οὐδὲν ἀνάξιον
δὲν θέλει δώσει εἰς τὸν Πατριάρχην του
βοηθὸν χεῖρα.

ΝΑΪΤΗΣ

Φαίνεται τοιοῦτος, ναί. —
Δὲν σ' εἶπε δι' ἐμέ τι; Δὲν μ' ἀνέφερε;

ΝΑΘΑΝ

Σέ; — ὦ! κυρίως ὄχι. Δὲν πιστεύω καὶ
τὸ ὄνομά σου νὰ γνωρίζῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐδ' ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Περί τινος Ναίτου, ναί, μοὶ εἶπέ τι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τί;

ΝΑΘΑΝ

Πλὴν δὲν ἠμπόρει νὰ σὲ ἐννοῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶπέ· τίς οἶδε;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι μὲ κατέδωσεν
εἰς τὴν Ναίτης εἰς τὸν Πατριάρχην του.

ΝΑΪΤΗΣ

Κατέδωσεν ; — Ἐψεύσθη, καὶ μὲ συγχωρεῖ. —
 Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶμαι ν' ἀρνηθῶ, Ναθάν,
 τὰς ἐμὰς πράξεις. Ἐπραξα ὃ ἔπραξα.
 Ἄλλ' οὔτε εἶμαι ὅστις πᾶν ὃ ἔπραξε
 θενά ὑπερασπίσῃ ὡς καλῶς πραχθέν.
 Διὰ τὸ σφάλμα νὰ αἰσχύνωμαι πρὸς τί,
 ἂν νὰ τὸ διορθώσω ἔχω πρόθεσιν ;
 Καὶ δὲν ἤξεύρω πόσῃν ἔχει δύναμιν
 ὁ ἄνθρωπος πρὸς τοῦτο ; — Ἄκουσον, Ναθάν. —
 Τοῦ μοναχοῦ σου ὁ Ναΐτης εἶμ' ἐγὼ,
 ὅστις σοὶ εἶπαν ὅτι σὲ κατέδωσε. —
 Γνωστὸν σοὶ εἶναι τί μ' ἠρέθιζε, καὶ πῶς
 ἀνέβραζε τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας μου.
 Ὁ ἄφρων ! Ἦλθον, ἐγκαρδίως, ἐκ ψυχῆς,
 περίπτυσιν ἐπόθουν τῆς ἀγκάλης σου.
 Πλὴν πῶς μ' ἐδέχθης ! — Τί ψυχρῶς, — τί χλιαρῶς ! —
 Καὶ χειρόν εἶναι τοῦ ψυχροῦ τὸ χλιαρόν. —
 Ἐπιτετηδευμένως πῶς μ' ἀπέφευγες !
 καὶ δι' ἀσκόπων, φρούδων ἐρωτήσεων
 ἐφαίνεσο σπουδάζων ν' ἀποκρίνησαι !
 Πρέπει καὶ τώρα, ἵνα μὴ ἐξάπτωμαι,
 νὰ λησμονῶ ἐκεῖνα. — Ἄκουσον, Ναθάν. —
 Ἐβραζον ὅλως, ὅτε μυστηριωδῶς
 προσῆλθεν ἡ Δαίτα, καὶ μ' ἐκένωσε
 τὸ μυστικόν της· κ' εἰς αὐτὸ ἐνόμισα
 πῶς τῆς αἰνιγματώδους σῆς διαγωγῆς
 τὴν λύσιν εὔρον.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς τέλους ἄκουσον.

Ἐνόμιζον ν' ἀφήσης πῶς δὲν ἤθελες
 χριστιανὸς τὴν λείαν ν' ἀφαιρέση, ἣν
 εἶχες θηρεύσει ἐπὶ τῶν χριστιανῶν.
 Καὶ οὕτω μοι ἐπῆλθε μίαν καὶ καλὴν
 τὸ ξίφος νὰ σοὶ θέσω εἰς τὸν τράχηλον.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ καλὴν, λέγεις, καὶ καλὴν;—Ποῦ τὸ καλόν;

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἔπραξα ὡς πρέπει.—Ἄκουσον, Ναθάν.—
 Ναὶ, σὺ δὲν πταίεις, κ' ἡ Δαίτα ἢ μωρὰ
 τί λέγει δὲν ἤξεύρει.—Σὲ μισεῖ αὐτὴ,
 καὶ νὰ σ' ἐμπλέξῃ μόνον θέλ' εἰς πράγματα.—
 Πιθανὸν εἶναι, πιθανόν· καὶ εἴμ' ἐγὼ
 ἄκριτος κέπφος, ὅστις μόνον πάντοτε
 κατὰ τὰ δύο ἅκρα ὀνειροπολῶ,
 ὑπερπηδῶν τὸ δέον ἢ λειπόμενος.
 Καὶ τοῦτο εἶναι πιθανόν — Συγχώρει με,
 Ναθάν.

ΝΑΘΑΝ

Ἄνίσως οὕτω μὲ ἐξέλαβες...

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸν Πατριάρχην ἐπεσκέφθην· ὄνομα
 δὲν εἶπον ὅμως. Ψεῦδος εἶναι ἤκουσας.
 Γενικῶς μόνον οὕτω τὴν ὑπόθεσιν
 τῷ διηγήθην, ἀπαιτῶν τὴν γνώμην του.
 Καλῆτερον καὶ τοῦτο ἐὰν ἔλειπεν.
 Ὁ Πατριάρχης ὅτι εἶναι κάθαρμα
 δὲν ἤξευρον; Δὲν ἦτο προτιμότερον

τὸν λόγον νὰ ζητήσω παρὰ σοῦ αὐτοῦ;
καὶ νὰ ἐκθέσω ἔπρεπεν εἰς κίνδυνον
τὴν δυστυχῆ σου κόρην τοῦ νὰ στερηθῆ
πατὴρ τοιούτου; — "Ἐστω πλὴν, δὲν ἔβλαψε.
Τοῦ Πατριάρχου ὁ πανοῦργος χαρακτήρ,
ὁ κατ' οὐδὲν οὐδόλως μὴ διαψευσθεῖς,
διὰ τῆς βραχυτάτης μ' ἐπανάφερον
εἰς ἑμαυτὸν καὶ πάλιν. — "Ἀκουσον, Ναθάν,
ἄκουσον ὅλα. — "Ἐστω ὅτι κ' ἔμαθε
τὸ ὄνομά σου· τί πρὸς τοῦτο; ἄλλο τί; —
Τὴν κόρην ν' ἀπαιτήσῃ μόνον δύναται,
ἂν ἐδική σου εἶναι, ἄλλου δ' οὐδενός·
κ' ἐξ ἐδικοῦ σου οἴκου μόνον ἠμπορεῖ
αὐτὴν νὰ σύρῃ εἰς τὸ μοναστήριον. —
Δός την μοι τότε. — Δός την μοι, καὶ ἄφες τον
νὰ ἔλθῃ. — "Α! Θὰ μάθῃ ἂν εἶν' εὐκολον
νὰ μοῦ ἀρπάσῃ τὴν γυναῖκα. — Δός μοι την
ταχέως, εἴτε εἶναι κόρη σου ἢ μὴ,
ἢ Ἰουδαία εἶναι ἢ Χριστιανή,
ἢ οὐδὲν τούτων, δός την· οὐδὲ σήμερον,
οὐδὲ δι' ὅλης τῆς ζωῆς μου πώποτε,
θὰ σ' ἐρωτήσω. "Ἐστω ὅ,τι δήποτε.

ΝΑΘΑΝ

Φρονεῖς πῶς ἔχω λόγους τὴν ἀλήθειαν
νὰ κρύψω.

ΝΑΙΤΗΣ

"Ἐστω ὅ,τι εἶναι.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδ' εἰς σέ

οὐδὲ εἰς ἄλλον ἐνδιαφερόμενον

ἤρνήθην ὅτι εἶναι παῖς χριστιανή,
 κ' ἐπιτροπευομένη μόνον ὑπ' ἐμοῦ. —
 Διατί δ' ἔτι δὲν τῇ τ' ὠμολόγησα; —
 Τὴν δικαιολογίαν μόνον εἰς αὐτὴν
 ὀφείλω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ποτὲ ταύτην δὲν θὰ χρειασθῆς.
 Τὴν χαρὰν ἄφες εἰς αὐτὴν, δι' ὀφθαλμῶν
 νὰ μὴ σ' ἰδῆ ποτ' ἄλλων. Φείσθητι αὐτῆς·
 μὴ μάθῃ τοῦτο. — Εἶσαι μόνος κύριος
 αὐτῆς ἀκόμη. Δός μοι τὴν. Μόνος ἐγὼ
 νὰ σοὶ τὴν σώσω κ' ἐκ δευτέρου ἠμπορῶ, —
 καὶ θέλω.

ΝΑΘΑΝ

Ναί, ἠμπόρεις, ναί, ἠμπόρεις. Πλὴν
 οὐχὶ καὶ τώρα πλέον. Εἶν' ἐξώρας.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς

εἶν' ἐξώρας;

ΝΑΘΑΝ

Χάρις εἰς τὸν Πατριάρχην.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

τὸν Πατριάρχην; Χάρις; πρὸς αὐτόν; Εἰς τί;
 εἰς τί; εἰς τί;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς τώρα γινώσιν ἔχομεν
 οἱ συγγενεῖς τῆς τίνες· καὶ γνωρίζομεν
 εἰς τίνας χεῖρας ἔχει νὰ παραδοθῆ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄς τῷ γνωρίσῃ διὰ τοῦτο χάριτας,
ὅστις καὶ ἀνωτέρας θὰ τῷ χρεωστῆ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐκ τούτων πρέπει νὰ τὴν λάβῃς, καὶ οὐχὶ
ἐκ τῶν ἐμῶν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄθλία ῥέχα! Πόσα σοι
ἐπέρχονται, ἀθλία ῥέχα! Συμφορὰ
εἰς σὲ θὰ εἶναι ὅ,τ' εἰς ἄλλας ὀρφανὰς
εἶν' εὐτυχία! — Ποῦ εἰσὶν οἱ συγγενεῖς,
Ναθάν, αὐτῆς;

ΝΑΘΑΝ

Ποῦ εἰσί;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίνες εἰσί;

ΝΑΘΑΝ

Πρὸ πάντων ἀνευρέθη εἰς τῆς ἀδελφός,
παρ' οὗ θὰ τὴν ζητήσης.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τῆς ἀδελφός;

Τί ἀδελφός εἶν' οὗτος; στρατιώτης, ἢ
ἱερεὺς ἴσως; — Κἄν νὰ μάθω, παρ' αὐτοῦ
τί νὰ ἐλπίζω.

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι ἐξ αὐτῶν οὐδέν,
καθὼς νομίζω — ἢ ἀμφότερα. Καλῶς
δὲν τὸν γνωρίζω.

ΝΑΪΤΗΣ

Κατὰ τ' ἄλλα;

ΝΑΘΑΝ

Ἄγαθός.

Καλῶς ἢ Ῥέχα θὰ διάγη παρ' αὐτῶ.

ΝΑΪΓΗΣ

Χριστιανὸς εἶν' ὁμοῦς! — ὦ! Ἐνίστε
ἀμηχανῶ πῶς πρέπει νὰ σὲ ἐννοῶ.

Μὴ κατ' ἐμοῦ ὀργίζου. — Ἐν Χριστιανείῳ
νὰ παίξῃ δὲν θὰ πρέπη τὴν Χριστιανὴν;
Πολὺ δὲ ἀφ' οὗ παίξῃ καὶ προσποιηθῆ,
δὲν θενὰ γίνῃ μέχρι τέλους; Τὸν καλὸν
σίτον, ὃν ἔχεις σπείρει, τὸ ζιζάνιον
δὲν θέλει πνίξει τέλος; — Ἀδιαφορεῖς;
καὶ δύνασαι οὐχ ἥττον νὰ μοι λέγῃς, — σὺ, —
παρὰ τῷ ἀδελφῷ τῆς πῶς καλῶς αὐτὴ
θενὰ διάγη.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ ἐλπίζω. Τὸ φρονῶ.

Καὶ παρ' ἐκείνῳ ἂν τῇ λείψῃ τίποτε,
δὲν ἔχει σὲ, κ' ἐμὲ δὲν ἔχει πάντοτε;

ΝΑΪΓΗΣ

Τί νὰ τῇ λείψῃ; Μὴ ὁ φίλος ἀδελφὸς
τροφὴν κ' ἐνδυμασίαν καὶ τραγήματα
κ' ἐν ἀφθονίᾳ πάντα κόσμον καὶ στολὴν
εἰς τὴν φιλτάτην δὲν θὰ δίδῃ ἀδελφὴν;
Τί ἄλλο θέλει ἢ φιλτάτη ἀδελφή; —
Ἄ! ναὶ, καὶ ἀνδρ' ἀκόμη θὰ χρειάζεταιται! —
Αἶ; ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς του, καὶ αὐτὸν,
ναὶ, καὶ αὐτὸν ὁ φίλος θέλει ἀδελφὸς
τῇ προμηθεύσει, ὅπως, — ὅστις εὐρεθῆ
ἄριστος πάντων, χριστιανικώτατος! —

Ναθάν, Ναθάν! Ὅποῖον πλάσας ἄγγελον,
ἀφήνεις ἄλλοι νὰ τὸν καταστρέψωσι!

ΝΑΘΑΝ

ᾠ! Οὐδεὶς φόβος! Θέλει τῆς ἀγάπης μας
ἀξία μένει πάντοτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Μὴ, μὴ εἰπῆς
αὐτό. Μὴ τὴν ἀγάπην λέγε τὴν ἐμήν.
Δὲν δέχεται κάμμίαν ἔκπτωσιν αὐτή·
οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην· οὐδ' ὀνόματος. —
Ἄλλὰ, εἰπέ μοι. Ἐχει τὴν ὑπόνοιαν
τί τῇ συμβαίνει;

ΝΑΘΑΝ

Ἴσως, ἂν καὶ ἀγνοῶ
πόθεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄς εἶναι. Πρέπει ὅπως δήποτε,
πρέπει τὴν τύχην ἥτις τὴν ἐπαπειλεῖ
παρ' ἐμοῦ πρώτου νὰ τὴν μάθῃ. Τὸν σκοπὸν
νὰ μὴ τῇ ὁμιλήσω οὔτε τὴν ἰδῶ
πρὶν ἐδικὴν μου δύναμαι νὰ τὴν καλῶ,
ἀφήνω. Σπεύδω...

ΝΑΘΑΝ

Μεῖνε. Ποῦ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ποῦ; Εἰς αὐτήν.

Νὰ ἰδῶ θέλω ἂν τῆς κόρης ἡ ψυχὴ
ἄνδρος δύναμιν ἔχῃ, καὶ ἀπόφασιν
αὐτῆς ἀξίαν νὰ συλλάβῃ δύναται.

ΝΑΘΑΝ

Τὴν ποίαν;

ΝΑΪΤΗΣ

Σὲ νὰ παύσῃ καὶ τὸν ἀδελφὸν
λογιζομένη...

ΝΑΘΑΝ

Καί ;...

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ ἔλθῃ μετ' ἐμοῦ. —
Καὶ Μουσουλμάνου εἰάν πρόκειται γυνὴ
νὰ γίνῃ.

ΝΑΘΑΝ

Μεῖνε. Δὲν εὐρίσκεται ἐντός.
Εἰς τῆς Σιττᾶς ἐπῆγεν, εἰς τῆς ἀδελφῆς
τοῦ Σαλαδίνου.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄπο πότε; Διατί;

ΝΑΘΑΝ

Ἄν θέλῃς δὲ συγχρόνως καὶ τὸν ἀδελφὸν
ἐκεῖ νὰ εὕρῃς, ἀκολούθει με.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς; πῶς;

Τὸν ἀδελφὸν τῆς Ῥέχας, ἢ τὸν τῆς Σιττᾶς;

ΝΑΘΑΝ

Αἶ! Ἴσως ἀμφοτέρους. Ἄλλ' ἐλθέ ἐλθέ.

Παρακαλῶ, ἰππότα, ἀκολούθει με.

(Ἐξέρχεται ὁδηγῶν αὐτόν.)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

(Τὸ χαρέμιον τῆς Σιττᾶς.)

ΣΙΤΤΑ καὶ ΡΕΧΑ, συνδιαλεγόμενα.

ΣΙΤΤΑ

Γλυκεῖα κόρη, πόσῃν μ' ἔδωκας χαράν.

Ἄλλ' ἄφες τὴν δειλίαν· μὴ στενοχωροῦ.

Ἔσο παιδρά. Ὅμιλει. Ἐμπιστεύου μοι.

ΡΕΧΑ

Ἡγεμονίς...

ΣΙΤΤΑ

Μὴ τίτλους. Κάλει με Σιττάν, —
φίλην σου, — ἀδελφήν σου, — ἢ μητέρα σου

μικράν. — Νὰ εἶμαι σχεδὸν ἦτον δυνατὸν. —

Τοσοῦτον νέα! κ' εὐσεβής! καὶ φρόνιμος!

ᾠ! πόσα δὲν ἤξεύρεις, δὲν ἀνέγνωσας!

ΡΕΧΑ

Ν' ἀνέγνωσα; — Χλευάζεις τὴν μικράν, Σιττά,

τὴν ἀμαθῆ σου ἀδελφήν. Δὲν ἔμαθα

σχεδὸν ν' ἀναγινώσκω.

ΣΙΤΤΑ

Ἄ! πῶς ψεύδεσαι!

ΡΕΧΑ

Ὀλίγον τοῦ πατρός μου μόνον τὴν γραφήν.

Περὶ βιβλίων πῶς λαλεῖς ἐνόμιζον.

ΣΙΤΤΑ

ᾠ! ναί, περὶ βιβλίων.

ΡΕΧΑ

Μ' εἶναι δύσκολον

ν' ἀναγινώσκω εἰς βιβλία.

ΣΙΤΤΑ

Ὅμιλεῖς

σπουδαίως;

ΡΕΧΑ

Ναί, σπουδαίως λέγω. Τὴν ψυχρὰν
σοφίαν τῶν βιβλίων, ἣν χαραττοῦσι

νεκρά σημεῖα εἰς τὰς κεφαλὰς ἡμῶν,
ὀλίγον ὁ πατήρ μου ἀγαπᾷ.

ΣΙΤΤΑ

Οὐαί!

τί λέγεις; — Ὅμως καὶ διόλου ἀδίκον
δὲν ἔχει! — Ὅσα δὲ ἠξεύρεις;...

ΡΕΧΑ

Ἔμαθον

ἀπὸ τοῦ στόματός του. Κ' ἔτι δύναμαι
ἐπὶ τῶν πλείστων νὰ σ' εἰπῶ πῶς, πότε, ποῦ,
καὶ διὰ ποῖον λόγον τὰ ἐδίδαξεν.

ΣΙΤΤΑ

Οὕτως ἀναμφιβόλως καλητέρ' αὐτῶν
εἶν' ἢ ἀλληλουχία, καὶ διδάσκεται
ἡ ψυχὴ πᾶσα ἐνταύτῳ.

ΡΕΧΑ

Καὶ ἡ Σιττά

ὀλίγιστα βεβαίως θεν' ἀνέγνωσεν,
ἢ τίποτε.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς τοῦτο; — Δὲν καυχῶμαι μὲν
ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ· ὅμως ἤθελον
τὸν λόγον σου νὰ μάθω· τίς ὁ λόγος σου.

ΡΕΧΑ

Εἶναι τοσοῦτον ἀπλαστος, καὶ ἀφελής,
καὶ φυσική...

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τότε;

ΡΕΧΑ

Λέγει ὁ πατήρ

πῶς τὰ βιβλία οὕτω μᾶς ἀφήνουσι
σπανίως.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ πατήρ σου, ὦ! τί ἄνθρωπος
πρέπει νὰ εἶναι!

ΡΕΧΑ

Ναί, δὲν εἶναι ἀληθές;

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε καὶ εἰς πάντα βάλλ' εἰς τὸν σκοπόν!

ΡΕΧΑ

Ναί, ναί!—Καὶ ὅμως τοῦτον τὸν πατέρα μου...

ΣΙΤΤΑ

Φιλτάτη μου, τί ἔχεις;

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου

τοῦτον...

ΣΙΤΤΑ

Θεέ μου, κλαίεις!

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου

αὐτόν... Ἄ! πρέπει νὰ λυθῇ ἡ σιωπή!

Ἄερ', ἀέρα θέλει ἡ καρδιά μου...

(Ῥίπτεται δακρυβόουσα εἰς τοὺς πόδας της.)

ΣΙΤΤΑ

Τί σοὶ συμβαίνει; Ῥέχα!

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου

νὰ στερηθῶ θὰ πρέπη!

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τὸν στερηθῆς;

Αὐτόν;—Ποτέ.—Ἀνάστα!—Ἔσο ἥσυχος!

ΡΕΧΑ

Ματαιώς ἀδελφή μου δὲν προσέφερες
καὶ φίλη μου νὰ εἶσαι.

ΣΙΤΤΑ

Τὸ προσέφερα,
καὶ εἶμαι! Ἄλλ' ἐγείρου. Εἰς βοήθειαν
θὰ πρέπει ἄλλως νὰ καλέσω.

ΡΕΧΑ (Συνελθοῦσα ἐγείρεται.)

Σύγγνωθι!

ὦ, σύγγνωθι! Ἐκ λύπης ἐλησμόνησα
τίς εἶσαι. Οὔτε στεναγμοὶ πρὸ τῆς Σιττάς,
οὐδὲ ἀπελπισίας ὠφελοῦν κραυγαί.

Ἡ ψυχρὰ μόνον φρόνησις, ἡ ἥρεμος,
δύναμιν ἔχει ἐπ' αὐτῆς κ' ἐπιβροήν.

Ὁ ἐν ὀνόματί της ὀμιλῶν, νικᾷ.

ΣΙΤΤΑ

Λοιπόν ;

ΡΕΧΑ

Μὴ ἐπιτρέπης, φίλη, ἀδελφή,
μὴ ἐπιτρέπης νὰ μοὶ ἐπιβάλωσιν
ἄλλον πατέρα.

ΣΙΤΤΑ

Νὰ σοὶ ἐπιβάλῃ; Τίς;
Τίς δύναται νὰ θέλῃ; Τίς, φιλτάτη μου;

ΡΕΧΑ

Τίς; Ἡ καλή μου, ἡ κακὴ Δαίτα μου,
αὐτὴ νὰ θέλῃ δύναται, — νὰ δυνηθῇ
θέλει. — Δὲν τὴν γνωρίζεις ἴσως τὴν καλὴν
κακὴν Δαίταν. — Ὁ Θεὸς νὰ συγχωρῇ —
νὰ τὴν ἀμείβῃ ὁ Θεός! Τόσον καλόν, —
κακὸν τοσοῦτον μ' ἔκαμε!

ΣΙΤΤΑ

Εἰς σὲ κακόν;

Καλὸν ὀλίγον πρέπει τότε εἰς αὐτὴν
να ἐνυπάρχη;

ΡΕΧΑ

Ὅχι, ὦ! πολὺ, πολὺ!

ΣΙΤΤΑ

Καὶ ποία εἶναι;

ΡΕΧΑ

Εἶναί τις Χριστιανή.

Μ' ἐπεμελήθη παιδιόθεν. ὦ! καὶ πῶς
μ' ἐπεμελήθη! — Δὲν ἤξεύρεις. — Τῆς μητρὸς
τὴν ἀπουσίαν δὲν ἤσθάνθη δι' αὐτήν.
Νὰ τῇ τὸ ἀποδώσῃ ὁ Θεός. — Ἀλλὰ
καὶ πόσον μ' ἐτυράννει, μ' ἐβασάνιζε!

ΣΙΤΤΑ

Πῶς; Διατί;

ΡΕΧΑ

Σοὶ εἶπα πῶς Χριστιανὴ
εἶναι, — καὶ ἐξ ἀγάπης μ' ἐβασάνιζεν.
Εἶν' ἐξ ἐκείνων ὅσοι ὀνειρεύονται
ὅτι τὴν μόνην καὶ ἀληθινὴν ὁδὸν
πρὸς τὸν Θεὸν γνωρίζουν.

ΣΙΤΤΑ

Τώρα ἐννοῶ.

ΡΕΧΑ

Κ' ἐπείγονται, ἐάν τις παρεκτρέπηται
ἐκ τῆς ὁδοῦ, ὀπίσω να τὸν φέρωσι.
Καὶ οὐδὲ ἄλλως δύνανται. Ἄν ἀληθὲς
πῶς αὕτη μόνη ἢ εὐθεῖα εἶν' ὁδὸς,
ἀδιαφόρως φίλους πῶς ν' ἀφήνωσιν
εἰς ἄλλην να πλανῶνται, — εἰς τὴν φέρουσαν

εἰς αἰωνίας ἀπωλείας ἄβυσσον ;
 Θὰ ἔπρεπε συγχρόνως τότε τὸν αὐτὸν
 καὶ ν' ἀγαπῶμεν καὶ ν' ἀποστρεφώμεθα.
 Λοιπὸν δὲν εἶναι τοῦτο ὃ μ' ἐβίασεν
 ἐλέγχους ἤδη νὰ προφέρω κατ' αὐτῆς.
 Τοὺς στεναγμούς της καὶ τὰς νοθεσίας της,
 τὰς προσευχάς της καὶ τὰς ἀπειλάς, πολὺν
 καιρὸν ἀκόμη θ' ἀνειχόμεην, ναὶ πολὺν.
 Μ' ἔφερον εἰς ιδέας καλὰς πάντοτε
 καὶ ὠφελίμους.— Τίς δὲν κολακεύεται,
 ὁσάκις βλέπει ὅτι οἶος δήποτε
 τὸν ἀγαπᾷ τοσοῦτον, ὥστε οὐδαμῶς
 νὰ ὑπομείνῃ τὴν ιδέαν δύναται
 νὰ χωρισθῶσιν εἰς αἰωνιότητα :

ΣΙΤΤΑ

Τῷ ὄντι.

ΡΕΧΑ

Ἵπερβαίνει πλὴν πᾶν ὄριον
 αὐτῆ, καὶ οὐδὲ σκέψις, οὐδ' ὑπομονὴ
 ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο.

ΣΙΤΤΑ

Πρὸς τὸ ποῖον ἐννοεῖς ;

ΡΕΧΑ

Πρὸς ὅ,τι δῆθεν τώρα μ' ἀνεκάλυψε.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς; Τώρα τινὰ σ' εἶπεν ἀνακάλυψιν;

ΡΕΧΑ

Ναί, τώρα ! Ὅτε διηρχόμεθα ἐμπρὸς
 ναοῦ ἡρειπωμένου χριστιανικοῦ,
 ἐστάθη αἴφνης, κ' ἦτον ὡς παλαίουσα.

πρὸς ἑαυτήν· καὶ βλέμμα ἔρριπτεν ὑγρὸν
 πρὸς οὐρανὸν, καὶ πάλιν πρὸς ἐμέ. «Ἐλθέ,
 μοὶ εἶπε τέλος· διὰ τούτου τοῦ ναοῦ
 εἶν' ἡ ὁδὸς μας ἡ εὐθεΐα.»—Προχωρεῖ
 καὶ ἔπομαι· πλανᾶται δὲ περίφοβος
 ὁ ὀφθαλμὸς μου εἰς τὰ κλονιζόμενα
 ἐρείπια. Ἐκ νέου ἴσταται, κ' ἐμπρὸς
 εὐρίσκομαι βαθμίδων καταρρέουσῶν
 βωμοῦ συντετριμμένου. Τί ἤσθάνθη, ὡς
 συστρέφουσα τὰς χεῖρας, μετα φλογερῶν
 δακρῦων, καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας μου ;...

ΣΙΤΤΑ

Κόρη, φιλτάτη κόρη!...

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ ὄνομα
 τῆς τρισαγίας, ἣτις τόσων προσευχᾶς
 ἐδέχετο, καὶ ἣτις τόσα θαύματα
 ἐνήργει, ἐκ καρδίας μὲ ἰκέτευε, —
 μ' ἰκέτευε, τὸ βλέμμα ὄλον ἔλεος, —
 πρὸς ἑμαυτὴν νὰ ἔχω οἶκτον, — κἂν αὐτὴν
 νὰ συγχωρήσω, ὡς καθῆκον ἔχουσαν
 νὰ μοὶ ἀποκαλύψῃ τί δικαίωμα
 ἐπ' ἐμοῦ, εἶπεν, ἔχ' ἡ ἐκκλησία της.

ΣΙΤΤΑ

(ᾠ τὴν ἀθλίαν! Τὸ ὑπώπτεον!)

ΡΕΧΑ

Γονεῖς
 χριστιανούς πῶς εἶχον· πῶς μ' ἐβάπτισαν·
 πῶς τοῦ Ναθάν δὲν εἶμαι κόρη· ὁ Ναθάν
 πατὴρ μου πῶς δὲν εἶναι! — ᾠ Θεέ, Θεέ!

Σιττά, πατήρ μου πῶς δὲν εἶναι! — ὦ Σιττά!
Προσπίπτω σοι καὶ πάλιν...

ΣΙΤΤΑ

Ῥέχα, μὴ, ὦ! μὴ.
Ὁ ἀδελφός μου ἔρχεται. — Ἐγέρθητι.

ΣΚΗΝΗ Ζ'

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΣΙΤΤΑ. ΡΕΧΑ

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σιττά, τί τρέχει;

ΣΙΤΤΑ

Εἶν' ἔξω φρενῶν! Θεέ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς εἶναι;

ΣΙΤΤΑ

Τὸ ἠξεύρεις...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦ Ναθάν ἡμῶν

ἡ κόρη; Καὶ τί ἔχει;

ΣΙΤΤΑ

Σύνελθε λοιπὸν,

παιδίον! — Ὁ Σουλτάνος...

ΡΕΧΑ

(συρθεῖσα ἐπὶ τῶν γονάτων μέχρι τῶν ποδῶν τοῦ Σαλαδίνου,
τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γῆν κεκλιμένην.)

Δὲν ἐγείρομαι.

Δὲν θέλω τοῦ Σουλτάνου πρὶν τὸ πρόσωπον
ἐνατενίσει, τῆς δικαιοσύνης πρὶν
τῆς αἰωνίας, καὶ τῆς ἀγαθότητος

ἐπὶ τὸ μέτωπόν του, εἰς τὸ βλέμμα του,
δὲν θέλω νὰ θαυμάσω τὸ ἀπαύγασμα;...

ΣΙΤΤΑ

Ἐγείρου — ᾧ! ἐγείρου!

ΡΕΧΑ

Πρὶν μ' ὑποσχεθῆ...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Σοὶ ὑπεσχέθην... Ἔστω ὅ,τι δήποτε.
Ἐλθέ.

ΡΕΧΑ

Οὐδὲν εἶν' ἄλλο. Τὸν πατέρα μου
νὰ μοὶ ἀφήσουν, κ' εἰς αὐτὸν ἐμέ. — Ἐγὼ
ἀκόμῃ δὲν ἠξεύρω τίς ὁ ἀπαιτῶν
πατήρ μου ὅτι εἶναι, ὁ δυνάμενος
ν' ἀπαιτῆ· οὔτε νὰ τὸ μάθω θέλω. — Πῶς;
τὸ αἶμα μόνον τὸν πατέρα καθιστᾷ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἐγείρων αὐτήν.)

Ἐννοῶ τώρα.—Ποῖος τόσοσ ἀσπλαγχνος
τοιαῦτα εἰς τὸν νοῦν σου σοὶ ἐνέβαλεν; —
Ἄλλ' ἀποδεδειγμένον εἶναι; Βέβαιον;

ΡΕΧΑ

Πρέπει νὰ εἶναι. Ἡ Δαίτα ἔμαθεν
αὐτὸ, ὡς λέγει, παρὰ τῆς τροφοῦ μου.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Αἶ!

παρὰ τροφοῦ σου!

ΡΕΧΑ

Ἦτις ἀποθνήσκουσα
ἐνόμισε καθῆκον νὰ τῇ τὸ εἰπῆ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Θνήσκουσα; — Ὅχι ἤδη καὶ κρονόληρος; —
 Καὶ ἀληθὲς ἂν εἶναι! — Τὸν πατέρα, ναί,
 δὲν καθιστᾷ τὸ αἷμα· μόλις καθιστᾷ
 τοῦ ζώου τὸν πατέρα· μόλις χορηγεῖ
 δίκαιον πρῶτον, ὅπως ἀποκτήσῃ τις
 καὶ τ' ὄνομα. — ὦ! θάρρει! — Καὶ ἤξεύρεις τί;
 Ἐὰν φιλονεικῶσι δύο διὰ σέ
 πατέρες, ἄφες καὶ τοὺς δύο, κ' ἐκλεξον,
 ἐκλεξον ἄλλον τρίτον. Ἐκλεξον ἐμέ!

ΣΙΤΤΑ

ὦ! Τοῦτο πράξον!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Διὰ σέ καλὸς πατήρ,
 καλὸς πατήρ θὰ εἶμαι. — Πλὴν μ' ἐπέρχεται
 ἰδέα καλλητέρα. — Τί χρειάζεσαι
 πατέρας; Οἱ πατέρες ἀποθνήσκουσι.
 Δὲν εἶναι ἄρα δυνατὸν νὰ εὕρωμεν
 τινὰ, νὰ ζήσῃ συναινοῦντα μεθ' ἡμῶν;
 Κάνένα δὲν γνωρίζεις;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ ἐρυθριᾷ

μὴ τὴν βιάζῃς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτον εἶχον τὸν σκοπόν.
 Καλλύνει καὶ ἀσχήμους τὸ ἐρύθημα·
 δὲν θὰ καλλύνη διπλασίως τὰς καλὰς; —
 Ἐκάλεσα ἐνταῦθα τὸν πατέρα σου,
 τὸν Ναθάν, κ' ἔτι ἓνα — ἓνα πλὴν αὐτοῦ.
 Ἐννοεῖς ποῖον; — Μ' ἐπιτρέπεις, ὦ Σιττά;

ΣΙΤΤΑ

Ἄδελφέ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅμως, φίλη κόρη, προσδοκῶ
πῶς θὰ ἐρυθριάσης, πολὺ μάλιστα,
ὅταν ἐκεῖνος θὰ φανῇ.

ΡΕΧΑ

Ἐκεῖνος; τίς;

Καὶ νὰ ἐρυθριάσω;...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἵποκρίτρια!

Ὁχρίασον, ἂν θέλῃς! — Ὅπως θέλεις, ἢ
ἤμπορεῖς.

(Δούλη εἰσέρχεται, καὶ προσέρχεται τῇ Σιττᾷ).

Ἦδη δὲν μᾶς ἤλθον;

ΣΙΤΤΑ (τῇ δούλῃ)

Ναί.

Ἄφες νὰ ἔλθουν. — Αὐτοὶ εἶναι, ἀδελφέ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

ΝΑΘΑΝ, ὁ ΝΑΪΤΗΣ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΟΙ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ! ἀγαθοὶ μου φίλοι! — Πρὸ παντός, Ναθάν,
νὰ σ' ἀναγγείλω πρέπει πῶς τὰ χρήματα
εἶν' ἅμα θέλεις νὰ τὰ λάβῃς, ἔτοιμα...

ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε!...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τώρα εἶμαι πρόθυμος κ' ἐγὼ
νὰ σὲ ὑπηρετήσω.

ΝΑΘΑΝ

Ὦ Σουλτάνε !...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί,

ἡ χρυσοφόρος συνοδία ἔφθασε.
 Πλούσιος εἶμαι ὡς δὲν ἤμην πρὸ πολλοῦ. —
 Ἐλθε, εἰπέ μοι τώρα τί χρειάζεσαι
 πρὸς κἀνὲν μέγα ἐπιχείρημα ! Κ' εἰς σᾶς,
 κ' εἰς σᾶς πολλάκις τοὺς ἐμπόρους, ναί, κ' εἰς σᾶς
 τὰ μετρητὰ δὲν εἶναι περιττὰ ποτέ.

ΝΑΘΑΝ

Διατί ταῦτα τὰ μικρολογήματα
 πρὸ παντὸς ἄλλου ; Ἐκεῖ βλέπω ὀφθαλμοὺς
 δεδακρυμένους, ὧν ἡ ἀποξήρανσις
 μ' ἐνδιαφέρει πολὺ μᾶλλον.

(*Ερχεται πρὸς τὴν Ῥέχαν.)

Ῥέχαν·
Ἐκλαυσας ;

Τί ἔχεις ; Εἶσαι πάντοτε ἡ κόρη μου ;

ΡΕΧΑ

Ὦ πάτερ !

ΝΑΘΑΝ

Τέκνον, ἐννοούμεθα. Ἄρκεϊ !
 Ἔσο φαιδρά ! Ἄν μόνον ἡ καρδιά σου
 εἶν' ἐδική σου πάντοτε· ἀπώλεια
 αὐτὴν ἀνίσως ἄλλη τις δὲν ἀπειλῇ,
 δὲν θ' ἀπολέσης τὸν πατέρα.

ΡΕΧΑ

Ἄλλη τίς ;

κἀμμία.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! καμμία! Ἦμην τὸ λοιπὸν
 ἠπατημένος. Ὅ,τι δὲν φοβεῖται τις
 μὴ ἀπολέση, δὲν ἐπίστευσε ποτὲ
 πῶς εἶχεν, οὔτε κἄν τὸ ἐπεθύμησε.
 Καλόν! καλόν! Ἀλλάσσει τοῦτο, ὦ Ναθάν,
 τὰ πάντα. Σαλαδῖνε, ὡς διέταξας
 ἤλθομεν· ὁμῶς δὲν σ' ἐπληροφόρησα
 ὀρθῶς. Τὰς προσπαθείας παῦσον τοῦ λοιποῦ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τί ἀποτόμως πάλιν, νέε! — Ἀπαιτεῖς
 πρὸ τῶν ποδῶν σου πάντα; τὰς θελήσεις σου
 εἰς ἓν σου νεῦμα πάντες νὰ μαντεύωσιν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' εἶδες, ὦ Σουλτάνε, ἀλλὰ ἤκουσας.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τῷ ὄντι! — Κρίμα ὅτι βεβαιότερος
 δὲν ἦσο τῶν πραγμάτων!

ΝΑΪΤΗΣ

Τώρα ἐγίνα.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅ ἐπ' εὐεργεσίᾳ ἐγκαυχώμενος
 ὀπίσω τὴν λαμβάνει. Ὅ,τι ἔσωσας
 δὲν ἐγείνεν ἐκ τούτου κτηνὴ σου εὐθύς.
 Ἄλλως θὰ ἦτον ὁ ληστής ὁ εἰς τὸ πῦρ
 τὴν λείαν του ἀρπάζων, ἤρωσ, οἶος σύ!
 (Προχωρεῖ πρὸς τὴν Ῥέχαν, ἵνα τὴν φέρῃ πρὸς τὸν Ναΐτην).
 Ἐλθέ, ὠραία κόρη. Πρόσελθε. Αὐτὸν
 μὴ συνερίζου. Ἄν δὲν ἦν τὸ ἦθος του
 ὁποῖον εἶναι, ἦττον ὑπερήφανος,

ἤττον θερμὸς ἂν ἦτον, δὲν θὰ σ' ἔσωζε.
 Συμψήφισον τὰ δύο· καὶ καταίσχυνον
 αὐτὸν, ποιῶσα ὅ,τι οὗτος ἔπρεπε.
 Τὸν ἔρωτά σου κήρυξον· προσφέρθητι.
 Καὶ ἂν σὲ ἀποβρίψη, ἂν δὲν συνιδῇ
 πῶς ἀσυγκρίτως δι' αὐτοῦ τοῦ βήματος
 ὑπὲρ ἐκείνου ἔπραξας πλειότερα
 παρ' ὃ ἐκείνος ὑπὲρ σοῦ, — Τί ἔπραξεν;
 Ὅλιγον ἐκαπνίσθη. Τὸ κατέρθωμα! —
 οὐδὲν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἔχει, τοῦ Ἀσσάδ.
 Τὴν προσωπίδα, ὅχι τὴν καρδίαν του
 φέρει. Ἐλθέ, φιλτάτη...

ΣΙΤΤΑ

Φίλη, ὑπαγε.

Ἐξαγοράζεις τὴν εὐγνωμοσύνην σου
 μόλις, καὶ οὔτε.

ΝΑΘΑΝ

Στῆθι, Σαλαδίν· καὶ σὺ
 στῆθι, Σιττά.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σύ;

ΝΑΘΑΝ

Ἔχει λόγον νὰ εἰπῇ
 ἐδῶ καὶ ἄλλος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς ἀρνεῖται; Ἐθρεψας
 αὐτήν, Ναθάν, καὶ ψῆφον ἔχεις φυσικῶς.
 Τὴν πρώτην, ἐὰν θέλῃς. Βλέπεις πῶς καλῶς
 τὰ πράγματα γνωρίζω.

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι ἐντελῶς.

Δὲν εἶμ' ἐγώ. Εἶν' ἄλλος ὃν αἰνίττομαι.
Εἶν' ἄλλος, πολὺ ἄλλος· καὶ τὸν Σαλαδὶν
παρακαλῶ καὶ αὐτὸν ν' ἀκούσῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ τίς;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ ἀδελφός της.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; τῆς Ῥέχας; Ἀδελφός της;

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

ΡΕΧΑ

Ὁ ἀδελφός μου; Λοιπὸν ἔχω ἀδελφόν;

ΝΑΪΤΗΣ (Ὡς ἐξεγειρόμενος ἐξ ἀγρίων καὶ βωδῶν σκέψεων).

Ποῦ; ποῦ δὲ εἶναι, ποῦ αὐτὸς ὁ ἀδελφός;

Ἐδῶ νὰ εἶναι ἔμελλεν.

ΝΑΘΑΝ

Ὑπομονήν!

ΝΑΪΤΗΣ (Πικρότατα).

Ἐπιβληθεὶς πατήρ της, τί καὶ ἀδελφὸν
εἶναι τῇ ἐπιβάλλῃ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτο ἔλειπε!

Χριστιανέ, τὰ χεῖλη τοῦ Ἀσσάδ ποτὲ
ὑπόνοια τοιαύτη, τόσον ταπεινὴ,
δὲν ἤθελεν ἐκφύγει. Οὔτω πρόβαινε!

ΝΑΘΑΝ

Συγχώρησόν τον, ὡς κ' ἐγὼ τὸν συγχωρῶ.
Τίς οἶδεν, εἰς ὁμοίαν θέσιν, κ' εἰς αὐτὴν

τὴν ἡλικίαν, πῶς θὰ ἐσκεπτόμεθα ;
 (Φιλοφρόνως εἰς αὐτὸν προσερχόμενος).
 Ναί, ὦ ἱππότα ! Εἶναι τοῦτο φυσικόν·
 Ἡ δυσπιστία τὴν ὑπόνοιαν γεννᾷ.
 Ἐὰν ἀμέσως κατ' ἀρχὰς μ' εἶχες εἰπεῖ
 τὸ ἀληθές σου ὄνομα...

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς ;

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν

δὲν εἶσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τί εἶμαι ;

ΝΑΘΑΝ

Κοῦρδ ἐκ Στάουφεν

δὲν εἶναι τ' ὄνομά σου.

ΝΑΪΤΗΣ.

Εἶναι τί λοιπόν ;

ΝΑΘΑΝ

Λέων Φιλνέκ.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί εἶπας ;

ΝΑΘΑΝ

Ἄ ! Ἐκπλήττεσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Εὐλόγως. Τίς τὸ λέγει ;

ΝΑΘΑΝ

Τίς ; Ἐγὼ, περὶ
 καὶ ἄλλα ἔχων νὰ σ' εἰπῶ. Ψευδόμενον
 πλὴν δὲν σὲ λέγω.

ΝΑΪΤΗΣ.

Ὅχι;

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν

νά σοι ἀνήκει καὶ ἐκεῖνο τ' ὄνομα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καθὼς νομίζω. — (Θείαν εἶχεν ἔμπνευσιν
νά ὁμιλήσῃ οὕτω).

ΝΑΘΑΝ

Ἐπειδὴ ἡ μήτηρ σου

ἐκ Στάουφεν ἐκείνη ἦτον. — Θεῖός σου,

ὁ ἀδελφός της ἦτον, ὅστις σ' ἔλαβεν,

ὑπὸ τὴν μέριμνάν του καὶ σ' ἀνέθρεψεν

ὁπότε οἱ γονεῖς σου ἀποφεύγοντες

τῆς Γερμανίας οὐρανὸν τὸν ἀκραῆ,

εἰς Παλαιστίνην πάλιν ἐπανέκαμψαν.

Ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο Κούρδ ἐκ Στάουφεν.

Πιθανὸν εἶναι νά σέ υἱοθέτησεν.

Ἦλθες ἐνταῦθα μετ' ἐκείνου πρὸ πολλοῦ;

καὶ ζῆ ἀκόμη;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ναθάν, τί νά εἰπῶ;

Ναί, οὕτως ἔχει. Ἄλλ' αὐτὸς ἀπέθανεν

Ἐγὼ δὲ ἦλθον ὅτ' ἐσχάτη ἔφθασε

τοῦ ἡμετέρου τάγματος ἀποστολή.

Τί ταῦτα πρὸς τῆς Ῥέχας πλὴν τὸν ἀδελφόν;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ δὲ πατήρ σου...

ΝΑΪΤΗΣ

Λέγεις τὸν ἐγνώρισας;

ΝΑΘΑΝ

Φίλος μου ἦτον.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦτον φίλος σου, Ναθάν!

Δυνατὸν εἶναι;

ΝΑΘΑΝ

Ἦτον· καὶ ἐλέγετο

Βόλφ ἐκ Φιλνέκ. Δὲν ἦτον ὅμως Γερμανός.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζεις;

ΝΑΘΑΝ

Ἦτον Γερμανὶς

ἢ σύζυγός του, καὶ τὴν ἠκολούθησεν
ἐπὶ μικρὸν εἰς Γερμανίαν.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! ἀρκεῖ,

ἀρκεῖ· σὲ ἰκετεύω. — Ἄλλ' ὁ ἀδελφός,
ὁ ἀδελφός τῆς Ρέχας;

ΝΑΘΑΝ

Εἶσαι σύ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐγώ;

Ἐγὼ ὁ ἀδελφός τῆς;

ΡΕΧΑ

Ἄδελφός μου;

ΣΙΤΤΑ

Ἄδελφοί!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄδελφοὶ εἶναι!

ΡΕΧΑ (Διευθύνεται πρὸς τὸν Ναΐτην)

Ἄδελφέ μου!

ΝΑΪΤΗΣ (ὀπισθοδρομῶν)

Ἄδελφός!

ΡΕΧΑ ("Ἰσταται, καὶ στρέφεται πρὸς τὸν Ναθάν)

Οὐδέν, οὐδέν ἤξεύρει ἡ καρδία του!

Ἄπαταιῶνες εἴμεθα! Θεέ! Θεέ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (τῷ Ναίτῃ).

Ἄπαταιῶνες! Φρονεῖς τοῦτο; Δύνασαι
να τὸ φρονῆς; Σὺ εἶσαι, σὺ, ἀπαταιῶν,
διότι ὄλα εἶναι ψεύδη ἐπὶ σοῦ,
πρόσωπον, βῆμα καὶ φωνή σου! — Σὸν οὐδέν!

Ἔχεις τοιαύτην ἀδελφὴν, κ' ἐνίστασαι
να τὴν ἀναγνωρίσης, ἄνθρωπε;

ΝΑΪΤΗΣ (προσερχόμενος ἐν ταπεινώσει).

ᾠ! μὴ

τὴν ἐκπληξίν μου παρεξήγει. Εἰς στιγμὴν
ποτὲ δὲν εἶδες τὸν Ἀσσάδ σου ὡς αὐτήν.
Μὴ παρεξήγει εἰς αὐτὴν αὐτὸν κ' ἐμέ.

(Σπεύδει πρὸς τὸν Ναθάν).

Δι' ἐκατέρας τῆς χειρὸς μοὶ ἀφαιρεῖς,
Ναθάν καὶ μοὶ χαρίζεις. — ᾠ! τὸ δῶρον σου
εἶν' ἀπειράκις τὸ βαρυτιμότερον!

(Ρίπτεται εἰς τῆς Ῥέχας τὸν τράχηλον).

ᾠ ἀδελφὴ μου, ἀδελφὴ!

ΝΑΘΑΝ

Βλάνδα Φιλνέκ.

ΝΑΪΤΗΣ

ᾠ! Βλάνδα! Βλάνδα! — ᾠχι δὲ ἡ Ῥέχα σου;

Θεέ! Τὴν ἀποβάλλεις! Τῇ ἀπέδωκας

τὸ χριστιανικὸν τῆς πάλιν ὄνομα!

Τὴν ἀποβάλλεις δι' ἐμέ! — Ναθάν, Ναθάν!

Ἐκεῖνη πρέπει νὰ πληρώσῃ δι' ἐμέ;

ΝΑΘΑΝ

Καὶ τί ; — ὦ τέκνα, τέκνα μου ἀγαπητά ! —
 Δὲν εἶν' ἐπίσης τέκνον μου ὁ ἀδελφός
 τῆς θυγατρὸς μου ; — Ἐὰν θέλῃ ;

(Ἐνῶ τὰ ἐναγκαλίζεται, πλησιάζει ὁ Σαλαδῖνος
 ἀνησύχως τὴν ἀδελφὴν του).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄδελφή,

τί λέγεις ;

ΣΙΤΤΑ

Συγκινοῦμαι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φρίττω δὲ σχεδὸν

ἐγὼ, προβλέπων ἄμετρον συγκίνησιν.

Παρασκευάσθητ' εἰς αὐτὴν ὡς δύνασαι.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναθάν, μίαν, μίαν λέξιν νὰ σ' εἰπῶ.

(Ὁ Ναθάν προσέρχεται εἰς τὸν Σαλαδῖνον, καὶ ἀμφότεροι
 ὁμιλοῦσι ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ἐν ᾗ ἡ Σιττά ἐκφράζει τὴν
 συμπάθειαν αὐτῆς εἰς τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφὴν).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰπέ, Ναθάν, εἰπέ μοι· Δὲν μᾶς εἶπες ; ...

ΝΑΘΑΝ

Τί ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅτι δὲν ἦτον ὁ πατήρ της Γερμανός ;

ὅτι δὲν ἦτον Γερμανός ἐκ γενετῆς ;

Τί λοιπὸν ἦτον ; Ἡ καταγωγὴ του τίς ;

ΝΑΘΑΝ

Νὰ μοὶ τ' ὁμολογήσῃ δὲν ἠθέλησε
ποτέ. Ἐκ στόματός του οὐδὲν ἔμαθον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν ἦτον Φράγκος; ἐκ τῶν δυτικῶν χωρῶν;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι δὲν ἦτον, τοῦτο δὲν τὸ ἔκρυπτεν.
Ἡ γλῶσσά του συνήθως ἦν ἡ Περσικὴ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἡ Περσικὴ! — Τί ἄλλο θέλω; — Εἶν' αὐτός!
Ἐκεῖνος ἦτον!

ΝΑΘΑΝ

Τίς;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ ἀδελφός μου! Ναί!
Ναί! Ὁ Ἀσσάδ μου! Ναί, βεβαίως! Ναί, αὐτός!

ΝΑΘΑΝ

Ἄφ' ὅτου σοὶ ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἴδιον, —
ἰδοῦ, ἐνταῦθα λάβε τὴν βεβαίωσιν.

(Τῷ δίδει τὴν Σύνοψιν).

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀνοίγων αὐτὴν μεθ' ὀρμῆς).

Ἰδοῦ, ὦ! ἡ γραφὴ του! Τὴν ἐγνώρισα!

ΝΑΘΑΝ

Αὐτοὶ ἀκόμη δὲν ἠξέυρουν τίποτε.
Εἰπέ, ν' ἀποφασίσῃς τί νὰ μάθωσι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (φυλλολογήσας ἐν τούτοις τὴν σύνοψιν).

Τοῦ ἀδελφοῦ τὰ τέκνα, τοὺς ἀνεψιοὺς
δὲν θεν' ἀναγνώρισω; — Τὰ παιδία μου;
Νὰ σοὶ τ' ἀφήσω μὴ ἀναγνωρίζων τα;

(Μεγαλοφώνως).

Ἐκεῖνα εἶναι, εἶν' ἐκεῖνα, ὦ Σιττά!

Τοῦ ἀδελφοῦ μου τέκνα, τοῦ σοῦ ἀδελφοῦ.

(Υπάγει νὰ τὰ ἐναγκαλισθῆ).

ΣΙΤΤΑ (ἀκολουθοῦσα αὐτόν).

ᾠ! τί ἀκούω! — Ἦτον ἄλλως δυνατόν;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πρὸς τὸν Ναίτην).

Τώρα ὀφείλεις, πείσμων, νὰ μὲ ἀγαπᾶς.

(Πρὸς τὴν Ῥέχαν).

Ἴδου πῶς εἶμαι ὅ,τι σοὶ ἐπρότεινα,

ἢ θέλεις ἢ δὲν θέλεις.

ΣΙΤΤΑ

ᾠ! κ' ἐγώ! κ' ἐγώ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ἐπιστρέφων πρὸς τὸν Ναίτην)

Υἱέ μου! ὦ Ἀσσάδ μου! Τοῦ Ἀσσάδ υἱέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐγὼ τοῦ αἵματός σου! — Καὶ τὰ ὄνειρα

δι' ὧν ἐτράφ' ἡ πρώτη νηπιότης μου —

λοιπὸν δὲν ἦσαν ὄνειρα!

(Πίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Σαλαδίνου).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ἀνεγείρων αὐτόν.)

Τὸν κακοῦργον! Ἄ!

Ἐγνώριζέ τι, καὶ νὰ γίνω ἤθελε

φονεύς του νὰ μ' ἀρήσῃ! Ἄ τον πονηρόν!

(Ἐνῶ πάντες ἀλλήλους ἐναγκαλίζονται, πίπτει ἡ αὐλαία).

ΤΕΛΟΣ

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ

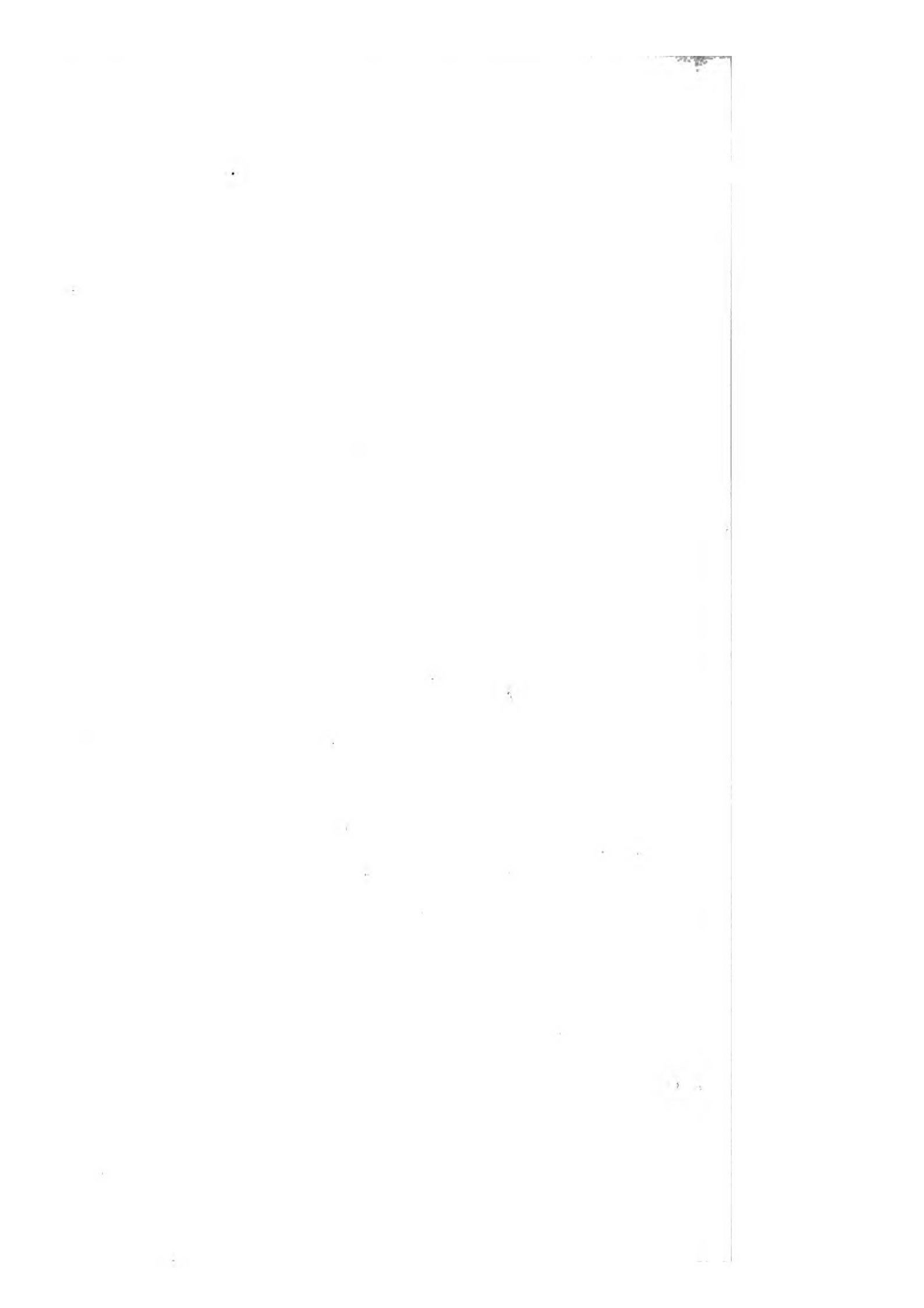
ΔΡΑΜΑ

ΤΟΥ

ΣΙΑΔΕΡ

«Ἐξέτ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔρχεν.» (1)

(1) Σημ. Ἰπὸ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν ἰδοῦναι εἰς τὸν διαγωνισμὸν.

Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἐπιτροπὴν, πρὶν αὕτη κηρύξῃ ὅτι, ἀκυροῦσα τὸ πρῶτον αὐτῆς πρόγραμμα καταργεῖ τὸν ἐπὶ τοῦ Τέλλου διαγωνισμόν, ἐπέμφθη ἐκ δευτέρου ἡ παροῦσα μετάφρασις, μετὰ προσημειώσεων ὧν ἀρκούμεθα δημοσιεύοντες τὸ μέρος τὸ ἀφορῶν τὰς ἐπικρίσεις τοῦ Κ. Εἰσηγητοῦ.

Κύριοι,

Ὁ εἰς ὑμᾶς ἀναφερόμενος ἐστὶν εἷς τῶν πρὸ διετίας εἰς τὸν ἀγῶνα ὑποβληθέντων, καὶ πέμψας τότε μετάφρασιν τοῦ Τέλλου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «*Εἴζετ' ἔπειτ' ἀπάρευθε γῆων, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκεν*».

Εἰς τὴν ἐμβριθῆ ἔκθεσιν τοῦ Κυρίου Εἰσηγητοῦ γίνεται ἐπιεικῆς μνεῖα τῆς μεταφράσεως ταύτης, καίτοι ἀποδοκιμασθείσης, καὶ προτρέπομαι νὰ μὴ ἀποστῶ τοῦ ἀγῶνος ἐξ ἀποθαῤῥύνσεως οὔτε ἐκ κότου πρὸς τοὺς κριτάς. Τὸ δεύτερον τοῦτο θὰ ἦτον ἀσύγγνωστον, καὶ ἐναντίον εἰς τὴν θέσιν τοῦ οἰκειοθελῶς εἰς κρίσιν ὑποβαλλομένου. Δι' ὃ παρουσιάζομαι ἐκ δευτέρου, ἀναθεωρήσας τὴν μετάφρασιν, καὶ διορθώσας οὐχὶ μὲν ὅλα ὅσα μοὶ ὑπεδείχθησαν, δι' οὓς λόγους ἐκθέτω, ἀλλ' ὅσα αὐτὸς ἐνόμισα δεόμενα διορθώσεως. Ὅπως διευκολύνω δὲ τὴν κρίσιν, πέμπω ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ ὄλου κειμένου, ὄντος ἤδη εἰς χεῖρας τῆς ἐπιτροπῆς, μόνας τὰς ἐπενεχθείσας διορθώσεις, σημειῶν αὐτὰς κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν στίχων τοῦ Γερμανικοῦ κειμένου, οἵτινες, ἂν δὲν ὑπάρχωσιν εἰς τὴν ἀνά χεῖρας ὑμῶν ἔκδοσιν, εὐκόλως δύνανται νὰ προσγραφῶσι διὰ χρωστῆρος.

Ἐν δὲ νομίζω δίκαιον νὰ παρατηρήσω ὑπὲρ πάντων τῶν ἀγωνισθησομένων κατὰ τὸν δεύτερον τοῦτον ἀγῶνα· ὅτι ἡ ἐτησία προθεσμία αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ἀρχῆται οὐχὶ ἀπὸ τῆς

ἡμέρας καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις [«ἀπὸ σήμερον»], διότι οἱ μὴ παρευρεθέντες εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δὲν ἐγνώριζον, ἢ πρέπει νὰ ὑποτεθῶσι μὴ γνωρίζοντες τὶ ὠρίσθη ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ, ὡς ὀρθῶς γίνεται διὰ πάσας τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ ἐνδιαφερόμενος εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως, εἰς τὴν περίστασιν ἄρα ταύτην, ἕνα μῆνα μετὰ τὴν δημοσίευσιν. Ἄλλὰ δι' ἑμαυτὸν δὲν ἐπιμένω, ἀφ' οὗ ἐμπροθέσμως παρουσιάζομαι.

Ἀρχόμενος δ' ἀπὸ τῶν Λυρικῶν, ζητῶ τὴν ἄδειαν νὰ συνηγορήσω ὡς πρὸς αὐτὰ οὐ μόνον ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἀνταγωνιστῶν μου, νομίζων ὅτι ἡ κατὰ ῥυθμὸν, κατ' ἐννοιαν, καθ' ὁμοιοκαταληξίαν καὶ ἐνταυτῷ κατὰ λέξιν μετὰφρασις στίχων οὕτω μικρῶν ἐστὶ κατόρθωμα οὐδενὶ ἐφικτὸν, καὶ ὅτι ἐπεικεστέρα ἀρμόζει κρίσις ὡς πρὸς τὰ ἀσμάτια ταῦτα, ἂν διετηρήθῃ ὁ ῥυθμὸς, ἢ γενικὴ ἐννοια, καὶ τις χρωματισμὸς μὴ τοῦ πρωτοτύπου ἐντελῶς μακρυνόμενος.

Ὡς δὲ πρὸς τοὺς Τριμέτρους, δὲν δύναμαι νὰ κύψω εἰς τὴν κρίσιν ὅτι ἐν τῇ μεταφράσει μου «οὐχὶ εὐάριθμοι εἰσὶν οἱ ἄρρυθμοὶ στίχοι,» δι᾽ ἰσχυριζόμενος ἐξ ἐναντίας ὅτι οὕτε εἷς ὑπάρχει μὴ ἔχων ἀρτίους τοὺς ἐξ πόδας του, καὶ τὴν τομὴν του τὴν πενθημιμερῆ ἢ ἐφθημιμερῆ, καὶ παρακαλῶν, ἂν ὑπάρχη, νὰ μοὶ δειχθῇ. Μόνον μίαν, οὐχὶ ἀρρυθμίαν, ἢ μετρικὸν παράπτωμα, ἀλλὰ τραχύτητα ἀναγνωρίζω εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν, ὅτι ἐνίοτε ἡ πρώτη διποδία μετὰ ἕνα δίβραχον ἔχει ἀντὶ ἰάμβου σπονδεῖον, ὅπερ ὅμως ἐστὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητον ὅταν ὁ στίχος ἔχῃ τομὴν πενθημιμερῆ, διότι ἡ τομὴ ἐπιτείνει τὴν δευτέραν μακρὰν, καὶ ὁ 6' ποῦς ἀποβαίνει σχεδὸν ἰάμβος οἶον. «Ὁ λαμπρὸς δίσκος τῆς σελή-

νης ἀναδύς,» ἀντὶ «ὁ λάμπων δίσκος». Ἐπαισθητὴ εἶναι ἡ ταχύτης ἀν' ὃ στίχος τέμνηται εἰς τὸ ἐφθημιμερές, οἷον «ὁ λαὸς δὲν γνωρίζει τὸ συμφέρον του», ἀντὶ «τὸ ἔθνος δὲν γνωρίζει». Ἀλλὰ τοιούτους ἀπέφυγα, καὶ ἀν' που τις ἦν, ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς κρίσεως τὸν διώρῳτα, εὐχόμενος ὅσοι ἔγραψαν, γράφουσι καὶ θὰ γράψωσι τριμέτρους, βαρυτέραν ἀρρυθμίαν νὰ μὴ ἔχωσιν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως.

Ἐπὶ τὰ καθέκαστα.

ΠΡΑΞΙΣ Α', στίχ. 2. Ἐλέγχομαι ὅτι δὲν λέγω ὅτι τὸ παιδίον κοιμᾶται ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς λίμνης. Ἀλλ' ὅτε λέγω ὅτι κοιμᾶται εἰς τὰ χόρτα, καὶ τὰ χόρτα βρέχει ἡ λίμνη, εἶναι ἐντελῶς τὸ αὐτὸ ὡς τὰ χόρτα ἂ βρέχει ἡ λίμνη, ἦτοι τὴν ἀκτὴν. Ἡ ἐπανάληψις τῆς λέξεως δὲν εἶναι δυνατὴ παρὰ προκειμένου περὶ τῶν αὐτῶν χόρτων. Δὲν ἔχω ἀφορμὴν ν' ἀλλάξω τὸν στίχον.

Στίχ. 13—24. Ὁρθὴ ἡ παρατήρησις ὅτι καλῆτερον ὁ ἀποχαιρετισμὸς, ὡς ἐν τῷ κειμένῳ, ν' ἀποτείνηται πρὸς τὰ βουνά, καὶ οὕτω μετεποίησα τὸ ἀσμάτιον. Ἡ ὁμοιοκαταληξία ῥεῖα καὶ χειμαδιὰ πολὺ δὲν μ' εὐχαριστεῖ, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ἄτοπος, διότι χειμαδιὰ προφέρεται ὡς ἀν' ἦν γεγραμμένον χειμαδῳγά. Εἰς τὸν β' καὶ γ' στίχον ἤθελον γράψαι μᾶλλον «ὦραῖα λειβάδια. Ζητοῦν τὰ κοπάδια» κτλ. Ἀλλὰ τὸ πληθυντικὸν μετὰ τὸ ἐνικὸν «ἔχε ῥεῖα» θὰ ἦτον τραχύ.— Τὸ ὦραῖο δὲν μεταφράζει δυστυχῶς τὸ sonnige, δηλοῦν οὐχὶ τὰ φωτεινά, ἀλλὰ τὰ «εὐήλια». «Εὐήλια» εἶναι ἀδύνατον, μακαρωνισμὸς γελοῖος· ῥιασμένα ἐδύνατο ν' ἀποδώσῃ τὴν ἰδέαν, ἀλλὰ τὸ κρίνω ἀειδές, καὶ προκρίνω νὰ θυσιάσω τι τοῦ λαμπροῦ χρωματισμοῦ τῆς εἰκόνας τοῦ Schiller παρὰ νὰ τὴν καλύψω διὰ κηλίδος. Ὡς πρὸς τὸν κοῦρον, τὸν δέχομαι καὶ

αὐτὸν, ἂν καὶ αἱ ἀηδόνες διαρρήγνυνται ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Ἑλβετίας. Ὁρθῶς ἀπητήθη νὰ μὴ παραληφθῆ, ἂν ἦτον δυνατὸν, ἢ εἰκὼν τῶν βρύσεων, καὶ τὴν προσέθηκα. Τὸ ἄσμα μετεγράφη ὡς ἔπεται :

Βουνὸ, ἔχε ῥεῖα,
ὠραῖο λειβάδι.
Ζητεῖ τὸ κοπάδι
θερμὰ χειμαδιά.

Θὰ ἔλθωμεν πάλιν ἴσάν κοῦκος λαλήση,
κ' εἰς βρύσεις τοὺς πάγους ὁ μάϊος λύση,
καὶ πλέκη στεφάνους κλαδί μὲ κλαδί,
κ' εἰς ἄνθη στρωμένος βοσκὸς τραγουδῆ.

Βουνὸ, κλ.

Στίχος 31—36. Ἀληθὲς ὅτι τὸ τέλος τοῦ ἄσματος τοῦ κυνηγοῦ εἶχε κολοβωθῆ κατὰ παραδρομὴν. Ἀντὶ τῶν δύο τελευταίων αὐτοῦ στίχων ἀντικαθίστανται οἱ ἑξῆς :

Ὁμίχλη τὰ κάτω καλύπτει, καὶ μόλις
θαμβῶς διορᾷ πρὸ ποδῶν του τὰς πόλεις.
Ὅταν σχίζη τὰ νέφη σφοδρὰ καταιγίς,
Τότε μόνον τὸ πρόσωπον βλέπει τῆς γῆς.

Στίχ. 38. Der graue Thalvogt εἶναι προσωποποίησις, ἀλλ' ἐξ ἐπιχωρίων, ἀνεπίδεκτος, κατ' ἐμὲ μεταφράσεως χωρὶς ν' ἀποβῆ ψυχρῶς περιφραστικὴ ἢ γελοία ἢ ἀκατανόητος. Ἐπρεπε νὰ εἰπῶμεν «ὁ μαῦρος ἑπαρχος, δήμαρχος ἢ μοίραρχος» (τῶν κοιλάδων), ὅπερ ἀδύνατον, ἢ «ὁ μαῦρος Δερβέναγας», ὅπερ δυνατὸν, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ γράψω δι' ὃ, ἀναγκασζόμενος ν' ἀποστῶ τῆς προσωποποιήσεως ταύτης, ἢ θὰ ἔγραφον
«ὁ μαῦρος γερονότος μᾶς ἐπλάκωσεν,»

ἢ μᾶλλον θὰ ἐνέμενον εἰς τὴν μετάφρασίν μου.

Στίχ. 38. Εἶδον κατακρινόμενον παρ' ἄλλοις τὸ βογγᾶ,

διότι δὲν ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὸ brüllt. Καί τοι ἀμφιβάλλων ἂν τοσαύτη ἀκρίβεια ἢ ἀναγκαία καὶ δυνατὴ, καὶ ἐνθυμούμενος ὅτι εἰς τὰ κλέφτικα τραγούδια λέγετε: βογγοῦν βουβάλλα, προτείνω ὅμως νὰ μεταβληθῆ ἴσως ὁ στίχος οὕτω:

Βαρεῖὰ μουγκρίζει χιονισμέν' ἡ κορυφή.

Στίχ. 39—40. «Κακῶς» δὲν «παρηλλάγησαν» τὰ ὀνόματα. Αἱ κορυφαὶ ἐκεῖναι καλοῦνται Mythen ἢ καὶ Mythenstöcke, ὁ δὲ Schiller τὰς εἶπε Mythenstein, δηλαδὴ «λίθον τῶν Mythen,» ὡς καλεῖται ἄλλη κορυφὴ ἀλλαχοῦ κειμένη. Ἰδ. σημειώσεις τοῦ Prof. Denzel ἐκ Στουτγάρδης. Wetterloch δὲν εἶναι ὄνομα ὄρους, ἀλλὰ προσηγορικὸν στενωμάτων εἰς τὰ ὄρη, δι' ὧν, κατὰ τοὺς πνέοντας ἐκεῖ ἀνέμους κτλ., κρίνεται ὁ καιρὸς. Εἰς τὰ ἐδικά μας ὄρη πολλαχοῦ τὰ τοιαῦτα στενώματα λέγονται φουῖροι. Οἱ στίχοι μένουσιν ὡς ἔχουσι.

Στίχ. 43. Φύλαξ (μετὰ κεφαλαίου Φ) εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ κυνός, ὡς καὶ τὸ ἀναρθρον Wächter.

Στίχ. 44. Wasserhun δὲν εἶναι πάπλα, οὔτε ὑπάρχουσι πάπια εἰς τὰς ὄρεινὰς λίμνας τῆς Ἑλβετίας. Λέξεις φυσικῆς ἱστορίας, ὀνόματα πτηνῶν, ζώων, φυτῶν, ὅσα δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη παρὰ τῷ λαῷ, ἢ ὑπάρχουσι ξενικὰ, πρέπει νὰ εἰσάγωνται ἄνωθεν. Λέξις ἀρχαία ἀλλ' ὀρθὴ καὶ ἀναγκαία, λανθανόντως παρεισαγομένη ἐν λόγῳ κοινῷ ἢ δημῶδει, βαθμηδὸν πολιτογραφεῖται, ὡς συνέβη διὰ τὴν διοικητικὴν καὶ δικαστικὴν διάλεκτον, καὶ οὕτω διορθοῦται ἡ γλῶσσα. Ἄλλως τε ὅλον τὸν διάλογον τοῦτον ἔγραψεν ὁ Schiller εἰς γλῶσσαν καθαρὰν, μόνον τινὰς ποιμενικὰς ἢ τοῦ λαοῦ τῶν Ἄλπεων χαρακτηριστικὰς ἐκφράσεις ἐγκατασπείρας. Εἰς τοῦτο ἠθέλησα κατ' ἔχονος νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Δὲν ἀλάσσω τοῦτον τὸν στίχον. —

Στίχ. 46. Τὸ ὅτι τὸ lug ἀντικατέστησα διὰ τοῦ «πρόβαλε μιὰ ματιὰ, κύττα,» ἐκφράζοντος ἐντελῶς τὸ αὐτὸ, μόνον ἤττον ἐπιτακτικῶς, καὶ εἰς γλῶσσαν καὶ κατ' ἔννοιαν πρέπου-

σαν τοῖς διαλεγόμενοις, δὲν θεωρῶ σφάλμα, ὅταν ἀπαιτῆται ὑπὸ τοῦ στίχου, καὶ δὲν τὸ μεταβάλλω. Τὸ *verlaufen* σημαίνει, ὡς καὶ τὸ Γερμανογαλλικὸν λεξικόν, ὃ συμπίπτει νὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν, σημειοῖ: *de disperser, s'égarer*.

Στίχ. 47. *Lisel*, δηλ. ἡ μικρὰ *Elise*, τὸ ὄνομα τῆς ἀγελάδος, μετεφράσθη διὰ «Λενιώ» ἢ μικρὰ Ἑλένη, ὡς ἡμέτεροι βοσκοὶ ὀνομάζουσιν ἢ ἡμποροῦσι νὰ ὀνομάσωσι τὰς ἀγελάδας των. Τὸ ὄνομα δὲν ἐνδιαφέρει οὔτε τὴν ἱστορίαν οὔτε τὴν ποιήσιν· ἀλλὰ νομίζω ὅτι θὰ ἔσφαλλον ἂν διετήρουν τὴν *Λίζαν* εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἑλληνιστὶ ὀμιλοῦντος βοσκοῦ. Ὅτι δὲ «γνωρίζω τὸ κουδούνι της» σημαίνει «γνωρίζω τὸ κουδούνισμά της», τὸ αἴτιον ἀντὶ τοῦ αἰτιατοῦ, δηλ. τὸ γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς, περιττὸν νὰ τὸ εἰπῶ, καὶ δὲν ἀλλάσω τὸν στίχον.

Στίχ. 48. «Τότε εἶν' ὄλα» δηλαδὴ ὑπάρχουσι, τὰ ἔχομεν ὄλα, δηλοῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ *es fehlt uns keine*. Τὸ δὲ «*περνᾶ*» ἔχει ἀκριβῶς τὴν σημασίαν τοῦ *geht am weitesten* (αὐτὸς μὲ *περνᾶ*, μ' ἐπέρασεν εἰς τὸ τρέξιμον), αὐτὴν τὴν τοῦ *προσπερνᾶ*, ὅπερ ὅμως ἀπορρίπτειν ὡς σόλοικον, διότι ἔπρεπε νὰ εἶναι *προπερνᾶ*. Ἀφίνω τὸν στίχον ὡς ἔχει.

Στίχ. 50. Ὁ ποιητὴς ἐδύνατο νὰ εἰπῆ *schönes*, καὶ εἶπε *schmuckes*, δηλοῦν οὐχὶ τὸ ὠραῖον, εὐμορφον, ἀλλὰ τὸ εὐπρεπές, καλὸν τὴν ὄψιν. Λέγομεν «καλὰ πρόβατα, καλαὶ ἀγελάδες.» Δὲν ἐννοοῦμεν καλαὶ εἰς βρώσιν, ἀλλ' ὅ,τι ἐνταῦθα λέγεται *schmuck*. Ἡμπορῶ νὰ εἰπῶ «*κ' εὐμορφα*», ἀλλὰ προτιμῶ ν' ἀφήσω τὸν στίχον ὡς ἔχει, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ *καλὰ* ζῶα ἀνταποκρίνεται εὐθύτερον πρὸς τὸ *καλὸν* κουδούνι. Τὰ δὲ *ζᾶ* ἢ *ζωρτανὰ* θὰ ἦσαν διαλεκτικαὶ ἐκφράσεις οὐχὶ ἀναγκαῖαι, καὶ ἐμφαίνουσαι περιττὴν ἐπιτήδευσιν.

Στίχ. 51. *Bin nit so reich*, κατὰ λέξιν: Δὲν εἶμαι τόσο πλούσιος, δὲν ἔχω τόσο πλοῦτον (ὥστε ν' ἀγοράσω ἢ νὰ ἔχω τοιαύτας ἀγελάδας). Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 52. «Τὰ ἐπῆρ' ἀποκοπὴν» ἢ «σιδηροκέφαλα,» δὲν ἐκ-

φράζουν ἀκριβῶς τὸ *mir zugezählt*, ἀλλ' εἰσὶν ἐκφράσεις τεχνικαί, συνήθεις εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ ποιμένος καὶ ἰδιοκτῆτου, καὶ ἐνόμισα ὅτι ἡ μεγάλη ἀκρίβεια περὶ τὴν σχέσιν ταύτην ἦν ἐνταῦθα ἀδιάφορος.

Ἄλλ' ἔστω ἄντι τοῦ ἡμιστίχου τούτου, γραφήτω
«Μὲ ἐπῆρ' ἐμπιστικόν.»

Στίχ. 53. *Μαγκούρι*, λέξις ξενικὴ, ἀν δὲν ἀπατῶμαι, καὶ τὰς ξενικὰς πρέπει αὐστηρότατα ν' ἀποφεύγη ἡ φιλολογία, διὰ νὰ μὴ τὰς καθιερῆ. Καθ' ὅσον δ' ἠξεύρω, δηλοῖ τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον, ἐν ᾧ *das Band* εἶναι ὁ λαιμοδέτης, ἡ ταινία ἢ ἡ πρώτη δάμαλις ἐν Ἑλβετία καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης φέρει περὶ τὸν τράχηλον πρὸς διάκρισιν. Πλὴν τούτου στέκεται ἄντι «ἐμπρέπει,» εἶναι ξενισμὸς ἀπορρίπτεος, *sta.* Χυδαίως λέγομεν ἑλληνικώτερον *πιάνει*. Ὁ στίχος μένει.

Σίχ. 54. *Den Reihen führt* δύναται νὰ ῥηθῆ γερμανιστί, διότι *führt* σημαίνει *φέρει*, ἄγει, ὁδηγεῖ, οὐχὶ ὅμως Ἑλληνιστί «σέρνει τὸν χορὸν,» διότι ἡ ἀγελάδα, μὴ ἔχουσα χεῖρας, δὲν ἠμπορεῖ νὰ «σέρνη.» Πρέπει ν' ἀντικαταστήσωμέν τι δηλοῦν τὸ προηγείται, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ «ἐμπρὸς περὶ νᾶ.» Ἄλλ' ἔστω, πρὸς ἔλλειψιν τοῦ διαφορουμένου, ἄς γραφῆ

Καὶ τὸ ξεύρει πῶς αὐτὴ

πηγαίν' ἢ πρώτη.

Θὰ ἐπροτίμων «βαδίξ' ἢ πρώτη,» ἀν δὲν ἦτο πολὺ Ἑλληνικὸν διὰ τὸν Κουόνην.

Στίχ. 58. Περὶ *αἰγάγων* λέγω ὅ,τι καὶ περὶ Κολυμβίδων. Ἐπρεπε νὰ παραδεχθῶ τὸ κακὸν καὶ κακόζηλον ἀγριοκάτσιον, ὅπερ δὲν εἶναι κἄν αἰγάγρος. Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν δμιλεῖ περὶ αἰγάγων, καὶ δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀναφέρῃ συγχρόνως *ζῶα ἄμναλα*; Ἄλλως τε ἐκεῖνα τὰ λέγει ὁ ἀλιεὺς Ῥουόδης, τοῦ δ' αἰγάγου μνημονεύει ὁ συνήθως εἰς ἀνωτέραν τάξιν τοῦ ἀλιέως ἀνήκων κυνηγός, ὅστις δικαιοῦται νὰ μεταχειρισθῆ ὄνομα ἀποκλειστικῶς ἀνήκον εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 59. «Όταν πᾶν νὰ βοσκήσουν» καὶ «ὅταν βόσκουν» δὲν ἔχει διαφορὰν, διότι τὸ πρῶτον δὲν ἐννοεῖ «καθ' ὁδόν, ὅτε πορεύωνται ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς βοσκῆς των,» ἀλλὰ δηλοῖ τὸν τόπον αὐτὸν εἰς ὃν ἐπορεύθησαν, ὅταν εἶναι εἰς τὴν βοσκὴν των, «ὅταν βόσκουν.» Wo sie zu Weide gehn: (Εἰς τὸν τόπον) ὅπου πηγαίνουν πρὸς βοσκὴν. Δὲν ἀλλάσσω τὸν στίχον, ἐκτὸς ἂν ἀντὶ ὅταν γράψω ὅπου, ὅπερ κατ' οὐδὲν μεταβάλλει τὴν ἔννοιαν.

Στίχ. 64. Ὁχι «αὐτοῦ ποῦ πᾶτε,» διότι ὁ κυνηγὸς δὲν πρόκειται νὰ ὑπάγῃ εἰς ὠρισμένον τι μέρος. Fahrt εἶναι ἡ ὁδὸς, ἡ πορεία. Ὁ ποιμὴν τῷ λέγει: «εἰς τὴν ἰδικὴν σου πορείαν, εἰς τὰς ὁδοὺς αἷς διέρχεσαι (ἐπὶ κρημνῶν καὶ φαράγκων), εἰς τὸν δρόμον ποῦ πατεῖς, σὺ, ὁ κυνηγός. Kehrt sich's nicht εἶναι παθητικὸν, εὐφημότερον τοῦ ἀποτόμου καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κυνηγὸν ἀποτεινομένου «πάντα δὲν γυρίζετε» kehrt Ihr nicht. Ἀντιστοιχεῖ μᾶλλον κατ' ἔννοιαν καὶ ἔκφρασιν εἰς τὸ «δὲν ὑπάρχει, δὲν εἶναι ἀλάνθαστος, βεβαία ἐπιστροφή.» Πλὴν τούτου, τὸ «αὐτοῦ (μᾶλλον ἐκεῖ) ποῦ πᾶτε δὲν γυρίζετε» εἶναι καὶ ἀνακόλουθον, καὶ ἔπρεπε: «Δὲν γυρίζετε ἐκεῖθεν ὅπου ὑπάγετε.» Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 82. Ἐπῆρα, ἐξετέλεσα τὸ δικαίωμά μου ἐν τῷ οἴκῳ μου,» ἢ «ἔλαβα τὸ δίκαιόν μου εἰς τὸ σπήτι μου,» οὔτε στίχον θ' ἀποτελέσῃ, οὔτε τὴν ἔννοιαν θὰ δώσῃ ὅτι ὑπῆρχεν ἰδιαιτέρον δικαίωμα τοῦ οἰκοδεσπότη (ἢ οἰκοκυρίου) τοῦ τιμωρεῖν ὃν ἂν καταλάβῃ ἐν τῷ οἴκῳ του κακουργοῦντα. Τοῦτο ἐστὶ τὸ «δίκαιον τοῦ οἰκοκυρίου» (οἰκοδικία). Ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως, ἵνα μὴ ὑποτεθῇ ὅτι πρόκειται περὶ τινος ἰδιαιτέρου δικαίου τῶν λεγομένων νοικοκυραίων ἢ προὔχόντων, γράψον

«οἰκοδεσπότης.»

Στίχ. 89. «Πέραμα» καὶ «σκάφος» ἔχω κατωτέρω. Πλοῖον εἶναι γενικῶς πᾶν τὸ πλεόν, μέγα ἢ μικρὸν (Μεταβαίνομεν εἰς

Αίγιαναν διὰ πλοίου, ἄγνωστον ἂν διὰ τρεχαντηρίου ἢ ἀτμο-
μοπλοίου.) Ὁ Κουόνης δὲν ἀφορᾷ ταύτην τὴν στιγμήν εἰς τὸ
νὰ διακρίνη τίνος εἶδους εἶναι τὸ πλοῖον. Ἄλλως τε καὶ τὰ
μεγαλῆτερα εἰσὶν ἄγνωστα εἰς τοὺς ἄλιεῖς τῶν ὄρεινῶν λι-
μνῶν, οἵτινες ὅμως οὐχ ἤττον ὀνομάζονται *Schiffer*, ὡς κα-
τωτέρω (ἐν στίχ. 132) λέγεται ὁ Ῥουόδης, ὁ πολλάκις κα-
λούμενος *Fährman*. Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ταυτολεξίας μένει
τὸ *πλοῖον*.

Στίχ. 92. *Liegt* σημαίνει βεβαίως *κεῖται*, καὶ τοῦτο εὐκό-
λως θ' ἀντικαθίστατο ἀντὶ τοῦ *ἦλθεν*, ἀλλὰ θὰ ἦτον ἐλσεινόν·
τὸ δὲ «κεῖτεται ἐξηπλωμένος» πολλαχῶς ἀπαράδεκτον. Εἰσὶ
δ' αὐταὶ αἱ μόναι ἐκφράσεις αἱ ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τὸ *liegt*,
ἐκτὸς ἐὰν εἰπῶ τὸ ἀσήμενον καὶ ἄχρουν «κάθηται.» Τὸ
σπουδαῖον δὲ θέλει νὰ διηγηθῆ εἶναι, ὅχι ὅτι ὁ ἔπαρχος *κεῖται*,
κάθηται ἢ *ἴσταται*, ἀλλ' ὅτι ἦλθεν. Ἡ θέσις τοῦ εἶναι ἀδιά-
φορος. Ὁ ποιητὴς μετεχειρίσθη τὸ *liegt* ὡς εὐφωνον καὶ ἐν-
τονον καὶ κοσμοῦν τὸν στίχον ἐν τῇ Γερμανικῇ· τὸ *κεῖται*
θὰ τὸν κατέστρεφεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ. Τινὰ κοσμήματα μιᾶς
γλώσσης, εἰς ἄλλην αὐτουσίως μεταφερόμενα, γίνονται ἄσχη-
μα περιάμματα. Μένει ὁ στίχος.

Στίχ. 95. «*Ἀπέδρα*» σημαίνει οὐδὲν ἄλλο τοῦ ἐξέφυγε
(κινδύνου, χειρῶν ἀδίκων, κτλ.) Προσέτι δ' ἔφυγε καὶ ἐξέφυ-
γεν εἶναι ἀδύνατον. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 98. «*Καλὸν*» (τὸ ἔργον σου), *καλὸν* (ἔργον ἔπρα-
ξας), ταυτόσημα τῷ «*καλῶς ἔπραξας*,» πλὴν τοῦ ὅτι ὁ Βέρ-
νης δὲν ἐδύνατο νὰ εἰπῆ «*καλῶς ἐπράξατε*» ὅτε ὁ Βαουμγάρ-
τεν εἶπεν ὅτι ὁ *πέλεκυς* τὸν ἠύλόγησεν· ἔτι ὀλιγώτερον νὰ
εἰπῆ ὅτι «ὁ *πέλεκυς* *καλῶς ἔπραξεν*.» Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 101. Ἐντὶ «*μ' ἐκυνήγησαν*,» (ἂν καὶ ὁ ἀόριστος ἔχει
πρὸ ἡμῶν καὶ σημασίαν παρακειμένου), γράψον
«*καὶ μὲ κυνηγοῦν*.»

Στίχ. 102. «*Θεε! Λαλοῦμεν! ὁ καιρὸς παρέρχεται!*» Ἄνευ

τῶν συνδέσμων καὶ διὰ τῶν ἐπιφωνήσεων δηλοῖ ἐντελῶς τὸ αὐτὸ ὡς: «Θεέ! Ἐν ᾧ λαλοῦμεν, ὁ καιρὸς περνᾷ.» Ἄλλ' ἔστω, προτιμητέον τοῦτο, ὅχι ὁμῶς «Θεέ μ' ἐνῶ...» διότι ἡ ἐκθλιψις τοῦ οὐ πρὸ τοῦ ε κακὴ καὶ βεβιασμένη. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς χασμωδίας, γράψον μᾶλλον:

«Ἐν ᾧ, Θεέ! λαλοῦμεν ὁ καιρὸς περνᾷ

ἢ «φεύγει ὁ καιρὸς.»

Στίχ. 104. *Geht nicht* εἶναι «μὴ ὑπάγης,» δεύτερον πρόσωπον πληθυντικόν, ὡς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον: *Ihr müsst warten*. Τὸ ἄλλο θὰ ἦτον: *Es geht nicht, ἢ 's geht nicht*. Ὁ στίχος μένει.—«Ἐφθασεν ἡ καταιγίς» εἶναι παρ' ἡμῖν ὁ συνηθέστατος ἐπιτακτικὸς ἀναχρονισμὸς, ἀντὶ «φθάνει,» «τῶρ ἀμέσως θὰ φθάσῃ (Γιάννη!—Ἐφθασα.—Φύγε καὶ σ' ἐπιάσα» σ' ἐσκότωσα.). Τοῦτο δηλοῖ τὸ *es ist in Anzug*. Τὸ Γαλλικόν μου λεξικὸν λέγει: *in Anzug sein, approcher*. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 109. *Föhn* (*favonius*), κυρίως ὁ δυτικὸς ἄνεμος, ἐν Ἑλβετίᾳ ὁ *σιρόκκος*. *Ist los* δὲν σημαίνει ἀπελύθη, διότι οὔτε κἀνεὶς τὸν ἀπέλυσεν, οὔτε αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀλλὰ σημαίνει εἶναι ἀπολελυμένος, *φυσᾷ βιαίως, λυσσᾷ*. Τὸ δ' ὅτι τὰ κύματα πυργοῦνται (*der See geht hoch*), τὸ λέγει ὁ Ῥουόδη ὡς ἀπόδειξιν ὅτι ὁ *Föhn* λυσσᾷ, ὡς ἀποτέλεσμα. Λέγοντες λοιπὸν ὅτι ὁ βορρᾶς (ἔστω ὁ νότος) φέρει κύματα βουνά, ὑπονοοῦμεν φυσικῶς ὅτι πνέει σφοδρῶς. Βουνά δὲ, καθ' ὑπερβολικὴν εἰκόνα λέγονται ὅπου ἐκπλήττουσι τὴν φαντασίαν διὰ τὸ μέγεθός των. Ἄλλ' ἔστω γράψον

«Λυσσᾷ ὁ νότος. Βλέπετε τί κύματα!»

Στίχ. 110. «Νὰ οἰακοστροφήσω,» δὲν θὰ τὸ θέσω ποτέ εἰς τὸ στόμα τοῦ Ῥουόδη. Διατηρῶ τὸ «νὰ παλαίσω» κυριολεκτούμενον σχεδὸν ἐπὶ οἰακοστροφούντων κατ' ἀνέμων. Λεῖπει ἀληθῶς τὸ *und Wellen*: ἀλλ' ὁ ναύτης ὁ παλαίων κατ' ἕναν-

τίων ανέμων δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ εἰπῆ ἂν παλαίη κατὰ τῶν κυμάτων. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 203. Ἐκδοσις θεωρουμένη ὡς μία τῶν δοκιμωτέρων, ἣν ἔχω ὑπ' ὄψιν, φέρει *Schaaren*, οὐχὶ *Scharen*. Ὅπου οἱ Γερμανοὶ ἐκδύται διστάζουσιν, ἐπιτρέπεται τοῦτο εἰς ξένον μεταφραστήν. Τὴν δὲ λέξιν *Scharen*, εἰς τὴν σημασίαν *σταύλων*, δὲν ἔχουσί τινα τῶν λεξικῶν, ἐν ἄλλοις τὸ ἐδικόν μου. Ἄλλως τε ἡ λέξις *σταῦλοι* ἔπεται ἐν στ. 206. Ὁ στίχος μένει.

Ἐνταῦθα παύουσιν αἱ σημειώσεις τοῦ κριτοῦ, ὃν μετ' εὐχαριστήσεως βλέπω ἐπιλέγοντα ὅτι «κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον» εἰσὶ καὶ οἱ λοιποὶ ἀνεπιτυχῶς εἰς τὴν μετάφρασιν μετενεχθέντες στίχοι. Ἄν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, τὸ κακὸν δὲν μοὶ φαίνεται μέγα, καὶ τὴν κρίσιν εὐρίσκω λίαν εὐμενῆ.

ΠΡΟΣΩΠΑ

- ΕΡΜΑΝΟΣ ΓΕΣΛΕΡ, Ἐπαρχος ἢ Διοικητὴς ἐν Σβύτς καὶ Οὐρί (1).
ΒΕΡΝΕΡ, Βαρόνος Ἀτσιγγῶσεν, ἀρχηγός (2).
ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ΡΟΥΔΗΝΣ, ἀνεψιός του (3).
ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (4),
ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ (5),
ΙΤΕΛ ΡΕΔΙΓΚ (5),
ΑΝΣ ἐπὶ τοίχου (6),
ΓΕΩΡΓΗΣ ἐν Αὐλῇ (6),
ΙΟΥΤ ΒΑΪΛΕΡ (6),
ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ὁ σιδηρουργός (6),
ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (7),
ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ (8),
ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ, ὁ ἐφημέριος,
ΠΕΤΕΡΜΑΝΝ ὁ κανδυλάπτης,
ΚΟΥΟΝΗΣ ὁ ποιμὴν (9),
ΒΕΡΝΗΣ ὁ κυνηγός (9),
ΡΟΥΟΔΗΣ ὁ ἀλιεύς (9),
ΑΡΝΟΛΔΟΣ ἐκ Μελχθάλ,
ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ,
ΜΑΪΕΡ ἐκ Σάρνης (10),
ΣΤΡΟΥΘ ἐκ Βιγκελρεϊδ (5),
ΚΛΑΟΥΣ ἐκ Φλύης (5),
ΒΟΥΡΧΑΡΤ ἐκ Βύελ (6),
ΑΡΝΟΛΔΟΣ ἐκ Σέβας (6),
ΠΦΑΪΦΕΡ ἐκ Λουκέρνης (11).
ΚΟΥΝΤΣ ἐκ Γερσάου (12).
ΓΙΑΝΝΗΣ, παῖς τοῦ ἀλιέως.
ΣΕΠΠΗΣ, παῖς τοῦ ποιμένου (13),
ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ, σύζυγος τοῦ Σταυφάχερ (14).
ΕΔΒΙΓΗ, σύζυγος τοῦ Τέλλου, θυγάτηρ τοῦ Φύρστ.
ΒΕΡΘΑ ἐκ Βρυνέν, πλουσία ἐπίκληρος (1).

Χωρικοὶ ἐκ Σβύτς.

» ἐξ Οὐρί.

» ἐξ Οὐντερβάλδεν.

ΑΡΜΓΑΡΔ,	}	Χωρικάί.
ΜΕΧΘΙΛΔ,		
ΕΛΣΒΕΘ,		
ΙΛΔΕΓΑΡΔ,		
ΒΑΛΘΕΡ,	}	Τέκνα τοῦ Τέλλου (5).
ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ,		
ΦΡΕΙΣΑΡΔ,	}	Στρατιῶται.
ΛΕΥΘΟΛΔ,		
ΡΟΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ (5),		ἀρχῆποκός τοῦ Γέσλερ.
ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ πατροκτόνος,		Δούξ τῆς Σοαβίας (5).
ΣΤΥΣΣΗΣ,		ὁ ἀγοφύλαξ.
Ὁ Ταῦρος τοῦ Οὐρί (15).		
Ἄγγελιαφόρος τοῦ κράτους.		
Ἐπιστάτης τῶν ἔργων.		
Ἀρχιλιθουργός, ἐργάζεται καὶ βοηθοί.		
Δημόσιοι κήρυκες.		
Μοναχοί.		
Ἱππεῖς τοῦ Γέσλερ καὶ τοῦ Λανδενβέργ.		
Πολλοὶ χωρικοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐκ τῶν χωρίων τοῦ δάσους.		

(Ἡ ἐποχὴ τοῦ δράματος 1307. Ὁ θάνατος τοῦ Γέσλερ τίθεται
ὕπὸ τῶν χρονικῶν εἰς τὴν 18 Νοεμβρίου.)

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Υψηλή κρημνώδης ὄχθη τῆς λίμνης Φειρβαλδοστάτης, ἀντικρυ τοῦ Σβύτς.

(Ἡ λίμνη κολποῦται πρὸς τὴν ξηράν· καλύβη κεῖται οὐ μακρὰν τῆς ἀκτῆς. Νέος ἀλιεὺς ἐν πλοιαρίῳ κωπηλατεῖ. Ὑπὲρ τὴν λίμνην φαίνονται εἰς λαμπρὸν φῶς τοῦ ἡλίου, γλοερά πεδία, χωρία καὶ ἐπαύλεις τοῦ Σβύτς. Ἀριστερῶς τῷ θεατῇ φαίνονται αἱ κορυφαὶ τοῦ Ἄκεν (16), νεφέλας περιδεδημέναι. Δεξιῶς, εἰς τὸ βάθος τὰ χιονοσκεπῆ ὄρη. Καὶ πρὶν ἀνασυσθῆ ἡ αὐλαία ἀκούεται ἡ βουκολικὴ μελωδία (17) καὶ ἁρμονικὸς ἤχος κωδῶνων τῶν ποιμνίων ἐξακολουθῶν ἀκόμη ἐπ' ὀλίγον ἀφ' οὗ ἀνοίξῃ ἡ σκηνή.

ΝΕΟΣ ΑΛΙΕΥΣ (ψάλλει ἐν τῷ ἀκατίῳ, κατὰ τὴν βουκολικὴν μελωδίαν.)

Οἱ ζέφυροι παίζουσι κ' ἡ λίμνη γελά·
Παιδάκι κοιμᾶται εἰς χόρτ' ἀπαλά.
Καὶ βρέχει τὰ χόρτα καὶ ψάλλει ἡ λίμνη·
κ' εἰσὶν ὡς αὐλῶν, ὡς ἀγγέλων οἱ ὕμνοι.

Ξυπνᾷ τὸ παιδάκι· ξυπνᾷ, τί χαρά!
Τ' ἀθῶά του στήθη φιλοῦν τὰ νερά.
Γλυκὰ τ' ἀγκαλιάζει τὸ κῦμα καὶ ψάλλει·
« Παιδί, σὲ κρατεῖ ἡ ὑγρά μου ἀγκάλη. »

ΠΟΙΜΗΝ (ἐπὶ τοῦ ὄρους κατὰ παραλλαγὴν τῆς βουκολικῆς μελωδίας.)

Βουνό, ἔχε γειά,
ὦραϊο λειβάδι!
Ζητεῖ τὸ κοπάδι
θερμὰ χειμαδιά.

Θὰ ἔλθωμεν πάλιν ἴσάν κοῦκκος λαλήση,
 κ' εἰς βρύσεις τοὺς πάγους ὁ Μάϊος λύση,
 καὶ πλέκη στεφάνους κλαδί με κλαδί,
 κ' εἰς ἄνθη στρωμένος βοσκὸς τραγουδῆ.

Βουνὸ, ἔχε γειᾶ,
 ὠραῖο λειβάδι!
 Ζητεῖ τὸ κοπάδι
 θερμὰ χειμαδιά.

ΚΥΝΗΓΟΣ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ (φαίνεται ἐπὶ τῶν ἀπέναντι βράχων.
 Δευτέρα παραλλαγή.)

Βροντᾶ εἰς τὰ ὕψ', εἰς τὰ βάθη βοᾶ·
 Καλὸς κυνηγὸς δὲν γνωρίζει τὸν τρόμον.
 Τῶν βράχων περνᾶ καὶ τῶν πάγων τὸν δρόμον,
 ὅπου φύλλον οὐδ' ἄνθος ποτὲ μειδιᾶ.

Ὅμιχλη τὰ κάτω καλύπτει, καὶ μόλις
 θαμβῶς διορᾶ πρὸ ποδῶν του τὰς πόλεις.
 Ὅταν σχίζῃ τὰ νέφη σφοδρὰ καταιγίς,
 τότε μόνον τὸ πρόσωπον βλέπει τῆς γῆς.

ΡΟΥΔΗΣ, ὁ ἀλιεὺς ἔρχεται ἐκ τῆς καλύβης, **ΒΕΡΝΗΣ**, ὁ κυνηγὸς καταβαίνει ἐκ τοῦ βράχου,
ΚΟΥΟΝΗΣ, ὁ βοσκὸς, φέρων εἰς τὸν ὄμιον τὴν καρδάραν τοῦ γάλακτος, **ΣΕΠΠΗΣ**,
 ὁ ψυχρῆτός του, τὸν ἀκολουθεῖ.

ΡΟΥΔΗΣ.

Γιάνν', εἰς τὰ χέρια. Σύρε τὸ μονόξυλον.
 Πηκτὴ μαυρίλλα πέφτ' εἰς τὰ λακκώματα.
 Βαρειὰ μουγκρίζει χιονισμέν' ἡ κορυφή,
 καὶ τὴν κουκκούλα ἴφορεσ' ἡ Μυθόπετρα. (18)
 Ψυχρὸ φυσάει ἀγέρι ἀπ' τὸ στένωμα·
 Ἔχομε τρικυμία· κ' ἔφθασε, θαρρῶ·

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Βροχή, караβοκύρη! Τρῶν τὰ πρόβατα
χαφτὸ χορτάρι, καὶ ὁ Φύλαξ ξεῖ τὴν γῆν.

ΒΕΡΝΗΣ.

Πηδοῦν τὰ ψάρια καὶ ἡ κολυμβίς βουτᾶ.
Ἔρχετ' ἀνεμοζάλη.

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ψυχούϊον).

Σέππη, πρόβαλε·

μιὰ ματιὰ κύττα μὴ σκορπίσθηκαν τὰ ζᾶ.

ΣΕΠΠΗΣ.

Νὰ ἡ Λενιώ. Γνωρίζω τὸ κουδούνη της.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τότε εἶν' ὄλα. Αὐτὴ ὄλα τὰ περνᾶ.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καλὸ κουδούνη ἔχεις, φίλε μου βοσκέ.

ΒΕΡΝΗΣ.

Καὶ καλὰ ζῶα. — Εἶναι κτημᾶ σου, καλέ;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Δὲν ἔχω τόσον πλοῦτον. Τοῦ κυρίου μου
τοῦ Ἀττιγχῶσεν. Μὲ ἐπῆρ' ἐμπιστικόν.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ὁ λαιμοδέτης πῶς στολίζει εὐμορφα
τὴν ἀγελάδα!

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Καὶ τὸ ἔξέρει πῶς αὐτὴ
πηγαίν' ἡ πρώτη. Ἄν ποτὲ τῆς τό 'περνα,
χορτάρι νὰ βοσκήση δὲν θὰ ἤθελε.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Αἶ καὶ σὺ τώρα! Εἶναι ζῶον ἄμυαλλον.

ΒΕΡΝΗΣ.

Μὴν εἰπῆς τοῦτο. Ἔχουν καὶ τὰ ζῶα νοῦν.

Κάλλιστα τοῦτο τὸ ἤξεύρομεν ἡμεῖς,
ὅσοι αἰγάγρους κυνηγοῦμεν. Φρόνιμα
τὰ ζῶα· ὅταν βόσκουν, στήνουσι σκοπὸν
ἐμπρὸς, κ' ἐκεῖνος, τὸ αὐτὶ ὀρθὸν,
σφυρίζει ἅμα ἐννοήσῃ κυνηγόν.

ΡΟΥΘΗΣ (πρὸς τὸν βοσκόν).

Θὰ καταιδῆτε τώρα ;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ἄπεβόσκησαν

τὸ βουνὸν ὅλον.

ΒΕΡΝΗΣ.

Αἶ! Καλὴν ἐπιστροφὴν,

βοσκέ.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὅμοίως. Εἰς τὸν δρόμον ποῦ πατεῖς
ἐπιστροφή δὲν εἶναι πάντ' ἀλάνθαστος.

ΡΟΥΘΗΣ.

Ἄνθρωπος βλέπω ἐκεῖ τρέχει κ' ἔρχεται.

ΒΕΡΝΗΣ.

Γνωστός. Ἄπὸ Ἀλζέλλης εἶν' ὁ Βαουμγάρτ.⁽¹⁹⁾

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (εἰσορμῆ ἀσθμαίνων).

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὸ πέραμά σου, ναῦτα, διὰ τὸν Θεόν!

ΡΟΥΘΗΣ.

Τί τόση βία;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Λύσε το, ἀπόλυσε.

Μοὶ σώζεις τὴν ζωὴν μου. Φέρε μ' ἀντικρῦ.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τί ἔχεις πατριῶτα ;

ΒΕΡΝΗΣ.

Τίς σέ κυνηγεῖ;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Γρήγορα! Τρέξε! Κατὰ πόδας ἔρχονται!
Ἴππεῖς μ' ἀναζητοῦσι τοῦ διοικητοῦ.
Ἄν μὲ συλλάβουν, εἶμαι διὰ θάνατον.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καὶ διὰ ποῖον λόγον σέ ζητοῦν ἵππεῖς;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Σῶσόν με πρῶτον, κ' ἔπειτα σᾶς ἀπαντῶ.

ΒΕΡΝΗΣ.

Κηλίδας ἔχεις αἵματος. Τί ἔτρεξε;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ὁ ἔπαρχος ἐκεῖνος, ὁ εἰς τὸ Ῥοσβέργ (20)
τὴν ἔδραν ἔχων, ὁ τοῦ Αὐτοκράτορος. . .

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὁ Βολφενσεῖσεν; εἶν' αὐτὸς διώκτης σου;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Αὐτὸς δὲν βλάπτει πλέον. Τὸν ἐφόνευσα.

ΠΑΝΤΕΣ (ἐντρομοί).

Νὰ μᾶς φυλάττη ὁ Θεός! Τί ἔπραξας;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἄντ' ἐμοῦ ὅ,τι πᾶς ἀνὴρ ἐλεύθερος
θὰ εἶχε πράξει! Ἦσκησα τὸ δίκαιον
οἰκοδεσπότου, κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος
καὶ τὴν τιμὴν μου καὶ τὴν τῆς συμβίας μου.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὁ φρούραρχος προέβη μέχρις ὕβρεως;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὴν κακουργίαν ὁ Θεὸς προέλαβε
καὶ ὁ καλὸς μου πέλεκυς.

ΒΕΡΝΗΣ.

Τοῦ ἔσχισας

τὴν κεφαλὴν;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἰπέ μας νὰ τ' ἀκούσωμεν.

Καιρὸς ὑπάρχει, ὡς τὸ πλοῖον νὰ λυθῆ.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἔκοπτα ξύλα εἰς τὸ δάσος. Ἐντρομος
 ἡ σύζυγός μου, βλέπω, τρέχει κ' ἔρχεται.
 Ὁ φρούραρχος, μοὶ λέγει, εἰς τὸν οἶκόν μας
 ἦλθε· νὰ ἐτοιμάσῃ τῇ διέταξε
 λουτρὸν, ζητήσας παρ' αὐτῇ ἀνοίκεια·
 κ' ἔφυγ' ἐκεῖνη, καὶ ἀπέδρα πρὸς ἐμέ.
 Τότ' ἔτρεξα ὡς ἡμην, καὶ εἰς τὸ λουτρὸν
 ὁ πέλεκύς μου τὸν ἠύλόγησε.

ΒΕΡΝΗΣ.

Καλόν·

οὐδὲ θὰ σ' ἐπιπλήξῃ δι' αὐτὸ κάνεις.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ἐλαβεν ὁ κακοῦργος ὅ,τι ἤξιζε.
 Τοῦ Οὐντερβάλδεν ἐτυράννει τὸν λαόν.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἡ πράξις διεδόθη· καὶ μὲ κυνηγοῦν.
 Ἐν ᾧ, Θεέ! λαλοσμεν, ὁ καιρὸς περνᾷ.
 (Ἀρχίζει νὰ βροντᾷ).

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Πλοίαρχε, κάμε, πέρασε τὸν ἄνθρωπον.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Μῆ, μὴν ὑπάγῃς. Ἐφθασεν ἡ καταιγίς.
 Εἶναι ἀνάγκη νὰ προσμείνης.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

ὦ Θεέ!

Πῶς νὰ προσμείνω; Θάνατος κάθε στιγμή!

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ἀλιέα).

Σύνδραμε τὸν πλησίον, διὰ τὸν Θεόν!

Ἐμπορεῖ τοῦτο εἰς καθένα νὰ συμβῇ.

(Βρονταὶ καὶ κρότος κυμάτων.)

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Λυσσᾶ ὁ νότος. Βλέπετε τί κύματα;
μὲ τοὺς ἀνέμους νὰ παλαίσω ἤμπορῶ;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (ἐναγκαλίζεται τὰ γόνατά του.)

Σῶσέ με, σῶσε· νὰ σὲ σώζῃ ὁ Θεός!

ΒΕΡΝΗΣ.

Κίνδυνον τρέχει· εὐσπλαγχίσιου, πλοίαρχε!

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἶν' οἰκογενειάρχης, ἔχει τέκν' αὐτός.

(Βρονταὶ ἐπανελημμένοι.)

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Κ' ἐγὼ ζωὴν δὲν ἔχω διὰ χάσιμον·
ἔχω κ' ἐγὼ γυναῖκα, τέκνα ὡς αὐτόν.

Ἴδέτ' ἐκεῖ πῶς βράζει· εἶν' ἀφρὸς παντοῦ,
καὶ φέρνει ἄνω κάτω ὅλα τὰ νερά.—

Νὰ βοηθήσω ἤθελον τὸν ἀδελφόν·
πλὴν δυνατὸν δὲν εἶναι. Βλέπετε καὶ σεῖς.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (ἀκόμη γονατιστός.)

Λοιπὸν θὰ πέσω εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ;
ἐν ᾧ ἔμπρὸς μου εἶν' ἡ ὄχθ' ἢ σώζουσα!—

Ἴδού· τὴν βλέπει ὁ γυμνός μου ὀφθαλμός·
σχεδὸν τὴν φθάνει καὶ ὁ ἦχος τῆς φωνῆς.

Ἴδού τὸ σκάφος νὰ μὲ φέρῃ ἔτοιμον,
καὶ ὁμῶς μένω, μένω ἀβοήθητος!

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τίς ἔρχεται;

ΒΕΡΝΗΣ.

Ὁ Τέλλος. Εἰς τὴν Βύργλην ζῆ.(21)

(ΤΕΛΛΟΣ ἔρχεται, ἔχων βαλλιστριίδα (56) καὶ τόξον εἰς τὴν χεῖρα.)

ΤΕΛΛΟΣ

Τίς εἶναι οὗτος ὁ ζητῶν βοήθειαν;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἶν' ἐξ Ἀλξέλλης. Τὴν τιμὴν τοῦ ἔσωσε,
τὸν Βολφενσεῖς φονεύσας, ὅστις φρούραρχος
τοῦ Βασιλέως εἰς Ῥοσβέργ ἐκάθητο.—
Προφθάνουν στρατιῶται τοῦ διοικητοῦ.
Νὰ τὸν περάσουν ἀντικρὺ παρακαλεῖ·
ὁ ναύτης πλὴν φοβεῖται, καὶ δὲν δέχεται.

ΡΟΥΓΑΗΣ.

Ἴδου ὁ Τέλλος ποῦ γνωρίζει τὸ κωπί·
Ἄς εἰπῆ, εἶναι νὰ τολμήσω φρόνιμον;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅπου ἀνάγκη, εἶν' ἡ τόλμη φρόνιμος.
(Ἴσχυραὶ βρονταί· ἡ λίμνη ἀναδράζει.)

ΡΟΥΓΑΗΣ.

Νὰ τρέξω εἰς τὸ στόμα τῆς κολάσεως;
Τίς ἔχων φρένας θὰ τὸ ἔκαμνε ποτέ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐνθυμεῖται ἔσχατον
ὁ χρηστός. Ἐχε εἰς Θεὸν τὴν πίστιν σου,
καὶ τεῖνε χεῖρα εἰς τὸν κινδυνεύοντα.

ΡΟΥΓΑΗΣ.

Εἰς τὸν λιμένα εὐκολ' εἶν' αἱ συμβουλαί.
Λίμνη καὶ πλοῖον εἶν' ἐκεῖ. Δοκίμασε!

ΤΕΛΛΟΣ.

Νὰ λάβῃ εὐσπλαγχνίαν εἶναι δυνατὸν
ἡ λίμνη, ὄχι ὁ διοικητῆς ποτέ.
Δοκίμασόν το, ναῦτα.

ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΚΥΝΗΓΟΙ.

Σῶσον, σῶσόν τον.

ΡΟΥΘΗΣ.

Καὶ ἀδελφόν μου ἂν τὸν εἶχον, καὶ υἱόν,
τῶν ἀδυνάτων! Εἶν' ἡμέρα σήμερον
Σίμωνος καὶ Ἰούδα. Τὰ νερά λυσοῦν,
καὶ νὰ καταβροχθίσουν θέλουν ἄνθρωπον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μάταιοι λόγοι δὲν μᾶς ὠφελοῦν ἐδῶ.
Νὰ σωθῆῖ πρέπει, καὶ εὐθύς, ὁ ἀδελφός.
Εἶπέ, τὸν περνᾶς, ναῦτα;

ΡΟΥΘΗΣ.

Ἦχι βέβαια.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δός μοι λοιπὸν τὸ σκάφος! Μέγας ὁ Θεός!
Θὰ δοκιμάσω τὴν μικράν μου δύναμιν.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Γενναῖε Τέλλε!

ΒΕΡΝΗΣ.

Εὗγε εἰς τὸν κυνηγόν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἦ Τέλλε, ἄγγελός μου εἶσαι καὶ σωτήρ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ σὲ σώζω ἀπὸ τοῦ διοικητοῦ·
ἄλλος νὰ σώσῃ ἔχει ἀπὸ θελλῶν.
Ἄλλ' εἰς τὰς χεῖρας μᾶλλον ρίψου τοῦ Θεοῦ

παρ' εἰς τὰς τῶν ἀνθρώπων.

(Εἰς τὸν ποιμένα).

Πατριῶτα, ἄν

ἀνθρώπινόν τι πάθω, τὴν γυναῖκά μου
σύ παρηγόρησόν τήν. Εἶπέ, ἔπραξα
ὅ,τι δὲν ἦτον νὰ μὴ πράξω δυνατόν.

(Πηδᾶ εἰς τὸ πλοῖον.)

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ἀλιέα.)

Εἶσαι τεχνίτης, ναῦτα. Δὲν ἐτόλμησας
ὅ,τι τολμᾷ ὁ Τέλλος;

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καὶ καλῆτεροι

νὰ μιμηθοῦν τὸν Τέλλον δὲν εἶν' ἄξιοι.

Δὲν ἔχει Τέλλον τὸ βουνόν μας δεύτερον.

ΒΕΡΝΗΣ (ἀναβάς εἰς τὸν βράχον.)

Κινᾶ!—Γενναῖε, νὰ σὲ σώζῃ ὁ Θεός!

Τὸ σκάφος πῶς χορεύει εἰς τὰ κύματα!

ΚΟΥΟΝΗΣ (εἰς τὴν ἀκτὴν.)

Τὸ κῦμα τὸ σκεπάζει, καὶ δὲν φαίνεται.—

"Α! νὰ, τὸν βλέπω πάλιν. Ἄγωνίζεται

πόσον ἀνδρεῖα πρὸς τὴν λύσσαν τοῦ νεροῦ!

ΣΕΠΠΗΣ.

Πλακόνουν τοῦ Ἐπάρχου, ἦλθαν οἱ ἰππεῖς.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Μὰ τὸν Θεόν, ἰδού τους. Ἐφυγ' ἐν καιρῷ.

(Ἐπέρχεται ἀπόσπασμα ἐπίππων χωροφυλάκων.)

ΠΡΩΤΟΣ ΙΠΠΕΥΣ.

Δόσατε τὸν φονέα. Τὸν ἐκρύψατε.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ἄπ' ἐδῶ ἦλθε. Θ' ἀρνηθῆτε μάταια.

ΚΟΥΟΝΗΣ καὶ ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ὁ ποῖος, στρατιῶται ;

ΠΡΩΤΟΣ ΙΠΠΕΥΣ (ἀνακαλύπτων τὸ πλοιάριον.)

ᾠ τὸν δαίμονα!

Τί βλέπω ;

ΒΕΡΝΗΣ (ἀπὸ τοῦ βράχου.)

Τοῦτον εἰς τὸ πλοῖον θέλετε ;

Κατόπιν του! Κτυπᾶτε, καὶ τὸν φθάνετε.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Κατηραμένος! Μᾶς διέφυγε!

ΠΡΩΤΟΣ (πρὸς τὸν ποιμένα καὶ τὸν ἀλιέα.)

Ἄ! σεῖς

θα παιδευθῆτε! τὸν ἐφυγαδεύσατε!

τὰ ζωντανά των σφάξατε· τὰς μάνδρας των
καὶ τὰς καλύβας καύσατ', ἐρημώσατε!

ΣΕΠΠΗΣ (ὄρμαῖ κατόπιν.)

Τὰ πρόβατά μου!

ΚΟΥΟΝΗΣ (ἐπόμενος.)

ᾠ! τὰς ἀγελάδας μου!

ΒΕΡΝΗΣ.

ᾠ! τοὺς κακούργους!

ΡΟΥΟΔΗΣ (ἐν ἀπελπισίᾳ συστρέφων τὰς χεῖρας.)

Θεὲ, δίκαιε Θεέ!

Τοῦ τόπου τούτου δὲν θὰ ἔλθῃ ὁ σωτήρ ;

(Τοῖς ἀκολουθεῖ.)

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Εν Στέινεν (22) τοῦ Νομοῦ Σβύτς. Φιλύρα παρά τὴν δημοσίαν ὁδὸν
πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Σταυφάχερ, καὶ πλησίον γέφυρα.

Ὁ ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ, καὶ ΠΦΕΪΦΕΡ, ἐκ Λουκέρνης (23) ἔρχονται
συνδιαλεγόμενοι.

ΠΦΕΪΦΕΡ.

Ναί, Κύριε Σταυφάχερ, ὡς σοὶ ἔλεγον,
Εἰς τὴν Αὐστρίαν ὄρκον ἀποφύγετε,
καὶ εἰς τὸ κράτος διαμείνατε πιστὸς (24)
ὡς μέχρι τοῦδε. Σᾶς καὶ τὴν ἀρχαίαν σας
ἐλευθερίαν νὰ φυλάττη ὁ Θεός!

(Τῷ σφίγγει ἐγκαρδίως τὴν χεῖρα καὶ θέλει ν' ἀναχωρήσῃ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μεῖνε, νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ οἰκοδέσποινα.
Ξένος μου εἶσαι εἰς τὸ Σβύτς, καθὼς κ' ἐγὼ
εἰς τὴν Λουσέρναν εἶμαι σοῦ.

ΠΦΕΪΦΕΡ.

Εὐχαριστῶ.

Πρέπει νὰ φθάσω εἰς Γερσαύην σήμερον.—(25)

Ὑπὸ φιλαργυρίας καὶ σκαιότητος
διοικητῶν ἀχρείων ἂν πιέζησθε,
Ὑπομονὴν, καὶ ὄλα μεταβάλλονται.

Ἔρχεται ἄλλος Αὐτοκράτωρ αὔριον.

Ἄλλ' εἶσθε τῆς Αὐστρίας; Εἶσθε πάντοτε.

(Ἀπέρχεται. Ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ κάθηται σύννους εἰς ἐδώλιον ὑπὸ τὸ δέν-
δρον, καὶ ἐκεῖ τὸν εὕρισκει εἰσερχομένη ἡ σύζυγός του ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ. Ἰσταν-
ται δ' αὕτη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς πλησίον του, καὶ τὸν θεωρεῖ σιωπηλῶς.)

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Φίλε μου, τόσον κατηφής! Πῶς ἤλλαξας!

Ἡμέρας σιωπῶσα σὲ παρατηρῶ.

Τὸ μέτωπόν σου σκάπτει μαύρη μέριμνα.
 Καρδιοβόρον βάρος ἔχεις ἄγνωστον.
 Εἶμ' ἡ πιστή σου σύζυγος. Εἶπέ μοι το.
 Τῶν θλίψεών σου ἀπαιτῶ τὸ ἥμισυ.

(Ὁ Σταυφάχερ τῇ δίδει τὴν χεῖρα, καὶ σιωπᾷ.)

Εἶπέ μοι, τί πιέζει τὴν καρδίαν σου ;
 Δὲν εὐλογεῖται, δὲν ἀνθεῖ ὁ ὄλβος σου ;
 Δὲν εἶναι πλήρεις αἱ σιταποθήκαί σου ;
 Αἱ εὐτραφεῖς ἀγέλαι κ' αἱ φορβάδες σου
 αἰσίως ἐκ τοῦ ὄρους δὲν κατέβησαν,
 εἰς θερμοὺς σταύλους νὰ διαχειμάσωσιν ;
 Ὁ πλοῦσιός σου οἶκος, ὡς τῶν εὐγενῶν
 ἐξυλουργήθη ὄλος ἐκ σκληρᾶς δρυός,
 καὶ πρὸς κανόνα ἐβῆρθε σύμμετρον.
 Πολλαὶ θυρίδες τὸν περιλαμπρύνουσι·
 δι' οἰκοσήμεων ἐποικίλθη καὶ σοφῶν
 λογίων, ὧν θαυμάζων ἐξηγεῖ τὸν νοῦν
 ὁ παροδίτης, πρὸ αὐτῶν ἰστάμενος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ οἶκος μὲν ἰδρύθη πρὸς ῥυθμὸν καλός·
 εἰς γῆν σαλευομένην ὅμως κτίζομεν!

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Φίλτατε Βέρνερ, πῶς τὸν λόγον ἐννοεῖς ;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὑπὸ τὸ δένδρον τοῦτο καθὼς σήμερον
 ἐσχάτως ἐκαθήμην, τὸ περατωθὲν
 καλόν μου ἔργον ἀναλογιζόμενος,
 ὅτ' ἦλθε μεθ' ἱππέων ἀπὸ τοῦ Κυσνάχτ,(26)
 τοῦ ὄχυροῦ του πύργου, ὁ διοικητής.
 Σταθεῖς, κ' ἰδὼν τὸν οἶκον, τὸν ἐθαύμασεν.

Εὐθύς ἠγέρθη, καὶ προσῆλθον ταπεινός,
 ὡς ἦτον χρέος, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος
 τὸν ἐμπεπιστευμένον τοποτηρητήν.
 «Τίνος ὁ οἶκος;» κακοβούλως ἐρωτᾷ·
 διότι τίνος, τὸ ἐγνώριζεν. Ἐγὼ
 συνῆλθον ὁμως, καὶ αὐτὰ ἀπήντησα·
 «Τοῦ σεβαστοῦ μου εἶναι Αὐτοκράτορος,
 καὶ ἰδικός σας· εἰς τιμάριον δ' ἐγὼ
 τὸν ἔχω.»—Ἐπεκρίθη δέ· «Εἰμι
 ὁ Ἐπαρχος τοῦ τόπου· ἀντικαθιστῶ
 τὸν Βασιλέα, καὶ δὲν θέλω χωρικοὶ
 νὰ κτίζουσι οἴκους ὅπως θέλουν, καὶ νὰ ζοῦν
 ὡς κύριοι τῆς χώρας καὶ ἐλεύθεροι.
 Σᾶς τὸ ἀπαγορεύω.»—Εἶπε, κ' ἔφυγεν
 ἀγρίως νεύων· ἔμφροντις δ' ἀπέμεινα,
 τὸν κακὸν λόγον ἀναλογιζόμενος.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

ὦ φίλτατέ μου κύριε καὶ σύζυγε,
 Τῆς γυναικός σου λόγον δέχεσαι πιστόν;
 Τοῦ εὐγενοῦς Ἰβέργου ὅτι κόρ' εἰμι
 τοῦ πολυπεύρου, ἔχω καύχημα. Ἡμεῖς
 εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αἱ ἀδελφαὶ
 τὰς μακρὰς νύκτας νήθουσ' ἐκαθήμεθα,
 ὅπου οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ συνήρχοντο,
 περγαμηνὰς ἀρχαίας ἀνεγίνωσκον
 Αὐτοκρατόρων, κ' ἐσυζήτουν τὸ καλὸν
 τοῦ τόπου, ἠμιλοῦντες ἐκ πυκνῆς φρενός.
 Ἦκουσα τότε πολλοὺς λόγους συνετοῦς,
 τίς τοῦ σοφοῦ ἢ σκέψις, τίς τοῦ ἀγαθοῦ
 ὁ πόθος, κ' εἰς τὸν νοῦν μου τοὺς ἐχάραξα.

Λοιπὸν τί λέγω ἄκουσον καὶ πρόσεξον·
διότι τί σέ θλίβει, τὸ ἐγνώριζον.

Ἐχθρικός εἶνε ὁ διοικητῆς πρὸς σέ,
καὶ θέλει νὰ σέ βλάβῃ, ἐπειδὴ τὸ Σβύτς
δὲν τὸ ἀφήνεις ν' ἀνταλλάξῃ κύριον,
καὶ πρὸς τὸ κράτος τὸ διατηρεῖς πιστὸν,
ὡς οἱ καλοὶ μας τὸ ἐκράτουν πρόγονοι. —
Δὲν εἶναι οὕτω, Βέρνερ; Μήπως ψεύδομαι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὗτος, τοῦ Γέσλερ οὗτος εἶναι ὁ θυμός.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Σὲ φθονεῖ, ὅτι εἶς' εὐδαίμων, κατοικῶν
ἐλεύθερος εἰς κτῆμα κληρονομικόν, —
καθὼς αὐτὸς δὲν ἔχει. Τὴν οἰκίαν σου
ὁ αὐτοκράτωρ σ' ἔδωκε τιμάριον·
νὰ τὴν δεικνύῃς ἡμπορεῖς, ὡς ἡμπορεῖ
πᾶς ἡγεμὼν τὰς χώρας τὰς ἰδίας του·
διότι δὲν γνωρίζεις κύριον, ἐκτὸς
τοῦ πάντων ἀνωτάτου ἐν χριστιανοῖς. —

Ἐκεῖνος εἶναι δευτερότοκος υἱός,
καὶ κτῆμα ἔχει μόνον τὸν μανδύαν του·
δι' αὐτὸ βλέπει βλοσυρῶς καὶ δυσμενῶς
εὐήμεροῦντα πάντα ἄνθρωπον χρηστόν.
Σοῦ πρὸ πολλοῦ ὠρκίσθη τὴν καταστροφὴν.
Ὡς τώρα εἶσαι σῶος. Θὰ προσμένῃς ὡς
Νὰ ἐκτελέσῃ τὸν κακόβουλον σκοπόν;
Νὰ προλαμβάνῃ τοῦ φρονίμου εἶναι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πῶς

νὰ γίνῃ τοῦτο;

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἄκουσον τὴν γνώμην μου.

Εἰς Σβύτς ἤξεύρεις ὅτι ὅλοι κλαίονται
οἱ χρηστοὶ ἄνδρες κατὰ τοῦ Ἐπάρχου των,
τοῦ φιλαργύρου τούτου καὶ κακοποιοῦ.
Μὴ ἀμφιβάλλης ὅτι ἄντικρυ, κ' ἐκεῖ,
εἰς Οὐντερβάδην καὶ Οὐρί, ἀπηύδησαν
πρὸς τὸν ζυγὸν ἐπίσης καὶ τὴν πίεσιν.
Καθὼς ἐδὼ ὁ Γέσλερ, εἶναι παρ' αὐτοῖς
ὁ Λανδενβέργερ ἄγριος καὶ προπετής· (27)
καὶ πέραμα ἐκεῖθεν δὲν μᾶς ἔρχεται
χωρὶς νὰ φέρ' εἰδήσεις νέων πάντοτε
κακουργημάτων καὶ βιαιοπραγιῶν.
Καλὸν λοιπὸν θὰ ἦτον ἂν τινὲς ὑμῶν,
εἰλικρινῶς φρονοῦντες, συνεσκέπτεσθε
πῶς ἠμπορεῖτε νὰ σωθῆτε τοῦ κακοῦ.
Τὸ δίκαιόν σας τότε οὔτε ὁ Θεὸς
θὰ παραβλέψῃ, καὶ θὰ εἶναι μεθ' ἡμῶν.—
Εἰπέ, δὲν ἔχεις σχετικὸν εἰς τὸ Οὐρί
τινὰ, εἰς ὃν ν' ἀνοίξης τὴν καρδίαν σου;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Γνωστοὶ μοὶ εἶναι ἄνδρες ἔντιμοι ἐκεῖ,
κ' ἐκ τῶν εὐγενεστέρων, πίστιν ἔχοντες
κ' ἐμπνέοντες, καὶ φίλοι ἐπιστήθιοι· (Ἐγείρεται.)
Γύναι, ὅποιαν τριχυμίαν ἰδεῶν
εἰς τὸ καθεῦδον στῆθός μου διήγειρας!
Φωτίζεις τὸν πυθμένα τῆς καρδίας μου
πρὸ τοῦ νοός μου· καὶ προφέρεις τολμηρῶς
ὅ,τι κρυφίως δὲν ἐτόλμων νὰ σκεφθῶ.—
Πλὴν τίς ἢ συμβουλή σου ἀνεμέτρησας;

Διχόνοιαν καὶ ὄπλων προκαλεῖς κλαγγὴν
 εἰς τὰς κοιλάδας ταύτας τὰς εἰρηνικὰς.
 Λαὸς ποιμένων νὰ τολμήσῃ ἀσθενὴς
 νὰ πολεμήσῃ πρὸς τῆς γῆς τὸν κύριον;
 Πρόφασιν μόνον θέλουσι νὰ ρίψωσιν
 εἰς ταύτην μας τὴν χώραν τὴν πολυπαθῆ
 τὰ στίφη τῶν ἀγρίων ὀπλοφόρων των,
 καὶ λόγῳ νίκης ἄγοντες καὶ φέροντες
 αὐτὴν, καὶ εἰς ἐνδίκου πρόφασιν ποινῆς,
 νὰ μᾶς στερήσουν τῆς ἐλευθερίας μας.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Εἶσθε δὰ ἄνδρες· τὸν καλὸν σας πέλεκυν
 κρατεῖτε. Τοὺς γενναίους σώζει ὁ Θεός.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἦ γύναι, τέρας εἶδεχθὲς ὁ πόλεμος,
 φονεύει τὸν ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον!

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Πᾶν ὅ,τι στέλλει ὁ Θεὸς δεχώμεθα.
 Δὲν ὑπομένει τ' ἀδίκᾳ φρῆν εὐγενῆς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Χαρά σου εἶν' ὁ οἶκος ὃν ἐκτίσαμεν.
 Θὰ τὸν τεφρώσῃ ὁ φρικώδης πόλεμος.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Θενὰ τὴν ἐπυρπόλουν μόνη μου, παρὰ
 νὰ γίνω δούλη ἐγκοσμίων ἀγαθῶν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φιλανθρωπίαν προσδοκᾶς! Ὁ πόλεμος
 οὐδὲ τοῦ βρέφους εἰς τὸ λίκνον φεῖδεται.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἡ ἀθωότης ἄνω ἔχει φύλακα.
 Ἐμπρὸς, ὦ Βέρνερ, βλέπε, μὴ ὀπίσω σου.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἡμεῖς οἱ ἄνδρες πολεμοῦντες θνήσκομεν.
Τίς δὲ θὰ εἶναι, τίς θὰ εἶν' ἡ τύχη σας;

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἡ τύχη μου, ἰδοὺ την· εἶν' ἡ γέφυρα.
Πηδῶ κ' εἴμ' ἐλευθέρα. Ἔχω ἐκλογήν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (Ῥίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς).

Ὅστις καρδίαν σφίγγ' εἰς τὴν καρδίαν του
τοιαύτην, οἴκων κ' ἐστιῶν προπολεμεῖ
ἀνδρείως, βασιλέων ἀψηφῶν στρατούς. —
Ἀπέρχομαι ἀμέσως εἰς Οὐρί. Ἐκεῖ
ἀρχαῖος φίλος κατοικεῖ, ὁ Βάλλθερ Φῦρστ,
περὶ τῶν νῦν πραγμάτων ὡς ἐγὼ φρονῶν.
Ὁ εὐγενὴς εἶν' ἔτι ἀρχηγὸς ἐκεῖ,
ὁ Ἀττιγχῶσεν· καί τοι ἐκ καταγωγῆς
λαμπρᾶς, ἀγάπην πνέει πλὴν πρὸς τὸν λαόν,
καὶ σέβας τρέφει πρὸς τ' ἀρχαῖα ἦθη μας.
Μετὰ τῶν δύο τούτων θέλω βουλευθῆ
τί τοῖς ἐχθροῖς τῆς χώρας ν' ἀντιτάξωμεν.
Χαῖρε. Μακρὰν δ' ἐν ὄσῳ μένω, ἔχε σὺ
τοῦ οἴκου ἐν συνέσει τὸ πηδάλιον.
Ἄν ἔλθῃ ὁδοιπόρος, εἰς προσκύνησιν
χωρῶν τῶν θείων τόπων, ἢ ἂν μοναχὸς
ὑπὲρ μονῆς συνάξων, δός τοις ἀφειδῶς,
καὶ πάσης ἄς τυγχάνουν περιθάλψεως!
Ὁ οἶκος τοῦ Σταυφάχερ πῶς δὲν κρύπτεται
καθεὶς ἠξεύρει· κεῖται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ,
ἵνα τὸν ξένον ὁδοιπόρον δέχηται.

(Ἐν ᾧ μακρύνονται πρὸς τὸ βάθος, προκύπτει ὁ Γουλιέλμος
ΤΕΛΛΟΣ μετὰ τοῦ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ εἰς τὸ προσκήνιον).

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Βαουμγάρτεν).

Δὲν ἔχεις περαιτέρω τὴν ἀνάγκην μου.
Εἰς ταύτην τὴν οἰκίαν ἔμβα. Κύριος
εἶν' ὁ Σταυφάχερ, τῶν πασχόντων ὁ πατήρ. - -
'Αλλὰ,—ἰδοῦ τον!—'Ακολουθεῖ με. 'Ελθέ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Πλατεία ἐν 'Αλτόρφ (28).

(Εἰς τὸ μετασκήνιον ἐπὶ ὑψώματος παριστᾶται οἰκοδομούμενον φρούριον. Ἡ οἰκοδομὴ εἶναι προκεχωρημένη, ὥστε διακρίνεται τοῦ ὄλου τὸ σχῆμα. Τὸ ὀπίσθιον αὐτοῦ μέρος εἶναι ἐντελές, οἰκοδομεῖται δὲ ἤδη τὸ πρόσωπον. Τὰ ἱκρία ἴστανται πρὸ αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὰ ἀναβαίνουσιν οἱ κτίσται καὶ καταβαίνουσιν. 'Επὶ τῆς ἄκρας τῆς στέγης ὁ στεγαστής.—'Ολοι κινουῦνται καὶ ἐργάζονται.)

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΑΡΧΙΑΙΘΟΥΡΓΟΣ, ΚΤΙΣΤΑΙ καὶ ΠΑΙΔΕΣ.

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ (βιάδον ἔχων εἰς τὴν χεῖρα, παροτρύνει τοὺς ἐργάτας.)

'Εμπρός! Κινῆσθε. Μὴν ἀργῆτε! — Τὸν πηλὸν!

τὸν ἄσβεστον! 'Αμέσως τὰ ἴγωνάρια.

'Οταν θὰ ἔλθῃ, νὰ ἰδῆ ὁ κύριος

Διοικητῆς μας ἔργον.— Καὶ σεισθῆτε δά!

(Πρὸς δύο παιδας, φέροντας ὑλικόν.)

Φόρτωμα τοῦτο εἶναι; Τὸ διπλοῦν εὐθύς!

'Ημεροκλέπται, τὸν μισθὸν σας κλέπετε!

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Πικρὸν, τὰς πέτρας μόνοι μας νὰ φέρωμεν
διὰ τοὺς τοίχους τῆς ἰδίας μας εἰρκτῆς.

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Μεμψιμοιρεῖτε; Τὸν ἐλεεινὸν λαόν!

Ν' ἀρμέγῃ μόνον ζῶα εἶναι ἱκανὸς,

καὶ νὰ γυρίζῃ ὀκνηρὸς εἰς τὰ βουνά.

ΕΙΣ ΓΕΡΩΝ (κάθεται).

Ἄπηύδησα!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Αἶ, γέρων εἰς τὸ ἔργον σου!

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Δὲν ἔχεις σπλάγχνον, τὸν πτωχὸν τὸν γέροντα,—
μόλις νὰ σύρη ἡμπορεῖ τὸ σῶμά του,—
τὸν ἀγγαρεύεις!

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ καὶ ΚΤΙΣΤΑΙ.

Εἶναι ἀθεόφοβον!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Μὴ μεριμνᾶτε. Ἐκτελῶ τὸ χρέος μου.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Πῶς, ἐπιστάτα, θὰ κληθῆ τὸ φρούριον,
ὡς τελειώση, ὁποῦ τώρα κτίζομεν;

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Οὐριοδάμας. Ὑπὸ τοῦτον τὸν ζυγὸν
τὸν πέτρινον θὰ κάμψουν τὸν αὐχένα σας.

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Οὐριοδάμας!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Εἶναι νὰ γελάσητε;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Αὐτ' ἡ καλύβη θὰ δαμάση τὸ Οὐρί;

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Ἦθελον πόσοι νὰ ἰδῶ ἐπανωτοὶ
σῶροι τυφλοποντίκων ὡς αὐτὸν ἀρκοῦν
βουνὸν νὰ κάμουν ὅσον τὸ μικρότερον
εἰς τὸ Οὐρί!

(Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων μακρύνεται πρὸς τὸ μετασχήμιον.)

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Θὰ ρίψω τὴν σκαπάνην μου,
ἣτις λαξεύει διὰ τὸ ἐπάρατον
ἐκεῖνο ἔργον, εἰς τῆς λίμνης τὸν βυθόν!

(Ἔρχεται ὁ ΤΕΛΛΟΣ καὶ ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

ᾠ Φεῦ! Μὴ εἶχον ζήσει τοῦτο νὰ ἰδῶ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδῶ καλὰ δὲν εἶναι. Μακρυνώμεθα.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ Οὐρὶ τοῦτο; Τῆς ἐλευθερίας γῆ;

ΛΙΘΟΤΟΜΟΣ.

Κύριε, νὰ ἰδῆτε τὰ ὑπόγεια,
βαθέως κάτω! Ὅστις εἰς αὐτὰ κλεισθῆ,
δὲν θεν' ἀκούη νὰ φωνάξῃ πετεινός!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Θεέ μου!

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἄντειρίδας, τοίχους βλέπετε;
Διὰ νὰ μείνουν εἰς αἰῶνας κτίζονται.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅ,τι ὑψοῦσι χεῖρες, χεῖρες ρίπτουσι.

(Δεικνύων τὰ ὄρη.)

Τοῦ οἴκου εἶναι τῆς ἐλευθερίας μας
ὁ Θεὸς κτίστης.

(Ἀκούεται τυμπανισμός. Ἔρχονται ἄνθρωποι φέροντες πῖλον εἰς τὸ ἄκρον μακροῦ ξύλου. Ἐπεταὶ κήρυξ, καὶ μετ' αὐτῶν ἄτακτος σωρὸς γυναικοπαίδων.)

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Τ' εἶναι τὸ τυμπάνισμα;

Τί νὰ σημαίνη;

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τί σκηνή ἀποκρεῶν!
Τί εἶν' αὐτὸς ὁ πῖλος;

ΚΗΡΥΞ

Ἐν δνόματι
τοῦ βασιλέως!

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Σιωπή! Ἀκούσωμεν!

ΚΗΡΥΞ

Τὸν βλέπετε τὸν πῖλον, ἄνδρες τοῦ Οὐρί;
Εἰς ἄκραν στύλου ὑψηλοῦ θενὰ στηθῆ
εἰς τοῦ Ἀλτόρφ τὸ κέντρον, εἰς ἐπιφανές.
Καὶ διατάτει ταῦτα ὁ διοικητής:
Τὸν πῖλον τοῦτον θὰ τιμᾶτε ὡς αὐτόν·
θὰ προσκυνῆτε, γόνου κλίνοντες, γυμνήν
τὴν κεφαλήν. Ἐκ τούτου, τίς ὁ εὐπειθής,
ὁ Αὐτοκράτωρ θὰ μανθάνῃ. Ἀπειθῶν
περιουσία καὶ ζωὴ δημεύονται.

(Ὁ λαὸς ἀνακαγχάζει. Ἐπαναλαμβάνεται ὁ τυμπανισμὸς,
καὶ ἡ συνοδία ἀπέρχεται.)

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Ἀνήκουστον τί πάλιν ὁ Κύρ Ἐπαρχος
ἐφεῦρε! Πῖλον θενὰ προσκυνήσωμεν!
Τοιοῦτο πρᾶγμα ἤκουσε ποτὲ κανεῖς;

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τὰ γόνατα εἰς πῖλον θενὰ κλίνωμεν;
Νὰ παίξῃ θέλει; Εἴμεθ' ἄνδρες σοβαροί.

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

ᾠ! Κἂν τὸ στέμμα τὸ αὐτοκρατορικὸν
ἂν ἦτον! Εἶν' ὁ πῖλος ὁ Αὐστριακός

αὐτός. Τὸν εἶδα εἰς τὸν θρόνον κρεμαστὸν
ἀφ' ὅπου διανέμουν τὰ τιμάρια! (29)

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ὁ πῖλος τῆς Αὐστρίας! Προσοχή! Παγίς!
Εἰς τὴν Αὐστρίαν θενὰ μᾶς προδώσωσι!

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Δὲν θ' ἀνεχθῆ τὸ αἷσχος κάνεις τίμιος.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἐλθέτε, ἄς σκεφθῶμεν μετὰ τῶν λοιπῶν.

(Ἵποχωροῦσι πρὸς τὸ μετασκήνιον.)

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Σταυφάχερ).

Κύριε Βέρνερ, χαῖρε. Εἶδες κ' ἔμαθες.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τόσον ταχέως ποῦ ὑπάγεις; Πρόσμενε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἵπάγω. Εἰς τὸν οἶκον λείπει ὁ πατήρ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς τὴν καρδίαν ἔχω τόσα νὰ σ' εἰπῶ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Καρδιῶν βάρη λόγοι δὲν κουφίζουσι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οἱ λόγοι ὅμως εἰς τὰς πράξεις φέρουσι.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἡ μόνη πράξις σιωπὴ κ' ὑπομονή.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Καὶ πρέπει ν' ἀνεχθῶμεν τὰ μὴ ἀνεκτά;

ΤΕΛΛΟΣ.

Βίαιος ἄρχων ἄρχων εἶν' ἐφήμερος.—

Ὅταν ἀγρία θύελλα ἐκρήγνυται,
σβύννομεν τὰς φωτίας, καταφεύγουσι

τὰ πλοῖα εἰς λιμένας, καὶ τὸ φοβερὸν
στοιχεῖον παύει, ἔχνος μὴ καταλιπόν.
Καθεὶς ἡμῶν κατ' οἶκον ἄς λανθάνη ζῶν.
'Αφήνους' εἰς εἰρήνην τοὺς εἰρηνικούς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φρονεῖς;

ΤΕΛΛΟΣ.

Δὲν κεντᾶ ὄφεις μὴ ἐρεθισθεῖς.
Θεν' ἀπαυδήσουν μόνοι των ἐὰν ἰδοῦν
ὅτι ὁ τόπος ὑπομένει ἤρεμος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Συνησπισμένοι ἐδυνάμεθα πολλά.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐν ναυαγίῳ μόνος σώζεται καθεὶς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὕτω ψυχρῶς ἀφήνεις τὰ τοῦ ἔθνους σου;

ΤΕΛΛΟΣ.

Καθεὶς ἐλπίζει ἀσφαλῶς ἀφ' ἑαυτοῦ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐν δεσμῷ εἶναι ἰσχυροὶ κ' οἱ ἀσθενεῖς.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ ἰσχυρὸς δὲ, μόνος, ἰσχυρώτατος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Λοιπὸν νὰ μὴ ἐλπίση ἡ πατρίς εἰς σέ
ἐὰν ἐν ἀπογνώσει σπεύσ' εἰς ἄμυναν;

ΤΕΛΛΟΣ (οἰδῶν αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Ὁ Τέλλος σώζει ἐκ βαράθρων πλανηθὲν
ἀρνίον, καὶ θ' ἀφήσῃ τοὺς ἐταίρους του;
Πλὴν δι' ἐμέ μὴ σκέψεις, συζητήσεις μὴ.
'Αφήσατέ με τῶν βουλῶν σας ἔξω.

Τῶν πράξεων δ' ὅποταν ἔλθῃ ἡ στιγμή,
καλέσατε τὸν Τέλλον, καὶ θὰ τρέξω.

(Ἀπέρχονται κατὰ διαφόρους διευθύνσεις. Αἰφνίδιος θόρυβος
περὶ τὰ ἱκρία.)

ΛΙΘΟΤΟΜΟΣ (σπεύδων πρὸς τὸ μέρος).

Τί τρέχει;

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ (ἔρχεται κρᾶζων).

Ἐκ τῆς στέγης φεῦ! ὁ στεγαστῆς
ἔπεσε.

(ΒΕΡΘΑ εἰσορμᾷ μετ' ἀκολουθίας).

ΒΕΡΘΑ.

Συνετρίβη; Βοηθήσατε!

Καιρὸς ἂν εἶναι, σώσατε. Ἴδου χρυσός.—

(Ῥίπτει εἰς τὸν λαὸν τὰ χρυσᾶ της κοσμήματα.)

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Αἶ! τὸ χρυσόν σας! — Ὅλα πῶς πληρόνονται
διὰ χρυσοῦ θαρῆεϊτε. Ἐχωρίσατε
πατέρας καὶ παιδιά, ἢ ἀνδρόγυνα,
κλαυθμὸν καὶ θρῆνον εἰς τὴν γῆν ἐφέρατε·
ὅλα φρονεῖτε πῶς τὰ πλύνει ὁ χρυσός! —

Πρὶν ἢ ἐλθῆτε εἴμεθ' ἀνθρωποὶ φαιδροί.

Ἀπελπισία ἤλθε κατὰ πόδας σας. (30)

ΒΕΡΘΑ (πρὸς τὸν ἐπιστάτην τῶν ἔργων προσερχόμενον.)

Ζῆ;

(Ὁ ἐπιστάτης νεύει ἀποφατικῶς.)

Πύργε ἀπευκταῖε! Ὅπως ἐν ἀραῖς
ἰδρύθης, θέλει ἢ ἀρὰ σὲ κατοικεῖ. (Ἐξέρχεται.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Κατοικία τοῦ Βάλθερ Φύρστ.

Ο ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ καὶ ὁ ΑΡΝΟΛΔΟΣ ΕΚ ΜΕΛΧΘΑΛ

εἰσέρχονται συγχρόνως ἐκ δύο διαφόρων μερῶν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Κύριε Βάλθερ Φύρστ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Μὴ μᾶς ἰδοῦν!

Μὴ πλησιάσης. Κατασκοπευόμεθα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐξ Οὐντερβάλδης τίποτε μοὶ φέρετε,
 ἐκ μέρους τοῦ πατρός μου; ὦ! ἀφόρητον
 μοὶ εἶν', ἀργὸς νὰ μένω ὡς αἰχμάλωτος.
 Τί ἔχω πράξει τόσον ἀξιόποινον,
 ὥστε νὰ πρέπη ὡς φονεὺς νὰ κρύπτωμαι;
 Ἐκείνου τοῦ αὐθάδους ὅστις ἤθελε
 τὸ ζεῦγος τῶν βοῶν μου, τοῦ διοικητοῦ
 προσταγὴν ἔχων, νὰ μ' ἀρπάσῃ, ἔθραυσα
 διὰ τῆς βακτηρίας τὸν ἀντίχειρα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ζωηρὸς εἶσαι. Τοῦ Ἐπάρχου ὁ κλητὴρ
 ἐκεῖνος ἦτον ἡ ἀρχὴ τὸν ἔστειλεν.
 Εἰς ποινὴν ἦσο. Ἄν κ' ἦν ἴσως αὐστηρὰ,
 νὰ ὑποκύψῃς ἔπρεπεν ἐν σιωπῇ.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Νὰ ὑπομείνω τοὺς λοιδόρους λόγους του
 ἔπρεπ' ἐπίσης; «Ὅταν θέλῃ χωρικὸς
 νὰ φάγῃ ἄρτον, πρέπει μόνος του, ζευχθεὶς,
 τὸ ἄροτρον νὰ σύρῃ.» Ὅταν ὁ αἰσχροὺς

τὰ ὑπερήφανά μου ζῶα ἔλυσε,
 μ' ἔκαυσε τὴν ψυχὴν μου. Ὡς τὴν ὕβριν των
 οἱ εὐγενεῖς μου βόες νὰ ἡσθάνοντο,
 ἐμούγκριζον, κ' ἐκτύπων μὲ τὰ κέρατα.
 Τότε δικαία μὲ κατέλαβεν ὀργή·
 ἐλησμονήθη, καὶ τὸν δοῦλον ἔδειρα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Μόλις ἡμεῖς νικῶμεν τὴν καρδίαν μας.
 Πῶς ἡ γοργὴ νεότης νὰ περισταλῇ;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Λυποῦμαι μόνον διὰ τὸν πατέρα μου.
 Χρείαν φροντίδων ἔχει, καὶ εἰμὶ μακράν.
 Αὐτὸς μισεῖται ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ,
 ὡς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ δίκαιον
 ὑπερασπίζων. Θὰ στενοχωρήσῃ
 τὸν γέροντα. Δὲν ἔχει ἀρρώγη ἑνός.—
 Ὡ! Θὰ ὑπάγω! Ἄς συμβῇ ὅ,τι συμβῇ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Περίμεινον ὀλίγον ἐν ὑπομονῇ
 ὡς νὰ μᾶς ἔλθῃ ἐκ τοῦ Δάσους εἰδήσις.—
 Κτυποῦν, ἀκούω! Ὑπαγε. Ὁ Ἐπαρχος
 ἔστειλεν ἴσως. Κρύψου. Οὔτε εἰς Οὐρὶ
 τοῦ Λανδεσβέργερ δὲν ἐκφεύγεις τὴν ἰσχύν.
 Ἄλλήλοις δίδουν ἀρρώγη οἱ τύραννοι.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Νὰ πράττωμεν τί πρέπει μᾶς διδάσκουσιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εμβα· καὶ ὡς ὁ φόβος παύσῃ, σὲ καλῶ.

(Ὁ Μελχθαλ εἰσέρχεται.)

Ὁ καχοδαίμων! Δὲν τολμῶ νὰ τῷ εἰπῶ

τί ἀπαισίους ὑπονοίας . . . Τίς κτυπᾶ;
 Κροτεῖ ἢ θύρα; περιμένω συμφοράν!
 Ἔρπ' ὑποψία, προδοσία πανταχοῦ.
 Οἱ ἄγγελοι τῆς βίας ὡς εἰς τ' ἄδυτα
 τῶν οἴκων εἰσχωροῦσιν. Εἰς τὰς θύρας μας
 νὰ θέσωμεν θὰ πρέπη κλειῖθρα καὶ μοχλούς.
 (Ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ ὀπισθοδρομεῖ ἐκπληττόμενος, διότι
 εἰσέρχεται ὁ ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.)

Τί βλέπ'; Ὁ Βέρνερ! — Ἄριστος, μὰ τὸν Θεόν,
 φίλτατος ξένος. — Ἀγαθώτερος ἀνὴρ
 ποτὲ δὲν ὑπερέβη ταύτην τὴν φλιάν.
 Ὑπὸ φιλίαν στέγην καλῶς ὤρισας.
 Τί θέλων ἦλθες; Τί ζητεῖς εἰς τὸ Οὐρί;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Τὴν Ἑλβετίαν τὴν ἀρχαίαν, τοὺς καιροὺς
 τοὺς παλαιούς της.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Σὺ τὴν φέρεις μετὰ σοῦ.

Ἡ ὄψις σου παιδρύνει τὴν καρδίαν μου
 καὶ τὴν θερμαίνει. — Φίλε Βέρνερ, κάθησον. —
 Πῶς τὴν Γερτρούδ ἀφῆκας, τὴν συμβίαν σου,
 τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰβέργ τὴν φρόνιμον;
 Ὅσοι ἐκ χώρας ἔρχονται τῶν Γερμανῶν,
 ὑπὲρ Μεινάρδου σκήτην εἰς τὴν ξένην γῆν, ⁽³¹⁾
 τοῦ φιλοξένου μνημονεύουσ' οἴκου σας. —
 Εἰπέ δ', ἐκ Φλύλεν κατ' εὐθείαν ἔρχεσαι,
 καὶ οὐδαμοῦ δὲν εἶδες τίποτε, πρὶν ἢ
 τὸν πόδα θέσης ἐπὶ ταύτην τὴν φλιάν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (κάθεται.)

Ναί, εἶδα νέον ἔργον καὶ παράδοξον
 νὰ καταρτίζουν. Δὲν μ' ἐχαροποίησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐν βλέμμα, φίλε, σ' ἔδειξε λοιπὸν τὸ πᾶν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ποτὲ τοιοῦτο δὲν ὑπῆρξεν ἐν Οὐρὶ,
οὐδ' ἀπ' αἰώνων εἶχομεν ὀχύρωμα.

Μόνος ὁ τάφος ἦτον οἶκος ὀχυρός.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ εἶναι τάφος τῆς ἐλευθερίας μας.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Δὲν σοὶ τὸ κρύπτω, Βάλθερ Φύρστ. Δὲν μ' ἔφερεν

ἐδῶ σχολαία περιέργεια.— Πολλή

μὲ θλίβει λύπη. Εἰς τὸν οἶκον μερίμναν

ἀφῆκα, καὶ μερίμνας ἀπαντῶ ἐδῶ.

'Αφόρητον εἶν' ὅ,τι ὑφιστάμεθα,

καὶ οὐδὲ βλέπω τί τὸ τέλος τῶν δεινῶν.

'Ελεύθερος ἀρχῆθεν ἦν ὁ 'Ελβετός.

Μᾶς ἦσαν πάντες προσηνεῖς· αἰείποτε·

οὐδ' εἶδομεν τοιοῦτο οὐδ' ἠκούσαμεν,

ἐξ οὗ ποιμένες τὸ βουνὸν ἀνέρχονται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εἶν' ὅ,τι πράττουν ἀπαραδειγμάτιστον.

'Ὡς καὶ ὁ 'Αττιγῶσεν, γέρων εὐγενῆς,

ὅστις ἀρχαίους εἶδε χρόνους, καὶ αὐτὸς

κηρύττει ταῦτα ὡς μὴ πλέον φορητά.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κ' ἐκεῖ Ὑπὸ τὸ δ ἄ σ ο ς γίνονται φρικτὰ, (32)

κ' αἷμα τὰ πλύνει.— Οὕτως ὁ Διοικητῆς

'Ο Βολφενσεῖσεν, ὁ ἐδρεύων ἐν 'Ροσβέργ,

τοῦ ἀπηγορευμένου ὄρεχθεις καρποῦ,

τοῦ Βαουμγάρτεν τὴν γυναῖκα ἤθελε,

τοῦ ἐν Ἀλζέλλῃ, ν' ἀτιμάσῃ ἀναιδῶς,
καὶ ὁ ἀνὴρ τῆς τὸν κατεπελέκησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ! τοῦ Θεοῦ αἱ κρίσεις εἰσὶ δίκαιαι! —
Τοῦ Βαουμγάρτεν εἶπες; Σώφρονος ἀνδρός!
Εἶπέ μ', ἐσώθη; Εἶναι εἰς ἀσφάλειαν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἵπὲρ τὴν λίμνην ὁ γαμβρός σου ἔσωσεν
αὐτόν. Τὸν κρύπτω παρ' ἐμοὶ ἐν Στέϊνεν.—
Μοὶ διηγῆθη πλὴν αὐτὸς φρικτότερον,
ὃ διεπράχθη εἰς τὸ Σάρνεν. Σχίζεται
πᾶσα χρηστὴ καρδιά εἰς τὸ ἄκουσμα!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (προσεκτικῶς.)

Τί ἦτον τοῦτο;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς Μελχθάλ, ὅπου τοῦ Κέρνς⁽³³⁾

ἡ ὁδὸς φέρει, οἰκεῖ δίκαιος ἀνὴρ
Ἐρρίκος. Ἐκ τῶν Ἄλδεν ἐπιλέγεται, ⁽³⁴⁾
κ' ἡ ψῆφός του βαρύνει ἔς τὸ χωρίον του.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ τίς δὲν τὸν γνωρίζει; Τί συνέβ'; Εἶπέ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Λανδενβέργερ διὰ σφάλμ' ἀσήμαντον
παιδεύων τὸν υἱόν του, ν' ἀποζεύξωσι
διέταξε τοὺς βόας τοὺς ἀρίστους του
ἐκ τοῦ ἀρότρου. Τὸ παιδίον ἔδειρε
τὸν ὑπηρέτην, καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (μετ' ἀνυπομόνου προσοχῆς.)

Ὁ δὲ πατήρ; Εἶπέ μοι· τί ὡς πρὸς αὐτόν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Λανδενβέργερ κράζει τὸν πατέρα του,

καὶ παρ' αὐτοῦ νὰ φέρῃ τὸν υἱὸν ζητεῖ.
 Ἄλλ' ἐπειδὴ δμνύει οὗτος ἀληθῶς
 ποῦ ὁ φυγὰς ἐκρύβη ἔτι ἀγνοεῖ,
 ὁ ἄγριος μηνύει τοὺς βασανιστάς . . .

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ. (Ἀναπηδᾷ καὶ θέλει νὰ τὸν φέρῃ
 εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν.)

Σιώπα. Φθάνει.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (ὕψων τὴν φωνήν.)

«Ὁ υἱὸς διέφυγε;

Σὲ ἔχω. Σέ.» — Τὸν ρίπτουν κατὰ γῆς, κ' εὐθὺς
 τοὺς ὀφθαλμούς του τῷ τρυποῦν δι' ὀβελῶν.—

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Οὐρανέ!

ΜΕΛΧΘΑΛ (ἐξορμῶν.)

Εἶπες, τῷ τρυποῦν τοὺς ὀφθαλμούς;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (ἐκπεπληγμένος, πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Τίς εἶν' ὁ νέος;

ΜΕΛΧΘΑΛ (τὸν συλλαμβάνει μετὰ σπασμωδικῆς ὀρμῆς.)

Ὅφθαλμούς! τοὺς ὀφθαλμούς!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ᾠ συμφορᾶς!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τίς εἶναι;

(Ὁ Βάλθερ Φύρστ νεύει πρὸς αὐτόν.)

Εἶνε ὁ υἱός;

Δικαιοσύνη τ' οὐρανοῦ!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ

εἶμαι μακρὰν του! — Καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Συνέχου! Φέρε ἀνδρικῶς τὸ πάθημα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Καὶ πταίω! Κ' ἦτον ἐδικόν μου ἔγκλημα!
Λοιπὸν τυφλός· τῷ ὄντι, — ἐντελῶς τυφλός!

ΣΤΑΥΦΑΧΑΡ.

Ναί, ἐστειρεύθη ἡ πηγὴ τῆς ὄψεως.
Τὸ φῶς δὲν βλέπει πλέον τ' οὐρανοῦ ποτέ.

ΒΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τῆς θλίψεώς του φείσθητι.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ποτέ! ποτέ!

(Πιέζει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ σιγᾶ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς.
Ἐπειτα στρέφεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον, καὶ ὁμιλεῖ διὰ φωνῆς γλυκείας καὶ πνιγομένης ὑπὸ δακρῶν.)

Τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μας, δῶρον εὐγενές!
Τὰ πάντα ζῶσιν εἰς τὸ φῶς εὐδαίμονα!
Πρὸς τὸ φῶς χαῖρον στρέφεται καὶ τὸ φυτόν!
Κ' ἐκεῖνος εἰς τὸ σκότος, αἰσθανόμενος,
εἰς αἰωνίαν νύκτα θενὰ κάθηται!
Δὲν τὸν φαιδρύνει πλέον χλόη τῶν ἀγρῶν,
ἄνθη ποικίλα, κορυφαὶ ῥοδόχρως. —
Τίποτε εἶναι ν' ἀποθάνη τις, ἀλλὰ
νὰ ζῇ καὶ νὰ μὴ βλέπη εἶν' ἡ συμφορὰ.
Διατί οὕτω θλιβερῶς μὲ βλέπετε;
Ζωηροὺς ἔχω, ἔχω δύο ὀφθαλμούς·
κ' εἰς τὸν πατέρα τὸν τυφλὸν δὲν δύναμαι
νὰ δώσω καὶ τὸν ἕνα! οὐδ' ἀκτῖνα καὶ
ἀμυδροτάτην τοῦ πελάγους τοῦ φωτός,
ὃ ἀτενίζω, καὶ τὴν ὄψιν μου θαμβοῖ!

ΣΤΑΥΦΑΧΑΡ.

Φεῦ! καὶ ν' αὐξήσω πέπρωται τὴν λύπην σου
ἀντὶ νὰ τὴν ἰάνω! Πάντων ἐνδειῆς

μένει. Τὰ πάντα ὁ σκληρὸς τῷ ἤρπασε,
καὶ τῷ ἀφῆκε πλὴν τῆς ράβδου του οὐδὲν,
τυφλὸς, γυμνὸς, νὰ κρούη θύρας ἐπαιτῶν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τὴν ράβδον ἔχει μόνην ὁ ἀόμματος,
ὁ γέρων! Πάντων τὸν ἐγύμνωσεν, αὐτοῦ
τοῦ κοινοῦ πλούτου τῶν πενήτων, τοῦ φωτός!—

Μὴ τις εἰπῆ νὰ μείνω, μὴ τις νὰ κρυφθῶ!

ᾠ τῆς αἰσχροῦς δειλίας, στοχαζόμενος
τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐμῆς, νὰ λησμονῶ
τὴν σὴν! ν' ἀφήσω τὴν σὴν φίλην κεφαλὴν
εἰς τοῦ θηρίου τὴν διάκρισιν!— Μακρὰν
τοὺς μικροψύχους δισταγμούς! Αἵματηρὰν
ἐκδίκησιν καὶ μόνην πνέω τοῦ λοιποῦ.

Ἐκεῖ θὰ σπεύσω — οὐτις πλέον μὲ κρατεῖ—
νὰ τῷ ζητήσω τοῦ πατρὸς τὸν ὀφθαλμόν.

Ἐν μέσῳ θὰ τὸν εὕρω τῶν ἰππέων του·
καὶ τὴν ζωὴν μου εἰς οὐδὲν λογιζομαι,
τὸν φλογερόν μου πόνον εἰς τὸ αἷμά του
ἂν σβύσω καὶ ἂν πνίξω. (Θέλει ν' ἀπέλθῃ.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄλλὰ πρόσμεινε.

Τί κατορθόνεις κατ' ἐκείνου; Κάθεται
εἰς Σάρνην, εἰς τὸν πύργον τὸν αὐθεντικόν,
κ' ἐξ ὕψους τὴν ματαίαν ἀψηφεῖ ὀργήν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Καὶ ἂν τῶν ἀενάων πάγων κατοικῆ
τὰ δώματα ἐπάνω, εἰς Τρομόκερας,
ἢ ἔτι ὄπου ἢ Παρθένος κάθεται (35)
ἢ ἐγκεκαλυμμένη, θ' ἀναβῶ κ' ἐκεῖ,

καὶ μετὰ νέων ὁμοφρόνων εἴκοσι,
 τὸ φρούριόν του θὰ συντρίψω. Καὶ κάνεις
 ἂν δὲν μ' ἀκολουθήσῃ, ὅλοι ἂν ὑμεῖς,
 χάριν τῆς μάνδρας, χάριν τῆς καλύβης σας,
 εἰς τυραννίαν τὸν αὐχένα κλίνητε,
 τοὺς βοσκοὺς τότε εἰς τὰ ὄρη προσκαλῶ,
 κ' ὑπὸ τὴν ἐλευθέραν στέγην τ' οὐρανοῦ,
 ἐκεῖ ποῦ θάλλουν εὐρωστα αἰσθήματα
 καὶ ὑγιεῖς καρδίαι, εἰς αὐτοὺς ἐκεῖ
 τὴν πρᾶξιν διηγοῦμαι τὴν παμβδέλυρον.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ἐκορυφώθη τὸ κακόν. Προσμένομεν
 νὰ φθάσῃ μέχρῃς ἄκρου;

ΜΕΛΙΣΘΑΛ.

Ἄκρον ἄλλο τι

φρεῖσθε, ὅταν ὁ ἀστὴρ τοῦ ὀφθαλμοῦ
 ἀσφάλειαν δὲν ἔχη εἰς τὴν κόγχην του;—
 Εἴμεθα τόσον ἀσθενεῖς; Πρὸς τί λοιπὸν
 ἐμάθομεν τὸ τόξον νὰ τανύωμεν,
 νὰ φέρωμεν τὸ βᾶρος τοῦ πελέκεως;
 Πάντα τὰ ὄντα, ὅταν ἀπελπίζωνται,
 ἔχουσιν ὄπλ' ἀμύνης. Καὶ ἡ ἔλαφος,
 ἐξαντληθεῖσα, ἴσταται, κατὰ κυνῶν
 τὴν κερασφόρον κεφαλὴν προτείνουσα.
 Ὁ αἰγαγρος κρημνίζει εἰς τὸ βάραθρον
 τὸν κυνηγόν. Ἀκόμη καὶ ὁ ἥπιος
 βοῦς, τοῦ ἀνθρώπου σύνοικος, ὁ ἀρωτῆρ,
 ὁ τὴν ὀγκώδη ῥώμην τοῦ τραχήλου του
 εἰς ζυγὸν κάμπτων, καὶ αὐτὸς, ἐρεθισθεὶς,
 πηδᾷ, ὀξύνει τὸ ἀνδρεῖον κέρας του,

καὶ τὸν ἐχθρόν του σφενδονίζ' εἰς οὐρανόν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄν αἱ τρεῖς χῶραι ὡς ἡμᾶς ἐσκέπτοντο
τοὺς τρεῖς, θὰ ἦτον ἴσως τι κατορθωτόν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ Οὐντερβάλδεν ἂν καλέση, τὸ Οὐρὶ
ἂν βοηθῆ, θ' ἀκούση τὴν φωνὴν τὸ Σβύτς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εἰς Οὐντερβάλδεν εἶν' οἱ φίλοι μου πολλοὶ,
καὶ δίδουσι προθύμως αἷμα καὶ ζωὴν,
ἐὰν τὰ νῶτα ἀσφαλῆ αἰσθάνωνται.—
Ἦ εὐσεβεῖς πατέρες τῆς πατρίδος μας,
ἴσταμαι, νεανίας, μεταξὺ ὑμῶν
τῶν πολυπείρων. Ἡ φωνή μου νὰ σιγαῖ
μετριοφρόνως πρέπ' εἰς τὰ συμβούλια.
Ἄλλ' ὅτι εἶμαι νέος, οὐ πολλὰ ἰδὼν,
τὴν συμβουλήν μου μὴ περιφρονήσητε.
Δὲν μ' ἐξεγείρει θέρμη νέου αἵματος,
ἀλλ' ὑπερτάτη φρίκη κακουργήματος,
δι' ὃ κ' οἱ βράχ' εἰς οἶκτον θὰ ἐλύοντο.
Εἴσθε πατέρες, οἴκων προϊστάμενοι·
νὰ ἔχητ' ἐναρέτους εὐχεσθε υἱοὺς,
τὴν ἱεράν σας σεβομένους πολιάν,
φυλάττοντας τὴν κόρην τῶν ὀμμάτων σας.
Ἦ! Ἄν τὰ σώματά σας, ἂν τὰ κτήματα
δὲν ἔπαθον εἰσέτι, ἂν λαμπροφαιεῖς
οἱ ὀφθαλμοὶ σας στρέφωσι τὰς τροχιάς,
μὴ ξένοι ἔστε εἰς ἡμῶν τὸ πάθημα.
Τὸ ξίφος τῶν τυράννων κρέματ' ἐφ' ὑμῶν
ἐπίσης. Τῆς Αὐστρίας ἀπετρέψατε

καὶ σεῖς τὸν τόπον. Ὁ πατήρ μου ἔγκλημα
δὲν εἶχεν ἄλλο. Θεωρεῖσθε ὡς αὐτὸς
ἐγκληματί' ἐπίσης ἀξιόποιοι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς Βάλθερ Φύρστ.)

Ἦγοῦ ἀποφασίσας, καὶ ἀκολουθῶ.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ν' ἀκούσωμεν ἀκόμη τί οἱ εὐγενεῖς,
ὁ Ἀττιγῶσεν λέγει καὶ ὁ Σίλλινεν.—⁽³⁶⁾
Θενὰ μᾶς δώση φίλους τούτων τ' ὄνομα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τί ὄνομα τιμᾶται εἰς τὰ ὄρη μας
ὑπὲρ τὸ σόν,— ἐπίσης καὶ ὑπὲρ τὸ σόν;
Ὀνόματα τοιαῦτα εἰς τὸν τόπον μας
καλῶς ἤχοῦσι, κ' ἔχει πίστιν ὁ λαός.
Τῶν πατρικῶν σας κληρονόμοι ἀρετῶν,
τάς ἔχετε αὐξήσει.—Τί χρειάζεσθε
τούς εὐγενεῖς; Τί μόνοι δὲν προβαίνομεν;
Ἄν μόνοι εἰς τὸν τόπον ἤμεθα, φρονῶ
πῶς νὰ σωθῶμεν ὅτι θὰ εὐρίσκομεν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τοὺς εὐγενεῖς δὲν θλίβει ὁ αὐτὸς ζυγός.
Ὁ τὰς κοιλάδας κατακλύζων χεῖμαρος
εἰσέτι δὲν ὠγκώθη ὡς τὰς κορυφάς.
Πλὴν δὲν θὰ λείψῃ καὶ αὐτῶν ἡ ἀρωγὴ,
ὅταν τὴν χώραν θὰ ἰδῶσιν ἔνοπλον.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄν μεταξὺ Αὐστρίας καὶ ἡμῶν κανεῖς
δαιτητῆς ὑπῆρχε, θ' ἀπεφάσιζε
τὸ δίκαιον, ὁ νόμος. Ἄλλ' ὁ θλίβων μας
εἶναι ὁ Αὐτοκράτωρ, εἶν' ὁ ὕψιστος
κριτῆς μας.—Ἄρα νὰ μᾶς γίνῃ ἀρωγός

ὁ Θεὸς πρέπει διὰ τῶν χειρῶν ἡμῶν.—

Εἰς Σβύτς τοὺς ἄνδρας ἐρευνήσατε, κ' ἐγὼ

θενὰ στρατολογήσω φίλους ἐν Οὐρί.

Ἄλλ' εἰς τὸ Οὐντερβάλδεν τίνα στέλλομεν;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐμέ.— Τίς μᾶλλον, τίς ἐνδιαφέρεται;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὲν ἐπιτρέπω. Ἦλθες ξένος εἰς ἐμέ,

καὶ ἐγγυῶμαι περὶ ἀσφαλείας σου.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄφες. Γνωρίζω τῶν κρημνῶν τοὺς στενωπούς,

καὶ φίλους ἔχω στέγην νὰ μοὶ δώσωσι,

καὶ σώζοντές με νὰ μὲ ἀποκρύψωσι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄφες τον, ἄς ὑπάγη. Ὁ Θεὸς πολὺς.

Ἐκεῖ προδότηι δὲν ὑπάρχουν. Μισητὴ

ἢ τυραννία, δὲν εὐρίσκει ὄργανα.

Κάτω τοῦ Δάσους θέλει πράξει μεθ' ἡμῶν

ὁ ἐξ Ἀλξέλλης, ἐξεγείρων καὶ αὐτός. (37)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τῆς τυραννίας ὅτι τὴν ὑπόνοιαν

ἐψεύσαμεν, πῶς γνῶσιν θενὰ λάβωμεν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐρχόμεθα εἰς Βροϋννεν ἢ εἰς Τρεϊβ ὁμοῦ, (38)

ὅπου τὰ κοῖλα πλοῖα προσορμίζονται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄναφاندὸν τοσοῦτον, εἶναι κίνδυνος.—

Ἴδου τί γνώμην ἔχω.— Πρὸς τ' ἀριστερὰ

τῆς λίμνης, πρὸς τὸ Βροϋννεν, καὶ κατάντικρυ

τῆς Μυθοπέτρας, μικρὰ κεῖται πεδιάς

κρυπτὴ ἐντὸς τοῦ δάσους. Ῥύτλην τὴν καλεῖ

τὸ ἔθνος τῶν ποιμένων, ἐπειδὴ ἐκεῖ
τὸ δάσος κατεβρύη. Ἀκριβῶς ἐκεῖ (πρὸς τὸν Μελχθάλ)
συναπαντῶνται τὰ κοινὰ μας ὄρια·
κ' ἐκεῖ σὰς φέρει πλοῦς ἀπὸ τοῦ Σδύτς βραχύς.

(πρὸς τὸν Σταυφάχερ.)

Ἐκεῖ τὴν νύκτα δι' ἐρήμων στενωπῶν
κρυπτοβατοῦντες εἰς ταῦτ' ἐρχόμεθα.
Καθεὶς νὰ φέρῃ ἄνδρας δέκα δύναται,
ταῦτὰ φρονοῦντας μετ' ἐκείνου, καὶ πιστούς·
καὶ οὕτω βουλευθέντες τὰ κοινὰ κοινῶς,
εἰς ἀποφάσεις σὺν Θεῷ προβαίνομεν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἔστω! Νῦν δός μοι τὴν ἀνδρείαν δεξιάν.
Καὶ σύ. Καθὼς ἐνταῦθα ἄνδρες τρεῖς, ἡμεῖς,
συμπλέκομεν τὰς χεῖρας, ἄδολον δεσμὸν
ἀποτελοῦντες, οὕτω καὶ ὡς χῶραι τρεῖς
ὁμοῦ χωροῦμεν εἰς ζωὴν καὶ θάνατον,
καὶ εἰς γενναίαν ἄμυναν κ' ἐπίθεσιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ καὶ ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ὅμοῦ χωροῦμεν εἰς ζωὴν καὶ θάνατον!

(Μένουσιν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς συμπλεγμένους ἔχοντες τὰς
χεῖρας καὶ σιγῶντες.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

ὦ γέρων τυφλὲ πάτερ, δὲν θὰ τὴν ἰδῆς
σὺ τὴν ἡμέραν τῆς ἐλευθερίας μας.
Ἄλλὰ, θὰ τὴν ἀκούσῃς. Ὄταν αἱ πυραὶ
ἐξ Ἀλπεος εἰς Ἀλπιν θ' ἀκτινοβολοῦν,
ὅταν θὰ πίπτουν τῶν τυράννων φρούρια,
εἰς τὴν καλύβην θενὰ ἔρχεται τὴν σὴν
ὁ Ἑλβετός σου, ψάλλων μέλη θούρια,
κ' ἡ νύξ σου θ' ἀναλάμψη εἰς αὐγὴν χρυσοῦν.

(Ἀναχωροῦν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις.)

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΣΚΗΝΗ Α'.

Μεγαλοπρεπῆς κατοικία τοῦ Ἀττιγῶσεν.

(Γοτθικὴ αἴθουσα κεκοσμημένη δι' οἰκοσῆμων καὶ πανοπλιῶν. Ὁ ΒΑΡΩΝΟΣ, ὀγδοήκοντα πέντε ἐτῶν ἡλικίας, ὑψηλοῦ, εὐγενοῦς ἀναστήματος, φορεῖ γούναν, καὶ στηρίζεται εἰς βακτηρίαν, ἣν ἐπικοσμεῖ κέρασ ἀϊγάγγου. Ὁ ΚΟΥΟΝΗΣ καὶ ἕξ ΥΠΗΡΕΤΑΙ ἴστανται περὶ αὐτὸν, κρατοῦντες δρέπανα καὶ δίκρανα. Εἰσέρχεται ὁ ΟΥΔΕΡΙΧΟΣ ΡΟΥΔΗΝΣ, ἐν ἱπποτικῇ στολῇ.)

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἴδού με, θεῖε. Τίς σου ἡ διαταγή;

ΑΤΤΙΓΩΣΕΝ.

Πρῶτον, κατ' ἔθος παλαιὸν, ἐπίτρεψον
νὰ πῖω μετὰ τούτων τὸ ἐωθινόν.

(Πίνει ἐκ φιάλης, ἥτις μεταβαίνει ἐκ χειρὸς εἰς χεῖρα.)

Πρὶν, εἰς τὰ δάση ἔφερον καὶ τοὺς ἀγροὺς
αὐτοὺς, διέπων τὰ τῆς ἐργασίας των,
ὡς τοὺς ὠδήγ' εἰς μάχας ἢ σημαία μου.
Τῶρ' ἀπλοῦς εἶμαι μόνον οἰκονόμος των.

Ὅταν ὁ θάλπων ἥλιος δὲν ἔρχηται
πρὸς ἐμὲ τώρα, ν' ἀναβῶ εἰς τὸ βουνόν
νὰ τὸν ζητήσω τοῦ λοιποῦ δὲν δύναμαι·
κ' εἰς στενὸν οὕτω, πάντοτε στενότερον
κύκλον κινουμαι, καὶ πρὸς τὸν στενότατον
προβαίνω, ὅπου πᾶσα παύεται ζωή.
Σχιά μου μένω· μετ' ὀλίγον ὄνομα.

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν Ῥούδη, προτείνων τὴν φιάλην.)

Εἰς σᾶς, εὐγενῆ νέε!

(Ὁ Ῥούδης διστάζει νὰ λάβῃ τὴν φιάλην.)

Πῆε θαρρῆτῶς!

Ἄπο μιᾶς φιάλης καὶ μιᾶς ψυχῆς!

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἵπάγετε, παιδιά, καὶ, τὴν ἑορτὴν,
τὰ ἔργα πάλιν τῶν ἀγρῶν τὰ λέγομεν.

(Ἀναχωροῦσιν οἱ ὑπηρέται.)

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ, ΡΟΥΔΗΣ.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἄλλὰ σὲ βλέπω ἐζωσμένον κ' ἔνοπλον.

Ἵπάγεις εἰς τὸν πύργον, εἰς Ἄλτορρ λοιπόν;

ΡΟΥΔΗΣ.

Ναί, θεῖέ μου. Δὲν πρέπει καὶ ν' ἀργοπορῶ.—

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (κάθεται).

Τοσοῦτον σπεύδεις; Εἰς τὴν ἡλικίαν σου
φειδωλῶς τόσον προσμετρεῖται ὁ καιρὸς,
ὥστε τὸν περικόπτεις κ' εἰς τὸν θεῖόν σου
τὸν γέροντα!

ΡΟΥΔΗΣ.

Δὲν ἔχεις τὴν ἀνάγκην μου,
τὸ βλέπω. Εἶμαι ξένος εἰς τὸν οἶκόν σου.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (διαμετρήσας αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν διὰ τῶν ὀμμάτων.)

Ναὶ δυστυχῶς! Ναὶ ξένη σ' ἔγειν' ἡ πατρίς.
Δὲν σὲ γνωρίζω πλέον. ὦ Οὐλί! Οὐλί! (39).
Εἰς μέταξαν ἐμπρέπεις· τοῦ ταῶ πτερὸν (40)
κοσμεῖ τὴν κεφαλὴν σου· εἰς τὸν ὤμόν σου
πτύσσεις μανδύαν πορφυροῦν· περιφρονῶν
τὸν χωρικόν μας βλέπεις· ὡς κ' αἰσχύνεσαι
τὸν ἀγαθόν του ἀσπασμόν ν' ἀποδεχθῆς.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τῷ ἀποδίδω τὴν ἀνήκουσαν τιμὴν,
πλὴν τῷ ἀρνοῦμαι ὅσῃν σφετερίζεται.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Στενάζ' ἡ χῶρα πᾶσα ὑπὸ τὴν ὀργὴν
τοῦ βασιλέως· πᾶς χρηστὸς ἀνὴρ πονεῖ
ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ τυραννικοῦ ζυγοῦ.
Πρὸς τὰ κοινὰ μας ἄλγη μόνος δὲν ἄλγεῖς.
Δραπέτης τῶν οἰκείων, μετὰ τῶν ἐχθρῶν
συντάττεσαι τοῦ τόπου, τὰ δεινὰ ἡμῶν
χλευάζων, εἰς εὐκόλους τρέχων ἡδονάς,
θηρεύων ἡγεμόνων εὐνοίαν, ἐν ᾧ
μαστιίζεται ὁ τόπος αἱματόφυρτος!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πιέζεται ὁ τόπος;— Θεῖε, διατί;
Κ' εἰς ταῦτα ποῖος τὰ δεινὰ τὸν ἔρριψε;
Μία καὶ μόνη λέξις ἤρκει, κ' ἔπαυε
συμφορὰ πᾶσα, καὶ ὁ τόπος εὐμενῆ
καὶ πατρικὸν ἀπέκτα Αὐτοκράτορα.
Εἰς τοὺς ἀποτυφλοῦντας τὸν λαὸν οὐαί!
ὥστε πρὸς τὸ καλὸν του ν' ἀντιτάττηται.
Πρὸς ἴδιον συμφέρον ἐμποδίζουσι
τοὺς ἐν τῷ Δάσει πίστιν νὰ ὁμόσωσιν
εἰς τὴν Αὐστρίαν, ὡς οἱ πέριξ ἔπραξαν
πάντες· καὶ τοῖς ἀρέσκει εἰς αὐθεντικὰς
νὰ κάθηνται καθέδρας, ὡς οἱ εὐγενεῖς,
νὰ κύπτουν θέλουν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
καὶ μόνον, ὅπως εἰς οὐδένα κύπτωσι.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Αὐτὰ ν' ἀκούω! Νὰ τ' ἀκούω παρὰ σοῦ!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἄκουσον μέχρι τέλους. Μ' ἐπροκάλεσας!
 Τί μέρος, θεῖε, διαδραματίζεις σὺ
 αὐτός; Δὲν εἶναι ἡ φιλοδοξία σου,
 δὲν εἶναι ἀνωτέρα τοῦ νὰ εἶσ' ἐδῶ
 δήμαρχος, προὔχων χωρικῶν, νὰ κυβερνᾷς
 μετὰ βοσκῶν; Δὲν εἶναι ἐνδοξότερον
 τοῦ βασιλέως τὴν ἰσχὺν νὰ προσκυνῆς,
 εἰς τὸν λαμπρόν του νὰ καταταχθῆς στρατὸν,
 παρὰ νὰ ἦσαι ὁμοῖος τοῖς δούλοις σου,
 καὶ εἰς τὰς δίκας χωρικῶν συμπάρεδρος;

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Οὐλῆ, Οὐλῆ! Γνωρίζω τὴν ἐπαγωγὸν
 φωνήν, ἣτις τὸ οὖς σου σοὶ διέφθειρε,
 καὶ τὴν καρδίαν σ' ἐδηλητηρίασε.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι· μοὶ σπαράττει τὴν ψυχὴν
 ὁ χλευασμὸς τῶν ξένων, τῶν καλούντων μας
 χωρικοευπατρίδας. Δὲν ἀνέχομαι,
 ὅταν οἱ περίξ νέοι δάφνας δρέπωσιν,
 εἰς τῶν Ἀψβούργων τεταγμένοι τὰς γραμμάς,
 ἀργὸς τὸν κλῆρον νὰ φρουρῶ τὸν πατρικόν,
 κ' εἰς χειρουργίαν βάνουσον νὰ φθείρηται
 τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς μου. Πράξεις ἀλλαχοῦ,
 καὶ κόσμος δόξης πέραν τούτων τῶν βουνῶν!
 Ἐνταῦθα σκωριᾶ μου κράνος καὶ ἀσπίς.
 Ὁ ἦχος τῶν σαλπίγγων τῶν πολεμικῶν,
 τοῦ κήρυκος ἢ κλησῖς εἰς ἵπποτικούς
 ἀγῶνας, δὲν φαιδρύνει τὰς κοιλάδας μας.
 Ἐδῶ ἀκούω μόνον ἄσματα βοσκῶν,
 καὶ μονοτόνους τῶν ποιμνίων κώδωνας.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἄποτετυφλωμένε καὶ δοξομανῆ!
τὸν τόπον περιφρόνει τῶν γονέων σου,
αἰσχύνου τῶν ἡθῶν των τῶν ἀρχαϊκῶν!
Μετὰ θερμῶν δακρύων θὰ ποθῆς ποτὲ
τὰ ὄρη τῆς πατρίδος, κ' ἡ βουκολικὴ
ἐκείνη μελωδία, ἧς καταφρονεῖς
ὑπερηφάνως, θέλει τὴν καρδίαν σου
κατασπαράττει, ν' ἀντηχῆ εἰς ξένην γῆν
ὁσάκις τὴν ἀκούεις.—ὦ! πανίσχυρος
εἶναι ὁ ἔρωσ τῆς πατρίδος! Διὰ σὲ
δὲν εἶν' ἡ ξένη κοινωνία, ἡ ψευδής.
Εἰς τῶν Αὐτοκρατόρων μένει τὰς αὐλὰς
ἡ σὴ πιστὴ καρδία ξέν' εἰς ἑαυτήν.
Ὁ κόσμος ἄλλας θέλει ἀρετάς, οὐχὶ
ἄς εἰς τ' ἀθῶα ὄρη μας ἐθήλασας.
—Ὑπαγε, πῶλει τὴν ἐλεύθερον ψυχὴν,
καὶ μίσθου χώρας, κ' ἔσο δοῦλος ἰσχυρῶν,
νὰ ᾗται ἂν δὲν θέλῃς κύριος σαυτοῦ,
κ' εἰς τὴν προγονικὴν σου χώραν ἡγεμών!
—Ἡμῶν πλησίον μεῖνε, ὦ Οὐλῆ, Οὐλῆ,
καὶ μὴ ὑπάγῃς εἰς Ἀλτόρφ! — Τὰς τάξεις μὴ
τὰς ἱεράς ἐκλίπῃς τῆς πατρίδος σου!
— Τῆς γενεᾶς μου ἔσχατος ἀπέμεινα.—
Μετ' ἐμοῦ σβεῖται τ' ὄνομά μου. Κρέμανται
ἐκεῖ ἀσπίς καὶ κράνος. Εἰς τὸν τάφον μου
θὰ μοὶ τὰ δώσουν ταῦτα. Νὰ στοχάζωμαι
ὅταν ἐκπνέω, ὅτι περιέμενες
οἱ ὀφθαλμοί μου νὰ κλεισθῶσιν, ἵνα σὺ,
στάς πρὸ τῆς νέας ἑδρας τῶν ἐκμισθωτῶν,

τὰς εὐγενεῖς μου κτήσεις, τὰς ἀρχαίας μου,
 ἄς ἐλευθέρας ἔλαβον παρὰ Θεοῦ,
 ζητήσης παρ' Αὐστρίας εἰς ἐκμίσθωμα!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κατὰ τοῦ Βασιλέως ἀνθιστάμεθα
 εἰς μάτην. Εἶναι ἐδική του δλ' ἡ γῆ.
 Ἡμεῖς πεισμόνως μόνοι θ' ἀντιτείνωμεν
 πνιγόμεν', ἵνα θραύσωμεν τὴν ἄλυσον
 τῶν χωρῶν, ὅσας ἔδεσε πέριξ ἡμῶν;
 Τὰ ἐμπορεῖα καὶ τὰ δικαστήρια
 εἶν' ἐδικά του, ἐδικαί του αἱ ὁδοί,
 καὶ τὸν Γοτθάρτον διαπορευόμενος
 φορτηγὸς ἵππος, φέρει φόρον εἰς αὐτόν.
 Ἐμπεπλεγμένους εἰς τὸ δίκτυον, αὐτοῦ
 αἱ χῶραι μᾶς κυκλοῦσι καὶ μᾶς δένουσιν.
 — Ἡ Αὐτοκρατορία θὰ μᾶς σώσῃ; Μὴ
 δύνατ' ἐκ τῆς Αὐστρίας νὰ σωθῇ αὐτή;
 Ὁ Θεὸς σώζει, ὅχ' οἱ Αὐτοκράτορες.
 Τί παρ' Αὐτοκρατόρων νὰ προσμένωμεν,
 οἵτινες ἐν ἀνάγκῃ ὀπλων καὶ χρυσοῦ,
 τὰς πόλεις ὅσαι σκέπονται ὑπ' εὐγενῶν
 ἢ ἐκποιοῦσιν ἢ ὑποθηκεύουσιν;
 — ὦ! ὅχι θεῖε! Εἶνε εὐεργέτημα
 κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῶν διασπασμῶν
 νὰ προσδεθῶμεν εἰς ἐδραίαν κορυφήν.
 Εἰς γένος ἀπὸ γένους κυλινδούμενον,
 τὸ στέμμ' ἀλλάσσει τὸ αὐτοκρατορικόν,
 κ' εἶν' ἐπιλήσμον ὑπηρεσιῶν πιστῶν·
 ὁ δὲ ὑπὲρ κυρίου κληρονομικοῦ
 ὑπηρετήσας, σπεῖρ' ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Σοφὸς τοσοῦτον εἶσαι καὶ ὀξυδερκῆς,
ὅσον δὲν ἦσαν εἰ συμπατριῶταί σου,
οἵτινες ἵνα τῆς ἐλευθερίας των
τὸ προσφιλές τοις σώσωσι κειμήλιον,
ἠρωϊκῶς κ' ἐκθύμως ἠγωνίσθησαν;
Πρὸς τὴν Λυσέρνην πλεῦσον, καὶ ἐρώτησον
ἄν, πῶς πιέζει τῆς Αὐστρίας ὁ ζυγός.
Θὰ ἔλθωσι τὰς μάνδρας, τὰς ἀγέλας μας,
τοὺς βράχους τῶν βουνῶν μας νὰ μετρήσωσι,
τὴν κερασφόρον θήραν νὰ διώξωσιν
ἐκ τῶν δασῶν μας τῶν ἀγνῶν, διὰ μοχλῶν
νὰ φράξωσι τὰς πύλας, τὰς γεφύρας μας.
Θὰ τοῖς πληρώσῃ ἢ πενία μας χωρῶν
προσκτήσεις, νίκας τὸ ἐκρέον αἷμά μας.
— Ὅχι! ἂν αἷμα ἔχωμεν νὰ χύσωμεν,
ὑπὲρ ἡμῶν ἄς ρεύσῃ! — Ἀγοράζομεν
εὐθηνότερως τὴν ἐλευθερίαν μας
ἢ τὴν δουλείαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θ' ἀντικρούσωμεν,
λαὸς ποιμένων, τοῦ Ἀλβρέχτου τὸν στρατόν;

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Παῖ, μάθε ποῖος τῶν ποιμένων ὁ λαός.
Μ' εἶναι γνωστός· εἰς μάχας τὸν ὠδήγησα.
Εἰς Φαβεντίαν εἶδον ν' ἀγωνίζεται.
Εἰς τὸν ζυγὸν ἄς ἔλθουν νὰ μᾶς κάμψωσιν,
ἂν ν' ἀντιστῶμεν ἔχωμεν ἀπόφασιν!
— ὦ! τίνος εἶσαι γενεᾶς αἰσθάνθητι.
Μὴ διὰ φρούδην λάμψιν καὶ ψευδοφαῆ,

τὸν μαργαρίτην ῥίψης τῆς ἀξίας σου.—
 Λαοῦ νὰ λέγησ' ἐλευθέρου κεφαλῆ,
 ὃν ἡ ἀγάπη μόνη νὰ σοὶ προσαρτᾷ
 πιστόν σοι ἐν πολέμοις, κ' εἰς τὸν θάνατον,
 τοῦτό σοι ἔστω καύχησις κ' εὐγένεια.—
 Τοὺς δεσμοὺς σφίγγον οὐς ἡ φύσις ἔπλασεν.
 Εἰς τὴν πατρίδα τὴν φιλότατην προσηλοῦ,
 καὶ διὰ πάσης τῆς καρδίας ἔμμενε.
 Ἐδῶ εἰσὶν αἱ ῥίζαι τῆς ἰσχύος σου·
 ἐκεῖ δέ, ἐν τῇ ξένη, μόνος ἵστασαι,
 ὡς κάλαμος, ὃν θραύει πᾶσα θύελλα.
 Πολὺν καιρὸν δὲν εἶχες μᾶς ἰδεῖ. Ἐλθέ.
 Δοκίμασον ἡμέραν μίαν. Σήμερον
 τὸ Ἄλτὸρφ ἄφες.— Μὲ ἀκούεις; Σήμερον
 μόνον. Ἡμέραν μίαν δόθητ' εἰς τοὺς σοὺς!
 (Λαμβάνει τὴν χεῖρά του.)

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἔδωκα λόγον. Ἐδεσμεύθην. Ἄφες με.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ. (Ἀφίνων τὴν χεῖρά του, καὶ σοβαρῶς.)

Ναί, ἐδεσμεύθης, δυστυχῆ! — Δὲν σ' ἔδεσε
 λόγος ἢ ὄρκος ὅμως, ἀλλὰ δύσρηκτον
 τοῦ ἔρωτος σχοινίον.

(Ὁ Ῥούδης ἀποστρέφεται.)

Τί ἂν κρύπτεσαι;

Ἡ Βέρθα εἶναι ἐκ Βρυνέκης, ἥτις σὲ
 εἰς τὰς ἀλύσους τὰς αὐτοκρατορικὰς
 ἔλκει καὶ δέει. Ἀρνισίπατρις, θαρρεῖς
 τὴν κόρην νὰ κερδήσης τὴν ἐξ εὐγενῶν.
 Μὴ ἀπατᾶσαι. Δέλεαρ εἶν' ἡ μνηστὴ,
 καὶ δὲν ὠρίσθη εἰς τὴν σὴν ἀφέλειαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἄρκοῦσιν ὅσα ἤκουσα. Ὑγίαινε. (Ἀναχωρεῖ.)

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Μεῖνε, ὦ ἄφρων νέε! Ἄλλ' ἀπέρχεται.
 Δέν τόν ἀναχαιτίζω, δέν τόν σώζω, φεῦ!
 Οὔτως ἀπέδρα καί ὁ Βολφενσεῖσεν, ὡς
 καί πολλοὶ ἄλλοι θεν' ἀκολουθήσωσιν.
 Ἡ ξένη γοητεία, ὑπερβαίνουσα
 τὰ ὄρη μας, τοὺς νέους μετὰ βίας σπᾶ.
 ὦ κακοδαίμων ὦρα, ὅτε ξενισμὸς
 εἰς τὰς κοιλάδας εἰσβαλὼν τὰς εὐτυχεῖς,
 τ' ἀρχαῖα ἦθη τὰ σεμνὰ διέφθειρε!
 Θρασὺ εἰσβάλλει πᾶν τὸ νέον παρ' ἡμῖν·
 τὸ δὲ ἀρχαῖον καὶ τὸ ἀξιοπρεπὲς
 ὑποχωρεῖ, καὶ ἄλλοι ἔρχονται καιροί.
 Προκύπτει ἄλλως σκεπτομένη γενεά!
 Ἐγὼ δ' ἐνταῦθα τί ζητῶ; Ἐτάφησαν
 ὄλοι μεθ' ὅσων ἔζησα καὶ ἔπραξα.
 Ὑπὸ γῆν κεῖται ὁ καιρὸς μου. Εὐτυχῆς
 ὁ μὴ ἠναγκασμένος εἰς τὸ νῦν νὰ ζῆ. (Ἀπέρχεται.)

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Πεδιάς περιβαλλομένη υπό δάσους καὶ ὑψηλῶν βράχων.

(Ἐπὶ τῶν βράχων στενωπαὶ μετὰ δρυφράκτων καὶ ἐνιαχοῦ καὶ ἀνάβαθρων, δι' ὧν μετὰ ταῦτα καταβαίνουσιν οἱ χωρικοί. Εἰς τὸ βάθος ἡ λίμνη, ἐφ' ἧς κατ' ἀρχὰς φαίνεται σεληνιαία Ἴρις. Εἰς τὸ μετασκήνιον ὑψηλὰ ὄρη, ὧν ὀπισθεν ὑπερέχουσι παγετοσκεπεῖς κορυφαί. Νύξ. Ἡ λίμνη καὶ οἱ πάγοι τῶν κορυφῶν στίλβουσιν εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης.)

ΜΕΛΧΘΑΛ, ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ, ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΑ, ΜΑΪΕΡ ΕΚ ΣΑΡΝΗΣ,
ΒΟΥΡΧΑΡΤ ΕΝ ΒΥΕΛ, ΑΡΝΟΛΔ ΕΚ ΣΕΒΑΣ, ΚΛΑΟΥΣ ΕΚ
ΦΑΥΗΣ, καὶ πολλοὶ ἄλλοι χωρικοί, ὅλοι ἔνοπλοι.

ΜΕΛΧΘΑΛ (ἐκ τοῦ παρασκήνιου.)

Ἡ στενωπὸς ἀνοίγει· μόνον ἔπεσθε!
Ἴδου ὁ βράχος κ' εἰς τὸν βράχον ὁ σταυρός.
Τὸ ῥύτλι τοῦτο εἶναι.

(Εἰσέρχονται ἔχοντες εἰς τὰς χεῖρας δαυλοῦς.)

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΑ.

Ἄκουσον!

ΣΕΒΑΣ.

Κενόν!

ΜΑΪΕΡ.

Κάνεις δὲν ἦλθεν ἔτι πατριώτης μας.
Ἡμεῖς τοῦ Οὐντερβάλδεν πρῶτοι εἴμεθα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τί ὥρα εἶναι τῆς νυκτός;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἐφώναξε

δύω ὁ νυκτοφύλαξ εἰς τὸ Σέλισβέργ.(40)

(Ἀκούεται μακρόθεν κώδων.)

ΜΑΪΕΡ.

Σιγᾶτε!

ΕΝ ΒΥΕΛ.

Εἶναι τὸ ἐρημοκλήσιον
τοῦ Σβύτς. Εἰς ὄρθρον προσκαλεῖ ὁ κώδων του,
ΕΚ ΦΛΥΗΣ.
Ὁ ἀῆρ εἶναι καθαρὸς· φέρει μακρὰν
τὸν ἦχον.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄς ἀνάψη φρύγανα κάνεις,
νὰ καίουν ὅταν θὰ φανοῦν οἱ σύντροφοί.
(Δύω χωρικοὶ ἐξέρχονται.)

ΣΕΒΑΣ.

Λαμπρὰ σελήνη· καὶ ἡ λίμν', ἰδέτε την,
καθὼς στιλπνὸς καθρέπτης εἶν' ἀτάραχος.

ΕΝ ΒΥΕΛ.

Καλῶς θὰ πλεύσουν.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΑ. (Δεικνύσων τὴν λίμνην.)

Ἄ! Ἰδέτ', ἰδέτ' ἐκεῖ!

Δὲν βλέπετε;

ΜΑΪΕΡ.

Τί τρέχει;—Ἄ! τῷ ὄντι! Ναί!
Ἴρις, τὴν νύκτα!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τῆς σελήνης τὴν γενναῖ
τὸ φῶς.

ΕΚ ΦΛΥΗΣ.

Σημεῖον σπάνιον, παράδοξον!
Πολλοὶ δὲν εἶν' οἱ ζῶντες καὶ ἰδόντες το.

ΣΕΒΑΣ.

Καὶ διπλοῦν εἶναι! Ἄνω δεύτερον χλωμόν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἰδέτε, σκάφος ὑποκάτω του περᾶ.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τὸ πλοῖον τοῦ Σταυφάχερ εἶναι. Ὁ χρηστὸς
ἀνὴρ δὲν μένει ἐξοπίσω οὐδενός.

(Πορεύεται μετὰ τοῦ Βαουμγάρτεν πρὸς τὴν ἀκτὴν.)

ΜΑΪΕΡ.

Οἱ ἐξ Οὐρὶ ἀκόμη ὑπολείπονται.

ΕΝ ΒΥΕΛ.

Διὰ τοῦ ὄρους ἔχουν ἐλιγμοὺς μακροὺς
ἔν' ἀποφύγουν κατασκόπων βλέμματα.

(Ἐν τούτοις οἱ δύο χωρικοὶ ἀνήψαν πυρὰν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας.)

ΜΕΛΧΘΑΛ (εἰς τὴν ἀκτὴν).

Τίς εἶ; Τὸ σύνθημά σας!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (κάτωθεν.)

Φίλοι τοῦ λαοῦ.

(Ὅλοι καταβαίνουνσι πρὸς τοὺς προσπλεύσαντας. Ἐκ τοῦ πλοιαρίου ἐξέρχον-
ται ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ, ὁ ΙΤΕΛ ΡΕΔΙΓΚ, ὁ ΑΝΣ ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ, ὁ ΠΙΩΡ-
ΓΗΣ ΕΝ ΑΥΑΗ, ὁ ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ, ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ὁ ΣΙΑΗΡΟΥΡΓΟΣ,
ὁ ΙΟΥΤ ΕΚ ΒΑΪΔΕΡ, καὶ τρεῖς ἄλλοι χωρικοὶ, ἐπίσης ὄλοι ὠπλισμένοι.)

ΠΑΝΤΕΣ (ἀνακράζουσι.)

Χαίρετε!

(Ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ μένουσιν εἰς τὸ βάθος καὶ ἀντασπάζονται, προχωρεῖ
πρὸς τὸ προσκηνίον ὁ Μελχθάλ μετὰ τοῦ Σταυφάχερ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

ὦ! Τὸν εἶδον, Κύριε, ἐν ᾧ
νά με ἰδῆ ἐκεῖνος δὲν ἠδύνατο!
Τῷ ἔθεσα τὴν χεῖρα εἰς τὰ βλέφαρα,
κ' ἐνεφορήθην φλέγουσαν ἐκδίκησιν
ἐκ τῶν σβεστῶν ἡλίων τῶν βλεμμάτων του.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐκδίκησιν μὴ λέγῃς. Ὅχι γε γ ο ν ὸ ς
κακὸν, ἀλλ' ἀ π ε ι λ ο ὕ ν τ α ν' ἀντικρούσωμεν.
— Ἀλλὰ εἰπέ μοι, εἰς τὸ Οὐντερβάλδεν τί

κατώρθωσας, καὶ τίνας ὑπὲρ τῶν κοινῶν
ἐξήγειρας; προσέτι σὺ τῶν προδοτῶν
πλεκτάνας, καὶ κινδύνους πῶς διέφυγες;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Διὰ τοῦ ὄρους τοῦ φρικτοῦ τῶν Συρεννῶν (41)
ὑπὲρ πεδία παγετῶν ἀπέραντα,
ἐφ' ὧν μονήρης ὁ βραχνὸς κλαγκάζει γῦψ,
εἰς Ἄλπειν κατηλθὼν στενωπόν. Ἐκεῖ
οἱ ἐξ Οὐρὶ ποιμένες κ' οἱ ἐξ Ἐγγελβέργ (42)
φωνάζουσιν ἀλλήλους χαιρετώμενοι,
κ' εἰς τὰς βοσκὰς ἐνοῦνται. Ἐκεῖ ἔσβυνον
τὴν δίψαν, πίνων γάλα ἐκ τῶν παγετῶν,
τὸ καταρρέον εἰς ἀφρώδεις ρύακας. (43)
Εἰς τὰς καλύβας τοῦ βουνοῦ κατέλυον,
ἐγὼ ξενίζων, ξενιζόμενος ἐγὼ,
μέχρις οὗ τέλος εἰς οἰκήσεις ἔφθασα
ἀνθρώπων ζώντων ἐν κοινωνικοῖς θεσμοῖς.
— Εἰς τὰς κοιλάδας ταύτας εἶχε πρό τινος
ἡ φήμη φθάσει τοῦ φρικτοῦ ἐγκλήματος,
κ' ἡ συμφορὰ μου σεβασμὸν ἐνέπνεε,
καὶ πᾶσα θύρα εὐλαβῶς μ' ἠνοίγετο!
Κατάπληκτ' ἦσαν αἱ εὐθεῖαί των ψυχαὶ
διὰ τοὺς νέους τρόπους τοὺς δυναστικούς·
διότι, ὅπως διαρκῶς αἱ Ἄλπεις των
τ' αὐτὰ παράγουν βότανα, κ' αἱ βρύσεις των
ὁμοίως ρέουν, ἄνεμοι καὶ σύννεφα
ἀμεταβλήτως τέμνουν τὴν αὐτὴν ὁδὸν,
ὁμοίως καὶ τὰ ἦθη εὐσταθῆ ἐκεῖ
ἀπὸ προγόνων εἰς ἐγγόνους ἔμειναν,
κ' ἡ τῆς ζωῆς των ἔξις, ἀρχαιοπρεπῆς,

αυθάδεις ἀποκρούει νεωτερισμούς.

— Ὅρέξαντές μοι τὰς τραχείας χεῖράς των,
τὰ σκωριῶντα ξίφη ἐξεκρέμασαν,
καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των χαῖρον ἔλαμπε
τὸ θάρρος, ὅτε εἶπα τὰ ὀνόματα
τὰ ἀνὰ πᾶν τὸ ὄρος ἱερά, τὸ σὸν
καὶ τὸ τοῦ Βάλλθερ Φύρστ. Ὁρκίσθησαν
ὁ ὑμῖν δόξη πρόθυμοι νὰ πράξωσι,
καὶ ὡς θανάτου νὰ σᾶς μείνωσι πιστοί.

— Ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ξενίας ἀσφαλῆς
παρελθὼν οὕτως ἔπαυλιν μετ' ἔπαυλιν,
ὅτε κατῆλθον καὶ εἰς τὴν κοιλάδα μου,
ἔπου πολὺ μου τὸ συγγενολόγιον,
καὶ τὸν πατέρα εὖρον ἄστεγον, τυφλὸν,
ἐπὶ ἀχύρου ξένου, ἄρτον τρώγοντα
ἐλέευσ...

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οἴμοι! Οὐρανέ!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δὲν ἔκλαυσα,
τοῦ ἀπεράντου πόνου μου τὴν δύναμιν
εἰς ῥοῦν δακρύων μάταιον δὲν ἔλυσα·
ἀλλ' εἰς τὸ στήθος προσφιλὲς κειμήλιον
αὐτὸν ἐγκλείσας, ἐστοχάσθην πράξεων.
Διέρπων πάντας τοῦ βουνοῦ τοὺς ἐλιγμούς,
τοὺς κρυπτοτέρους, ἰχνηλάτησα μυχοὺς,
κ' εἰς τῶν ἀλύτων παγετῶν τοὺς πρόποδας
κ' ἐκεῖ βοσκοὺς εἰκοῦντας ἀνεκάλυψα,
κ' εἰς ὅ,τι μέρος ἂν ἡ ποῦς μου μ' ἔφερε,
τῆς τυραννίας μῖσος εὕρισκον θερμόν·

διότι ὡς κ' εἰς τ' ἄκρα ταῦτα ὄρια
πλάσεως ζώσης, ἂν καὶ παύει τίκτουσα
ἡ φύσις, πλὴν δὲν παύει τῶν διοικητῶν
ἡ ἀπληστία ἡ βορὸς ἀρπάζουσα.—

Αἱ ἄκανθαι τοῦ λόγου τοῦ φλογώδους μου
ἐξῆψαν τὰς καρδίας τοῦ χρηστοῦ λαοῦ,
καὶ εἰσὶ πάντες ἐκ ψυχῆς ἡμέτεροι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἔργα μεγάλα ἐν βραχεῖ κατώρθωσας.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Μείζονα ἔτι. Τὸ δυχύρωμα Ῥοσβέργ
φοβοῦνται, καὶ τὴν Σάρνην, οἱ ἀγρόται μας,
ὄτ' εἰς τοὺς βράχους καὶ εἰς τὰς ἐπάλξεις των
κρυπτόμενος, τὴν χώραν βλάπτει ὁ ἐχθρός.

Νὰ τὰ κατασκοπεύσω μόνος ἤθελον.

Ἦλθον εἰς Σάρνην, κ' εἶδον πᾶν τὸ φρούριον.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τῆς τίγριδος τὸ ἄντρον! — Ἀπετόλμησας;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐφερον σχῆμα μοναχοῦ. Εἰς τράπεζαν
πῶς ἐκραιπάλα εἶδον ὁ Διοικητής·
ἂν καταστέλλω, κρίνε, τὴν καρδίαν μου.
Τὸν εἶδον τὸν κακοῦργον· ὁ δὲ τὸν ἔσφαξα!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὴν τόλμην σου ἡ τύχη ἐβοήθησε.

(Ἐν τούτοις προὔχωρησαν καὶ οἱ λοιποὶ καὶ ἦλθον πλησίον τῶν δύο.)

Εἶπέ μοι τώρα τίνες οὗτ' οἱ φίλοι σου,
κ' οἱ καλοὶ ἄνδρες οἱ ἀκολουθοῦντές σε;
Νὰ γνωρισθῶμεν πρέπει, ν' ἀνοιχθῇ
καρδία εἰς καρδίαν ἐμπιστευτικῶς.

ΜΑΪΕΡ.

Εἰς τοὺς τρεῖς τόπους, Κύριε, τίς σ' ἀγνοεῖ;
Ὁ Μάϊερ εἶμαι εἰς τὴν Σάρνην, καὶ αὐτὸς
εἶν' ὁ ἀνεψιός μου Στροῦθ ἐκ Βιγκελρείδ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Διόλου δὲν μοὶ λέγεις ὄνομ' ἀγνωστον.
Βιγκελρείδ ἦτον ὁ φονεύσας δράκοντα ⁽⁴⁴⁾
εἰς Βάϊλερ, τὸν βάλτον, καὶ ἀποθανῶν ⁽⁴⁵⁾
κατὰ τὴν πάλην.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Ἦτον πρόγονος ἐμὸς,
Κύριε Βέρνερ.

ΜΕΛΧΘΑΛ (δεικνύων δύο χωρικούς.)

Οὗτοι πέραν κατοικοῦν
τοῦ δάσους. Εἶναι ἄνθρωποι τοῦ Ἐγγελδέργ,
τῆς μονῆς. Ὅμως μὴ καταφρονῆτέ τους
διότι εἶναι ὑπηρέται, καὶ οὐχί
ἐπὶ γαιῶν των, ὡς ἡμεῖς ἐλεύθεροι.
Εἰσὶ τοῦ τόπου φίλοι, κ' εὐϋπόληπτοι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς αὐτούς.)

Δότε τὰς χεῖρας. Τίς ὁ καυχησόμενος
ὅτι οὐδένα ἐπὶ γῆς ὑπηρετεῖ;
Ἄλλως, εἰς πᾶσαν τάξιν θάλλ' ἡ ἀρετή.

ΚΟΡΡΑΔ ΟΥΝ.

Ὁ Ῥέδδιγγ, ὁ ἀρχαῖος δημογέρων μας.

ΜΑΪΕΡ.

ᾠ! τὸν γνωρίζω. Εἴμεθα ἀντίδικοι.
Δι' ἐν ἀρχαῖον κτῆμα δικαζόμεθα.
— Κύριε Ῥέδιγγ, εἰς τὸ δικαστήριον
ἐχθροί, ἐνταῦθα σύμφωνοι!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Λόγος καλός!

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΑ.

Ἄκούετε; Τὸ κέρας εἶναι τοῦ Οὐρί.

(Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν κατέρχονται ἔνοπλοι τοὺς βράχους.)
φέροντες δαυλοὺς.)

ΑΝΣ ΕΠΙ ΤΟΙΚΟΥ.

Δὲν καταβαίν' ἰδέτε μετὰ τῶν λοιπῶν
ὁ ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ ὁ εὐσεβής,
ὁ ἱερεὺς μας; Οὔτε κακοπάθειαν
φοβεῖται, οὔτε σκότος τοῦ λαοῦ ποιμὴν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ὁ ἀναγνώστης, κ' ἔπειτα ὁ Βάλθερ Φύρστ.
Ὁ Τέλλος ὁμῶς μετ' αὐτῶν δὲν φαίνεται.

Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ, ὁ ἱερεὺς ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ, ὁ ἀναγνώστης
ΠΕΤΕΡΜΑΝ, ὁ ποιμὴν ΚΟΥΟΝΗΣ, ὁ κυνηγὸς ΒΕΡΝΗΣ, ὁ
ἀλιεὺς ΡΟΥΘΑΗΣ, καὶ πέντε ἕτεροι ΧΩΡΙΚΟΙ. Ὅλοι ὁμοῦ
τριάκοντα τρεῖς τὸν ἀριθμὸν προχωροῦσιν εἰς τὸ προσκήνιον,
καὶ ἴστανται περὶ τὴν πυράν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἴδου, ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ μας λοιπὸν,
ἐπὶ τοῦ κλήρου τοῦ πατρώου, ἔρπομεν
κρυπτοδατοῦντες, ὅπως κρύπτονται φονεῖς,
καὶ εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός, τὸ ἐφαπλοῦν
τὸν μελανὸν μανδύαν εἰς ἐγκλήματα
καὶ εἰς συνωμοσίας, τὸ δικαίωμα
ἡμῶν ζητοῦμεν, τὸ ἡμέρας διαυγοῦς
καὶ τοῦ ἡλίου λάμπον φαινότερον!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δὲν βλάπτει. Ὅ, τ' ὑφαίνει νύξ ἢ σκοτεινὴ,
πρὸ τοῦ ἡλίου διαλάμπον θὰ φανῆ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἀκούσατέ μου τί μ' ἐμπνέει ὁ Θεός!
 Ἰστάμεθα ἐνταῦθα ὡς βουλή λαοῦ,
 καὶ ἀντὶ ἔθνους ὀλοκλήρου μένομεν.
 Κατὰ τ' ἀρχαῖα ἅς συνεδριάσωμεν,
 ὡς ἐν ἡρέμοις χρόνοις ἦν τὸ ἔθιμον.
 Τῆς συνελεύσεώς μας τὸ παράτυπον
 τοῦ χρόνου ἢ ἀνάγκη δικαιολογεῖ.
 Ὅπου τελεῖται δίκαιον, εἶν' ὁ Θεός,
 κ' ὑπὸ τὸν οὐρανὸν του νῦν καθήμεθα.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὡς τὸ πρὶν, ἔστω, ἅς συνεδριάσωμεν.
 Νύξ εἶναι μᾶς φωτίζει πλὴν τὸ δίκαιον.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ὁ ἀριθμὸς ἂν λείπη, ἀλλὰ πάρεισι
 τοῦ ἔθνους αἱ καρδίαι καὶ οἱ ἄριστοι.

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ.

Τ' ἀρχαῖά μας βιβλία ἂν δὲν ἔχωμεν,
 ἐγγεγραμμένα εἶν' εἰς τὰς καρδίας μας.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Λοιπὸν τὸν κρίκον ἅς ἀποτελέσωμεν.
 Ἄς στήσωμεν τὰ ξίφη τῆς δυνάμεως. (45)

ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἐπὶ τὴν ἔδραν ἀναβήτ' ὁ πρόεδρος,
 κ' οἱ κλήτορες του στήτωσαν πέριξ αὐτοῦ.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

Τρία τὰ ἔθνη. Ἄλλ' εἰς ποῖον τῶν τριῶν
 θ' ἀνήκ' ἡ προεδρεία ἐπὶ τῶν λοιπῶν;

ΜΑΙΕΡ.

Τὸ Σβύτς ἅς ἀντερίσῃ μετὰ τοῦ Οὐρί.
 Τὸ Οὐντερβάλδεν παραιτεῖται τῆς τιμῆς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δὲν ἀπαιτοῦμεν. Οἱ ἰκέται εἴμεθα,
οἱ ἐπικαλεσθέντες φίλους ἰσχυρούς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς τὸ Οὐρί τὸ ξίφος! Ἡ σημαία του
ἤγειτ' ἐν ταῖς στρατείαις ταῖς Ῥωμαϊκαῖς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὅχ', ἡ τιμὴ τοῦ ξίφους ἔστω εἰς τὸ Σβύτς.
Τὸ γένος πάντες ἐξ ἐκείνου ἔλχομεν.

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ.

Τὴν διαμάχην ταύτην σας τὴν εὐγενῆ
ἐγὼ νὰ συμβιδάσω. Ἄς προίσταται
τὸ Σβύτς ἐν λόγοις, ἐν πολέμῳ τὸ Οὐρί.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (δίδων τὸ ξίφος τῷ Σταυφάχερ.)

Τὸ λοιπὸν λάβε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐγὼ ὄχι. Ἡ τιμὴ
ἀνήκ' εἰς τὰ πρεσβεῖα.

Ο ΕΝ ΑΥΛῆ.

Ἄριθμὸν ἐτῶν
ἔχ' ὑπὲρ πάντας ὁ σιδηρουργὸς Οὐλρίχ.

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Χρηστὸς ἀνὴρ, ἀλλ' ὄχι αὐτοκέφαλος.
Οὐδεὶς δουλεύων εἶναι δικαστὴς ἐν Σβύτς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Δὲν εἶν' ἐδῶ ὁ Ῥέδιγγ, δημογέρων πρίν;
Ποῖον ζητοῦμεν ἄλλον ἀξιώτερον;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πρόεδρος ἔστω, τῆς συνόδου ἀρχηγός.
Τὴν χεῖρα ἄς ἐγείρη ὅστις συμφωνεῖ.

(Πάντες ὑψοῦσι τὴν δεξιάν.)

ΡΕΔΙΓΓ (προβαίνων εἰς τὸ μέσον.)

Ἐπὶ βιβλίου ἐπειδὴ δὲν δύναμαι,
εἰς τοὺς ἀστέρας τ' οὐρανοῦ ὀρκίζομαι,
ποτὲ, οὐδόλως τοῦ δικαίου ν' ἀποστῶ.

(Στήνουσι δὴ ξίφη ἔμπρὸς του· ὁ κύκλος σχηματίζεται περὶ
του. Οἱ τοῦ Σβύτς εἰσὶν ἐν τῷ μέσῳ, οἱ τοῦ Οὐρὶ δεξιῶς, οἱ
τοῦ Οὐντερβάλδεν ἀριστερῶς. Ὁ Ῥέδιγγ ἵσταται στηριζό-
μενος ἐπὶ τοῦ ξίφους του.)

Τοὺς τρεῖς λαοὺς τοῦ ὄρους τί συνήγαγε
παρὰ τῆς λίμνης τὴν ἀκτὴν τὴν ἄξενον
κατὰ τὰς ὥρας φαντασμάτων νυκτικῶν;
Εἰς τί ὁ νέος ἀφορᾷ δεσμός ἡμῶν,
ὄν τῶν ἀστέρων δέομεν ἀπέναντι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (προχωρῶν εἰς τὸ μέσον τοῦ κύκλου.)

Δεσμός δὲν εἶναι νέος ὄν συνδέομεν.
Τῶν παναρχαίων χρόνων τὸν προγονικὸν
ἀνανεοῦμεν. Μάθετε, ὦ σύντροφοι,
ὅτι ἂν λίμνη, ὄρη μᾶς χωρίζωσι,
κ' ἰδίως κυβερνᾶται ἕκαστος λαός,
ἀλλ' εἴμεθα ἐν γένος, ἐνὸς αἵματος,
κ' ἐκ τῆς αὐτῆς κοιτίδος ἐξερχόμεθα.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΑ.

Ἄ! Τ' ἄσματά μας ψάλλουσιν ἀλήθειαν (46)
λοιπὸν, ἐκ ξένης γῆς πῶς ἐπωκήσαμεν;
Εἶπέ μας ὅ,τι περὶ τούτου σοι γνωστὸν,
ἵνα ὁ νέος δεσμός οὗτος ἰδρυθῇ
ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ ἀρχαίου μας.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἴδου τί διηγοῦνται γέροντες βοσκοί.
— Λαὸς ὑπῆρχε μέγας, πρὸς βορρᾶν οἰκῶν
ἐκτὸς τῆς χώρας ταύτης. Ἦλθε δέ ποτε

μεγάλη σιτοδεία. Τότε τὸ κοινὸν
 ν' ἀποφασίση ἠναγκάσθη, κληρωτὸς
 πᾶς δέκατος πολίτης τὴν πατρίδα του
 νὰ καταλίπη.— Τοῦτο δὲ κ' ἐγένετο.
 Γυναῖκες, ἄνδρες, μέγα πλῆθος, ἐν κλαυθοῖς
 ἀπῆλθον πρὸς τὰς χώρας τὰς μεσημβρινάς,
 διὰ τοῦ ξίφους τὴν ὁδὸν των τέμνοντες
 ἐν Γερμανίᾳ, μέχρι τῶν δασοσκεπῶν
 ὄρέων τούτων· οὐδὲ πρὶν ἀπηύδησαν,
 παρὰ εἰς τὴν ἀγρίαν ὅταν ἔφθασαν
 κοιλάδα, ὅπου εἰς πεδίον κελαδεῖ
 τὸ ρεῦμα τῆς Μοῦοττας. Δὲν ὑπῆρχ' ἐκεῖ⁽⁴⁷⁾
 ἀνθρώπου ἔχνος. Ἰστατο δ' εἰς τὴν ἀκτὴν
 καλύβη μόνη· παρ' αὐτὴν δ' ἐκάθητο
 ἄνθρωπος περιμένων τὴν διάβασιν.
 Νὰ εἶναι θελλώδης ἄπλους ἔτυχεν
 ἡ λίμνη. Τότε φέροντες τὰ βλέμματα
 ἐπὶ τὴν χώραν, εἶδον δάση εὐσκια,
 γενναίας βρύσεις, καὶ πῶς τὴν πατρίδα των
 εὕρισκον πάλιν ἐφάνη τοῖς κ' ἔδοξεν
 αὐτοῖς, ἐκεῖ νὰ μείνουν, καὶ ἀνήγειραν
 τὸ παλαιὸν χωρίον Σβύτς. Ἐπίπονον
 καιρὸν πλὴν εἶχον ὡς νὰ ἐξορύξωσι
 τὰς περιπεπλεγμένας ρίζας τῶν δασῶν.
 Ἡ γῆ δὲ ὅταν ἔπαυσε νὰ ἐπαρκῆ
 εἰς τὸ αὐξάνον πλῆθος ἐξετάθησαν
 μέχρι τοῦ μαύρου ὄρους, μέχρι τῶν λευκῶν⁽⁴⁸⁾
 παγοστεγᾶστων κορυφῶν, ὑφ' ἃς λαὸς
 κρύπτεται ἄλλος, ἄλλας γλώσσας ὁμιλῶν.⁽⁴⁹⁾
 Ἐκτισαν τὸ χωρίον Στᾶνς εἰς τὸ Κερνβάλδ,

καὶ κατὰ τὴν κοιλάδα Ῥέϋς, τὸ Ἄλτόρφ.
 Πλὴν τῆς ἀρχῆς τῶν πάντοτε ἐμνήσθησαν
 καὶ πάντοτ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀλλογενῶν
 ὅσ' εἰς τὸν τόπον ἔκτοτε κατώκησαν,
 οἱ πρῶτοι ἄνδρες διακρίνονται τοῦ Σβύτς.
 Γνωρίζονται τὸ αἷμα κ' αἱ καρδῖαι τῶν.

(Δίδει τὰς χεῖρας δεξιῶς καὶ ἀριστερῶς.)

Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΟΙΚΟΥ.

Μιᾶς ἐσμὲν καρδίας, ἐνὸς αἵματος.

ΠΑΝΤΕΣ (δίδουσιν ἀλλήλους τὰς χεῖρας.)

Ἔσμὲν ἐν ἔθνος, καὶ θὰ πράξωμεν ὡς ἐν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὰ δ' ἄλλα ἔθνη ξένον φέρουσι ζυγόν,
 κ' ἐκλιναν τὸν αὐχένα ὑπὸ νικητῆν.

Ἐπάρχουσι δὲ κ' ἐνδον τῶν ὀρίων μας
 οἱ μέτοικοι οἱ ξένοις ὑποκείμενοι,
 καὶ ἡ δουλεία διαδοχικῶς χωρεῖ.

Ἡμεῖς δὲ, τῶν ἀρχαίων Ἑλβετῶν κορμὸς,
 εἴχομεν σώσει τὴν ἐλευθερίαν μας,
 ὑφ' ἡγεμόνας γόνυ δὲν ἐκλίναμεν,
 καὶ τῶν Αὐτοκρατόρων ἐζητήσαμεν
 τὴν προστασίαν μόνον οἰκειοθελῶς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Τὴν σκέπην ἐλευθέρως ἐξελέξαμεν
 τῆς Βασιλείας. Ἐν ἐπιστολαῖς ῥητῶς
 τοῦ Φρειδερίκου ταῦτα περιέχονται. (50)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄνευ κυρίου ὁ ἐλευθερώτερος
 δὲν εἶναι· πρέπει νὰ ὑπάρχη κεφαλὴ,
 καὶ κριτῆς ἀρχῶν, ἀπ' αὐτοῦ εἰς ἔριδας

τὸ δίκαιον ν' ἀντλήται. Οἱ πατέρες μας
 ἔνεκα τούτου ὅσῃν γῆν κατέκτησαν
 ἐπὶ ἐρήμων, εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
 ἀνέθηκαν τιμῶντες, ὅστις κύριος
 ἐστὶ τῆς Γερμανίας καὶ τῆς ξένης γῆς·
 κ' ἐδέχθησαν δουλείαν ὀπλων εὐγενῆ,
 ὡς πάντες εἰς τὸ κράτος οἱ ἐλεύθεροι.
 Τῶν ἐλευθέρων τὸ καθῆκον εἶν' αὐτὸ,
 νὰ σώζωσι τὸ κράτος ὑφ' οὗ σώζονται.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Πᾶν ὑπὲρ τοῦτο εἶναι δούλων ἔνδειξις.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὅσακις ἡ στρατεία ἦν ἡ πάνδημος,
 παραταχθέντες ὑπὸ τὴν σημαίαν του,
 τὰς μάχας του προθύμως ἐπολέμησαν.
 Ἐν ὀπλοῖς εἰς τὴν ξένην ἐξεστράτευσαν,
 τὸ στέμμα ἵνα λάβῃ τὸ Ῥωμαϊκόν.
 Ἐκυβερνῶντο δὲ κατ' οἶκον, χαίροντες,
 κατὰ τ' ἀρχαῖα, κατὰ νόμον ἴδιον·
 ὁ δ' Αὐτοκράτωρ μόνον ἐπὶ φονικῶν
 τὴν δίκην εἶχε, διὰ κόμητος ἀσκῶν
 αὐτὴν μὴ κατοικοῦντος ἐν τῇ χώρᾳ μας.⁽⁵¹⁾
 Συμβάντος φόνου, ἐκαλεῖτο ἔξωθεν,
 καὶ ἐν ὑπαίθρῳ, ἀτεχνάστως, καθαρῶς,
 μὴ εἰς ἀνθρώπους ἀφορῶν, ἐψήφιζε.
 Ποῦ ἐστὶν ἴχνος ὅτι δοῦλοι εἴμεθα;
 Ἄν ἄλλος ἄλλα οἶδεν, ἄς μᾶς τὰ εἰπῇ.

Ο ΕΝ ΑΥΛῆ.

Ὅχι· τὰ πάντα ἔχουσιν ὡς λέγετε.
 Τὴν τυραννίαν δὲν ἠνέχθημεν ποτέ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εὐπειθῆ εὐτε εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
 ἐκλίναμεν αὐχένα, ὅτ' ἐλύγισε
 τοῦ κράτους του τὸν νόμον ὑπὲρ τοῦ Παπᾶ. ⁽⁵²⁾
 Οἱ μοναχοὶ τῆς Σκήτης ὅτ' ἐζήτησαν
 ὑπὸ τὴν Ἄλπιν νὰ μᾶς ἀφαιρέσωσι
 τὰ παλαιὰ μας πάτρια βοσκήματα,
 καὶ ἦλθε γράμμα φέρων ὁ ἡγούμενος
 δωροῦν αὐτοῖς τὴν χώραν τὴν ἀδέσποτον,
 καὶ ἡμῶν ὅλως ἀγνοοῦν τὴν ὑπαρξιν,
 εἶπομεν· «Νόθος ἡ ἐπιστολή. Οὐδεὶς,
 οὐδ' Αὐτοκράτωρ, νὰ δωρήσῃ δύναται
 ὅ,τ' εἶναι ἡμῶν κτῆμα. Ἄν μᾶς ἀρνηθῇ
 ἡ Βασιλεία δίκαιον, εἰς τὰ βουνὰ
 καὶ ἄνευ Βασιλείας δὲν χανόμεθα.» ⁽⁵³⁾
 — Τοιαῦτα εἶπον οἱ πατέρες μας. Ἡμεῖς
 νὰ ὑποστῶμεν τὸν ἐπαίσχυντον ζυγόν;
 καὶ ξένοι δοῦλοι νὰ μᾶς ἐπιβάλλωσιν
 ὅ,τι ὁ Αὐτοκράτωρ ὁ πανίσχυρος
 δὲν δικαιούται; — Ταύτην κατηρτίσαμεν
 τὴν χώραν διὰ πόνου τῶν χειρῶν ἡμῶν,
 τὸ δάσος τῶν ἀγρίων ἄρκτων δίαιταν,
 εἰς οἴκησιν ἀνθρώπων μετεπλάσαμεν,
 τὰ θρέμματα τῶν βάλτων τὰ φαρμακερὰ,
 τὸ σπέρμα τῶν δρακόντων ἐφρονεύσαμεν,
 τὸν ὀμιχλώδη πέπλον διεῖρήξαμεν,
 ὅστις ἠπλοῦτο μέλας εἰς τὴν ἔρημον,
 ἐθραύσαμεν τοὺς βράχους, ἐκρεμάσαμεν
 ἐπὶ βαράθρων ἀσφαλῆ τὴν στενωπὸν
 τῷ ὁδοιπόρῳ, ἔχομεν χιλιετῆ

τῆς γῆς τὴν κτῆσιν, — κ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μας
θα ἔλθῃ δοῦλος ξένος ἄλυσιν αἰσχρὰν
νὰ μᾶς χαλκεύῃ, ὕβριν ἐπιφέρων μας ;
Τοιαύτης βίας δὲν ὑπάρχει ἐκφυγῆ ;

(Μεγάλη κίνησις μεταξὺ τῶν παρεστώτων.)

Οὐχί ! Ἡ τυραννία ἔχει ὄρια.

Ἄν ὁ δουλεύων δὲν εὐρίσκη δίκαιον
θλιβόμενος, τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανὸν
θα ῥῶν ἐκτείνει, καὶ λαμβάνει ἐξ αὐτοῦ
τὸ δίκαιόν του τὸ ἐκεῖ κρεμάμενον,
ὡς οἱ ἀστέρες, ἀθραυστον, αἰώνιον. —
τῆς φύσεως ἢ σχέσις ἐπανέρχεται
ἢ παναρχαία, σχέσις καθ' ἣν ἄνθρωπος
ἀπέναντι ἀνθρώπου μόνον ἴσταται, —
καὶ μέσον τελευταῖον, ὅταν ἄλλο πᾶν
ἐξαντληθῇ, τῷ μένει ἡ ῥομφαία του. —
Κατὰ τῆς βίας νὰ ὑπερασπίσωμεν
τὸ πρῶτον ἀγαθὸν μας δικαιούμεθα. —
Ἵπὲρ πατρίδος ἐγειρόμεθα λοιπὸν,
ὑπὲρ τῶν γυναικῶν μας καὶ τῶν τέκνων μας !

ΠΑΝΤΕΣ (κτυπῶντες τὰ ξίφη των.)

Ἵπὲρ τῶν γυναικῶν μας καὶ τῶν τέκνων μας !

ΡΟΙΣΣΕΑΜΑΝΝ (προβαίνων εἰς τὸν κύκλον)

Πρὶν ἢ τὸ ξίφος σύρετε, σκεφθῆτέ το.

Ἴσως σᾶς εἶναι ἐν εἰρήνῃ δυνατὸν
τὸν Βασιλέα νὰ ἐξιλεώσητε,
καὶ μίαν ἴσως λέξιν ὡς προφέρετε,
οἱ τύραννοί σας νὰ σᾶς κολακεύωσι.
— Προσφύγετε εἰς ὅ,τι προετράπητε
πολλάκις, καὶ τοῦ κράτους ἀποσπώμενοι,

εἰς τῆς Αὐστρίας δόθητε τὴν δύναμιν.—

Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΟΙΧΟΥ.

Ὁ ἱερεὺς τί λέγει; Νὰ δμώσωμεν
ἡμεῖς εἰς τὴν Αὐστρίαν;

Ο ΕΝ ΒΥΕΛ.

Μὴ ἀκούετε.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Προδότης συμβουλεύει, τοῦ λαοῦ ἐχθρός!

ΡΕΔΙΓΓ.

Ἐταῖροι, ἡσυχίαν!

ΣΕΒΑΣ.

Ὅρκον τίς; ἡμεῖς
εἰς τὴν Αὐστρίαν μετὰ τόσον ὄνειδος!

Ο ΕΚ ΦΛΥΗΣ.

Εἰς πίεσιν νομίζουσι θὰ ἐνδώσωμεν
οἱ μὴ ἐνδόντες εἰς θωπείαν!

ΜΑΪΕΡ.

Τότε δὴ

θὰ ἦμεν δοῦλοι καὶ θὰ τὸ ἠξίζομεν.

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἐκτὸς τοῦ νόμου ἔστω τοῦ τῶν Ἑλβετῶν
ὁ εἰς Αὐστρίαν προκαλῶν ὑποταγὴν.

ὦ πρόεδρε, προτείνω ἢ συνέλευσις
ὡς πρῶτον τοῦτο νὰ ψηφίσῃ νόμον τῆς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν ὅς προτείν' ὑποταγὴν,
ἄτιμος ἔστω, καὶ τῶν νόμων μας ἐκτός.
Καθεὶς ἅς τῷ ἀρνήται τὴν ἐστίαν του.

ΠΑΝΤΕΣ (ὀψοῦντες τὴν δεξιάν.)

Θέλομεν οὕτως. Ἐστω νόμος.

ΡΕΔΙΓΓ (μετά τινα παύσιν.)

Ἔγεινε.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Διὰ τοῦ νόμου τούτου εἶσθ' ἐλεύθεροι.
Δὲν θέλει παρ' Αὐστρίας ποτ' ἐκβιασθῆ
ὅ,τι ἀντέσχεν εἰς προτάσεις προσηνεῖς.

ΙΟΥΤ ΕΚ ΒΑΙΛΕΡ.

Προβῶμεν εἰς ἐτέρας πράξεις.

ΡΕΔΙΓΓ.

Σύντροφοι,

Πᾶν γλυκὺ μέτρον ἄρα ἐξηντλήσαμεν ;
Πάσχομεν ἴσως ταῦτα παρὰ θέλησιν
τοῦ Βασιλέως, ἴσως ἐν ἀγνοίᾳ του.
Καὶ τοῦτο ἄς μὴ μείνη ἀδοκίμαστον.
Ἄς φθάσουν τὰ δεινά μας εἰς τὰ ὦτά του,
πρὶν πειραθῶμεν βίας, ἥτις πάντοτε
δεινὴ, καὶ τοῦ δικαίου ἀν' ὑπερμαχῆ.
Ὅπου ἡ ἀνθρωπίνη παύει ἀρρώγη,
ἐκεῖ ἡ θεία ἄρχεται βοήθεια.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Κορράδον Οὐν.)

Εἰς σὲ ὁ λόγος. Ἐκθες ὅ,τι σοι γνωστόν.

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ.

Εἰς Ῥεινφέλδ, ἡμην, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος (54)
τὴν ἔδραν, ὅπου παρὰ τῶν Διοικητῶν
ἀπῆλθον νὰ ἐκθέσω ὅσα πάσχομεν,
καὶ νὰ ζητήσω τὰ ἐπικυρούμενα
ὑπὸ παντὸς τὸν θρόνον ἀναβαίνοντος
τῶν ἡμετέρων προνομίων γράμματα.
Ἄπεσταλμένους εὗρον πόλεων πολλῶν
τῆς χώρας τῶν Σοάδων καὶ τῶν Ῥηνικῶν

ἀκτῶν. Λαβόντες πάντες τὰς περγαμηνάς,
 φαιδροὶ ἀπῆλθον. Ἄλλ' ἐμέ, τὸν παρ' ὑμῶν
 πεμφθέντα, εἰς συμβούλους μὲ παρέπεμψαν,
 οἵτινες λόγους μόνους μ' ἔδωκαν κενούς.
 Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶπον πῶς δὲν εὐκαιρεῖ,
 πῶς θὰ σκεφθῆ κατόπιν καὶ περὶ ἡμῶν.
 — Ὡς διηρχόμεν τὰς αἰθούσας κατηφῆς,
 τὸν Δοῦκα Χάνσεν εἶδον, ὅστις ἔκλαιεν (54')
 ἐπὶ ἐξώστου· παρ' αὐτὸν τοὺς εὐγενεῖς,
 τὸν Βάρτ καὶ Τέγερφέλδον. Μ' εἶπον δὲ αὐτοὶ
 καλέσαντές με· «Βοηθεῖσθε μόνοι σας!
 » Παρὰ τοῦ Βασιλέως μὴ τὰ δίκαια
 » προσμένετε, τὸ τέκνον ἂν τοῦ ἀδελφοῦ
 » γυμνῶν, ἀρπάζει τὴν κληρονομίαν του.
 » Ὁ Δοῦξ τὸν κληρὸν τῷ ζητεῖ τὸν μητρικόν.
 » Ἐνήλιξ εἶναι, ἱκανὸς νὰ κυβερνᾷ
 » λαοὺς καὶ χώρας. Τί τῷ ἀπεκρίθησαν;
 » Ἀνθέων στέμμα θέτων εἰς τὰς τρίχας του
 » ὁ Βασιλεὺς, τῷ εἶπε· Τοῦτο κόσμημα
 » ἐστὶν ἀρμόζον εἰς τὴν ἡλικίαν σου.»

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἰδού. Δικαιοσύνην μὴ προσμένετε
 παρὰ τοῦ Βασιλέως. Βοηθεῖσθε μόνοι σας.

ΡΕΔΙΓΓ.

Δὲν μένει ἄλλο. Τώρα συμβουλευσατε,
 τὸ ἔργον πῶς φρονίμως τελεσθήσεται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (Προχωρεῖ εἰς τὸν κύκλον.)

Τί θέλομεν; Τὴν βίαν ν' ἀποσείσωμεν,
 τ' ἀρχαῖα δίκαιά μας, κληρονόμημα,
 τῶν προπατόρων, ταῦτα νὰ φυλάξωμεν,

οὐχὶ δὲ νέα νὰ ἐπιδιώξωμεν.
 Τοῦ Βασιλέως ἔστω τὸ τῷ Βασιλεῖ
 ἀνήκον. Ὅστις ἔχει κύριον, αὐτῷ
 ὑπηρετήτω.

ΜΑΙΕΡ.

Παρ' Αὐστρίας κτήματα
 ἐνοικιάζω.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τῇ Αὐστρία πλήρονε.

ΙΟΣΤ ΕΚ ΒΑΙΛΕΡ

Τελῶ εἰς τοὺς Κυρίουσ 'Ραπερσβείλ. (55)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τελῶν

ἐξακολουθεῖ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Εἰς τὴν Θεομήτορα
 ὠρκίσθην τῆς Ζυρίχης.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὸς εἰς τὴν μονὴν
 τὰ τῆς μονῆς.

ΣΤΑΪΦΑΧΕΡ.

Τὸ κράτος μόνον πάροχον
 εἰς ἐμὲ εἶναι ὄλων τῶν κτημάτων μου.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἔστ' ὅ,τι πρέπει, ἀλλ' οὐδὲν ὑπὲρ αὐτό.
 Διοικητὰς καὶ ξένους δούλους θέλομεν
 ἀποδιώξει, ρίπτοντες τοὺς πύργους των,
 ἀναιμωτὶ, ἂν εἶναι τρόπος. Ἄς ἰδῆ
 ὁ Αὐτοκράτωρ ὅτι ἐβιάσθημεν
 τὸ εὐλαβὲς καθήκον ν' ἀθετήσωμεν.

Ἐντὸς ὀρίων μένοντας ἂν μᾶς ἰδῆ,
 ἴσως νικήσῃ τὴν ὀργὴν του συνετῶς.
 Εὐλογον φόβον διεγείρει ὁ λαός,
 ὅστις, ξιφήρης, μένει μετριοπαθής.

ΡΕΔΙΓΓ.

Ἄλλὰ, εἰπέτε, πῶς θὰ ἐνεργήσωμεν;
 Τὰ ὄπλα ἔχει εἰς τὰς χεῖρας ὁ ἐχθρός.
 Βεβαίως ἐν εἰρήνῃ δὲν θ' ἀποσυρθῆ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Θ' ἀποσυρθῆ ἐνόπλους ἅμα μᾶς ἰδῆ.
 Πρὶν ὀπλισθῆ κ' ἐκεῖνος, ἄς προλάβωμεν.

ΜΑΪΕΡ.

Εὐκολος λόγος, πλὴν τὸ πρᾶγμα δύσκολον!
 Ἔχομεν εἰς τὸν τόπον δύο φρούρια,
 τοῦ ἐχθροῦ σκέπη, εἰς ἡμᾶς δὲ κίνδυνον,
 ἐὰν εἰσβάλῃ ἐχθρικῶς ὁ βασιλεύς.
 Τὸ Ῥόσβεργ καὶ ἡ Σάρνη νὰ κατακτηθοῦν
 ἀνάγκη, πρὶν αἱ χῶραι κινηθοῦν αἱ τρεῖς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐὰν χρονοτριβῶμεν, δὲν θὰ λάθωμεν.
 Εἰς πολλοὺς εἶναι τὸ μυστήριον γνωστόν.

ΜΑΪΕΡ.

Προδότηι δὲν ὑπάρχουν εἰς τοὺς τόπους μας.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Προδότης καὶ ὁ ζῆλος εἶν' ἐνίοτε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐὰν ἀργῶμεν, συμπληρώσας εἰς Ἄλτὸρφ
 τὸν πύργον, ὀχυροῦται ὁ διοικητής.

ΜΑΪΕΡ.

Ἐγωῖστων ὁ λόγος.

ΣΙΓΡΙΣΤ.

Εἶσαι ἄδικος.

ΜΑΙΕΡ (ἔξαπτόμενος).

Ἄδικος! Τοῦτο τὸ Οὐρί θὰ μᾶς εἰπῇ!

ΡΕΔΙΓΓ.

Τοῦ ὄρκου σας μνησθήτε. Ἐσυχάσατε.

ΜΑΙΕΡ.

Ναί, ἂν συνεννοῶνται τὸ Οὐρί καὶ Σβύτς, ἡμεῖς βεβαίως πρέπει νὰ σιγήσωμεν.

ΡΕΔΙΓΓ.

Νὰ σ' ἐγκαλέσω πρέπ' εἰς τὴν ὀμήγουριν.
Ταράττει τὴν εἰρήνην ἢ θερμὴ σου φρήν.
Δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς μας εἰς καὶ ὁ αὐτός;

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΑ.

Τὰς ἑορτὰς ἀνίσως περιμείνωμεν,
κατὰ τὸ ἔθος τότε ὅλ' οἱ κάτοικοι
ἔχουν νὰ φέρουν δῶρα εἰς τὸν ἄρχοντα.
Νὰ εὐρεθῶσι δέκα ἕως δώδεκα
δύνανται οὕτως ἄνδρες εἰς τὸ φρούριον,
αἰχμὰς ὀξείας εἰς τοὺς κόλπους κρύπτοντες,
ἅς εἰς τὰς ῥάβδους εὐχερῶς προσάπτουσι
διότι εἰς τὸν πύργον ἔνοπλος οὐδεὶς
εἰσδύει. Μένουν εἰς τὸ δάσος οἱ πολλοὶ,
καὶ ὡς ἐκεῖνοι τῶν πυλῶν κρατήσωσιν,
ἐν σάλπισμα! κ' ἐξαίφνης ἐξορμήσαντες
ἐκ τῆς ἐνέδρας, ἤρπασαν τὸ φρούριον.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄναλαμβάνω τὸ Ῥοσβέργ ἐγώ.—Ἐκεῖ
ὑπάρχει κόρη ἣτις μ' εἶναι εὐμενής.
Θέλω τὴν πείσει κλονουμένην κλίμακα

νὰ μοὶ κρεμάσῃ εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός.
 Ν' ἀναβῶ μόνον, σύρω τοὺς ἑταίρους μου.

ΡΕΔΙΓΓ.

Θέλησις πάντων εἶναι ἡ ἀναβολή;

(Οἱ πλείστοι ἀνατείνουσι τὰς χεῖρας.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (μετρήσας τὰς ψήφους.)

Ἵπέρ, εἰκοσιμία, δώδεκα κατὰ.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καθ' ἣν ἡμέραν πέσωσι τὰ φρούρια,
 τὴν ἀγγελίαν δίδομεν διὰ καπνοῦ
 εἰς ὄρος ἀπὸ ὄρους· τὴν ἐξέγερσιν
 εἰς τὰς πρωτίστας πόλεις προκηρύττομεν
 καὶ ὅπλα ὡς ἰδῶσιν οἱ διοικηταί,
 ἀμύνης θ' ἀποστῶσιν, ἔστε βέβαιοι,
 καὶ συνοδίαν θὰ δεχθῶσι πρόθυμοι,
 ἐκτὸς τοῦ τόπου νὰ τοὺς φέρ' εἰρηνικῶς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Γέσλερ ὅμως μόνος εἶν' ἐπίφοβος.
 Πληθὺς ἰπέων τὸν φρουρεῖ. Ἀναιμωτὶ
 δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ, οὐδ' ἐκδιωχθεὶς
 θὰ εἶναι διὰ τοῦτο ἀβλαβής· αὐτοῦ
 δύσκολον νὰ φεισθῶμεν, κ' ἐπικίνδυνον.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὴν πρώτην θέσιν τοῦ κινδύνου δότε μοι.
 Ὁ Τέλλος τὴν ζωὴν μου ἔσωσεν· αὐτὴν
 προθύμως δίδω ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου.
 Ἡὐχαριστήθην· τὴν τιμὴν μου ἔσωσα.

ΡΕΔΙΓΓ.

Ὁ χρόνος βουλευφόρος. Περιμείνατε.
 Πολλάκις φέρει κ' ἡ στιγμή τ' ἀνέλπιστα.

Ἄλλὰ ἰδέτε· διανυκτερεύομεν
 ἐδῶ, κ' ἐν τούτοις ἢ Ἡὼς εἰς τὰ βουνα
 φλέγοντας θέτει ἀκροφύλακας. Καιρός!
 Ἄναχωρῶμεν, πρὶν μᾶς καταλάβῃ φῶς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄμεριμνητε, καὶ ἡ νύξ ὑποχωρεῖ
 βραδέως μόνον ἀπὸ τῶν κοιλάδων μας.
 (Πάντες ἀπεκαλύφθησαν αὐτομάτως, καὶ θεωροῦσι σιγῶντες καὶ
 μετ' εὐλαθείας τὸ λυκαυγές.)

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Εἰς τὸ φῶς τοῦτο τὸ προασπαζόμενον
 ἡμᾶς πρὸ πάντων τῶν λαῶν, τῶν πνιγηρὰν
 ἀναπνεόντων ἀτμοσφαιραν πόλεων,
 ὁμώσωμεν τὸν ὄρκον τοῦ δεσμοῦ ἡμῶν.
 — Πάντες ἐν ἔθνος ἀδελφῶν ἐσόμεθα,
 ἐν πόνοις κ' ἐν κινδύνοις ἀδιαίρετον.

(Πάντες ἐπαναλαμβάνουσι τὸν ὄρκον, ὑψοῦντες τὰ τρία
 δάκτυλα τῆς δεξιᾶς.)

— Ὡς οἱ πατέρες, ζήσωμεν ἐλεύθεροι,
 ἀντὶ δουλείας προτιμῶντες θάνατον.

(Ὁμοίως.)

Εἰς τοῦ ὑψίστου τὴν ἰσχὺν θαρρῆσομεν,
 ἰσχὺν ἀνθρώπων εἰς οὐδὲν τιθέμενοι.

(Ὁμοίως. Πάντες ἐναγκαλίζονται ἀλλήλους.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κρυφίως ἤδη ἕκαστος ἀπέλθετε
 πρὸς οὓς ἂν ἔχη φίλους ἢ ἐταίρους του·
 παραχειμάζων δ' ἐν χωρίοις ὁ ποιμὴν,
 ἄς πλέκῃ σχέσεις πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν.
 — Ὅ,τι ὡς τότε μᾶς ἐπιφυλάττεται,
 ἄς ὑποστῶμεν. Ἄς ἐπισωρεύωνται
 αἱ κακουργίαι τῶν τυράννων, ἕως οὔ

ἔλθ' ἡ ἡμέρα πρὸς κοινὴν ἐξόφλησιν
παντὸς ἰδίου καὶ κοινοῦ ὀφλήματος.
Καθεὶς ἄς πνίγη τὴν ὀργὴν του, καὶ αὐτὴν
ἄς ταμειύσῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του.
Ὁ τὴν ἰδίαν ὕβριν μόνος ἐκδικῶν,
τὸ κτῆμα περικόπτει τὸ δημόσιον.

(Ἐν ᾧ ἀπέρχονται ἡσυχῶς πρὸς τρεῖς διαφόρους διευθύνσεις,
ἡ ὀρχήστρα παιανίζει λαμπρὸν. Ἡ σκηνὴ μένει ἐπὶ τινὰς
στιγμὰς ἀνοικτὴ, καὶ παριστᾷ τὸ θέαμα τοῦ ἔτι ἀνατέλ-
λοντος εἰς τὰς Ἄλπεις ἡλίου.)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Αύλη πρό τῆς οἰκίας τοῦ Τέλλου.

Ὁ ΤΕΛΛΟΣ ἀσχολεῖται πελεκῶν. **Ἡ ΕΔΒΙΓΗ** ἐργάζεται εἰς ἐργόχειρον.

Ὁ ΒΑΛΘΡ καὶ ὁ **ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ** εἰς τὸ μετασκήνιον παίζουσιν ἔχοντες μικρὰν βαλληστρίδα. (58).

ΒΑΛΘΡ (ἄδει.)

Αὐγὴ χρυσανατέλλει
εἰς δάση κ' εἰς βουνά.

Μὲ τόξον καὶ μὲ βέλη
ὁ κυνηγὸς περνᾷ.

Μονάρχης τοῦ ἀέρος
ὡς εἶν' ὁ ἀετὸς,
τὰ ὄρη ἐλευθέρως
διέρχεται αὐτός.

Ὡς ὅπου σημαδεύει
εἶν' ἄρχων τῶν βουνῶν,
καὶ μόνος βασιλεύει
καὶ ζῶων καὶ πτηνῶν.»

(Ἔργεται πηδῶν.)

Ἔσπασεν ἡ χορδὴ μου. Πάτερ, δέσε την.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγώ; διόλου. Βοηθεῖται ἄμνος του
ὁ κυνηγός.

(Τὰ παιδιά μακρύνονται.)

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἄρχιζουν τὰ παιδιά μας
ἔνωρις τὸ τόξον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις θέλει ἔξοχος
ποτὲ νὰ γίνη, ἔνωρις γυμνάζεται.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶθε τὴν τέχνην μὴ ἐμάνθανον ποτέ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅφείλουσιν τὰ πάντα νὰ μανθάνωσι.
Νὰ διατρέξῃ ὅστις θέλει τὴν ζωὴν
ἀφόβως, πρέπει, στεγανῶς θωρακισθεὶς,
εἰς προσβολὴν νὰ βαίνη καὶ εἰς ἄμυναν.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ποτὲ κατ' οἶκον δὲν θὰ μένωσ' ἤσυχοι.

ΤΕΛΛΟΣ.

Οὐτ' ἐγὼ, μῆτερ, ἤμπορῶ. Δὲν μ' ἔπλασεν
ἡ φύσις εἰς ποιμένα. Θέλω πάντοτε
ἀσθμαίνων νὰ διώκω φεύγοντα σκοπὸν,
καὶ τῆς ζωῆς μου εἶναι ἡ ἀπόλαυσις
ἐκ νέου καθ' ἐκάστην νὰ τὴν κατακτῶ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ λησμονεῖς τοὺς φόβους τῆς συζύγου σου,
καὶ ὅτι σὲ προσμένει καὶ πικραίνεται.
Φρίττω ὁσάκις λέγουσ' οἱ συνθηρευταὶ
τὰ ριψοκίνδυνά σου κατορθώματα.
Ὅσάκις φεύγεις, τρέμει ἡ καρδιά μου
πῶς δὲν θὰ μ' ἐπιστρέψῃς. Εἰς τὰς κορυφὰς
σὲ βλέπω τὰς ἀγρίας, τὰς παγοσκεπεῖς,
πλανώμενον, πηδῶντα καὶ σφαλλόμενον

ἐπὶ κρημνῶν· καὶ βλέπω πῶς ὁ αἴγαγρος
ἀνασκιρτῶν, σὲ σύρει εἰς τὸ βάραθρον·
πῶς σὲ κυλίνει πίπτουσα νηροβολάς·
πῶς ὑπενδίδει κινητὸν τὸ ἔδαφος,
θάπτον σε ζῶντα εἰς πυθμένα χαίνοντα.
Τὸν τολμητίαν κυνηγὸν τῶν Ἄλπεων
θάνατος ἐνεδρεύει μυριόμορφος.
᾿Ω! εἶναι, εἶναι δυστυχὲς ἐπάγγελμα,
διὰ κινδύνων φέρον εἰς τὴν ἄβυσσον!

ΤΕΛΛΟΣ.

᾿Οστις φαιδρῶς, ἀφόβως περιβλέπεται,
εἰς τὸν Θεὸν πιστεύων κ' εἰς τὴν εὐκαμπτον
ἰδίαν ῥώμην, δὲν τρομάζει τοὺς κρημνοὺς.

Τῶν βουνῶν τέκνον δὲν φοβεῖται τὰ βουνά.

(Ἐν τούτοις περατώσας τὴν ἐργασίαν του, ἀποθέτει
τὰ σύνεργά του.)

Νομίζω τώρα εἶν' ἡ θύρα στερεά.

᾿Ο πέλεκυς μου μ' ἀπαλλάττει λεπτοურγοῦ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ ποῦ ὑπάγεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς Ἄλτὸρφ, εἰς τοῦ πατρός.

ΕΔΒΙΓΗ.

Δὲν μελετᾷς τι ἐπικίνδυνον; Εἰπέ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πῶς, γύναι, σ' ἤλθεν ἡ ἰδέα;

ΕΔΒΙΓΗ.

Πλέκεται,

ἡξέυρω, κάτι κατὰ τῶν Διοικητῶν.

Συνῆλθον εἰς τὸ Ῥύτλι, κ' εἶσαι τοῦ δεσμοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖ δὲν ἤμην. Ὅμως τὴν πατρίδα μου,
ἂν μὲ καλέσῃ, δὲν θεὺ ἀρνηθῶ ποτέ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὴν θέσιν τῶν κινδύνων θὰ σοὶ δώσωσι,
τὴν δύσκολον μερίδα, καθὼς πάντοτε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ φόρος λόγῳ τῆς οὐσίας τάττεται.

ΕΔΒΙΓΗ.

Διὰ τῆς λίμνης σὺ τὸν Οὐντερβάλδιον
ἐν τρικυμῖα ἔφερες. Ἐσώθητε
ἐκ θαύματος. Τὰ τέκνα, τὴν γυναῖκά σου
καὶ δὲν ἐσκέφθης;

ΤΕΛΛΟΣ.

Σὰς ἐσκέφθην, φίλη μου,
καὶ ἔσωσα πατέρα τέκνα ἔχοντα.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἰς τῆς θυέλλης νὰ ριφθῆς τὸν φάρυγγα,
δὲν εἶναι πίστις, εἶναι πρόκλησις Θεοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὀλίγα πράττει ὅταν τις πολλὰ μετρά.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πρόθυμος εἶσαι καὶ τοὺς πάντας βοηθεῖς.
Ἄν δ' ἐν ἀνάγκῃ εἶσαι, τίς σὲ βοηθεῖ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Βοηθοὺς εἶθε μὴ χρειάζωμαι ποτέ!

(Λαμβάνει τὴν βαλληστρίδα καὶ τὰ βέλη του.)

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸ τόξον τί τὸ θέλεις; Ἄφες το ἐδῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅταν μοὶ λείπη τ' ὄπλον, μοὶ ἐλλεῖπ' ἡ χεὶρ.

(Τὰ παιδιά πλησιάζουσι.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Διὰ ποῦ, πάτερ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς Ἀλτόρφ, εἰς τοῦ παπποῦ.

Ἔρχεσαι; Θέλεις;

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἐννοεῖται, ἔρχομαι.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸ Ἀλτόρφ ἄφες. Εἶναι ὁ διοικητὴς ἐκεῖ ἀκόμη.

ΤΕΛΛΟΣ.

Σήμερον ἀναχωρεῖ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἄφες νὰ φύγη ἄφες μὴ σ' ἐνθυμηθῆ.

Πῶς μᾶς μισεῖ γνωρίζεις.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μῖσος ἀβλαβές.

Τὸ καλὸν πράττων, τί φοβοῦμαι τοὺς ἐχθρούς;

ΕΔΒΙΓΗ.

Μισεῖ πρὸ πάντων ὅσους πράττουν τὸ καλόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Διότι δὲν εὐρίσκει ἐπ' αὐτῶν λαβήν.

Ἐμὲ θ' ἀφήσῃ ὁ ἱππότης ἤσυχον.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πῶς; Τὸ ἤξεύρεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἦμην εἰς κυνήγιον

ἐσχάτως. Τὰς ἐρήμους ἔτυχον περῶν

τοῦ Σαίχεν ἀνοδίας, καὶ διέτρεχον (57)

ἐπὶ βαράθρου κρεμαμένην στενωπὸν,

ἥτις δὲν εἶχεν ἐκφυγὴν· ἠγείροντο
ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν μου βράχοι κάθετοι,
κ' ἐβόιζεν ὁ Σαῖχεν κάτω φοβερός.

(Οἱ παῖδες προσέρχονται δεξιῶς καὶ ἀριστερῶς εἰς αὐτὸν, καὶ
τὸν βλέπουσι μετὰ τεταμένης προσοχῆς.)

Ἐκεῖ μὲ ἀντικρύζει ὁ διοικητῆς,
μόνος πρὸς μόνον, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον,
καὶ παρ' ἡμῖν τὸ χαῖνον βαθὺ βάραθρον.
Ὁ Κύριος μὲ εἶδε καὶ μ' ἐγνώρισεν,
ἐνθυμηθεὶς πῶς μ' εἶχεν ἀυστηρὰν ποινὴν
ἐπιμετρήσει διὰ πταῖσμ' ἀσήμαντον·
καὶ βλέπων ὅτι πρὸς αὐτὸν προέβαινον
τὴν χεῖρα ἔχων ἔνοπλον, ὠχρίασε,
τὰ βήματά του ἔτρεμον, καὶ εἶδ' αὐτὸν
ἐγγὺς νὰ πέσῃ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ.
— Τὸν ἐλυπήθη καὶ τὸν ἐπλησίασα,
κ' εὐλαβῶς εἶπον· «Εἴμ' ἐγώ, ὦ Κύριε!»
Ἐκεῖνος ὁμως οὐδὲ γρὺ ἠμπόρεσε
νὰ ἐκστομήσῃ· σιωπῶν δὲ μ' ἔνευσε
τὸν δρόμον μου νὰ σύρω. Οὕτω μακρυνθεὶς,
τῷ ἔστειλα κατόπιν τοὺς ἀνθρώπους του.

ΕΔΒΙΓΗ.

Οὐαί σοι. Σ' ἐφοβήθη. Ἄσυγχώρητος
δι' αὐτὸν εἶσαι πῶς τὸν εἶδες τρέμοντα.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δι' ὃ τὸν ἀποφεύγω· οὐδ' αὐτὸς ἐμὲ
θενὰ ζητήσῃ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Μεῖνε σήμερον. Ἐκεῖ
μὴ μεταβαίνης. Ὑπαγε, κυνήγησον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄλλὰ τί ἔχεις;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἔχω φόβους. Ἄπεχε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δι' ἀναιτίους φόβους βασανίζεσαι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Μὲ βασανίζουν μᾶλλον ὥς ἀναίτιοι.

ὦ! μείνε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἵπεσχέθην. Εἶν' ἀδύνατον.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἵπαγε τότε· ἄφες ὅμως τὸν μικρόν.

ΒΛΑΘΕΡ.

ὦ! Θὰ ὑπάγω, μητερίδιον κ' ἐγώ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἀφίνεις λοιπὸν, Βάλθη, τὴν μητέρα σου;

ΒΛΑΘΕΡ.

Θενὰ σὲ φέρω κάτι ἀπὸ τοῦ παπποῦ.

(Ἀναχωρεῖ μετὰ τοῦ πατρὸς του.)

ΓΟΥΔΙΕΑΜΟΣ.

Μῆτερ, ἐγὼ σοὶ μένω.

ΕΔΒΙΓΗ (ἐναγκαλιζομένη αὐτόν.)

Ναί, ἀγαπητόν

παιδίον εἶσαι. Θὰ μοὶ μείνης μόνον σύ.

(Πορεύεται πρὸς τὴν αὐλαίαν θύραν, καὶ παρακολουθεῖ ἐπὶ πολὺ τοὺς ἀπερχομένους διὰ τῶν ὀφθαλμῶν).

ΣΚΗΝΗ Β'.

Ἄγρια δασώδης θέσις πανταχόθεν περικεκλεισμένη.
Καταβράκται πίπτουσιν ἐκ τῶν βράχων.

ΒΕΡΘΑ, θηρευτικὴν ἰσθία φοροῦσα· Εὐθὺς μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται
ὁ ΡΟΥΔΗΝΣ.

ΒΕΡΘΑ.

Ἐπεται! Τέλος νὰ λαλήσω ἤμπορῶ.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κυρία, τέλος σᾶς εὐρίσκω μοναχὴν.
κρημνοὶ καὶ βράχοι πέριξ μᾶς ἐγκλείουσιν.
Οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ξένος μᾶς κατασκοπεῖ.
Τὸ βάρος θ' ἀποσπάσω τῆς μακρᾶς σιγῆς.

ΒΕΡΘΑ.

Οἱ θηρευταί, νομίζεις, δὲν ἀκολουθοῦν;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἡ θῆρ' ἄλλοῦ ἐστράφη. Τώρα ἢ ποτέ.
Τῆς φίλης στιγμῆς πρέπει νὰ ὠφεληθῶ.
Ἡ τύχη μου, ναί, πρέπει ν' ἀποφασισθῆ,
καὶ ἂν ψηφίσῃ χωρισμὸν αἰώνιον.
—ὦ! μὴ ὀπλίζης τοὺς γλυκεῖς σου ὀφθαλμοὺς
διὰ σκληρᾶς τοιαύτης αὐστηρότητος!
Τίς εἶμαι ἵνα πόθους αἴρω μέχρι σοῦ;
Ἡ φήμη ἔτι δὲν μὲ κατωνόμασεν,
οὐδ' εἰς τὰς τάξεις ἵσταμαι τῶν ἵπποτῶν
ἔσοι λαμπροὶ ἐν νίκαις, ὡς μνηστῆρές σε
περιστοιχοῦν. Δὲν ἔχω ἄλλο τίποτε
εἰμὴ καρδίαν ἀγαπῶσαν καὶ πιστήν.

ΒΕΡΘΑ (ἐμβριθῶς καὶ αὐστηρῶς.)

Περὶ ἀγάπης λέγει, περὶ πίστεως,
ὁ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν χρεῶν του ἄπιστος,
(Ὁ Ρούδης ὀπισθοδρομεῖ.)

ὁ δοῦλος τῆς Αὐστρίας, ἔστις ἑαυτὸν
εἰς τοὺς τυράννους τῆς πατρίδος του πωλεῖ!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἕμεῖς, Κυρία, ταῦτα μοὶ προσάπτετε!
Εἰς ταύτην τὴν μερίδα τί ζητῶ πλήν σοῦ;

ΒΕΡΘΑ.

Εἰς τὴν μερίδα μὲ ζητεῖς τῶν προδοτῶν!
Προκρίνω εἰς τὸν Γέσλερ, εἰς τὸν τύραννον
τὴν χειρὰ μου νὰ δώσω, ὅχ' εἰς ἄστοργον
υἱὸν τῆς Ἑλβετίας, ἀρνησίπατριν,
εἰς ὄργανον ἐκείνου ταπεινούμενον.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θεέ μου! Τί ν' ἀκούω!

ΒΕΡΘΑ

Τί χρηστὸς ἀνὴρ
τῶν συμπατριωτῶν του ἔχει φίλτερον;
Ἄνδρὸς καρδία χρέος εὐγενέστερον
ἔχει, τοῦ σώζειν τὸν ἀθῶον πάσχοντα,
τοῦ προασπίζειν τὸν δυναστευόμενον;
— Ἐγὼ συμπάσχω μετὰ τοῦ λαοῦ ὑμῶν,
καὶ ἡ ψυχὴ μου ῥήγνυται. Τὸν ἀγαπῶ,
τὸν ῥωμαλέον, πλήν καὶ μετριόφρονα.
Μ' ἔλκ' ἡ καρδία πανισχύρως πρὸς αὐτὸν,
καὶ καθ' ἐκάστην μᾶλλον τὸν τιμῶ.— Σὺ δέ,
σὺ δὲν ἡ φύσις, δὲν καθῆκον εὐγενές
ἀναδεικνύει φυσικὸν προστάτην του,
ἀλλ' ὅστις τὸν ἀρνεῖσαι, καὶ πρὸς τὸν ἐχθρὸν
αὐτομολῶν, χαλκεύεις τὰς ἀλύσεις του,
σὺ μὲ λυπεῖς· μὲ θλίβεις. Τὴν καρδίαν μου
νικῶ, ἵνα μὴ μῖσος αἰσθανθῇ πρὸς σέ.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὴ τοῦ λαοῦ μου τὸ συμφέρον δὲν ποθῶ;
Ἵπὸ τοῦ σκῆπτρου τῆς Αὐστρίας τὴν ἰσχὺν
μὴ τὴν εἰρήνην . . .

ΒΕΡΘΑ.

Θέλεις τὴν δουλείαν τοῦ
καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐσχάτου τῆς
ἀσύλου ἐκδιώκεις, ὃ τῇ ἔμεινεν.
Ὁ λαὸς κρεῖττον τὸ συμφέρον τοῦ νοεῖ
τὸ αἴσθημά του δὲν πλανοῦν φαινόμενα.
Σὲ, εἰς τὰ δίκτυά των σ' ἐνετύλιξαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὲ μισεῖς, Βέρθα· Βέρθα, μὲ περιφρονεῖς.

ΒΕΡΘΑ.

Θὰ ἦτον ἴσως δι' ἐμὲ καλῆτερον.
Ἄλλὰ νὰ βλέπω εἰς τὴν περιφρόνησιν
ἐκτεθειμένον, καὶ αὐτὴν ἀξίζοντα
ὄν ἐνδομύχως ἐπεθύμουν ν' ἀγαπῶ . . .

ΡΟΥΔΗΝΣ.

ὦ Βέρθα, Βέρθα! Φῶς μ' ἀνοίγεις οὐρανῶν,
κ' εἰς ἄδην ἅμα μὲ βυθίζεις σκοτεινόν.

ΒΕΡΘΑ.

Ἐντός σου δὲν ἐσβέσθη ὅ,τι εὐγενές.
Κοιμᾶται μόνον. Θὰ τὸ ἐξυπνήσωμεν.
Νὰ ἐπιβάλλῃς βίαν πρέπ' εἰς σεαυτὸν,
ἵνα φονεύῃς τὰς ἐμφύτους ἀρετάς.
Ἄλλ' ἰσχυρώτεραί σου εὐτυχῶς εἰσὶ,
καὶ ἄκων εἶσαι ἀγαθὸς καὶ εὐγενής.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πιστεύεις, Βέρθα εἰς ἐμέ; Ὁ ἔρωσ σου
ὅ,τι θελήσῃ εἶμαι ἢ καὶ γίνομαι.

ΒΕΡΘΑ.

Ἔσ' ὅ,τ' ἡ φύσις ἢ γενναία σ' ἔπλασε.
 Κατέλαβε τὴν θέσιν εἰς ἣν σ' ἔστησε,
 βοήθησον τὸ ἔθνος καὶ τὴν χώραν σου,
 καὶ προπολέμει ὑπὲρ τῶν δικαίων των.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Καὶ πῶς φεῦ! θ' ἀποβλέψω εἰς τὴν χεῖρά σου,
 ἂν ἀντιτείνω πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα;
 Ἢ θέλησις δὲν εἶναι τῶν οἰκείων σου
 ἢ ἀπολύτως περὶ σοῦ ὀρίζουσα;

ΒΕΡΘΑ.

Ἐντὸς τοῦ Δάσους εἶν' αἱ κτήσεις μου. Καθὼς
 ἢ Ἑλβετία ἐλευθερωθῆ, κ' ἐγὼ
 εἴμ' ἐλευθέρα.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ποῖον, Βέρθα, πρὸ ἐμοῦ
 ὀρίζοντα ἐκτείνεις!

ΒΕΡΘΑ.

Ἐξ εὐνοίας μὴ
 πῶς θὰ μὲ λάβῃς τῆς Αὐστρίας ἔλπιζε.
 Ἄπληστοι χώρας, θέλουσι τὸν κληρὸν μου
 εἰς τὸν εὐρύν των κληρὸν νὰ προσθέσωσι,
 καὶ ὡς τὴν Ἑλβετίαν, θέλουσι κ' ἐμέ
 εἰς ἄλλωσιν δουλείας νὰ μὲ δέσωσι.
 — Θῦμα μὲ σύρουν, κ' ἔχουσιν ἀξίωσιν
 εἰς τῶν Αὐτοκρατόρων ἴσως τὴν αὐλὴν
 κολάκων ν' ἀνταμείψω ἀφοσίωσιν.
 Ὅπου ὁ ραδιοῦργος δόλος κατοικεῖ,
 μοὶ ἐτοιμάζουν γάμον μισητὸν ἐκεῖ.
 Ὁ ἔρως ἔσται μόνος μου σωτὴρ, — ὁ σός.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ν' ἀποφασίσῃς δύνασαι νὰ ζῆς ἐδῶ ;
 τὴν τύχην σου νὰ δέσῃς εἰς τὴν τύχην μου ;
 ὦ Βέρθα, ὅτε εἰς τὸν κόσμον ἤθελον
 μακρὰν νὰ τρέξω, τί ἐζήτησεν εἰμὴ σέ ;
 Σέ, σέ ἐζήτησεν εἰς τῆς φήμης τὴν ὁδόν,
 καὶ ἔρωσ ἦτον ἡ φιλοδοξία μου.

Τοῦ κόσμου ἂν ἀφεῖσα τὴν λαμπρότητα
 εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην μετ' ἐμοῦ κλεισθῆς,
 εὔρον τὸ τέρμα πάντων τῶν ἀγώνων μου.

Ὁ χεῖμαρρος τοῦ κόσμου ἄς κτυπᾷ θραυσθεῖς
 εἰς τὰς ἡσύχους τῶν ὀρέων μας ἀκτάς.

Δὲν ἔχω πόθον ἄλλον, ὅστις τὰ πτερὰ
 ν' ἀνοίγῃ πρὸς τοῦ βίου τὸν ὀρίζοντα.

Οἰβράχοι οὗτοι ἄς πυκνώσουν τὰ πλευρὰ,
 τὴν οἰκουμένην ἀφ' ἡμῶν χωρίζοντα,
 ἂν ἡ κλειστὴ κοιλάς μας μόνον ἀνοιγῆ
 πρὸς τὰ πεδία τ' οὐρανοῦ τὰ φωταυγῆ.

ΒΕΡΘΑ.

Ἴδού σε οἶον σ' ἐπλαττεν ἡ μάντις μου
 καρδία· ἡ φωνή της δὲν μ' ἠπάτησεν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐρρε, ἡ πλάνη ἥτις μὲ παρήγαγεν.

Εἰς τὴν πατρίδα μόνον ἔσομ' εὐτυχῆς.

Ὅπου εἰς νεανίαν παῖς ἀνέθαλον,

ὅπου τὰ πάντα τῆς ψυχῆς εἰσὶ χαρὰ

ὅπου τὰ φίλα δένδρα, τὰ γνωστὰ νερά,

εἰς τὴν πατρίδα θενὰ ζήσωμεν ὁμοῦ.

Τὸ βλέπω, τὴν ἡγάπων, καὶ μακρὰν αὐτῆς
 ποτὲ δὲν ἤμην εὐτυχῆς καὶ οὐδαμοῦ.

ΒΕΡΘΑ.

Ποῦ τῶν Μακάρων εἶν' ἡ νῆσος ἀλλαχοῦ ;
 Εἰς τὴν γῆν ταύτην, γῆν τῆς ἀθωότητος,
 ὅπου ἡ πίστις ἡ ἀρχαία κατοικεῖ,
 ὅπου ὁ δόλος δὲν ἐμίανε τὴν γῆν,
 δὲν θολεῖ φθόνος τῆς χαρᾶς μας τὴν πηγῆν,
 καὶ τὴν ζωὴν μας περιλάμπει φῶς γλυκύ.
 — Ἐκεῖ σὲ βλέπω παρῤῥησιαζόμενον,
 πρῶτον, ἐν μέσῳ ἴσων κ' ἐλευθέρων,
 ἀνυποκρίτως, εὐγενῶς τιμώμενον,
 ὡς ὁ μονάρχης ὁ τὸ σκῆπτρον φέρων.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κ' ἐγὼ σὲ βλέπω, στέφανον τῶν καλλονῶν
 τῶν γυναικείων, μειδιῶσαν, ἰλαρὰν,
 ἐντὸς τοῦ οἴκου νὰ μοὶ φέρῃς οὐρανόν,
 καὶ ὡς τὸ ἔαρ σπείρει ῥόδα καὶ χαρὰν,
 νὰ μοὶ κοσμήῃς τὸν βίον μετὰ χάριτος,
 κ' εὐδαιμονία νὰ τὸν στέφῃ ἀρῤῥητος.

ΒΕΡΘΑ.

Τὸ βλέπεις, φίλε, πόθεν ἦν τὸ πένθος μου,
 ὅτι σὺ μόνος τὴν λαμπρὰν συνέτριβες
 εἰκόνα ταύτην! — Φεῦ, ἀνίσως ὤφειλον
 ν' ἀκολουθήσω τὸν αὐθάδη τύραννον
 τῆς χώρας εἰς τὸν πύργον τὸν ζοφώδη του!
 — Ἐνταῦθα πύργοι δὲν ὑπάρχουν. Τοῦ λαοῦ,
 εἰς οὗ τὴν εὐτυχίαν θέλω ἐργασθῆ,
 δὲν μὲ χωρίζουν τοῖχοι καὶ πυργώματα.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πλὴν πῶς θὰ σώσω ἑμαυτόν ; Πῶς τῶν δεσμῶν
 εἰς οὓς ἀφρόνως ἐνεπλέχθην, νὰ λυθῶ ;

ΒΕΡΘΑ.

Ἐγέρθητι, καὶ σχίσον ἀνδρικῶς αὐτούς,
καὶ ὅ,τι γίνῃ, ἔσο μετὰ τοῦ λαοῦ·
εἶναι τὸ σὸν καθήκον.

(Μακρόθεν ἀκούονται θηρευτικά κέρατα.)

Ἐπλησίασεν

ἡ θήρα. — Χαῖρε. Τώρα χωριζόμεθα. —
Ἄν τῆς πατρίδος, προμαχεῖς τοῦ ἔρωτος!
Ἵφ' ἓνα μόνον πάντες τρέμομεν ἐχθρὸν,
κ' ἐλευθερία μία μᾶς ἐλευθεροῖ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Παιδιάς εἰς Ἀλτόρφ.

(Εἰς τὸ προσκηνιον δένδρα· εἰς τὸ βάθος πῖλος ἐπὶ ὑψηλοῦ ἀκοντίου. Τὸ μετασκήνιον κατέχεται ὑπὸ τοῦ ὄρου Βανδέργου (58), ὑπὲρ ὃ ὑψοῦνται ἀκώτεραι χιονοσκεπεῖς κορυφαί.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ καὶ ΛΕΥΘΟΛΔ φρουροῦσιν ὡς σκοποί·

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Προσμένομεν τοῦ κάκου, οὔτε φαίνεται
κάνεις νὰ ἔλθῃ κ' εἰς τὸν σκοῦφόν μας ἐκεῖ
μετάνοιαν νὰ κάμῃ. Ἦτον ἄλλοτε
αὐτὸ τὸ μέρος πανηγύρι. Ἔρημον
σήμερον μένει ὀλοτρίγυρα, ἐξ οὗ
εἰς τὸ κοντάρι κρέμεται τὸ φόβητρον.

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἀχρεῖος ὄχλος μόνον εἰς τὸ πεῖσμά μας
περνᾷ, κ' ἐβγάζει τοὺς δυσώδεις πῖλους του.
Ὅσοι καλοὶ, προκρίνουν ὥρας τὸν μισὸν
νὰ τριγυρίζουν δῆμον, καὶ τὴν βράχιν των
νὰ μὴ λυγίζουν εἰς τὸν σκοῦφόν μας ἐμπρός.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Τὸ μεσημέρι ἀπὸ τὸ συμβούλιον
 ἔβγαιναν ὄλοι. Εἶν' ἐδῶ ὁ δρόμος των.
 Νὰ χαιρετήσῃ οὔτ' ἐσκέπτετο κἀνεὶς,
 κ' ἐκεῖ καλὸν κυνήγι θενὰ ἔκαμνα.
 Ὅμως τὸ βλέπει ὁ παππᾶς, ὁ Ῥοίσσελμάνν,
 — Ἀπὸ ἀρρώστου ἤρχετο — Εἰς χειράς του
 τ' ἅγια εἶχεν. Ἔρχεται καὶ στέκεται
 ἔς αὐτὸν τὸν στύλον, καὶ τὸν κανδυλάπτην του
 νὰ κωδωνίζῃ ἔβαλεν ἐμπρός. Ἐκεῖ
 ῥίπτονται ὄλοι εἰς τὰ γόνατα, — κ' ἐγώ, —
 καὶ προσκυνοῦν, τὸν πῖλον ὄχι, τ' ἅγια. —

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἄρχίζει, ἀδελφέ μου, νὰ μοὶ φαίνεται
 ὁ πῖλος πῶς μᾶς φέρει κᾶπως ἐντροπήν.
 Εἰς ἵππεῖς ἄνδρας δὲν εἶν' ἔντιμον πολὺ
 ἐμπρός εἰς ἄδειον σκοῦφον νὰ φρουροῦν σκοποί·
 καὶ κάθε παλληκάρι θὰ γελαῖ μ' ἐμᾶς.
 — Νὰ προσκυνοῦν τὸν σκοῦφον! Ὁμολόγησε,
 παράξενη πῶς εἶναι προσταγή, τρελλή!

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Ὁ ἄδειος σκοῦφος τόσον πάλιν σ' ἐνοχλεῖ!
 Δὲν προσκυνεῖς πολλάκις ἄδεια καύκαλα;

(Αἱ χωρὶκαὶ **ΙΑΔΕΓΑΡΑ**, **ΜΕΧΘΙΑΔ** καὶ **ΕΛΣΒΕΘ** εἰσέρχονται μετὰ
 παιδίων καὶ ἵστανται περίξ τοῦ ἀκοντίου.)

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Δουλοπρεπῆς σου ζῆλος σὲ κατέφαγε.
 Καλοὺς ἀνθρώπους ῥίπτεις εἰς τὸν κίνδυνον.
 Ὅστις περάσῃ ἄς περάσῃ· ἔκλεισα
 τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ δὲν βλέπω τίποτε.

ΜΕΛΧΟΙΑΔ

Ἐκ' εἶναι κρεμασμένος ὁ Διοικητής.
Σέβας, παιδιά!

ΕΛΣΒΕΘ.

Ν' ἀφήσῃ ἂν τὸν σκοῦφόν του
ἤθελε καὶ νὰ φύγῃ! Δὲν θὰ πῆγαινε
χειρότερα ὁ τόπος.

ΦΡΕΙΣΔΡΑ (τὰς διώκει.)

Ἐεκουμβίζεσθε,
κατηραμένη γενεὰ τῶν γυναικῶν;
Ποῖος φροντίζει διὰ σᾶς; Νὰ στείλετε
τοὺς ἄνδρας σας. Ἐκεῖνοι, αἱ! ἂν τοὺς βαστᾶ,
ἄς ἔλθουν ν' ἀψηφίσουν τὴν διαταγήν.

(Αἱ γυναῖκες ἀπέρχονται.)

(Εἰσέρχεται ὁ ΤΕΛΛΟΣ, ἔχων τὴν βαλληστρίδα του, καὶ φέρων ἐκ τῆς
χειρὸς τὸ ΠΑΙΔΙΟΝ του. Διέρχονται ἔμπρὸς τοῦ πύλου χωρὶς νὰ
προσέξωσιν εἰς αὐτὸν, καὶ προχωροῦσι πρὸς τὸ προσκῆνιον.)

ΒΑΛΘΕΡ (δεικνύων τὸ ὄρος Βανδέργ.)

Ἀληθές, πάτερ, ὅτι εἰς τοῦτο τὸ βουνὸν
τὰ δένδρα, ὅταν ἡ ἀξίνη τὰ κτυπᾶ,
χύνουσιν αἷμα;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τίς τὸ λέγει, φίλτατε;

ΒΑΛΘΕΡ.

Τὸ διηγεῖται ὁ ἀρχιδιοσκός. Αὐτὰ
πῶς εἶναι, λέγει, ἱερά, καὶ ἂν κάνεις
τὰ κόψη, λέγει πῶς ἀπὸ τὸν τάφον του
τὸ χέρι του φυτρώνει.

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἶναι ἱερά
τὰ δένδρα· τοῦτο εἶναι ἡ ἀλήθεια.

— Βλέπεις ἐκεῖ τοὺς πάγους εἰς τὰς κορυφάς,
τὰς λευκὰς γλώσσας ἕως εἰς τὸν οὐρανόν;

ΒΑΛΘΕΡ.

Εἶν' αἱ χιόνες αἱ αἰώνιαι. Βροντοῦν
αὐταὶ τὴν νύκτα, τὰς νηροβολάδας των
ὅταν κατακυλίουν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναὶ, καὶ τὸ Ἄλτορφ
θὰ ἔθαπτον, τὸ δάσος τοῦτο ἂν ἐκεῖ
ὡς πρόχωμα τὸν τόπον δὲν ἐφύλαττεν.

ΒΑΛΘΕΡ (μετὰ βραχέϊαν σιέψιν.)

Ἐπάρχουν τόποι, πάτερ μου, χωρὶς βουνά;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις ἀπὸ τὰ ὕψη ταῦτα καταβῆ,
καὶ καταβαίνων κατωτέρω πάντοτε,
τῶν ποταμῶν τὸ ρεῦμα παρακολουθεῖ,
εἰς τόπον μέγαν φθάνει καὶ ἐπίπεδον,
ὅπου δὲν βράζουν τῶν βουνῶν οἱ χεῖμαρροι,
βραδεῖς, κ' ἡσύχως ἔρπουσιν οἱ ποταμοί·
κ' ἐκεῖ τὸ βλέμμα φέρεται ἐλεύθερον
ἀπὸ σημείου εἰς σημεῖον τ' οὐρανοῦ·
χρυσοῦς ὁ στάχυς εἰς ἀγροὺς κυμαίνεται,
καὶ ὄλ' ἡ χώρα μέγας κῆπος φαίνεται.

ΒΑΛΘΕΡ.

ὦ! τότε, πάτερ, πῶς δὲν καταβαίνομεν
εἰς τὸν ὠραῖον τοῦτον τόπον παρευθὺς,
κ' ἐδῶ εἰς φόβους ζῶμεν καὶ εἰς βάσανα;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁραῖος τόπος, ὡς ὁ οὐρανὸς γλυκύς.
Οἱ καλλιεργηταὶ του πλὴν δὲν δρέπουσι
τὴν εὐλογίαν τῶν καρπῶν του.

ΒΑΛΘΕΡ.

Πῶς ; αὐτοὶ
ἐλεύθερ' εἰς τὴν γῆν των, καθὼς σὺ, δὲν ζοῦν

ΤΕΛΛΟΣ.

Τῶν Βασιλέων κ' ἐπισκόπων εἶν' ἡ γῆ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Πλὴν εἰς τὰ δάση κυνηγοῦν ἐλεύθεροι ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ ἄρχων ἔχει τὰ θηρία καὶ πτηνά.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἄλλ' ὄψαρεύουν εἰς τοὺς ρύακας των κἄν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τῶν Βασιλέων ρύαξ, ἄλας, θάλασσα.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ὁ Βασιλεὺς τίς εἶναι καὶ τὸν τρέμουσιν ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις τοὺς σώζει καὶ τοὺς τρέφει ἐνταύτῳ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Δὲν ἔχουν θάρρος μόνοι των νὰ σώζωνται ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖ ὁ γείτων δὲν πιστεύ' εἰς γείτονα.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ὁ εὐρὺς τόπος, πάτερ μὲ στενοχωρεῖ,
καὶ ὑπὸ τὰς χιόνας προτιμῶ νὰ ζῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Προτίμα, τέκνον, πάγους ὑπεράνω σου
παρὰ καχοῦς ἀνθρώπους. (Θέλουν νὰ περάσωσι.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Πάτερ μου, ἰδέ !

Τί εἶν' αὐτὸς ὁ πῖλος εἰς τὸν πάσσαλον ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ πῖλος τί μᾶς μέλει; Ἄς ὑπάγωμεν.

(Ἐν ᾧ θέλει ν' ἀναχωρήσῃ, ἔρχεται πρὸς αὐτὸν ὁ ΦΡΕΙΣΑΡΔ, προ-
τείνων τὴν λόγχην.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Σταθῆτε! Εἰς τὸν τόπον! Ἐν ὀνόματι
τοῦ Βασιλέως!

ΤΕΛΛΟΣ (θέτων τὴν χεῖρα εἰς τὴν λόγχην.)

Τί ζητεῖς; τί μὲ κρατεῖς;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Τὴν προσταγὴν παρέβης. Ἀκολουθεῖ μας.

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἐκεῖ τὸν πῖλον δὲν τὸν ἐχαιρέτησας.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄφες με, φίλε, νὰ ὑπάγω.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Μὴ πολλά.

Εἰς τὴν εἰρκτὴν ἀμέσως.

ΒΑΛΘΕΡ.

Τὸν πατέρα μου

εἰς τὴν εἰρκτὴν νὰ σύρουν! ὦ! Βοήθειαν!

(κράζει εἰς τὰ παρασκήνια.)

Βοήθειαν! τρεχᾶτε! Βοηθήσατε!

Τὸν σύρουν διὰ βίας εἰς τὴν φυλακὴν!

(Ὁ ἱερεὺς ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝ καὶ ὁ Κανδυλάπτης ΠΕΤΤΕΡΜΑΝΝ ἔρχονται
μετ' ἄλλων ἀνδρῶν.)

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Τί τρέχει;

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Χεῖρα θέτεις εἰς τὸν ἄνθρωπον;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἶναι προδότης καὶ ἀντιβασιλικός.

ΤΕΛΛΟΣ (συλλαμβάνων αὐτὸν βιαίως.)

Ἐγὼ προδότης!

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἄπατᾶσαι, ἀδελφέ.

Εἶναι ὁ Τέλλος, συμπολίτης μας χρηστός.

ΒΑΛΘΕΡ, (βλέπων τὸν Βάλθερ Φύρστ, τρέχει πρὸς αὐτόν.)

Πάππε, βοήθει! Τὸν πατέρα σύρουσιν.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἰς εἰρκτὴν! Ἔξω!

(ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (προσέρχεται σπεύδιον.)

Ἐγγυῶμαι. Μείνατε.

— Πρὸς Θεοῦ, Τέλλε, τί συνέβη;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Ἄψηφεῖ

τὴν ὑπερτάτην τοῦ Ἐπάρχου δύναμιν.

(Ἔρχονται ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ καὶ ὁ ΜΕΛΧΘΑΛ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Σὺ, Τέλλε, τοῦτο;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ψεύδειςαι, πανάθλιε!

ΛΕΥΘΟΑΔ.

Ἐκεῖ, τὸν πῖλον δὲν τὸν ἐχαιρέτησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ διὰ τοῦτο σύρεται εἰς φυλακὴν;

Ἐγὼ τὸν ἐγγυῶμαι, φίλε. Ἄφες τον.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Διὰ τὸν ἑαυτὸν σου ἐγγυήσου σύ.

Κατὰ τὸ χρέος ἡμῶν πράττομεν. Ἐμπρός!

ΜΕΛΧΘΑΛ (πρὸς τοὺς χωρικοὺς.)

Πλὴν βία τοῦτο εἶναι ἀθεόφοβος.

Νὰ τὸν ἀρπάσουν ἀυθιδῶς θ' ἀφήσωμεν;

ΚΑΝΑΥΛΑΠΤΗΣ.

Μὴ ἀνεχθῆτε. Εἶν' ἡμῶν ἡ δύναμις,
τὰ νῶτα εἰς τὰ νῶτα ἂν στηρίζωμεν.

ΦΡΕΙΣΑΡΑ.

Τίς ἀψηφεῖ τὸ δόγμα τοῦ διοικητοῦ;

ΤΡΕΙΣ ΑΛΛΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ, φθάνοντες ἐν βίᾳ.

Σᾶς βοηθοῦμεν! Τ' εἶν' ἐδῶ; Κτυπᾶτέ τους!

(Ἡ ΙΛΔΕΓΑΡΑ, ἡ ΜΕΧΘΙΑΛΑ καὶ ἡ ΕΛΣΒΕΘ ἐπανερχονται.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Καλοὶ, ἀφῆτε. Βοηθοῦμαι μόνος μου.

Ἄν νὰ προσφύγω ἤθελον εἰς δύναμιν,
αἱ λόγχοι των θαρρέϊτε θὰ μ' ἐτρόμαζον;

ΜΕΛΧΘΑΛ (πρὸς τὸν Φρεισάρδ).

Τόλμησον νὰ τὸν σύρῃς ἐκ τοῦ μέσου μας.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ καὶ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μή! ἡσυχίαν!

ΦΡΕΙΣΑΡΑ (φωνάζων.)

Στάσις! Ἐπανάστασις!

(Ἀκούονται σάλπιγγες.)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Ὁ ἔπαρχος, ὁ Γέσλερ!

ΦΡΕΙΣΑΡΑ (ὕψων τὴν φωνήν.)

Ἐπανάστασις!

Συνωμοσία!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κράζε νὰ διαβραγῆς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ καὶ ΜΕΛΧΘΑΛ.

Θὰ σιωπήσης, κάθαρμα;

ΦΡΕΙΣΑΡΑ (φωνάζων ἔτι δυνατώτερα.)

Βοήθειαν!

βοήθειαν τοῦ νόμου τὸν ἐκτελεστήν!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Φεῦ! Τί θὰ γίνῃ τώρα; Εἶν' ὁ Ἐπαρχος!

Ὁ ΓΕΣΛΕΡ ἔρχεται ἔφιππος, ἔχων τὸν ἱέρακα εἰς τὴν πυγμὴν. ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ, ΒΕΡΘΑ καὶ ΡΟΥΔΗΝΣ. Μεγάλῃ συνοδίᾳ ὀπλισμένων ὑπηρετῶν, οἵτινες περιβάλλουσι πᾶσαν τὴν σκηνὴν εἰς κύκλον ὀπλοφόρων.)

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Τόπον!

ΓΕΣΛΕΡ.

Διώξατέ τους. Τί σωρεύεται

αὐτὸς ὁ κόσμος; Τίς ζητεῖ βοήθειαν; (γενικὴ σιωπή.)

Τίς ἦτον. Θέλω νὰ τὸν μάθω. (Πρὸς τὸν Φρεισάρδ) Σὺ, ἐδῶ!

Λέγε, τίς εἶσαι; Τί κρατεῖς τὸν ἄνθρωπον;

(Δίδει τὸν ἱέρακα εἰς ἓνα τῶν ὑπηρετῶν.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἶμ' ἐκ τῶν μισθωτῶν σου, Ἐκλαμπρότατε,
καὶ εἰς τὸν πῖλον πιστὸν μ' ἔστησαν σκωπὸν.

Αὐτὸν δ' ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν συνέλαβον

ν' ἀρνήται εἰς τὸν πῖλον τὸν προσκυλισμόν.

Κατὰ τὴν προσταγὴν σου εἰς τὴν φυλακὴν

τὸν ἔφερον, καὶ θέλουσι ν' ἀντιστοῦν αὐτοί.

ΓΕΣΛΕΡ (μετὰ τινα παύσιν.)

Τὸν Αὐτοκράτορά σου, Τέλλε, ἀψηφεῖς,

κ' ἐμὲ, ὅστις προστάζω εἰς τὴν θέσιν του,

ὥστε ἀρνεῖσαι εἰς τὸν πῖλον τὴν τιμὴν

ἣν ἀπαιτῶ ὡς δεῖγμα τῆς ὑποταγῆς;

Προδίδει τοῦτο τὴν κακοβουλίαν σου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Συγγνώμην, φίλε Κύριε. Τὸ ἔπραξα

ἐξ ἀσκεψίας, ὄχι ὡς περιφρονῶν.

Ἄν ἐσκεπτόμην, Τέλλον δὲν θὰ μ' ἔλεγον.⁽⁵⁹⁾

Δότε μοι χάριν. Δὲν θὰ γίνῃ ἄλλοτε.

ΓΕΣΛΕΡ (μετά τινα σιωπήν.)

Τοξότης, Τέλλε, ἄριστος φημίζεσαι.
Καὶ τοὺς δυνατωτέρους λέγουν πῶς νικᾷς.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

᾽Ω! ναί. Τὸ μῆλον εἰς τὸ δένδρον ὁ πατήρ
εἰς ἑκατὸν εὐκόλως βήματα κτυπᾷ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Εἶναι αὐτὸς υἱὸς σου;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναῖσκε, κύριε.

ΓΕΣΛΕΡ.

Καὶ πόσους υἱοὺς ἔχεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Δύω, κύριε.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῖος τῶν δύο σ' εἶν' ἀγαπητότερος;

ΤΕΛΛΟΣ.

Κύρι', ἐξ ἴσου καὶ τοὺς δύο ἀγαπῶ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τέλλε λοιπὸν, τὸ μῆλον εἰς τὰ ἑκατὸν
ἀφ' οὗ εὐρίσκεις, δεῖξέ μοι τὴν τέχνην σου
καὶ εἰς ἐμέ.— Τὸ τόξον λάβε.— Μάλιστα
τὸ ἔχεις εἰς τὰς χεῖρας.— Εἰς τὴν κεφαλὴν
τοῦ τέκνου σου τὸ μῆλον θές, καὶ τόξευσον.—
Ἄλλὰ, σὲ συμβουλεύω, σκόπευσον καλῶς,
νὰ ἐπιτύχῃς εἰς τὸ πρῶτον· ἐπειδὴ
ἂν ἀποτύχῃς, ἔχασες τὴν κεφαλὴν.

(Πάντες ἐκφράζουσι φρίκην.)

ΤΕΛΛΟΣ.

᾽Ω κύριε, — τί τέρας ἐσοφίσθητε

καὶ μοὶ ζητεῖτε! — Ἀπὸ τοῦ παιδίου μου
τὴν κεφαλὴν, — ὦ! ὄχι, φίλε κύριε,
δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς σας. — Θεὲ φύλαττε! —
Σπουδαίως εἰς πατέρα δὲν τὸ εἶπατε!

ΓΕΣΛΕΡ.

Τὸ μῆλον θὰ κτυπήσης εἰς τὴν κεφαλὴν
τοῦ τέκνου σου. — Τὸ θέλω καὶ τὸ ἀπαιτῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς τοῦ υἱοῦ μου τὴν φιλτάτην κορυφὴν
τὸ τόξον μου θὰ τείνω! — Μᾶλλον θάνατον!

ΓΕΣΛΕΡ.

Κτυπᾶς, ἢ ἀποθνήσκεις μετὰ τοῦ παιδός.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ νὰ γίνω τοῦ υἱοῦ μου ὁ φονεὺς!
᾽Ω κύριε, δὲν ἔχεις τέκνα, — ἀγνοεῖς,
εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πατρὸς τί πάλλεται.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἐγίνες, Τέλλε, συνετὸς διὰ μιᾶς.
Μ' εἶπον ὀνείρων ὅτι ἦσουν ἄνθρωπος,
ὅτι τοὺς τρόπους ἀποφεύγεις τοὺς κοινούς,
καὶ τοὺς ἐκτάκτους ἀγαπᾶς. — ἠθέλησα
κ' ἐγὼ νὰ σ' εὔρω κατὶ ὅλως ἕκτακτον.
Ἦᾶς ἄλλος ἴσως θὰ ἐσκέπτετο. — πλὴν σὺ
τοὺς ὀφθαλμούς σου κλείεις, θάρρος! κ' ἔγινε!

ΒΕΡΘΑ.

Μὴ μετὰ τούτων παίζετε τῶν δυστυχῶν.
Ἴδέτε πόσον τρέμουσι, πῶς εἶν' ὠχροί.
Ν' ἀκούωσιν ὡς τώρα δὲν συνήθισαν
ἀπὸ τοῦ στόματός σας ἀστειότητας.

ΓΕΣΔΕΡ.

Τίς λέγει ὅτι ἀστειεύομαι ;

(Κόπτει μήλον ἐκ κλάδου δένδρου κρεμαμένου ὑπὲρ αὐτόν.)

Ἴδου

τὸ μήλον.— Τόπον! — Λάβε τὴν ἀπόστασιν,

ὡς εἴθισται.— Σοὶ δίδω ὀγδοήκοντα

βήματα.— οὐδ' ἐν πλέον, οὐδ' ἐν ἔλαττον.

Σὺ ἐκαυχᾶσο πῶς κτυπᾶς εἰς ἑκατόν.—

Τοξότα, τώρα σκόπευσον, κί' ἐπίτυχε!

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Θεέ! Δὲν χωρατεύει! — Εἰς τὰ γόνατα,

παιδίον! — Ζήτει χάριν τῆς ζωῆς. Καιρός!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (κατ' ἰδίαν πρὸς τὸν Μελχθάλ, μόλις συγκρατούμενον.)

Κρατοῦ! ὦ! Σ' ἰκετεύω! Μένε ἥσυχος!

ΒΕΡΘΑ (πρὸς τὸν Ἐπαρχον.)

Ἄφες τον πλέον, Κύριε. Ἀπάνθρωπον

νὰ παίζης οὕτω πρὸς αἰσθήματα πατρός.

Ὁ πτωχὸς οὗτος καὶ θανάτου ἄξιος

ἂν ἔγινε, διότι μικρὸν ἔσφαλε,

δεκαπλοῦν ἤδη ἔλαβε τὸν θάνατον.

Ἄφες τον τώρα νὰ ὑπάγη ἀβλαβής.

Σ' ἐγνώρισε, καὶ ὄσα τέκνα τέκνων του

ζῶσι, τὴν ὥραν δὲν θὰ λησμονοῦν αὐτήν.

ΓΕΣΔΕΡ.

Ἀνοιξατε τὸν δρόμον.— Τί διστάζεις; Αἶ;

Εἶν' ἡ ζωὴ σου ἐδική μου· ἤμπορῶ

νὰ σοὶ τὴν ἀφαιρέσω· πλὴν ἐπεικῶς

τὴν θέτω εἰς τὰς χεῖρας τὰς ἐμπείρους σου.

Τὴν ψῆφόν μου τραχεῖαν δὲν θενὰ εἰπῆς

ὅταν σ' ἀφίνη κύριον τῆς τύχης σου.

Εἰς βλέμμα ἐγκαυχᾶσαι ἀσφαλές. Λοιπὸν
καιρός! Τὸ ξότα, δεῖξόν μας τὴν τέχνην σου.
Μέγα βραβεῖον ἔχεις, ἄξιον σκοπόν!
Καθεὶς τὸ μέλαν νὰ κτυπήσῃ δύναται·
τεχνίτης εἶναι ὅστις τῆς χειρὸς κρατεῖ,
οὐδ' ἔχει τὴν καρδίαν εἰς τὴν χειρὰ του
καὶ εἰς τὸν ὀφθαλμόν του.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (γονατίζων ἔμπρός του.)

Κύρι' Ἐπαρχε,
τὴν ὑψηλότητά σας προσκυνοῦμεν· πλήν
ἀντὶ δικαίου δότε χάριν. Λάβετε
τὸ ἥμισυ, τὸ ὅλον τῶν κτημάτων μου,
ἀλλ' εἰς πατέρα μὴ τὸ φοβερόν αὐτό!

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ

Μὴ, πάππε, γονατίζεις εἰς τὸν πονηρόν.
Ποῦ νὰ σταθῶ, εἰπέτε. Δὲν φοβοῦμαι. Ἄν
πτηνὸν εἰς τὸν ἀέρα ὁ πατὴρ κτυπᾷ,
δὲν θὰ λανθάσῃ ὡς πρὸς τὴν καρδίαν μου.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἡ ἀθωότης, Κύριε Διοικητὰ,
τοῦ ἀφελοῦς παιδίου δὲν σᾶς συγκινεῖ;

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἐν οὐρανοῖς πῶς εἶναι σκέφθητι Θεός,
εἰς ὃν ὀφείλεις λόγον περὶ ὅλων σου
τῶν πεπραγμένων.

ΓΕΣΛΕΡ (δεικνύων τὸ παιδίον.)

Δέσετέ τον εἰς τὴν δρυῖν
ἐκεῖνην.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

Νὰ μὲ δέσουν! Δὲν θενὰ δεχθῶ.

Θὰ μείν' ὡς τὸ ἀρνίον ἤσυχος, χωρὶς
κἄν ν' ἀναπνεύσω. Ὅχι! Ἄν μὲ δέσητε,
θενὰ κινουῦμαι, ὡς νὰ θραύσω τὰ δεσμά.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Παιδίον, ἅς σοὶ δέσουν κἄν τοὺς ὀφθαλμούς.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

Τοὺς ὀφθαλμούς; Φρονεῖτε ὅτι τοῦ πατρὸς
θα φοβηθῶ τὸ βέλος; Δὲν θα κινήθῶ,
οὐδὲ θα κλείσω ἅπαξ κἄν τὰ βλέφαρα.
— Πάτερ μου, θαρῶρει. Πῶς τοξεύεις δεῖξέ τους.
Δὲν σὲ πιστεύει, καὶ θαρῶρεϊ μᾶς ἔφαγε.

Κτύπα, κ' εἰς πείσμα τοῦ κακοῦ ἐπίτυχε.
(Ἵπάγει εἰς τὴν ὄρν. Τῷ θέτουσι τὸ μῆλον εἰς τὴν κεφαλὴν.)

ΜΕΛΧΘΑΛ (πρὸς τοὺς χωρικούς.)

Θὰ τελεσθῆ ἔμπρός μας τὸ κακούργημα;
Πρὸς τί λοιπὸν οἱ ὄρκοι οὐς ὠμόσαμεν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μάταιον! Ἄνευ ὄπλων εἴμεθα! Λογχῶν
βλέπετε δάσος πέριξ μας.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄν τότε εὐθὺς
εἴχομεν τελειώσει! Συγχωρῆσαι τον
ὁ Κύριος τὸν ὅστις μᾶς ἐμπόδισεν.

ΓΕΣΔΕΡ (πρὸς τὸν Τέλλον.)

Ἐμπρός! Εἰς μάτην δὲν ὀπλοφορεῖ κανεὶς.
Φονικά ὄπλα ἐπιφέρουν κίνδυνον.
Ἄναπηδᾶ τὸ βέλος πρὸς τὸν βάλλοντα.
Ἄντιποιεῖται εὐγενὲς δικαίωμα
ὁ χωρικός, προσβάλλον τὸν κυρίαρχον
τοῦ τόπου. Ὅστις ἄρχει, καὶ ὀπλοφορεῖ

αὐτός. Ἄν σᾶς ἀρέσῃ νὰ τοξεύητε
καὶ σεῖς, καλόν! Σᾶς δίδω τὸν σκοπὸν ἐγώ.

ΤΕΛΛΟΣ (ἐντείνει τὴν βαλληστρίδα, καὶ ἐπιθέτει τὸ βέλος.)

Ἄνοιξατε τὸν δρόμον! Τόπον!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τέλλε, πῶς;
Θενὰ θελήσης. . . ὦ! ποτέ! — Κλονίζεσαι
σοὶ τρέμουσι κ' αἱ χεῖρες καὶ τὰ γόνατα. —

ΤΕΛΛΟΣ (καταβιδάζων τὴν βαλληστρίδα.)

Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐθαμβώθησαν!

ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Θεὲ

ὑψιστε!

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Διοικητήν.)

Τοῦτο ἄφες μοι τὸ τόξευμα,
κ' ἰδοῦ μου ἡ καρδία. Δορυφόρους σου
κράζον καὶ φόνευσόν με.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ὅχι τὴν ζωὴν,
τὸ τόξευμά σου θέλω. — Τέλλε, δύνασαι
πᾶν ὅ,τι θέλεις. Τίποτε δὲν σ' ἐκφοβεῖ.
Καθὼς τὸ τόξον, φέρεις τὸ πηδάλιον.
Διὰ νὰ σώσης δὲν τρομάζεις λαίλαπας.
Βοήθει τώρα, σῶτερ· σῶσον σεαυτόν.

(Ὁ Τέλλος ἴσταται ἐν φοβερᾷ πάλῃ· αἱ χεῖρές του κινεῖνται σπασμωδικῶς, οἱ ὀφθαλμοί του φέρονται ἄλλοτε πρὸς τὸν Ἐπαρχὸν καὶ ἄλλοτε πρὸς τὸν οὐρανόν. Αἴφνης φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν φαρέτραν του, λαμβάνει ἐξ αὐτῆς δεύτερον βέλος, καὶ τὸ κρύπτει εἰς τὸν ἐπενδύτην του. Ὁ Ἐπαρχὸς παρατηρεῖ ὅλα ταῦτα τὰ κινήματα.)

ΒΛΑΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (ὅπὸ τὴν ἐρῆν.)

Τόξευσον, πάτερ! Δὲν φοβοῦμαι.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πρέπει! Ναί!

(Συνέρχεται καὶ σκοπεύει.)

ΡΟΥΔΗΝΣ (ὅστις καθ' ὄλον τοῦτο τὸ διάστημα ἴστατο βιαίως συγκε-
κινημένος, καὶ μόλις συνέχετο, προβαίνει ἔμπρός.)

Ὡς ἐδὼ φθάνει, Κύριε Διοικητὰ,
ὡς ἐδὼ φθάνει.— Τὸν ἐδοκιμάσατε.—
Ἐξετελέεσθη ὁ σκοπὸς σας.— Ἄν προβῇ
ἡ αὐστηρότης περαιτέρω, τὸ σοφὸν
ἀποτυγχάνει τότε ἀποτέλεσμα.
Ὅταν τὸ τόξον ὑπερτείνης, θραύεται.

ΓΕΣΛΕΡ.

Σιώπα, ἕως νὰ ἐρωτηθῆς.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐγὼ

θέλω, καὶ πρέπει νὰ λαλήσω. Ἡ τιμὴ
τοῦ Βασιλέως μ' εἶναι ἱερά. Κινεῖ
διοίξεις τοιαύτη εἰς ἀποστροφὴν.
Τοῦ Βασιλέως θέλησις δὲν εἶν' αὐτή.—
Τὸ λέγω πεποιθότως.— Τῆς σκληρότητος
αὐτῆς δὲν εἶναι ἄξιον τὸ ἔθνος μου.
Αὐτῆς δὲν ἔχεις πληρεξουσιότητα.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τολμᾶς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐσίγων πρὸς τὰς πράξεις τὰς δεινάς,
ᾧν τελουμένων ἤμην μάρτυς. Ἐκλείων
τοὺς βλέποντάς μου ὀφθαλμούς. Ὑπερχειλῆ
καὶ ἐξανισταμένην τὴν καρδίαν μου
ἐντὸς τοῦ στήθους ἔθλιβον εἰς ἀνοχήν.
Τοῦντεῦθεν, προδοσία εἶν' ἡ σιωπὴ
πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν Αὐτοκράτορα.

ΒΕΡΘΑ (βρίπτεται μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἐπάρχου.)
 Θεέ! Λυσσῶντα ἔτι μᾶλλον τὸν κεντᾶς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἀπέστην τοῦ λαοῦ μου, τοὺς οἰκείους μου
 ἠρνήθην, πάντας τοὺς δεσμοὺς τῆς φύσεως
 διέβρηξα, κ' ἠνώθην μεθ' ὑμῶν, θαρβῶν
 ὅτ' ὑπὲρ πάντων ἀγαθόν τι ἔπραττον
 τὴν δύναμιν στηρίζων τὴν βασιλικήν.
 Τὸ δέμα πίπτει ἀπὸ τῶν ὀμμάτων μου.
 Βλέπω εἰς ποῖον βάραθρον μ' ἐφέρατε,
 πῶς τὴν ὀρθὴν μου κρίσιν ἐδουλώσατε,
 πῶς τὴν πιστὴν καρδίαν διεφθείρατε.
 Φίλα φρονῶν τῷ ἔθνει, τὸ κατέστρεφον.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τοιαῦτ' αὐθαδιάζεις πρὸς τὸν κύριον
 τὸν σόν!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι κύριος
 ἐμός· σὺ ὄχι.—Ἐγεννήθην καθὼς σὺ
 ἐλεύθερος, κ' εἰς πᾶσαν ἀρετὴν πρὸς σέ
 ἱπποτικὴν προτείνω ν' ἀντιμετρηθῶ·
 καὶ ἂν τοῦ Βασιλέως ἀντιπρόσωπος
 δὲν ἦσο, δὲν βαθέως ἐγὼ σέβομαι,
 καὶ ὅταν καταισχύνῃ τῷ προστρίβουσι,
 θὰ ἔρριπτον ἐμπρὸς σου τὴν χειρίδα μου,
 καὶ σὺ, κατ' ἔθος ἱπποτῶν, θὰ ὤφειλες
 νὰ μ' ἀπαντήσης.—Νεῦε πρὸς τοὺς φύλακας.—
 Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄοπλος καθὼς αὐτοί. (δεικνύων τὸν λαόν.)
 Ἐχω τὸ ξίφος τοῦτο. Ἄν ἀποτολμᾷ
 νὰ πλησιάσῃ τις . . .

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (κράζων.)

Τὸ μῆλον ἔπεσε!

(Ἐνῶ πάντες εἶχον στραφεῖ πρὸς τὸν διάλογον, καὶ ἡ Βέρθα εἶχε ριφθῆ μεταξὺ τοῦ Ῥούδης καὶ τοῦ Ἐπάρχου, ὁ Τέλλος ἐτόξευσε.)

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ζῆ τὸ παιδίον!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Εἰς τὸ μῆλον ἔμεινε

τὸ βέλος.

Ἄ Βάλθερ Φύρστ κλονεῖται καὶ κινδυνεύει νὰ πέσῃ. Ἡ Βέρθα τὸν στηρίζει.

ΓΕΣΛΕΡ (ἐκπεπληγμένος.)

Ὁ παράφρων! Πῶς! Ἐτόξευσε!

ΒΕΡΘΑ.

Ζῆ τὸ παιδίον. Σύνελθε, πάτερ καλέ!

ΒΑΘΛΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (ἔρχεται πηδῶν καὶ κρατῶν τὸ μῆλον.)

Ἴδου τὸ μῆλον, πάτερ.—Ἦξευρον καλὰ

πῶς τὸν υἱόν σου δὲν θὰ τὸν ἐπλήγωνες.

(Ὁ Τέλλος ἵστατο, τὸ σῶμα πρὸς τὰ ἔμπρὸς τεταμένον, ὡς ἂν παρηκολούθει τὸ βέλος. Ἡ βαλληστρὶς τῷ ἐκπίπτει τῆς χειρός. Ὅτε βλέπει τὸ παιδίον ἐρχόμενον, τρέχει πρὸς αὐτὸ ἐκτείνων τὰς χεῖρας, καὶ τὸ αἶρει βιαίως πρὸς τὴν καρδίαν του. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ πίπτει ἐν ἀδυναμίᾳ. Πάντες περιφέρονται συγκεκινημένοι.)

ΒΕΡΘΑ.

ὦ οὐρανέ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (πρὸς πατέρα καὶ υἱόν.)

Παιδιά, ὦ παιδιά μου!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τῷ Θεῷ δόξα!

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Εἶδες τόξευμα! Καιρὸν

πολὺν κατόπιν δι' αὐτὸ θὰ ὁμιλοῦν.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Τοῦ Τέλλου τοῦ τοξότου τ' ὄνομα θὰ ζῆ

ὅσον θὰ μένουν καὶ τ' ἀκλόνητα βουνά.

(Δίδει τὸ μῆλον εἰς τὸν Ἐπαρχον.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Κατὰ μεσῆς τὸ μῆλον τὸ ἐτρύπησε.

Σκοποβολὴ ὠραία, καὶ τὴν ἐπαινῶ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝ.

Ὁραία ἦτον. Τῷ ἀνθρώπῳ δὲ οὐαὶ

ὅστις νὰ προκαλέσῃ τὸν ἠνάγκασε

δοκιμασίαν θεϊάν!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τέλλε, σύνελθε.

Ἐγείρου. Ἔστης ἀνδρικῶς. Ἐλεύθερος

ν' ἀπέλθῃς ἤδη εἰς τὸν οἶκον ἡμπορεῖς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἐλθὲ, κ' εἰς τὴν μητέρα φέρε τὸν υἱόν.

(Θέλουσι νὰ τὸν ἀπαγάγῃσι.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἄκουσον, Τέλλε.

ΤΕΛΛΟΣ (ἐπιστρέφων.)

Τί προστάζεις, κύριε;

ΓΕΣΛΕΡ.

Δεύτερον βέλος ἔκρυψας ἐκεῖ.—Ναὶ, ναὶ,

τὸ εἶδα.—Πρὸς τί ἦτον;

ΤΕΛΛΟΣ (τεταραγμένος).

Τοῦτο, Κύριε,

παρὰ τοξόταις οὕτω συνηθίζεται.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ὅχι ἀρνοῦμαι, Τέλλε, τὴν ἀπάντησιν.

Ἦτόν τι ἄλλο. Τὴν ἀλήθειαν εἶπέ

προθύμως, θαρράλέως. Ὅ,τι ἂν εἰπῆς,

σοὶ δίδω τῆς ζωῆς σου τὴν ἀσφάλειαν.

Πρὸς τί τὸ ἄλλο βέλος;

ΤΕΛΛΟΣ.

Κύριε, λοιπὸν,

ἄφ' οὗτου τὴν ζωὴν μου μ' ἐξησφάλισας,

ἔστω τὴν ὄλην θὰ σ' εἰπῶ ἀλήθειαν.

(Δαμβάνων τὸ βέλος ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ στηρίζων φοβερῶν
βλέμμα ἐπὶ τὸν Ἐπαρχον.)

Διὰ τοῦ βέλους τούτου θὰ ἐτρύπων—σέ,

ἂν εἶχον θανατώσει τὸ παιδίον μου·

σέ δέ, τῷ ὄντι, δὲν σέ ἀπετύγχανον.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἄριστα, Τέλλε. Τῆς ζωῆς ἀσφάλειαν

σοὶ ἔδωκα. Τὸν λόγον τὸν ἱπποτικὸν

δὲν θ' ἀθετήσω. Τὴν κακοβουλίαν σου

ὅμως γνωρίσας, θὰ σέ κλείσω ἀσφαλῶς

ὅπου σελήνης οὐδ' ἡλίου λάμπει φῶς,

ὥστε νὰ μ' εἶναι ἀβλαβῆ τὰ βέλη σου.

(Πρὸς τοὺς ἐνόπλους.)

Συλλάβετέ τον, δοῦλοι, δέσατέ τον. (Δένουσι τὸν Τέλλον.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πῶς;

ταῦτα εἰς ἄνδρα διατάττεις, κύριε,

εἰς ὃν ἐφανερώθη τοῦ Θεοῦ ἡ χεὶρ;

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἄν θὰ τὸν σώσῃ κ' ἐκ δευτέρου βλέπομεν.

— Ὑπάγετέ τον εἰς τὸ πλοῖόν μου. Εὐθὺς

ἔρχομαι. Θὰ τὸν φέρω εἰς Κυσνάχτ ἐγώ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Δικαίωμα δὲν ἔχεις.— Οὐτ' ὁ Βασιλεὺς!—

Προσβάλλεις τὰς ἐγγράφους προνομίας μας.⁽⁶⁰⁾

ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῦ εἶν' αἱ προνομίαι; Τὰς ἐκύρωσεν
ὁ Αὐτοκράτωρ;—”Ὅχι! καὶ τὴν χάριν του
αὐτὴν δι' εὐπειθείας θ' ἀγοράσητε.

”Ὅλοι σας εἶσθε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα
ἐπαναστάται· στάσεις ἐξυφαίνετε.

Ναί, σᾶς γνωρίζω πάντας καὶ σᾶς διορῶ.
Αὐτὸν λαμβάνω τώρα ἐκ τοῦ μέσου σας,
ἀλλ' εἶσθε πάντες συνεγκληματῖαι του.

”Ὅστις νοῦν ἔχει, ὑπακούει καὶ σιγᾷ.

(Μακρύνεται. Τὸν παρακολουθοῦσιν ἡ Βέρθα, ὁ Ῥούδηνς, ὁ Ἀββᾶς καὶ οἱ
ὀπλίται. Ὁ δὲ Φρεισάρδ καὶ ὁ Λευθόλδ μένουσιν ὀπίσω.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (μετὰ ζωηρᾶς λύπης.)

Τετέλεσται! Σκοπεύει τὴν καταστροφὴν
ἐμοῦ, καὶ πάσης ἅμα τῆς οἰκίας μου!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Τέλλον.)

”ὦ! τὸ θηρίον διατί ἠρέθισας;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τίς ἐκρατεῖτο, αἰσθανθεὶς τὴν λύπην μου;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ πᾶν ἐγάθη! Μετὰ σοῦ ἐδέθημεν
πάντες ὁμοίως, κ' εἴμεθα εἰς ἄλυσιν.

ΧΩΡΙΚΟΙ (περιστοιχίζοντες τὸν Τέλλον.)

Πᾶσαν παρηγορίαν ἀπωλέσαμεν!

ΛΕΥΘΟΛΔ (προσερχόμενος.)

Λυποῦμαι, Τέλλε.— Χρεωστῶ εὐπείθειαν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Χαίρετε.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (ῥιπτόμενος μετὰ βιαίας λύπης εἰς τὰς ἀγκάλας του.)

Πάτερ! Πάτερ! Πάτερ φίλτατε!

ΤΕΛΛΟΣ (ὑψῶν τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν.)

Ἐκεῖ εἶν' ὁ πατήρ σου, ὃν ἐπικαλεῖ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τί εἰς τὴν σύζυγόν σου, Τέλλε, νὰ εἰπῶ;

ΤΕΛΛΟΣ (ἀΐρει τὸν υἱὸν του μετὰ βαθέος αἰσθήματος εἰς τὸ στήθος του.)

Εἰπέ τη, εἶναι τὸ παιδίον ἀβλαβές,

κ' ἐμὲ θὰ βοηθήσῃ ὁ Θεός, εἰπέ.

(Ἀποσπᾶται ταχέως, καὶ ἀκολουθεῖ τοὺς ὀπλίτας.)

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ἡ ἀνατολικὴ ὄχθη τῆς λίμνης Φειρβαλδοσταίτης (60).

(Τὸ μετασκήνιον κλείουσιν οἱ παραδόξως ἐτχηματισμένοι ἀπότομοι βράχοι τῆς δυτικῆς ὄχθης. Ἡ λίμνη λίαν τετραγαμμένη. Ἀκούεται πάταγος τῶν κυμάτων. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀστραπαὶ καὶ βρονταί.)

ΚΟΥΝΣ ΕΚ ΓΕΡΣΑΟΥ, ΑΛΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

ΚΟΥΝΣ.

Τὸ εἶδα ὡς σᾶς βλέπω. Ἀπαράλλακτα
ὡς σᾶς τὰ λέγω ἔγιναν, πιστεύσατε.

ΑΛΙΕΥΣ.

Καλὲ τὸν Τέλλον δέσμιον εἰς τὸ Κυσνάχτ!
τὸν καλὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἀνδρείότατον,
ἂν ἀγῶν τύχη ἀπελευθερώσεως!

ΚΟΥΝΣ.

Ὁ Ἐπαρχος τὸν φέρει εἰς τὸ πλοῖόν του.
Τοὺς εἶχ' ἀφήσει νὰ ἐπιβιβάζωνται,
ἀπὸ τοῦ Φλύλεν ὅτε ἀνεχώρησα.
Ἀρχίζει ὅμως τριχυμία. Δι' αὐτὴν
κ' ἐγὼ ἐδῶ ἐβγῆκα. Τὸν ἀπόπλουον του
πιθανὸν εἶναι καὶ αὐτὸς ν' ἀνέβαλεν.

ΑΛΙΕΥΣ.

Ὁ Ἐπαρχος τὸν Τέλλον ἔχει δέσμιον!
Ὡ! θὰ τὸν θάψ' εἰς βάθος, ὥστε τ' οὐρανοῦ
ποτὲ τὴν λάμψιν ἄλλοτε νὰ μὴν ἰδῆ.

διότι θὰ φοβῆται τὴν ἐκδίκησιν
ἀνδρὸς φιλελευθέρου ὃν ἠρέθισε.

ΚΟΥΝΣ.

Καὶ ὁ ἀρχαῖος πρόεδρος, ἠκούσαμεν,
ὁ Ἄπτιγῶσεν, εἶναι εἰς τὰ λοίσθια.

ΛΛΙΕΥΣ.

Τότε θὰ λείψῃ κ' ἡ ἐσχάτη ἄγκυρα
πάσης ἐλπίδος. Μόνος ἔμενεν αὐτὸς
τὴν φωνὴν αἴρων ὑπὲρ τῶν δικαίων μας.

ΚΟΥΝΣ.

Ἢ καταγιγίς αὐξάνει. Ὑγιαίνειτε.

Εἰς τὸ χωρίον θενὰ μείνω σήμερον. (61)

Δὲν εἶναι πλέον τρόπος ν' ἀποπλεύσωμεν. (Ἀπέρχεται.)

ΛΛΙΕΥΣ.

Εἰς τὰ δεσμὰ ὁ Τέλλος, καὶ ὁ Πρόεδρος
νεκρός! Ἄναισχυντοῦσα γαῦρον ἔγειρε
τὸ μέτωπόν σου, τυραννία! Σιωπᾶ
τῆς ἀληθείας ἡ φωνή, καὶ κλείεται
ὁ ὀφθαλμὸς ὁ βλέπων, καὶ δεσμεύεται
ἡ χεὶρ ἡ σωτηρίαν ἐτοιμάζουσα!

ΠΑΙΣ.

Χονδρὸν χαλάζι, πάτερ. Ἄς εἰσέλθωμεν.
Νὰ μένωμεν δὲν κάμνει εἰς τὸ ὑπαιθρον.

ΛΛΙΕΥΣ.

Ἄνεμε, λύσσα! Ἄστραπαί, φλογίζετε!
Διαρράγῃτε, νέφη· πνίξατε τὴν γῆν·
τοὺς καταρράκτας τ' οὐρανοῦ κενώσατε!
Πᾶν ἀγεννήτου σπέρμα καταστρέψατε!
Ἔω ἄγρια στοιχεῖα, σεῖς ἰσχύσατε!
Ἔλθετε, ἄρκτοι, λύκοι, ἐπιστρέψατε,

θηρία τῶν ἐρήμων, εἰς τὴν γῆν αὐτὴν.
 Εἶν' ἐδική σας τώρα. Τίς ἀνέχεται
 χωρὶς ἐλευθερίας νὰ τὴν κατοικῇ.

ΠΑΙΣ.

Ἢ λαίλαψ πῶς μυκᾶται! πῶς ἡ ἄβυσσος
 βοῖζει! Τόσην ἀναστάτῳσιν ποτὲ
 δὲν εἶδα εἰς αὐτά μας τὰ στενώματα.

ΛΛΙΕΥΣ.

Πατὴρ εἰς τέκνου νὰ σκοπεύσῃ κεφαλὴν!
 Ποτὲ δὲν διετάχθη πρᾶγμα ὅμοιον.
 Καὶ μανιώδης πῶς νὰ μὴ ἐξαναστῇ
 ἡ φύσις; — ὦ! διόλου δὲν θὰ ἐκπλαγῶ
 ἂν εἰς τὴν λίμνην οὔτ' οἱ βράχοι κλίνωσι
 τῶν κορυφῶν οἱ πάγοι οἱ πυργούμενοι,
 οἱ πῶποτε μὴ πάχνην ἐξατμίσαντες,
 ἐὰν ἀναλυθέντες καταρρέυσωσι·
 τὰ ὄρη ἂν ῥαγῶσιν· ἂν αἱ φάραγγες
 συγκρημισθῶσι· νέος ἂν κατακλυσμὸς
 καταβροχθίσῃ τὰς οἰκῆσεις τῶν θνητῶν.

(Ἀκούεται κωδωνισμὸς)

ΠΑΙΣ.

Ἀκούεις; Ἦχος κώδωνος εἰς τὸ βουνόν.
 Θὰ εἶδον πλοῖον ἐν κινδύνοις, καὶ κτυποῦν
 τὸν κώδωνα ἐκεῖνον διὰ προσευχάς. (Ἀναβαίνει εἰς ὑψωμα.)

ΛΛΙΕΥΣ.

Φεῦ εἰς τὸ σκάφος τὸ κλυδωνιζόμενον
 εἰς τῶν κυμάτων τὸν φρικτὸν αὐτὸν χορόν!
 Οὐδὲν ὁ ναύτης, τὸ πηδάλιον οὐδέν!
 Ἢ τρικυμία κυβερνᾷ. Τὰ κύματα,
 οἱ ἄνεμοι ὡς σφαῖραν παραρρίπτουσι

τὸν ἄνθρωπον, καὶ σώζων οὐδαμοῦ λιμὴν!
 Ἄξενοι βράχοι, ἄχειρες, δυσπέλαστοι
 καὶ ἀπορρώγες, ἀπειλοῦσιν ὄρθιοι,
 καὶ ἀντιτάττουν τὰ τραχέα στέρνα των.

ΠΑΙΣ (δεικνύων ἀριστερῶς.)

ὦ! πάτερ! πλοῖον! Ἐκ τοῦ Φλύλεν ἔρχεται.

ΛΛΙΕΥΣ.

Νὰ βοηθήσῃ ὁ Θεὸς τοὺς δυστυχεῖς!
 Ὅταν εἰς ταῦτα τῶν νερῶν τὰ βάραθρα
 ἢ καταιγὶς ἐμπέσῃ καὶ περιπλακῆ,
 λυσσᾶ, ὡς τὸ θηρίον, τὸ κατάκλειστον
 εἰς σιδηροῦν κλωβίον, εἰς τὰς ράβδους του
 κτυπᾶ· ζητεῖ ματαιῶς τὴν διεκφυγὴν.
 Οὐρανομήκεις βράχοι τὴν ἐγκλείουσι,
 καὶ τὴν στενὴν τῆς ἔξοδον τειχίζουσι.

(Ἀναβαίνει εἰς τὸ ὕψωμα)

ΠΑΙΣ.

Τὸ πλοῖον εἶναι τοῦ Ἐπάρχου τοῦ Οὐρί.
 ἔχει σημαίαν, κ' ἐρυθρὸν τὸ δῶμά του. (62)

ΛΛΙΕΥΣ.

ὦ θεία δίκη! — Εἶναι ὁ Διοικητὴς,
 αὐτὸς ἐκεῖνος! Πλέει! κ' εἰς τὸ πλοῖόν του
 τὸ ἔγκλημά του φέρει ἐπιβιβασθέν.
 Ταχὺ τὸν εὖρεν ἢ ἀνταποδότις χεῖρ.
 Τὸν ἰσχυρότερόν του ὑπεράνω του
 ἀναγνωρίζει τώρα. Δὲν ὑπήκουσιν
 εἰς τὴν φωνὴν του τὰ νερά· δὲν κλίνουσιν
 οἱ βράχοι τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ πῖλου του.—
 Παιδίον, μὴ προσεύχου. Τὸν βραχίονα
 μὴ ἐμποδίζης, ἔτοιμον, τοῦ δικαστοῦ.

ΠΑΙΣ.

Ἡ προσευχή μου ὄχι τὸν Διοικητὴν,
τὸν Τέλλον ἀποβλέπει, τὸν συμπλέοντα.

ΛΛΙΕΥΣ.

ᾠ ἀφροσύνης τοῦ στοιχείου τοῦ τυφλοῦ!
Πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου, τοῦ ἐνός,
τὸ πλοῖον καταστρέφεις καὶ τὸν πλοίαρχον!

ΠΑΙΣ.

Τὸ Βούγισ γράτ παρῆλθον. Ἄλλ' ἡ καταιγὶς
ἐκ τοῦ Στομίου τῶν Δαιμόνων μαίνεται,
καὶ τοὺς ποδίζει πάλιν πρὸς τὸ Ἄξενβέργ.
—Πλὴν δὲν τοὺς βλέπω πλέον.

ΛΛΙΕΥΣ.

Εἶν' ὁ Ξυραφᾶς⁽⁶³⁾

ἐκεῖ. ᾠ! πόσα πλοῖα ἔφαγεν αὐτός!
Ἐπιτηδείως ἂν δὲν κυβερνήσωσιν,
ὀρθὸς ὁ τραχὺς βράχος εἰς τὴν ἄβυσσον
βυθίζεται, —θά θραύσῃ τὸ πλοιάριον.
Πηδαλιούχον ἔχουν ἀξιόλογον
ἐντὸς τοῦ πλοίου. Ἄν νά σώσῃ δύναται
κάνεις, εἶναι ὁ Τέλλος. Ἄλλὰ δέσμιος
ἐκεῖνος εἶναι χεῖρας καὶ βραχίονας.

Ὁ ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ (κρατῶν τὴν βαλληστρίδα)

(Ἐρχεται ταχέως βηματίζων, ρίπτει περίξ του ἐκπεπληγμένα βλέμματα,
καὶ φαίνεται ἰσχυρῶς συγκεκινημένος. Φθάς εἰς τὸ μέσον τῆς σκηνῆς,
γονατίζει, φέρει τὰς χεῖράς του εἰς τὴν γῆν καὶ ἔπειτα τὰς ἐκτείνει πρὸς
τὸν οὐρανόν.)

ΠΑΙΣ (παρατηρῶν αὐτόν.)

Τίς εἶν' ἐκεῖνος, πάτερ, εἰς τὰ γόνατα ;
Ἴδέ.

ΛΛΙΕΥΣ.

Ἐγγίζει διὰ τῶν χειρῶν τὴν γῆν

καὶ φαίνεται ὡς ὄλωσ ἕξω ἑαυτοῦ.

ΠΑΙΣ (ἐρχόμενος ἐμπρός.)

Τί βλέπω; Πάτερ! Ἐλθέ πάτερ καὶ ἰδέ.

ΛΛΙΕΥΣ (πλησιάζων).

Τίς εἶναι; Σῶσον Κύριε! Ὁ Τέλλος! Πῶς;
Πῶς ἦλθες;

ΠΑΙΣ.

Εἰς τὰ πλοῖον δὲν σ' ἐδέσμευσαν;

ΛΛΙΕΥΣ.

Εἰς τὸ Κυσνάχ δεσμώτην δὲν σ' ἐκόμιζον;

ΤΕΛΛΟΣ (ἐγειρόμενος.)

Ἦλευθερώθην.

ΛΛΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

ᾠ τοῦ θεοῦ θαύματος!

Ἦλευθερώθης!

ΠΑΙΣ.

Ἄλλὰ πόθεν ἔρχεσαι;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖθεν, ἐκ τοῦ πλοίου.

ΛΛΙΕΥΣ.

Πῶς;

ΠΑΙΣ (συγχρόνως.)

Ὁ ἑπαρχος

τί ἔγινε;

ΤΕΛΛΟΣ.

Παλαίει πρὸς τὰ κύματα.

ΛΛΙΕΥΣ.

ᾠ! εἶναι τρόπος! Σὺ πλήν, σὺ, πῶς εἶς' ἐδῶ;

Δεσμὰ καὶ τριχυμίαν πῶς ἐξέφυγες;

ΤΕΛΛΟΣ.

Διὰ προνοίας τοῦ Θεοῦ.— Ἀκούσατε!

ΑΛΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

Εἰπέ, εἰπέ μας.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τί συνέβ' εἰς τὸ Ἄλτορφ
ἤξεύρετε;

ΑΛΙΕΥΣ.

Ναί, λέγε. Τὰ γνωρίζομεν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πῶς συλλαβῶν με, δέσας με ὁ Ἐπαρχος,
μ' ἔφερον οὕτως εἰς τὸν πύργον τοῦ Κυσνάχτ;

ΑΛΙΕΥΣ.

Καὶ εἰς τὸ Φλύλεν πῶς ἐπεβιβάσθητε.

Ναί. — Πῶς ἐσώθης λέγε μας ν' ἀκούσωμεν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκείμην εἰς τὸ πλοῖον ἀβοήθητος,
χεῖρας καὶ πόδας δεδεμένος, ἄπελπις,
καὶ οὐδ' εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ φαιδροῦ φωτός,
οὐδ' εἰς τῆς γυναικός μου καὶ τῶν τέκνων μου
τὸ βλέμμα πλέον ἤλπιζον νὰ θερμανθῶ,
καὶ ἀπαραμυθῆτως ἐνητένιζον
τὸ θολὸν κῦμα.

ΑΛΙΕΥΣ.

Δυστυχῆ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐπλέομεν,

πλὴν τοῦ Ἐπάρχου, ὁ Ἀρρᾶς καὶ ἡ φρουρά.

Τὸ τόξον μου δὲ ἦτον κ' ἡ φαρέτρα μου
κατὰ τὴν πῶραν παρὰ τὸ πηδάλιον.

Καὶ ὡς εἰς Ἄ ξ η ν τὴν μικρὰν ἐφθάσαμεν ⁽⁶³⁾
εἰς τὴν γωνίαν, ὁ Θεὸς ἐπένευσε

νὰ ἐκραγῆ τοιαύτη καταιγὶς φρικτὴ,
 ἐκ τῶν χασμάτων ὑλακτοῦσα τοῦ Γοθάρδ,
 ὥστε ἐκόπη ἡ καρδία τῶν ναυτῶν,
 κ' ἐνόμισαν πῶς ὄλοι θὰ πνιγοῦν οἰκτρῶς.
 Ἦκουσα ἓνα τότε τῶν ὑπηρετῶν
 ἐλθόντα καὶ εἰπόντα πρὸς τὸν Ἐπαρχον.
 «Τὸν κίνδυνόν σου, κύριε, ὡς καὶ ἡμῶν
 ὄλων, τὸν βλέπεις. Θάνατος μᾶς ἀπειλεῖ.
 Τοὺς ναύτας φόβος θορυβοῖ, κ' ἡ τέχνη των
 πολλὴ δὲν εἶναι. — Ἄλλ' ὁ Τέλλος στιβαρὰν
 τὴν χεῖρα ἔχει, κ' εἶναι ναύτης ἔμπειρος.
 Ἐὰν ἐν τῷ κινδύνῳ τὸν ἐκράζομεν;» —
 Πρὸς ἐμὲ τότε εἶπεν ὁ Διοικητής:
 «Ἀνίσως, Τέλλε, πέποιθας πῶς ἠμπορεῖς
 νὰ βοηθήσης, σ' ἀπολύω τῶν δεσμῶν.»
 Κ' ἐγὼ τῷ εἶπον: «Βοηθεῖα τοῦ Θεοῦ,
 ἐλπίζω. Ὅτι θὰ σωθῶμεν πέποιθα.»
 Οὕτως ἐλύθην τῶν δεσμῶν, κ' ἐκάθισα
 ἀδόλως διευθύνων τὸ πηδάλιον.
 Ἄλλὰ λαθραίως ἐνταυτῷ ὑπέβλεπον
 πρὸς ὅπου ἦσαν κείμενα τὰ βέλη μου,
 κ' ἐπιμελῶς τὴν ὄχθην κατεσκόπευον,
 εἴ τις ὑπῆρχε θέσις πρὸς ἐκπήδησιν.
 Ὡς δὲ τῆς λίμνης εἶδα ὑπερνεύοντα
 βράχον προβλήτα, ἄνω δ' ὀπωσοῦν πλατύν. . .

ΑΛΙΕΥΣ.

ὦ ! τὸν γνωρίζω. Εἶναι εἰς τοὺς πρόποδας
 τῆς Ἄ ξ η ς τῆς μεγάλης. Πλὴν ἀδύνατον
 θαρρῶ πῶς εἶναι — εἶν' ἀπότομος πολὺ —
 ἀπὸ τοῦ πλοίου νὰ τὸν ἀναβῆς πηδῶν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς τοὺς ἐρέτας ἔκραξα ν' ἀγωνισθοῦν
μέχρι τοῦ βράχου, ὡς νὰ προσπελάσωμεν.
Ἐκεῖ, τοῖς εἶπον, παύει τὸ χειρότερον.
Καὶ ὡς, κωπηλατοῦντες ἐναγώνιοι,
ἐφθάσαμεν, ἐκπέμπω προσευχὴν θερμὴν
πρὸς τὸν Θεὸν, κ' ἐντείνων πᾶσαν τῶν μελῶν
τὴν δύναμιν, τὴν πρῶραν εἰς τὸν σκόπελον
βιαίως προσαράσσω, καὶ τὸ τόξον μου,
τὰ βέλη μου ἀρπάσας, ῥίπτομαι ταχὺς
ἐπὶ τὸν βράχον δι' ἐνὸς πηδήματος,
καὶ στιβαρῶς λακτίσας διὰ τοῦ ποδός,
τὸ σκάφος σφενδονίζω εἰς τὰ κύματα.
Ἐκεῖ ἄς γίνῃ τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα.
Οὕτως ἐσώθην ἐκ τῆς λύσσης τῶν νερῶν,
καὶ ἐκ τῆς τῶν ἀνθρώπων, πολὺ χείρονος.

ΛΛΙΕΥΣ.

ὦ Τέλλε, Τέλλε, ἐθαυμάτωσεν εἰς σέ
ὁ Κύριος, καὶ μόλις τὰς αἰσθήσεις μου
πιστεύω. Ἄλλ' εἶπέ μοι. Τί προτίθεσαι;
Στιγμῆς δὲν εἶναι διὰ σέ ἀσφάλεια
ὁ Ἐπαρχος ἀνίσως διαφύγη ζῶν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅτ' ἐφερόμην δέσμιος, τὸν ἤκουσα
νὰ λέγῃ ὅτι εἰς τὸ Βρούννεν θ' ἀποβῆ,
καὶ διὰ Σβύτς θ' ἀπέλθῃ εἰς τὸν πύργον του.

ΛΛΙΕΥΣ.

Καὶ τὴν ὁδὸν θὰ λάβῃ τὴν διὰ ξηρᾶς;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τοῦτο σκοπεύει.

ΑΛΙΕΥΣ.

Τότε κρύψου. Μὴ ἀργῆς.
Δὲν θὰ σὲ σώσῃ ὁ Θεὸς δις ἀπ' αὐτοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πρὸς Ἄρθ εἶπέ μοι καὶ Κυσνάχτ ἐγγύτερος
τίς δρόμος φέρει; (64).

ΑΛΙΕΥΣ.

Εἶν' ὑπὲρ τοῦ Στέϊνεν
ἡ λεωφόρος. Ὅμως τὸ παιδίον μου
βραχύτερον ἐκείνου καὶ κρυπτότερον
ὑπὲρ τὸ Λόβερζ νὰ σοὶ δείξῃ δύναται. (65)

ΤΕΛΛΟΣ. (δίδων αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Διὰ τὴν καλωσύνην ὅπου μ' ἔδειξας
νὰ σ' ἀνταμείψῃ ὁ Θεός. Ὑγίαινε.

(Ἀπέρχεται, ἀλλ' ἐπιστρέφει πάλιν ἀμέσως).

Καὶ σὺ εἰς Ῥύτλι δὲν ὠρκίσθης; Ἦκουσα,
νομίζω, τ' ὄνομά σου μετὰ τῶν λοιπῶν.

ΑΛΙΕΥΣ.

Ἦμην ἐκεῖ. Ὁρκίσθην εἰς τὸν σύνδεσμον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τότε εἰς Βύργλεν σπεῦσον καὶ μ' εὐεργετεῖς.
Δι' ἐμὲ εἶναι ἡ γυνή μου ἔμφροντις.
Εἶπέ τη πῶς ἐσώθην κ' εἶμαι ἀσφαλής.

ΑΛΙΕΥΣ.

Καὶ ποῦθεν ἀναγγεῖλω ὅτι ἔφυγες;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν πενθερόν μου θενὰ εὐρῆς παρ' αὐτῇ
καὶ ἄλλους εἰς τὸ Ῥύτλι συνομόσαντας.—
Εἶπέ, ἅς ἔχουν θάρρος· ἅς ἀνδρίζονται.
Εἶπέ τοις πῶς ὁ Τέλλος εἶν' ἐλεύθερος

καὶ τῆς χειρός του κύριος. Πλειότερα
περὶ τοῦ Τέλλου τάχιστα θ' ἀκούσωσι.

ΛΛΙΕΥΣ.

Τί σκοπὸν τρέφεις; Μὴ τὸ κρύπτης ἀπ' ἐμοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Γίνεται πρῶτον, μετὰ ταῦτα λέγεται. (Ἀπέρχεται)

ΛΛΙΕΥΣ.

Δεῖξον τὸν δρόμον, Γιάννη.— Ὁ Θεὸς μ' αὐτόν!
Κατορθοῖ οὗτος ὅ,τι ἂν ἐπιχειρῇ. (Ἀπέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Β΄.

Λέθουσα τῆς οἰκίας τοῦ εὐπατρίδου Ἀττιγγῶσεν.

Ὁ ΒΑΡΟΝΟΣ, ἡμιθανὴς ἐπὶ θρόνιου. **Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ**, ὁ **ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ**, ὁ **ΜΕΛΧΘΑΛ** καὶ ὁ **ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ** περὶ αὐτὸν ἀσχολούμενοι. **Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ** γονατιστὸς πρὸ τοῦ θνήσκοντος.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τετέλεσται! Ἀπῆλθε!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πλὴν δὲν φαίνεται
νεκρός. — Τὸ πτερόν τὰ χεῖλη του
κινοῦσιν! Εἶναι ἤσυχος ὁ ὕπνος του,
καὶ ἡ μορφή του μειδιᾷ εἰρηνικῶς.

(Ὁ Βαουμγάρτεν ὑπάγει πρὸς τὴν θύραν, καὶ ὁμιλεῖ μετὰ τινος.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (πρὸς τὸν Βαουμγάρτεν.)

Τίς εἶναι;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἡ Ἐδβίγη, ἡ θυγάτηρ σου.
Σὲ ζητεῖ. Θέλει τὸ παιδίον νὰ ἰδῇ.

(Ὁ Βίλλερ Τέλλος ἐγείρεται.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Νὰ τὴν παρηγορήσω, ὁ στερούμενος
παρηγορίας ; ὅταν ὅλα τὰ δεινὰ
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐσωρεύθησαν !

ΕΔΒΙΓΗ (εἰσερχομένη βιαίως.)

Τὸ τέκνον μου ποῦ εἶναι ; Πρέπει νὰ ἰδῶ
τὸ τέκνον μου !—

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κυρία, σύνελθ'. Ἐνθυμοῦ
ὄτ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ θανάτου ἴστασαι.

ΕΔΒΙΓΗ (ρίπτεται εἰς τὸ παιδίον.)

ᾠ Βάλθη μου ! Ζῆ !

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (κρεμάται εἰς αὐτήν.)

Μῆτερ !

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶναι βέβαιον ;

Μοὶ ἀπεδόθη ἀβλαβής !

(Τὸν παρατηρεῖ μετ' ἐντρόμου μερίμνης.)

Καὶ δυνατὸν

ἦτον ! Νὰ σημαδεύσῃ σέ ! Ἐμπόρεσε !

Καρδίαν, ὦ ! δὲν ἔχει, ἂν ἠμπόρεσε !

Βέλος νὰ ρίψῃ ἐπὶ τὸ παιδίον του !

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐρρίψε μετὰ φρίκης, μετὰ σπαραγμῶν.

Κατηναγκάσθη. Ἦτο ζήτημα ζωῆς.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πατὴρ καρδίαν ἔαν εἶχε, πρὶν ριφθῆ
τὸ βέλος, χιλιάκις θεν' ἀπέθνησκε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Νὰ εὐλογῆς τὴν θεῖαν πρέπει πρόνοιαν,
ἥτις τοσοῦτον δεξιῶς τὰ ἔφερε.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ θενά λησμονήσω πῶς ἐδύνατο
 νὰ ἔλθῃ;—ὦ Θεέ μου! — Ὀγδοήκοντα
 ἄν ζήσω ἔτη, θενά βλέπω πάντοτε
 τὸ τέκνον δεδεμένον, τὸν πατέρα του
 διὰ τοῦ τόξου νὰ σκοπεύῃ ἐπ' αὐτὸ,
 καὶ θὰ τρυπᾷ τὸ βέλος τὴν καρδίαν μου!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄν ἤξευρες, Κυρία, πῶς ὁ ἔπαρχος
 τὸν εἶχεν ἐρεθίσει!

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶναι τῶν ἀνδρῶν
 ἀγροῖκος ἡ καρδία! Λησμονοῦν τὸ πᾶν
 ὡς τις προσβάλλῃ τὴν φιλοτιμίαν των,
 καὶ ἀναλγήτως καὶ τυφλῶς κυβεύουσι
 μητρὸς καρδίαν καὶ παιδίου κεφαλὴν.

ΒΛΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Σκληρὰ δὲν εἶν' ἡ τύχη τοῦ συζύγου σου,
 κ' ἐπιπροσθέτεις ψόγον κατ' αὐτοῦ βαρύν;
 Δὲν ἔχεις σπλάγχνα δι' αὐτοῦ τὰς συμφορὰς;

ΕΔΒΙΓΗ (στρέφεται πρὸς αὐτὸν, καὶ τὸν προσβλέπει μετὰ
 τεταμένων ὀφθαλμῶν.)

Σὺ δ' ὑπὲρ φίλου ἔχεις μόνον δάκρυα;
 — Ποῦ ἦσθε ὅτε εἰς ἀλύσεις ἔρριπτον
 τὸν ἄριστον; Ποῦ ἦτον ἡ βοήθεια;
 Ἐξετελεῖτο τὸ φρικτὸν, κ' ἐβλέπετε
 νὰ σύρωσι τὸν φίλον ἐκ τοῦ μέσου σας
 ἀνείχεσθε. — Ὁ Τέλλος οὕτως ἔπραξε
 πρὸς σᾶς; Τὸν εἶδες νὰ σταθῇ λυπούμενος,
 ὅταν ὀπίσω τοῦ Ἐπάρχου τοὺς ἵππεῖς

κ' ἐμπρός σου εἶχες κύματα ἀνήμερα ;
 Δακρύων ἀνονήτων δὲν σοὶ ἔδωκε
 σπονδὴν, ἀλλ' εἰς τὸ πλοῖον εἰσεπήδησε·
 γυναῖκα, τέκνα λησμονήσας, σ' ἔσωσε.—

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὅλιγοι, ἀνευ ὄπλων, ἦτο δυνατὸν
 νὰ πράξωμέν τι ὑπὲρ σωτηρίας του ;

ΕΔΒΙΓΗ (βίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας του.)

ὦ πάτερ, πάτερ ! Τὸν ἀπώλεσας καὶ σύ !
 Καὶ ἡ πατρίς του τὸν ἀπώλεσε, κ' ἡμεῖς !
 Ἄφ' ὄλων ἡμῶν λείπει, καὶ τῷ λείπομεν !
 Ἀπελπισίας τὴν ψυχὴν του ὁ Θεὸς
 νὰ σώσῃ ! Εἰς τοῦ πύργου τὰ ὑπόγεια
 παρηγορία φίλου του δὲν εἰσχωρεῖ.—
 ὦ ! ἂν ἠσθένει ! εἰς τὰ σκότη τὰ ὑγρά
 τῆς φυλακῆς του θ' ἀσθενήσῃ.— ὦ χριᾶ
 τῶν Ἄλπεων τὸ ρόδον καὶ μαραίνεται
 εἰς τῶν τελμάτων τὸν ἀέρα· κ' εἰς αὐτὸν
 ἡ λάμψις τῆς ἡμέρας καὶ τ' ἀρώματα
 τοῦ ἀχανοῦς ἀέρος δίδουσι ζωὴν.
 Εἰς τὴν ἐλευθερίαν θάλλει, καὶ δὲν ζῆ
 εἰς δηλητηριώδη φυλακῶν πνοήν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἦσυχος ἔσο. Ὅλοι θὰ συμπράξωμεν
 ὅπως ἡ φυλακὴ του ἀνοιγῆ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ τί

χωρὶς ἐκείνου δύνασθε ; Ἐλεύθερος
 ἐν ὅσ' ὁ Τέλλος ἔζη, ἦτον τις ἐλπίς.
 Ἡ ἀθωότης εἶχε τότε βοηθὸν,

ὁ πάσχων εἶχε φίλον. Ὅλους ἔσωζεν
 ὑμᾶς ὁ Τέλλος· ἀλλὰ σεῖς δὲν δύνασθε
 ἔλοι ἰμοῦ τὸν Τέλλον νὰ λυτρώσητε. (Ὁ Βαρόνος ἐξυπνᾷ.)

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (δεικνύων τὸν Βαρόνον κινούμενον.)

Σιγήσατε!

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (ἐγειρόμενος.)

Ποῦ εἶναι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τίς;

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Δὲν εἶν' ἐδῶ;

Μ' ἐγκαταλείπει τὴν ἐσχάτην μου στιγμὴν!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸν νέον λέγ' ἱππότην. — Τὸν ἐμήνυσαν;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Παρηγορήσου. Ἐμηνήθη κ' ἔρχεται.

Μᾶς ἀπεδόθη. Εὔρε τὴν καρδίαν του.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἔφερε λόγον ὑπὲρ τῆς πατρίδος του;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ναί, μετὰ τόλμης ἥρωος.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Δὲν ἔρχεται

νὰ λάβῃ τὴν εὐχὴν μου, τὴν ἐσχάτην μου;

Αἰσθάνομαι τὸ τέλος ὅτι ἤγγικε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κύριε, ὄχι. Δύναμιν σᾶς ἔδωκεν

ὁ ὕπνος. Λάμπει καθαρὸν τὸ βλέμμα σας.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Εἶναι ζωὴ κ' ἡ λύπη. Λήγει καὶ αὐτή.

Ὁ πόνος ἐξηντλήθη ὡς καὶ ἡ ἐλπίς. (Βλέπει τὸ παιδίον.)
Τί εἶναι τὸ παιδίον;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εὐλογῆτέ το.

Εἶν' ἐγγονός μου, κ' εἶναι ὄρφανόν πατρός.

(Ἡ Ἐδβίγη γονυπετεῖ μετὰ τοῦ παιδίου πρὸ τοῦ θνήσκοντος.)

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἐπίσης σᾶς ἀφίνω ὄλους ὄρφανούς·
ναί, ὄλους! — Οἴμοι! Εἰς τὸ δύνον βλέμμα μου
ἡ δύσις τῆς πατρίδος κατοπτρίζεται!
καὶ εἰς τοῦ βίου ἔφθασα τὰ τέρματα
ἔν' ἀποθάνω μετὰ τῶν ἐλπίδων μου!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ν' ἀπέλθῃ ἐν βαθείᾳ τὸν ἀφίνομεν
τοιαύτη θλίψει; Τὰς ἐσχάτας του στιγμὰς
διὰ καλῆς ἐλπίδος δὲν φαιδρύνομεν; —
Ἄνάκυψον καὶ θάρρει, ἄνερ εὐγενῆ.
Μὴ ἐκλαμβάνῃς πῶς τὸ πᾶν ἀπώλετο,
καὶ πᾶσα σωτηρία πῶς ἐξέλιπε.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Τίς ἔσται ὁ σωτήρ σας;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τίς; Ἡμεῖς αὐτοί.

Ἄκουσον. Αἱ τρεῖς χῶραι ἀπεφάσισαν
κοινῶς, ν' ἀποδιώξουν τοὺς τυράννους των.
Δεσμὸς ἐδέθη. Ὁρκος τὸν ἐκύρωσε.
Πρὶν ἢ στραφῆ ὁ κύκλος τοῦ ἐνιαυτοῦ,
τὰ πάντα θενὰ γίνου, καὶ ἡ κόνις σου
εἰς ἐλευθέραν γῆν θεν' ἀναπαύεται.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Εἶπατ', ἐκλείσθη, πῶς ἐκλείσθη ὁ δεσμὸς;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεν' ἀνεγερθοῦν
καὶ οἱ τρεῖς τόποι. Ὅλα εἰσὶν ἕτοιμα.
Τὸ μυστικὸν δέ, καίτοι εἰς πολλὰς γνωστὸν
ἑκατοντάδας, ἔμεινεν ἀπόρρητον.
Ἰπὸ τοὺς πόδας τῶν τυράννων σκάπτεται
τὸ ἔδαφος· αἱ ὄριαι τῆς ἀρχῆς αὐτῶν
εἰσὶ μεμετρημέναι, καὶ μετ' οὐ πολὺ
δὲν θ' ἀπαντῶνται οὐδ' αὐτὰ τὰ ἔχνη των.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Οἱ πύργοι ὅμως καὶ τὰ δρυώματα;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Συγχρόνως ὅλα καὶ αὐτὰ θὰ πέσωσι.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Καὶ τοῦ δεσμοῦ μετέχουν καὶ οἱ εὐγενεῖς;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὅταν ἡ ὥρα ἔλθῃ, τοὺς ἐλπίζομεν.

Οἱ χωρικοὶ ὡς τῶρα μόνοι ὤμοσαν.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (ἀνεγείρεται βραδέως, μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως.)

Ὁ χωρικός ἂν τόσον ἀπετόλμησεν
ιδιοβούλως, καὶ χωρὶς τῶν εὐγενῶν,
εἰς τὴν ἰδίαν ἂν ἐπίστευσεν ἰσχὺν, —
τότε δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀνάγκην μας,
καὶ εἰς τὸν τάφον νὰ κατέλθωμεν καιρός.
Καὶ μεθ' ἡμᾶς θὰ ζήσῃ, καὶ θ' ἀγωνισθῇ
νὰ σώσῃ ἡ ἀνθρωπότης τὴν ἀξίαν της,
ἄλλας δυνάμεις, νέας ἐπιτείνουσα.

(Θέτει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πρὸ αὐτοῦ γονυπετοῦντο; παιδί.)

Αὕτη τὸ μῆλον ἔφερεν ἡ κεφαλή.

Θὰ ἐκβλαστήτῃ ἐξ αὐτῆς ἡ νέα σας

ἐλευθερία. Οἱ καιροὶ ἀλλάσσουσιν.

Ὅ,τι ἀρχαῖον, πίπτει καὶ φυλλορροεῖ,
κ' ἐξ ἐρειπίων νέα φύεται ζωή.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ἴδὲ ὅποια λάμψις εἰς τὸ βλέμμα του!

Ἄχλὺς δὲν εἶναι τοῦτο ἀποσβέσεως,
ἀλλ' ἀκτὶς νέας φαίνεται ἀνατολῆς.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων πύργων κατερχόμενος
ὁ εὐπατρίδης, εἰς τὰς πόλεις ἀστυκὸν
ὄρκον ὀμνύει. Πρῶτ' ἡ Ὑχ τ λ αν δ κ' ἡ Θ υ ρ γ ῶ, (66)
εἶτα ἡ Βέρνη γαῦρον αἶρει μέτωπον,
καὶ ἡ Φρειβούργη, ἐλευθέρων ἔρεισμα·
ἡ δὲ Ζυρίχη φάλαγγας συντεχνιῶν (67)
ὀπλίζει, καὶ τὸ κράτος τὸ βασιλικὸν
εἰς τ' ἀκατάστροφά της τείχη θραύεται. (68)

(Τὰ λοιπὰ λέγει ἐν τόνῳ μαντικῷ, καὶ ὁ λόγος του αἴρεται μέχρις ἐνθουσιασμοῦ.)

Τοὺς ἡγεμόνας βλέπω καὶ τοὺς εὐγενεῖς
ἐν θώραξι κ' ἐν ὄπλοις νὰ στρατεύωσι
κατὰ λαοῦ ἀκάκου καὶ ποιμενικοῦ. (69)

Μέχρι θανάτου ὁ ἀγών. Τὰς στενωποὺς (70)
μάχ' αἱματώδεις διὰ δόξης στέφουσι.

Γυμνὸν τὸ στῆθος ρίπτεται ὁ χωρικὸς, (71)
πρόθυμον θῦμα, εἰς τὰ στίφη τῶν λογχῶν,
τὰς θραύει, δρέπων τ' ἄνθη τῶν εὐπατριδῶν,
καὶ ἡ ἐλευθερία τρόπαια κοσμεῖ.

(Λαμβάνων τὰς χεῖρας τοῦ Βάλθερ Φύρστ καὶ τοῦ Σταυφάχερ.)

Λοιπὸν ὁμονοεῖτε, σταθερῶς, πιστῶς.

Μὴ ἔστωσαν ἀλλήλοις οἱ ἐλεύθεροι
ξένοι. Ἐπὶ τὰ ὄρη στήσατε σκοποὺς,

ἵνα ταχὺ ἐμπίπτῃ εἰς δεσμὸν δεσμός.

‘Ομονοεῖτε! Σύμνοϊαν! ‘Ομόνοϊαν!

(Πίπτει ὀπίσω εἰς τὸ προσκεφάλαιον· αἱ νεκρᾶί χεῖρές του κρατοῦσιν ἐπι-
τὰς τῶν ἄλλων δύω. ‘Ο Φῦρστ καὶ ὁ Σταυφάχερ τὸν θεωροῦσιν ἀκόμη
ἐπὶ τινὰ καιρὸν σιωπῶντες, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποσύρονται, καὶ ἑκάτερος
παραδίδεται εἰς τὴν θλίψιν του. Ἐν τούτοις εἰσῆλθον σιγῶντες οἱ ὑπηρέται·
προσέρχονται δ’ ἐκφράζοντες οἱ μὲν σιωπηλῆν, οἱ δὲ ζωηρὰν θλίψιν· τινὲς
γονυπετοῦσιν ἔμπρὸς αὐτοῦ καὶ κλαίουσιν ἐπὶ τῆς χειρός του. Ἐπὶ τῆς
ἀφώνου ταύτης σκηνῆς κρούεται ὁ κώδων τοῦ πύργου.)

ΡΟΥΔΗΝΣ, (εἰσέρχεται.)

ΡΟΥΔΗΝΣ (μετὰ σπουδῆς εἰσερχόμενος.)

Ζῆ; ὦ! εἰπέτε. Νὰ μ’ ἀκούσῃ δύναται;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (δεικνύει πρὸς τὸν νεκρὸν μετ’ ἀπεστραμμένου προσώπου.)

Σεῖς ἐστὲ ἤδη τῶν κτημάτων κύριος, (72)

καὶ ἥλλαξεν ὁ πύργος οὗτος ὄνομα.

ΡΟΥΔΗΝΣ (βλέπων τὸν νεκρὸν, ἵσταται ὑπ’ ἰσχυρᾶς λύπης καταληφθεὶς.)

Φεῦ! Ἡ μετάνοιά μου δὲν ἐπρόφθασεν!

Ἄν ἡ ζωὴ του παρετείνετο σφιγμοῦς
τινάς, ἀλλοιωθεῖσαν τὴν καρδίαν μου
θὰ ἔβλεπε! Τοῦ λόγου κατεφρόνησα
τοῦ εὐγενοῦς του, ὅτε ἔζη. Ἐσαεὶ
ἀπῆλθε, καὶ μ’ ἀφῆκεν ὄφλημα βαρὺ,
ἀπλήρωτον! Εἰπέτε ἂν ἀπέθανε
κατ’ ἐμοῦ τρέφων ἀγανάκτησιν πικράν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Περὶ σοῦ θνήσκων ἤκουσε, κ’ εὐλόγησε
τὴν παρρησίαν τοῦ γενναίου ἔργου σου.

ΡΟΥΔΗΝΣ (γονυπετῶν πρὸ τοῦ νεκροῦ.)

Ναί, ἱερά φιλτάτου ἀνδρὸς λείψανα,
ἄψυχον πτώμα! τὸ κηρύττω, τὴν ψυχρὰν
κρατῶν σου χεῖρα, τὴν νεκράν.—διέρρηξα
διὰ παντὸς καὶ πάντα ξενικὸν δεσμὸν

εἰς τὸν λαὸν μου ἀπεδόθην. Ἐλβετὸς
εἰμὶ, καὶ ἡ καρδία εἶν' Ἐλβετική.

(Ἐγειρόμενος.)

Διὰ τὸν φίλον, τὸν πατέρα τὸν κοινὸν
πενθεῖτε, ὅμως μὴ ἀποθαρρύνεσθε.
Οὐ μόνον ἦλθεν εἰς ἐμὲ ὁ κληρὸς του,
ἀλλὰ καὶ ἡ καρδία, καὶ τὸ πνεῦμά του
μ' ἐπιφοιτᾷ· ἡ ῥώμη ἡ νεάζουσα
θενὰ σᾶς ἀποτίσῃ ὅ,τι ὤφειλεν
ὑμῖν ἡ πολιὰ του γνώμη. — Σεβαστὲ
πάτερ, τὴν χεῖρα δός μοι! Δός μοι καὶ τὴν σὴν!
Καὶ σὺ, Μελχθάλ! Τὸ βλέμμα ὦ! μὴ στρέφετε,
μὴ δυσπιστῆτε! Δέχθητε τὸν ὄρκον μου.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δότε τὰς χεῖρας· τῇ ἐπανελθούσῃ του
καρδία πιστευθῆτε.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Κατεφρόνησας
τὸν λαόν. Τίνα δίδεις τὴν ἐγγύησιν;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὴ τὰς ἀπάτας λέγε τῆς νεότητος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Μελχθάλ.)

Ὅμοιοι ἡ λέξις τοῦ ἐκπνέοντος
ἦν ἡ ἐσχάτη. Μὴ τὸ λησμονῆς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἴδού

ἡ χεῖρ μου. Δίδει καὶ ἡ χεῖρ τοῦ χωρικοῦ
ἀνδρὸς ἐπίσης λόγον, εὐγενέστατε.
Οἱ Εὐπατρίδαι τί χωρὶς ἡμῶν εἰσὶ;
Καὶ εἴμεθα, ὡς τάξις, ἀρχαιότεροι

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τιμῶ τὴν τάξιν ταύτην, καὶ τὸ ξίφος μου
αὐτῆς θὰ προμαχήσῃ.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Εὐγενέστατε,

βραχίων ὅστις τὴν τραχεῖαν γῆν νικᾷ,
καὶ διανοίγει γόνιμον τὸν κόλπον τῆς,
δύνατ' ἐπίσης καὶ ἀνδρῶν νὰ προμαχῆ.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θὰ προμαχῆτε σεῖς ἐμοῦ, κ' ἐγὼ ὑμῶν,
καὶ οὕτω δι' ἀλλήλων ἰσχυροὶ ἐσμέν.—
— Πρὸς τί πλὴν λόγοι, ὅταν ἔτι ἡ πατρίς
τῆς ξένης τυραννίας ἔστιν ἔρμαιον ;
'Αφ' οὗ ἡ χώρα τοῦ ἐχθροῦ ἀπαλλαγῆ,
τότ' ἐν εἰρήνῃ τ' ἄλλα συμβιβάζομεν.

(Σιωπῆσαι ἐπ' ὀλίγον.)

Σιγαῖτε ; Νὰ μ' εἰπῆτε οὐδὲν ἔχετε ;
δὲν μ' ἀξιοῦτε τῆς ἐμπιστοσύνης σας ;
Λοιπὸν θὰ πρέπη καὶ χωρὶς νὰ θέλητε
εἰς τοῦ δεσμοῦ σας νὰ εἰσδύσω τὸν μυχόν.
— Συνήλθετε εἰς 'Ρύτλι, — καὶ ὠμόσατε.
'Ηξεύρω πάντα ὅσα ἔγιναν ἐκεῖ.

Τὸ μυστικόν σας παρ' ὑμῶν δὲν ἔμαθον
θρησκευτικῶς οὐχ ἤττον τὸ ἐτήρησα.
Ποτὲ δὲν ἤμην τῆς πατρίδος μου ἐχθρὸς,
καὶ δὲν θὰ ἐταττόμην καθ' ὑμῶν ποτέ !
— Πλὴν φρόνιμον δὲν ἦτο ν' ἀναβάλῃτε.
'Επεὶ γ' ἡ ὥρα· ἔργον ἀπαιτεῖ γοργόν.
'Ο Τέλλος ἐστὶ θύμα τῶν ἀναβολῶν. —

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

'Ωρκίσθημεν τὸ πάσχα νὰ προσμείνωμεν. (73)

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐκεῖ δὲν ἤμην· δὲν ὠρκίσθην τίποτε.
Ἐγὼ θὰ πράξω ὅταν σεῖς προσμένετε.

ΜΕΛΑΧΘΑΔ.

Πῶς; θέλεις; . . .

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τώρα ἔγινα κ' ἐγὼ πατήρ
τοῦ τόπου. Προστασίαν χρεωστῶ εἰς σᾶς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τὴν φίλην κόνιν ν' ἀποδώσης εἰς τὴν γῆν
πρώτιστον χρέος ἔχεις κ' ἱερώτερον.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἄφ' οὗ τὴν χώραν ἀπελευθερώσωμεν,
θὰ θέσωμεν τῆς νίκης στέφανον χλωρὸν
ἐπὶ τὸ φέρετρόν του. — Φίλ', ὑπὲρ ὑμῶν
ἐν γένει, ἀλλ' ἰδίως καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ
πρὸς τοὺς τυράννους διεξάγω πόλεμον.
— Μάθετε τοῦτο! Ἐγίνεν ἀνάρπαστος
ἡ Βέρθα μου· ἐκλάπη ἐκ τοῦ μέσου μας!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄπεθρασύνθη ὡς ἐκεῖ ὁ τύραννος
κατὰ παρθένου ἐλευθέρας κ' εὐγενοῦς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Σᾶς ὑπεσχέθην, φίλοι μου, βοήθειαν,
καὶ τὴν βοήθειάν σας πρῶτος ἀπαιτῶ.
Μοὶ ἀνηρπάγη, μοὶ ἐκλάπ' ἡ φίλη μου.
Τίς οἶδεν ὁ κακοῦργος ποῦ τὴν ἔκρυψε,
καὶ διὰ τίνων ἐγκλημάτων τὸν δεσμὸν
θὰ ἐπιβάλη τοῦτον τὸν ἀνόσιον!
ᾠ! σώσατέ τὴν· μὴ μ' ἐγκαταλείπετε!

Πρὸς σᾶς ἀγάπην τρέφει, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς
τὰς χεῖράς σας ἀξίζει νὰ ὀπλίσητε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πλὴν τί σκοπεύεις ;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τὸ ἤξεύρει καὶ αὐτός ;

Περικαλύπτει νῦξ πυκνὴ τὴν τύχην της,
καὶ εἰς ἀμφιβολίας πλέω πέλαγος.
Βλέπω δ' ἐν μόνον ἐν τῷ σκότει καθαρώς,
ὑπὸ τῆς τυραννίας τὰ ἐρείπια
πῶς εἶναι μόνον δυνατὸν ν' ἀνασκαφῆ·
πᾶν φρούριόν της διὰ νὰ τὴν εὕρωμεν,
πᾶς πύργος της πῶς πρέπει νὰ καταστραφῆ,
ἵνα εἰς τὴν εἰρκτὴν της εἰσχωρήσωμεν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐπόμεθα. Ὅδῆγει. Τί ἐς αὔριον
τῆς σήμερον τὸ ἔργον ν' ἀναβάλλωμεν;
Ὡμόσαμεν εἰς Ῥύτλι, ὅμως πρὶν πραχθῆ
τὸ ἔγκλημα· ὁ Τέλλος ἦν ἐλεύθερος.
Σήμερον ἄλλα ἐπιβάλλουσ' οἱ καιροί.
Τίς ἀνανδρος διστάζει ἔτι σήμερον ;

ΡΟΥΔΗΝΣ (πρὸς τὸν Σταυφάχερ καὶ τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Σεῖς δ' ὀπλοφόροι καὶ ἐτοιμοπόλεμοι,
ἐπὶ τὰ ὄρη τὰς πυρὰς προσμένετε·
διότι τὸ ταχύπλουν σκάφος δὲν πετᾷ
ὡς θὰ σᾶς φθάσ' ἡ φήμη τῶν θριάμβων μας.
Καὶ ἅμα εἰς τὰ ὕψη φλόξ φαιδρὰ φανῆ,
καταρραγῆτ' ἐκεῖθεν ὡς οἱ κεραυνοί,
κ' εἰς τοὺς τυράννους φονικοὶ ἐνσκήψατε. (Ἀπέρχονται)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ἡ κοίλη ὁδὸς παρὰ τῷ Κυσνάχτ. (74)

(Ἡ κατάβασις εἶναι ὀπισθεν διὰ βράχων, ὁ ὁδοιπόρος πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς τὴν σκηνὴν, φαίνεται εἰς τὰ ὕψη. Βράχοι περικλείουσι πᾶσαν τὴν σκηνήν. Ἐπὶ ἑνὸς κειμένου κατὰ τὸ προσκηνιον, προέχει πέτρα θαμνόφυτος.)

ΤΕΛΛΟΣ, εἰσέρχεται κρατῶν τὴν βαλληστρίδα.

Διὰ τῆς κοίλης θὰ διέλθῃ στενωποῦ.

Δὲν φέρεי ἄλλος δρόμος εἰς Κυσνάχτ.— Ἐδὼ τελεῖται. — Εἶν' αἰσία ἢ περίστας.

Ἡ βάρτες αὕτη μ' ἀποκρύπτει ἀπ' αὐτοῦ.

Πετᾶ ἐκεῖθεν εὐχερῶς τὸ βέλος μου.

Τὸ στένωμα κωλύει τοὺς διώκοντας.

Τοὺς ἀπολογισμοὺς σου πρὸς τὸν οὐρανὸν,

Ἐπαρχε, κλείσον. Ἐφθασεν ἡ ὥρα σου.

Ἦσυχος ἔζων, ἀβλαβής. Τὸ τόξον μου κατὰ τῶν δασοβίων μόνον ἔστρεφον θηρίων. Εἶχον φόνου καθαρὸν τὸν νοῦν.

Τῆς φίλης μου εἰρήνης μ' ἀπεσόβησας, καὶ εἰς δρακόντων ζέον δηλητήριο τὸ πρᾶον γάλα τῆς φρενός μου ἔφθειρας, κ' εἰς πᾶν τὸ τερατῶδες μ' ἀπεσκλήρυνας.

Ὅστις εἰς τέκνου κεφαλὴν ἐσκόπευσεν, ἐχθροῦ καρδίαν νὰ τοξεύσῃ δύναται.

Τὰ δυστυχῆ παιδιά, τὰ ἀθῶά μου, τὴν σύζυγόν μου ἀπὸ τῆς μανίας σου πρέπει νὰ σώσω, Ἐπαρχε! — Ὡς τὴν χορδὴν ἐνέτεινον, ἡ χεὶρ μου ὅταν ἔτρεμε, καὶ χαιρεκάκως, δαίμονος σκληρότερος μ' ἠνάγκαζες νὰ βάλω κατὰ τοῦ παιδός, κ' ἐμπρός σου μάτην ἱκετεύων ἔσπαιρον,

τότε ὠρκίσθην, τότε, ὄρκον φοβερόν,
 ὄρκον ὃν μόνος ὁ Θεός μου ἤκούσε,
 πῶς σκοπὸς πρῶτος τῆς μελλούσης μου βολῆς
 θὰ εἶν' ἡ σὴ καρδία. Ὅ,τι ὤμοσα
 ἐντός μου τότε, εἰς τὴν καταχθόνιον
 βασάνων ὥραν, εἶναι χρέος ἱερόν.

Θὰ τὸ πληρώσω. Δὲν θὰ μείνη χρόνιον.

Σὺ κύριός μου εἶσαι, τοποτηρητῆς
 τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς
 ἐδῶ δὲν θὰ ἐτόλμα ὅ,τι σὺ τολμάς.
 Σ' ἔπεμψ' ἐνταῦθα ἵνα νέμης δίκαιον—
 αὐστηρὸν πάντως, ἐπειδὴ ὠργίζετο· — (75)
 ἀλλ' ὅμως ὄχι, αἰμοβόρος ἀποινί,
 ἐν ἀναισχύντῳ ὕβρει νὰ ἐγκληματῆς.
 Θεὸς ὑπάρχει τιμωρὸς κ' ἐκδικητῆς.

Ἐξελθε ἤδη, πόνων ἄγγελε πικρῶν,
 σὺ φίλτατέ μου, πρῶτιστέ μου θησαυρέ!—
 Σκοπὸν θενά σοι δώσω ὃν δὲν ἔθιξε
 πώποτε βέλος εὐλαβῶν ἱκεσιῶν·
 πλὴν σὺ θενά τὸν θίξης ἀσφαλῶς.— Καὶ σὺ,
 πιστὴ χορδὴ τοῦ τόξου, ἡ πολλάκις μοι
 εἰς τοὺς παιδρὸς ἀγῶνας ὑπηρετικῆ,
 μὴ ψεύσης με ὁπότε ἀγὼν πρόκειται
 φρικτῶς σπουδαῖος! Μόνον τώρα μὴ βραγῆς,
 σὺ ἡ τοσαῦτα βέλη μου πτερώσασα.
 Ἄν ἤδη πέση ἀδρανὲς τὸ βέλος μου,
 δὲν ἔχω ἄλλο· εἶν' αὐτὸ τὸ τέλος μου.

(Ὅδοιπόροι διέρχονται τὴν σπηλὴν.)

Εἰς τὴν λιθίνην ἔδραν θενά καθεσθῶ,
 τοῦ ὁδοιπόρου τὸ ἀναπαυτήριον.

Δὲν εἶναι τοῦτο οἴκησις. Παρέρχεται
 ταχὺς καὶ ξένος πρὸ ἐκάστου ἑκαστος,
 μὴ ἐρευνητῶν τοῦ ἄλλου τίς ἢ μέριμνα,
 ὁ πολυπράγμων ἔμπορος, ὁ εὐζωνος
 προσκυνητῆς, ὁ γέρον ἀναχωρητῆς,
 ὁ παιδρὸς ψάλτης, ὁ ἀνήμερος ληστής,
 καὶ ὁ ἐλαύνων τὸ βαρὺ του φορτηγὸν
 κ' ἐξ ἀπωτάτων τόπων προερχόμενος.—
 Πᾶς δρόμος φέρει εἰς τῆς γῆς τὰ πέρατα.—
 Ἄλλοσε ἄλλος βαίνει, στοχαζόμενος
 τοῦ ἔργου του, καὶ εἶναι φόνος τὸ ἐμόν.

Ἄλλοτε, ὅτε ὁ πατήρ ἐξήρχετο
 κ' ἐπέστρεφε, παιδία φίλα, τί χαρά!
 διότι καὶ πάντοτε σᾶς ἔφερε,
 πότε μὲν ἄνθη σπάνια τῶν Ἄλπεων,
 πότε πτηνὸν ποικίλον, πότε ὄστρακον, (76)
 ὡς εἰς τὰ ὄρη ἀπαντῶντ' ἐνίοτε.
 Ἐξῆλθε τώρα θήρας ἄλλης θηρευτῆς.
 Ἀγρίαν ὁδὸν βαίνει φορικὰ φρονῶν,
 καὶ τοῦ ἐχθροῦ του ἐνεδρεύει τὴν ζωὴν.
 — Ἄλλὰ καὶ τώρα ἐνθυμεῖται μόνον σᾶς,
 φίλτατα τέκνα. Σᾶς, ἀθῶα πλάσματα
 ἵν' ἀπαλλάξῃ ἐκ χειρῶν τυραννικῶν,
 θέλει ταννύσει τώρα τόξον φορικόν. (*Εγείρεται)

Εὐγενῆ θήραν ἐνεδρεύω. Πρόθυμος
 ὁ κυνηγὸς ἡμέρας περιφέρεται
 εἰς δριμὺ ψῦχος, καὶ τὸ ῥιψοκίνδυνον
 ἄλμα πηδᾷ εἰς βράχους καὶ εἰς χάσματα,
 καὶ εἰς κρημνῶν ἀνέρπει κάθετα πλευρὰ,
 διὰ τοῦ αἵματός του προσκολλώμενος, (77)

ἵνα φονεύσῃ ἄθλιον ἀγρίμιον. (78)

Τὸ γέρας εἶν' ἐνταῦθα τιμαλφέστερον,
εἶν' ἢ καρδία τοῦ ἀσπόνδου μου ἐχθροῦ.

(Ἀκούεται μακρόθεν πλησιάζουσα φαιδρὰ μουσική.)

Τὸν βίον πάντα ἤσκησα τὴν τοξικὴν,
καὶ ἐνεγυμνάσθην κατὰ νόμον τοξοτῶν.

Τὸ βέλος εἰς τὸ μέλαν ἔπηξα συχνά,
καὶ καλὸν ἄθλον εἰς τοὺς πανηγυρικοὺς
ἀγῶνας ἤρον. Ἄλλὰ θέλω σήμερον
θέλω τοξεύσει τόξευμ' ἀπαράμιλλον
τῶν ἄθλων θὰ κερδίσω τὸ λαμπρότατον.

(Γάμος διέρχεται διὰ τῆς σκηνῆς καὶ ἀναβαίνει τὴν κοίλην ὁδόν. Ὁ Τέλλος
τὸν θεωρεῖ στηριζόμενος εἰς τὴν βαλληστρίδα του. ΣΤΥΣΣΗΣ, ὁ ἀγροφύλαξ,
τὸν πλησιάζει.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ὁ ἐπιστάτης τῆς Μονῆς ἐκ Μοιρλισάχ (79)
κάμνει τὸν γάμον. Εἶναι εὐκατάστατος.

Ἔχ' εἰς τὰς Ἄλπεις ἴσως δέκα ποιμνία.

Τὴν νύμφην θενὰ φέρῃ ἀπὸ Ἰμμενσέ (80)

καὶ τὸ ἑσπέρας εἰς Κυσνάχτ εἶν' ἢ χαρά.

Ἐλθέ. Καλεῖται κάθε χρήσιμος ἀνὴρ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Κατηφῆς ξένος δὲν ἀρμόζ' εἰς τὰς χαράς.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἄν ἔχῃς θλίψιν, ἀποκύλισον αὐτήν.

Τὸ παρὸν δέχου. Ἔχομεν κακοὺς καιροὺς.

Πρέπει προχείρως τὴν χαρὰν νὰ δρέπωμεν.

Ἐδῶ πανηγυρίζουν, θάπτουν παρεκεῖ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Συμβαίνει καὶ τὰ δύο νὰ συμπίπτωσιν.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ὁ κόσμος εἶναι οὗτος. Ἔχει πανταχοῦ
τὰ βάσανά του. Ὁ ἀνεμοστρόβιλος
ἔπεσεν εἰς τὴν Γλάρνην, καὶ ὀλόκληρος
πλευρὰ τοῦ Γλάρου ἐκρημνίσθη. (81)

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὰ βουνὰ
κλονοῦντ' ἐπίσης! Εἰς τὸν κόσμον στερεὸν
οὐδέν!

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἀκούεις καὶ ἀλλοῦ παράδοξα.
Ἄνθρωπον εἶδον ἐκ τοῦ Βάδεν, κ' ἔλεγεν (82)
ὅτι ἰππότης εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος
ἐπήγαινε, καὶ σφῆκες τὸν ἀπήντησαν
εἰς μέγα σμῆνος. Εἰς τὸν ἵππον ρίπτονται
καὶ τὸν κεντοῦν. Τὸ ζῶον ἔπεσε νεκρὸν,
καὶ οὕτως ὁ ἰππότης ἔφθασε πεζός.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδόθη, βλέπεις, κέντρον κ' εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.
(Ἡ Ἀρμγάρδ ἔρχεται μετὰ πολλῶν παιδίων, καὶ ἴσταται εἰς τὴν
εἴσοδον τῆς κοίτης ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Λέγουν, σημεῖον εἶναι συμφορῶν κακῶν
κατὰ τοῦ τόπου, παρὰ φύσιν πράξεων.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τοιαύτας πράξεις καθ' ἐκάστην ἔχομεν,
καὶ νὰ τὰς ἀναγγείλῃ θαῦμα, περιττόν.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Εὐτυχῆς ὅστις ἐν εἰρήνῃ γεωργεῖ
τὴν γῆν του, κ' ἔχει ἀσφαλῆ τὴν στέγην του.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄλλ' ἐν εἰρήνῃ οὐδ' ὁ εὐσεβέστερος
μένει, ἂν γείτων τὸν παρενοχλῆ κακός.
(Ὁ Τέλλος ρίπτει συνεχῶς ἀνυπόμονα καὶ ἀνήσυχα βλέμματα πρὸς τὸ
ἄνω μέρος τῆς ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἔχε ὑγείαν. Περιμένεις κάποιον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναί, περιμένω.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Αἴ! Καλὴν ἐπιστροφὴν.

Ἐξ Οὐρὶ εἶσαι; Ὁ πανευγενέστατος
Διοικητῆς ἐκεῖθεν περιμένεται.

ΟΔΟΠΟΡΟΣ (ἐρχόμενος.)

Τὸν Ἐπαρχον μὴ πλέον περιμένετε.
Ὁ χεῖμαβρός τοῦ ὄρου ἐπλημμύρισε (83)
κ' ἔπνιξε τὰς γεφύρας. (Ὁ Τέλλος ἐγείρεται.)

ΑΡΜΓΑΡΑ (ἐρχομένη ἔμπρός.)

Ὁ Διοικητῆς

δὲν ἔρχεται;

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Τὸν θέλεις;

ΑΡΜΓΑΡΑ.

Βεβαιότατα.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Τί ἤλθες εἰς τὸν κοῖλον δρόμον νὰ σταθῆς;

ΑΡΜΓΑΡΑ.

Ἐδῶ δὲν φεύγει. Πρέπει νὰ μ' ἀκροασθῆ.

ΦΡΕΙΣΑΡΑ (καταβαίνει μετὰ σπουδῆς τὴν κοίλην ὁδὸν, καὶ κράζει
εἰς τὴν σκηνήν.)

Ἀνοίξατε τὸν δρόμον! Ἀπ' ὀπίσω μου

ὁ Κύριός μου ἔφθασεν, ὁ Ἐπάρχος! (Ὁ Τίλλος ἐξέρχεται.)

ΑΡΜΓΑΡΑ (ζωηρῶς.)

Ἄ! ἔρχεται!

(Μετὰ τῶν παιδίων τῆς ὑπάγει πρὸς τὸ προσκλήνιον. Ὁ ΓΕΣΛΕΡ καὶ ΡΟΥ-
ΔΟΛΦΟΣ ὁ ΑΡΡΑΣ φαίνονται ἔφιπποι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κοίτης ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ (πρὸς τὸν Φρεισάρδ.)

Τὸν δρόμον πῶς ἐκάμετε

ἀφ' οὗ ἐπῆρε τὰς γεφύρας τὸ νερόν;

ΦΡΕΙΣΑΡΑ.

Φίλε, τὴν λίμνην ὅταν ἐνικήσαμεν,

θὰ φοβηθῶμεν τὰ νερά τῶν Ἄλπεων;

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Εἰς τόσῃν τρικυμίαν πῶς; Ἐπλέετε;

ΦΡΕΙΣΑΡΑ.

Ναί, καὶ εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν τὸ λησμονῶ.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἦ! μεῖνε, διηγῆσου!

ΦΡΕΙΣΑΡΑ.

Μ' εἶν' ἀδύνατον.

Ἐμπρὸς ἐστάλην ὅπως φέρω εἰδήσιν. (Ἀπέρχεται.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Καλοὶ ἂν ἦσαν εἰς τὸ πλοῖον ἄνθρωποι,

βεβαίως θεὰ εἶχε σύσσωμον πνιγῆ.

Τιοῦτοι δὲν φοβοῦνται ὕδωρ οὐδὲ πῦρ. (Περιβλεπόμενος.)

Ὁ κυνηγός μου ποῦ ἐπῆγεν; Ἐφυγε; (Ἄναχωρεῖ.)

Εἰσέρχονται ἔφιπποι ὁ ΓΕΣΛΕΡ καὶ ὁ ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Πλὴν μὴ λησμόνει πῶς τὸν Αὐτοκράτορα

ὑπηρετῶ, καὶ πρέπει νὰ εὐχαριστῶ,

καὶ ὅτι εἰς τὸν τόπον δὲν μ' ἀπέστειλε

νὰ κολακεύω, νὰ θωπεύω τὸ λαόν.

Ὑποταγὴν προσμένει· ἤδη πρόκειται
ἀνίσως εἰς τὴν χώραν ταύτην κύριος
ὁ Αὐτοκράτωρ ἔσται ἢ ὁ χωρικός.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Τώρα καιρὸς, νὰ φέρω τὴν παράκλησιν. (Πλησιάζει δειλῶς.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἐὰν τὸν πῖλον εἰς Ἀλτόρφ ἐκρέμασα,
δὲν ἦτον ἢ πρὸς χλεύην, ἢ πρὸς ἔλεγχον
τῶν αἰσθημάτων τοῦ λαοῦ. Μ' εἶναι γνωστά.
Νὰ τοῖς διδάξω ἤθελον τὸν τράχηλον
νὰ κλίνωσιν ἐμπρὸς μου. Τὸν κρατοῦν ὀρθόν!
Εἰς τὴν ὁδὸν τῶν στήσας τὸ δ υ σ ἄ ρ ε σ τ ο ν,
εἰς τοῦτο νὰ προσκρούῃ θέλ' ὁ ὀφθαλμὸς,
ὅταν ἐκεῖ περῶσιν, ἐνθυμίζων τοὺς
τὸν κύριόν των, οὗ ἐπιλανθάνονται.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Τινὰ πλὴν ἔχει δίκαια καὶ ὁ λαός.

ΓΕΣΛΕΡ.

Καιρὸς δὲν εἶναι νὰ σταθμίσωμεν αὐτά.
Περὶ σπουδαιοτέρων ἤδη πρόκειται.
Αὔξησιν θέλει ὁ τοῦ Αὐτοκράτορος
οἶκος, καὶ ὅ,τι ὁ πατὴρ ἐφύτευσε (84)
λαμπρῶς, νὰ συμπληρώσῃ θέλει ὁ υἱός.
Ἐμπόδιον μᾶς εἶναι τὸ ἔθναριον.
Οὔτως ἢ ἄλλως πρέπει νὰ ὑποταγῇ.
(Θέλουσι νὰ προχωρήσωσιν. Ἡ γυνὴ γονυπατεῖ πρὸ τοῦ Ἐπάρχου.)

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Ἐλεος, Κύριέ μου! χάριν! ἔλεος!

ΓΕΣΛΕΡ.

Τί θέλεις εἰς τὸν δρόμον τὸν δημόσιον;
Ὅπισω!

ΑΡΜΓΑΡΑ.

Ἔχω ἄνδρα εἰς τὴν φυλακὴν.
Τὰ ὄρφανά μου ζητοῦν ἄρτον. Ἔχετε,
ὦ! ἔχετε εὐσπλαγχνίαν, ἐξοχώτατε,
πρὸς τὴν ἀθλίαν θέσιν μας.

ΓΕΣΛΕΡ

Τίς εἶσαι σύ;

καὶ τί ὁ σύζυγός σου;

ΑΡΜΓΑΡΑ.

Κύριε, πτωχὸς
ἐργάτης εἶναι εἰς τὸ Ῥίγι, τὸ βουνόν.⁽⁸⁵⁾
Κόπτει τὰ χόρτα τ' ἀγρία εἰς τοὺς κρημνοὺς,
εἰς τοὺς ὀρθοὺς των βράχους, ὅπου δὲν τολμοῦν
ν' ἀναίβουν οὔτε τῶν βουνῶν τ' ἀγρίμια.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ (πρὸς τὸν Ἐπαρχον.)

Μὰ τὸν Θεὸν, ἀθλία καὶ οἰκτρὰ ζωὴ!
᾽Ω! ἀπολύσατέ τον τὸν πτωχὸν αὐτόν!
Ὅσον βαρὺ ἂν εἶναι ὅ,τι ἔπραξε,
ποινὴ του εἶν' αὐτό του τὸ ἐπάγγελμα.

(Πρὸς τὴν γυναῖκα.)

Θενὰ σοὶ γίνῃ δίκαιον· ἀλλ' ὕπαγε,
τὴν δέησίν σου εἰς τὸν πύργον δός· ἐδὼ
δὲν εἶναι τόπος.

ΑΡΜΓΑΡΑ.

Ὅχι, δὲν μακρύνομαι,
τὸν ἄνδρ' ἂν δὲν μοὶ δώσῃ ὁ διοικητής.
Ἐκτὴν σελήνην εἶναι ἢδ' εἰς φυλακὴν.
Μάτην προσμένει, ζητεῖ μάτην νὰ κριθῇ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Νὰ μὲ βιάσῃς θέλεις γύναι; Ὑπαγε.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Δικαιοσύνην, Ἐπαρχε! Ὁ δικαστῆς
τοῦ τόπου εἶσαι, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος
εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν θέσιν. Τὸ καθήκόν σου
πρᾶξον. Δικαιοσύνην ἂν παρὰ Θεοῦ
ἐλπίζης, δός την κ' εἰς ἡμᾶς.

ΓΕΣΛΕΡ.

Εἶπα, μακράν!

Διώξατέ μοι τοὺς αὐθάδεις ἀπ' ἐδῶ.

ΑΡΜΓΑΡΔ. (Συλλαμβάνει τοῦ ἵππου του τοὺς χαλινούς.)

Οὐδέν, οὐδέν μοι μένει νὰ ζημιωθῶ.

Βῆμα δὲν φεύγεις, Ἐπαρχε, ἂν δίκαιον
δὲν μ' ἀποδώσης.— Σύστελλε τὸ μέτωπον,
τοὺς ὀφθαλμούς σου στρέφε. Τόσον ἄθλιοι
εἴμεθα, ὥστε ὁ θυμός σου εἶν' οὐδέν
δι' ἡμᾶς πλέον.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τόπον, γύναι· εἶδεμῆ
ὁ ἵππος θὰ περάσῃ εἰς τὸ σῶμά σου.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Καὶ ἄς περάσῃ.— Ἴδου —

(Σύρει τὰ παιδιά κατὰ γῆς καὶ ρίπτεται καὶ ἡ ἰδία εἰς τὸν
δρόμον του.)

Εἶμ' ἐδῶ κ' ἐγώ

καὶ τὰ παιδιά.— Τὰ πτωχὰ, τὰ ὀρφανὰ,
ἄς τὰ συντρίψουν τὰ σκληρὰ σου πέταλα.
Τῶν ἔργων σου δὲν εἶναι τὸ χειρότερον.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Γυνή, ἐμάνης;

ΑΡΜΓΑΡΔ (μετὰ προΐουσης ἐμπαθείας.)

Μὴ ὑπὸ τοὺς πόδας σου

τὴν γῆν τοῦ Βασιλέως δὲν καταπατεῖς;
 Ἄ! Γυνὴ εἶμαι. Ἄν ἀνὴρ, θὰ ἤξευρον
 καλῆτερόν τι παρὰ νὰ κυλίωμαι
 ἐμπρός σου εἰς τὴν σκόνιν.

(Ἄκούεται ἡ προτέρα μουσικὴ ἐκ νέου εἰς τὰ ἄνω τῆς ὁδοῦ,
 ἀλλὰ σιγαλωτέρα.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῦ οἱ δοῦλοί μου
 μένουσι; Σύρατέ την, ἦ, λησμονηθεῖς,
 θὰ πράξω ὅ,τι ὕστερον θὰ μὲ λυπῆ.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Νὰ πλησιάσουν, Κύριε, δὲν ἤμποροῦν
 οἱ δοῦλοι. Γάμος κλείει τὴν στενὴν ὁδόν.

ΓΕΣΛΕΡ.

Πολὺ γλυκὺς δεσπότης εἶμαι πρὸς αὐτὸν
 τὸν συρφετόν.— Αἱ γλῶσσαι εἶν' ἐλεύθεραι.
 Δὲν ἐδεσμεύθη ὅπως πρέπει νὰ δεθῆ.
 Πλὴν ἄλλως θέλει γίνεῖ τὸ ὑπόσχομαι.
 Θέλω συντρίψει τὴν αὐθάδη γνώμην των·
 θέλω λυγίσει τὸν ἐλεύθερόν των νοῦν·
 θέλω κηρύξει νέους νόμους εἰς αὐτοὺς
 τοὺς τόπους· θέλω—

(Τέλος τὸν διαπερᾶ. Φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν του καὶ
 πλησιάζει νὰ πέσῃ. Μετ' ἀσθενοῦς φωνῆς.)

Ὁ Θεός μοι ἴλεως!

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Θεέ. Τί τοῦτο; Πόθεν τοῦτο; Κύριε!

ΑΡΜΓΑΡΔ (ἀναπηδῶσα.)

Φόνος! Κλονεῖται! πίπτει! Τὸν ἐτρύπησε!
 Τὸ βέλος εὔρε μέσῃν τὴν καρδίαν του!

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ (ἐκπηδῶν τοῦ ἵππου.)

Συμβάν φρικῶδες! — Τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος
ζητήσατε, ἵππότα. Διὰ θάνατον
εἶν' ἡ πληγή.

ΓΕΣΔΕΡ.

Τοῦ Τέλλου βέλος εἶν' αὐτό.

(Ὀλισθήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ῥο-
δόλφου, καὶ κατατίθεται εἰς τὴν λιθίνην ἔδραν.)

ΤΕΛΛΟΣ (ἐμφανίζεται ἐπὶ τοῦ βράχου.)

Γνωρίζεις τὸν τοξότην ἄλλον μὴ ζητῆς.

'Ελεύθερ' αἰ καλύβαι, ἀσφαλῆς ἐστίν
ἡ ἀθωότης! Σὺ, νὰ βλάβτης ἔπαυσας.

(Γίνεται ἀφανῆς ἐκ τοῦ βράχου. Εἰσορμᾷ λαός.)

ΣΤΥΣΣΗΣ (προπορευόμενος.)

Τί εἶναι; Τί συμβαίνει;

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Τὸν διοικητὴν

ἐτρύπησεν ἐν βέλος.

ΛΑΟΣ (εἰσορμῶν)

'Εκτυπήθη τίς;

(Οἱ πρῶτοι τῆς συνοδίας τοῦ γάμου εἰσὶν ἤδη ἐπὶ τῆς σκηνῆς
ἐνῶ οἱ ἔσχατοι φαίνονται εἰσέτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κοίτης
ὁδοῦ, καὶ ἡ μουσικὴ ἐξακολουθεῖ.)

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

'Ρέει τὸ αἷμα! Σπεύσατε! Βοήθειαν!

Κατόπιν τοῦ φονέως! Νὰ τὸν εὔρετε.

— Δυστυχῆ ἄνερ! Εἶν' αὐτὸ τὸ τέλος σου!

Τὰς συμβουλὰς μου νὰ δεχθῆς δὲν ἤθελες!

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Μὰ τὸν Θεὸν, ἰδοὺ τον! Ὁχρὸς! ἄψυχος!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τίς ὁ φονεύς του;

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ

Παρεφρόνησαν αὐτοί;

Μουσικὴν παίζουν, ἔταν φόνος ἔγινε;

Νὰ σιωπήσουν.

(Ἡ μουσικὴ διακόπτεται διὰ μιᾶς. Ἔρχεται καὶ ἄλλος λαός.)

Κύριε Διοικητὰ,

εἰπέτε μοι, ἀνίσως ἤμπορῆτε.—Τίποτε

νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆτε ἔχετε;

(Ὁ Γέσλερ ποιεῖ σχήματα διὰ τῆς χειρὸς, καὶ ἐπαναλαμβάνει
αὐτὰ βιαίως διότι εὐθὺς δὲν ἐνοήθησαν.)

Πῶς; Ποῦ;

Ποῦ νὰ ὑπάγω; Εἰς Κυσνάχτ; Δὲν ἐννοῶ.—

᾽Ω! μὴ ἀγανακτῆτε. Τὰ ἐπίγεια

ἀφῆτε τώρα· νὰ ἐξιλεώσητε

τὸν οὐρανὸν σκεφθῆτε.

(Πᾶσα ἡ συνοδία τοῦ γάμου περιστοιχίζει τὸν ἀποθνήσκοντα
μετ' ἀσυμπαθοῦς φρίκης.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Πῶς ὠχρίασεν!

Εἰς τὴν καρδίαν ἔφθασεν ὁ θάνατος.—

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἔσβυσαν.

ΑΡΜΓΑΡΔ (ἐγείρει ἓν ἐκ τῶν παιδίων τῆς εἰς τὰς χεῖράς τῆς.)

Παιδία μου,

ιδέτε ποῖος τῶν κακῶν ὁ θάνατος!

ΡΟΥΔΟΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Παράφρονες γυναῖκες, εἴσθ' ἀναίσθητοι;

Τὸ βλέμμα εἰς τοιαύτην φρίκην βόσχετε

᾽Ελθετε,—βοηθεῖτε.—Δὲν μὲ βοηθεῖ

κάνεις τὸ βέλος ν' ἀποσπᾶσω τὸ σκληρόν;

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ὀπισθοδρομοῦσαι.)

Τίς θέτει χεῖρα εἰς τὸν θεοῦ λατόν;

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Κατηραμέναι! (Ξυφουλκεί)

ΣΤΥΣΣΗΣ (τῷ συλλαμβάνει τὸν βραχίονα.)

Μὴ τολμήσης, Κύριε!

Παρήλθεν ὁ καιρὸς σας. Ἔπεσε νεκρὸς
ὁ τύραννος τοῦ τόπου. Δὲν ὑπήκομεν
εἰς βίαν πλέον. Εἴμεθα ἐλεύθεροι.

ΠΑΝΤΕΣ (θορυβωδῶς.)

Ἐλεύθερος ὁ τόπος εἶναι.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Εἰς αὐτὸ

κατήντησεν; Ἐσβέσθη ἐν μιᾷ στιγμῇ
ὑποταγὴ καὶ φόβος;

(Πρὸς τοὺς ἐνόπλους ὁπαδοὺς οἵτινες φθάνουσιν εἰς τὴν σκηνήν.)

Βλέπετε φρικτὸς

ὅτι ἐπράχθη φόνος.—Ἡ βοήθεια
εἶναι εἰς μάτην.—Τὸν φονέα μάταιον
νὰ τρέξετε ζητοῦντες. Ἄλλας ἔχομεν
φροντίδας τώρα.—Ἀγωμεν εἰς τὸ Κυσνάχτ!
Τοῦ Βασιλέως σώσωμεν τὸ φρούριον!
Ἐλύθη τώρα πᾶς δεσμὸς καθήκοντος
καὶ πᾶσα τάξις οὐδὲ πλέον ἔμεινεν
ἀνθρώπου πίστις ἢ νὰ πιστευώμεθα.

(Ἐνῶ ἀπέρχεται μετὰ τῶν ὁπιτῶν, προσέρχονται ἕξ μοναχοί.)

ΑΡΜΓΑΡΑ.

Κάμετε τόπον! Ἔρχονται οἱ μοναχοί.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Πτῶμα μυρίζεις; — φθάνουσιν οἱ κόρακες.

ΜΟΝΑΧΟΙ (περίστανται ἡμικυκλικῶς τὸν νεκρὸν, καὶ ψάλλουσιν εἰς βαρὺν τόνον.)

Ἄπ' ἀοράτου σκοπιᾶς
ὁ θάνατος μᾶς ἐνεδρεύει·
ἐπέρχεται διὰ μιᾶς,
κ' ἐν μέσῃ τῇ ζωῇ μᾶς νεύει.

Θνητοὶ, ἐστὲ ἡτοιμασμένοι.
Ἄγρύπνως ὁ κοιτῆς προσμένει.

(Ἐπαναλαμβανομένων τῶν δύο τελευταίων στίχων, πίπτει ἡ ἀβλαία.)

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Πλατεία εἰς Ἀλτόρφ.

(Εἰς τὸ μετασκήνιον δεξιῶς ὁ πύργος Οὐριοδάμας, μετὰ τῶν ἰκριωμάτων, ὡς ἐν τῇ τρίτῃ σκηνῇ τῆς πρώτης πράξεως. Ἀριστερῶς θεὰ πολλῶν κορυφῶν. Εἰς ὅλας καίουσι πυραί. Χαράγματα. Κώδωνες ἀκούονται πολλαχόθεν.

ΡΟΥΟΔΗΣ, ΚΟΥΟΝΗΣ, ΒΕΡΝΗΣ, ΑΡΧΙΑΙΘΟΥΡΓΟΣ, καὶ ἕτεροι **ΧΩΡΙΚΟΙ,**
ΓΥΝΑΙΚΕΣ καὶ **ΠΑΙΔΙΑ.**

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Τὰ πυρὰ καίουν, βλέπετε, εἰς τὰ βουνά.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἦχος κωδῶνων εἰς τὸ δάσος!

ΡΟΥΟΔΗΣ.

ἀπεδιώχθη.

Ὁ ἐχθρὸς

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἔπεσαν τὰ φρούρια.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καὶ εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ μόνου τὸ Οὐρὶ
θ' ἀνέχεται τὸν πύργον τὸν τυραννικόν;
θὰ ἐλευθερωθῶμεν πάντων ἔσχατοι;

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ὁ λίθινός μας θὰ ὑφίσταται ζυγός;
Κρημνίσάτέ τον.

ΠΑΝΤΕΣ.

Ναί, ναί, ναί. Κρημνίσατε!

ΡΟΥΘΩΗΣ.

Ποῦ εἶν' ὁ Ταῦρος τοῦ Οὐρί;

ΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΟΥΡΙ.

Ἴδού! παρών!

ΡΟΥΘΩΗΣ.

Εἰς τὸ βουνὸν ἀνάβα, εἰς τὴν σκοπιάν.
Τὸ κέρας λάβε· σάλπισον, ν' ἀντιλαλοῦν
φάραγγες καὶ κοιλάδες, καὶ ὁ ἦχος του
μυκῶμενος, τοῦ ὄρους πάντα κάτοικον
νὰ συγκαλέσῃ.

(Ὁ Ταῦρος τοῦ Οὐρί ἀπέρχεται. Εἰσέρχεται ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Φίλοι, περιμείνατε.

Ἄκόμη ἀγνοοῦμεν τί συνέβ' εἰς Σβύτς
καὶ τί εἰς Οὐντερβάλδεν. Ἄς προσμείνωμεν
τὰς ἀγγελίας.

ΡΟΥΘΩΗΣ.

Νὰ προσμείνωμεν; πρὸς τί;

Ἦξεύρομεν ἡμέρα πῶς ἀνέτειλεν
ἐλευθερίας, κ' ἔπεσεν ὁ τύραννος.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Αἱ ἀγγελίαι δὲν ἀρκοῦσιν αἱ λαμπραὶ,
αἱ ἀκτινοβολοῦσαι εἰς τὰς κορυφάς;

ΡΟΥΘΩΗΣ.

Ἔλθετε, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἔλθετε·
θραύσατε τὰ ἰκρία, καταρρίψατε
τοὺς θόλους· τοῖχον μὴ ἀφήσετε ὄρθον,
καὶ λίθον ἐπὶ λίθου.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τὸ ἐκτίσαμεν
 ἡμεῖς, ἐργάται· καὶ νὰ τὸ κρημνίσωμεν
 ἡξεύρομεν ὁμοίως.

ΠΑΝΤΕΣ.

Ἄς κρημνίσωμεν!
 (Ὅρμῳσι πανταχόθεν πρὸς τὴν οἰκοδομήν.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὅρμῃ τοῦ πλήθους. Δὲν ἀναχαιτίζονται.

(Ἐρχεται ὁ ΜΕΛΧΘΑΛ καὶ ὁ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Πῶς; ἴσταται ὁ πύργος, ἐν ᾧ ἔγινεν
 ἡ Σάρνη τέφρα, τὸ Ῥοσβέργ ἐρείπιον; (86)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Μελχθάλ, σὺ εἶσαι; Ἄγγελος μᾶς ἔρχεσαι
 ἐλευθερίας; Ἐδιώχθη ὁ ἐχθρός;

ΜΕΛΧΘΑΛ (ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν.)

Χαῖρε, ᾧ γέρων! Εἶν' ἡ χώρα καθαρὰ
 ἐχθρῶν. Εἰς Ἑλβετίαν, ταύτην τὴν στιγμήν
 καθ' ἣν λαλοῦμεν, δὲν ὑπάρχει τύραννος.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εἰπέτε, πῶς τοὺς πύργους ἐπορθήσατε;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δι' ἀνδρικοῦ ὁ Ῥούδηνς ἐκυρίευσε
 τολμήματος τὴν Σάρνην· τὸ Ῥοσβέργ ἐγὼ
 τὴν πρὸ ἐκείνης νύκτα ἐξεπόρθησα.
 — Ἀκούσατε πλήν. Ὅταν ἐδιώξαμεν
 τοὺς ξένους, κ' εἰς τὸν πύργον πῦρ ἐθέσαμεν,
 καὶ φλογὸς γλωσσαι ἔληχον τὸν οὐρανόν,
 ἐκεῖ ὁ παῖς τοῦ Γέσλερ, ὁ Δειθὲλμ ὄρμᾶ

καὶ κράζει, ἡ Βρυνέκη ὅτι καίεται. (87)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Θεέ μου!

(Ἀκούονται πίπτοντα τὰ ξύλα τῶν ἰκρίων.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Αὐτὴ ἦτον, καὶ κατάκλειστον
 ἐδῶ τὴν εἶχε μυστικῶς ὁ Ἐπαρχος.
 Ἦτον ὁ Ρούδηνς μανιώδης. — Τὰς δοκοὺς,
 τῶν ὀροφῶν τοὺς στύλους ἡδ' ἠκούομεν
 νὰ πίπτουν, κ' ἐκ συννέφων τοῦ καπνοῦ, φωνὰς
 — τῆς δυστυχοῦς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐσώθη;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τόλμη, σύντονος

ἐνέργει' ἀπητεῖτο. Ἄν αὐθέντης μας
 ὁ Ρούδηνς ἦτον μόνον, τῆς ζωῆς ἡμῶν
 θὰ εἶχομεν πρὸ πάντων μέριμναν· ἀλλὰ
 καὶ σύμμαχος μας ἦτον, κ' εἶχε τὸν λαὸν
 διὰ τιμῆς ἡ Βέρθρα· δι' ὃ κίνδυνον
 μὴ λογισθέντες, εἰς τὸ πῦρ ἐβρίφθημεν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Κ' ἐσώθη;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ναί. Ὁ Ρούδηνς, μετ' αὐτοῦ κ' ἐγώ,
 κομίζοντες ἀρπάγδην, τὴν ἐσώσαμεν,
 στιγμὴν πρὶν μετὰ κρότου πέσ' ἡ ὀροφή.
 — Ὅτε δ' ἐκείνη συνησθάνθη ὅτι ζῆ,
 καὶ ὕψωσε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανόν,
 τότε ὁ νέος εὐπατρίδης μ' ἔπεσεν

εἰς τὴν ἀγκάλην, καὶ δεσμὸς σιωπηλὸς
ἐδέθη μεταξύ μας, ὃν ἐσκλήρυνε
τὸ πῦρ, διὰ τοῦ βίου ἀδιάρρηκτον.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὁ Λανδενβέργ ποῦ εἶναι;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Πέραν τοῦ Βρυνίγ. (88)

Ἐγὼ δὲν πταίω ἂν ὁ τὸν πατέρα μου
τυφλώσας, βλέπη τὴν ἀκτῖνα τ' οὐρανοῦ.
Εἰς τὴν φυγὴν διώξας τὸν συνέλαβον,
καὶ εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς τὸν ἔσυρα.
Ἦδη τὸ ξίφος ἐγυμνοῦτο ἐπ' αὐτόν.
Πλὴν τοῦ τυφλοῦ πρεσβύτου ἐπικαλεσθεῖς
τὸ ἔλεος, ἐδέχθη δῶρον τὴν ζωὴν,
καὶ μέγαν ὄρκον ὤμοσεν, ὅτι ποτὲ
δὲν θέλει ἐπιστρέψει. Εἰς αὐτὸν πιστὸς
θα μείνη. Ποία τοῦ βραχίονος ἡμῶν
ἡ δύναμις, ἡσθάνθη.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εὗγε, καθαρὰν
τὴν νίκην ὅτι ἐτηρήσατ' αἵματος.

ΠΑΙΔΙΑ τρέχοντα διὰ τῆς σκηνῆς, καὶ φέροντα συντρίμματα
τῶν ἰκρίων.

Ἐλευθερία! Εἶν' ἐλευθερία!

(Τὸ κέρας τοῦ Οὐρί ἀκούεται ἰσχυροὺς τόνους ἐκπέμπον.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ!

Τί ἐορτὴ, ιδέτε! Ὅταν γέροντες,
θενὰ τὴν ἐνθυμῶνται τὰ παιδί' αὐτά.

(Κοράσια φέρουσι τὸν πῖλον ἐπὶ ἀκοντίου. Ἡ σκηνὴ πᾶσα
πληροῦται λαοῦ.)

ΡΟΥΘΗΣ.

Ἴδου ὁ πῖλος, ὃν διὰ προσκύνησιν
μας ἔβαλαν.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Εἰπέτε, τί τὸν κάμνομεν;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Θεε! ὁ ἔγγονός μου εἶχεν ὑπ' αὐτὸν
σταθῆ!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τῆς τυραννίας ἄς καταστραφῆ
τὸ αἰσχιστον μνημεῖον. Εἰς τὸ πῦρ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ! μή!

Ἄς μείνη. Ἦτον τυραννίας ὄργανον,
ἐλευθερίας ἄς μας μένη σύμβολον.

(Οἱ χωρικοὶ, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδια ἴστανται καὶ κάθην-
ται ἐπὶ τῶν δοκῶν τῶν κρημισθέντων ἰκρίων εἰς γραφικὰ
συμπλέγματα ἐν μεγάλῳ ἡμικυκλίῳ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἴδου, πατοῦμεν ἐπὶ τὰ ἐρείπια
τῆς τυραννίας, κ' ἐκπληροῦται, σύμμαχοι,
λαμπρῶς ὅ,τ' εἰς τὸ Ῥύτλι συνωρκίσθημεν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὲν εἶναι τέλος, εἴν' ἀρχὴ τοῦ ἔργου μας.
Τῶρ' ἀπαιτεῖται τόλμη καὶ ὁμόνοια.
Ὁ Βασιλεὺς θὰ σπεύσῃ τοῦ ἐπάρχου του
νὰ ἐκδικήσῃ, πέπεισμαι, τὸν θάνατον,
καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ τὸν ἐξόριστον.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄς ἔλθῃ, φέρων μισθωτῶν του τάγματα.

Καλῶς τὰ ἔσω διαθέντες πράγματα,
τοὺς ἔξωθεν ὀρμῶντας ἀποκρούομεν.

ΡΟΥΘΔΗΣ.

Στενὰ ὀλίγα τὰ βουνά μας σχίζουσι.
Τὰ σώματά μας θὰ τὰ κλείσωσι στερρῶς.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Αἱ φάλαγγές των δὲν μᾶς ἐκφοβίζουν
ἐν ὄσῳ μένει ὁ δεσμός μας σταθερός.

Ἔρχονται ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ καὶ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ (εἰσερχόμενος.)

Ἴδου αἱ κρίσεις τ' οὐρανοῦ αἱ φοβεραὶ!

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τί τρέχει;

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

ᾠ! εἰς ποίας ζῶμεν ἐποχάς!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Κύριε Βέρνερ, εἶσθε σεῖς; Τί φέρετε;
Τί εἶναι;

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τί συνέβη;

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

ᾠ! Ἀκούσατε!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μεγάλων φόβων πλέον ἀπηλλάγημεν.

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφονεύθη.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ᾠ Θεέ!

(Οἱ χωρικοὶ ἐγείρονται θορυβωδῶς καὶ περιστοιχίζουν τὸν
Σταυφάχερ.)

ΠΑΝΤΕΣ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ! Ἐφονεύθη! ἤκουσας;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἀδύνατον! Πῶς ἦλθεν αὐτ' ἢ εἶδησις;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Χεῖρ δολοφόνος εἰς τὸ Βροὺκ προσέβαλε (89)
τὸν Βασιλέ' Ἀλβρέχτον. Ἀξιόπιστος
ἀνὴρ, ὁ Ἰωάννης Μύλλερ ἐκ Σαφῶς (90)
τὸ εἶπε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ποῖος τὸ φρικτὸν ἐτόλμησε;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φρικτὸν προσέτι διὰ τὸν τολμήσαντα.
Τοῦ ἀδελφοῦ του οὐ υἱός, ὁ Σοαβὸς
Δοῦξ Ἰωάννης, τὸν ἐδολοφόνησε.

ΜΕΓΧΘΑΛ.

Τίς λόγος πατροκτόνον τὸν κατέστησε;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸν πατρικὸν του κληρὸν κατεκράτησεν
ὁ Αὐτοκράτωρ παρὰ τὰς δεήσεις του.
Νὰ τῷ τὸν ἀφαιρέσῃ, λέγουν, ἤθελε,
καὶ νὰ τῷ δώσῃ εἰς ἀποζημίωσιν
ἀρχιερέως μίτραν. Ὅπως δήποτε,
τὸ οὖς ὁ νέος εἰς κακὰς ἠνέωξε
συντρόφων παραινέσεις, καὶ μετ' εὐγενῶν,
τοῦ Ἐσχεμβάχου, Τέγερφέλδεν, Βάρτ καὶ Πάλμ, (91)
ἀντὶ δικαίου, τέλους ἀπεφάσισεν
αὐτόχειρα νὰ λάβῃ τὴν ἐκδίκησιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πῶς ἐτελέσθ' ἢ πράξις ἢ ἀνόσιος;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Βασιλεὺς ἐκ Σ τ ά ἴ ν ἔβαιν' ἔφιππος ⁽⁹²⁾
 τῆς Βάδης, μεταβαίνων εἰς τὸ Ῥ ε ἴ ν φ ἔ λ
 εἰς τὴν αὐλήν του· μετ' αὐτοῦ κ' οἱ πρίγκηπες,
 ὁ Λεοπόλδος καὶ ὁ Ἄνς, καὶ αὐλικοί. ⁽⁹³⁾

Ὡς δ' εἰς τὸν Ῥεῦς ἔφθασαν, ὅπου περᾶ
 τὸν ποταμὸν σχεδία, εἰσχωρήσαντες
 ἐντὸς τοῦ πλοίου οἱ φονεῖς, ἐχώρισαν
 τὸν Βασιλέα καὶ τὴν συνοδίαν του.

Κ' ἐν ᾧ δι' ὠργωμένης γῆς δ' ὁ Βασιλεὺς
 ἔππευε (πόλις παλαιά, ὡς λέγεται, ⁽⁹⁴⁾
 ἦτον ἐκεῖ, τῶν πρώην εἰδωλολατρῶν),
 κ' εἶχε τὸν πύργον τῆς Ἀβοβούργης ἀντικρυ, ⁽⁹⁵⁾
 ὅθεν ἀνέφω ἢ λαμπρά του γενεά,

ὁ Δουξ τῷ πῆγει ξίφος εἰς τὸν τράχηλον,
 τὴν λόγχην δ' εἰς τὸ στῆθος ὁ Ῥοδόλφος Πάλμ,
 ὁ Ἐσχενβάχ τὸν πλήττει κατὰ κεφαλῆς,
 καὶ οὕτω καταπίπτει, αἱματόφυρτον
 θῦμα οἰκείων, ἐπὶ τῶν οἰκείων του.

Οἱ ἄλλοι ἐκ τῆς πέραν ὄχθης ἔβλεπον·
 ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ρεῦμα τοὺς ἐχώριζε,
 ματαίως ἀνεβῶν ἀλαλάζοντες.

Πτωχὴ τις καθημένη παρὰ τὴν ὁδὸν,
 τὸν Βασιλέα ἔθαλψεν ἐκπνέοντα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τῶν ἄλλων ὑποσκάπτων τὸ μερίδιον,
 αὐτὸς τὸν τάφον ἔσκαψε τὸν ἴδιον.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὴν χώραν πᾶσαν φόβος ἔχει πανικός.
 Αἱ διαβάσεις τῶν βουνῶν ἐκλείσθησαν.

Τὰ σύνορά των αἰ κοινότητες φρουροῦν.
 Καὶ ἡ Ζυρίχη τὰς ἀρχαίας πύλας της,
 τριακονταετίαν ὄλην ἀνοικτὰς,
 τὰς ἔχει κλείσει, φοβουμένη τοὺς φονεῖς,
 καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον τοὺς ἐκδίκητὰς,
 διότι ἡ τῶν Οὐγγρων βασιλὶς Ἄγνη, (96)
 καθωπλισμένη κερανοὺς ἀφορισμοῦ,
 ἐπέρχεται ἀγρία, καὶ οὐχὶ καθὼς
 πρέπ' εἰς τὸ πρᾶον φύλον της, τοῦ πατρικοῦ
 νὰ λάβῃ φόνου φοβερὰν ἐκδίκησιν
 ἐπὶ τοῦ γένους τῶν φονέων, τῶν υἱῶν,
 τῶν τέκνων τέκνων, τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν,
 ὡς κ' ἐπ' αὐτῶν τῶν λίθων τῶν φρουρίων των.
 Ὡμοσε ν' ἀπολέσῃ ὅλας γενεὰς,
 καὶ νὰ τὰς σφάξῃ εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρὸς,
 καὶ ὡς εἰς δρόσον εἰς τὸ αἷμα νὰ λουσθῇ. (97)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Καὶ γνωστὸν εἶναι ποῦ ἐπῆγαν οἱ φονεῖς ;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄμα ἡ πρᾶξις ἐτελέσθη, ἔφυγον
 πρὸς πέντε διευθύνσεις, κ' ἵνα μὴ ποτὲ
 ἀπάντηθῶσι πλέον, ἐχωρίσθησαν.
 Ὁ Ἰωάννης εἰς τὰ ὄρη λέγεται
 ὅτι πλανᾶται.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὲν τοῖς ἐχρησίμευσεν
 ἡ κακουργία. Εἶναι ἡ ἐκδίκησις
 ἄκαρπος ρίζα, ἑαυτῆς ἀπαίσιος
 τροφή. Ὁ φόνος εἶν' αὐτῆς ἀπόλαυσις,
 ἡ φρίκη κορσεσμός της.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὐδὲν ὄφελος
 εἰς τὸν φονέα φέρει τὸ κακούργημα.
 Ἡ καθαρὰ δὲ χεὶρ μας τῆς αἵματηρᾶς
 πράξεως δρέπει ἀξιάγαστον καρπὸν.
 Ἀφ' ἡμῶν μέγας ἤδη φόβος ἔλειπεν.
 Ὁ τῆς ἐλευθερίας ἐχθρὸς ἔπεσεν.
 Εἰς ἄλλους λέγουν πῶς τὸ σκῆπτρον θὰ δοθῆ,
 ὄχ' εἰς Ἀψβούργους. Θέλει τῆς ἐκλογικῆς
 ἐλευθερίας χρῆσιν νὰ ποιήσῃται
 τὸ κράτος.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ, καὶ ἈΛΛΟΙ.

Ἦκουσάς τι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ τοῦ Λουξεμβούργ⁽⁹⁸⁾
 κόμης τῶν ψήφων πλείστας ἤδη συνενοῖ.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐμείναμεν τῷ κράτει εὐτυχῶς πιστοί.
 Δικαιοσύνην τώρα θὰ ἐλπίσωμεν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ νέος ἄρχων θέλει φίλους σταθεροῦς,
 καὶ κατ' Αὐστρίας θὰ μᾶς εἶναι στήριγμα.

(Οἱ χωρικοὶ ἐναγκαλιζοῦνται ἀλλήλους.)

("Ἐρχεται ὁ ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ μεθ' ἐνὸς ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΥ.)

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Ἴδου, ἐδῶ τοῦ τόπου εἶν' οἱ προὔχοντες.

ΡΟΙΣΣΑΜΑΝΝ καὶ ΠΟΛΛΟΙ.

Τί εἶναι, Κανδυλάπτα;

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Ἐφερε κλητῆρ
 τοῦ κράτους, ταύτην τὴν γραφὴν.

ΠΑΝΤΕΣ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ἐνάγνωθι.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (λαμβάνει τὸ ἔγγραφο, τὸ ἀποσφραγίζει
καὶ ἀναγινώσκει.)

«Πρὸς τὸν χρηστόν μας καὶ ὑπήκοον λαὸν
τοῦ Οὐντερβάλδεν καὶ τοῦ Σβύτς καὶ τοῦ Οὐρί,
ἡ Ἐλισάβετ, Βασιλῆς, πᾶν ἐφετόν!» (99)

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Ἢ Βασιλῆς; Τὸ κράτος αὐτῆς ἔληξε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (ἀναγινώσκων.)

«Ἐν τῇ βαθείᾳ θλίψει καὶ χηρείᾳ της,
εἰς ἣν βασιλοκτόνος τὴν ἐβύθισε
πρᾶξις, οὐδόλως τὴν ἀγάπην λησμονεῖ
οὐδὲ τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ τῶν Ἑλβετῶν.»

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τὰς ἐλησμόνει ὅταν ἦτον εὐτυχής.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ

Ν' ἀκούσωμεν! Σιώπα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (ἀναγινώσκων.)

«Δι' ὃ πέποιθε,

πῶς φρίκην πρὸς τὴν πρᾶξιν τὴν ἐπάρατον
καὶ τοὺς αὐτῆς ἐργάτας ὁ πιστὸς λαὸς
αἰσθάνεται· οὐ μόνον δὲ βοήθειαν
δὲν θὰ τοῖς δώσῃ, ἀλλ' εἰς τὴν παράδοσιν
αὐτῶν θὰ συντελέσῃ πρὸς ἐκδίκησιν,
ἐνεκα τῆς εὐνοίας καὶ ἀγάπης, ἣν
ὁ οἶκος τοῦ Ῥοδόλφου εἶχε πρὸς αὐτόν.»

(Δείγματα δυσαρσεκείας τῶν χωρικῶν.)

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τὴν εὐνοιάν της πρὸς ἡμᾶς;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἦν ὁ πατήρ
 πρὸς ἡμᾶς εὖνους. Πλὴν πῶς ἦτον ὁ υἱός;
 Ἔχει κυρώσει τὰς ἐλευθερίας μας
 ὡς πάντες οἱ ἀρχαῖοι Αὐτοκράτορες;
 Ἐδίκασ' εὐθυδίκως; Ἐπροστάτευσε
 τὴν καταπατουμένην ἀθωότητα;
 Κἂν τοὺς ἀπεσταλμένους οὓς ἐπέμπομεν
 ὅτ' ἐν ἀνάγκαις ἡμεθα, τοὺς ἤκουσεν;
 Οὐδὲν ἐκ τούτων ἔπραξεν ὁ Βασιλεύς.
 Διὰ χειρὸς γενναίας ἂν οἱ ἴδιοι
 τὰ δίκαιά μας δὲν ἀνελαμβάνομεν,
 μικρὸν θὰ εἶχεν οἶκτον πρὸς τὰ πάθη μας.
 Εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτόν; Δὲν ἔσπειρεν
 εὐγνωμοσύνην. Ἰστατο ἐφ' ὑψηλοῦ·
 ἐδύνατο νὰ εἶναι τῶν λαῶν πατήρ·
 προὔτιμησεν εἰς μόνους τοὺς οἰκείους του
 νὰ δώσῃ προστασίαν. Ὅσους ἠϋξήσεν,
 ἐκεῖνοι τῶρα δι' αὐτόν ἄς κλαίωσιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Διὰ τὸν φόνον οὐδ' ἡμεῖς χαιρόμεθα,
 οὐδ' ὧν μᾶς εἶχε βλάβει μνημονεύομεν.
 Ἄπαγε! Ὅμως τὸ νὰ ἐκδικήσωμεν
 τὸν θάνατόν του, τοῦ μὴ πράξαντος οὐδὲν
 ὑπὲρ ἡμῶν, κ' ἐκείνους νὰ διώξωμεν
 οἵτινες ὅμως οὐδαμῶς μᾶς ἔβλαψαν,
 δὲν εἶναι τοῦτο πρέπον οὐδ' ἀρμόδιον.
 Εἶν' ἡ ἀγάπη ἐλευθέρα συμβουλή.
 Τέμνει τῆς βίας τὰ δεσμὰ ὁ θάνατος,
 καὶ πρὸς ἐκεῖνον δὲν μᾶς μένει ὀφειλή.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Εἰς τὸν κοιτῶνα ἐὰν κλαί' ἡ βασιλῆς,
ἐὰν ἐν θλίψει ἐγκαλῆ τὸν οὐρανὸν,
τὸν οὐρανὸν ἐνταῦθα ἐλευθερωθεὶς
λαὸς δοξάζει καὶ ὑμνεῖ εὐγνωμονῶν.
Ἄγάπην σπεῖρει ὁ ποθῶν συγκομιδὴν
δακρύων.

(Ὁ δημόσιος κλητὴρ ἀναχωρεῖ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν λαόν.)

Ποῦ ὁ Τέλλος εἶναι; Μόνος πῶς
νὰ λείπη, ὅστις τὴν ἐλευθερίαν μας
ἴδρυσεν, ὅστις πλέον πάντων ἔπραξε,
κ' ἐδοκιμάσθη πάντων ἀπηνέστερον;
Ἔλθετε, εἰς τὸν οἶκον ἄγωμεν αὐτοῦ,
ἐπιφωνοῦντες: «Ζήτω πάντων ὁ σωτήρ!»
(Ὅλοι ἀπέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Β'.

Αἰθουσα τῆς οἰκίας τοῦ Τέλλου.

(Πῦρ καίει εἰς τὴν ἐστίαν. Ἡ θύρα εἶναι ἀνοιχτή, καὶ δι' αὐτῆς
φαίνεται ἡ ἐξοχή.)

ΕΔΒΙΓΗ, ΒΛΑΘΕΡ καὶ ΓΟΥΛΙΕΑΜΟΣ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τέκνα, θὰ ἔλθῃ, φίλα τέκνα, σήμερον
θὰ ἔλθῃ ὁ πατήρ σας! Ζῆ! Ἐλεύθερος
εἶναι, καὶ ὅλοι εἴμεθα ἐλεύθεροι!
καὶ ὁ πατήρ σας τὴν πατρίδα ἔσωσε!

ΒΛΑΘΕΡ.

Ἦμην κ' ἐγὼ μαζῆ του, μῆτερ! Νὰ λαλοῦν

καὶ δι' ἐμὲ θὰ πρέπει. Μοὶ ἐπέρασε
τὸ βέλος τοῦ πατρός μου πλησιέστατα
εἰς τὴν ζωὴν μου, πλὴν ἐγὼ δὲν ἔτρεμον.

ΕΔΒΙΓΗ (τὸν ἐναγκαλίζεται.)

Ναὶ, μ' ἀπεδόθης πάλιν! Δις σ' ἐγέννησα!
Τὰς μητρικὰς ὠδῖνας δις ἐπόνεσα!
Ἄλλὰ παρῆλθον. Καὶ οἱ δύο εἶσθ' ἐδῶ,
καὶ σήμερον θὰ ἔλθῃ ὁ καλὸς πατήρ!

ΜΟΝΑΧΟΣ ἔμφανίζεται ἐπὶ τῆς φλιάς.

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ.

Κύτταξε, μήτερ, τὸν καλόγηρον ἐκεῖ.
Ἦλθε βεβαίως διὰ φιλοδώρημα.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶπέ νὰ ἔμβῃ καὶ νὰ τὸν φιλεύσωμεν,
εἰς χαρᾶς οἶκον ὅτι ἦλθε νὰ ἰδῆ.

(Εἰσέρχεται εἰς τὸ ἔνδον τῆς οἰκίας, καὶ ἐξέρχεται πάλιν
ἀμέσως ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας ποτήριον.)

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ (πρὸς τὸν μοναχόν.)

Ἐλθέ. Ἡ μήτηρ θέλει, ἄνθρωπε καλὲ,
νὰ σὲ κερᾶσῃ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἐμβαινε ν' ἀναπαυθῆς,
καὶ νὰ ὑπάγῃς ἔπειτα τὸν δρόμον σου.

ΜΟΝΑΧΟΣ (δειλῶς περιδλεπόμενος καὶ τεταραγμένος.)

Εἰς ποῖον τόπον εἶμαι; Ποῦ; Εἰπέτε μοι.

ΒΑΛΘΕΡ.

Δὲν τὸ ἤξεύρεις; Ἐχασες τὸν δρόμον σου;
Εἶσαι εἰς Βύργλην, Κύριε, εἰς τὸ Οὐρί.
Ἡ κοιλὰς Σαῖχεν εἶναι ἀπ' ἐδῶ κ' ἐμπρός.

ΜΟΝΑΧΟΣ (πρὸς τὴν Ἐδδίγην, ἐπιστρέφουσαν.)

Εἶσ' ἐδῶ μόνη; Ἐξω εἶν' ὁ κύριος;

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸν περιμένω. Πλὴν τί ἔχεις, ἄνθρωπε ;
Δὲν ὁμοιάζεις ὡς νὰ φέρῃς τι καλόν.
Ὅστις ἂν εἶσαι, πάσχεις. Τοῦτο δέχθητι.
(Τῷ προσφέρει τὸ ποτήριον.)

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Διψᾷ μου ἡ καρδία, φλογερῶς διψᾷ,
πλὴν δὲν ἐγγίζω, ὡς νὰ κατανεύσητε . . .

ΕΔΒΙΓΗ.

Μακράν! Μὴ μοῦ ἐγγίξης τὰ ἐνδύματα!
Μακρόνσου, ἂν ν' ἀκούσω θέλῃς τί ζητεῖς.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Μὰ τὴν ἐστίαν, φιλοξένως φλέγουσαν,
μὰ τῶν παιδίων τὴν φιλτάτην κεφαλὴν
ἦν περιβάλλω . . . (Λαμβάνει τὰ παιδία.)

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἄθρωπε, τί μελετᾷς ;
Ἄπεχε τῶν παιδίων. Ὅτι μοναχὸς
δὲν εἶσαι, βλέπω. Ὑπ' αὐτὸ τὸ ἐνδύμα.
οἰκεῖ εἰρήνη, ἀλλ' εἰρήνη δὲν οἰκεῖ
καὶ εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου σου.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ὁ τῶν ἀνθρώπων δυστυχέστατος εἰμί.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἡ δυστοχία τὰς καρδίας συγκινεῖ.
ἢ δ' ὄψις σου πιέζει μόνον τὴν ἐμὴν.

ΒΑΛΘΕΡ (ἀναπηδῶν.)

Ὁ πατῆρ, μῆτερ ! (Ἐξερχόμενος τρέχων.)

ΕΔΒΙΓΗ.

ὦ Θεέ !

(Θελεῖ ν' ἀκολουθήσῃ ἀλλὰ τρέμει καὶ μένει.)

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ (τρέχων κατόπιν.)

Εἶν' ὁ πατήρ!

ΒΑΛΘΕΡ (ἐκτός τῆς σκηνῆς.)

Ἦλθες λοιπόν!

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ (ἐπίσης.)

ὦ πάτερ! Πάτερ φίλτατε!

ΤΕΛΛΟΣ (ἐπίσης.)

Ἦλθα· ἰδού με. Καὶ ποῦ εἶν' ἡ μήτηρ σας;

(Εἰσέρχονται.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Εἶν' εἰς τὴν θύραν. Ἔμεινεν ἀκίνητος,
καὶ τρέμει ἀπὸ φόβου καὶ ἀπὸ χαράν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδδίγη! φίλη! Μῆτερ τῶν παιδίων μου!

Μεθ' ἡμῶν ἦτον ὁ Θεός, καὶ τύραννος

δὲν μᾶς χωρίζει πλέον.

ΕΔΒΙΓΗ (εἰς τὸν τράχηλόν του.)

Τί ὑπέφερα,

ὦ Τέλλε, Τέλλε! Ποῖον τρόμον διὰ σέ!

(Ὁ Μοναχὸς προσέχει.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Λησμόνει τα, καὶ χαῖρε τὴν λοιπὴν ζωὴν!

Ἴδού ἐγώ! Ἴδού τὴν τὴν καλύβην μου!

Ἴσταμαι πάλιν ἐπὶ τῶν κτημάτων μου.

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ.

Καὶ ποῦ, ὦ πάτερ, ἔμεινε τὸ τόξον σου;

Πῶς δὲν τὸ βλέπω;

ΤΕΛΛΟΣ.

Οὔτε θενὰ τὸ ἰδῆς.

Εἰς μέρος ἐφυλάχθη ἱερόν. Ποτὲ

δὲν θέλει χρησιμεύσει εἰς κυνήγιον.

ΕΔΒΙΓΗ.

ὦ Τέλλε, Τέλλε!

(Ὅπισθοδρομεί καὶ ἀφίνει τὴν χεῖρά του.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Γύναι, τίς ὁ τρόμος σου;

ΕΔΒΙΓΗ.

Πῶς μ' ἐπιστρέφεις; Αὐτ' ἡ χεῖρ! Θὰ δύναμαι,
Θεέ! νὰ τὴν ἐγγίσω;

ΤΕΛΛΟΣ (ἐκ καρδίας καὶ ζωηρῶς.)

Αὐτ' ἡ χεῖρ ὑμᾶς

καὶ τὴν πατρίδα ἔσωσε, καὶ δύναμαι
θαρρῶν νὰ τὴν ὑψώσω πρὸς τὸν οὐρανόν.

(Βίαιον κίνημα τοῦ Μοναχοῦ. Ὁ Τέλλος τὸν βλέπει.)

Ὁ ἀδελφὸς τίς εἶναι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἐλησμόνησα

αὐτὸν τῷ ὄντι. Μετ' αὐτοῦ ὁμίλησον.
Αἴσθημα φόβου μοὶ ἐμπνέει.

ΜΟΝΑΧΟΣ (πλησιάζων.)

Εἶσαι σὺ

ὁ Τέλλος, ὁ φονεύσας τὸν Διοικητὴν;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναί, εἴμ' ἐκεῖνος. Πρὸς οὐδένα κρύπτομαι.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Εἶσαι ὁ Τέλλος! Ἄ! ὑπὸ τὴν στέγην σου
Λοιπὸν χεῖρ θεία μ' ἔφερε.

ΤΕΛΛΟΣ (ἀνασχιρτῶν.)

Σὺ μοναχὸς

δὲν εἶσαι. Ποῖος εἶσαι;

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Σὺ ἐφόνευσας

τὸν ἑπαρχον, διότι σὲ ἠδίκησεν.
Ἐφόνευσα ὁμοίως καθὼς σὺ ἐχθρὸν
ἔστις μ' ἠρνήθη δίκαιον. Ἦτον ἐχθρὸς
ὡς ἐδικός μου κ' ἐδικός σας. Ἔσωσα
ἐλευθερώσας τὴν πατρίδα.

ΤΕΛΛΟΣ (ἀνασκιρτῶν.)

Εἶσαι σύ...

ὦ φρίκη! Τέκνα, τέκνα μου, εἰσέλθετε!
Καὶ σὺ, φιλτάτη, ὕπαγε, ναί, ὕπαγε!
Πῶς; δυστυχῆ, σὺ εἶσαι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ποῖος; ὦ Θεέ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐξελθε· μὴ ἐρώτα. Μὴ ἀκούσωσι
τίποτε τὰ παιδιά. Ἐξελθε μακρὰν
τοῦ οἴκου. Ὑπὸ μίαν στέγην μετ' αὐτοῦ
στιγμὴν μὴ μείνης.

ΕΔΒΙΓΗ.

Φεῦ! Τί τοῦτο; Ἐλθετε!

(Ἐξέρχεται μετὰ τῶν παιδίων.)

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Μοναχόν.)

Σὺ ὁ Δοῦξ εἶσαι τῆς Αὐστρίας; Εἶσαι σύ!
Τὸν αὐτοκράτορά σου σὺ ἐφόνευσας,
τὸν κύριον, τὸν θεῖον!

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Μοὶ ἐλήστευσε

τὰς κτήσεις μου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν θεῖον ἐθανάτωσας,
τὸν Αὐτοκράτορά σου, καὶ σὲ φέρ' ἡ γῆ,
καὶ σὲ φωτίζει τοῦ ἡλίου ἡ ἀκτίς;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

ὦ! ἄκουσόν μου, Τέλλε, πρὶν...

ΤΕΛΛΟΣ.

Αἰμοσταγῆς

καὶ πατροκτόνος καὶ βασιλοκτόνος, πῶς
εἰς τὸν ἀγνόν μου οἶκον νὰ φανῆς τολμᾶς;
Τολμᾶς ἐμπρὸς ἀνθρώπων νὰ δειχθῆς χρηστῶν,
καὶ νὰ ζητήσης προσφυγὴν φιλόξενον;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Εἶχον ἐλπίσει παρὰ σοῦ συμπάθειαν.

Καὶ σὺ ὁμοίως ἐθανάτωσας ἐχθρόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

ὦ κακοδαίμων! Τῆς κενοδοξίας σου
τὸ ἔγκλημα συγχέεις τὸ αἷμα τηρὸν
πρὸς τὴν δικαιοτάτην ἄμυναν πατρός;
Ὑπερησπίσθης κεφαλὴν τοῦ τέκνου σου;
Τὴν ἱερὰν ἐστίαν ἐπροστάτευσας;
Τοὺς σοὺς ἐξ ἐγκλημάτων ἔσωσας φρικτῶν;
Πρὸς οὐρανὸν τὴν χεῖρα αἴρων τὴν ἀγνήν,
σὲ καταρῶμαι, καὶ τὴν πράξιν σου. Ἐγὼ
τὴν φύσιν τὴν ἀγίαν ἐξεδίκησα
ἦν ὕβρισας. Δὲν ἔχω μετὰ σοῦ κοινὸν
οὐδέν. Φονεὺς σὺ εἶσαι, ὑπερασπιστῆς
ἐγὼ τοῦ ὅ,τι φίλον, ὅ,τι τίμιον.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Μὲ ἀποκρούεις ἀπελπιν, ἀπόβλητον;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπαγε! Φρίττω ὅταν μετὰ σοῦ λαλῶ.

Τὸν τρομερὸν σου δρόμον χῶρει! Ἄφησον
τὸν ἀγνὸν οἶκον τῶν ἀθῶων ἀρετῶν!

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (στρέφεται ἔν' ἀπέλθῃ.)

Νὰ ζῶ δὲν θέλω οὕτως, οὐδὲ δύναμαι!

ΤΕΛΛΟΣ.

Καὶ ὁμῶς σὲ λυποῦμαι.—“Υψιστε Θεέ!
τοσοῦτον νέος κ' εὐγενής, ὁ ἔγγονος
τοῦ Αὐτοκράτορός μου, τοῦ Κυρίου μου,
ἔγγονος τοῦ Ῥοδόλφου, ὡς φονεὺς, φυγάς,
ικέτης εἰς τὴν θύραν τοῦ πτωχοῦ ἐμοῦ,
ἀπηλπισμένος! (Συγκαλύπτει τὸ πρόσωπόν του.)

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ἄν νὰ κλαίης δύνασαι,
ὦ! ἐλεήμων ἔσο πρὸς τὴν τύχην μου!
Ἡγεμῶν εἶμαι μᾶλλον ἤμην. Εὐτυχῆς
νὰ γείνω ἐδυνάμην, ἂν κατέστελλον
ἀνυπομόνους πόθους. Τὴν καρδίαν μου
ἔδακνε φθόνος. Ἔβλεπον τὸν νεαρὸν
ἐξάδελφόν μου Λεοπόλδον ἐν τιμαῖς (93)
κ' ἐν ἀρχαῖς χώρας. Ὡν δ' ὁμηλίξ του ἐγώ,
ταπεινὸς ἔζων, καὶ ὡς δοῦλος ἄτιμος.

ΤΕΛΛΟΣ.

Σ' ἐγνώριζεν ὁ θεῖος, δυστυχῆ, καλῶς
ὅτε σ' ἠρνήθη κράτος τόπων καὶ λαῶν.
Σὺ διὰ τῆς ἀγρίας σῆς παραφορᾶς
φρικτῶς ἐλέγχεις τὴν ἀπόφασιν σοφῆν.
Ποῦ εἶν' οἱ αἰμοβόροι συνωμόται σου;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ὅπου τοὺς φέρουν δαίμονες ἐκδικηταί.
Μετὰ τὴν πρᾶξιν δὲν τοὺς εἶδον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πῶς ἐκτὸς

τοῦ νόμου εἶσαι τὸ ἡξεύρεις; Πῶς ἐχθροῖς
 ὑπάρχεις λεία, ἀπηγορευμένος δὲ
 τοῖς φίλοις;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Λεωφόρους φεύγω δι' αὐτὸ,
 θύραν καλύβης νὰ κτυπήσω δὲν τολμῶ,
 καὶ εἰς ἐρήμους βῆμα ὑποπτον πλανῶ.
 Εἰς ὄρη τρέχω, ἰδιὸν μου φόβητρον,
 καὶ φεύγω φρίττων ἂν καθρέπτῃς ῥύακος
 τὴν δυστυχῆ μορφήν μου μοὶ ἀντανακλᾷ.
 Ἄν εἶς' ἐλέους φιλανθρώπου δεκτικός. . .

(Ῥίπτεται εἰς τοὺς πόδας του.)

ΤΕΛΛΟΣ (ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον.)

Ἐγείρου, ὦ! ἐγείρου.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ὅχι, μέχρις οὗ
 θελήσης χεῖρα νὰ μοὶ δώσης βοηθόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ νὰ βοηθήσω; Ἀλλὰ δύναμαι;
 ἢ δύναται τις ἄνθρωπος ἀμαρτωλός;
 Ἐγείρου ὁμως. Ἐάν κ' ἔπραξας φρικτὰ,
 ἄνθρωπος εἶσαι ὡς κ' ἐγώ. Ἄς μὴ ῥηθῆ
 ὅτι τὸν Τέλλον τις ἀπαρηγόρητος
 ἀφῆκε. Θέλω πράξει ὅ,τι δύναμαι.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (ἀναπηδῶν καὶ λαμβάνων ζωηρῶς τὴν χεῖρά του)

ὦ Τέλλε, σώζεις τὴν ἀπέλπιδα ψυχὴν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μὴ μοῦ κρατεῖς τὴν χεῖρα. Φύγε, ἀπελθε.
 Ἐδὼ ἀνίσως μένης, θέλεις εὐρεθῆ·
 ἂν δ' εὐρεθῆς, μὴ ζήτηί ὑπερασπιστήν.

Ποῦ λέγεις νὰ ὑπάγῃς; Ἑσυχίαν ποῦ
ἐλπίζεις ν' ἀπαντήσης;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Τὸ ἤξεύρω; Φεῦ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄκουσον τί μ' ἐμβάλλει θεία ἔμπνευσις.
Τὸ βῆμα στρέφον πρὸς τὴν γῆν τῶν Ἰταλῶν,
καὶ εἰς τοῦ Πέτρου τὸ προσκύνημα ἐλθέ.
Πρόσπεσον εἰς τὸν Πάππαν, τοῦ ἐγκλήματος
ἀπόθεσ τὸ φορτίον, καὶ ἀμαρτιῶν
αἵτησον λύσιν.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ἄλλ' εἰς τὸν ἐκδικητὴν
δὲν θὰ μὲ παραδώσῃ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅ,τι παρ' αὐτοῦ
σοὶ ἔλθῃ, λάβε ὡς ἐλθὸν παρὰ Θεοῦ.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Καὶ πῶς νὰ φθάσω εἰς τὴν γῆν τὴν ἄγνωστον;
Τοὺς δρόμους δὲν ἤξεύρω, καὶ τὸ βῆμά μου
εἰς βῆμα νὰ ἐνώσω ξένων δὲν τολμῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ τὸν δρόμον σοὶ τὸν λέγω. Πρόσεξον.
Προσαναβαίνεις τὸν τραχὺν τοῦ Ῥέϋς ῥοῦν,
ὅστις ἀγρίως καταβαίνει τὸ βουνόν, —

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (τρομάζων.)

Πάλιν τὸν Ῥέϋς, ὅστις μάρτυς ἔρρεε
τῆς πράξεώς μου!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἡ ὁδὸς τὸ βάραθρον

ἀκολουθεῖ, καὶ πλεῖστοι παρ' αὐτὴν σταυροὶ
τῶν ὁδοιπόρων μνήματα ἐγείρονται
ἄσους πεσοῦσα ἔθαψε νιφοβολὰς.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Δὲν μὲ τρομάζουν κίνδυνοι τῆς φύσεως,
τοὺς τρόμους ἂν πραύνω τῆς καρδίας μου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐμπρὸς ἐκάστου τῶν σταυρῶν γονυπετῆς
φλογερὰ χῦσον μετανοίας δάκρυα.

Ἄν εὐτυχῶς διέλθῃς τὴν Φρικτὴν Ὀδὸν, (100)
τὸ δ' ὄρος δὲν σοὶ πέμψῃ τοὺς στροβίλους τοῦ
ἐκ τῶν ἀκρωρειῶν τοῦ τῶν παγοστεφῶν,
εἰς γέφυραν θὰ ἔλθῃς τὴν ἀφρόσειστον.

Ἄν τὴν περάσῃς εὐτυχῶς, καὶ δὲν ῥαγῇ
ὑπὸ τὸ ἐγκλημὰ σου, πύλη μέλαινα (101)
βράχων ἐμπρὸς σου σχίζεται, ὅπου τὸ φῶς
οὐδέποτε εἰσέδου. Διέλθε αὐτὴν,

κ' εἰς τὴν παιδρὰν κοιλάδα φθάνεις τῆς Χαρᾶς. (102)

Πάρελθε ταύτην ὑποπτέρῳ βήματι.

Εἰς γῆν εἰρήνης μὴ μακρὸν διάμενε.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ῥοδόλφε, ὦ Ῥοδόλφε, οὕτω, Βασιλεῦ,
τὴν γῆν σου διατρέχει ὁ σὸς ἔγγονος!

ΤΕΛΛΟΣ.

Καὶ ἀναβαίνεις οὕτως ἕως τοῦ Γοθάρτ
τὰ ὕψη, ὅπου λίμναι εἶν' αἰώνιαι, (103)
ἐκ τῶν χειμάρρων τ' οὐρανοῦ τρεφόμεναι.

Τῶν Γερμανῶν τὴν χώραν ἀποχαιρετᾶς
ἐκεῖ, καὶ παιδρὸν ρεῦμα ἄλλο σ' ὀδηγεῖ (104)
κάτω, πρὸς Ἰταλίαν τὴν ἐπαγγελτὴν.—

Φωνάς ἀκούω. Φύγε.

(Ἀκούεται ὁ βουκολικός ἤχος ὑπὸ πολλῶν κεράτων αὐλούμενος.)

ΕΔΒΙΓΗ (εἰσερχομένη δραμαίως.)

Τέλλε, ὁ πατήρ!

Ποῦ εἶσαι; Καὶ κατόπιν ἡ συμμαχικὴ
φαιδρὰ χορεία!

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (συγκαλυπτόμενος.)

Φεῦ! Ἐγὼ δὲν δύναμαι

νὰ μείνω, ὅπου μένουσιν οἱ εὐτυχεῖς!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἵπαγε, φίλη, καὶ τὸν ἄνδρα ξένισον.

Πλούσια δῶρα δός τῷ, ἐπειδὴ μακρὸν
ἔχει τὸν δρόμον ἄνευ καταλύματος.

Σπεῦσον, καὶ φθάνουν.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τίς ἐστί;

ΤΕΛΛΟΣ.

Μὴ ἐρωτᾶς.

Ὅταν δ' ἀπέλθῃ, γύρισον τοὺς ὀφθαλμοὺς,
νὰ μὴ ἰδῶσι ποῖον δρόμον ἔλαβε.

(Ὁ Πατροκτόνος προχωρεῖ πρὸς τὸν Τέλλον μετὰ ζωροῦ βή-
ματος. Οὗτος ὅμως τῷ νεύει διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἀπέρχεται.

Ἄφ' οὗ δ' ἀμφότεροι ἀπῆλθον κατὰ διαφόρους διευθύνσεις,
αἴρεται τὸ μετασκήνιον καὶ παριστᾶ ἡ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΚΗΝΗ

τὴν κοιλάδα ἐν ἣ ὁ οἶκος τοῦ Τέλλου μετὰ τῶν πέριξ ὑψωμά-
των ὑφ' ὧν περικλείεται, κατεχομένων πάντων ὑπὸ χωρι-
κῶν, εἰς γραφικὸν σύμπλεγμα περισταμένων. Ἄλλοι ἔρχον-
ται ὑπὲρ ὑψηλῆ στενωπὸν ὑπερτείνουσιν τὸν Σαίχεν. Ὁ
ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ μετὰ τῶν δύο ΠΑΙΔΙΩΝ, ὁ ΜΕΛΧΘΑΛ
καὶ ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ προηγούνται. Πολλοὶ ἄλλοι ἔπονται.
Ἐξερχόμενον τὸν Τέλλον ὑποδέχονται πάντες μετὰ φαι-
δρῶν κραυγῶν.

ΠΑΝΤΕΣ.

Ζήτω ὁ Τέλλος, ὁ τοξότης καὶ σωτήρ!

(Ἐνῶ οἱ πρῶτοι, περιστοιχίζοντες τὸν Τέλλον, τὸν ἐναγκαλίζονται, φαίνονται καὶ ὁ ΡΟΥΔΗΝΣ καὶ ἡ ΒΕΡΘΑ, καὶ ὁ μὲν περιπτύσσεται τοὺς χωρικοὺς, ἡ δὲ τὴν Ἐδδίγην. Μετὰ τοῦτο προέρχεται ἡ Βέρθα εἰς τὸ μέσον.)

ΒΕΡΘΑ.

**Συμπατριῶται! Σύμμαχοι! Δεχθῆτέ με
εἰς τὸν δεσμόν σας. Εἶμ' ἡ πρώτη εὐτυχῆς,
ἣν ἡ ἐλευθερία μ' ἐπροστάτευσε.
Τὸ δίκαιόν μου αἰ ἀνδρεῖαι χειρῆς σας
ἄς λάβουν. Ὡς πολίτις ἄσυλον ζητῶ.**

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τὸ αἷμα κ' ἡ ζωὴ μας ὑπὲρ σοῦ.

ΒΕΡΘΑ.

Καλῶς!

(Δίδουσα τὴν χεῖρα εἰς τὸν Ῥούδην.)

**Λοιπὸν κ' ἐγὼ ἐκλέγω τοῦτον σύζυγον,
ἡ ἐλευθέρα Ἑλβετις, ἐλεύθερον!**

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Καὶ πάντας μου τοὺς δούλους ἀπελευθερῶ.

(Ζωηρῶς παιανίζουσης τῆς μουσικῆς, πίπτει ἡ αὐλαία.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Γέσλερ ἐκ Βρυξέλλης, φρουρίου οὗ τὰ εἰρήπια σώζονται ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ἐαργάου.
- (2) Ὁ ἀρχαῖος πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Ἑλβετικοῦ στρατοῦ.
- (3) Ἐἰρήπια φρουρίου καλουμένου Ροὺδηνς σώζονται παρὰ τὴν Σάρνην.
- (4) Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως. Παρεκκλήσιον σώζεται ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς οἰκίας του.
- (5) Ἱστορικῶς γνωστός.
- (6) Ἐπωνυμία κατ' ἀρχαῖον χρονικόν.
- (7) Ἱστορικὸν πρόσωπον. Ἐξῆ, κατὰ τὰ χρονικά, ἐν Ἀττιγγῶσιν.
- (8) Κατὰ τὰ χρονικά, ἐπιστάτης τῶν κτημάτων τοῦ Οὐρ', μετοχίου τῆς Παναγίας τῆς Ζυρίχης.
- (9) Ὑποκοριστικὰ τοῦ Κορβάδος, Βέρθερ καὶ Ροδόλφος.
- (10) Σάρνη, πολίχνη παρὰ τὴν ἑμώνυμον λίμνην.
- (11) Γνωστὸν ὡς ὄνομα οἰκογενείας.
- (12) Κοὺντς, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κορβάδος.
- (13) Ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἰωσήφ.
- (14) Κατὰ τὴν ἱστορίαν, ἡ γυνὴ τοῦ Σταυφάχερ ἐκαλεῖτο Μαργαρίτα Ἐρλοβίγ.
- (15) Οὕτω καλεῖται ὁ ἀρχισαλπικτῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς τῆς ἐπαρχίας Οὐρ', ἧς τὸ ἔμβλημα εἶναι ὁ ταῦρος (Ur).
- (16) Ὅρος καὶ στενωπὸς ἐν Σβύτς.
- (17) Ὑπάρχει γνωστὴ τις βουκολικὴ μελωδία, λίαν προσφιλὴς τοῖς Ἑλβετοῖς.
- (18) Μυθόπετρα. Κορυφὴ ἐν Σβύτς, ἔχουσα ὕψος 6000'.
- (19) Ἀλλέλλη, πολίχνη εἰς τὴν κοιλάδα Ἐγγελδέργ. Βάουμγαρτ λέγει ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τὸ ὄνομα.
- (20) Ροσβέργ, φρούριον εἰς τὴν λίμνην Ἀλωνάχ.
- (21) Βύργλη ἢ Βύργλεν, χωρίον ἐν τέταρτον ἀπέχον τοῦ Ἀλτόρφ.
- (22) Μίαν ὥραν βορειοδυτικῶς τοῦ Σβύτς.
- (23) Ἀνήκεν ἢ Λουσέρνη εἰς μονὴν τῆς Ἐλσατίας. Τὸ δὲ 1291 ἡγοράσθη ὑπὸ τῆς Αὐστρίας.
- (24) Τὸ κράτος συνέκειτο ἐκ διαφόρων ἀνεξαρτητῶν ἐπικρατειῶν, αἵτινες συνησπισμέναι, ἐτάττοντο ὑπὸ ἑναυτοκράτορα, ἑλευθέρως ὑπ' αὐτῶν ἐκλεγόμενον. Ὁ τότε Αὐτοκράτωρ, ὁ Ἀλδρέχτος τῆς Αὐ-

στρίας, ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ αὐστριακὰς κτήσεις διαφόρους τῶν ἐπικρατειῶν τούτων.

- (25) Γερσαύη ἢ Γερσαύου, πηλίχνη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ῥίγι.
 (26) Κυσνάχτ. Τὸ χωρίον σώζεται, ὡς καὶ τὸ ἐρείπιον τοῦ πύργου.
 (27) Λανδεβέργερ ἢ Βέριγκερ ἐκ Λανδεβέργ, ἀρχαιοτάτης γενεᾶς, φονευθεὶς κατὰ τὸ 1315 ἐν μάχῃ. Ἦν ἑπάρχος τοῦ Οὐντερβάλδεν.
 (28) Ἀλτὸρφ, εἰς τὴν μεσημβρινὴν τῆς λίμνης ἀκτὴν.
 (29) Τὰ τιμάρια ἐλάμβανον οἱ τιμαριῶται παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἰδίας ἐπικρατείας. Ἡ Αὐστρία δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ διδῆ ἐν Ἑλβετίᾳ.
 (30) Ἡ Βέρθα, καὶ τοὶ Ἑλβετις, εἶναι συγγενῆς τοῦ Γέσλερ.
 (31) Ἡ μονὴ αὕτη, καλουμένη σήμερον Einsiedeln, τὸ πρῶτιστον προσκύνημα τῆς Ἑλβετίας, ἐκτίσθη εἰς τιμὴν τοῦ Μεινάρδου τοῦ Ὁεντσόλλερν, ὅστις ἐμόνασεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ 862. Ἡ δὲ ξένη εἶναι ἢ Ἰταλία.
 (32) Ὑπὸ τὸ δάσος, εἰς Οὐντερβάλδεν.
 (33) Μελχθάλ, ἡ κοιλάς Μέλχ, μίαν ὥραν μακρὰν τῆς Σάρνης. Κέρνς, κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς κοιλάδος.
 (34) Ἡ οἰκογένεια αὕτη διατηρεῖτο μέχρι τέλους τῆς 18^{ης} ἑκατονταετηρίδος.
 (35) Τρομόκερας (Schreekhorn), κορυφὴ ὕψους 12568'. Κορυφὴ τῆς Παρθένου (Jungfrau), ὕψους 12828'.
 (36) Σίλλινεν, πόλις 3 1/2 ὥρας ἀπέχουσα ἀπὸ Ἀλτόρφ. Σώζοντα, λείψανα τοῦ πύργου.
 (37) Ὁ ξίξ Ἀλζέλης, ὁ Βαουμγάρτεν.
 (38) Βροσνεν ἐν Σβύτς, παρὰ τὴν λίμνην Τρεϊβ, ἀπέναντι, ἐν Οὐρί.
 (39) Ὑποκριτικὸν τοῦ Οὐλερίχος.
 (40) Διακριτικὸν τῶν Αὐστριακῶν Δουκῶν.—(40') Ὅρος ὑπὲρ τὸ Ῥύτλι.
 (41) Στενὸν μεταξὺ Οὐντερβάλδεν καὶ Οὐρί, εἰς ὕψος 7110'.
 (42) Χωρίον καὶ μονὴ ἐν Οὐντερβάλδεν.
 (43) Γάλα τῶν παγετῶν, τὸ ἀπ' αὐτῶν καταλειθόμενον ὕδωρ, λευκὸν ἕνεκα τῶν ὀλῶν ἃς συμπαρασύρει, καὶ πρὸ πάντων ἕνεκα τοῦ ἀφροῦ του.
 (44) Βιγγελρεϊδ, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐξορισθεὶς διὰ φόνον, ἐφόνευσε δράκοντα βλάπτοντα τὸν τόπον, ἀλλὰ καὶ ἀπέθανε βαντισθεὶς ὑπὸ τοῦ φαρμακεροῦ αἵματος τοῦ τέρατος.
 (45) Βάϊλερ, κοιλάς παρὰ Ῥοσβέργ, ὅπου ὑφίσταται ἔτι τὸ «σπλάσιον τοῦ δράκοντος».
 (45') Εἰς τὰς ἀρχαίας Ἑλβετικὰς συνελεύσεις ἐστήνοντο πρὸ τοῦ προέδρου 3 ξίφη οὕτω λεγόμενα : Schwert dre Gewalt.
 (46) Ἰδίως δὲ τὸ λεγόμενον Ostfriesenlied.
 (47) Ἡ Μοούττα ῥέει διὰ κοιλάδος ἐχούσης μῆκος 3 ὥρων.
 (48) Μαύρον ὄρος, τὸ Brauneck, ὅπου τὸ στενὸν μεταξὺ τοῦ Οὐντερβάλδεν ἐκ τῆς λίμνης Βρίντς.—Λευκαὶ κορυφαί, αἱ παγοσκεπεῖς, ἰδίως τὸ Ἄνω Ἄσλι, ἢ ἄνω κοιλάς τοῦ Ἄερ.
 (49) Εἰς Βάλλες, Γαλλιστί, εἰς Τεσσίνον Ἰταλιστί.

- (50) Ὑπὸ Φρειδερίκου Β', πρὸ Φαβεντίας, ἐν ἔτει 1240 ἐκδοθεῖσα ἐπιστολή, ἐν ἣ ἔλέγετο ὅτι ἡ Ἑλβετία προσεχώρησεν ἐκουσίως εἰς τὸ κράτος.
- (51) Ἦτον ὁ ἀνώτατος δικαστὴς τοῦ κράτους.
- (52) Δηλ. τοῦ Πάππα Ῥώμης, περιφρονητικῶς.
- (53) Ἡ Σ κ ή τ η εἶναι ἡ τοῦ Μεινράδου (ἴδ. Σημ. 31). Οἱ Μοναχοὶ αὐτῆς ἔφεραν κατὰ 1144 ἀπόφασιν Κορβράδου Γ', κυροῦσαν ἀρχαιοτέραν ἀπόφασιν τοῦ Ἐρβρίκου Ε', δι' ἧς αἱ ὑπὸ τὴν Ἄλπιν Σίλβοςκαὶ ἐδίδοντο εἰς τὴν μονήν. Ἔνεκα τούτου αἱ τρεῖς περὶ τὸ δάσος ἐπαρχίαι ἀπεσπάσθησαν τοῦ κράτους, καὶ ἐπανήλθον μόνον κατὰ τὸ 1152 ἐπὶ Φρειδερίκου Α'.
- (54) Ῥ ε ι ν φ έ λ δ, εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ῥήνου, μεταξὺ Βασιλείας, Ζυρίχης καὶ Ἀαργάου.
- (54') Χάναςεν, ὑποχριστικὸν τοῦ Ἰωάννου.
- (55) Ῥ α π ε ρ σ β ε ἰ λ, παραφθαρὲν ἐκ τοῦ Ῥουπρεχτςβίλλα. Ὁ πύργος, παρὰ τὴν λίμνην τῆς Ζυρίχης, ἀκοδομήθη ἐν ἔτει 1091 ὑπὸ τοῦ Κόμητος Ῥοδόλφου Ῥαπερσβείλ.
- (56) Ἡ β α λ λ η σ τ ρ ῖ ς εἶναι τόξον, ἔχον ἐν τῷ μέσῳ ξύλον κοῖλον, εἰς ὃ ἐνετείνετο ἡ χορδή καὶ ἐτίθετο τὸ βέλος. Τοιαύτας μετεχειρίζοντο τότε ἀντὶ τῶν ἀρχαίων ἀπλῶν τόξων.
- (57) Ἡ κοιλὰς Σ α τ χ ε ν ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ Ἀλτόρφ ἀνατολικῶς ἐπὶ 4 ὥρας.
- (58) Β α ν β έ ρ γ. Ἀπότομον δασῶδες ὄρος ὑπὲρ τὸ Ἀλτόρφ.
- (59) Τὸ ὄνομα Τ έ λ λ ο ς, συγγενές πρὸς τὸ Γερμανικὸν toll (ἄφρων), παράγεται ἐκ τῆς ρίζης ἧτις σημαίνει κουφότητα. Ἡ ἀπάντησις αὐτῆ τοῦ Τέλλου εἶναι κατὰ τὰ χρονικά.
- (60) Καθ' ἃς οὐδεις ἠδύνατο ν' ἀπαχθῆ ἔκτος τοῦ τόπου.
- (60') Τῶν τεσσάρων Νομῶν, Des quatre cantons.
- (61) Τὸ χωρίον Σί σ σ ι γ ε ν, μεταξὺ Φλύλεν καὶ Βροϋννεν.
- (62) Ἐρυθρὸν ἦτον τὸ χρῶμα τῆς Αὐστρίας.
- (63) Πάντα ταῦτα ὀνόματα σκοπέλων τῆς λίμνης.
- (64) Ἀ ρ θ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ῥοσβέργ, εἰς τὴν νοτιὰν ὄχθην τῆς λίμνης Ζούγ.
- (65) Δ ό β ε ρ ζ, εἰς τὴν βορείαν ὄχθην τῆς δμωνόμου λίμνης.
- (66) Ἰ χ τ λ α ν δ=Ναχτλάνδ, ἡ χώρα τοῦ σκότους, τῆς δμίχλης τῶν τελμάτων, ἡ μεταξὺ τῶν Ἄλπεων τῆς Ἰούρας καὶ τῆς Βέρνης.— Θ υ ρ γ ῶ (Thurgau) εἰς τὴν λίμνην Βοδενσέε.
- (67) Αἱ σ υ ν τ ε χ ν ῖ α ἰ ἀνεδείχθησαν κυρίως κατὰ τὰ μέσα τῆς ἰδ' ἑκατονταετηρίδος.
- (68) Ἡ Ζυρίχη ὑπέστη ἐνδόξως πολλὰς πολιορκίας.
- (69) Μάχαι εἰς Μοργάρτεν 1315· εἰς Λίουπεν 1339· εἰς Σεμπάχ 1386· εἰς Ναίφελς 1388· εἰς Ἀγ. Ἰάκωβον 1444· εἰς Γράνσον· εἰς Μύρτην 1476.
- (70) Τὸ στενὸν τοῦ Μ ο ρ γ ά ρ τ ε ν.
- (71) Ὁ Β ι γ κ ε λ ρ ε ἰ δ ἐν Σεμπάχ, 1386.

- (72) Καὶ οἱ ἐλεύθεροι ἰδιοκτῆται ἐλάμβανον παρὰ μεγάλων γαιοκτημόνων γαίας εἰς τιμᾶριον ἢ ἐνοίκιον.
- (73) Μᾶλλον τὰ Χριστούγεννα φαίνεται αἰνιττόμενος ὁ ποιητής.
- (74) Ἡ Κοίλη ὁδὸς, εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ Κουσάχτ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς Ἴμμενσέ, ἠφανίσθη διὰ τῆς χαράξεως τῆς νέας λεωφόρου.
- (75) Διότι οἱ Ἑλβετοὶ δὲν ἤθελον νὰ προσαρτηθῶσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν.
- (76) Ἀπολιθώσεις μεγάλων κοχλιῶν εὐρίσκονται συνεχῶς εἰς τὰς Ἀλπεις, καὶ καλοῦνται «Κέρατα Ἀμμωνος».
- (77) Οἱ κυνηγοὶ τῶν Ἀλπεων, εἰς κινδυνώδη ἄλματα ἐπὶ τῶν κρημνῶν, κεντῶσιν ἐνίοτε τοὺς πόδας των, ἵνα τὸ αἷμά των τοὺς χρησιμεύῃ ὡς κόλλα ἐπὶ τῶν λείων λίθων. Συνήθως ὁμως μεταχειρίζονται πρὸς τοῦτο ῥητίνην.
- (78) Αἴγαγρον.
- (79) Μιρλισάχ, πολίχνη τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἀπέχουσα τοῦ Κουσνάχτ. Ἡ δὲ μὴ εἶναι ἢ τοῦ Ἐγγελέργ.
- (80) Ἴμμενσέ ἢ Ἴμισέ, χωρίον ἐν τέταρτον ἀπέχον τῆς Κοίλης ὁδοῦ.
- (81) Γλάρος, ὄρος, οὗ ἡ κορυφή Γλάρνη ὑψοῦται εἰς 9000'.
- (82) Βάδεν, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀαργάου, συνήθης ἔδρα τῶν Ἀψδούργων, ἔχουσα καὶ λουτρῶνας.
- (83) Ὁ Μουόττας (Σημ. 47).
- (84) Ὁ πατήρ, Ῥοδόλφος Ἀψδούργος. Ἐφότευσε τὰς πρώτας ρίζας τοῦ μεγαλείου τοῦ Αὐστριακοῦ οἴκου.
- (85) Τὸ Ρίγι, 5500' ὑψηλόν, ἔχον τὴν ὠραιότητα τὴν θείαν πάσης τῆς Ἑλβετίας.
- (86) Σάρνη, ἰδίως ὁ ἐν Σάρνη πύργος τοῦ Λανδενβέργ.
- (87) Βρυνέκκη, ἢ Βέρθη, τὸ γένος Βρυνέκκη, ὡς καὶ ὁ Γέσλερ.
- (88) Βρυνίγ, μεσημερινῶς τῆς Σάρνης. Κατὰ τὴν ἱστορίαν ὁ Λανδενβέργ ἔφυγε πρὸς βορρᾶν, πρὸς τὴν Λυσέρνην.
- (89) Βροῦκ, πολίχνη ἐπὶ τοῦ Ἀάρ, μεταξὺ Βασιλείας καὶ Ζυρίχης.
- (90) Αἰνιττεται τὸν ἱστοριογράφον Ἰωάννην Μύλλερ, γεννηθέντα ἐν Σαφῶς ἢ Σαφάουσεν τὸ ἔτος 1752, ἀποθανόντα ἐν Κάσσελ κατὰ 1809, καὶ ἰδίως τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλβετίας διαφωτίσαντα.
- (91) Βάλερ Ἐσχενβάλ, Κορβάδος Τέγερφέλδεν, Ῥοδόλφος Ῥοδόλφου Βάρτ, Πάλμ, εὐπατρίδαι συμπράξαντες εἰς τὸν φόνον, διότι καὶ τούτους ἐπίεζε τοῦ Ἀλδρέχτου ἡ ἀπλησία.
- (92) Σταϊνπῆς Βάδης, τὸ φρούριον τῆς Βάδης, παρὰ τὸν Διμμάτ.
- (93) Λεοπόλδος, υἱὸς τοῦ Ἀλδρέχτου.—Ἄνς, ὁ Ἰωάννης.
- (94) Ἡ Βινδονίσσα, ἐπὶ Αὐγούστου ἐπίσημος ῥωμαϊκὸς λουτρῶν, κατεστράφη μετὰ ταῦτα.
- (95) Ὁ πύργος ἐκτίσθη τὸ 1020 ὑπὸ τοῦ κόμητος Ῥαδδότου ἐξ Ἀλτεμβούργ. Σώζεται αὐτοῦ ἐρείπιον.
- (96) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλδρέχτου, γυνή, καὶ ἀπὸ τοῦ 1301 χήρα, τοῦ Βασι-

σιλέως της Ούγγαρίας Ἀνδρέου Γ'. Ἀπέθανε δὲ τὸ 1346, καὶ ἦν σκληροτάτη τὸ ἦθος.

- (97) Κυριεύσασα τὸ Φυρβάγγεν, πύργον τοῦ Ῥοδόλφου Πάλμ, ἔσφαξεν 63 στρατιώτας, καί, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς, ἐλεύσθη εἰς τὸ αἷμά των, καὶ οὕτω περιήγετο, λέγουσα ὅτι λούεται εἰς θρόνον μαίτου."
- (98) Ἐρβίκος Ζ' ἐκ Λουξεμβούργ, † 1313.
- (100) Ἡ ἀγρία φάραγξ Σχοίλλενεν. μεταξὺ τοῦ χωρίου Γοίσχενεν καὶ τῆς γεφύρας τοῦ διαβάλου.
- (101) Ἡ ὀπή Οὐρνηρ, σύριγξ σκοτεινὴ διὰ τῶν βράχων.
- (102) Κοιλὰς τῆς χαρᾶς, ἡ κοιλάς Οὐρσέρνη.
- (103) Ἐπὶ τοῦ Γοθάρδου ὑπάρχουσι ἐπτὰ λίμναι.
- (104) Ἀλλορέυμα, τὸ τοῦ Τεσσίνου.

Μεταφύθμισεις επενεκταί εις τόν

ΝΑΘΑΝ

Σελ. 7	Στίχ. 10-10	Γράφε	ὦ! πόσον ἀκριβῆ, Ναθάν μοι ἀποβαίνει αὐτ' ἢ ἀγαθότης σου!
» 8	» 6	»	νὰ ἰδῶ θέλω.
» 12	» 22-23	»	Καλῶς—κ' εὐσεβῶς τόσον.
» 13	» 22-23	»	Καί ἡ γλυκεῖ' ἀπάτη εἰς ἀλήθειαν θενὰ τραπῆ γλυκεῖαν.
» 14	» 24	»	ὦ! πόσον, πόσον
» 16	» 4-5	»	σε καί τοὺς σοὶ ὁμοίους, ὡς οὐδ' ἔπαυσαν ἐκ παντός χρόνου.
» 18	» 4	»	καθὼς συμβαίνει,—τὸ ἀπιστευτότερον
» 19	» »	»	Τί βλάπτει;—Λόγος ἂν μοι ἔρχηται Ναθάν,—
» 22	» 5-6	»	ἢ νὰ γνωρίση, πτεύσας πρὸς ἀφοφυγὴν εὐγνωμοσύνης
» »	» 10	»	οὐδὲ φροντίζων δεύτερον κτλ.
» »	» 16	»	Αὐτὸς ἐκπνέει, μόνον κτλ.
» 25	» 15	»	εἰς τὴν ἀβλήν σας τί φρονεῖς κτλ.
» 26	» 11-13	»	Εὐγε! Αὐτὸ ἐνόουν κ' ἐγώ.—Κ' ἔγινε
» »	» 27-29	»	ἂν εἴν' οἱ ἡγεμόνες γυπες μεταξὺ πτωμάτων· ὅμως πτώματα ἂν μεταξὺ γυπῶν, δεκάκις χειρόν.
» 29	» 7-8	»	Ἡ κολακεία κατὰ πρῶτον μ' ἔθιξεν· ἢ πλάνη τοῦ Σουλτάνου μ' ἐκολάκευσε
» »	» 27	»	Φρονεῖ κ' ἐκεῖνος ὡς ἐγὼ κ' αἰσθάνεται.
» 32	» 19-20	»	θὰ ἔλθῃ. Σπεῦσον, καὶ εἶπέ πῶς τὸν καλῶ, τὸν προσκαλῶ ἐνθέρμως.
» 36	» 1	»	ὅπως εἰς τὴν κτλ.
» »	» 2	»	προσθέτω ὅτι συνελήφθην εἰκοστὸς,
» 39	» 13	»	καὶ μετὰ πόσων
» »	» 23	»	διὰ παντοίων θυσιαῶν, ἀφ' οὗ αὐτὴν τόσον ἀνδρείως ἔλυσε τὸ τάγμα σας.
» 40	» 2	»	εἴν' αἱ πληγαὶ καὶ ὄχ' ἢ κατασκόπευσις.

Σελ. 43	Στίχ. 6	Γράφε	καλὴν δὲν τὸν ἀφήκε. Πλὴν τὸ χρέος μου!
» 46	» 8	»	καὶ ἤτις ἔτι ἀνιγμα κτλ.
» »	» 15	»	Θεὸς φυλάξαι!
» 48	» 20	»	ΣΙΤΤΑ: Προσβάλλω δῶ
» 49	» 10	»	Τὴν θέσιν ταύτην προτιμᾶς τοῦ ἔππου μου.
» 50	» 13	»	Καὶ εἶν' ἡ τόση κτλ.
» »	» 14	»	αἰτία ἴσως, φίλτατε, κτλ.
» »	» 17	»	Πολυλογοῦμεν. Δὲν θὰ κτλ.
» »	» 19	»	Λοιπὸν θὰ μείνης; Ἰδοὺ τότε· Σὰχ καὶ Σὰχ
» 54	» 7	»	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Δὲν λαμβάνει τὴν Βασίλισσαν).
» »	» 8	»	τὴν λάβης δὲν τὴν λάβω, μένει ἄχρηστος.
» »	» 23	»	Ἐκέρδησας τὸ βλέπω· καὶ κτλ.
» »	» 27	»	τοὺς λείους λίθους τίς μᾶς δίδει σταθεροῦς;
» 53	» 5	»	Πρὸς τὸ λαμπρὸν σου ὄνειρον ἐγάλασα
» »	» 9	»	*Ἄν ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ κτλ.
» »	» 24	»	Πρὶν ἀγαπᾶσθε σύζυγοι
» 54	» 2-3	»	Πλὴν πίστευσον δὲν πταίουν οἱ Χριστιανοί, ἀλλ' οἱ Ναίται· ὄχι ὡς κτλ.
» »	» 9	»	μοναχῶν σχῆμα κτλ.
» 55	» 20	»	*Ἐγώ; Ἐγὼ διόλου
» 56	» 8	»	ΣΙΤΤΑ
» »	» 18	»	Τί τύχη πῶς δὲν ἤκουσε!
» 57	» 13	»	*Ὡς πάντοτ', ἐννοεῖται.
» 58	μετὰ 28	»	Δερβίση, τώρα σὲ προστάζω· λάλησον.
» 59	μετὰ 6	»	Πλὴν μὴ μερίμνα. Οὐδ' εἰς σέ, οὐδ' εἰς αὐτὸν οὐδὲ εἰς τὸ ταμεῖον τὰ χαρίζω.
			ΑΛ-ΧΑΦΗΣ
			Ναί!
» »	» 10-11	»	*Ἄν μόνον τοῦτο!
» 61	» 13	»	Εἰς τὸ ταμεῖον ἔμεινε κ' ἡ σύνταξις ἦν μηνιαίως μοι παρέχεις. Ἐμεινεν
» »	» 23-25	»	καὶ μόνος, ἂν τοῦ πάλου, τῆς ἀγχόνης κᾶν νὰ μ' ἀφαιρέση τὸ δικαίωμα; Ἐμὲ αὐτός; Ἀκόμη ἐπιμένω, κ' ἐντελῶς δὲν ἐξηντλήθην.
» »	» 27	»	Λοιπὸν ὄχι ἐντελῶς.
» 66	» 5	»	ἰσχυρωτάτης λύων κτλ.
» 68	» 14	»	*Ἴσως καὶ ὄχι.
» 72	» 26	»	Ἐν' ἀποφύγη· πλὴν θυσίαν θαυμασμοῦ
» 76	» 2	»	τὸν ῥύζον πρέπει ὁ φλοιὸς ν' ἀνέχεται
» 77	» 25	»	ὕπὸ ἐπιθυμίας φλέγομαι. κτλ.

Σαλ. 79	Στίχ. 3-4	Γράφε Θεέ ! Ἄνησυχούμεν, ὁ Σουλτάνος τι νὰ θέλῃ.
»	»	» 10
»	»	»
»	»	» 84
»	»	» 11
»	»	» 85
»	»	» 23
»	»	» 87
»	»	» 11
»	»	» 28
»	»	» 92
»	»	» 14
»	»	» 94
»	»	» 20
»	»	» 25
»	»	» 95
»	»	» 2
»	»	» 96
»	»	» 5—6
»	»	» 21
»	»	» 106
»	»	» 16
»	»	» 22
»	»	» 108
»	»	» 11-12
»	»	» 29
»	»	» 109
»	»	» 110
»	»	» 16
»	»	» 111
»	»	» 8
»	»	» 9
»	»	» 10
»	»	» 115
»	»	» 25
»	»	» 117
»	»	» 1-2
»	»	» 119
»	»	» 27-28
»	»	» 121
»	»	» 3-4
»	»	» 22

Λοιπὸν

δὲν τὸν γνωρίζεις ; Λέγω ἐκ τοῦ σύνεγγυς.

Πῶς ; Δὲν σ' ἔστειλεν

ὁ Σαλαδῖνος ;

Ἐμέ ; Ὁχι. Ἐπεμψε

Καὶ σπεῦσον' φεύγω.

ταῖς ἀκηνώτοις κτλ.

Κ' ἦτον, νομίζεις, διὰ κωφοκάρυα ;

Χρήματα ; Τοῦτο ἦτον τ' ὀλιγώτερον.

Παρὰ τῷ Γάγγῃ καὶ μετὰ τῶν Γέβρων μου,

τὸ ἔδαφός μου κτλ.

δὲν γνωρίζω τί

νὰ πράττῃ, καὶ ὡς κύνων εὐμαθέστερος

σ' ἀπέπεμπον, ἐμπρός της τίς σ' ἐδίασε

Κ' εἶσθε πρὶν—ὄπου δὲν ἔπρεπε
νὰ ἦσθ' ἐπίσης ἴσως ;—Ἄν αὐτὸ, κακόν.

εἶν' ὅτι... ὅτι ἡ κτλ.

καὶ τοῦτο μόνον ν' ἀναδείξῃ κτλ.

τοῦ νοῦς κρίσιν περιμένομεν ξηράν.

Καὶ εἰς ἐμέ εἶπέ την. Ἀπαρίθμησον

τοὺς λόγους οὓς δὲν εὔρον τὸν καιρὸν ἐγὼ

νὰ μελετήσω, καὶ εἶπέ, εἰς ἐκλογὴν

σ' ἔπεισαν ποίαν ; Ἐμπιστευτικῶς εἶπέ,

ἵνα ἐπίσης τὴν δεχθῶ. Πῶς ; Ἀπορεῖς ;

ψυχαγωγεῖται διὰ μύθων.

ὦ ! ναί, ἂν ἀναγκαῖον κτλ.

Τημαλφῆς ὀπάλιος

χρώματ' ἀλάσσων πολλαχῶς

ἔχων, ἀνθρώπους κτλ.

ἀπατεῶνες

ἐπὶ τῆς ἔδρας ταύτης, ἔν' ἀποφανθῶ.

Ἐπάγετε.

τῆς χάριτός σου δι' αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμέ

πόσῃν μερίδα ἐδαψίλευσας ;

Ἄς ἔλθῃ ὅ,τι ἔλθῃ.—Ὅτ' ἐπῆλθέ μοι

ἡ προσβολή, βραγδαία πῶς ἐνέσκυψεν

ἐρᾶ ;—Ἀὐτὸ τί πρὸς τοῦτο ;—Τῶν προλήψεων

Σελ. 121	Στίχ. 24-26	Γράφε	ἀγίους διὰ τοῦτο ἴσασί—πολλὰς ἀπέβαλα.—Τί θέλει καὶ τὸ τάγμα μου; Ὅ πριν κτλ.
» 123	» 20-22	»	Δὲν ἐπαθύμουν πριν... ΝΑΘ. Ἐπήγες πλὴν ἔκει
» »	» 28	»	ποτέ, ἔκτος ἀμέσως ἂν μ' ὑποσχεθῆς
» 124	» 11	»	Ναθάν;
» »	» 24	»	Οὐδ' ἂν εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν ἔρωτα
» 125	» 4	»	Δὲν τὰς γνωρίζεις;
» 134	» 18-20	»	Εἰς τὴν ἀπάτην δὲν ἀνέθρεψεν αὐτὴν τὸ βρέφος μόνον; Τὴν νεάνιδα ἀφῆκ' ἐπίσης εἰς ἀπάτην;
» 137	» 17	»	Εὗρετε ὅτι κατὰ κτλ.
» »	» 26	»	δὲν ἦλθον, ὄχι, δι' αὐτὸ, καὶ σκέπτομαι
» 141	» 11-15	»	τίς νὰ σταθμίση πρὸς τὸ λογικὸν τολμᾷ τὰς αὐτοβούλους προσταγὰς τοῦ πλάσαντος
» »	» 18-19	»	τιμῆς κανόνας μικρολόγους νὰ μετρή;— Ἄρκοῦσι ταῦτα.—Ὡς πρὸς τί δ' ὁ Κύριος
» 147	» 22	»	Νὰ ἔχω μόνον ἕαν μ' εἶναι δυνατόν
» »	» 25	»	κενὰς τὰς χεῖρας μ' εἶναι κτλ.
» 149	» 13	»	. . . σοὶ τὴν ἔφερα πλὴν δὸς
» 150	» 7-8	»	. . . δὲν ἐχάρισα καὶ τὴν ἐλευθερίαν;
» 151	» 16	»	ἦτον ὁ πόθος.
» »	» 21-22	»	ἢ ὅπως θέλεις; Φόρει ἔνδυμα λευκὸν ἢ γιανουρλούκι, πῖλον ἢ κτλ.
» 152	» 19	»	ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς)
» »	» 23	»	καὶ φορὰ τύχης τί σοφῆ, κτλ.
» 154	» 21	»	στωμυλίαν
» 155	» 22	»	αὐτοῦ χλευάζων
» 158	» 3	»	ὄ,τι νὰ ἐκδικήσω θὰ μοὶ ἀπαιτῆ.
» »	» 30	»	εἶν' ἐδική σου. Θὰ νοήση δ' ὁ Ναθάν
» 159	» 1-2	»	πῶς τόλμημά του ἦτον ἄνευ χοιρινοῦ Χριστιανὴν νὰ θρέψῃ κόρην. Ὑπαγε.
» 160	μετὰ 29	»	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ. Αἶ! Στείλε κτλ.
» 166	» 28	»	ΝΑΘΑΝ (θορυβηθεὶς)
» 167	» 21-22	»	Ἄ!
» »	» 27	»	ὁ ἱπποκόμος, κύτταξέ με, εἴμ' ἐγώ. ἦν, ἐνθυμοῦμαι κτλ.
» 175	» 10	»	Δὲν ἀκούεις; Ἡ χανοῦμ

Σελ. 176	Στίχ.	11	Γράφε	Ναί, ἔστω, θέλω κτλ.
» 179	»	16	»	Ἀκόμη τρίτος θενά ἔλθη ἕτερος,
» 180	»	2	»	Βεβαίως τρέχω κτλ.
» 181	»	8	»	εἰς τοῦτο εἶσαι· τὸ ἠξεύρω κτλ.
» 182	»	10	»	Προήχθη νὰ διώξῃ τὸν Χριστιανόν;
» »	»	13	»	ἀποβιδάσας εἰς τοῦ βίου κτλ.
» »	»	15	»	ἀπῆλθε;—Τοῦ τεχνίτου κτλ.
» »	»	17	»	πλάσαντος.—Ἦχι μένει πάντοτε πατήρ
» 184	»	1	»	ΣΚΗΝΗ Δ΄.
» »	»	19	»	ἀνῆκεν, αὐτῆς μόνον κτλ.
» 185	»	5	»	Μάλιστα αὐτήν;—Ἄλλ' εἶσαι κτλ.
» »	»	17-19	»	εἷς μόνος εἶναι τώρα· τὸν γνωρίζω δέ. Φίλος μου εἶναι, νέος ἀνυπόκριτος καὶ εὐγενής.
» 186	»	26	»	Εἰς τοῦ Σουλτάνου πῶς δὲν σ' εἶδα νὰ φανῆς;
» 187	»	5	»	Εἶχες φύγει τὴν στιγμήν
» »	»	20-22	»	Δὲν τὸν γνωρίζεις ὁμῶς; ΝΑΪΤ. Ὁ καλόβουλος δὲν εἶν' ἐκεῖνος κτλ.
» 188	»	17	»	καὶ τ' ὄνομά σου κτλ.
» 189	»	6	»	θὰ τὸ ὑπερασπίσῃ κτλ.
» 190	»	28	»	καλὸν καὶ τοῦτο ἐὰν ἔλειπε. Ναί, ναί.
» 191	»	9-10	»	Ἔστω ὅτι ἔμαθε καὶ τ' ὄνομά σου.
» »	»	17	»	τὴν σύζυγόν μου νὰ μ' ἀρπάσῃ.—Δός μοι τὴν
» 192	»	11	»	αὐτῆς ἀκόμη. Δός μοι τὴν. Ναθάν, Ναθάν, εἰσάκουσόν μου, δός μοι τὴν. Μόνος ἐγὼ
» »	»	18-19	»	Πῶς ἐξώρας;
» »	»	24-25	»	Εἰς τί; νὰ δρέψῃ χάριν παρ' ἡμῶν ἠθέλησεν: εἰς τί; εἰς τί;
» 192	»	12	»	Ναθάν, ἐκεῖνος;
» 195	»	5	»	ἄξιος μένει πάντοτε.
» 196	»	7-8	»	μετ' ἐμοῦ,— καὶ Μουσουλμάνου κτλ.
» 198	»	25-26	»	Εἶναι τοσοῦτον ἀπλαστος, πρωτότυπος καὶ ἀφελής . . .
» 202	»	26	»	Πῶς; Τώρα; Τινὰ σ' εἶπεν κτλ.
» 205	»	19	»	εἰς σέ αὐτὴν τοιαῦτα σοὶ ἐνέβαλεν;
» »	»	20	»	Εἶν' ἀποδεδειγμένον; Εἶναι βέβαιον;

Σελ. 206	Στίχ. 19	Γράφε	τινὰ τῶν ἀμφοτέροις ἐπιζήσαντα ;
» 210	» 26-27	»	Τίς ἀρνείται ; Σὺ, Ναθάν θετὸς πατήρ, καὶ ψῆφον κτλ.
» 211	» 5	»	παρακαλῶ ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτόν.
» »	» 12	»	ΣΑΛΑΔ. Ἀδελφὸς τῆς Ῥέχας ;
» 213	» 8	»	νὰ εἶπῃ οὕτω).
» »	» 30	»	ΝΑΪΤ. Καὶ αὐτόν ἐγνώρισας ;
» 215	» 4-5	»	Ἀδύνατον. Ἠξεύρει ἡ καρδία του οὐδέν. Ἀπατεῶνες εἴμεθα ! Θεέ !
» »	» 15-17	»	καὶ σὺ τὴν ἐκπληξίν μου μὴ παρεξηγῆς. Εἰς οἶαν δὲν εὐρέθη ὁ Ἀσσαδ στιγμὴν μὴ καὶ ἐμέ κ' ἐκεῖνον παρεγνώριζε.

Πρόσθετα παροράματα εἰς τὸν Β'. τόμον.

—

Σελ. 261	Στίχ. 8	ἀντι	τῷ Θεῷ	γράφε	τῇ Θεῷ
» 265	» 18	»	εὐγενέστερον	»	ὑψηλότερον
» 271	» 14	»	προσκλήσεως	»	προκλήσεως
» 465	» 16	»	ὅπως πᾶς μου	»	ὅπως ἡ πᾶς
» »	» 17	»	εἶναι σάλπιγξ	»	σάλπιγξ.

743021

T

